

T.C.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

Dış İlişkiler ve Yurt Dışı İşçi Hizmetleri

Genel Müdürlüğü

DIYİH

2013 Yılı Raporu

YURT DIŞINDAKİ VATANDAŞLARIMIZA
İLİŞKİN GELİŞMELER VE SAYISAL BİLGİLER

Bu kitabın yayın hakkı

T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

Dış İlişkiler ve Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne aittir.

Kitaptan yapılacak alıntılar kaynak göstermek suretiyle yapılabilir.

ISBN : 978-975-455-130-3

ISSN : 1301-1367

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI

“Devlet, yabancı ülkelerde çalışan Türk vatandaşlarının aile birliğinin, çocuklarının eğitiminin, kültürel ihtiyaçlarının ve sosyal güvenliklerinin sağlanması, anavatanla bağlarının korunması ve yurda dönüşlerinde yardımcı olunması için gereken tedbirleri alır.”

(Madde 62)

İçindekiler

ÖNSÖZ.....	11
GENEL MÜDÜRLÜĞÜMÜZ VE YURT DIŞI TEŞKİLATIMIZIN TARİHÇESİ	13
DIYİH GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TEŞKİLAT ŞEMASI	14
YURT DIŞINDAKİ TÜRK İŞGÜCÜ.....	16
1. BÖLÜM: BAKANLIĞIMIZ GÖREV ALANLARINI VE VATANDAŞLARIMIZI İLGİLENDİREN GELİŞMELER.....	18
1.1. FEDERAL ALMANYA.....	19
1.1.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	21
1.1.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR.....	34
1.1.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM.....	41
1.1.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM.....	43
1.1.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER.....	48
1.2. HOLLANDA	49
1.2.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	49
1.2.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	51
1.2.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR.....	55
1.2.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM.....	69
1.2.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM.....	70
1.3. BELÇİKA	73
1.3.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	73
1.3.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	75
1.3.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR.....	83
1.3.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM.....	96
1.3.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM.....	100
1.3.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR / İKİLİ İLİŞKİLER.....	105

1.4. FRANSA	107
1.4.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	107
1.4.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	110
1.4.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR	133
1.4.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	144
1.4.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM	145
1.4.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR / İKİLİ İLİŞKİLER	150
1.5. DANİMARKA	153
1.5.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	153
1.5.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	155
1.5.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR	162
1.5.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	166
1.5.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM	168
1.5.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER	177
1.6. AVUSTURYA	178
1.6.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	178
1.6.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	180
1.6.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR	187
1.6.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	195
1.6.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM	200
1.6.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER	206
1.6.7. DİĞER ÖNEMLİ GELİŞMELER	211
1.7. İSVİÇRE	215
1.7.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	215
1.7.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	217
1.7.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR	222
1.7.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	226
1.7.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM	227
1.7.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER	228
1.7.7. LİECHTENSTEİN PRENSLİĞİ	229

1.7.7.1. Demografik Bilgiler	229
1.7.7.2. Sayısal Veriler	229
1.8. İSVEÇ	230
1.8.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	230
1.8.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	232
1.8.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR	236
1.8.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	243
1.8.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM.....	246
1.8.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR VE İKİLİ İLİŞKİLER	249
1.9. İNGİLTERE	250
1.9.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	250
1.9.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	252
1.9.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR	263
1.9.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	283
1.9.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM.....	284
1.9.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR / İKİLİ İLİŞKİLER.....	293
1.9.7. DİĞER ÖNEMLİ GELİŞMELER.....	294
1.10. AVUSTRALYA	295
1.10.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	295
1.10.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	298
1.10.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR	309
1.10.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	317
1.10.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM.....	320
1.10.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR / İKİLİ İLİŞKİLER.....	325
1.11. SUUDİ ARABİSTAN	327
1.11.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	327
1.11.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	329
1.11.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR	338
1.11.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM	348

1.11.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM.....	350
1.11.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER.....	351
1.12. KUVEYT.....	351
1.12.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	351
1.12.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	353
1.12.3. SOSYAL GÜVENLİK BİLGİLERİ	359
1.12.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM.....	362
1.12.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM.....	363
1.12.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER.....	364
1.13. LİBYA	365
1.13.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	365
1.13.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	366
1.13.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR.....	368
1.13.4. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM.....	371
1.13.5. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER.....	371
1.14. KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ	373
1.14.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	373
1.14.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	375
1.14.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR.....	380
1.14.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM.....	388
1.14.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM.....	390
1.14.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER.....	392
1.15. AZERBAYCAN.....	393
1.15.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	393
1.15.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	393
1.15.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR.....	398
1.15.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM.....	405
1.15.5. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER.....	409
1.15.6. DİĞER ÖNEMLİ GELİŞMELER.....	410

1.16. TÜRKMENİSTAN	413
1.16.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	413
1.16.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	414
1.16.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR.....	417
1.16.4. GENEL EĞİTİM.....	419
1.16.5. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER.....	419
1.17. KAZAKİSTAN	420
1.17.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER	420
1.17.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM	421
1.17.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR.....	423
1.17.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM.....	426
1.17.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM.....	426
1.17.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER.....	427
2. BÖLÜM: ULUSLARARASI KURULUŞLAR VE YABANCI ÜLKELERLE YAPILAN SÖZLEŞME VE ANLAŞMALAR – İLİŞKİLER İLE BUNLARIN UYGULANMASINA İLİŞKİN YARGI KARARLARI	428
2.1. ULUSLARARASI İLİŞKİLER	429
2.1.1. ULUSLARARASI ÇALIŞMA ÖRGÜTÜ (ILO).....	429
2.1.2. AVRUPA KONSEYİ (AK)	444
2.1.3. İKTİSADİ İŞBİRLİĞİ VE GELİŞME TEŞKİLATI (OECD)	451
2.1.4. G -20 PLATFORMU	456
2.1.5. DİĞER KURULUŞLAR	461
2.2. AVRUPA BİRLİĞİ İLE İLGİLİ GELİŞMELER	462
2.2.1. İRLANDA AB DÖNEM BAŞKANLIĞININ POLİTİKA ÖNCELİKLERİ	462
2.2.2. LİTVANYA AB DÖNEM BAŞKANLIĞININ POLİTİKA ÖNCELİKLERİ	464
2.2.3. AVRUPA BİRLİĞİ – TÜRKİYE İLİŞKİLERİ.....	465
2.2.4. AVRUPA BİRLİĞİ ADALET DIVANI KARARLARI.....	470
EK-1 OSLO DEKLARASYONU	474
MERKEZ VE YURT DIŞI BİRİMLERİ ADRES REHBERİ	477

Faruk ÇELİK
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

ÖNSÖZ

Büyük çoğunluğu Batı Avrupa ülkelerinde olmak üzere yurt dışında yaklaşık dört milyon vatandaşımız yaşamaktadır. Bu rakam diğer ülke vatandaşlığına geçmiş olanlarla birlikte beş milyonu aşmaktadır. Yurt dışında bir süre çalıştıktan sonra Türkiye'ye kesin dönüş yapmış, ancak geçmiş çalışmalarından dolayı bu ülkeler ile hem hukuki hem ailevi bağlantıları süren iki milyondan fazla vatandaşımız da halen Türkiye'de yaşamaktadır.

Göç ve göçmenler konusu tarih boyunca var olmuştur. Ancak, günümüzde ülkeler arasındaki gelişmişlik düzeyi yanında, teknoloji, ulaşım ve haberleşmede ulaşılan üst seviye ile üretimin küreselleşmesi ülkeler arasında gelir dağılımında ciddi farklılıklara neden olmuş ve işgücü göçü

dahil göç olgusu yeni boyutlar kazanmıştır. Sadece ülkeler arasındaki ikili ilişkilerde değil, uluslararası platformlarda da konunun önemi her geçen gün artmaktadır.

Özellikle Batı Avrupa ülkelerinde göçmenlere yönelik olumsuz politikaların ve uygulamaların giderek katılaşması, bu ülkelerde ikamet eden vatandaşlarımızın karşılaştıkları sorunları ağırlaştırmakta, sözkonusu yaklaşım, anılan ülkelerde görev yapan personelimizin sorumluluklarını daha da artırmaktadır.

Bakanlığımız, yurt dışında çalışan vatandaşlarımızın ve aile fertlerinin, yaşadıkları ülkedeki iş hukuku, sosyal güvenlik, vatandaşlık ve yabancılar mevzuatı dahil olmak üzere, o ülkelerle yapılan işgücü ve sosyal güvenlik anlaşmaları, diğer ikili ve uluslararası sözleşmeler ve Avrupa Birliği hukukundan doğan hak ve menfaatlerinin korunması konusunda azami gayret göstermekte, sözkonusu haklar konusunda vatandaşlarımızı bilgilendirmekte, gerektiğinde idari ve yargı yolu dahil onların haklarının takibi konusunda meşru ve hukuki her imkanı seferber etmektedir.

Bu çerçevede, bugüne kadar 29 ülke ile Sosyal Güvenlik Anlaşması imzalanmış olup, bunların 25'i yürürlüktedir. Kalan 4 Anlaşmanın iç onay süreci tamamlanmak üzeredir. Ayrıca, 8 ülke ile daha Sosyal Güvenlik Anlaşması müzakereleri devam etmektedir.

Ayrıca Bakanlığımız, vatandaşlarımızın içinde yaşadıkları toplumların sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasi ortamlarına uyum sağlamalarına yardımcı olmakta, aynı zamanda onların ülkemizle olan bağlarını canlı tutmaları ve kendi milli ve manevi değerlerini korumaları konusunda her türlü çabayı da sarf etmektedir.

Yayımlanmasına başlandığı ilk yıllardan bu yana alanında tek kaynak olma özelliğini sürdüren bu geleneksel Raporun, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız, üniversiteler, araştırmacılar, kamu kurum ve kuruluşları, basın-yayın organları ile diğer tüm kullanıcılara faydalı olmasını diler, hazırlanmasında emeği geçen yurt dışı teşkilatımız ile Dış İlişkiler ve Yurt Dışı İşçi Hizmetleri Genel Müdürlüğü personeline teşekkür ederim.

GENEL MÜDÜRLÜĞÜMÜZ VE YURT DIŞI TEŞKİLATIMIZIN TARİHÇESİ

Bakanlığımız yurt dışı teşkilatı ilk defa, 4841 sayılı Çalışma Bakanlığı Kuruluş Kanununun 6'ncı maddesine, 08.05.1967 tarih ve 864 sayılı kanunla eklenen bir maddeyle kurulmuştur. Daha sonra yine aynı Kanuna, 06.04.1972 tarih ve 1579 sayılı kanunla eklenen maddelerle, "Yurt Dışı İŞçi Sorunları Genel Müdürlüğü" Bakanlık Merkez birimleri içinde yer almıştır. Bu kanunlara dayanılarak hazırlanan yurt dışı yönetmeliği, 11.06.1973 tarih ve 14561 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe konmuŐtur. Bu yönetmelik, 06.05.1988 tarihine kadar muhtelif değişiklikler yapılarak uygulanmıştır.

Çalışma Bakanlığı ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının birleŐtirilmesiyle 13.12.1983 tarih ve 184 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle Kurulan "Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı"nın ana hizmet birimleri içinde Genel Müdürlüğümüz, "Yurt Dışı İŞçi Hizmetleri Genel Müdürlüğü" adı altında yer almıştır. Daha sonra 09.01.1985 tarih ve 3146 sayılı Bakanlığımız Teşkilat Kanununda, Genel Müdürlüğümüzün görev, yetki ve sorumlulukları yeniden belirlenmiştir. Sözkonusu Kanun 18 Ocak 1985 tarih ve 18639 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurt dışı Teşkilatı Hakkında 189 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile düzenlenen yurt dışında görevlendirilecek memurların seçimi, atanmaları ve yurt dışı kadro sayıları, Başbakanlık ve Bakanlığımızca çıkarılan çeşitli yönetmeliklerle yeniden belirlenmiştir.

16.07.2003 tarihinde TBMM'de kabul edilen ve 24.7.2003 tarih ve 25178 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4947 sayılı Kanunla 3146 sayılı Bakanlığımız Teşkilat Kanununda yapılan değişiklik sonucunda Genel Müdürlüğümüzün adı "Dış İlişkiler ve Yurt Dışı İŞçi Hizmetleri Genel Müdürlüğü" olarak belirlenmiş ve görevleri yeniden tanımlanmıştır. "Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Yurt Dışı İŞçi Hizmetleri Uzman Yardımcılığı ve Uzmanlığı, Atama, Görev ve Çalışma Yönetmeliği" 8 Şubat 2004 tarih ve 25367 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Dış İlişkiler ve Yurt Dışı İŞçi Hizmetleri Genel Müdürlüğümüzün koordinasyonunda, 17 ülkede 17'si MüŐavirlik, 23'ü AtaŐelik olmak üzere toplam 40 birim ile hizmet götürölmekte iken yurt dışı teşkilatına 2014 yılında 10 yeni birim daha ilave edilerek birim sayısı 50'ye, ülke sayısı ise 23'e çıkarılmıştır.

DİYİH GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TEŞKİLAT ŞEMASI

GENEL MÜDÜR

GENEL MÜDÜR YARDIMCISI

GENEL MÜDÜR YARDIMCISI

İnsan
Kaynakları
ve Destek
Hizmetleri
Dairesi
Başkanlığı

Anlaşmalar
Dairesi
Başkanlığı

Uluslararası
Kuruluşlar
Dairesi
Başkanlığı

Protokol
Dairesi
Başkanlığı

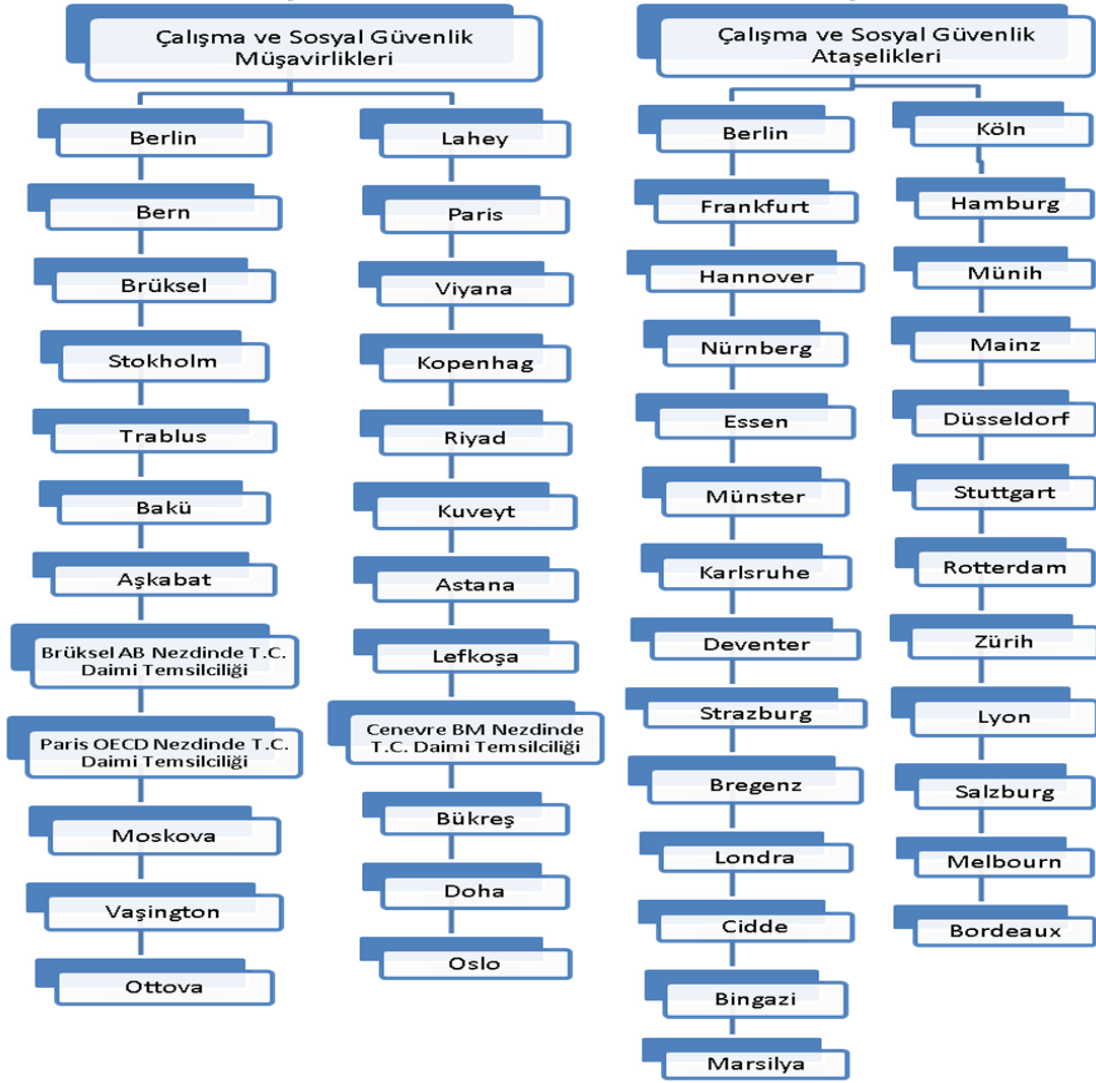
Yurt Dışı
Vatandaş
Hizmetleri
Dairesi
Başkanlığı

Yurt Dışı
Teşkilatı ve
Koordinasyon
Dairesi
Başkanlığı

Eğitim
Dairesi
Başkanlığı

Yayınlar ve
Dokümantasyon
Dairesi
Başkanlığı

Yurtdışı Teşkilatımız

YURT DIŞINDAKİ TÜRK İŞGÜCÜ

Ülke dışındaki vatandaşlarımızın sayısı 2013 verilerine göre 5.506.438'dir. Söz konusu vatandaşlarımızın 1.913.053 Avrupa Ülkeleri'nde, 118.414'ü Türk Cumhuriyetleri ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde, 161.904'ü Ortadoğu ve Afrika Ülkeleri'nde, 77.162'si Avustralya'da, 240.512'si Amerika ve Kanada'da, 90.091'i Rusya'da ve yaklaşık 90.266'sı ise diğer Asya ülkelerinde bulunmaktadır.

2012 verilerine göre yurt dışında çalışan vatandaşlarımızın sayısı 1.443.998 olup, bunların 1.038.834'ü Avrupa Ülkeleri'nde, 20.548'i Türk Cumhuriyetleri'nde, 142,801'i Ortadoğu ve Afrika ülkelerinde, 36.931'i Avustralya'da çalışmaktadır.

Yabancı ülke vatandaşlığına geçmiş bulunan vatandaşlarımızın toplam sayısı 2013 yılı sonu itibarıyla 1.871. 367'dir. Bu sayıya doğumla yabancı ülke vatandaşlığını alanlar dahil değildir.

Türk Vatandaşlığından İzinle Yabancı Ülke Uyruğuna Geçen Türklerin Bazı Ülkelere Göre Sayıları

Ülkeler	Tarih	Sayı
F. Almanya	1972 - 2013	891.746
Hollanda	1946 - 2013	313.368
Belçika	1985 -2013	173.562
Avusturya	1999 - 2013	91.915
Fransa	1991 - 2013	167.798
İsveç	1990 - 2013	43.238
Danimarka	1980 - 2013	32.473
İngiltere	1989 - 2011	66.862
İsviçre	1990 - 2012	50.959
Avustralya	1996 - 2006	39.446
Toplam		1.871.367

Kaynak: DıŐıŐleri Bakanlığı

2013 Yılında Yurt Dışına Gönderilen İşçilerin Ülkeler İtibarıyla Dağılımı

Ülkeler	2013 Yılı
Rusya	13.463
Afganistan	1.168
S.Arabistan	5.206
Türkmenistan	3.816
Gabon	1.225
Gine	846
Azerbaycan	3.069
Irak	15.294
Libya	1.854
Cezayir	1.131
Diğer Ülkeler	8.297
Toplam	55.369

Kaynak: Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü

1. BÖLÜM: BAKANLIĞIMIZ GÖREV ALANLARINI VE VATANDAŞLARIMIZI İLGİLENDİREN GELİŞMELER

1.1. FEDERAL ALMANYA

1.1.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2013 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk
Erkek	39.535.400	3.531.200	802.663
Kadın	41.180.600	3.396.500	747.145
Toplam	80.716.000	6.927.700	1.549.808

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2013 tarihi itibarıyla

	0-15	16-35	36-65	65 ve yukarı
Erkek	38.726	274.676	371.846	117.415
Kadın	36.782	253.996	356.315	100.052
Toplam	75.508	528.672	728.161	217.467

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

Vatandaşlarımızın Eyaletlere/Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

31.12.2013 tarihi itibarıyla

Eyalet/Bölge/İdari Yapılanma (Bölge Adı)	Toplam
Baden-Württemberg	269.471
Bavyera	203.784
Berlin-Brandenburg	114.029
Bremen	25.471
Hamburg	49.433
Hessen	162.116
Mecklemburg Vorpommer	1.277
Aşağı Saksonya	93.726
Kuzey Ren Vestfalya	520.573
Palatina	61.239
Saarland	11.162
Saksonya	3.950
Saksonya Anhalt	2.217
Schleswig Holstein	29.312
Thüringen	2.048
Toplam	1.549.808

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

Vatandaşlarımızın Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi**31.12.2013 tarihi itibarıyla**

Uyruğu	Erkek	Kadın	Toplam
Türk	802.663	747.145	1.549.808
Polonya	323.543	286.312	609.855
İtalyan	325.814	227.129	552.943
Yunan	172.588	143.743	316.331
Hırvatistan	119.164	121.379	240.543
Sırbistan	102.895	102.148	205.043
Rusya Federasyonu	81.719	134.572	216.291
Avusturya	93.414	85.354	178.768
Bosna Hersek	81.810	75.645	157.455
Hollanda	79.163	63.254	142.417
İspanyol	69.235	66.304	135.539
Portekiz	70.700	56.668	127.368
Ukrayna	44.752	77.603	122.355
Fransız	57.389	62.656	120.045
İngiltere	63.276	40.151	103.427
Eski Sırbistan ve Montenegro	19.184	17.147	36.331
Belçika	12.906	12.099	25.005
Güney Kıbrıs	768	699	1.467

*Kaynak: Federal İstatistik Dairesi***Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı****2013 yılı itibarıyla**

Başkonsolosluk Görev bölgesi	Doğan	Ölen	Evlenen	
			Türk-Türk	Türk-Yabancı
Berlin	1.745	443	200	100
Düsseldorf	1.625	619	128	994
Essen	1.925	578	106	820
Frankfurt	2.050	540	252	1.055
Hamburg	898	366	31	613
Hannover	2.073	533	93	772
Karlsruhe	1.550	375	313	568
Köln	2.146	463	412	589
Mainz	942	201	110	434
Münih	1.927	405	427	525
Münster	1.426	360	132	535
Nürnberg	929	240	144	363
Stuttgart	2.570	579	554	975
Toplam	21.298	5.702	2.902	8.353

Kaynak: Almanya'daki Başkonsolosluklarımız

1.1.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

1.1.2.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

2012 yılında Avrupa Birliği ülkelerinde ortaya çıkan Avro krizinin ardından 2013 yılında Alman ekonomisi yılın ikinci yarısında yeniden büyümeye başlamıştır. 2013 yılı genelinde büyüme % 0,5 oranında gerçekleşmiştir. Ancak, istihdam piyasası oldukça küçük oranda seyreden ekonomik büyümeden fazla etkilenmemiş, tüm çalışanların sayılarında artış kaydedilmiştir. Federal İstatistik Dairesi'nin verilerine göre, 2013 yılında tüm çalışanların sayısı ortalama 233.000 artarak 41,84 milyona yükselmiştir. Böylece tüm çalışanların sayısı iki Almanya'nın birleşmesinden sonra en yüksek düzeye ulaşmıştır.

2013 yılında sigortaya tabi olarak çalışanların sayısı ise, çok daha hızlı bir şekilde artmıştır. Sigortaya tabi olarak çalışanların sayısı, 348.000 (% 1,2) artarak, 29,27 milyon olarak kayıtlara geçmiştir. Böylece, sigortaya tabi olarak bağımlı çalışanlar tüm çalışanların % 70'ini oluşturmuştur.

2013 yılında bağımsız çalışanların sayılarında azalma kaydedilmiştir. Bağımsız çalışanların sayısı 2013 yılında bir yıl öncesine göre 65.000 (% 1,4)) azalarak 4,82 milyon düzeyine gelmiştir. Böylece 2013 yılında çalışanların % 10,7'sini bağımsız çalışanlar oluşturmuştur. 2012 yılında bu oran % 10,9, 2003 yılında % 10,6, 1993 yılında ise % 9,7 olarak gerçekleşmiştir.

Düşük ücretli işlerde çalışanların sayılarında, özellikle de bunların sigortaya tabi olarak çalışan bölümünde düşüş devam etmiştir. Düşük ücretli işlerde çalışanların sayısı, 2013 yılında 16.000 (% 0,3) azalmış ve 4,82 milyon olarak kayıtlara geçmiştir. Bunların tüm çalışanlar arasındaki oranı ise % 11,5'dir. Sigortaya tabi çalışırken ayrıca ek bir işte çalışanların sayısı da bir yıl öncesine göre 56.000 (% 2,2) artarak 2,63 milyona çıkmıştır.

2013 yılında kısa süreli çalışanların sayısı bir yıl öncesine göre artmış, 2012 yılında ortalama 112.000'den 130.000'e yükselmiştir.

Bölgesel olarak ele alındığında sigortaya tabi çalışanların sayısı, Haziran 2013 itibariyle bir yıl öncesine göre Batı Almanya'da % 1,3 artarak 23,76 milyona, Doğu Almanya'da ise % 0,8 artarak 5,51 milyona çıkmıştır.

İş piyasasının durumu eyaletlere göre değerlendirildiğinde, 2013 yılında istihdamda en büyük artış, 1 yıl öncesinde olduğu gibi sırasıyla % 2,6 oranıyla Berlin, % 1,8 oranıyla Bavyera ve Hamburg'da gerçekleşmiştir. Doğu eyaletlerinden yalnız Sakdonya'da % 0,8 oranında artış gerçekleşirken, diğer eyaletlerde azalmalar kaydedilmiştir.

Sektörlere göre sigortaya tabi çalışanların sayısı neredeyse tüm işkollarında artış göstermiştir. Ekonomik hizmet sektöründe 162.000 (% 5,1), sağlık ve sosyal hizmet alanlarında 83.000 (% 2,3), nakliyat ve depolama sektöründe 28.000 (% 1,9) ve imalat sektöründe 28.000 (% 0,4) artış kaydedilmiştir. Sadece ödünç işçi verilen sektörde 44.000 (% 5,6) azalma kaydedilmiştir.

2013 yılında sigortaya tabi çalışanların % 69,2'si hizmet sektöründe istihdam edilmiştir (2012 yılında % 69, 2011 yılında % 69, 2010 yılında % 68,8, 2009 % 68,2, 2008 % 67,7). İmalat sektöründe ise sigortaya tabi çalışanların % 29,9'u (2012 yılında % 30,2'si, 2011 yılında % 30,2, 2010 yılında % 30,4'ü, 2009 % 31,0, 2008 % 31,5) istihdam edilmiştir.

2013 yılında ortalama 2.950.000 işsiz (2012 yılında 2.897.000, 2011 yılında 2.976.000, 2010 yılında 3.239.000) kayıtlara geçmiştir. İşsizlerin sayısı bir yıl öncesine göre, 53.000 (% 2) daha fazladır.

Bölgesel olarak bakıldığında 2013 yılında işsizlerin sayısı Doğu Almanya'da azalırken, Batı Almanya'da artmıştır. 2013 yılında Doğu Almanya'da yılda ortalama 27.000 (% 3) azalma gerçekleşmiş ve sayı 870.000 olarak kaydedilmiştir. Batı Almanya'da ise bu sayı yıllık ortalama 80.000 (% 4) artarak 2.080.000'e yükselmiştir.

Eyaletler olarak işsiz sayısı bir yıl öncesine göre az da olsa tüm Batı eyaletlerinde artmış, tüm Doğu eyaletlerinde ise azalmıştır. Oransal olarak Batı eyaletlerinde en yüksek artış % 9 ile Saarland'da, en düşük artış ise % 1 ile Bremen'de kaydedilmiştir. Doğu eyaletlerinde ise en yüksek düşüş % 3,5 ile Thüringen'de ve en az düşüş % 2,4 ile Berlin'de gerçekleşmiştir.

İşsiz kalınan süre olarak 2013 yılında bir yıl öncesine göre artış kaydedilmiştir. Bu yılda işsizler ortalama 36,9 haftada ancak yeni bir iş bulabilmişlerdir. Bu süre 2012 yılında 36,6, 2011 yılında 36,9 hafta, 2010 yılında ise 37,6 hafta olmuştur. Uzun süreli işsizlerin (12 aydan fazla işsiz kalanlar) sayısında da artış görülmüştür. 2013 yılında ortalama 1.050.000 kişi uzun süreli işsiz olarak kayıtlarda yer almışlardır. Bu sayı bir yıl öncesine göre, 19.000 (% 2) daha fazladır. Uzun süreli işsizlerin tüm işsizler içindeki oranı % 35,6 ile bir yıl öncesine göre değişmemiştir.

2013 yılı işsizlik oranı ortalama % 6,9 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran bir yıl öncesine göre % 0,1 daha fazladır.

Bölgesel olarak 2013 yılı ortalama işsizlik oranı Batı Almanya'da % 6, Doğu Almanya'da ise % 10,3 olarak kayıtlara geçmiştir. Bir yıl öncesine kıyaslandığında ortalama işsizlik oranı Batı'da % 0,1 artarken, Doğu'da ise % 0,4 azalmıştır.

1.1.2.2. Mevzuat Değişiklikleri

Kısa Süreli İşsizlik Ödeneği

Kısa Süreli İşsizlik Ödeneği Tüzüğünde 14 Aralık 2012 tarihli yapılan değişiklikle 6 ayla sınırlandırılan kısa süreli işsizlik ödeneği süresi, 31.12.2013 tarihine kadar doğacak talep hakları için 12 aya kadar uzatılmıştır.

Cüzi Süreli İşlerde (Minijob) Çalışanlar

1 Ocak 2013 tarihi itibariye cüzi süreli işlerde çalışılmasına ilişkin yeni düzenlemeler yürürlüğe girmiştir. Bu tür işlerde çalışanlara ödenen ücret 50 Avro artırılarak 450 Avro'ya çıkarılmıştır. Ayrıca, cüzi süreli işlerde çalışanlar emeklilik sigortasına tabi olacaklar, ancak başvurmaları halinde emeklilik sigortasından muaf tutulacaklardır.

Ayrıca, cüzi süreli işlerde azami ücret sınırı 800 Avro'dan 850 Avro'ya yükseltilmiştir. Diğer bir deyişle 850 Avro'ya kadar olan ücretler cüzi süreli işler sınıfına dahil edilmiştir.

İşverenlerin İflas Fonu Aidatı

İşverenler tarafından iflas fonuna ödenen aidat miktarı, 2013 yılında ücretlerin % 0,15'i olarak belirlenmiştir. 2012 yılında aidat, % 0,04 oranında kesilmiştir. Bilindiği üzere, çalışanların alacaklarını teminat altına almaya yönelik oluşturulan iflas fonu, işverenlerden kesilen aidatlar ile finanse edilmektedir.

1.1.2.3. Önemli Yargı Kararları

ABAD'ın 21.06.2012 tarih ve C-78/11 sayılı yıllık izin sırasında işgöremezlik durumunun yıllık izine etkileri hakkındaki Kararı

Yıllık iznini kullanan bir çalışanın hastalıktan dolayı işgöremez duruma düşmesiyle ileride hastalığının süresine uygun bir süre daha izin kullanma hakkı bulunmaktadır.

Çalışma Sürelerinin Düzenlenmesine ilişkin 04.11.2003 tarih ve 2003/88EG sayılı AB Direktifi'ne göre tüm çalışanların yıllık izin hakkı bulunmaktadır.

İspanya'da çalışanların yıllık izinleri toplu sözleşmelerde işveren ve işçi temsilcileri tarafından belirlenmektedir. İspanyol milli hukuku ayrıca, hamilelik, doğum veya emzirme nedeniyle yıllık izin sırasında ortaya çıkan geçici işgöremezlik durumundan dolayı kullanılamayan yıllık izin süresinin başka bir zamanda kullanılması hakkını çalışanlara tanımaktadır. Mevcut davada da alışveriş merkezleri için bağitlanmış toplu sözleşme 2009-2010 yılları arasında benzer bir düzenleme öngörmüştür. Ancak İspanyol milli hukukunda yıllık izin sırasında ortaya çıkan hastalıktan dolayı işgöremezlik durumu açısından bir düzenleme mevcut değildir. İzin sırasında ortaya çıkan işgöremezlik durumundan kaynaklanan günlerin izin olarak telafisi amacıyla İspanya'daki sendikalar iş mahkemelerine başvurarak kollektif davalar açmışlardır.

Davanın görüşüldüğü İspanyol Yargıtay'ı davayı ön karar alınabilmesi için ABAD'a götürmüştür. ABAD içtihatı, yıllık izni özel değeri olan bir sosyal hukuk temel ilkesi olarak nitelemektedir. Avrupa Birliğinin Temel Haklar Şartı'nda yıllık izin bu anlamda tanımlanmıştır. Yıllık izin hakkı yorumlanırken hak daraltıcı olarak yorumlanamaz.

ABAD göre, ayrıca yıllık izin hakkıyla çalışanın dinlenmesi ve belli bir zaman zarfı içinde serbest zaman imkanına sahip olması amaçlanmıştır. Çalışanın yıllık izni sırasında hastalanması hali ise, bu durumdan farklı olarak çalışana hastalığından dolayı iyileşmesi için tanınan süre anlamına gelmektedir.

Yıllık izin hakkının dayandığı bahsi geçen sebep açısından ABAD daha önceki içtihadında bir çalışanın yıllık iznini kullanmaya başlamadan önce hasta olması halinde, yıllık iznini başka bir zamanda kullanma hakkına sahip olduğuna hükmetmiştir (10.09.2009 tarih ve C-277/08 sayılı Karar).

ABAD, kararında hastalık durumundan dolayı ortaya çıkan işgöremezlik halinin ne zaman olduğunun önemli olmadığını belirtmiştir. Bu nedenle hastalıktan dolayı ortaya çıkan işgöremezlik süresiyle çakışan yıllık izin hakkını çalışanlar ileriki bir tarihte kullanma hakkına sahiptir. ABAD, bu hakkın çalışanlara yalnız yıllık izinlerini kullanmadan önce hastalanmaları halinde verilmiş olması durumunda, izin kullanma süresinin tamamen tesadüfe bırakılmış ve yıllık iznin amacına ters düşmüş olacağına hükmetmiştir.

ABAD'ın 19.07.2012 tarih ve C-154/11 sayılı yabancı ülkelerin Almanya'daki temsilciliklerinde çalışanların yabancı ülke temsilciliklerine karşı yerel mahkemeler önünde dava açmalarına ilişkin Kararı

Yabancı bir ülke büyükelçiliğinde sözleşmeli olarak çalışan bir kişinin iş sözleşmesinin feshine karşı AB üyesi ülke mahkemesinde açtığı davada, bu çalışan yabancı temsilcilikte bu ülkenin egemenlik hakkından doğan işleri yapmaması halinde, yabancı ülke dokunulmazlık statüsünden yararlanamaz. Bu nedenle, böyle bir sözleşmeli çalışan ilgili büyükelçiliğin bulunduğu üye ülke mahkemelerinde dava açabilir.

Davacı, Cezayir'in Berlin Büyükelçiliği'nde şoför olarak çalışırken, iş sözleşmesinin feshedilmesi üzerine Alman İş Mahkemesi'ne başvurarak fesih kararına karşı dava açmıştır. Davanın açılması üzerine Cezayir yabancı ülke olduğundan Alman yargı yollarına karşı dokunulmaz olduğunu ve Alman yargı yollarının kendisini bağlamayacağını iddia etmiştir. Ayrıca, Cezayir, davalı çalışanla yapılan sözleşmede öngörülen Cezayir mahkemeleri yetkilidir hükmünü ileri sürmüştür.

Bu bağlamda Berlin-Brandenburg Eyalet İş Mahkemesi Avrupa Konseyi'nin 44/2001 sayılı bireysel iş sözleşmeleriyle ilgili yetkili mahkemelere ilişkin düzenlemeleri de kapsayan Direktifinin yorumlanması amacıyla ön karar talebiyle ABAD'a başvurmuştur. Anılan düzenlemeler, çalışanları iş sözleşmelerinin zayıf tarafı olarak korumak amacıyla yapılmıştır. Örneğin işverenin AB dışında ikamet etmesi halinde, bu işverenin şubesinin bulunduğu AB üye ülkesinin mahkemeleri önünde çalışanların dava açması öngörülmektedir.

ABAD, çalışan tarafından ifa edilen işin egemenlik hakkından doğan bir görev olmadığı hallerde, üçüncü ülke büyükelçiliklerini ülke adına bağitlanan iş sözleşmesine ilişkin tartışmalı hukuksal sorunlarda bahsi geçen Direktif anlamında bu ülkenin şubesi olarak nitelemiştir. Tüm kamu kuruluşları gibi büyükelçilikler de sivil hukuk alanında haklar ve yükümlülükler üstlenebilirler. Bu

durum büyükelçiliğin egemenlik hakkından doğan görevleri yapmayan kişilerle iş sözleşmeleri bağtlatığı hallerde söz konusudur. Büyükelçilik iş ilişkilerinde dışarıya yönelik faaliyetleri olan bir birim niteliğine sahiptir. Ayrıca, iş hukuku alanında tartışmalı durum büyükelçiliğin işletmesiyle ilgili personel konularına ilişkin bir durumdur.

Cezayirin dokunulmazlık hakkına sahip olduğuna dair iddiası dokunulmazlığın tüm alanlarda mutlak olarak geçerli olamayacağı gerçeğine ters düşmektedir. Dokunulmazlık hukuksal tartışmanın egemenlik hakkıyla ilgili olduğu durumlarda geçerlidir. Ancak, hukuksal tartışmalı durumun egemenlik hakkıyla ilgili olmayan faaliyetleri kapsamında dokunulmazlık söz konusu değildir.

Bu nedenle, devletler hukuku ilkesi olan devletlerin dokunulmazlığı anılan Direktif ile ihlal edilmemektedir. Bir çalışanın kendisiyle bağtlanan iş sözleşmesinin feshine karşı dava açması ve başvurduğu mahkemenin bu çalışan tarafından ifa edilen işin bu devletin egemenlik alanına girip girmediğini tespit etmesi sonucunda AB ülkesi mahkemesinin yetkili olup olmadığı belirlenecektir.

ABAD, iş sözleşmesi ile yalnız Cezayir yargısının iş sözleşmesi ile ilgili davalarda yetkili kılınmış olmasının, anılan Direktifçe öngörülen yargı yollarından farklı uygulamalara gidilmesine izin verilmediğinden, bağlayıcı olmayacağına hükmetmiştir. Böylece, dava konusunun ortaya çıkmasından önce belirlenen yetkili mahkeme hususu, çalışanın anılan Direktifte tanınan kişisel iş sözleşmeleriyle ilgili diğer yargı yollarına başvurmasını engelleyici değildir. Zira aksine hüküm, iş sözleşmelerinin zayıf tarafı olan çalışanların korunmaya muhtaç oldukları ilkesi hedefinden sapmış olacaktır.

Federal İş Mahkemesi'nin İş Güvencesi Kanunu'nun ödünç işçilere uygulanması hakkındaki 24.01.2013 tarih ve 2 AZR 140/12 sayılı Kararı

İş Güvencesi Kanunu'nun (Kündigungsschutzgesetz) 23'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının 3'üncü cümlesi hükmü, 31 Aralık 2003 tarihinden sonra en az 10 işçi çalıştıran işletmelerde istihdam edilmiş çalışanlar için geçerlidir. Anılan Kanun anlamında işletmede çalışan işçilerin sayısının tespitinde kural olarak işletmede mevcut işçi açığının doldurulması amacıyla istihdam edilen ödünç işçilerin de sayısı hesaba katılmalıdır. Anılan hüküm anlam ve amacına uygun olarak ancak bu şekilde yorumlanabilir.

Davacı çalışan 2007 Temmuz ayından beri davalı işletmede çalışmaktadır. Davalı işletme davacı işçisiyle beraber toplam 10 işçi çalıştırmaktadır. 2009 Kasım ayında davalı işveren davacı çalışanın

sözleşmesini feshetmiştir. Fesih kararına karşı dava açan çalışan, davasının İş Güvencesi Kanunu'na göre görülmesi ve bu nedenle işletmede çalışan işçilerin sayılarının hesaplanmasında ödünç işçilerin de hesaba katılması gerektiğini ileri sürmüştür.

İş ve Eyalet İş Mahkemeleri, İş Güvencesi Kanunu'nun burada uygulanamayacağını ileri sürerek davayı reddetmiştir. Ancak, davacının açtığı temyiz davası Federal İş Mahkemesi'nce kabul edilmiştir.

Federal İş Mahkemesi, ödünç işçilerin işveren ile hizmet sözleşmelerinin bulunmaması durumunun, bunların sayılarının nazarı dikkate alınmasına engel teşkil etmeyeceğini belirtmiştir. Küçük işletmelerin İş Güvencesi Kanununun kapsama alanı dışında tutulmalarındaki sebep, düşük bütçeli bir donanımla çalışılması, bir fesih davası nedeniyle ortaya çıkacak idari ve mali yükün küçük işletmeleri zora sokacağıdır. Ancak, bir işletmede çalışanların sayılarının tespitinde önemli olan, bunların düzenli olarak çalışanlardan oluşup oluşmadığının saptanmasına bağlıdır. Bu bağlamda, düzenli çalışanların bu işletmenin işçilerinden ve ödünç işçilerden oluşmuş olması böyle farklı bir muameleyi haklı kılmamaktadır.

Federal İş Mahkemesi, davayı karar alınması için Eyalet İş Mahkemesi'ne geri göndermiştir. Eyalet İş Mahkemesi, ödünç işçi statüsünde çalışan işçilerin fesih sırasında düzenli olarak ya da sadece geçici bir iş kaybının giderilmesi için çalıştırılıp çalıştırılmadığının tespitini yaparak İş Güvencesi Kanunu'nun uygulanıp uygulanamayacağına karar verecektir.

Federal İş Mahkemesi'nin yaştan dolayı ayrımcılığa ilişkin 24.01.2013 tarih ve 2 AZR 429/11 sayılı Kararı

« Üniversite mezunu/genç profesyoneller adlı eğitim programı için meslek tecrübesi olmayan bir kişi alınacaktır » şeklinde bir kamu kuruluşu tarafından verilen iş ilanına başvuran 36 yaşında bir avukatın başvurusunun reddedilmesi, bu kişinin yaşından dolayı ayrımcılığa uğradığına ilişkin bir delildir. İşveren bu durumda, bunun böyle olmadığını ispatla yükümlüdür. İşveren ret gerekçesini, ancak başvuru sahibinin diploma notlarının diğer başvuru sahiplerine göre daha düşük olduğuna, bu nedenle kendisinin işe alınabilecek adaylar arasına giremeyeceğine dayandırabilir.

Bir devlet hastanesi olan davalı işveren, gazete ilanıyla önümüzdeki yıllarda nitelikli yöneticilere ihtiyaç olacağından, bir özel eğitim programı sunduklarını ve bu program için her yıl 2 üniversite mezununu işe alacaklarını bildirmiştir. Aranılan kişilerin meslek tecrübesi olmayanlardan seçilecek

olmalarından bu kişilerin kişisel özellikleri öne çıkarılmıştır. 36 yaşındaki davacı, meslek tecrübesi olan bir hukukçudur ve bu kişinin iş başvurusu reddedilmiştir. Davacı işe alınmamasını yaşından dolayı ayrımcılığa uğratıldığı şeklinde değerlendirmiş ve bu nedenle davalı işverenden tazminat talep etmiştir. Davalı işveren, böyle bir ayrımcılık yapılmadığını, okullarını iyi ve çok iyi dereceyle bitirmiş olanlardan adayların seçildiğini ileri sürmüştür. İlk yargı yollarında dava reddedilmiştir.

Davacıyı kısmi olarak haklı gören Federal İş Mahkemesi, genç profesyonel ve meslek tecrübesi olmayanları hedefleyen iş ilanı verilmesinin, başvuru sahibinin yaşından dolayı reddedildiğine ilişkin delil sayılabileceğine hükmetmiştir. Bunun böyle olmadığını işveren ancak, kendisinin kamu işvereni olduğundan en iyi notlara sahip başvuru sahiplerinden birini işe alacağını ispatlaması halinde çürütebilecektir. Davacının, böyle bir seçim yapılmadığı iddiasından dolayı durumun tespiti için dava Eyalet İş Mahkemesi'ne geri gönderilmiştir.

Federal İş Mahkemesi'nin 13.03.2013 tarih ve 5 AZR 954/11 sayılı ödünç verilen işçilere de aynı ücretin ödenmesi gerektiğine ilişkin Kararı

Ödünç İşçi Verilmesi Hakkındaki Kanun işvereni ödünç alarak çalıştırdığı işçilere de kendi çalışanlarına ödediği ücreti ödemekle yükümlü kılmaktadır. Anılan Kanun'a göre ancak toplu sözleşmeler yoluyla taraflar arasında kararlaştırılması halinde ödünç çalıştırılan işçilere farklı ücret ödenmesi mümkündür. Diğer taraftan, toplu sözleşmelere bağlı olmayan çalışanlar da bu tür toplu sözleşmelerde öngörülen düzenlemeleri, işverenle yapacakları hizmet sözleşmelerine dahil edebilme hakkına sahiptirler.

Federal İş Mahkemesi'nin 10 Temmuz 2013 tarih ve 10 AZR 915/12 sayılı işverenin işçilerini diğer işletmesinde istihdam ederken takdir hakkını kullanmasına ilişkin Kararı

Bir işveren işten kaynaklanan nedenlerle çalışanlarından bazılarını bir işletmeden diğer işletmeye göndermek istemesi halinde, göndereceği çalışanları seçerken takdir hakkını doğru kullanmak zorundadır. Seçilecekler listesine yalnız süreli iş sözleşmesiyle çalışanları dahil etmek hukuka aykırıdır.

Davacı, İş Ajansı'nın bir il müdürlüğünde süreli iş sözleşmesi ile istihdam edilmiştir. İşveren aralarında davacının da bulunduğu ve süreli iş sözleşmeleriyle çalışan bazı çalışanları İş Ajansının başka bir şehirdeki şubesine tayin etmiştir.

Davacı, iş mahkemesine başvurarak, kendi özel yaşam durumundan dolayı yeni işyerine gönderilmesini haksız olarak görmüş ve aynı zamanda çalışanlar arasında yapılan seçimin hukuka aykırı olduğunu iddia etmiştir.

Federal İş Mahkemesi, davalı işverenin mevcut toplu sözleşme ve hizmet sözleşmesi hükümlerine göre davacıyı işin gereği bir nedenle başka bir yerdeki işyerine gönderme hakkının bulunduğu, ancak gönderme işleminin işverenin gidecek işçilerini seçerken takdir hakkının doğru kullanılması halinde geçerli olacağına hükmetmiştir. Hem çalışanın hem de işverenin menfaatlerinin uygun bir şekilde gözetildiği durumlarda takdir hakkı doğru kullanılmıştır. İşveren, gönderilecek çalışanlar listesine daha önce yalnız süreli iş sözleşmesiyle çalışanları dahil ettiğinden ve yalnız süreli iş sözleşmesi ile çalışanlar diğer şubeye gönderildiklerinden gönderme işlemi geçersizdir.

1.1.2.4. Sayısal Veriler

Aktif Nüfus/İşgücü Sayıları ve Oranları

31.12.2013 tarihi itibarıyla

	Kadın		Erkek		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Ülke Geneli	13.513.163		15.755.755		29.268.918	
Yabancı	1.461.784		925.934		2.386.243	
Türk	351.096		159.282		510.378	

Kaynak: Federal İş Ajansı

Çalışan Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

30.06.2013 tarihi itibariyle

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
15-20	8.956	7.419	16.375
20-25	34.305	25.160	59.465
25-30	36.145	18.613	54.758
30-35	50.304	18.691	68.995
35-40	60.044	23.270	83.314
40-45	58.492	26.092	84.584
45-50	53.783	19.625	73.408
50-55	28.322	10.735	39.057
55-60	15.446	5.932	21.378
60-65	4.595	3.372	7.967
Toplam	351.096	159.282	510.378

Kaynak: Federal İş Ajansı

Çalışan Vatandaşlarımızın Bölge İş Ajanslarına/Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

30.06.2013 tarihi itibariyle

Kuzey (Schleswig-Holstein-Hamburg ve Mecklenburg-Vorpommern)	24.646
Aşağı Saksonya-Bremen	33.792
Kuzey Ren-Vestfalya	154.972
Hessen	57.481
Rheinland Pfalz-Saarland	23.178
Baden-Württemberg	105.771
Bavyera	83.397
Berlin-Brandenburg	24.360
Saksonya-Anhalt/Thüringen	1.628
Saksonya	1.153
Toplam	510.378

Kaynak: Federal İş Ajansı

Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

30.06.2013 tarihi itibariyle

Tarım, orman, balıkçılık	1.069
Maden ve taş toprak	2.654
İmalat sanayi	164.095
Enerji	901

Su işleri, kanalizasyon, çöp sektörü	3.708
İnşaat sektörü	29.117
Ticaret, otomobil ve motorlu araçlar tamirciliği	72.536
Ulaştırma ve depolama	42.893
Otelcilik, lokantacılık	27.737
Bilişim ve iletişim	4.547
Kredi ve sigortacılık	3.935
Emlak ve konut sektörü	1.496
Serbest ve bilimsel hizmetler sektörü	11.561
Diğer iktisadi hizmetler sektörü	84.009
Kamu idaresi, sosyal sigortalar	7.778
Eğitim ve öğretim	7.547
Sağlık ve sosyal hizmetler	28.746
Sanat, eğlence, dinlence	2.590
Diğer hizmet sektörleri	12.620
Özel ev hizmetleri	254
Uluslararası organizasyonlar	201
Başka işkoluna girmeyen hizmetler	384
Toplam	510.378

Kaynak: Federal İş Ajansı

Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler*

Araştırma kurumlarınca 2013 yılı itibariyle, Almanya’da 80.000 civarında Türk kökenli işverenin bulunduğu kaydedilmiştir.

Türk işletmelerinin faaliyet gösterdikleri alanlar sektörler itibariyle tahmini olarak aşağıda belirtilmiştir.

Sektörler	Sayı	(%)
İmalat	2.080	2,6
İnşaat	1.280	1,6
El sanatları	7.280	9,1
Toptan ticaret	3.680	4,6
Parakende ticaret	26.480	33,1
Gastronomi	18.800	23,5
Hizmet	20.400	25,5
Toplam	80.000	100

Türk işletmelerinde yaklaşık 400.000'e yakın kişi istihdam edilmektedir. Toplam yatırımın 8 milyar Avro, yıllık cironun ise 40 milyar Avro olduğu hesaplanmaktadır. Söz konusu işletmelerin büyük bölümünü küçük aile işletmeleri teşkil etmektedir.

Kaynak: Türkiye Araştırmalar Merkezi

Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

2013 yılı itibariyle

İşkolları	Aylık Asgari Ücret	Asgari Saat Ücretleri (Avro)	Ortalama Brüt Aylık Ücretler
Finans ve sigortacılık			4.613
Bilişim ve iletişim			4.526
Enerji			4.540
Su işleri, kanalizasyon, çöp			3.316
Serbest ve bilimsel hizmetler			4.155
Eğitim ve öğretim			4.045
Maden			4.004
İmalat			3.720
Emlak ve konut			3.693
Sağlık ve sosyal hizmetler			3.442
Sanat, eğlence			3.430
Kamu idaresi ve sosyal sigortalar			3.394
Ticaret			3.218
Diğer hizmet sektörleri			3.196
Sular idaresi			3.108
İnşaat		11,05/10,25	2.927
Ulaştırma ve depolama			2.915
Lokantacılık, otelcilik			2.029

Kaynak: Kaynak Federal Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı

Not: Almanya’da asgari ücret uygulaması inşaat sektörü dışında genel anlamda henüz bulunmamaktadır. Ancak, Federal Hükümet’in aldığı karar gereğince 2015 yılından itibaren istisnaları olmakla birlikte Federal düzeyde tüm sektörler için geçerli asgari saat ücretinin 8,50 Avro olarak yürürlüğe girmesi beklenmektedir.

Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

Almanya’da 2013 yılında yaklaşık 70.000 toplu sözleşme bağlanmıştır. Ayrıca, Almanya’da 2013 yılında 501 genel geçerli toplu sözleşme ilan edilmiştir. Bu sözleşmelerin 223’ü 2012 yılından kalan sözleşmelerin devamı niteliğinde olup, 268 yeni genel geçerli toplu sözleşme yürürlüğe girmiştir. Tüm toplu sözleşmeler sendikalı çalışanların % 52’si ile doğrudan ilgilidir.

Kaynak: Federal Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı

İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

31.12.2013 tarihi itibariyle

	Kadın		Erkek		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Ülke Geneli	1.323.995	6,5	1.548.788	6,8	2.872.783	6,8
Yabancı	245.135		261.310		506.445	14,2
Türk	63.941		79.296		143.556	20,9

Kaynak: Federal İş Ajansı

İşsiz Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2013 yılı ortalaması

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
15-20	1.495	1.082	2.577
20-25	6.563	4.541	11.104
25-30	9.361	6.237	15.598
30-35	12.485	9.507	21.992
35-40	13.963	11.929	25.892
40-45	12.819	12.241	25.060
45-50	11.356	8.732	20.088
50-55	6.974	5.509	12.483
55-60	4.939	3.907	8.846
60-65	1.254	1.244	2.498
Toplam	81.233	64.950	146.183

Kaynak: Federal İş Ajansı

İşsiz Vatandaşlarımızın Bölge İş Ajanslarına/Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

31.12.2013 tarihi itibarıyla

Kuzey (Schleswig Holstein,Hamburg,Mecklenburg-Vorpommern)	8.239
Aşağı Saksonya/Bremen	13.554
Kuzey Ren-Verstfalya	59.415
Hessen	13.291
Rheinland-Pfalz/Saarland	6.042
Baden-Württemberg	16.180
Bavyera	10.397
Berlin/Brandenburg	15.103
Saksonya-Anhalt, Thüringen	476
Saksonya	540
Toplam	143.237

Kaynak: Federal İş Ajansı

1.1.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR

1.1.3.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

2013 yılında 2.950.000 işsizden yıllık ortalama 970.000'i (% 33) birinci basamak işsizlik parası; 1.981.000'i (% 67) ikinci basamak işsizlik parası almıştır. Bir yıl öncesine göre, birinci basamak işsizlik parası alanların sayısı, 67.000 (% 7) artarken, ikinci basamak işsizlik parası alanların sayısı ise 14.000 (% 1) azalmıştır.

Diğer taraftan, Aralık 2013'de 143.237 işsiz vatandaşımızın 24.414'ü (% 17,04) birinci basamak işsizlik parası alırken, 118.823'ü (% 82,96) ikinci basamak işsizlik parası almıştır.

1.1.3.2. Mevzuat Değişiklikleri ve Önemli Yargı Kararları

Birinci Basamak İşsizlik Parası ve İkinci Basamak İşsizlik Parası

Alman mevzuatına göre, işsiz kalanlara, son 52 hafta içindeki ortalama haftalık net kazancın, en az bir çocuk sahibi işsizler için % 67'si, diğerleri için % 60'ı tutarında "Birinci basamak işsizlik parası" ödenmektedir.

01.01.2013 tarihi itibariyle ikinci basamak işsizlik parası uygulaması çerçevesinde hak sahipleri için yardım miktarları artırılmıştır. Yalnız yaşayanlar için mutad yardım miktarı 374 Avrodan 382 Avro'ya çıkarılmıştır. Aşağıda yardım basamaklarına göre mutad yardım miktarları belirtilmiştir. Sosyal Kanun'un 12'nci Kitabına göre istihdam piyasası dışında kalan ve yardıma muhtaç kişiler için ödenen sosyal yardım ödenekleri de yardım miktarlarıyla aynıdır:

Yardım türleri	Yardım miktarı (Avro)
1'inci yardım miktarı (Yalnız yaşayan ve yalnız çocuk yetiştiren hak sahipleri için)	382
2'nci yardım miktarı (Aynı hanede yaşayan eşlerden her biri için)	345
3'üncü yardım miktarı (Ailesi yanında yaşayan yetişkin hak sahipleri için)	306
4'üncü yardım miktarı (14-18 yaşındaki çocuklar için)	289
5'inci yardım miktarı (6-14 yaşındaki çocuklar için)	255
6'ncı yardım miktarı (0-6 yaşındaki çocuklar için)	224

İsteğe Bağlı Asgari Sigorta Prim Miktarı

Yaşlılık sigortası isteğe bağlı aylık asgari prim miktarı, 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren 85,05 Avro olarak belirlenmiştir.

Sağlık Sigortası Prim Oranı

2013 yılında sağlık sigortası prim oranında herhangi bir değişiklik olmamış, oran % 15,5 olarak kalmıştır. Bu miktarın % 8,2'si sigortalılar, % 7,3'ü işverenler tarafından karşılanacaktır.

Sanatçıların Sosyal Sigorta Prim Oranı

Sanatçıların sosyal sigorta prim oranı 2013 yılı için % 3,9'dan % 4,1'e yükseltilmiştir.

Bakım Sigortası Prim Oranı

01.01.2013 tarihi itibariyle bakım sigortası prim oranı çocuklu sigortalılarda % 1,95'den % 2,05'e çocuksuz sigortalılar da ise % 2,2'den % 2,3'e artırılmıştır (işveren ve işçi oranı yarı yarıya).

Yaşlılık Aylığı Alanlar İçin Ek Kazanç Sınırları

Cüzi süreli işlerde kazanç sınırının 450 Avroya çıkartılmasıyla yaşlılık aylığı alanlarda da kazanç sınırları yükseltilmiştir. Buna göre, 65 yaşını doldurmadan emekli olanlar ile işgöremezlik aylığı alan kişiler, emekli aylıklarında kesintiye gidilmeden 450 Avroya kadar kazanç elde edebileceklerdir.

Sosyal Güvenlik Primlerine Esas Alınan Ücret Üst Sınırları (Avro olarak)

Eski Eyaletler

Tüm sigortalıların ortalama gelir miktarı:

Yıllık	32.340
Aylık	2.695

Yaşlılık sigortası:

Yıllık	69.600
Aylık	5.800

Madenciler yaşlılık sigortası:

Yıllık	85.200
Aylık	7.100

İşsizlik sigortası:

Yıllık	69.600
Aylık	5.800

Yasal hastalık sigortası:

Yıllık	52.200
Aylık	4.350

Bakım sigortası:

Yıllık	47.250
Aylık	3.937,50

Yeni Eyaletler

Sosyal sigorta (Tüm sigortalıların ortalama gelir miktarı)

Yıllık	27.300
Aylık	2.275

Yaşlılık sigortası:

Yıllık	58.800
Aylık	4.900

Madenciler yaşlılık sigortası:

Yıllık	72.600
Aylık	6.050

İşsizlik sigortası:

Yıllık	58.800
Aylık	4.900

Yasal hastalık sigortası:

Yıllık	52.200
Aylık	4.350

Bakım sigortası:

Yıllık	47.250
Aylık	3.937,50

Bakım Sigortası Ödemeleri

2013 yılında bakım sigortası ödenekleri, bakım durumu basamaklarına göre aşağıda belirtilen miktarlar arasında ödenecektir.

Bakım basamakları	Yardım miktarı (€)
0 – 1. Basamak	120-225
1. Basamak	305-665
2. Basamak	525-1.250
3. Basamak	799-1.550
Özel mağduriyetler	1.918

Çocuk Muafiyet Miktarı

Gelir vergisinde dikkate alınan çocuk muafiyet miktarında bir değişiklik olmamış ve 2013 yılında her çocuk için 7008 Avro olarak kalmıştır.

Çocuk Nafaka Miktarları

Eşlerinden ayrı çocuklarını yetiştiren ebeveynlerin çocukları için talep edecekleri nafaka miktarları:

	Nafaka miktarı (€)
6 yaşını doldurmamış çocuklar için	317
12 yaşını doldurmamış çocuklar için	364
18 yaşını doldurmamış çocuklar için	426
18 yaşını doldurmuş çocuklar için	588

Ebeveyn Parası

2013 yılı için ebeveyn parasında herhangi bir değişiklik olmamıştır. Tek başına çocuk yetiştiren anne babalar yıllık gelirlerinin 250.000 Avro'dan veya beraber çocuk yetiştiren ebeveynler yıllık gelirlerinin 500.000 Avrodan fazla olması halinde ebeveyn parası alamayacaklardır.

1.200 Avrodan fazla geliri olan ebeveynler gelirlerinin % 65'i oranında (bugüne kadar % 67), bu miktardan az geliri olanlar ise % 67'si oranında ebeveyn parası alabileceklerdir.

En az 300 Avro ve en çok 1.800 Avro ebeveyn parası ödenmeye devam edilecektir. İkinci basamak işsizlik parası alan ebeveynlerin ebeveyn parası ikinci basamak işsizlik parasının hesabında nazari dikkate alınacaktır.

1.1.3.3. Sayısal Veriler

Sigorta Kolları İtibarıyla Ödenek Alanların Sayısı

31.12.2012 tarihi itibarıyla

Sigorta kolları ve rejimleri	Yararlananların sayısı	
	Genel	Türk
Yaşlılık	16.003.273	208.099
Maluliyet	1.517.248	57.937
Ölüm (Dul, Yetim)	5.150.163	88.400
Toplam	22.670.684	354.436

Kaynak: Alman Emeklilik Sigortası

31.12.2012 tarihi itibariyle Alman sosyal güvenlik kuruluşlarından malullük, yaşlılık, dul ve yetim aylığı almakta olan toplam 354.436 vatandaşımızdan 94.703'ü Türkiye'de ikamet etmektedir. Almanya'da ikamet eden her hak sahibine ayda ortalama 687,39 Avro, Türkiye'de ikamet eden her hak sahibine ise ayda ortalama 590,26 Avro tutarında yaşlılık aylığı ödenmektedir.

Sosyal Güvenlik Prim Oranları

2013 yılı itibariyle

Sigorta Kolları	İşçi Payı (%)	İşveren Payı (%)	Devlet Katkısı	Toplam (%)
Yaşlılık-malullük-ölüm	9,45	9,45	-	18,9
Madenciler Yaşlılık Sigortası	9,45	15,65	-	25,10
İşsizlik Sigortası	1,5	1,5		3
Hastalık	8,2	7,3		15,5
Bakım Sigortası				
- Çocuklu Sigortalılar	1,025	1,025		2,05
-Çocuksuz Sigortalılar	1,275	1,025		2,3

Kaynak: Alman Emeklilik Sigortası

İşsizlik Ödeneği

Sosyal Kanun'un 3'üncü Kitabının 137'nci maddesine göre işsiz olan gerekli bekleme süresini dolduran ve İş Ajansına işsizlik beyanında bulunan sigortalı çalışanlara birinci basamak işsizlik parası ödenmektedir. Gerekli bekleme süresi son 2 yılda 12 aydır. Buna göre son 2 yılda 12 ay işsizlik sigortasına prim ödeyen sigortalılar birinci basamak işsizlik parasına hak kazanmaktadırlar. Evli ve en az 1 çocuklu sigortalılar ücretlerinin % 67'si, diğer sigortalılar % 60'ı oranında işsizlik parası almaktadırlar.

İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Veriler

2012 yılı itibariyle

	İş Kazası	Yol Kazası	Meslek Hastalığı
Alman	756.561	145.145	13.419
Yabancı	45.786	5.287	757
- Türk	9.676	974	238
Toplam	802.347	150.432	14.176

Kaynak: Alman Kaza Sigortaları Birliği

Çocuk Parası Miktarları

2013 Yılı İtibariyle

	Görev yapılan ülkedeki çocuklar için (€)	Türkiye’de kalan çocuklar için (€)
1. Çocuk için	184	5,11
2. Çocuk için	184	12,78
3. Çocuk için	190	30,68
4. Çocuk için	215	30,68
5. ve sonraki her çocuk için		35,79

Kaynak: Federal İş Ajansı

Türkiye’deki çocuklar için:

	Yardım miktarı (€)
1. çocuk için	5,11
2. çocuk için	12,78
3. ve 4. çocuk için	30,68
5. ve sonraki her çocuk için	35,79

Çocuk Parasından Yararlanan Çocuk ve Aile Sayısı ile Ödenen Miktarlar

2013 Yılı İtibariyle

	Görev yapılan ülkedeki çocuklar için (€)	Türkiye’de kalan çocuklar için (€)
Çocuk Parası Alan Çocuk Sayısı	664.894	75
Çocuk Parası Alan Aile Sayısı	325.498	17
Ödenen Toplam Çocuk Parası	131.570.579,97	4.475,81

Kaynak: Federal İş Ajansı

1.1.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

1.1.4.1 Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Meslek Eğitimi

Ekim 2012'den Ekim 2013'e kadar 504.500 açık mesleki eğitim yeri kayıtlara geçmiştir. Bu sayı bir yıl öncesine göre 12.600 (% 2,4) daha azdır. Mesleki eğitim yerlerinden 472.300'ü işletmeçi, (2012'ye göre 6.300 (% 1,3) daha az), 32.300'ü işletmedışı mesleki eğitim yeri (2012'ye göre 6.200 (% 16,1) daha az) tespit edilmiştir.

Mesleki eğitim yeri bölgesel olarak Batı Almanya'da 396.600 (bir yıl öncesine göre 3.700 (% 0,9) daha az), Doğu Almanya'da ise 75.400 (bir yıl öncesine göre 2.500 (% 3,2) daha az) işletme içi açık mesleki eğitim yeri kaydedilmiştir. İşletmedışı mesleki eğitim yeri sayısında ise bir yıl öncesinde olduğu gibi düşüş devam etmiştir. Batı Almanya'da işletme dışı mesleki eğitim yeri sayısı 4.900 (% 17,4), azalarak 23.400'e, Doğu Almanya'da ise 1.300 (% 12,5) azalarak 8.900'e inmiştir.

Eylül 2013 sonu itibariyle 530.700 gençle mesleki eğitim anlaşması bağitlanmıştır. Bu sayı bir yıl öncesine göre 20.500 (% 3,7) daha azdır. Batı Almanya'da geçen yıla göre 15.900 (% 3,4) azalma ile 456.500 gençle meslek eğitim sözleşmesi yapılmıştır. Doğu Almanya'da ise geçen yıla kıyasla 4.700 (% 5,9) azalma ile 74.200 meslek eğitim sözleşmesi yapılmıştır.

2013 yılında 561.200 genç, bir mesleki eğitim yerine yerleştirilmek üzere başvuru yapmıştır. Bu sayı bir yıl öncesine göre 600 (% 0,1) daha azdır. Batı Almanya'da başvuru sahibi genç sayısı 2013 yılında yalnız 100 (% 0,0) artarak 468.800 olarak kayıtlara geçerken, Doğu Almanya'da ise 1.800 (% 2) azalarak 91.100'e düşmüştür.

2013 yılı sonunda 21.000 genç henüz bir mesleki eğitim yerine yerleştirilememiştir. Bir yıl öncesine göre bu sayı 45.400 (% 34,5) daha fazladır. Bununla Almanya genelinde başvuru sahibi gençlerin % 3,7'si henüz mesleki eğitim yeri bulamamışlardır. Bu oran Batı Almanya'da % 3,5, Doğu Almanya'da % 5,0'dir. Batı Almanya'da 16.300 (5.700 ya da % 54,0- daha fazla), Doğu Almanya'da ise 4.500 (500 ya da % 10,5- daha az) genç mesleki eğitim yerine yerleştirilememiştir.

2013 sonunda 33.500 (bir yıl öncesine göre 100 (% 0,8) daha fazla) meslek eğitim yerine yerleştirme yapılamamıştır. Batı Almanya’da 27.300, (300 ya da % 0,8 daha fazla), Doğu Almanya’da 6.200 (30 ya da % 0,5 daha fazla) açık mesleki eğitim yeri bulunmaktadır.

2013 yılında 561.600 gence, 504.500 açık meslek eğitim yeri düşmüştür. Böylece meslek eğitim başvurusunda bulunan gençlerin sayısı, açık meslek eğitim sayısına göre 56.600 daha fazla olarak kayıtlara geçmiştir (2012 yılında : 44.700, 2011 yılında : 26.400). 2013 yılında bir meslek eğitim yerine 1,11 genç düşmektedir. 2012 yılında bu sayı 1,09’dur. 2013 yılı sonunda 21.000 mesleki eğitim yerine yerleştirilemeyen genç ile 33.500 yerleştirme yapılamayan mesleki eğitim yeri arasındaki fark 12.500 olarak gerçekleşmiştir. Bir yıl öncesinde bu fark 17.600 olarak kaydedilmiştir. Böylece son 5 yıldan beri meslek eğitim yeri fazlası bulunmaktadır.

1.1.4.2. Sayısal Veriler

Okula Devam Eden Türk Çocuklarının Sayısı ve Devam Ettikleri Okullara Göre Dağılımı (2012/2013 öğretim yılı itibariyle)

Okul Tipi Genel Eğitim veren okullar (Allgemeinbildende Schulen)	Çocuk Sayıları		(Bir Önceki Öğretim Yılı) Türk
	Yabancı	Türk	
Önsınıflar (Vorklassen)	889	107	108
Ana okulu (Schulkindergarten)	2.426	577	687
İlkokul (Grundschule)	176.341	37.330	46.973
Orta okul (Hauptschulen)	120.136	43.082	53.241
Farklı eğitim veren okullar (Schulen mit mehreren Bildungsgängen)	19.033	5.943	6.837
Orta okul (Realschulen)	82.603	33.630	38.811
Kapsamlı orta okul (Gesamtschule)	76.531	30.139	32.799
FreieWaldorf okulları	1.493	125	128
Lise (Gymnasium)	100.052	26.094	29.096
Akşam okulları (Abendschulen)	8.791	3.511	3.748
Öğrenme engelli okl.Förderschulen)	39.700	13.015	15.737
Toplam	627.995	193.553	228.165

Kaynak: Federal Eğitim ve Araştırma Bakanlığı

Meslek Okuluna Devam Eden Türk Çocuklarının Sayısı

(2012/2013 yılı itibariyle)

Okul türü	Çocuk Sayıları		(Bir Önceki Öğretim Yılı)
	Yabancı	Türk	Türk
Meslek okulları	206.769	83.538	86.888
Sağlık alanında okullar	10.604	2.024	1.981

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

Türk Dili ve Kültürü Derslerine Devam Eden Çocukların Sayısı

2011/2012 öğretim yılı itibariyle

Çocuk sayısı	115.000
--------------	---------

Kaynak: Almanya'daki Eğitim Ataşelikleri

Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

Ders Yılı	Yabancı Öğrenci	Türk
2012/2013	282.201	30.645

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

1.1.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

1.1.5.1 Mevzuat Değişikliği ve Önemli Yargı Kararları

Üçüncü Ülke Vatandaşı Yüksek Kalifiye Elemanların Almanya'ya Girişini ve İkametlerini Düzenleyen Kanun (Mavi Kart Uygulaması)

AB Yüksek Kalifikasyon Direktifinin Uyarlanması Hakkında Kanun (Gesetz zur Umsetzung der Hochqualifizierten-Richtlinie der Europäischen Union), 01.08.2012 tarihi itibariyle yürürlüğe girmiştir.

Böylelikle üçüncü ülkelerden gelecek yüksek kalifiye (üniversite veya yüksek okul mezunu) elemanların AB ülkelerinde istihdamını kolaylaştırmayı ve bununla kalifiye eleman açığını kapatmayı amaçlayan Avrupa Birliği Komisyonu'nun 25.05.2009 tarih ve 2009/50/EG sayılı Yüksek Kalifiye Elemanı Üçüncü Ülke Vatandaşlarının Ülkeye Giriş ve İkametlerini Düzenleyen Direktifi Alman mevzuatına uyarlanmıştır. Kanun ile birlikte özellikle İkamet Kanunu'nda olmak üzere diğer ilgili Kanunlarda da değişiklikler yapılmıştır.

Yeni uygulama ile birlikte diğer ülkelerden gelecek üniversite veya eşdeğer yüksek okul mezunlarına Almanya'da iş bulmaları halinde Alman vatandaşı ve AB üyesi ülke vatandaşlarının önceliği aranmadan ve ayrıca işverenlerin AB ülkelerinden uygun aday bulup bulamadıklarına bakılmaksızın çalışma imkanı tanınmaktadır. Çalışma için aşağıda belirtilen koşulların yerine getirilmesi halinde Almanya'daki bir işveren ile iş akdinin imzalanmış olması yeterli görülmektedir. Burada bekleme süresi kalktığından işlemler kolaylaştırılmakta ve hızlandırılmaktadır.

“Mavi Kart” olarak da adlandırılan bu düzenleme ile temininde sorunlar yaşanan yüksek kalifiye elemanlarının iş piyasasına girişlerinde Almanya'daki bürokratik engellerin kaldırılması amaçlanmıştır. Bu meyanda genelde bir yabancının çalışmasında Federal İş Ajansı'nın onayı gerekir iken, temininde sorunlar yaşanan deklare edilmiş meslekler için bu onay gerekmemektedir. Burada asıl olan belirli somut bir işte çalışmak isteyen söz konusu şartları haiz elemanların Almanya'daki bir işveren tarafından işe kabul edilmesi, bir iş akdinin bağlanmasıdır. Ayrıca, bu iş akdinin nerede ve nasıl biraraya gelinerek bağlanacağı mevzu Kanun koyucu açısından bir önem arz etmemektedir.

Mavi Kart uygulaması çerçevesinde temininde güçlük yaşanan branşlar veya sektörlerin Federal İş Ajansı'nca belirlenmesi öngörülmektedir. Hali hazırda doğa bilimleri başlığı altında adlandırılan astronomi, fizik, kimya, biyoloji, jeoloji ve çevre bilimleri bölümleri, matematik, mimarlık, şehir ve ulaşım planlamacılığı, tasarımcı, inşaat mühendisliği, makina mühendisliği, elektronik mühendisliği, doktor (diş doktoru hariç), informatik ve bilgisayar alanında temininde güçlük yaşanan branşlar veya bölümler olarak tespit edilmiştir. Bu bölümlerin iş piyasasının gelişmesine bağlı olarak değişmesi öngörülmektedir.

Mavi Kart AB (Blaue Karte EU) olarak da adlandırılan yeni düzenlemede, eleman bulmada güçlük yaşanan mesleklerdeki uzmanlara şart koşulan alt gelir alt sınırı 34.944 Avro'dur.

Listede yer almayan meslek gruplarında çalışmak isteyenlerden ise yıllık asgari 44.800 Avro kazanma şartını yerine getirmeleri istenmektedir.

Mavi Kart şartlarını yerine getirenlere en fazla dört yıl süreyle oturma izni verilmesi öngörülmektedir. İş akdinin süresi 4 yıldan az olanlara ise, iş akdi süresine ilave olarak 3 ay daha geçerli oturma izni verilecektir. Oturma izninin ilk iki yılını takiben çalışmaya devam edilmesi ve Almanca bilinmesi halinde oturma izni süresize çevrilmekte, 3 yıllık çalışmadan sonra ise yerleşme izni alma hakkı verilmektedir. Diğer taraftan, ilk üç yıl içinde Hartz IV ya da benzeri türden sosyal yardım alanların oturma izni geçerliliğini kaybedecektir.

Yeni düzenlemede Mavi Kart sahiplerine AB ülkeleri içerisinde dolaşım imkanı getirilmekte, bunlara 18 ay Almanya'da çalıştıktan sonra başka bir AB ülkesine gitme izni tanınmaktadır. Bu durumda başka bir AB ülkesine gidildiğinde Almanya'da geçen süreler de gidilen ülkede ikamet izni verilmesinde ayrıca dikkate alınmaktadır.

Mavi Kart sahiplerinin aile birleştirilmesinde herhangi bir kısıtlama söz konusu olmadığı gibi bunların çalışmalarında da bir kısıtlama öngörülmemektedir.

Alman üniversitesinden mezun yabancılara tanınan iş arama süresi

Almanya'dan mezun olan yabancı uyruklu üniversite mezunlarının mezuniyetten sonra çalışmaları için öngörülen iş arama süresi 12 aydan 18 aya çıkarılmıştır.

Almanya'da öğrenim gören yabancı öğrencilerin çalışma hakları

Yine Almanya'da üniversitede öğrenim gören yabancı öğrencilerin yıllık çalışma saatlerinde de artırıma gidilerek, tam gün çalışmada 90 gün 120 güne, yarım gün çalışmada ise 180 gün 240 güne çıkarılmıştır.

Yurt dışında üniversite mezunu yabancıların Almanya'da iş arama hakları

Yurt dışında bir üniversiteden mezun yabancıların yanlarında geçimlerine yetecek kadar paraları olması halinde bunlar 6 ay süreyle Almanya'da iş aramak amacıyla kalabilecekler.

1.1.5.2. Sayısal Veriler

Bulunulan Ülke Uyruğuna Geçen Vatandaşlarımızın Yıllar İtibariyle Sayısı

Yıl	Sayı
1972-1979	2.219
1980-1989	10.361
1990	2.034
1991	3.529
1992	7.377
1993	12.915
1994	19.590
1995	31.578
1996	46.294
1997	42.240
1998	59.664
1999	103.900
2000	82.861
2001	76.861
2002	64.631
2003	56.244
2004	44.465
2005	32.661
2006	33.388
2007	28.861
2008	24.449
2009	24.647
2010	26.192
2011	28.103
2012	33.246
Toplam	891.746

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

Bulunulan Ülke Uyruğuna Geçen Vatandaşlarımız ile Diğer Yabancıların Sayısal Mukayesesi

	2008	2009	2010	2011	2012
Türk	24.449	24.467	26.192	28.103	33.246
Bosna Hersek	1.878	1.733	1.945	1.703	1.864
Hırvat	1.032	542	689	665	544
Eski Yugoslav, Sırp, Monteneg.	6.343	4.187	3.298	2.881	2.611
Polonya	4.245	3.841	3.789	4.281	4.493
Romen	2.137	2.357	2.523	2.399	2.343
Rusya Federasyonu	2.439	2.477	2.753	2.965	3.165

Ukrayna	1.953	2.345	3.118	4.264	3.690
Fas	3.130	3.042	2.806	3.011	2.852
Tunus	734	832	792	816	867
Afganistan	2.512	3.549	3.520	2.711	2.716
Sri Lanka	1.492	1.407	1.207	1.032	864
Vietnam	1.048	1.513	1.738	2.428	3.299
Irak	4.229	5.136	5.228	4.790	3.510
İran	2.734	3.184	3.046	2.728	2.463
İsrail	1.971	1.681	1.649	1.971	101
Kazakistan	1.602	1.439	1.601	1.923	1.937
Lübnan	1.675	1.759	1.697	1.433	1.283
Pakistan	1.208	1.305	1.178	1.151	1.251
Çin	1.172	1.194	1.300	1.332	1.381
Diğerleri	-	-	-	-	-
Toplam	94.470	96.121	101.570	106.987	109.938

1.1.5.3. Vatandaşlarımız Arasında Örgütlenme

Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

2013 yılı itibarıyla

Dernek Türü	Sayı
Diyanet İşleri Türk İslam Birliği (DİTİB)	850
Dini Siyasi Sosyal Kültürel	2.650
Sportif	450
Diğer (İşveren, okul aile birlikleri vs.)	1.300
Toplam	5.250

Vatandaşlarımızın Genel ve Yerel Yönetimlere Katılımlarıyla İlgili Sayısal Bilgiler

2013 Yılı itibariyle

Avrupa Parlamentosu	1
Federal Parlamento	10
Eyalet Parlamentoları	27
Yerel Yönetimler	85
Yabancılar Meclisleri	1.500
Toplam	1.623

1.1.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER

Türkiye-Almanya İstisna Akdi İşgücü Anlaşması Uygulaması

Türkiye-Almanya İstisna Akdi İşgücü Anlaşması çerçevesinde, Almanya’da, Aralık 2013 ayı itibariyle 33’ü inşaat sektöründe, 258’i inşaat yan sanayiinde olmak üzere toplam 293 vatandaşımız istihdam edilmiştir. Anılan Anlaşma çerçevesinde 2013 yılında ayda ortalama 351 vatandaşımız Almanya’da çalışmıştır.

İstisna Akdi İşgücü Anlaşması çerçevesinde iş üstlenecek Türk firmalarına 01.10.2013 tarihinden sonraki 1 yıllık dönemde 6.170 kişilik kontenjan ayrılmıştır.

1.2. HOLLANDA

1.2.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

01.01.2013 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk	sadece T.C. uyruklu
Erkek	8.307.339	1.740.189	204.133	41.392
Kadın	8.472.236	1.802.892	191.169	40.542
Toplam	16.779.575	3.543.081	395.302	81.934

Kaynak: Hollanda İstatistik Bürosu (CBS).

Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

01.01.2013 tarihi itibarıyla

Yaş grubu	Toplam	Erkek	Kadın
0 – 10	55.932	28.632	27.300
10 – 20	69.682	35.927	33.755
20 – 30	69.539	35.585	33.954
30 – 40	73.127	37.081	36.046
40 – 50	66.700	35.529	31.171
50 – 60	31.505	16.944	14.561
60 – 70	17.047	7.863	9.184
70 – 80	10.511	6.079	4.432
80 – 90	1.212	486	726
90 +	47	7	40
Toplam	395.302	204.133	191.169

Kaynak: Hollanda İstatistik Bürosu (CBS).

Vatandaşlarımızın Eyaletlere/Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

01.01.2013 tarihi itibarıyla

Eyalet/Bölge/İdari Yapılanma	Erkek	Kadın	Toplam
Groningen	2.439	2.355	4.794
Friesland	895	822	1.717
Drenthe	996	799	1.795
Overrijssel	18.035	17.133	35.168
Flevoland	3.234	2.963	6.197
Gelderland	20.466	19.225	39.691
Utrecht	13.918	13.189	27.107
Noord-Holland	41.650	38.752	80.402
Zuid-Holland	68.089	63.761	131.850
Zeeland	1.650	1.583	3.233
Noord Brabant	26.319	24.724	51.043
Limburg	6.442	5.863	12.305
Toplam	204.133	191.169	395.302

Kaynak: Hollanda İstatistik Bürosu (CBS). *T.C. ve Türk asıllı Hollanda uyruklular dahil.

Vatandaşlarımızın Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi

01.01.2013 tarihi itibarıyla

Uyruğu	Erkek	Kadın	Toplam
Türk	204.133	191.169	395.302
Alman	172.538	200.182	372.720
Faslı	189.366	179.472	368.838
Surinamlı	165.084	182.547	347.631
Toplam yabancılar	1.740.189	1.802.892	3.543.081

Kaynak: Hollanda İstatistik Bürosu (CBS).

Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

2013 tarihi itibarıyla

	Doğan	Ölen	Evlenen
Deventer Başkonsolosluğu	757	170	80
Rotterdam Başkonsolosluğu	2 053*	516	668**
Toplam	2 810	686	748

Kaynak: Deventer Başkonsolosluğu

Kaynak: Rotterdam Başkonsolosluğu

()Daha önce doğup 2013 yılında kaydı yapılanlarla beraber toplam 3.264*

(**) Evlilik bildiriminde bulunan vatandaş sayıdır. Nikahı Başkonsoloslukta kıyılan sayısı 19'dur.

1.2.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

1.2.2.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Büyüme

Hollanda'nın Gayrisafi Yurtiçi Hâsılası (GSYİH) 2013 yılı sonu itibariyle cari fiyatlarla 602.658 Milyon Avro'dur. 2013 yılı GSYİH rakamı, bir önceki yılın aynı dönemine göre % 0,6 büyüme göstermiştir. Büyümenin üzerinde tüketim, yatırım ve kamu sektörünün negatif katkısı buna karşın ihracatın pozitif etkisi olmuştur. 2014 yılının ilk çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre % 0,1 büyüme olmuştur. 2014 yılında yatırım ve kamu harcaması ile ihracatın olumlu katkısı ile % 0,5 oranında bir büyüme beklenmektedir. Tüketimde 2014 yılında yine bir düşüş beklenmekte fakat bu düşüşün bir önceki yıla göre daha düşük olması umulmaktadır. Aynı dönemde ev fiyatların uzun süren düşüşten sonra durağanlaşacağı tahmin edilmektedir.

GSYİH 2013 yılında, 2005 yılı fiyatları esas alındığında 543.025 milyon Avro olarak gerçekleşmiştir. 2005 yılı fiyatlarına göre; 2013 yılı GSYİH'sı bir önceki yıla göre % -0,8 oranında daralma göstermiştir. 2014 yılının ilk çeyreğinde de bir önceki yılın aynı dönemine göre % -0,5 daralma yaşanmıştır. Ekonomik büyümenin 2014 yılında % 1,9 olması beklenmektedir.

Hollanda, Uluslararası Para Fonu'nun Nisan 2014 tarihli Dünya Ekonomik Görünüm Verilerine göre 188 ülke arasında 800.007 Milyon ABD Doları¹ tutarındaki GSYİH ile 18'inci sırada yer almaktadır.² Aynı verilere göre 2013 yılındaki kişi başına düşen milli gelir cari fiyatlara göre 35.864 Avro (47.634 ABD Doları) olup Hollanda, 186 ülke arasında 13'üncü sırada³ yer almaktadır.

İşgücü Piyasası

2013 yılı sonu itibarıyla Hollanda'daki 15-65 yaş arası iş gücü 7.939 bin kişi olup iş bulamayan kişi sayısı 656 bindir. Dolayısıyla 2013 yılı işsizlik oranı % 8,3 olarak gerçekleşmiştir. 2014 yılı 1'inci çeyreğinde ise iş gücü 7.835 bin kişi, iş bulamayan 700 bin kişi ve işsizlik oranı % 8,9'dur. İşsizlik oranının 2014 yılında % 7,6 olması planlanmıştır.

2012 yılında 15-65 yaş arası istihdam edilen 7.387 kişiden 336 bini ilkokul, 1.253 bini orta dereceli okul, 3.136 bini lise ve dengi okul, 1.664 bini yüksek okul veya üniversite ve 923 bini lisansüstü okul mezunudur. İş bulamayanların ise 46 bini ilkokul, 126 bini orta dereceli okul, 210 bini lise ve dengi okul, 77 bini yüksek okul veya üniversite ve 42 bini lisansüstü mezunudur.⁴

İş kolu açısından bakıldığında 2012 yılında iflas eden firma sayısı 8.616 iken bu sayı 2013 yılında 9.456'ya ulaşmıştır. En fazla iflas ticaret alanında (2.160) gerçekleşmiştir. 2014 yılının 1'inci çeyreğinde iflas eden firma sayısı 2.001'dir.

1.2.2.2. Sayısal Veriler

Çalışan Vatandaşlarımızın Sayısı ve Cinsiyete Göre Dağılımı

2013 tarihi itibarıyla

	Çalışanlar	İşsizler
Erkek	83.000	16.000
Kadın	48.000	10.000
Toplam	131.000	26.000

Kaynak: Hollanda İstatistik Bürosu (CBS). 24000. * 15-65 yaş arası.

¹ IMF tarafından 602.344 Avro karşılığı değerlendirilmeye alınan tutar.

² 2012 yılı sıralaması da aynıdır. Türkiye 2013 yılında 17'inci sırada yer almaktadır.

³ Türkiye 10.815 ABD Dolarlık kişi başına düşen milli geliri ile 65'inci sırada yer almaktadır.

⁴ Türk kökenli istihdam edilen 143 bin işgücünün 19 bini ilkokul, 34 bini orta dereceli okul, 61 bini lise ve dengi okul ve 17 bini yüksek okul veya üniversite mezunudur. İşsizlerde bu sırasıyla; 4 bin, 6 bin, 11 bin ve 2 bindir.

Çalışan Vatandaşlarımızın Diğer Yabancı İşçilerle Sayısal Mukayesesi

2013 yılı ortalaması

Hollandalı	5.783.000
Türk	131.000
Yabancı	1.369.000
Genel	7.283.000

Kaynak: CBS

Vatandaşlarımız ve Yabancılar Arasında İşsizlik Durumu ve İşgücüne Katılım Oranları Açısından Mukayesesi

31.12.2012 tarihi itibarıyla

Grup	15-64 yaş nüfus (x1000)	Çalışan sayısı (x1000)	İşsiz sayısı (x1000)	İşgücüne katılma-yanlar	İşgücüne katılım (%)	Net işgücüne katılım (%)	İşsizlik oranı
Hollandalı	8.553	5.904	422	2.227	74.0	69.0	6.7
Yabancılar	2.468	1.388	212	868	64.8	56.2	13.2
Batılı yabancılar	1.085	692	78	315	71.0	63.8	10.2
Batılı olmayan yabancılar	1.357	677	155	525	61.3	49.9	18.6
Türkler	279	131	26	122	56.3	46.8	16.9
- Erkek	144	83	16	45	68.9	57.7	16.3
- Kadın	135	48	10	77	42.9	35.3	17.7
Faslılar	231	104	28	98	57.5	45.2	21.4
Surinamlılar	257	151	30	76	70.5	58.6	16.8
Toplam	11.013	7.283	656	3.074	72.1	66.1	8.3

Kaynak: Hollanda İstatistik Bürosu (CBS).

Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

2013 yılı itibariyle

Bağımsız çalışan vatandaşlarımız	Sayı
Kadın	4000
Erkek	16000
Toplam	20000

Kaynak: CBS / Hollanda İstatistik Bürosu

Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

01.01.2013 tarihi itibarıyla

Yaş	Aylık (avro)	Haftalık (avro)	Günlük (avro)
23 yaş ve üstü	1.469,40	339,10	67,82
22	1.249,00	288,25	57,65
21	1.065,30	245,85	49,17
20	903,70	208,55	41,71
19	771,45	178,05	35,61
18	668,60	154,30	30,86
17	580,40	133,95	26,79
16	506,95	117,00	23,40
15	440,80	101,75	20,35

Kaynak: Hollanda İstatistik Bürosu (CBS).

Brüt ücretin asgari %8'i oranında tatil parası verilmekte olup, bu ödeme yılda bir kez toptan veya taksitler halinde yapılabilmektedir.

1.2.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR

1.2.3.1. Mevzuat Değişiklikleri ve Önemli Yargı Kararları

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİNE ADİL YARGILANMA HAKKININ İHLALİ BAŞVURUSU

Ek ödenekler davasının 11 yıl sürmesi neticesinde adil yargılanma hakkının ihlal edildiği savıyla açılan davalarda Utrecht Merkezi Yüksek İdare Mahkemesi her bir davacıya 1.000.- avro tazminat ödenmesine karar vermiştir.

Karar, Hollanda tarafının önerdiği 25.- avroya göre makul görünmesine karşın Lahey Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliğince memnuniyet verici bulunmamıştır. Konu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine taşınmıştır (Başvuru no.40274/13).

Başvuruda, toplam dava süresinin tespiti ve tazminat tutarının yeniden belirlenmesi talep edilmiştir. Utrecht Merkezi Yüksek İdare Mahkemesi tazminat kararında süreyi tespit ederken 2001 – 2003 dönemindeki ek ödenekler davaları için geçen süreyi toplam süreye dahil etmemiştir. ABAD’nda geçen sürede (1 Kasım 2007-26 Mayıs 2011) toplam sürenin hesabında dikkate alınmamıştır. AİHM’sinden bu sürenin de dikkate alınması talep edilmiştir.

AHİM tek hakimli oturumda 7 Kasım 2013 tarihinde başvurunun Sözleşmenin 34 ve 35. maddelerinde sayılan kriterlere göre kabul edilmediğine karar vermiştir. Kararda buna ilave olarak bu kararın Büyük Daire ya da başka bir organ nezdinde temyizinin mümkün olmadığı belirtilmektedir.

AVRUPA BİRLİĞİ ADALET DİVANI DEMİRCİ DAVASI

Utrecht Merkezi Yüksek İdare Mahkemesi Ek ödenekler davası hakkındaki kararını 14 Kasım 2011 tarihinde açıklamıştır. Buna göre, Ek ödeneklerin AB üyesi ülkelerin vatandaşları için AB içinde transferinin durdurulmuş olması, Türk vatandaşlarına AB vatandaşlarından daha lehte haklar sağlandığı anlamında yorumlanamaz. Bu anlamda Katma Protokol’ün 59. maddesi ek ödeneklerin Türkiye’ye transferi için bir engel teşkil etmez. Ancak bu karardan çifte vatandaşlığa sahip olanlar faydalanabilecek midir?

Utrecht Merkezi Yüksek İdare Mahkemesinde aralarında çifte vatandaşlığa sahip olan Salih Demirci de dahil 6 çifte vatandaşlığa sahip vatandaşımızın davası 12 Ekim 2012 tarihinde görülmüştür.

Utrecht Merkezi Yüksek İdare Mahkemesi aldığı ara kararla davayı Avrupa Birliği Adalet Divanına (ABAD) taşımıştır. Mahkeme, Lahey Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliğine muhatap 31 Ocak 2013 tarihli yazısı ile çifte vatandaşların durumuna ilişkin olarak ABAD'a 2 soru sormak istediğini bildirilmesini istemiştir.

Mahkeme ABAD'a aşağıdaki soruları yöneltmiştir.

1. 3/80 sayılı Kararın 6. maddesinin 1. fıkrasının, Katma Protokol'un 59. maddesi de dikkate alındığında, ek ödeneklerin ilgilinin ödemeyi yapan ülkede ikamet etmemesi gerekçesiyle durdurulmasını öngören bir ulusal mevzuat olan Ek Ödenekler Yasasının 4. maddesinin Türk vatandaşları için uygulanmasını engellemesi gerektiği şeklindeki yorum, Türk vatandaşlığının yanı sıra bu Üye Devletin vatandaşlığına sahip olan kimseler için de geçerli olduğu şeklinde yorumlanmak zorunda mıdır?

2. Mahkemenin, birinci soruyu ilgili kimselerin 3/80 sayılı Kararın 6. maddesinin 1. fıkrasına göre böyle bir talepte bulunabilecekleri, ancak bu talebi Katma Protokol'un 59. maddesinin sınırlandıracağı şeklinde yanıtlaması durumunda: Katma Protokol'un 59. maddesi, AB vatandaşlarının AB mevzuatına göre bu tür bir ödeneği talep edemeyecekleri tarihten itibaren ödenmemesi kararı, AB vatandaşlarının anılan ödeneği başlangıçta tam olarak, sonrasında ise 1 Ocak 2008 tarihinden itibaren kademeli bir geçişle ödendiği dönemde mi kapsar şeklinde yorumlanmak zorunda mıdır?

Daha yalın bir ifade ile birinci soruda, Katma Protokol'un 59. maddesinin Türkiye'de ikamet eden çifte vatandaşlara ek ödeneklerin ödenmesini engelleyip engellemeyeceği sorulmakta, ikinci soruda ise, birinci soruya "engeller" şeklinde bir yanıt verilmesi halinde, Katma Protokol'un 59. maddesinin AB vatandaşları için öngörülen geçiş düzenlemesinden (2005-2010 arası) bu kimselerin de faydalanmasını engelleyip engellemeyeceği sorulmaktadır (Geçiş düzenlemesi sadece AB içinde transferler için öngörülmüştür.).

ABAD henüz duruşma gününü belirlememiştir.

AKDAŞ KARARI SONRASI SOSYAL GÜVENLİK DAVALARI

Akdaş Kararı 26 Mayıs 2011 tarihinde açıklanmıştır. Hollanda Akadaş kararına rağmen yeni kesinti kararlarını uygulamaya koymuştur. İlk olarak yaşlılık aylıklarına ilave olarak ödenmekte olan primsiz nitelikteki özel nakdi yardımlar 1 Haziran 2011 tarihinden itibaren kesilmiştir.

Hollanda da, Avrupa Birliği, Avrupa Ekonomik Alanı ve İsviçre dışına transfer edilen bazı sosyal güvenlik ödeneklerinde ikamet edilen ülke prensibinin uygulanmasını öngören bir Kanun Tasarısı 27 Mart 2012 tarihinde yasalaşmıştır.

Kanuna göre;

- 1) Çocuk paraları (AKW),
- 2) Çocuk yardımı (WKB),
- 3) Geride kalanlar ödeneği –dul yetim aylığı- (Anw) ,
- 4) Kısmi işgöremezlik ödeneği -%35-80 işgöremezlik oranı- (WGA),

Kanunları ikamet edilen ülke prensibi esas alınarak uygulanacaktır.

Kanunun yürürlük tarihi AKW, Anw ve WGA bakımından 1 Temmuz 2012, bu yardımı halen almakta olanlar bakımından ise 1 Ocak 2013 olarak belirlenmiştir. Bu ikinci grup için 1 Temmuz 2012 ile 1 Ocak 2013 tarihleri arasında bir geçiş düzenlemesi öngörülmüştür. WKB bakımından ise Kanunun yürürlük tarihi 1 Ocak 2013 olarak öngörülmüştür.

Kanunun genel gerekçesinde ikamet edilen ülke prensibinin OECD ve/veya Dünya Bankası verilerine göre, Hollanda'nın ve ikamet edilen ülkenin Satınalma Gücü Pariteleri dikkate alınarak uygulanacağı belirtilmektedir. Buna göre bu veriler dikkate alınarak Hollanda Bakanlar Kurulu kararıyla ikamet edilen ülkeler için farklı oranlar belirlenecek ve bu oranlar her yıl güncellenecektir.

Satınalma Gücü Pariteleri oranlarının Hollanda'nın aleyhine olduğu durumlarda Hollanda'da geçerli ödenek miktarının en fazla %100'ü transfer edilebilecektir.

İkamet edilen ülke prensibinin uygulamaya konulmasıyla birlikte Türkiye'ye transfer edilmekte olan çocuk parası, geride kalanlar ödeneği ve geçici işgöremezlik ödeneklerinde % 40 oranında kesintiye gitmiştir.

Kanunun genel gerekçesinde, birçok ÷lkeyle yapılan ikili anlaşmalarda ve sosyal güvenlik alanındaki çok taraflı anlaşmalarda sigorta ödeneklerinin transferi söz konusu olduğunda azaltılamayacağı, değıştirilemeyeceği ve durdurulamayacağına dair hükümler bulunduğu ancak bunun ulusal mevzuatta farklı hakların düzenlenmesine engel bir durum teşkil etmediği ifade edilmektedir.

Genel gerekçede, Türkiye'ye Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesi ve Türkiye/AB Ortaklık Hukuku kapsamında yapılan atıflar oldukça kapsamlı ve geniş bir bölümü oluşturmaktadır.

Genel gerekçede, ABAD 3/80 sayılı OKK'nın 6. maddesine göre, maluliyet aylıklarına yapılan ilave ödeneğin hak sahiplerinin Türkiye'de dönmüş olmaları gerekçesiyle ulusal mevzuatta yapılan bir değışiklikle kesilemeyeceğine, değıştirilemeyeceğine karar verdiği, ancak ikamet edilen ÷lke prensibinin uygulanması ödeneklerin ihracını sınırlamadığı, bu prensibe göre belirlenen yardım hiçbir değışikliğe uğramadan ihraç edileceği, bundan dolayı da Akdaş kararının ikamet edilen ÷lke prensibinin uygulanması üzerinde hiç bir etkisi bulunmadığı belirtilmektedir.

KOB DAVASI (YAŞLILIK AYLIKLARI EK YARDIMI KESİNTİ KARARI)

Hollanda'da yaşlılık aylıklarına ilave olarak her ay 33,09 avro ek ödeme yapılmaktadır. Hollanda Sosyal Sigortalar Kurumu 1 Haziran 2011 tarihinden itibaren bu ek ödemeyi Hollanda dışına transfer etmeme kararı almıştır. Kesinti kararından Türkiye'de ikamet eden 22 508 kişi etkilenmiştir. Her ay kesinti tutarı 750 000.- avro'dur.

Hollanda kesinti kararını şu şekilde uygulamıştır. Öncelikle yaşlılık aylığı ek ödemesinin adı değıştirilerek KOB adı verilmiştir. KOB yardımını vergi ile ilişkilendiren Hollanda toplam vergisinin % 90'ını Hollanda'da ödeyenlere bu ek yardımın verileceğini açıklamıştır. Bu kesinti kararı AB ÷lkelerini de kapsamıştır.

Hollanda Sosyal Sigortalar Kurumu (SVB) kesinti kararını Mayıs 2011 ayında Türkiye'de ikamet eden vatandaşlarımıza iletmiştir. Karar Hollandaca ve ekinde Türkçe bir açıklama ile bildirilmiştir.

Lahey Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliğince kesinti kararına karşı itiraz dilekçesi geliştirilmiş ve çok sayıda vatandaşımızın kesinti kararına itiraz etmeleri sağlanmıştır.

KOB kesintisi sosyal güvenlik alanındaki davalar için önemli bir örnektir. Öncelikle KOB'un hangi mevzuat kapsamına girdiğinin belirlenmesi gerekmektedir. KOB, 1408/71 sayılı Tüzüğün Ila numaralı Ekinde yer almamaktadır. Bununla birlikte, primsiz nitelikte özel nakdi yardım (special non-contributory cash benefits) olduğu açıktır. Ek yardımının adının değiştirilmiş olması ve vergi sistemiyle ilişkilendirilmiş olması durumu değiştirmemektedir. Bu değerlendirme itirazın temel gerekçesini oluşturmaktadır.

Lahey Çalışma ve Sosyal Güvenlik müşavirliğince geliştirilen dava dilekçesinde, Mahkemeden yaşlılık aylığının (AOW) ilavesi olan ek ödeneklerin (KOB) Türkiye'de ikamet eden Türk vatandaşlarından 1 Haziran 2011 tarihinden itibaren kesilmesi kararının;

Türkiye Cumhuriyeti ile Hollanda Krallığı arasındaki ikili Sosyal Güvenlik Sözleşmesi'nin 5 (1) maddesinin yerine uygulanabilir olan Avrupa Sosyal Güvenlik Sözleşmesinin 11(1) maddesi'ne, Ortaklık Konseyi'nin 19 Eylül 1980 tarihli 3/80 sayılı Avrupa Toplulukları Üye Ülkelerinin Sosyal Güvenlik Programlarının Türk İşçilerine ve Aile Bireylerine Uygulanması Üzerine Karar'ın 6(1) maddesine,

İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesi'nin Ek Protokolünün 1. maddesi ile bağlantılı olarak Roma'da 4 Kasım 1950 tarihinde imzalanan İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesi'nin vatandaşlık esasında ayrımcılık yapılamayacağı ilkesinin yer aldığı 14. maddesine,

Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda kabul edilen ve 23 Mart 1976 tarihinde yürürlüğe Kişisel ve Siyasal Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin 26. maddesine,

aykırı olduğuna karar vermesi talep edilmiştir.

KOB davası duruşması 3 Ekim 2012 tarihinde yapılmıştır. Karar vatandaşlarımızın lehine açıklanmıştır. Haarlem Mahkemesi kararı sınırlı tutarak sadece Türkiye Hollanda Sosyal Güvenlik Sözleşmesine dayandırmıştır.

Diğer taraftan Avrupa Komisyonu da 21.02.2013 tarihinde sözkonusu uygulamanın AB vatandaşlarının haklarını ihlal etmesi bakımından AB müktesebatına aykırı olduğu iddiasıyla Avrupa Birliği Adalet Divanı'na başvurmuştur.

Hollanda ilk derece mahkemesinde olumlu sonuçlanan bu davaları temyize götürmekten vazgeçmiştir.

Böylece KOB davası vatandaşlarımızın lehine sonuçlanmıştır. Ödemeler Ekim, Kasım 2013 tarihinde yapılmıştır. Geriye dönük olarak kişi başına 930.- avro ödeme yapılmıştır. KOB ödemeleri yaşlılık aylığı ile birlikte ödenmeye devam edilmektedir.

İKAMET EDİLEN ÜLKE PRENSİBİNİN UYGULANMASI

Bir AB üyesi ülkeden maluliyet ödeneği, yaşlılık ödeneği, geride kalanlar ödeneği (dul veya yetim nakdi yardımları), iş kazası ve meslek hastalıkları ödeneği ile bu ödeneklerin tamamlayıcı primsiz nitelikteki özel nakdi yardımların (special non-contributory cash benefits) hiçbir kesinti olmaksızın Türkiye'ye transferinin mümkün olduğunu belirten ABAD'ın Akdaş kararı 26.5.2011 tarihinde açıklanmıştır.

Hollanda bu karara rağmen 1 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe giren bir kanunla ikamet edilen ülke prensibini uygulamaya koymuş ve 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren geride kalanlar ve işgöremezlik ödeneklerini, 1 Temmuz 2013 tarihinden itibaren de çocuk paralarını % 40 oranında kesmiştir.

Ek ödenekler ve KOB davası primsiz nitelikteki özel nakdi yardımlar ile ilgilidir. Diğer bir ifade ile bu yardımlar ilave yardımlardır. İkamet edilen ülke prensibi kapsamında yapılan kesintiler ise sosyal sigorta ödeneğinin aslından yapılan kesintilerdir.

GERİDE KALANLAR ÖDENEĞİ DAVASI “ikamet edilen ülke prensibi”

Türkiye'ye transfer edilen geride kalanlar ödenekleri 1 Ocak 2013 tarihinde % 40 oranında kesilmiştir. Lahey Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliğince hazırlanan itiraz dilekçesi ile kesinti kararlarına karşı ilk itirazlar yapılmıştır.

İtiraz dilekçesi KOB yardımlarıyla ilgili kesintilere karşı kullanılan itiraz dilekçesinin aynısıdır. Kararının aykırı olduğu sözleşmeler ve bu sözleşmelerin maddeleri aynıdır. Bu yaklaşım basit ve pratik bir itiraz yöntemi sağlamaktadır. Gerekçesi ne olursa olsun, 3/80 sayılı OKK'nın 6 (1) maddesinde tanımlanan sigorta ödenekleri ve bu ödeneklere ilave olarak ödenmekte olan primsiz nitelikteki özel nakdi yardımlarda yapılacak kesintilerde bu itiraz dilekçesi kullanılabilir.

Geride kalanlar ödeneği (Anw) kesintileri için yapılan itirazlar Hollanda Sosyal Sigortalar Kurumu (SVB) tarafından reddedilmiştir. Anw davaları, Lahey Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği tarafından hazırlanan itiraz dilekçesinde belirtilen gerekçelere dayanılarak hazırlanmıştır.

Dava Amsterdam Bölge Mahkemesinde görülmüştür. Mahkeme kararı 22 Ağustos 2013 tarihinde açıklanmıştır. Mahkeme doğrudan Akdaş Kararına atıf yaparak kesinti kararlarının 3/80 sayılı OKK'nın 6(1) maddesine aykırı olduğuna karar vermiştir. Kararın diğer önemli özelliği ikamet edilen ülke prensibinin 3/80 sayılı OKK'nın aynı maddesine aykırı olduğunun belirtilmesidir.

SVB temyize başvurmuştur. Temyiz duruşması 17 Ocak 2014 tarihinde Utrecht Merkezi Yüksek İdare Mahkemesinde yapılmıştır. Temyiz Mahkemesi Amsterdam bölge Mahkemesinin kararını onamıştır.

Davadan 625 geride kalan (dul) etkilenmiştir. Aylık kesinti tutarı her bir kişi için 550,43 avrodur.

GEÇİCİ İŞ GÖREMEZLİK ÖDENEĞİ DAVASI “ikamet edilen ülke prensibi”

Türkiye'ye transfer edilen geçici iş göremezlik ödenekleri 1 Ocak 2013 tarihinde % 40 oranında kesilmiştir. Lahey Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliğince hazırlanan itiraz dilekçesi ile kesinti kararlarına karşı ilk itirazlar yapılmıştır. Mahkeme 2013 yılı içerisinde duruşma günü belirlememiştir.

AB Komisyonu, Türkler İçin Danışma Kurulu (IOT)'nun başvurusu üzerine, maluliyet ödeneklerinde kesinti yapılmasının 3/80 sayılı OKK'na aykırı olduğuna gerekçesiyle Hollanda'ya karşı soruşturma başlatmıştır.

ÇOCUK PARALARI (AKW) DAVASI “ikamet edilen ülke prensibi”

Türkiye'ye transfer edilen çocuk paraları 1 Ocak 2013 tarihinde % 40 oranında kesilmiştir. Müşavirliğimiz kesinti kararlarına karşı ilk itirazları yaptırmıştır. Lahey Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliğince hazırlanan itiraz dilekçesi ile kesinti kararlarına karşı ilk itirazlar yapılmıştır.

Çocuk paraları kesintisinde durum primsiz nitelikteki özel nakdi yardımlar, geride kalanlar ödeneği ve maluliyet aylıklarındaki kesinti kararlarından farklılık göstermektedir.

IOT'nin AB Komisyonu nezdinde yaptığı girişimde, Komisyon çocuk paralarını geride kalanlar ödeneği ile maluliyet ödeneğinden ayırmıştır. Komisyon, IOT'ye yanıtında Ankara Anlaşmasına Ek Protokolün 39. maddesinin, aile yardımlarının Türk işçilerinin sadece AB içinde ikamet eden aile bireylerine ödenmesi yükümlülüğü getirdiğini, AB mevzuatına göre AB ülkelerinde çalışan Türk işçilerinin AB dışında, örneğin Türkiye'de ikamet eden aile bireylerine aile yardımlarını ihraç etme mecburiyeti getirmediğini, bu nedenle de aile yardımlarının Komisyonun Hollanda'ya karşı yürüteceği soruşturma kapsamına alınmadığı belirtmektedir.

Çocuk parası ile ilgili itiraz dilekçesi, ebeveynlerinden en az birisinin Hollanda'da bulunan çocukların çocuk parasının ödenmesi gerektiği yaklaşımıyla hazırlanmıştır. Her iki ebeveynin de Türkiye'de ikamet ediyor olması halinde çocuk parasının ödenmesini gerekli kılan bir mevzuat bulunmamaktadır. Bununla birlikte heriki ebeveynin de Türkiye'de bulunduğu üç vatandaşımızın çocuk paralarının kesilmesi kararına karşı dava açılmıştır.

Amsterdam Bölge Mahkemesi 10 Ocak 2014 tarihinde açıkladığı kararında dava dilekçesinde sunulan hukuki dayanakların her iki ebeveynin de Türkiye'de bulunduğu bir durumu öngörmediği kararına varmıştır.

TEK VELİLİ YETİM ÖDENEĞİ DAVASI

Hollanda'da tek velili yetim ödeneği 1 Ekim 2013 tarihinden itibaren iptal edilmiştir. Bu, bir sigorta kolunun kaldırılması anlamına gelmektedir. 1 Ekim 2013 tarihinden itibaren tek velili yetim ödeneğinin bir miktarı geride kalanlar ödeneğine (anw-dul aylığı) ilave edilmektedir. Bu karar tek velili yetim ödeneğinin sadece Hollanda dışına transferinin engellenmesi anlamına gelmemektedir. Bu defa kesinti Hollanda'da yaşayanları da etkilemektedir. Bununla birlikte Hollanda dışına transfer edilen tek velili yetim ödeneklerinin daha fazla etkilendiği de açıktır. Örneğin Türkiye'ye transfer edilen tek velili yetim ödeneği geride kalanlar ödeneğine dahil edilse bile, geride kalanlar ödeneği % 40 oranında kesintiye tabi tutulacağı için kesinti kararının etkisi daha fazla olacaktır.

Tek velili yetim ödeneği 1 Ekim 2013 öncesinde, geride kalan ebeveynin çalışıp çalışmadığının veya bir geliri olup olmadığına bakılmaksızın ödenmekteydi. Yeni durumda geride kalan ebeveynin çalışıyor olması nedeniyle geride kalanlar ödeneğine hak kazanması durumunda, tek velili yetim ödeneği de kendiliğinden iptal olmaktadır.

Lahey Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliğince hazırlanan itiraz dilekçesi ile tek velili yetim ödeneğinin kaldırılması kararına karşı ilk itirazlar yapılmıştır.

Hollanda Sosyal Sigortalar Kurumunun itirazlara olumsuz yanıt vermesi beklenmektedir. Kurumun kararının açıklanmasından sonra konu yargıya taşınabilecektir.

1.2.3.2. Sayısal Veriler

İşçi ve İşveren Katkıları Bakımında Sigorta Prim Oranları

01.07.2013 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	İşçi Payı	İşveren Payı	Devlet Katkısı	Toplam
Yaşlılık (AOW)	17,90	-	-	17,90
Maluliyet (WAO/WIA)	-	4,65	-	4,65
Dul, Yetim (ANW)	0,60	-	-	0,60
İstisnai Sağlık Giderleri (AWBZ)	12,65	-	-	12,65
Hastalık (ZVW)	-	7,75	-	7,75
İşsizlik	-	1,70	-	1,70
Analık	-	-	-	-
İş Kazası (WGA)	-	0,54	-	0,54
Çocuk Bakım Sigortası (KO)	-	0,50	-	0,50

Kaynak: SZW Hollanda Sosyal Güvenlik ve İstihdam Bakanlığı

Sigorta Kolları İtibariyle Sosyal Güvenlik Ödeneği Alanların Sayısı

31.12.2013 tarihi itibarıyla

Sigorta kolları ve rejimleri	Yararlananların sayısı 2013 tarihi itibariyle		Toplam ödenek (Avro) 2013 tarihi itibariyle	
	Genel	Türk	Genel (x milyon)	Türk
Bağımlı Çalışan				
- Yaşlılık	3.168.800	24.090*	30.301,4	90.497
- Maluliyet	817.840	35.350	10.792,2	-
- Ölüm (Dul, Yetim)	685.000		858,2	
İşsizlik	389.600	26.000	6.290,3	-
Bağımsız Çalışan				
- Yaşlılık	-		-	-
- Maluliyet	19.430	170	-	-
- Ölüm(Dul, Yetim)	-	-	-	-
- İşsizlik	-	-	-	-

Kaynak: (CBS) Hollanda İstatistik Kurumu

* 20270 Hollanda'da

3770 Türkiye'de

Türkiye'de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Güvenlik Ödemeleri

Türkiye'ye transfer edilen sosyal sigorta ödenekleri verileri vatandaşlık esasına göre ayrıştırılmamıştır. Aşağıda yer alan tablolarda yer alan veriler Türkiye'de ikamet eden ve Hollanda'dan bir sigorta ödeneği alanların toplam sayısını göstermektedir.

2012 ve 2013 yıllarına ait veriler Hollanda'da 2013 yılında yürürlüğe konulan ikamet edilen ülke prensibinin etkisini göstermek amacıyla verilmiştir. Bu kapsamda dul ve yetim aylıklarında 2012 yılında 677 hak sahibi için 10.404.000,- avro transfer yapılırken, 2013 yılında 605 hak sahibi için sadece 5.251.000,- avro transfer yapılmıştır.

4.3.8.1. Sigorta Kolları İtibariyle Sosyal Sigorta Ödeneği Alanların Sayısı

2012 yılı itibariyle

Sigorta kolları ve rejimleri	Yararlananların sayısı	Toplam ödenek X 1000 avro
Bağımlı Çalışan	Yaşlılık 21.941 kişi	90.497
	Maluliyet	
	Ölüm(Dul,Yetim) 677	10.404
Bağımsız Çalışan/Serbest Meslek Sahibi	Yaşlılık	Bağımlı çalışanlar sayısı içinde
	Maluliyet	
	Ölüm(Dul, Yetim)	Bağımlı çalışanlar sayısı içinde

2013 yılı itibariyle

Sigorta kolları ve rejimleri	Yararlananların sayısı	Toplam ödenek x 1000 avro
Bağımlı Çalışan	Yaşlılık 22.508 kişi	94.817
	Maluliyet	
	Ölüm (Dul,Yetim) 605	5.251
Bağımsız Çalışan/Serbest Meslek Sahibi	Yaşlılık	Bağımlı çalışanlar sayısı içinde
	Maluliyet	
	Ölüm (Dul, Yetim)	Bağımlı çalışanlar sayısı içinde

Çocuk Parası Miktarları

2013 Yılı İtibarıyla

Üç aylık dönem için / avro

	Görev yapılan ülkedeki çocuklar için			Türkiye’de kalan çocuklar için		
	0-5 yaş	6-11 yaş	12-17 yaş	0-5 yaş	6-11 yaş*	12-17 yaş*
1. çocuk	191,65	232,71	273,78	191,65	465,42	547,56
2. çocuk	191,65	232,71	273,78	191,65	465,42	547,56
3. çocuk	191,65	232,71	273,78	191,65	465,42	547,56
4. çocuk	191,65	232,71	273,78	191,65	465,42	547,56
5. çocuk	191,65	232,71	273,78	191,65	465,42	547,56

* Eğitim gören çocuklar için iki katı çocuk parası ödenmektedir.

Çocuk yardımı (bütçesi)

Hollanda’da çocuk parasının yanısıra çocuk bütçesi kapsamında ayrıca çocuklar için mali destek sağlanmaktadır. Bu mali destek ailenin gelir durumu ve mali varlıklarıyla bağlantılıdır. Ocak 2014 tarihi itibarıyla mali varlıkların ederi tek kişi olarak yaşayanlar için 102 499.- avro, çiftler için 123 638.- avro’yu geçmemelidir.

Yıllık geliri 26 265.- avro’ya kadar olanlara en fazla çocuk yardımı parası ödenmektedir. Yıllık geliri 26 265.- avro’dan fazla olanlara gelire göre çocuk yardımı parası ödenmektedir.

Çocuk yardımı (WKB)

	2013 yılı toplam yıllık en fazla ödeme / avro	
	Hollanda’daki çocuklar için	Türkiye’de kalan çocuklar için
1. çocuk	1.017.-	1.017.-
2. çocuk	1.553.-	1.553.-
3. çocuk	1.736.-	1.736.-
4. çocuk	1.842.-	1.842.-
5. çocuk	1.948.-	1.948.-
6. çocuk ve sonraki çocuklar	106.-	106.-

Çocuk Parasından Yararlanan Çocuk ve Aile Sayısı ile Ödenen Miktarlar

2013 Yılı İtibarıyla

AKW	Hollanda'daki çocuklar için	Türkiye'de kalan çocuklar için
Çocuk Parası Alan Çocuk Sayısı	2.168.000	1.632
Çocuk Parası Alan Aile Sayısı	1.912.447	-
Ödenen Toplam Çocuk Parası	3.2 milyar avro	-

Kaynak: CBS / Hollanda İstatistik Bürosu

Türkiye'ye transfer edilen çocuk parası (AKW) ve çocuk yardımı (WKB) sayıları

	AKW	WKB	Toplam
2011	2.070	1.619	3.689
2013	1.632	1.396	3.022

Yaşlılık Aylığı Miktarları (AOW)

1 Ocak 2013 tarihinden itibaren

Yalnız yaşayanlara, yalnız yaşayan anne/babalara, evlilere ve birlikte yaşayan eşlere verilen AOW yaşlılık aylığı miktarları farklıdır. Miktarlar genelde her altı ayda bir Sosyal İşler Bakanlığı tarafından yeniden belirlenir. Aşağıdaki miktarlar 1 Ocak 2013 tarihi itibarıyla geçerlidir.

	Aylık	Tatil parası
Yalnız yaşayanlar	1.056,72	69,12
Reşit olmayan çocuğuyla (çocuklarıyla) yalnız yaşayanlar	1.338,07	88,87
Evliler için kişi başına	722,21	49,36
Evliler (eşlerden birisi 65 yaş altında ilave ödenek ile birlikte)	1.444,42	98,72

* Brüt tutara 33,65 avro tutarındaki KOB yardımı (Yaşlı Vergi Mükelleflerine Alım Gücü Yardımı) dahildir.

Aylık brüt tatil paraları topluca Mayıs ayında ödenir.

Geride Kalanlar Ödeneği (ANW)

1 Ocak 2013 itibarıyla geride kalanlar ödeneği (aylık/Avro)

	Anw ay/avro	Tatil parası
Geride kalanlar ödeneği	1.119,52	82,56
Yarım yetim ödeneği	249,53	23,58
Yetim (10 yaşına kadar)	358,25	26,42
Yetim (10-16 yaş)	537,37	39,63
Yetim)16-21)	716,49	52,84

* Brüt miktara 16,23 avro tutarındaki Anw yardımı dahildir. Aylık brüt tatil paraları topluca Mayıs ayında ödenir.

Sosyal Yardım/Geçim Yardımı (WWB)

Sosyal yardım, kişinin gelirinin temel yaşam ihtiyaçlarını karşılayabilmek için ihtiyaç duyduğu en az gelir düzeyinden az olması halinde yapılan bir yardımdır. Sosyal yardıma hak kazanabilmek için sadece gelirin asgari gelir düzeyinden düşük olması yetmemekte, aynı zamanda mal varlığının da belli bir düzeyden fazla olmaması gerekmektedir.

- *Geçim yardımını (WWB) hak edebilmek için azami sermaye değeri sınırları (2013)*

	En Fazla Sermaye Varlığı Sınırı
Aile için	11.590 avro
Yalnız yaşayan kişi için	5.795 avro

- *Geçim (Sosyal) Yardımı Miktarları*

Kişinin Statüsü	Yardım Miktarı (ay/avro)
21-65 yaş arasında evli veya birlikte yaşayan	1.321,96
21-65 yaş arasında çocuklu tek ebeveyn	925,37
21-65 yaş arasında tek başına yaşayan	660,98

Belediyelerin tek başına yaşayanlara ve çocuklu tek ebeveynlere asgari ücretin % 20'si kadar ilave yardım yapması mümkündür. Ayrıca, belediyelerin uzun süredir sosyal yardım alanlara veya çeşitli nedenlerle ilave masraf yapmak zorunda kalan sosyal yardımla geçinenlere ek yardımda bulunması imkânı vardır.

- **65 Yaşın üzerindeki için Geçim Yardımı (AIO- aylık/Avro)**

Tek başına yaşayanlar	1.026,66
Evli ya da birlikte yaşayanlar	1.413,13

AIO, yaşlılık aylığı (AOW) ile birlikte Sosyal Güvenlik Kurumu (SVB) tarafından ödenir.

Sosyal yardım ödeneğinden vergi ve sigorta primleri kesilir. Yaşlılık aylığı alanların vergi indiriminden faydalanma hakları vardır. Bu indirim sayesinde daha az vergi ve prim ödenir veya hiç ödenmez. Vergi indiriminden ne ölçüde faydalanılabileceği kişisel duruma bağlıdır.

1.2.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

1.2.4.1. Sayısal Veriler

Okula Devam Eden Türk Çocuklarının Sayısı ve Devam Ettikleri Okullara Göre Dağılımı

İlkokullara devam eden öğrenciler için vatandaşlık esasında ayrıştırılmış istatistik yayınlanmamaktadır. Aşağıda ilkokula devam eden toplam öğrencilerin sayıları verilmiştir.

Verilen Eğitim	Eğitim Yılı	Sayı
İlk öğretim	2010-2011	1.577.750
	2011-2012	1.559.268
	2012-2013	1.538.031

Kaynak: CBS / Hollanda İstatistik Bürosu

Orta ve yüksek öğretime devam eden Türk öğrencilerin sayıları

Verilen Eğitim	Eğitim Yılı	Sayı
Orta / Lise (VMBO/HAVO/VWO)	2011-2012	31.990
Meslek Lisesi (MBO)	2011-2012	23.247
Yüksek Meslek (HBO)	2011-2012	11.043
Üniversite (WO)	2011-2012	3.860
Toplam Türk Öğrenciler	2011-2012	70.140

Kaynak: CBS / Hollanda İstatistik Bürosu

1.2.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

1.2.5.1. Vatandaşlarımız Arasında Örgütlenme

Hollanda'daki yabancılar örgütlenme özgürlüğüne sahiptir. Nitekim vatandaşlarımızın sosyal, kültürel, dini, ekonomik ve politik ihtiyaçları doğrultusunda, Hollanda mevzuatına uygun olarak kurdukları derneklerin sayısı her geçen yıl artmakta ve bu dernekler üst kuruluşlar halinde de organize olmaktadır. Halen büyük çoğunluğu dini ve kültürel amaçlı olmak üzere 200'ü aşkın dernek ile bunların oluşturduğu federasyonlar bulunmaktadır. Bu dernekler Konsolosluklarımıza tescil ettirilmediği için kesin sayıları bilinmemektedir.

Hollanda'da bulunan yabancılarla ilgili politikalar oluşturulurken bu grupların görüşlerinin sağlıklı olarak alınabilmesi için azınlık gruplarına ait "Danışma Kurulları" faaliyete geçirilmiştir. 1985 yılında kurulan ve Hollanda düzeyinde örgütlenmiş 10 Türk federasyonu adına hareket eden "Hollanda'da Türkler için Danışma Kurulu "nun (IOT) diğer azınlık Danışma Kurullarıyla dayanışma içerisinde Hollanda Hükümetine resen veya talep üzerine görüş bildirdiği ve yabancılara ilişkin politika ve kararları kısmen de olsa etkilediği gözlenmektedir. IOT'e üye 10 federasyon 200 civarında yerel derneği temsil etmektedir.

Bu kurula üye olan Federasyonlar aşağıda gösterilmiştir:

- ✓ Türk İslam Kültür Federasyonu (TIKF)
- ✓ Hollanda Türkiyeli İşçiler Birliği (HTİB)
- ✓ Hollanda Türkiye Kadınlar Birliği (HTKB)
- ✓ Hollanda İslam Federasyonu (NIF)
- ✓ Hollanda Türk-İslam Kuruluşları Birliği (HTİKB)
- ✓ Demokratik Sosyal Dernekler Federasyonu (DSDF)
- ✓ Hollanda İslam Merkezi Vakfı (SICN)
- ✓ Hollanda Spor Kulüpleri Federasyonu (HTSKF)
- ✓ Hollanda Alevi Birlikleri Federasyonu (HAK-DER)
- ✓ Hollanda Türk Yaşlılar Federasyonu (TOF)

Yukarıdaki çatı kuruluşların dışında Hollanda'daki Türk işadamlarının sosyal ve ekonomik güçlerini bir çatı altında birleştirerek güçlü bir birliktelik oluşturmayı hedefleyen Hollanda-Türk İşadamları Derneği (HOTIAD) ile Hollanda Genç İşadamları Federasyonu (HOGIAF) da faaliyet göstermektedir.

1.2.5.2. Vatandaşlarımızın Genel ve Yerel Yönetimlere Katılımlarıyla İlgili Sayısal Bilgiler

Avrupa Parlamentosunda bulunan Türk kökenli temsilci

Emine Bozkurt	Pvda (İşçi Partisi)
---------------	---------------------

Parlamento'daki Türk kökenli milletvekilleri

12.09.2012 tarihinde yapılan genel seçimde Türk kökenli 5 milletvekili Hollanda Temsilciler Meclisi'ne girmeye hak kazanmıştır.

Saadet Karabulut	SP (Sosyalist Partisi)
Tunahan Kuzu	Pvda (İşçi Partisi)
Keklik Yücel	Pvda (İşçi Partisi)
Selçuk Öztürk	Pvda (İşçi Partisi)
Sultan Günal-Gezer	Pvda (İşçi Partisi)

Eyalet Meclisleri

02 Mart 2011 tarihinde yapılan Eyalet Meclisleri seçim sonuçlarına göre Kuzey Hollanda eyaletinde Adnan Tekin, Mehmet Uygun, Zafer Yurdakul, Gelderland eyaletinde Yasemin Çegerek, Ünal Sözen, Kuzey Brabant eyaletinde Nurettin Altundal, Zeeland eyaletinde Bayram Erbişim, Friesland eyaletinde Ömer Kaya, Güney Hollanda eyaletinde Bahattin Erbaş, Utrecht eyaletinde Dursun Kılıç, Limburg eyaletinde Selçuk Öztürk ve Overijssel eyaletinde ise Zafer Aydoğdu eyalet meclisine seçilmişlerdir.

Belediye Meclisi Üyeleri

3 Mart 2010 tarihinde Hollanda'da 431 Belediye'nin meclis üyelikleri için yapılan seçimlerde 190 Türk kökenli aday 4 yıl süre ile görev yapmak üzere meclis üyeliğine seçilmiştir.

1.3. BELÇİKA

1.3.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

01.01.2013 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk (01.01.2010 tarihi itibarıyla)
Erkek	5.447.488	607.883	19.869
Kadın	5.652.066	587.239	19.682
Toplam	11.099.554	1.195.122	39.551(*)

Kaynak: Milli İstatistik Enstitüsü (INS)

Not: Sayısal veriler sadece Türk vatandaşlığına sahip olan vatandaşlarımıza ilişkindir. Belçika vatandaşlığı almış vatandaşlarımız ülkedeki genel rakamlar içerisinde yer almaktadır.

Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

01.01.2010 tarihi itibarıyla

	0-20	20-64	65 ve yukarı	Toplam
Erkek	3.276	14.915	1.678	19.869
Kadın	3.187	13.946	2.549	19.682
Toplam	6.463	28.861	4.227	39.551

Kaynak: Milli İstatistik Enstitüsü (INS) 2010 Yılı Verileri.

Vatandaşlarımızın İdari Bölgelere Göre Dağılımı

01.01.2008 tarihi itibarıyla

Eyalet/Bölge/İdari Yapılanma (Bölge Adı)	Toplam
Brüksel Başşehir	10.667
Flaman Bölgesi	19.299
Valon Bölgesi	9.988
TOPLAM	39.954

Kaynak: Milli İstatistik Enstitüsü (INS) 2008 Yılı Verileri.

Vatandaşlarımızın Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi

Uyruğu	Toplam
Türk	39.551
AB Genel Toplam	715.121
İtalyan	165.052
Hollandalı	133.536
Fransız	140.227
Alman	39.421
İspanyol	45.233
Portekiz	33.084
Polonyalı	43.085
Rus	12.813
Faslı	81.943
Cezayirli	8.984
Kongolu	18.056
ABD Vatandaşı	11.133
TOPLAM YABANCI NÜFUS (diğer yabancı ülke vatandaşları dahil)	1.057.666

Kaynak: INS (Ulusal İstatistik Enstitüsü) 2010 Yılı Verileri.

Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

31 Aralık 2013 itibari ile Brüksel Başkonsolosluğu görev bölgesinde toplam 117.431, Anvers Başkonsolosluğu görev bölgesinde ise 113.986 vatandaşımız yaşamaktadır. Toplamda ise Belçika'da yaşayan vatandaş sayısı 231.417'dir.

31 Aralık 2013 itibarıyla

	Doğum kaydı yapılan çocuk	Ölüm Bildirimleri	Evlilik Bildirimleri*
Brüksel Başkonsolosluğu	1.382	183	154
Anvers Başkonsolosluğu	1.587	205	200
Toplam	2.969	388	354

Kaynak: Brüksel Başkonsolosluğu, Anvers Başkonsolosluğu

* Türk/Türk ve Türk/Yabancı bir arada olmak üzere bildirimde bulunulan toplam sayılar.

1.3.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

1.3.2.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Yıl içinde toplamda 11.000 kişi işini kaybetmiştir. İş kaybı önemli ölçüde işletmelerin yeniden yapılanma çerçevesinde işçi çıkarmalarından kaynaklanmıştır. İşten çıkarmalar özellikle sanayi kesiminde yaşanmıştır. Eğitim ve kamu idaresi sektöründe istihdam edilen 1.000 kişi işini kaybetmiştir. İstihdam rakamında iyileşme sadece sağlık ve sosyal hizmetlerde çalışanlarda gerçekleşmiştir. Yıl içinde toplam 9.000 kişi sağlık alanında ve sosyal hizmetlerde çalışmaya başlamıştır.

Bulgaristan ve Romanya vatandaşlarının çalışma izni olmadan herhangi bir gelir getirici işte çalışmaları mümkün olmamakla birlikte, bağımsız çalışma alanında bir kısıtlama sözkonusu değildir. Bu iki ülke vatandaşı bağımsız çalışanların sayısı günümüze kadar hızla artmış ve 2012 yılında Belçika'daki toplam bağımsız çalışan sayısının %2,5 oranına ulaşmıştır. Diğer yandan 2012 yılı kayıtlara göre farklı milliyete sahip toplam 25.000 kişi bağımsız olarak çalışmaktadır.

Geçici işçi konumunda istihdam edilenlerin sayısı da artarak 2012 yılında toplamda 150.000 rakamına ulaşmıştır. Bu konumdaki kişilerin önemli bir kısmı işletme merkezi çevre ülkelerde (Hollanda, Fransa ve Almanya) kurulu bulunan firmalar tarafından istihdam edilmekle birlikte, işverenleri Belçika'daki işverenlerin sosyal haklar alanındaki bütün yükümlülüklerini yerine getirmekle sorumludur. İşverenler görevlendirme çerçevesinde çalıştıracakları yabancıları işe başlatmadan önce Limosa sistemi çerçevesinde Belçika sosyal güvenlik sistemine bildirmekle sorumludur. İşverenler ayrıca yabancı işçiye Belçika'daki asgari ücret düzeyinde ücret ödemek ve sosyal yükümlükleri eşit düzeyde tanımakla yükümlüdür. Geçici görevlendirme çerçevesinde çalışan yabancılar genellikle inşaat, demir döküm ve metal sektöründe istihdam edilmektedir.

2013 yılında çalışma çağındaki nüfusa 25.000 kişi dahil olmuştur. Mevcut olumsuz koşullara bağlı olarak çalışan nüfus rakamında ise ancak 14.000 kişilik artış kaydedilmiştir.

İşsizlik rakamları da 2012'ye nazaran artarak devam etmiş ve Ulusal İşsizlik Sigortası'ndan (ONEM) ödenek alanların sayısına 24.000 yeni işsiz eklenmiştir. Toplam işsiz rakamı ise 584.000 rakamına ulaşmıştır.

15-64 yaş aralığında işsizlik oranının 2013 yılında da yükselmeye devam etmesi ve 2014 yılında %9,1 oranına ulaşması beklenmektedir. Bu oran 1998 yılından bu yana gözlemlenmiş en yüksek orandır.

İşsizlik rakamları bölgeler açısından da farklılık göstermektedir. 2013 yılında işsizlik rakamları yapısal dalgalanmalara daha açık olan Flaman bölgesinde önemli derecede artmıştır. 2013 yılında bir önceki yıla nazaran 17.000 yeni işsiz kayıtlara dahil olmuştur. 2013 yılında işsizlik sigortasına kayıtlı olanların sayısı Wallon bölgesinde 253.000, Flaman bölgesinde 222.000 ve Brüksel bölgesine ise 109.000 kişidir.

İşsizlikten özellikle eğitim hayatını yeni bitirmiş ve deneyimi olmayan genç işsizler etkilenmeye devam etmiştir. Toplam işsiz rakamları içinde genç işsizlerin sayısı %25 oranına ulaşmıştır.

1 Ocak 2013 tarihinden itibaren iş arama yükümlülüğünden muaf olma yaşının 60'a çekilmesi 50 yaş üstü olanların çalışma çağına kalmasına yol açmakla birlikte, 58 ve 59 yaş grubu işsiz sayısını da arttırmıştır.

Çalışma çağındaki 15 yaş üstü grup içindeki işsizlik oranı atış kaydederek uyumlulaştırılmış rakamlarda 2013 yılı için %8,5 oranında gerçekleşmiştir. 15-64 yaş grubu çalışma çağındaki nüfus açısından bölgeler arasında işsizlik rakamları önemli farklılıklar göstermektedir. Uyumlulaştırılmış ortalama işsizlik rakamı 2013 yılının ilk üç çeyreğinde ortalama Başkent Brüksel Bölgesinde % 19,4, Wallon bölgesinde % 11,4 oranında gerçekleşirken, Flaman bölgesinde %5 oranında kalmıştır.

Yıllık ortalama da yaşanan gelişmeler (x1000)

	2009	2010	2011	2012	2013 tahmini	2013 ortalama da tahmini x 1000
Çalışma çağındaki nüfus (1)	50	55	45	22	22	7.269
Çalışan nüfus	43	45	43	25	14	5.209
Toplam istihdam	-8	31	63	11	-11	4.625
Sınır aşarak çalışanlar	1	1	0	1	0	81
Ülke içi istihdam	-9	30	63	9	-11	4.544
Bağımsız çalışanlar	4	6	10	9	6	751
Ücretliler	-13	24	54	1	-18	3.793
İşsizlik (2)	51	14	-20	14	24	584

Kaynak: Evolution conomique et financire, Banque National (Rapport 2013)

(1) 15-64 yaş arası nüfus

(2) Yaşlı işsizler hariç olmak üzere tam oranlı işsizlik ödeneği alanlar ile zorunlu veya isteğe bağlı olarak işsizlik sigortasına kayıtlı olan işsizleri kapsamaktadır.

1.3.2.2. Ekonomik ve Sosyal Gelişmelerin İstihdam Piyasasına Etkisi

Genel Ekonomik Değerlendirme

Belçika'da uzun zamandan beri yaşanan durgunluğun ardından, 2013 yılı ikinci çeyreğinden itibaren ekonomik faaliyetlerde toparlanma gözlemlenmeye başlamıştır. Bu toparlanmanın Euro Bölgesi için öngörülen olumlu tahminlere paralel olarak devam edeceği beklenmektedir.

GSYİH'nin 2013 yılında %0,2 oranında, 2014 yılı için ise %1,1 oranında artacağı tahmin edilmektedir. Dış pazarlardaki zayıflama nedeniyle Belçika ihracatında 2013 yılında her hangi bir artış yaşanmamıştır. Dünya ticaretinin de rayına oturmasıyla birlikte Belçika ihracatının 2014 yılında ivme kazanacağı beklenmektedir.

2013 yılı itibariyle enflasyonda %1,2 oranı ile keskin bir düşüş yaşanmıştır ve 2014 yılı tahmini %1,3 şeklindedir. Enflasyon oranındaki düşüşün sebepleri olarak enerji fiyatları gösterilmektedir. Buna ilaveten istihdam maliyetlerindeki ılımlı seyir de enflasyon oranına olumlu etki etmiştir.

2013 yılsonu itibariyle kamu finansman açığının GSYİH'nın %2,8'i oranında gerçekleşeceği ve 2014 yılında bu oranın sabit kalacağı tahmin edilmektedir.

İşgücü Piyasası

2013 yılında hissedilmeye başlanan ekonomik iyileşme belirtileri etkisini istihdamda yeterince göstermemiştir. Bu durum iki ana etkene bağlanmaktadır. Birincisi çok uzun süren ekonomik durgunluğun işletmelerin olumsuzluklara direnme gücünü kırması, diğer etken ise ekonomik nedenlerle işsizlik sigortasına dahil olma şartlarının ağırlaştırılmış olması ve işletmelerin işten çıkarma durumunda işsizlik sigortasına katkıda bulunması zorunluluğu getirilmiş olmasıdır.

2010 yılından itibaren uygulanmaya konulan yeniden işe kazandırma programı 'win-win' işsiz sayısının artmasını engellemiş ancak, programın sonlandırılmasının ardından işsiz sayısı katlanarak artmıştır. 2013 yılı başından itibaren hızla artış kaydeden geçici süreli işsiz sayısı uzun süreli işsiz sayısına yaklaşmıştır. 2011 yılında yaklaşık 50.000 işsiz yararlandığı yeniden işe kazandırma programından yararlanan işsiz sayısı 2013 yılında sıfır düzeyinde kalmıştır.

Diğer yandan, söz konusu ekonomik değişimlerin istihdam oranlarına gecikmeli olarak yansımalarının ardından 2013 yılı için istihdamın % 0,4 oranında düşeceği tahmin edilmektedir. Beklentiler sadece 2014 yılında artış olasılığının var olabileceği yönündedir. Fakat bu büyümenin de % 0,1 gibi düşük bir seviyede olacağı öngörülmektedir.

Ekonomideki canlanma ve talep artışından kaynaklanan faaliyet artışı öncelikle mevcut işgücü verimliliğinin artırılması ile karşılanmaktadır. Bir başka ifadeyle üretim artışı yeni istihdam ile değil de mevcut çalışanların çalışma saatlerindeki artış ile karşılanmaktadır. 2009 yılında küresel kriz nedeniyle, işten çıkarma yerine çalışma saatlerinde azaltmaya gidilmiş veya çalışanların geçici süreli işten ayrılışına izin verilmiştir. Kişi başına düşen çalışma süresinde azaltma yapılarak net işten çıkarma çözüm yoluna başvurulmamıştır.

Bu sebeple beklenen ekonomik iyileşme bağlamında, işverenlerin öncelikle mevcut çalışanlarının çalışma saatlerini artırıp işgücü verimliliğini düzeltmesinin ardından istihdam arayışına girmesi beklenmektedir. Bu çerçevede 2014 yılında kişi başına düşen çalışma süresinde artış olması beklenirken, yeni istihdam edilen kişi sayısında çok az bir artış olması beklenmektedir.

2013 yılı sonu itibarı ile istihdamda 17.400 kişilik bir azalma olması, takip eden yıl ise 2.500 kişilik bir artış gerçekleşmesi öngörülmektedir.

Kaynak: Belçika Merkez Bankası 2013 Yıllık Raporu, Genel Ekonomi ve İstihdam.

1.3.2.3. Sayısal Veriler

Aktif Nüfus/İşgücü Sayıları ve Oranları

İstihdam oranı 2013 yılında AB üyesi ülkelerde %68,3 düzeyinde gerçekleşirken, Belçika'da %67,3 oranında kalmıştır. Ekonomik krizden kaynaklanan bu gerileme Federal Hükümetin 2020 yılı hedefi olarak öngördüğü %73,2 düzeyindeki istihdam oranının gerçekleşmesini zora sokmuştur. Bölgeler açısından sadece Flaman bölgesinde istihdam oranı hedeflenen bu oranın da üzerinde bir düzeyi yakalamış ve istihdam oranı 2013 yılının ilk üç çeyreğinde ortalamada %76 oranında gerçekleşmiştir. Aynı dönemde 20-64 yaş arası çalışma çağındaki istihdam oranı Wallon bölgesinde %62,3, Başkent Brüksel bölgesinde ise %56,8 oranında kalmıştır.

Bölgesel açıdan incelendiğinde Brüksel bölgesinde istihdam oranı %58,9, Wallon bölgesinde %62,2 ve Flaman bölgesinde %71,6'dır.

2013 yılı için yıllık ortalamada yaşanan gelişmeler (x1000)

	2009	2010	2011	2012	2013 tahmini	2013 ortalamada tahmini x 1000
Çalışma çağındaki nüfus (1)	50	55	45	22	22	7.269
Çalışan nüfus	43	45	43	25	14	5.209
Toplam istihdam	-8	31	63	11	-11	4.625
Sınır aşarak çalışanlar	1	1	0	1	0	81
Ülke içi istihdam	-9	30	63	9	-11	4.544
Bağımsız çalışanlar	4	6	10	9	6	751
Ücretliler	-13	24	54	1	-18	3.793
İşsizlik (2)	51	14	-20	14	24	584

Kaynak: Evolution économique et financière, Banque National, marché d'emploi (Rapport 2013)

- (1) 15-64 yaş arası nüfus.
- (2) Yaşlı işsizler hariç olmak üzere tam oranlı işsizlik ödeneği alanlar ile zorunlu veya isteğe bağlı olarak işsizlik sigortasına kayıtlı olan işsizleri kapsamaktadır.

Çalışan Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

01.01.2007 tarihi itibarıyla

	0 – 20 Yaş	21 – 64 Yaş	65 Yaş ve Üstü
Toplam	6.995	28.276	4.148

Kaynak: Ulusal İstatistik Enstitüsü (INS) 2007 Yılı Verileri

Belçika Ulusal İstatistik Enstitüsü'nün Türk vatandaşlarının yaş gruplarına ilişkin olarak vermiş olduğu rakamlar dikkate alındığında, 21-64 yaş arası çalışma çağındaki nüfus (aktif nüfus) 28.276 olup, bu sayı 39.419 olan toplam sayının %72'sidir.

INS'in verileri göz önünde bulundurularak çalışma çağındaki vatandaşlarımıza ilişkin olarak elde edilen %72 oranı, Başkonsolosluklarımızda kayıtlı vatandaşlarımızın sayısına uyarlandığında Belçika'daki vatandaşlarımızın 162.989'unun çalışma çağında olduğu sonucu elde edilmektedir.

Sonuç olarak eğitime devam edenler, işsizler (ülke ortalamasının üzerindedir %30 ve +), 55 yaşında erken emekli olan veya erken yaşta çalışma hayatından çekilenler ve ev hanımları düşüldüğünde hâlihazırda çalışan vatandaşlarımızın sayısının 85.000 dolayında olabileceği tahmin edilmektedir.

Çalışan Vatandaşlarımızın Çalışma Dairelerine/ Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

31 Aralık 2007 tarihi itibari ile çalışan Türk vatandaşı sayısı 17.048 olup, bu rakamın 1.817'sini kendi adına bağımsız çalışan Türk vatandaşları oluşturmaktadır. Veriler ülke geneline ilişkin olup, bölgelere göre dağılım belirtilmemiştir.

Sayısal veriler sadece Türk vatandaşlığına sahip olan vatandaşlarımıza ilişkindir. Belçika vatandaşlığı almış vatandaşlarımız ülkedeki genel rakamlar içinde yer almaktadır.

Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

Türk vatandaşlarının özellikle hizmet sektörü (yiyecek, seyahat acenteliği, temizlik sektörü, giyim, mobilya, küçük ve orta ölçekli market işletmeciliği), taşımacılık, küçük ve orta ölçekli inşaat sektörü ile bunlara bağlı meslek kategorilerinde çalışmaktadırlar.

Başka bir ifade ile vatandaşlarımız daha çok el emeği/ hizmet ağırlıklı sektörlerde (birincil ve ikincil sektörler) çalışmaktadır. Özellikle kamu idarelerinin, sağlık ve eğitim hizmetlerinin sunulduğu sektörlerde (üçüncül ve dördüncül sektörler) vatandaşlarımız Belçika vatandaşlığını kazanmış olsalar dahi düşük oranda yer almaktadır. Bu durum büyük ölçüde vatandaşlarımızın eğitim ve mesleki bilgilerine bağlı olarak şekillenmektedir.

Günümüzde vatandaşlarımız arasındaki işsizlik rakamlarında artış görülmesi vatandaşlarımızı kendi adına işyeri kurmaya yönlendirmektedir. Bu alanda, birçok kredi imkânının sağlanması bu eğilimi artırmaktadır.

Bununla birlikte, vatandaşlarımızın işyeri kurmak istedikleri alanda yeterince araştırma yapmamaları, idari ve muhasebe gibi konularda yetersiz kalmaları, uzun vadeli bir açılım sağlayamamaları, kurulan birçok işletmenin bir veya birkaç yıl içinde iflası veya kapanması ile sonuçlanmaktadır.

Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

Belçika genelinde, serbest çalışma belgesi bulunan yalnızca Türk uyruklu vatandaşımızın sayısı 31 Aralık 2012 tarihi itibari ile 2.627'dir. Söz konusu vatandaşlarımızın önemli bölümünü bakkaliye, lokantacılık, seyahat acenteliği alanlarında işletmelere sahip küçük esnaf oluşturmaktadır.

Kaynak: Serbest Çalışanlar Milli Sosyal Güvenlik Enstitüsü (INASTI), 2012 Rapport, www.inasti.fgov.be

Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

Belçika'da asgari ücret birçok ülkedeki uygulamanın tersine kanunla değil, sosyal tarafların müzakereleri neticesinde toplu sözleşmelerle belirlenmektedir. Toplu sözleşmeler asgari ücreti tespit etmekte, bunun yanında işletme toplu sözleşmesi veya iş sözleşmesi ile daha yüksek bir ücret öngörülebilmektedir.

13 Temmuz 1993 tarihinde yapılan ve üzerinde birçok değişiklik yapılan 43 sayılı Ulusal alışma Konseyi Sözleşmesi halen yürürlüktedir. Ülkedeki tüketicilerde fiyatlarında gerçekleşen değişikliklere bağlı olarak asgari ücret miktarında düzenleme yapılmaktadır. Sözleşme uyarınca 01/05/2013 tarihinden itibaren geçerli olan brüt asgari ücret (tam gün çalışma halinde) aşağıdaki gibidir:

21 yaş ve üstü olanlar (tam gün çalışma halinde)	1.501,82 AVRO
21,5 yaşında ve en az 6 ay hizmeti olanlar	1.541,67 AVRO
22 yaşında ve en az 12 ay hizmeti olanlar	1.559,38 AVRO

Bu cretler esas alınarak ayrıca sektörler düzeyinde asgari ücretler tespit edilmektedir. Diğer yandan, bu ücretlerden evli veya bekar olunmasına göre %20 ile %40 arasında (sosyal sigorta ve vergiler) kesintisi yapılarak net asgari ücretler hesaplanmaktadır. Net cretlere ayrıca brüt ücretler içinde görülmeyen sosyal yardımlar/denekler eklenmektedir.

İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

EROSTAT verilerine göre 2013 yılı ikinci yarısı için işsizlik oranı:

Genel işsizlik	: % 8,6 (AB %11) Ulusal İş Bulma Kurumu (ONEM) ile AB İstatistik Kurumu (EUROSTAT) verilenleri ‘uyumlulaştırılarak’ elde edilen orandır.
İstihdam oranı:	: % 61,7
Çalışma ağındaki aktif nüfus	: % 66,9

Ekim 2013 tarihi itibari ile toplam işsiz sayısı 427.241’dir. Toplam rakam içinde Türk işsiz sayısı ise 4.666’dir. 31 Aralık 2013 itibari ile kesinleşmiş rakamlara göre:

Yabancılar arasında genel işsizlik rakamı	: % 13,5
Avrupa vatandaşları dışındaki yabancılar işsizlik rakamı	: % 18,3
Türk vatandaşları arasındaki genel işsizlik	: % 32,3

(31.12.2007 tarihinde çalışan aktif Türk nüfusu esas alınarak elde edilmiştir. Veriler bilgi amaçlıdır. Gerçek anlamda günümüzde Belçika’da işsiz vatandaşlarımızın sayısını yansıtmamaktadır).

1.3.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR

1.3.3.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

a) İşe son verme sürecinde işçi (ouvrier) konumundaki ücretliler ile büro çalışanlarının (employé) tabi oldukları uygulama farklılığına son verilmesine yönelik düzenleme

Belçika'da her ikisi de ücretli olarak çalışan grubu oluşturmakla birlikte büro çalışanları (employé) ile fizik gücü ile çalışan işçilerin (ouvrier) işe son verme alanında farklı mevzuat düzenlemesine tabi tutulması uzun yıllardır sosyal taraflarca tartışma konusu olmuştur.

Konu hakkında uzun süredir çalışma yürüten sosyal taraflar her iki grup çalışanın tek bir mevzuata tabi olmasına ilişkin çalışmalarını sonlandırarak 8 Temmuz 2013 tarihi itibariyle mutabakat sağlamışlardır.

Mevzuat farklıklarını gidermeye yönelik olarak mutabakat sağlanan düzenlemenin en önemli maddeleri aşağıda belirtilmiştir:

1. İşe son verme alanında büro çalışanları ile işçi sınıfı arasındaki mevzuat farklılığı sonlandırılmıştır.
2. İşe son verme sürecinde ön bildirimde bulunma şartı korunmuştur. 2014 yılından itibaren işe son verme alanında yeni mevzuatta öngörülen ön bildirim süresi uygulanacaktır.

İşe son verme işlemlerinde yeni uygulamada öngörülen önbildirim süre şartları aşağıdaki gibidir :

- İlk iki yıl çalışma süresi içinde her üç aylık çalışma için iki hafta önbildirim süresi uygulanacaktır.
- İki yıldan dört yıla kadar çalışma süresi içinde her yıl için bir hafta önbildirim süresi eklenecektir.
- Dört yıl ile beş yıl çalışma süresi içinde her yıl için iki hafta önbildirim süresi eklenecektir. Beş yıllık çalışma süresi sonunda toplam onbeş hafta önbildirim süresi uygulanacaktır.

- 20 yıllık çalışmadan sonra önbildirim süresi ancak her çalışma yılı için bir hafta olarak uygulanacaktır. Uygulama ile aşırı uzun önbildirim süresinin oluşmasının önüne geçilmeye çalışılmaktadır.
- 3. Çalışan kişinin işe son verme süreci içinde yeni iş arama imkânları daha da genişletilmiştir. Uygulama işsiz kalan kişinin işten ayrıldıktan sonra işsiz kalma olasılığını azaltmaktadır.
- 4. İşe son verme durumunda bunun gerekçesinin belirtilmesi zorunlu kılınmıştır.
- 5. 14 günden az olan ve kısa süreli hastalık süresi olarak tanımlanan çalışılmayan sürenin ilk günü için işverenin ücret ödememe uygulamasına son verilmiştir. İşçiler de büro çalışanları gibi çalışmadıkları hastalık süresinin ilk günü için ücret hakkına kavuşmuştur. Uygulamada suiistimalleri azaltmak için denetimler de arttırılmıştır.
- 6. İşe son vermede takip edilmesi gereken yeni önbildirim sürecinin işverenlere ilave mali yük getirmemesi için gerekli bütçe aktarması yapılacaktır.

Yeni uygulama 1 Ocak 2014 tarihinden itibaren uygulamaya konulacaktır.

b) Aile yardımlarında indirim yapılması

Bütçe kısıtlamaları çerçevesinde 1 Eylül 2013 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yetişkin çocuklardan halen öğrenci olanlar ile 1997 yılından önce doğmuş ailenin tek çocuğuna ödenen yardımlarda indirim yapılmıştır.

Yeni uygulama çerçevesinde yapılan ödeme miktarları :

	Önceki miktar	İndirim yapılmış miktar
16-17 yaşları arasındaki çocuklar	121,64 EUR	114,23 EUR
18-24 yaşları arasındaki çocuklar	123,97 EUR	117,88 EUR

Diğer durumlardaki çocuklar için yapılan ödemelerde herhangi bir değişiklik yapılmamıştır.

c) Hastalık sigortasına doğrudan kayıt olabilme uygulamasının sonlandırılması

Belçika’da görevli diplomatik misyon çalışanlarının “kendi istekleri ile doğrudan” Sağlık Sigortası Kuruluşlarına (Mutuel) kayıt olabilme uygulamasına 1 Eylül 2013 tarihinden itibaren son verilmiştir.

Protokol Kimliğine haiz bazı misyon görevlileri (AB üyesi ülke temsilcilik çalışanları da dahil olmak üzere) Belçika sağlık kurumlarından almış oldukları hizmetlerin karşılığını sağlık kuruluşlarına ödememeleri üzerine sözkonusu tedbir uygulamaya konulmuştur. Yeni uygulama çerçevesinde bu durumdaki kişilere bundan böyle ancak adlarına Belçika sosyal güvenlik sistemine sigorta primi yatırılması durumunda sağlık hizmeti verilecektir.

Belçika ile Türkiye arasındaki yürürlükteki ikili sosyal güvenlik sözleşmesi çerçevesinde mevcut uygulamada herhangi bir değişiklik sözkonusu değildir. Diplomatik misyonlarımızda bir iş sözleşmesine bağlı olarak çalışanlar konuya ilişkin BT 8 Formülerini ibraz etmeleri durumunda eskiden olduğu Hastalık Sigortası Kuruluşuna kayıt olmaya ve ardından sağlık hizmeti almaya devam edeceklerdir.

Diplomatik misyonlarımızda sürekli veya geçici görevlendirme çerçevesinde görev yapan görevlilerimiz daha önceki uygulamada olduğu gibi bedelini ödeyerek almış oldukları sağlık hizmetlerine ilişkin harcamaları bağlı oldukları Bakanlık veya kurumdan talep edeceklerdir.

d) Sosyal yardım alanında yetkilerin bölge yönetimlerine devir edilmesi

Altıncısı gerçekleştirilen Federal Devlet Kurumlarının yeniden yapılandırılması çalışmaları çerçevesinde bazı alanlarda yetki ve sorumlulukların bölge idarelerine aktarılması kararlaştırılmıştır.

Halihazırda bir çok alanda yetki ve sorumluluklar bölge idarelerine zaten bırakılmış durumdadır. Yeni uygulama ise yetki ve sorumlulukların aktarılmasından çok bu işlemlerin nasıl yürütüleceği konularında yoğunlaşmaktadır.

1 Temmuz 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren uygulama ile üç alanda düzenleme yapılması öngörülmektedir:

- Aile yardımları
- Sağlık (yaşlı kişilere yönelik sağlık ve bakım hizmetleri)
- İstihdam (İş bulmaya yardım hizmetleri, İşsizlerin denetlenmesi)

Uygulama çerçevesinde 20 milyar tutarında bir bütçenin bölge idarelerine bırakılması öngörülmektedir. Belirtilen bütçe ihtiyaçlar doğrultusunda ilgili alanlara bırakılacaktır. Bölge yönetimlerinin yetkilerinin artırılması ile hizmet etkinliği ve kalitesinin artırılması beklenmektedir.

Uygulamaya ilişkin en önemli çekince ise Federal Bütçeden yapılan yardımların azalması durumunda bölge yönetimlerinin bu alanlardaki harcamaları karşılamada hangi kaynaklardan bütçe aktaracakları konuları üzerinde yoğunlaşmaktadır. Özellikle aile yardımlarının miktarında zamanla bir azalma gerçekleşeceği yönünde çekinceler bulunmaktadır.

Uygulamaya getirilen diğer bir çekince ise şahısların yer değiştirmesi durumunda işlemlerin karışıp karışmayacağı veya hak ve ödenekler alanında farklı uygulamalara yol açıp açmayacağı konularında yoğunlaşmaktadır.

Yeni uygulama özellikle Fransızca konuşulan Başkent Brüksel Bölgesi ile Wallon Bölge yönetimlerinin sosyal güvenlik alanında yetki ve sorumluluklarını arttırmaktadır. Her iki bölge yönetimi oluşabilecek aksaklıkların giderilmesi için aşağıda belirtilen alanlarda daha fazla ortak çalışma yapılmasını kararlaştırmışlardır:

1. Sağlık ve sosyal yardım alanlarında düzenleme: Başkent Brüksel Bölgesi ile Wallon Bölge yönetimleri Sağlık ve sosyal yardım alanlarında yapacakları her düzenlemede eşgüdüm halinde çalışacak ve kişilerin ikametini taşımasından kaynaklanabilecek hak kayıplarının oluşması önlenecektir.
2. Aile yardımları alanında farklı uygulamaların önüne geçilmesi: Aynı bölgede yaşayan Flaman aile ile Wallon ailelerin farklı oranda aile yardımı almalarına veya ailelerin bölge değiştirmesine bağlı olarak farklı miktarda aile yardımı almalarına ve farklı uygulamaya tabi tutulmaları önlenecektir.

e) Belçika'da yaşayan göçmenlerin diğer bir AB ülkesinde iş arama imkanı

Belçika'da yaşayan göçmenler diğer Avrupa Birliği üyesi başka bir ülkede iş arama ve aynı zamanda Belçika'dan işsizlik sigortası ödeneği almaya devam edebilirler.

Kimler yararlanabilir :

Belçika'da sigortalı olan göçmenler Belçika'dan aldıkları işsizlik sigortası ödeneğini almaya devam ederek 3 ay süresince başka bir AB üyesi ülkede iş arayabilirler. 3 aylık süre istisnai durumlarda 6 aya çıkabilmektedir.

Uygulama Danimarka'yı kapsamamaktadır. İngiltere'ye gidilmesi durumunda ise işlemler farklılık göstermektedir.

Ne yapılması gerekmektedir:

İşsiz kaldıktan sonra 4 hafta iş aranması ve tam oranlı işsizlik sigortası ödeneği alınması gerekmektedir. Bu süre istisnai durumlarda 4 hafta daha uzatılabilmektedir.

Belçika'yı terk etmeden önce ikamet yerinde bulunan iş bulma kurumuna veya işsizlik sigortası ödeneğini ödeyen kuruluşu başvurulması ve U2 formunun talep edilmesi gerekmektedir.

İlgili birim gerekli şartların taşınması durumunda U2 formunu hazırlamakta ve ayrıca işsizlik sigortası ödeneklerinin Belçika dışında da alınmasına imkan sağlayan C3-EXPORT belgesi düzenlemektedir.

İlgililerin ileri bir tarihte tekrar Belçika'ya döndüklerinde sorun ile karşılaşmamaları için sağlık sigortası kuruluşuna başvurarak bildirimde bulunmalarında yarar bulunmaktadır.

Belçika dışında ne kadar süre işsizlik sigortası ödeneği alınmaya devam edilebilir.

Belçika dışında toplam 3 ay süresince işsizlik sigortası ödeneği alınmaya devam edilebilir. Bu süre parçalar halinde de kullanılabilir.

Bulunulan ülke iş bulma kurumunun onayını vermesi veya iş bulma şansının bulunduğu, yoğun bir şekilde iş arandığının belgelenmesi veya iş bulunacağınıza dair somut deliller sunulması durumunda bu süre 6 aya kadar uzatılabilmektedir.

Sözkonusu 3 aylık ve istisnai durumlarda 6 aylık süre ilgilinin Belçika'ya geri dönüp belirli bir süre ücretli veya işveren olarak tekrar çalışmasının ardından tekrar talep edilebilmektedir.

Diğer AB üyesi ülkede yapılması gereken işlemler ve haklar :

- İşsizlik ödeneğinin Belçika dışına gönderilmeye başlandığını takip eden 7 gün içinde ilgilinin iş arama amacı ile bulunduğu ülke iş bulma kurumuna kayıt yaptırması gerekmektedir.
- İlgili ülke kurumu işsiz olarak kayıt yaptırıldığını ONEM'e bildirecektir. İlgilinin kendisi de diğer ülke kurumuna iş bulmak amacı ile kayıt yaptırdığına dair bir belge yanında C3-EXPORT belgesini ONEM'e göndererek bildirimde bulunabilir. Bu işlemlerin yapılması işsizlik ödeneklerinin ödenmeye devam etmesi için önem arz etmektedir.
- Diğer ülkede çalışmaya başlanması veya çalıştıktan sonra bu ülkeden işsizlik sigortası ödeneği alınıp alınmadığının ONEM'e bildirilmesi gerekmektedir.

Belçika'ya geri gelmesi durumunda yapılması gereken işlemler :

Belçika dışında işsizlik sigortasının alındığı 6 aylık süre içinde veya bu sürenin hemen bitiminde Belçika'ya dönülmesi durumunda işsizlik sigortası ödeneği hakkı korunmaktadır. Hakkın tekrar kazanılması için iş bulmak amacı ile kayıt yaptırılması gerekmektedir.

Başvuru Belçika'ya dönüldüğünün takip eden 7 gün içinde yetkili iş bulma kurumuna (ACTIRIS, ADG, FOREM, veya VDAB) yapılmalıdır.

Belçika'ya gelmeden önce çalışılan ülke kurumundan çalışma sürelerini gösteren U2 belgesinin alınmasında yarar bulunmaktadır.

İlgilinin Belçika'dan işsizlik sigortası ödeneğinin ödendiği süreni bitiminden daha uzun süre Belçika dışında kalması ve ardından Belçika'ya dönmesi durumunda da işsizlik sigortası ödeneği hakkı korunmaktadır. Ödenek hakkının tekrar kazanılması için Belçika dışında işsizlik sigortasının en son ödendiği tarihten itibaren 3 yıl içinde Belçika'ya dönülmüş olması gerekmektedir.

Söz konusu 3 yıllık sürenin Belçika dışında bağımsız veya ücretli olarak çalışıldığının belgelenmesi durumunda uzatılması mümkündür.

Belçika'ya çok daha uzun bir sürenin ardından geri dönülmesi durumunda ödenek talep edebilmek için gerekli kayıt ve çalışma süre şartlarının taşınması gerekmektedir.

f)Bağımsız çalışanlar ile ücretli çalışanlara eşit miktarda aile yardımı ödenmesi

Bakanlar Kurulunca kabul edilen yasa tasarısı uyarınca gönümüze kadar bağımsız çalışanlar ile ücretli çalışanlara ödenen aile yardımları uygulamasındaki uygulama farklılığının sonlandırılması amaçlanmaktadır.

Tasarı uyarınca 1 Temmuz 2014 tarihinden itibaren bağımsız çalışanlar ile ücretli çalışanların artık aynı oran ve miktar üzerinden aile yardımı alması öngörülmektedir.

Ayrıca 1 Temmuz 2014 tarihinden itibaren tek ebeveynli ailelere ödenen aile yardımı miktarı ile sosyal yardım olarak ödenen aile yardımlarına hak kazanmada uygulanan azami kriterlerde artış sağlanmıştır. Uygulama çerçevesinde 1 Temmuz 2014 tarihinden itibaren yaklaşık 7000 ailenin daha tek ebeveynli aileler için ödenen aile yardımları ile sosyal yardım olarak ödenen tamamlayıcı ödeneğine hak kazanmaları sağlanmıştır.

Federal Devlet Kurumlarının yeniden yapılandırılması çalışmaları çerçevesinde bazı alanlarda yetki ve sorumlulukların bölge idarelerine aktarılması kararlaştırılmıştır. 2014 tarihinden itibaren aşamalı olarak yürürlüğe girecek uygulama ile üç alanda düzenleme yapılması öngörülmektedir: Bunlar :

- Aile yardımları
- Sağlık (yaşlı kişilere yönelik sağlık ve bakım hizmetleri)
- İstihdam (İş bulmaya yardım hizmetleri, İşsizlerin denetlenmesi)

Federal yönetimin yetkisinde bulunan aile ödeneklerinin uygulamasında yetki ve sorumlulukların bölge yönetilmelerine bırakılmasının bölgeler arasında yardım miktarlarında farklılık yaratması beklenmektedir.

g) Sosyal güvenlik katkı paylarının ödenmesi işlemlerinde işverenler ile daha yakın çalışmaya başlanması

Ulusal Sosyal Güvenlik Katkı Payları (ONSS) sosyal güvenlik alanında işletmelerin daha yakından takip edilebilmesi ve işverenlere etkin hizmet verilebilmesi için Aralık 2013 tarihinden itibaren yeni bir çalışma sistemine başlamıştır. Yeni uygulananın ana hatları aşağıdaki gibidir:

- a) İşverenlerin belirli bir tutarın üzerindeki sosyal güvenlik katkı payları için önceden ödeme işlemlerinde üst sınır 6.197 avro'dan 4.000 avro'ya çekilmiştir. Uygulama ile işverenlerin katkı paylarını önceden ödemesi sağlanmakta ve katkı paylarının toplanmasında etkinlik arttırılmaktadır.
- b) Katkı paylarının gecikmesi durumunda kurum doğrudan işveren ile temas kurarak gecikmenin nedenini öğrenmekte ve karşılaşılan sorunların çözümü için çok daha erken bir dönemde işveren ile ortak çalışmaya başlanmaktadır. İşverenin ödeme gücünde bulunması durumunda kurum işveren "dostane" çözüm çerçevesinde yeni bir ödeme planı geliştirebilmektedir.
- c) Katkı paylarını zamanında ödemeyen işverenler daha yakın takip edilmekte ve daha erken bir tarihte işverene uyarı tebligatı gönderilerek idari ve cezai işlemler çerçevesinde tahsil işlemleri gerçekleştirilmektedir.

ONSS'in yeni politikası ödeme gücü içinde olan işverenler ile daha yakın bir çalışma yürütülmesi ve işlemlere erken tarihte başlanması esaslarına dayanmaktadır.

1.3.3.2. Sayısal Veriler

Sosyal Güvenlik Prim Oranları

Sosyal Güvenlik Ulusal Enstitüsü (ONSS) iş kazası sigortası hariç olmak üzere, sosyal güvenlik katkı paylarının toplanması, sosyal güvenliğin değişik branşlarının idaresi ile mali kaynakların görevli kurumlara dağıtımından sorumlu bir kamu kuruluşudur.

29 Haziran 1981 tarihli Kanunun 22 maddesi uyarınca sosyal güvenlik harcamalarının finansmanı işçi - işveren primleri, devlet katkısı, Kanunla belirlenen gelirler ile faiz geliri ve borçlardan oluşmaktadır.

2013 yılı birinci üç aylık dönemi için sosyal sigorta prim oranları. (ücretli (işçi, büro çalışanları) ve işveren açısından)

Sektör	İşçi			Büro çalışanları		
	(Brüt ücret içinde yüzde x %108)			(Brüt ücret içinde %)		
	Çalışan	İşveren	Toplam	Çalışan	İşveren	Toplam
GENEL KATKI (1)						
Yaşlılık	7,50	8,86	16,36	7,50	8,86	16,36
Hastalık-malullük:						
Sağlık giderleri	3,55	3,80	7,35	3,55	3,80	7,35
Hastalık ödeneği	1,15	2,35	3,50	1,15	2,35	3,50
İşsizlik	0,87	1,46	2,33	0,87	1,46	2,33
Aile yardımları		7,00	7,00		7,00	7,00
İş kazası		0,30	0,30		0,30	0,30
Meslek hastalıkları :		1,00	1,00		1,00	1,00
	13,07	24,77	37,84	13,07	24,77	37,84
DİĞER KATKI ORANLARI						
Yıllık izinler (2)		6,00	6,00			
Amyant maddesi fonu		0,01	0,01		0,01	0,1
İş kazası		0,02	0,02		0,02	0,02
Ücretli eğitim izni		0,05	0,05		0,05	0,05
Bir meslek kursunu takip eden gençleri destekleme planı		0,05	0,05		0,05	0,05
Çocuk bakımı		0,05	0,05		0,05	0,05
Risk altındaki grup		0,10	0,10		0,10	0,10
Ücret ayarlaması		7,48	7,48		7,48	7,48
İŞSİZLİK SİGORTASI KATKI PAYI						
(10 ve daha fazla kişinin çalışması)		1,60	1,60		1,60	1,60
Ücret ayarlaması		0,09	0,09		0,09	0,09

İŞYERİNİN KAPANMASI Genel Uygulamalar						
	1 ile 19 kişinin çalıştığı işyeri		0,22	0,22		0,22
	Ücret ayarlaması		0,01	0,01		0,01
	20 veya daha fazla kişinin çalıştığı işyeri		0,23	0,23		0,23
	Ücret ayarlaması		0,01	0,01		0,01
	Geçici işsizlik		0,23	0,23		0,23
	Ücret ayarlaması		0,01	0,01		0,01
GENEL TOPLAM						
	1 ile 9 kişinin çalıştığı işyeri	13,07	39,00	52,07	13,07	46,07
	10 ile 19 kişinin çalıştığı işyeri	13,07	40,69	53,76	13,07	47,76
	20 veya daha fazla kişinin çalıştığı işyeri	13,07	40,70	53,77	13,07	47,77

(1) Sosyal güvenliğin bütün dallarına dahil çalışanlar ve işverenler için sektörlere göre katkı oranının yerini genel katkı oranı almıştır.

(2)% 108 oranında bir önceki yıla ait brüt gelir üzerinden hesaplanan % 10,27 oranındaki katkı payı dahil değildir. Söz konusu katkı payı en geç 30 Nisan tarihinde yatırılmaktadır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası ödeme miktarında 01.04.2013 tarihinden itibaren değişiklik yapılmıştır. Yeni miktarlar aşağıda belirtilmiştir.

İşsizlik ödeneğinin miktarı ilke olarak ilgilinin işsiz kalmadan önceki dönemde aldığı ücret göz önünde bulundurularak hesaplanmaktadır. Bununla birlikte ilgili kişi işsiz kalmadan önceki dönemde çalışmamış ise asgari ücret göz önünde bulundurularak işsizlik ödeneği miktarı hesaplanmaktadır.

a) Belirli bir çalışma süresi sonunda işsiz kalanlara ödenen işsizlik ödeneği

01.04.2013 tarihinden itibaren

	Günlük		Aylık	
	en az	en çok	en az	en çok
Bakımında kişi bulunan işsiz aile reisi	44,85	54,25	1166,10	1410,50
Tek başına yaşayanlar				
50 ile 54 yaşları arası	37,53	46,11	975,78	1198,86
55 ile 64 yaşları arası	41,23	49,58	1071,98	1289,08
Birlikte yaşayanlar				
50 ile 54 yaşları arası birlikte yaşayanlar	30,48	37,18	792,48	966,68
55 ile 57 yaşları arası birlikte yaşayanlar	33,96	41,31	882,96	1074,06
58 ile 64 yaşları arası birlikte yaşayanlar	37,33	45,44	970,58	1181,44

b) Çalışma süresi gözönünde bulundurulmadan ilgililere ödenen işsizlik ödeneği miktarı

01.04.2013 tarihinden itibaren

	Günlük		Aylık	
	En az	en çok	en az	en çok
Bakımında kişi bulunan işsiz aile reisi				
ilk 6 ay	42,79	61,66	1112,54	1603,16
7.aydan 12 aya kadar	42,79	53,05	1112,54	1379,30
13.aydan itibaren	42,79	49,58	1112,54	1289,08
Tek başına yaşayanlar				
İlk 6 ay	35,94	61,66	934,44	1571,96
7. aydan 12 aya kadar	35,94	53,05	934,44	1379,30
13. aydan itibaren	35,94	44,46	934,44	1155,96
Birlikte yaşayanlar				
İlk 6 ay	26,94	61,66	700,44	1603,16
7.aydan 12 aya kadar	26,94	53,05	700,44	1379,30
13.aydan itibaren	26,94	33,05	700,44	859,30

1 Eylül 2013 tarihinden itibaren asgari işsizlik sigortası ödenekleri ile özel durumdan dolayı işsizlik sigortası ödeneği alanlara (Eğitim hayatından yeni çıkmış iş arayanlar, evde çocuk bakanlar) ödenen işsizlik sigortası ödeneklerinde de %2 oranında artış gerçekleştirilmiştir.

Yeni düzenleme uyarınca asgari işsizlik sigortası ödenek miktarları aşağıdaki gibidir.

Bakımında çocuk bulunan kişi için	1.135 Avro (bir önceki rakam 1.112,54)
Tek başına yaşayan işsiz kişi	953,16 Avro (bir önceki rakam 934,44)
Eğitim hayatından yeni çıkmış tek başına yaşayan 21 yaşındaki genç işsiz	817.96 Avro (bir önceki rakam 801,84)

Aile Yardımları ile İlgili Sayısal Bilgiler ve Aile Yardımlarının Miktarı

Çocuk Parası Miktarları

Belçika'da ve Türkiye'de ikamet eden çocuklar için ödenen aile yardımlarının miktarı

Çocuk Sayısı ve Sırası	Belçika'daki Çocuklar için asgari aile yardımı 30/12/2013 tarihi itibari ile	Türkiye'deki Çocuklar için aile yardımı 01/02/2012 tarihi itibari ile
1.Çocuk	90,28 AVRO	26,67 AVRO
2.Çocuk	167,05 AVRO	28,34 AVRO
3.Çocuk	249,41 AVRO	30,01 AVRO
4.Çocuk ve sonraki her çocuk için	249,41 AVRO	31,68 AVRO 4. çocuktan sonra ödeme yapılmamaktadır.

Yukarıdaki tabloda yer alan aile yardımı ödenekleri asgari miktar olup, Belçika'da ikamet eden çocuklar için yapılan aile yardımlarında çocuğun yaşına, eğitim ve sağlık durumuna bağlı olarak ödenen tamamlayıcı diğer aile yardımları bulunmaktadır.

Türkiye’de ikamet eden çocuklar için ödenen aile yardımları miktarında, Belçika’daki fiyat artışlarında %2 oranından daha fazla bir değişiklik gerçekleşmesi durumunda artış kaydedilmektedir.

Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

a) Ulusal Emeklilik Kasasınınca (ONP) Belçika’da ikamet eden Türk vatandaşlarına yapılan sosyal güvenlik ödemeleri

	Kişi Sayısı	Aylık miktar (Ocak 2012) Avro
Yaşlılık aylığı alan ücretliler	3.226	3.908.771,83
Yaşlılık aylığı alan bağımsız çalışanlar	114	16.761,51
Bütün rejimler toplamı	3.251	3.925.533,34
Toplam içindeki yaşlılık aylığı	2.364	2.782.953,80
Toplam içindeki dulluk aylığı	1.218	1.142.579,54

b) Ulusal Emeklilik Kasasınınca (ONP) Türkiye’de ikamet eden kişilere yapılan sosyal güvenlik ödemeleri (Vatandaşlık durumu dikkate alınmadan toplam sayı)

	Kişi Sayısı	Aylık miktar (Ocak 2012) Avro
Yaşlılık aylığı alan ücretliler	7.941	3.707.534,04
Yaşlılık aylığı alan bağımsız çalışanlar	55	12.180,47
Bütün rejimler toplamı	(*) 7.949	3.719.714,51
Toplam içindeki yaşlılık aylığı	4.784	2.398.750,69
Toplam içindeki dulluk aylığı	3.240	1.320.963,82

Kaynak : ONP, infostat@onp.fgov.be, Statistiques de 2012

(*) 252’si Belçikalı 7.645’i Türk ve 52’si başka milliyete sahiptir.

2012 yılı içinde Belçika tarafından Türkiye’ye 45.882.321,99 avro tutarında aylık transferi gerçekleşmiştir.

Emekli aylıkları bölümünde tek tek verilen sayılar ile toplamaların birbirini tutmaması aynı kişilerin hem dul, hem emekli aylığı ya da hem emekli-dul hem de en az geçim parası alanlar içinde sayılmasından kaynaklanmaktadır.

Not: Veriler 2012 yılına aittir.

1.3.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

1.3.4.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Belçika'da tam zamanlı eğitime kayıtlı öğrenciler 16 yaşına girmiş olmaları kaydıyla çalışabilmektedir. Ayrıca 15 yaşındaki öğrenciler de orta öğretimin (1-6 sınıflar) ilk iki yılını tamamlamış olmaları kaydıyla öğrenci olarak çalışabilmektedir.

Sözleşme: Bu kapsamda öğrenciler, “Öğrenci İstihdam Sözleşmesi” olarak adlandırılan özel bir sözleşme uyarınca öğrenci statüsünde çalışmaktadır. Sözleşme belirli süreli bir iş sözleşmesidir. Sözleşmede öğrenci ve işverenin kimlik bilgileri, sözleşmenin başlangıç ve sona erdiği tarihler, çalışma ve dinlenme süreleri ve ücret belirtilmektedir. İşveren ve öğrenci tarafından imzalanması gereken sözleşmenin bir kopyası öğrenciye verilmek zorundadır.

Öğrenciler bir takvim yılı içinde toplam 50 gün çalışabileceklerdir. Öğrenci olarak çalışılan sürede sadece “dayanışma kesintisi” adı altında düşük oranda prim kesintisi yapılmaktadır. 50 günden fazla çalışılması durumunda ise sosyal güvenlik kesintileri normal orandan yapılmaktadır.

Bir işveren ile en fazla bir yıllık çalışma sözleşmesi yapılabilir. Bir işveren için bir yılı aşan sürede çalışıldığında sözleşme normal çalışma sözleşmesi olarak kabul edilir ve aynı işverenle bir daha öğrenci istihdam sözleşmesi imzalanamaz.

Deneme süresi: İstenir ise sözleşmelere deneme süresi de konulabilmektedir. Deneme süresi en az 7 gün, en fazla 14 gün olmak durumundadır. “Öğrenci İstihdam Sözleşmesi” kapsamında çalışan öğrencilerin hakları çalışma mevzuatınca korunur. Söz konusu mevzuat, ne tür işlerde çalışılabileceği, sahip olunan dinlenme zamanı hakları ve hangi zamanlarda çalışılabileceği v.b. konuları belirlemektedir.

Sosyal güvenlik kesintileri: Öğrenci olarak çalışıldığı sürece ödenen sosyal güvenlik primi normal kesinti oranına göre daha düşüktür. Sözkonusu kesinti miktarı öğrencinin brüt ücretinin %2,71’idir. İşverenin ödeyeceği dayanışma kesintisi oranı ise %5,42’dir.

Normal bir iş sözleşmesine göre çalışan bir kişinin ücretinden genelde %13,07 oranında sosyal güvenlik kesintisi yapılmaktadır. Ancak bu oran çalışanın yaşı ve aldığı maaşa bağlı olarak da farklılık arz edebilmektedir.

50 günlük sürenin aşımı: Bir takvim yılında 50 takvim gününü aşan sürede çalışmak da mümkündür. Ancak bu durumda indirimli sosyal güvenlik kesintisi ödeme imkanı ortadan kalkmaktadır. 51. günden itibaren normal sosyal güvenlik primleri ödenmek zorundadır. 50 günden fazla çalışılan süreler için de öğrenci olarak çalışma durumu devam eder. Bu nedenle bu süreleri kapsayan bir öğrenci istihdam sözleşmesi yapılması gerekmektedir.

Yarım zamanlı çalışma: İndirimli prim ödemesine tabi yıllık 50 günlük çalışma süresi müddetince;

- Yarım gün veya günde birkaç saat çalışılması durumunda bile yarı zamanlı çalışılan her gün bir tam gün olarak kabul edilir ve 50 günden düşülür. Günde birkaç saatlik çalışmaya karşılık indirimli prim günü kotasından bir tam günün kaybedildiğinin göz önünde bulundurulması gerekmektedir.
- 1 Ocak 2012 tarihinden itibaren geçerli olan diğer bir husus öğrencilerin okul ders zamanları ve diğer sosyal faaliyetlerin dışında kalan tüm zamanlarda öğrenci statüsünde çalışabilecek olmasıdır. 50 günlük çalışma süresi boyunca dikkat edilmesi gereken husus indirimli prim desteğinden faydalanmak için 50 günlük yıllık kotanın aşılmaması ders ve diğer sosyal faaliyetlerin aksatılmamasıdır.
- 50 günlük kotayı aşmamak kaydıyla bir veya daha fazla işverenle sözleşme karşılığı çalışılabilir.

İşten ayrılma ve işe son verme: “Öğrenci İstihdam Sözleşmesi” kapsamındaki işlerde, işten ayrılma veya işe son verme durumlarında karşı tarafa önceden bildirimde bulunma kuralına uyulması gerekmektedir. Bildirim süreleri sözleşmenin süresine göre farklılık arz eder.

Bir ay ve daha az süreli sözleşmelerde öğrenci açısından bir, işveren açısından üç gün önce karşı taraf haberdar edilmelidir. Bu süreler bir aydan daha fazla olan sözleşmelerde öğrenci açısından üç, işveren açısından yedi gün şeklindedir. Fesih bildirim karşı tarafa bildirim yapıldığı haftadan sonraki ilk pazartesi günü geçerlilik kazanır.

Ücretler: Öğrencilerin çalıştıkları işler karşılığında alacakları ücretler çalıştıkları sektöre göre farklılık gösterebilmektedir. Toplu iş sözleşmelerinin yapıldığı sektörlerde uzlaşmaya varılan asgari ücret üzerinden ödemeler yapılır. Hiçbir toplu iş sözleşmesinin olmadığı sektörlerde ortalama asgari ücret üzerinden ödemeler yapılmaktadır.

Tatiller ve tatil ödemeleri: Tatiller ve tatil ödemeleri sadece normal sosyal güvenlik primi ödeyen çalışanlar için geçerlidir. Eğer normal sosyal güvenlik primi yerine düşük orandaki sosyal güvenlik katkı payı ödenerek çalışılıyor ise tatil ve tatil ödemelerinden faydalanılamaz. Ancak resmi tatillerde (Noel, Paskalya, Milli Bayramlar, vb.) durum farklıdır ve bu izinlerden faydalanılır.

Ebeveynlerin vergi ödemeleri: Genel uygulamada bakmakla yükümlü çocuğu bulunan ebeveynler düşük vergi ödemektedir. Öğrenci olarak çalışanlar da ebeveynlerinin bakımı altında görüldüğü müddetçe düşük vergi ödenmeye devam edilir. Ebeveynlerin bakımı altında olmak demek mali olarak ebeveynin yükümlülüğünde olmak demektir.

Gelirin belirli bir limiti aşması durumunda öğrenci artık bakım altında olmaktan çıkmakta ve ebeveynler daha fazla vergi ödemektedir. Engelli çocuklarda bu vergiye tabi olan miktar farklılık göstermektedir. Bakım altında olup olunmadığının belirlenmesinde kullanılan değerler her yıl değişmektedir.

Ebeveynlerin aldığı çocuk yardımları: Öğrenci statüsünde çalışan çocuklar, yılın birinci, ikinci ve dördüncü çeyrek dönemleri için 240 saatin altında çalışmış ise ebeveynleri çocuk yardımları almaya devam etmektedirler. Belirtilen süreden fazla çalışılmış ise süre aşımının olduğu üç aylık dönem için çocuk yardımı ödemesi yapılmaz.

Öğrenci okuldan yeni mezun olmuş, yarı zamanlı çalışıyor ve ikincil faaliyet olarak kendi hesabına çalışıyor ise farklı uygulamalar esastır.

Okula Devam Eden Türk Çocuklarının Sayısı ve Devam Ettikleri Okullara Göre Dağılımı

Belçika eğitim makamlarınca eğitim çağındaki öğrencilerin uyruklarına ait herhangi bir kayıt tutulmamaktadır. Bu yüzden, çeşitli seviyelerde öğrenim gören Türk kökenli öğrenci sayılarının tespiti mümkün bulunmamaktadır. Ancak, Belçika’da zorunlu eğitim ilköğretim ve ortaöğretim 6+6 toplam 12 yıl olduğundan Türk kökenli olsun olmasın herkesin devam ettiği varsayımdır.

İkinci 6 yıllık dönem itibariyle, öğrenciler mesleki veya akademik lise eğitimine devam etmek durumundadır. Sivil toplum kuruluşlarında vatandaşlarımızla yapılan görüşmelerde göçmen durumunda olanların daha çok mesleki eğitime yönlendirildiği ifade edilmektedir. Meslek liselerinden mezun olanların ise üniversiteye geçişleri çok kısıtlıdır.

1.3.4.2. Sayısal Veriler

Türk Dili ve Kültürü Derslerine Devam Eden Çocukların Sayısı

Halen, ilk-orta ve lise çağında Türkçe ve Türk Kültürü derslerine devam eden öğrenci sayısı 5215’dir.

Türkçe ve Türk kültürü dersleri toplam 139 Belçika resmi okulu ile 94 Türk derneğinde verilmektedir.

Üç okutmanımız ise toplam yedi farklı yüksek okul ve üniversitede (ULB, UCL, Leuven Üniversitesi, Gent Üniversitesi, Marie Haps, Hogeschool Universiteit Brussel, Thomas More Anvers) Türkçe dersleri vermektedir.

Belçika’da 3 adet okutman ile 66 Türkçe ve Türk kültürü öğretmeni görev yapmaktadır.

Kaynak: Brüksel Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği

Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

Üniversite düzeyinde Büyükelçilik Eğitim Müşavirliğinde kayıtlı 45 lisans, 48 yüksek lisans ve 30 doktora öğrenimi yapan vatandaşımız bulunmaktadır.

Kaynak: Brüksel Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği

1.3.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

1.3.5.1. Mevzuat Değişikliği ve Önemli Yargı Kararları

a) Göç Politikası

Belçika'nın göç politikası diğer Avrupa Birliği ülkelerinin göç politikaları ile benzerlik arz etmektedir. Ana hatlarıyla ülkenin göç politikası ülke dışından yasa dışı yollardan göçün tamamen durdurulması ve diğer yandan ülke içindeki yabancı nüfusun uyumunun hızlandırılması esaslarına dayanmaktadır.

Halihazırda Belçika yönelik göç hareketleri çoğunlukla aile birleştirmesi çerçevesinde gelen yabancılar ve yüksek nitelikte kişilerden oluşan yabancılardan oluşmaktadır.

Belçika'ya son dönemde yerleşmek veya gelir getirici bir işte çalışmak üzere gelen yabancıların önemli bir kısmını AB vatandaşları oluşturmaktadır. Ülkeye uzun süreli ikamet amaçlı giriş yapan AB vatandaşları arasında en geniş grubu Bulgaristan ve Romanya vatandaşları oluşturmaktadır.

1974 yılına kadar işgücü açığını yabancı işgücü ile karşılanmış olup, 1974 yılında yaşanan petrol krizinin ardından yabancı işgücü alımı durdurulmuştur. Mevcut istihdam politikası ise işgücünün ulusal iş piyasasından temin edilmesi esasları üzerine kurulmuştur. Sözkonusu politikanın ana esaslarını çalışma çağındaki nüfusun daha uzun süre çalışma hayatında tutulması, yeni meslek edindirme kursları ve istihdama kazandırma politikaları ile işsizliğin azaltılması, erken emeklilik şartlarının zorlaştırılması, işsizlik sigortası ödenekleri elde etme koşullarının ağırlaştırılması ve ödeme süresinin kısaltılması oluşturmaktadır.

Belçika'ya yönelik olarak halihazırda bir yabancı işgücü akımı sözkonusu olmayıp, günümüzde ülkeye yönelik göçmen işçi girişinin hemen hemen tamamı aile birleştirmesi çerçevesinde gerçekleşmektedir. Ayrıca, AB'ne son dönemde üye olan ülke vatandaşlarının yoğun bir şekilde ülkeye giriş yapması dolaylı da olsa yabancılar mevzuatı alanında olumsuz gelişmelere yol açmıştır.

b) Uyum Politikası

Belçika’da yaşayan yabancıların ülkeye uyumuna yönelik çalışmalara son yıllarda ağırlık verilmeye başlanmıştır. Belçika’nın idari yapısının federal sisteme bağlı olması federal kurumların bütçelerinin de ayrı olmasına yol açmaktadır. Buna bağlı olarak yabancıların uyumuna yönelik çalışmaların yoğunluğu ve yapısı bölgeler arasında farklılık göstermektedir. Flaman Bölge yönetiminin maddi açıdan daha fazla imkanlara sahip bulunması, bu bölgede yabancılara yönelik yapılan faaliyetlerin daha fazla ve etkili olmasına imkan sağlamaktadır.

Diğer yandan, ülkede özellikle Flaman bölgesinde yabancı aleyhtarı bir tutum gelişmektedir. Yaşanan birçok olumsuzluğun yabancılardan kaynaklandığı belirli kesimlerce gündemde tutulmaktadır. Ayrıca, yabancıların çok kısa bir süre çalışma süresinin ardından hayatları boyunca sosyal güvenlik sistemine dahil oldukları vurgulanmaktadır.

c) Belçika’ya Türk İşgücü Göçünün 50. Yıldönümü

Vatandaşlarımızın Belçika’ya yönelik göç hareketinin 50’inci yıldönümü 2014 yılında çeşitli etkinlikler ile anılacaktır.

Vatandaşlarımızın 50. yıla ilişkin anma programları düzenlenmesi yönündeki talepleri üzerine Belçika’da kurulu sivil toplum temsilcileri ve Büyükelçiliğimizin katılımı ile faaliyetlerin koordinasyon görevini üstlenmek üzere eşgüdüm toplantılarına başlanmıştır.

Müşavirliğimiz de üye olarak çalışmalarına katıldığı Eşgüdüm Komitesi özellikle faaliyetlerde tekrarın yaşanmaması, belirli bir takvim programı oluşturulması ve yerel makamlar ile tek bir merkezden iletişim sağlanması görevini yerine getirmektedir.

Komite çalışmalarına 2012 Eylül ayında başlamış olup, her ay düzenli olarak yapılan toplantılarda daha önce belirlenmiş gündem maddeleri ele alınmakta ve ortak kararlar doğrultusunda hareket edilmektedir.

Halihazırda 2014 yılında yapılacak faaliyetler belirli bir takvime bağlanmış olup, ihtiyaçlar doğrultusunda değişiklik yapılmakta ve yeni faaliyetler dahil edilmektedir.

Müşavirliğimizce konuya ilişkin olarak Göçün 50'inci yıldönümü konulu bir fotoğraf sergisi düzenlenecektir.

2004 yılında gerçekleştirilen 40'inci yıl çalışmaları çerçevesinde Müşavirliğimizce düzenlenen "Göçün 40. Yılı" temalı fotoğraf sergisi tekrar gözden geçirilerek ve yeni fotoğraflar dahil edilerek ortak faaliyet programı içinde serilecektir.

d) Vatandaşlık Yasası

Belçika vatandaşlığını edinme koşullarını zorlaştırmayı öngören Vatandaşlık Yasa Tasarı 25 Ekim 2012 tarihinde Temsilciler Meclisinde kabul edilmiştir. Yürürlükteki Vatandaşlık Yasasında değişiklik yapılmasını öngören yasa tasarısı belirli maddeleri açısından onay tarihi itibari ile kısmen, bütün hükümleri açısından ise 1 Ocak 2013 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Yasa tasarısı esas itibari ile ülkede yasal olarak ikamet edenlerin vatandaşlığa geçişine imkan sağlamaktadır. Yasa ile yetişkin yabancıların başvuru anında ülkede yasal olarak ikamet etmesi ve ikamet süresinin ise sınırsız olması öngörülmektedir. Yeni uygulama uyarınca Belçika dışında ikamet edenler artık vatandaşlık başvurusunda bulunamayacaktır.

Yeni vatandaşlık yasa hükümleri özellikle ülkeye uyum gösteren durumların bir tür ödüllendirilmesi esasları üzerine kurulmuştur. Vatandaşlığın uyumu desteklen bir araç olması ilkesi ise geri planda bırakılmıştır.

Bununla birlikte vatandaşlığı elde etme koşullarına açıklık kazandırılmıştır. Yasaya ilave edilen yeni uygulama ise Belçikalı çocuğun ebeveynlerine vatandaşlık hakkının tanınmasıdır.

Bununla birlikte yasaya getirilen kısıtlayıcı hükümler geçici işlerde çalışanlar ile ev kadınlarının vatandaşlık elde etmelerini zorlaştırmıştır.

Belçika vatandaşlık yasasına dahil edilen "bir işte çalışma koşulu" özellikle sosyal yardım merkezinden (CPAS/OCMW) aynı ve nakdi yardım alan veya yegane gelir kaynağı sosyal yardım merkezlerinin verdiği yardımlar veya işsizlik sigortası ödeneği olan yabancıların Belçika vatandaşlığına geçiş koşullarını önemli derecede kısıtlamıştır.

e) Siyasal Yaşama Katılım

Belçika’da yerleşik Türk vatandaşları ile Türk kökenli Belçikalılar ülke yasalarına saygılı ve uyumlu bir toplum olarak kabul edilmektedir.

Vatandaşlarımız özellikle yerel düzeyde siyasa yaşama etkili bir şekilde katılmakta ve siyasi partilerde de ciddi çalışmalarda bulunmaktadır.

Yerel idarelerde görev alan Türk kökenli Belçikalıların sayısı önemli derecede artmış olup, bu eğimin önümüzdeki dönemde de devam etmesi beklenmektedir.

f) Yabancılar mevzuatında düzenleme yapılması ve Anayasa Mahkemesi kararı

Yabancıların ülkeye giriş, yerleşme, ikamet ve sınır dışı edilmesine dair 15 Aralık 1980 tarihli kanunda değişiklik yapan 8 Temmuz 2011 tarihli Kanun tasarısı, 12 Eylül 2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak 22 Eylül 2011 tarihi itibari ile yürürlüğe girmiştir.

Yapılan yasal düzenleme birçok kısıtlayıcı yeni hükümler getirmiş olup, yabancılar lehine çalışmalarda bulunan sivil toplum kuruluşları yanında uygulamadan etkilenen kişiler (göçmen ve göçmen kökenli Belçikalılar) yasa değişikliğinin iptaline yönelik olarak Anayasa Mahkemesi’nde itiraz süreci başlatmışlardır.

Aile birleştirmesi alanında yapılan düzenlemeler özellikle gelir şartı ve evlilik işleminde asgari yaş şartları açısından aile birleştirmesi işlemlerini etkilemektedir.

Anılan yasa değişikliğinin iptaline ilişkin olarak yapılan başvuruları değerlendiren Anayasa Mahkemesi ise toplam yirmi üç davayı 26 Eylül 2013 tarih 121/2013 sayılı Kararı ile tek bir başlık altında sonuçlandırmıştır. Anayasa Mahkemesi düzenlemelere ilişkin olarak yapılan itiraz başvurularını yersiz bulmuş ve uygulamada aykırı bir durum tespit etmemiştir.

1.3.5.2. Sayısal Veriler

Bulunulan Ülke Uyruğuna Geçen Vatandaşlarımızın Yıllar İtibariyle Sayısı

Yıl	Sayı
2012	1104
2013	994

Kaynak: Brüksel ve Anvers Başkonsoloslukları

Brüksel (617 çifte vatandaşlık işlemi, 2013)

Anvers (377 çifte vatandaşlık işlemi, 2013)

Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

Belçika genelinde faaliyette bulunan dernek ve üst kuruluşun kesin olmayan listesi aşağıda belirtilmiştir. Gerçek rakamın daha fazla olduğu tahmin edilmektedir.

Dernek Türü	Brüksel Bölgesi Dernek Sayısı	Anvers Bölgesi Dernek Sayısı
Federasyon	10	12
Cami-	15	22
Spor	3	4
Bağımsız/Diğer	3	2

Belçika’da yaşayan işadamlarımız tarafından kurulmuş bulunan BETİAD (Belçika-Türk İşadamları Derneği), TÖSED (Türk Özel Sektör Dostluk Derneği), ATİK (Avrupa-Türk İşadamları Konseyi) ve Anvers’te UNACO (Aktif İşadamları Derneği) isimli dernekler faaliyet göstermektedir.

Vatandaşlarımızın Genel ve Yerel Yönetimlere Katılımları

Belçika vatandaşlığına geçen vatandaşlarımızın sayısının artması aynı zamanda bu ülkenin siyasi yaşantısına katılan Türk kökenli Belçikalı sayısında da artışa yol açmıştır. Belçika’da, en az beş yıldan beri ikamet eden ve Belçika’nın demokratik değerlerine saygılı olacağını beyan eden yabancılara yerel seçimlerde oy kullanma hakkı tanınmaktadır. Söz konusu yasal düzenleme sadece seçme hakkını tanımakta, seçilme hakkını öngörmemektedir.

Vatandaşlarımız özellikle yerel yönetimlerde siyasi yaşama aktif olarak katılmaktadır.

1.3.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR / İKİLİ İLİŞKİLER

a) Yürürlükteki Belçika-Türkiye Sosyal Güvenlik Sözleşmesi hükümleri yerine geçmek üzere yeni bir “Anlaşma” çalışmaları devam etmektedir.

Yürürlükteki Belçika-Türkiye Sosyal Güvenlik Sözleşmesi yerine geçmek üzere yeni bir anlaşma hazırlanmasına ilişkin olarak oluşturulan Sosyal Güvenlik Anlaşmasına dair Sosyal Güvenlik Karma Komisyonu yeni anlaşma hazırlık çalışmalarına 2013 yılı içinde de devam etmiştir.

Görüşmelerde “Türkiye Cumhuriyeti ile Belçika Krallığı Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşması’nın Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma Taslağı’nın görüşmeleri tamamlanmıştır.

Taraflar yeni anlaşma belgelerinin mümkün olan en kısa sürede tamamlanması ve imza aşamasına geçilmesi yönünde mutabakata varmışlardır.

b) Yaşlılık ve dul aylığı işlemlerinin zamanlı olarak tamamlanamaması vatandaşlarımızı mağdur etmektedir. Her iki ülke sosyal güvenlik kurumları gecikmelerin karşı taraf kurumunun işlemlerindeki gecikmelerden kaynaklandığını ifade etmektedir.

Konu, 15-19 Nisan 2013 tarihleri arasında Brüksel’de gerçekleştirilen İkili sosyal güvenlik sözleşmelerine katılan Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı (SGK) heyet üyelerinin de katılımı ile 18/04/2013 tarihinde Belçika Yaşlılık Kurumu (Office National des Pensions, ONP) bir çalışma toplantısında ele alınmıştır.

Toplantıda taraflar özellikle dosya işlemlerini hızlandırmak amacı ile aylık bağlama, bir aylığı dul aylığına dönüştürme veya ödemesi askıya alınan dosya işlemlerinde yararlanmak üzere nüfus bilgilerinin elektronik ortamda değişimi konusunda isteklerini dile getirmişlerdir.

Konuya ilişkin çalışmalar devam etmekte olup, görüşmede ele alınan sorunların çözümüne ilişkin çalışmalar devam etmektedir.

Anılan sorunlara mümkün olan kısa sürede çözüm getirilmesi vatandaşlarımızı mağduriyetini de sonlandıracaktır.

Konu hakkındaki çalışmaların hızlandırılması vatandaşlarımızın mağduriyetini giderecektir.

c) Belçika sosyal güvenlik sisteminde primli yardımlar yanında prim karşılığı olmadan yapılan sosyal yardımlar sistem içinde önemli bir yere sahiptir. Sistemin diğer Avrupa Birliği ülkelerinden ayrılan en önemli özelliklerinden birisi ise işsizlik sigortası ödeneğinin günümüze kadar sigortalıya hayat boyu ödenmesidir.

Sigortalılar yaşlılık aylığı bağlanma yaşına geldiklerinde geçmişte çalıştıkları süreler gözönünde bulundurularak yaşlılık aylığı bağlanmaktadır. Belçika'da ikamet edilmesi durumunda ise kendilerine bağlanacak yaşlılık aylığının miktarı belirli bir oranın altında kalmamaktadır.

Geçmiş dönemlerde işsizlik sigortasının bir tür hayat boyu gelir güvencesi olarak görülmesi işsizleri çalışmaktansa işsizlik sigortasına bağlı kalmaya teşvik etmiştir.

Son yıllarda uygulamaya konulan sosyal politika uygulamaları ise uzun süreli işsizlerin tekrar istihdam piyasasına dahil edilmesini hedeflenmektedir. Bu çerçevede uzun süredir işsiz olanların gelirlerinin azaltılması veya kesilmesi yöntemiyle meslek kurslarına veya çalışma hayatına yönlendirilmeleri hedeflenmektedir.

İşsiz olanların çalışma hayatına tekrar kazandırılmasına yönelik geliştirilen politikanın ana esasları işsizlik sigortası ödeneklerinin belirli bir süre için ödenmesi ve ödenek miktarının ise aşamalı olarak azaltılması ilkesi üzerine kurulmuştur.

Öngörülen program ayrıca işsizlik sigortasından çıkmak için gerekli girişimlerde bulunmayan işsizlerin ise ödenek hakkının sona erdirilmesini öngörmektedir. İşsizlik sigortası hakkını kaybeden işsizlerin sosyal yardım merkezlerine başvurarak yardım talebinde bulunmaları dışında bir seçenek kalmamaktadır.

İşsizlik sigortasından faydalanan işsizlerden yaklaşık 50.000 kadarının yeni uygulamadan dolayı kapsam dışına çıkacak olması sosyal taraflarca eleştirilmekte ve yeni uygulamanın ülkede muhtaç nüfus sayısının artmasına yol açacağına dikkat çekilmektedir.

1.4. FRANSA

1.4.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

Cinsiyet	Genel 1 Ocak 2014 tarihi itibarıyla	Yabancı 2010 yılı itibarıyla ⁵ (Doğum yerine göre)	Türk 2010 yılı itibarıyla ⁶ (Milliyete göre)	Türk 01.12.2013 tarihi itibarıyla Başkon-solosluk kayıtlarına göre (çifte vatandaşlar da dâhil)
Erkek	31.888.651	1.891.396	117.001	323.390
Kadın	33.932.265	1.813.765	104.242	288.125
Toplam	65.820.916	3.705.161	221.243	611.515

Kaynak: Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü (INSEE) ve Başkonsolosluk kayıtları

Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

INSEE verilerine göre 2010 tarihi itibarıyla

	0 - 17	18 -59	60 +
Erkek	30.753	74.818	11.440
Kadın	28.482	66.867	8.896
Toplam	59.235	141.685	20.336

⁵ INSEE, yabancılara ilişkin nüfus sayımı sonuçlarını doğum yeri ve milliyetlere göre ayrı ayrı açıklamaktadır. Buna göre, Fransa dışında doğan ve halen Fransa'da yaşayanların sayısı 5.514.000'dir. Bu istatistikte doğum yeri esas alındığından, Fransa dışında doğan Fransızlar ile sonradan Fransız vatandaşlığını alan yabancılar dikkate alınmamaktadır. Fransa'da yaşayan ancak başka bir ülkenin uyruğunu taşıyanların sayısı ise **3.817.562**'dir. Bu sayıya çifte vatandaşlar dâhil değildir.

⁶ Milliyetler itibarıyla açıklanan sayılara çifte vatandaşlar dâhil değildir.

Başkonsolosluk kayıtlarına göre 2010 tarihi itibarıyla

	0 - 17	18 - 59	60 +
Erkek	84.999	206.769	31.622
Kadın	78.726	184.811	24.588
Toplam	163.725	391.580	56.210

Kaynak: Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü (INSEE) ve Başkonsolosluk kayıtları

Vatandaşlarımızın İdari ve Başkonsolosluk Görev Bölgelerine Göre Dağılımı

a) İdari Bölgelere Göre Dağılım

2010 tarihi itibarıyla

İdari Bölge Adı	%	Toplam Yabancı Sayısı	Toplam Vatandaş Sayısı
Alsace	19,3	140.648	27.145
Aquitaine	3,3	137.787	4.547
Auvergne	8,9	44.138	3.928
Bourgogne	8,4	64.882	5.450
Bretagne	9,0	64.170	5.775
Centre	10,2	105.795	10.791
Champagne-Ardenne	8,0	50.435	4.035
Corse	0,0	26.332	0
Franche-Comte	16,6	51.859	8.609
Ile-de-France	3,8	1.479.566	56.223
Languedoc-Roussillon	3,2	150.033	4.802
Limousin	9,5	32.532	3.090
Lorraine	11,2	120.955	13.547
Midi-Pyrenees	2,1	132.202	2.776
Nord-Pas-de-Calais	2,7	129.400	3.494
Basse-Normandie	10,3	28.936	2.980
Haute-Normandie	8,6	53.102	4.567
Pays de la Loire	7,1	73.781	5.238
Picardie	8,5	63.029	5.357
Poitou-Charentes	2,4	48.890	1.173
Pro.Alpes-Cote d'Azur	2,9	307.602	8.920
Rhone-Alpes	9,7	399.087	38.711
Denizaşırı Ülkeler		112.401	98
FRANSA Genel Milliyete göre (Denizaşırı topraklar da dâhil)	5,8	3.817.562	221.256

Kaynak: Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü (INSEE)

b) Başkonsolosluk Görev Bölgelerine Göre Dağılımı

31.12.2013 tarihi itibarıyla

Paris	235.667
Lyon	135.350
Strazburg	130.897
Marsilya	38.710
Nant	42.153
Bordo	28.390
Toplam	611.515

Vatandaşlarımızın Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi

2010 yılı itibarıyla

Ülke	Erkek	Kadın	Toplam
Avrupa ülke vatandaşları	758.700	747.484	1.506.184
27 Avrupa Birliği üyesi ülke vatandaşı	682.100	657.184	1.339.284
İspanya	61.692	66.022	127.714
İtalya	95.990	76.480	172.470
Portekiz	265.061	230.393	495.454
İngiltere	79.665	77.362	157.027
Diğer AB üyesi ülkeler	-	-	386.619
Diğer Avrupa ülkeleri	-	-	166.900
Afrika ülke vatandaşı	819.161	724.995	1.544.156
Cezayir	251.857	213.691	465.548
Fas	227.153	207.805	434.958
Tunus	88.004	58.700	146.704
Diğer Afrika ülkeleri	-	-	496.946
Asya ülke vatandaşı	259.327	272.377	531.704
Türkiye	117.011	104.245	221.256

Kamboçya, Laos ve Vietnam	-	-	40.343
Diğer ülkeler	-	-	235.518
Genel Toplam	1.943.983	1.873.579	3.817.562

Kaynak: Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü (INSEE)

Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

2013 yılı itibarıyla

Başkonsolosluk Görev Bölgesi	Doğan	Ölen	Evlenen		
			Türk-Türk*	Türk-Yabancı*	Toplam
Paris	3.649	282	-	246	1.145
Strazburg	1.536	209	200	34	234
Lyon	1.790	140	20	325	345
Marsilya	871	51	105	35	140
Toplam	7.846	682	325	640	1.864

2012 yılı itibarıyla

Başkonsolosluk Görev Bölgesi	Doğan	Ölen	Evlenen		
			Türk-Türk*	Türk-Yabancı*	Toplam
Paris	3.969	262	-	-	1.239
Strazburg	1.661	144	174	38	212
Lyon	1.966	166	21	304	325
Marsilya	1.063	66	86	8	94
Toplam	8.659	638	281	350	1.870

Kaynak: T.C. Başkonsoloslukları

1.4.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

1.4.2.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

İşgücü istihdam şartları

2013 yılı 3. çeyreğinde, kamu ve tarım sektörü hariç, 10 ve daha fazla işçi çalıştıran işletmelerde aylık ücretler bir önceki 3 aylık döneme göre % 0,2; bir önceki yıla göre 1,6 oranında artmıştır.

Enflasyon ise son 3 aylık dönemde % 0,1 azalmış, son bir yılda % 0,7 oranında artmıştır. Enflasyon dikkate alındığında reel ücret artışı son bir yılda % 0,9 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Aynı dönem itibariyle ortalama haftalık çalışma süresi 35,6 saat olarak gerçekleşmiştir.

Söz konusu işletmelerde istihdam edilenlerin sayısı son 3 aylık dönemde % 0,1 (-17.800 kişi); son bir yıllık dönemde % 0,7 (-107.700 kişi) düşmüştür.

Çalışma süreleri

2013 yılı Haziran ayı sonu itibariyle, kamu ve tarım sektörü dışında faaliyet gösteren ve 10 kişiden fazla işçi çalıştıran işletmelerde çalışanların % 84,0'ü tam gün çalışmaktadır. Tam gün çalışanlar arasında esnek süreli çalışanların oranı %12,8'dir. Söz konusu işletmelerde kısmi çalışanların oranı %16,0'dır.

2013 yılı 2. çeyreğinde işletmelerin büyüklüğüne göre haftalık çalışma süreleri:

İşletmedeki çalışan sayısı	Tam gün çalışanlar (%)				Ortalama çalışma süresi (saat)	Serbest süreli çalışanlar ⁷ (%)	Kısmi çalışanların oranı (%)
	32-35 saat	35-36 saat	36-39 saat	39 ve + saat			
Genel	3,5	79,6	7,7	9,2	35,6	12,8	16,0
10-19	0,2	65,4	5,3	29,1	36,5	3,5	17,7
20-49	0,6	71,8	9,3	18,3	36,1	6,8	16,9
50-99	1,0	77,9	10,4	10,6	35,8	10,4	18,7
100-249	2,5	80,6	10,1	6,7	35,6	13,1	14,5
250-499	4,7	82,7	8,8	3,9	35,4	16,1	13,0
500+	6,1	85,9	6,2	1,8	35,1	17,4	15,6

Geçici çalışma

Geçici işlerde çalışanların sayısı 2013 yılı 3. çeyrekte bir önceki döneme göre % 1,0 artarak (5.000 kişi) 523.100 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Bir önceki döneme göre geçici işlerde çalışanların sayısı sanayi sektöründe % 0,9 (+2.000 kişi), hizmet sektöründe % 1,1 (+1.900 kişi), inşaat sektöründe % 1,0 (1.200 kişi) artmıştır.

Bu dönem itibariyle geçici çalışanlar içerisinde tam gün çalışanların sayısı % 2,2; sözleşme sayısı % 2,7 oranında artmıştır. Ortalama çalışma süresi 1,6 hafta düzeyinde gerçekleşmiştir.

⁷ İş yasasının L212-15-3 maddesi kapsamında, haftalık yasal çalışma süresi ile bağımlı olmaksızın çalışan üst düzey görevliler veya çalışma zamanının esnek kullanımına müsait işlerde çalışanlar.

2013 yılı 3. çeyreği itibariyle geçici işlerde çalışanlar							
	Dönemsel değişim (%)					Sayı	Yıllık değişim (%) 2013 3. çeyrek/ 2012 3. çeyrek
	2012		2013			2013	
	3. çeyrek	4. çeyrek	1. çeyrek	2. çeyrek	3. çeyrek	3. çeyrek	
Geçici çalışanlar	-4,7	-1,7	1,9	-0,6	1,0	523,1	0,6
Sözleşme sayısı	-2,8	-0,1	0,0	1,2	5,6	4.168,9	6,7
Tam gün çalışanlar	-4,7	-1,5	1,1	0,9	2,2	510,0	0,6

Yeni işyerleri

Fransa Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü (INSEE) tarafından yapılan açıklamalara göre, 2013 yılı Ocak ayında yeni açılan iş yerlerinin sayısı, aile işletmeleri hariç, bir önceki aya göre % 4,9 artmıştır. Aile işletmeleri dahil edildiğinde artış oranı % 25,6'ya ulaşmaktadır. Bununla birlikte, son 3 ayda açılan işyerlerinin sayısı bir önceki yılın aynı dönemine göre % 8,4 gerilemiştir. Son 12 aylık dönem ele alındığında ise, açılan işyeri sayısının bir önceki yıla göre % 1,1 azaldığı dikkat çekmektedir.

Son 4 ayda açılan işyeri sayıları ve aylık değişimler:

	2012			2013
	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak
Aile işletmeleri hariç	20 080	19 986	20 412	21 415
Aylık değişim (%)	1,4	-0,5	2,1	4,9
Aile işletmeleri dahil	50 918	44 739	37 993	47 708
Aylık değişim (%)	10,5	-12,1	-15,1	25,6

Sektörler itibariyle son 3 ayda kurulan şirket sayıları

	Kasım 2012	Aralık 2012	Ocak 2013
Toplam	44739	37993	47708
Sanayi	2317	1794	2299
- İmalat sanayi	1965	1610	2022
İnşaat	6687	5432	7112
Ticaret, taşımacılık, otel ve lokanta işletmeciliği	12121	10834	12448
- Ticaret	9128	7846	9430
- Taşımacılık ve depolama	874	770	855
- Otel ve lokanta işletmeciliği	2100	2044	2159
Bilgi ve iletişim	2196	1897	2526
Bankacılık ve sigortacılık	1127	1063	974
Emlak	1313	1203	1172
İşletme destek hizmetleri	9307	7873	10422
Eğitim, sağlık ve sosyal faaliyetler	4786	3970	5486
Ev hizmetleri	4885	3927	5269

İstihdam harcamaları

Çalışma, İstihdam, Mesleki Eğitim ve Sosyal Diyalog Bakanlığı tarafından 2013 Ocak ayında yapılan açıklamaya göre, 2010 yılında istihdamı geliştirmeye yönelik harcamaların toplamı 90,8 milyar avro'ya yükselmiştir. İstihdama yönelik harcamalar GSYİH'nin % 4,7'sini oluşturmaktadır.

İstihdamı teşvik harcamalarının 50,1 milyar avroluk kısmını (GSYİH'nin % 2,6'sı) özel teşvik programlarının finansmanı oluşturmaktadır. Bu çerçevede yapılan harcamalar bir önceki yıla göre 2009 yılında % 17, 2010 yılında % 8 oranında artmıştır. Harcamaların % 56'sını işsizlik sigortası tazminatları, % 18'ini destekli istihdam sözleşmesi yardımları, % 15'ini işsizlere yönelik mesleki eğitim harcamaları, % 12'sini kamu istihdam araçlarına ayrılan paylar oluşturmaktadır.

İstihdam piyasasına yönelik harcamalarının 40,7 milyar avroluk kısmını ise (GSYİH'nin % 2,1'i) genel harcamalar oluşturmaktadır. Genel harcamaların 22 milyar avroluk kısmı prim muafiyetlerinden, 4,6 milyar avroluk kısmı fazla mesaiyi teşvik tedbirlerinden, kalan kısmı ise Aktif Dayanışma Yardımı'nın (RSA) finansmanı ve hassas bölgeler için öngörülen tedbirlerin finansmanından kaynaklanmaktadır. İstihdamın teşvikine yönelik genel harcamalar, özel harcamaların aksine 2010 yılında 2009 yılına göre % 3,4 azalmıştır.

Asgari ücret alanlar

01.01.2013 tarihi itibariyle çıraklık ve mesleki eğitim görenler hariç olmak üzere, üretim sektörde çalışan asgari ücretlilerin sayısı (yaklaşık 1 milyon 900 bin kişi) tüm çalışanların %12,3'ünü oluşturmaktadır. Bu oran 01.01.2011 tarihi itibariyle %10,6; 01.12.2011 tarihi itibariyle %11,1 olarak hesaplanmıştır.

2011 Aralık ayı rakamları ile 2013 yılı Ocak ayı rakamları karşılaştırıldığında ekonomik faaliyet alanlarının birçoğunda asgari ücret alanların sayısında artış kaydedilmiştir. Asgari ücretlilerin sayısı 1-9 arası işçi istihdam eden işletmelerde daha fazla artarken (%4,0), 10 ve daha fazla işçi istihdam eden işletmelerde sınırlı bir artış (%0,6) olmuştur.

Asgari ücretle çalışanların oranı tam gün çalışanlar arasında %8,5 iken, kısmi çalışanlar arasında %28,6'ya ulaşmaktadır. Asgari ücretle çalışanların oranı işletmelerin büyüklüğüne göre de farklılık göstermektedir. 1-9 işçi çalıştıran işletmelerde bu oran %27,6, 500 ve daha fazla işçi çalıştıran işletmelerde %5,5 olarak hesaplanmıştır.

İşletmelerin büyüklüğüne göre asgari ücretle çalışanların sayısı ve tüm çalışanlara oranı aşağıdaki tabloda verilmiştir:

İşletmede çalışan işçi sayısı	01.12.2011 tarihi itibarıyla				01.12.2013 tarihi itibarıyla			
	Sayı (x1000)	Tüm çalışanlara oranı	Tam gün çalışanlara oranı	Kısmi çalışanlara oranı	Sayı (x1000)	Tüm çalışanlara oranı	Tam gün çalışanlara oranı	Kısmi çalışanlara oranı
1-9 işçi	690	23,6	18,8	36,1	810	27,6	21,9	40,9
10-19	170	11,8	9,5	21,9	170	12,1	9,6	23,4
20-49	230	11,6	7,9	28,8	250	12,7	8,7	31,6
50-99	160	12,9	8,1	34,7	160	12,6	7,9	32,8
100-249	130	8,4	6,2	20,8	140	9,1	6,8	21,7
250-499	80	6,9	5,2	19,2	80	7,3	5,5	19,7
500 ve daha fazla	240	4,8	2,9	15,0	280	5,5	3,1	17,9
Toplam	1 700	11,1	7,8	25,8	1 890	12,3	8,5	28,6

Sağlık sorunu nedeniyle işe devamsızlık

Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü (INSEE) tarafından gerçekleştirilen ve 2003-2011 dönemini kapsayan araştırma sonuçlarına göre, sağlık problemleri veya çocuk bakımından dolayı 1 hafta içerisinde en az 1 saat işe devam edemeyenlerin oranı % 3,6'dır. Araştırma döneminde devamsızlık oranlarında yıllar itibarıyla önemli bir değişiklik gözlenmemektedir. Yıl içerisindeki değişiklikler ise mevsimsel hastalıklarla açıklanmaktadır.

Araştırma sonuçları çalışanların işe devamsızlık oranlarının yaş, cinsiyet, aile yapısı, mesleği, faaliyet alanı gibi sosyo-demografik faktörlere bağlı olarak farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır. Araştırma sonuçlarına göre, süresiz iş sözleşmesi çerçevesinde en az 1 yıldan beri çalışanlar (%3,7) ve devlet memurları (%3,9), süreli iş sözleşmesi veya yeni imzlanmış süresiz iş sözleşmesi çerçevesinde çalışanlara göre (%2,6) sağlık nedeniyle işte daha fazla devamsızlık göstermektedirler.

İşe devamsızlık oranı çalışanların fiziksel yeterlilik, psikolojik durum ve sosyal düzeylerine göre önemli oranda farklılık göstermektedir. Örneğin üst düzey yöneticilerin (% 1,6) işçilere göre (% 4,5) işe devamsızlık oranının düşük olması, iş ortamında üst düzey yöneticilerin işçilere göre fiziksel, psikolojik ve sosyal risklere daha az maruz kalması ile açıklanmaktadır.

Sağlık nedeniyle bir haftalık dönem içerisinde en az 1 saat işe devam etmeyenlerin haftalık ortalama sayısı 678.000'dir.

Sağlık nedeniyle işe devamsızlık oranları cinsiyet, yaş grupları, mesleki faaliyet ve sosyal duruma göre aşağıda verilmiştir:

		Devamsızlık (%)
Dönem	1. Çeyrek	4,1
	2. Çeyrek	3,5
	3. Çeyrek	3,0
	4. Çeyrek	3,7
Cinsiyet	Erkek	3,1
	Kadın	4,1
Yaş	20-24	2,9
	25-29	3,1
	30-34	3,2
	35-39	3,2
	40-44	3,2
	45-49	3,6
	50-54	4,3
	55-59	5,4
Yıl	2003	3,8
	2004	3,6
	2005	3,6
	2006	3,4
	2007	3,5
	2008	3,4
	2009	3,7
	2010	3,6
	2011	3,7
	Medeni durum	Evli
Bekar		3,6

		Devamsızlık (%)
Eş durumu	6 yaşından küçük çocuk var	3,6
	6 yaşından küçük çocuk yok	3,4
Çalışma statüsü	Sürekli, geçici, mevsimlik	2,6
	Süresiz sözleşme	3,7
	Memuru	3,9
Sosyal durum	Üst düzey yönetici	1,6
	Büro çalışanı	4,2
	İşçi	4,5
Sektör	Tarım	3,0
	Maden sanayi	2,1
	İmalat sanayi	3,8
	Elektrik/Gaz	2,8
	Su üretimi, dağıtımı,	4,0
	İnşaat	4,0
	Ticaret ve tamir	3,5
	Taşımacılık, depolama	3,6
	Lokantacılık, Otelcilik	3,9
	Bilişim, İletişim	2,3
	Bankacılık, sigortacılık	2,7
	Emlak	3,3
	Bilimsel ve teknik	2,1
	İdari ve destek hizmetleri	4,0
	Kamu idareleri	3,7
Eğitim	3,2	
Sağlık, sosyal faaliyetler	4,6	
Sanat ve gösteri	2,8	
Diğer	3,4	

İstihdam Piyasasına İlişkin Gelişmeler

2012 yılı ikinci çeyrekteki 16.000 istihdam kaybının ardından istihdamdaki daralma üçüncü çeyrekte daha da hızlanmış ve 41.700 kayıpla önemli ölçülere varmıştır. İstihdamda en fazla daralma hizmet sektöründe (-33.500) meydana gelmiştir. Üçüncü çeyrekte istihdam kaybı sanayi sektöründe -5.500, inşaat sektöründe -2.700 olarak kaydedilmiştir. Bir önceki çeyrekte 6.000 artış kaydedilen devlet destekli hizmet sözleşmelerinin sayısı bu çeyrekte -29.000 azalmıştır.

Fransız Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü (INSEE) tarafından yapılan açıklamalara göre 2011 yılı 4. çeyreğinde açılan işyeri sayısı 2010 yılı aynı dönemine göre %7,8 oranında azalmıştır. Son 1 yılda açılan işyeri sayısında ise önceki yıla göre %11,0 azalma kaydedilmiştir. 2011 yılında toplam 549.805 işyeri açılmıştır. Bu işyerlerinin yarısından fazlasının evvelce aile işyeri işletmiş olan gerçek kişiler tarafından açılan yeni işyerlerinin olduğu

belirtilmektedir. Yeni açılan işyerlerinin daha ziyade inşaat, ticaret, ulaşım ve lokantacılık alanlarında olduğu dikkat çekmektedir.

a) Sosyal Hayata Kazandırma Sözleşmeleri (CIVIS)

17-25 yaş arası işsizlerin mesleki açıdan yönlendirilmeleri ve istihdam piyasasına kazandırılmaları amacıyla ilk defa 2005 yılında uygulamaya konulan Sosyal Hayata Kazandırma Sözleşmelerine, 2010 yılında bir önceki yıla göre %13 artışla 213.000 yeni katılım olmuştur. Önceki yıllarda bu sayı 170 ile 190.000 arasında değişmektedir. Bu uygulamadan bugüne kadar 800.000 kişi yararlanmışır.

1 yıl süreli olan ve süre sonunda uzatılabilen söz konusu sözleşme çerçevesinde ilgililer, mesleki eğitim ve yönlendirme kurumlarının danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinden yararlanmaktadır. Bu uygulamaya katılanlarda % 48'i süresi 6 aydan fazla olmak üzere, süresi belirli veya belirsiz hizmet akitleri ile iş imkânına kavuşmuştur.

b) “İstihdamı Teşvik Primi” Uygulaması

2008 yılında yaşanan ekonomik krizin istihdam piyasası üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması amacıyla, 15 Haziran 2009 tarih ve 2009-692 sayılı Kararname ile uygulamaya konulan “İstihdamı Teşvik Primi” uygulamasından 7.245 stajyer yararlanmıştır. Uygulama kapsamında bünyesinde 26 yaşından küçük stajyer çalıştıran işletmeler, bu stajyerleri sürekli iş akitleri çerçevesinde istihdam etmeleri halinde 3.000 Avro tutarındaki primden yararlanmışlardır. Bu çerçevede işverenlere ödenen teşvik primlerinin toplam tutarının 20 milyon Avro olduğu bildirilmektedir.

c) Geçici Çalışma

2011 yılı 3. ve 4. çeyreklerinde gerileyen ve 2012 yılının ilk 3 aylık döneminde durağan seyreden geçici işlerde çalışanların sayısı 2012 yılı 2. çeyreğinde %3,3 oranında azalarak (-18.900 kişi) 548.800 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Bir önceki döneme göre geçici işlerde çalışanların sayısı; sanayi sektöründe %5,4 (-13.600 kişi), inşaat sektöründe %2,3 (-2.900 kişi), hizmet sektöründe %1,3 (-2.400 kişi) oranında azalmıştır.

ç) İstihdam Şartları

2012 yılı 3. çeyreğinde kamu ve tarım sektörü dışında faaliyet gösteren ve 10 kişiden fazla işçi çalıştıran işletmelerde çalışanların %84,3'ü tam gün çalışmaktadır. Haftalık ortalama çalışma süresi 35,6 saat olarak hesap edilmiştir. Söz konusu işletmelerde kısmi çalışanların oranı %15,7'dir.

Aynı işletmelerde, 2012 yılı 3. çeyreğinde ücretlerde %0,4 oranında artış kaydedilirken aynı dönemde enflasyon oranı sabit kalmıştır. Son 1 yılda ise ücret artışı %2,2; enflasyon artışı %1,8 seviyesinde gerçekleşmiştir.

01.12.2011 tarihi itibarıyla çıraklık ve mesleki eğitim görenler hariç olmak üzere, üretim sektöründe çalışan asgari ücretlilerin sayısı tüm çalışanların %11,1'ini oluşturmaktadır. 2011 Aralık ayı rakamları ile aynı yılın Ocak ayı rakamları karşılaştırıldığında hemen hemen bütün ekonomik faaliyet alanlarında asgari ücret alanların sayısında artış kaydedilmiştir. Asgari ücretlilerin sayısı 10 ve daha fazla işçi istihdam eden işletmelerde artarken, daha küçük işletmelerde değişmemiştir.

2012 yılı üçüncü çeyreğinde, kamu ve tarım sektörü hariç, 10 ve daha fazla işçi çalıştıran işletmelerde aylık ücretler bir önceki 3 aylık döneme göre %0,4; bir önceki yıla göre %2,2 oranında artmıştır. Söz konusu işletmelerde istihdam edilenlerin sayısı son 3 aylık dönemde %0,3 (-50.400 kişi); son bir yıllık dönemde %0,4 (-63.800 kişi) azalmıştır.

d) Hafta Sonu Çalışma

2011 yılı itibarıyla ücretlilerin %29'u (6,5 milyon kişi) sürekli veya istisnai olarak pazar günü mesai yapmıştır. Şahıs ve mal/mülk koruması, sosyal hayatın devamlılığı ve sağlık hizmetlerinde istihdam edilenlerin sayısı toplam istihdamın 1/4'ünü oluştururken bu üç alanda pazar günü çalışanlar, tüm sektörlerde pazar günü çalışanların 2/3'ünü oluşturmaktadır.

Pazar günü çalışanların oranı 1990 yılında %20 iken, sürekli artışla 2011 yılında %29'a yükselmiştir. 2011 yılı itibarıyla kendi nam ve hesabına çalışanların %54'ünün (1,6 milyon) Cumartesi veya Pazar olmak üzere hafta sonu faaliyetlerini sürdürdükleri belirtilmektedir.

e) Kadın/Erkek Ücretleri Arasındaki Eşitsizlik

2009 yılında işletmelerin ilgili kamu kurumlarına vermiş oldukları bildirimlerden hareketle hazırlanan kadın/erkek ücret farklılıklarına ilişkin veriler Çalışma, İstihdam, Mesleki Eğitim ve Sosyal Diyalog Bakanlığı'na bağlı Araştırma, İnceleme ve İstatistik Genel Müdürlüğü'nce 2012 Mart ayında açıklanmıştır. Yapılan açıklamaya göre; 2009 yılında üretim sektöründe faaliyet gösteren ve 10 ve daha fazla işçi çalıştıran işletmelerde 4,7 milyonu (%41) kadın olmak üzere toplam 12,6 milyon işçi çalışmaktadır.

Kadın çalışanların yıllık ortalama ücretleri erkek çalışanlara göre % 24 daha düşüktür. Ücretler saat bazında ele alındığında bu fark % 14 olarak hesap edilmektedir. Cinsiyetler arası ücret farklılığı 2002 yılından bu yana yaklaşık olarak aynı düzeyde seyretmektedir.

Cinsiyetler arası ücret farklılıklarında kısmi zamanlı çalışma önemli bir etken olarak ortaya çıkmaktadır. Zira kadın çalışanlar arasında kısmi çalışanların oranı (%31) erkeklere göre (%7) daha fazladır. Kadın / erkek ücret farklılıkları işgal edilen kadrolar ve sektörler göre farklılık göstermektedir. Üst düzey yöneticiler arasında saatlik ücret farkı %21'e yükselirken kadın istihdamının az olduğu, ancak kadınların daha ziyade kalifiye kadrolarda istihdam edildiği inşaat ve nakliye sektörlerinde kadın çalışanların ücretleri erkeklerle aynı düzeyde seyretmektedir.

2009 yılında ortalama ücretler ve kadın/erkek ücret farkı:

	Çalışan sayısı (milyon)	Ortalama ücret (Avro)		Fark (%)
		Erkek	Kadın	
Ücreti saat esasına göre hesaplananlar	11,4	29.466	22.426	24
Ücreti saat esasına göre hesaplanmayanlar	1,2	65.138	52.569	19
Genel	12,6	33.251	24.359	27
- Tam gün çalışanlar	10,5	34.418	28.429	17

f) 2012 Aralık Ayı İtibariyle İşsizlik Verileri

Fransız Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü (INSEE) tarafından yapılan açıklamalara göre, 2012 yılı 3. çeyreği itibarıyla Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) kıstaslarına göre denizaşırı vilayetler hariç Fransa'da işsizlik oranı %9,9'dur. Denizaşırı vilayetler de dâhil edildiğinde genel işsizlik oranı %10,3'dür.

2012 Aralık ayı sonu itibarıyla İstihdam Kurumu'na kayıtlı bulunan A⁸ grubundaki işsizlerin sayısı 3.132.900 olarak kaydedilmiştir. Son bir yıl ele alındığında bu gruptaki işsizlerin sayısı % 10,0 oranında artmıştır.

B⁹ ve C¹⁰ grubundaki işsizlerin sayısı 1.494.700 olarak gerçekleşmiştir. Son 1 yılda B grubundaki işsizlerin sayısı % 8,9; C grubundaki işsizlerin sayısı ise % 4,7 oranında artmıştır.

A, B ve C gurubundaki toplam işsizlerin sayısı kıta Fransa'sında 4.627.600 olarak gerçekleşmiştir. Bu gruptaki işsizlerin sayısı son 1 yılda % 8,8 artmıştır.

İşverenlerce, İstihdam Kurumuna yapılan iş arzları bir önceki aya göre % 7,8 oranında artarken bir önceki yıla göre % 11,8 oranında azalmıştır.

g) Yasadışı Çalışma ile Mücadele

Yasadışı Çalışma ile Mücadele Ulusal Komisyonu 27 Kasım 2012 tarihinde Başbakan Jean-Marc AYRAULT başkanlığında toplanmıştır. Çalışanların temel sosyal hakları açısından olumsuz sonuçları olan ve önemli ölçüde vergi ve prim kaybına neden olan yasadışı çalışma ve kayıt dışı ekonomi ile mücadelenin zorunluluğunun vurgulandığı toplantıda, önümüzdeki 3 yıl boyunca uygulamaya konulacak eylem planı benimsemiştir.

⁸ İşsiz olup, aktif olarak iş aramak zorunda olanlar.

⁹ İşsiz olup, aktif olarak iş aramak zorunda olan ve son bir ay içerisinde 78 saatten az kısmi çalışanlar.

¹⁰ İşsiz olup, aktif olarak iş aramak zorunda olmayan ve son bir ay içerisinde 78 saatten fazla kısmi çalışanlar.

1.4.2.2. Mevzuat Değişiklikleri ve Önemli Yargı Kararları

2014 Yılı Bütçe Kanunu

29 Aralık 2013 tarih ve 2013-1278 sayılı Bütçe Kanunu ile İş Kanunu'nun uygulama alanını oluşturan bazı konularda değişiklik yapılmıştır. Buna göre;

- Çıraklık sözleşmesi çerçevesinde işçi istihdam eden bütün işverenler için öngörülen 1000 avro tutarındaki devlet yardımı, 1 Ocak 2014 tarihinden itibaren "çıraklık primi" adı altında sadece 11 ve daha az işçi çalıştıran işletmelere verilecektir.
- Evvelce bir çıraklık sözleşmesi çerçevesinde istihdam edilen her bir işçi başına tanınan 1600 avro tutarındaki kurumlar vergisi muafiyetinden, 1 Ocak 2014 tarihinden itibaren sadece lisans diploması olanları istihdam eden işletmeler yararlanabilecektir.
- İş Mahkemelerinde açılan davalar dolayısıyla davacıdan alınan 35 avro tutarındaki adli destek katkı payı, 1 Ocak 2014 tarihinden itibaren yürürlükten kaldırılmıştır.
- Araştırma/geliştirme faaliyetlerine ağırlık veren yeni işletmeler için öngörülen işveren payı sigorta prim muafiyeti uygulaması 31 Aralık 2016 tarihine kadar uzatılmıştır. Bu uygulamadan ancak 31 Aralık 2013 tarihinden önce kurulmuş olan işletmeler yararlanabilecektir.
- Öncelikli kalkınma bölgelerindeki işletmeler için öngörülen işveren payı sigorta prim muafiyetine sınırlama getirilmiştir. Buna göre, asgari ücretin 1,5 katı ücretler için işveren prim muafiyeti tam olarak, asgari ücretin 1,5'i ile 2,4'ü arasındaki ücretler için aşamalı olarak uygulanacak ve daha yüksek ücret dilimi için prim muafiyeti söz konusu olmayacaktır.

Nesiller Arası Dayanışma Sözleşmeleri Hakkında Kanun

Cumhurbaşkanı François Holland'ın seçim kampanyaları sırasındaki işsizliğin azaltılmasına ilişkin vaatlerinden biri olan "Nesiller Arası Dayanışma Sözleşmeleri"nin ihdasını öngören 1 Mart 2013 tarih ve 2013-185 sayılı Kanun 3 Mart 2013 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kanunun amacının;

1. Gençlerin sürekli iş sözleşmesine geçişlerini kolaylaştırmak suretiyle istihdam piyasasında kalıcı olmalarının yolunu açmak,
2. Yaşlı çalışanların işe alınmalarını ve istihdam piyasasında kalmalarını teşvik etmek,
3. Bilgi ve deneyimlerin gelecek nesillere aktarılmasını sağlamak

olduğu bildirilmektedir.

Nesiller Arası Dayanışma Sözleşmeleri özel hukuka tabi işverenleri ve 300 ve daha fazla işçi istihdam eden sanayi ve ticari nitelikli kamu kurumlarını kapsamaktadır. Kanun işletmelerin büyüklüklerine göre farklı hükümler öngörmektedir.

50 ve daha az işçi çalıştıran işletmeler:

50'den daha az işçi çalıştıran işyerleri istihdam ettikleri genç ve yaşlı işçiler için devlet yardımından faydalanacaklardır. Devlet yardımından yararlanabilmek için aşağıdaki şartların yerine getirilmesi gerekmektedir:

- 26 yaşından veya malullük söz konusu ise 30 yaşından küçük bir genci sürekli iş sözleşmesi çerçevesinde tam zamanlı veya gencin rızası dahilinde en az 4/5 kısmı zamanlı bir işe almak,
- 57 yaşından büyük işçiler ile 55 yaşından büyük olan malul işçileri ya da işe alındığı tarihte 55 yaşından büyük işçileri yardım süresince veya işçi emekli oluncaya kadar sürekli iş sözleşmesi çerçevesinde istihdam etmek,

Kanun kapsamındaki işletmelerin devlet yardımından yararlanabilmesi için yukarıda belirtilen iki temel şartın yanı sıra, gecikmiş sosyal sigorta prim borçlarının bulunmaması ve işçinin işe alındığı tarihten geriye doğru 6 aylık süre zarfında işçi alınması öngörülen kadrolarda ekonomik nedenli işten çıkarma programı uygulanmamış olması veya işçinin ağır kusuru hariç diğer nedenlerle işten çıkarma işleminin yapılmaması gerekmektedir.

Bu tür işyerlerinde devlet yardımı uygulaması, 1 Ocak 2013 tarihinden sonra işe alınanlar için 1 Mart 2013 tarihinden itibaren uygulanmaya konulmuştur.

50-300 arası işçi çalıştıran işletmeler:

Bünyesinde 50 ile 300 arası işçi çalıştıran işletmelerin devlet yardımından yararlanabilmeleri için, 50'den az işçi çalıştıran işletmeler için belirlenen yukarıdaki şartlar yanında, işletme veya grup toplu sözleşmesi imzalamış olmaları veya bu tür bir sözleşme imzalanmamış ise bir eylem planı hazırlamaları; toplu sözleşme veya eylem planından herhangi biri yoksa Nesiller Arası Dayanışma Sözleşmelerini içeren ve işkolu bazında imzalanmış bir toplu sözleşme kapsamında olmaları gerekmektedir. İşletme veya grup toplu sözleşmelerinin ya da eylem planlarının, özellikle gençlerin sürekli eğitim ve istihdamı, yaşlıların istihdamda kalmaları ve bilgi ve tecrübelerin gelecek nesillere aktarılmasını teşvik edici önlemleri içermesi gerekmektedir.

300 ve daha fazla işçi çalıştıran işletmeler:

300 ve daha fazla işçi çalıştıran özel hukuka tabi işletmeler ile 300 ve daha fazla işçi istihdam eden sanayi ve ticari nitelikli kamu kurumları, bir taraftan gençlerin işe alınmaları ve uyumlarını, diğer taraftan yaşlı işçilerin istihdamda kalmalarını ve böylece bilgi ve deneyimlerini aktarmalarını sağlayacak işletme veya grup toplu sözleşmesi ya da eylem planı hazırlamak durumundadırlar. Toplu sözleşme metinlerini veya eylem planlarını 30 Eylül 2013 tarihine kadar yetkili idari makamlara bildirmeyen özel hukuka tabi işyerleri ve sanayi ve ticari nitelikli kamu işletmeleri hakkında cezai müeyyide uygulanması öngörülmektedir. Cezanın aylık miktarı o işyerinde işçilere ödenen ücretin % 1'i olarak belirlenmiştir.

Kanun, Devlet yardımının Ulusal İstihdam Kurumu (Pôle emploi) aracılığı ile sağlanmasını öngörmektedir. Yardımın miktarı, süresi ve işçinin işten ayrılmasının yardım verilmesine engel teşkil etmeyeceği özel durumlar çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenecektir.

İstihdam Güvencesi Kanunu

14 Haziran 2013 tarih ve 2013-504 sayılı İstihdam Güvencesi Kanunu 16 Haziran 2013 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

- 4 ana bölümden oluşan Kanunun temel amacı istihdamın korunmasıdır.

Kanunun I. bölümü aşağıda belirtilen birtakım bireysel ve toplu yeni haklar getirmektedir.

- Tamamlayıcı sağlık sigortası zorunluluğunun en geç 1 Ocak 2016 tarihine kadar bütün işletmelere yaygınlaştırılması,
- Çalışanların mesleki eğitimlerine ilişkin bireysel veritabanı oluşturulması,

- Fransa genelinde 5000'den ve dünya genelinde 10000'den fazla çalışanı bulunan işletmelerin Fransa'da yapacakları icra komitesi toplantılarına işyeri işçi temsilcilerinin zorunlu katılımı.

Kanunun II. bölümünde istihdama girişi kolaylaştırıcı ve istikrarsızlıkla mücadeleye ilişkin aşağıdaki düzenlemelere yer verilmektedir:

- İşsizlik yardımlarının miktar ve süresinin hesaplanmasında önceden kullanılmayan hakların dikkate alınması prensibi,
- 3 aydan daha az süreli iş sözleşmelerinde işveren tarafından ödenen sosyal güvenlik primleri payının artırılması,
- Bazı istisnalar dışında özellikle haftada en az 24 saat çalışma prensibi kabul edilerek kısmi çalışma esaslarının ve fazla mesai sürelerini ücretlendirme kurallarının yeniden belirlenmesi.

Kanunun III. bölümünde istihdam, tecrübe ve yeteneklerin korunması amacıyla, ekonomik değişikliklere ayak uydurma sürecinde alınacak önlemlere yer verilmektedir:

- İşletme içi görev değişikliklerinde görüşme usul ve esaslarının belirlenmesi,
- Kısmi işsizlik rejiminin yeniden gözden geçirilmesi,
- Asgari ücretin 1,2 katından daha az ücretle çalışanların maaşlarında indirimine gidilmesinin yasaklanması gibi bir çok güvence sağlayarak istihdamın korunmasına ilişkin anlaşmaların muhtevasının belirlenmesi,
- İstihdamı Koruma Planları (PSE) ve sosyal planlarla ilgili kuralların yeniden gözden geçirilmesi,
- 1000 ve daha fazla işçi çalıştıran ve işçileri toplu olarak işten çıkarmayı planlayan işverenlerin işyerini devralacak yeni bir müteşebbis bulmaya zorlanması.

Kanunun IV. bölümünde, iş mahkemelerinde uzlaşma yolu aranmasının teşviki, 50 ve daha az işçi çalıştıran işyerlerinde, önceden toplu sözleşmeye gerek olmaksızın 31 Aralık 2014 tarihine kadar deneme mahiyetinde geçici işçi çalıştırma imkanı, kanun hükümlerinin denizaşırı vilayetlerde uygulanması konusunda çıkarılacak düzenlemelerde Hükümete yetki verilmesi gibi farklı konular düzenlenmektedir.

18 yaşından küçük çırakların çalıştırılması

Mesleki ve çıraklık eğitimi gören 18 yaşından küçüklerin, yasaklanmış işlerde çalışma şartlarını yeniden düzenleyen 11 Ekim 2013 tarihli Karar 13 Ekim 2013 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Mevcut uygulamaya göre mesleki eğitim gören 18 yaşından küçük gençler, iş müfettişlerinin raporları doğrultusunda yasaklanmış işlerde istisnai olarak 1 yıl süre ile çalıştırılabilirken, yeni uygulama ile, bu süre risk değerlendirme raporu hazırlanması ve bu rapor doğrultusunda gerekli önlemlerin alınması ve süreç boyunca genç işçiye yetişkin bir işçinin refakat etmesi kaydıyla 3 yıla çıkarılmıştır.

Denetim raporlarına uymama ve gizli çalışmanın müeyyidesi

1 Ocak 2014 tarihinden itibaren uygulamaya girecek olan 3 Aralık 2013 tarihli ve 2013-1107 sayılı Karar ile gizli çalışma ve denetim sonuçlarına uymama durumunda sosyal sigorta primlerinde artış öngörülmektedir. Karar uyarınca, işyerinde evvelce yapılan denetimler sonucu hazırlanan raporlar doğrultusunda gerekli tedbirleri almayan işverenler için sosyal sigorta primlerinin % 10 oranında artırılması öngörülmektedir. Sosyal sigorta primlerindeki artış gizli çalışmanın tespit edildiği durumlarda % 25'e yükselmektedir.

Gençlerin istihdamı

Zor durumda bulunan gençleri istihdam piyasasına kazandırmak veya istihdamda tutmak amacıyla sosyal ve mesleki açıdan yakın destek hizmetleri sunulmasını öngören 1 Ekim 2013 tarihli Karar 2 Ekim 2013 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

François Hollande'ın Cumhurbaşkanı seçilmesinden sonra işbaşına gelen yeni Hükümet'in, gençlere önümüzdeki yıllarda 2012 yılındakinden daha iyi yaşam koşulları sağlamak yönündeki vaatleri çerçevesinde ihdas edilen uygulama ile 1 Ekim 2013 - 1 Ekim 2014 tarihleri arasında 10 bin gence istihdam sağlanması amaçlanmaktadır.

Uygulamanın ilk aşamada pilot bölge olarak seçilen "Marsilya, la Réunion, Est, le Vaucluse, le Lot-et-Garonne, l'Allier, Puy-de-Dôme, le Finistère, l'Eure, l'Aude, les Vosges bölgelerinde başlatılacağı ve 2016 yılından itibaren ülke geneline yaygınlaştırılacağı bildirilmektedir.

Uygulama için 2014 bütçesinde 30 milyon avro ödenek öngörülmektedir.

İstihdamı teşvik uygulaması

François Holland'ın Cumhurbaşkanı seçilmesinden sonra istihdamın teşvik edilmesi amacıyla Gençlerin İstihdamı/Geleceğin Meslekleri Hakkında Kanun ve Nesiller Arası Dayanışma Sözleşmeleri Hakkında Kanun ile iki temel uygulama yürürlüğe konulmuştur.

Bu iki düzenlemeyi tamamlayıcı nitelikte yeni bir uygulama 28.06.2013 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan 26 Haziran 2013 tarihli ve 2013-549 sayılı Kararname ile yürürlüğe konulmuştur. Kararnamede, kapsamda bulunan gençleri sürekli iş sözleşmesi ile tam gün istihdam edecek işverenlere, istihdam edilecek her bir kişi için iki taksit halinde ödenecek 5000 avro devlet yardımı öngörülmektedir. Deneme mahiyetinde olan söz konusu düzenleme ile hassas bölgelerdeki gençlerin istihdama dönüşü ve bu süreçte karşılaştıkları ayrımcı muamelelerin önlenmesi hedeflenmektedir. Bu düzenleme yönetmelikle belirlenen hassas bölgelerde 6 aydan beri ikamet eden ve son 1 yıldan beri işsizlik sigortasında kaydı bulunan 30 yaşından küçük gençleri kapsamaktadır. Kararname ile uygulama kapsamında bulunan iller "*Amiens, Clichy-sous-Bois/Montfermeil, Fort-de-France, Grenoble, Lille/Roubaix, Marsilya, Perpignan, Saint-Quentin, Sarcelles et Toulouse*" şeklinde belirlenmiştir.

Meslek edindirme yardımı

Niteliksiz veya az nitelikli işçileri istihdam piyasasına hazırlamak üzere çalıştıran işletmelere verilecek devlet yardımına ilişkin 3 Ekim 2013 tarihli Karar 6 Ekim 2013 Tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Karar uyarınca, 1 Ocak 2013 tarihinden bu yana geçerli olmak üzere, anılan işletmelerdeki her bir kadroda yıl boyunca tam gün çalışma için öngörülen devlet yardımı 10.000 avro olarak belirlenmiştir. Öngörülen para yardımı yıl içerisinde çalışma süresi ile orantılı olarak verilmektedir. Devlet ile ilgili işletmeler arasında imzalanan anlaşma uyarınca yardım 12 aya bölünerek verilmektedir.

Nesiller Arası Dayanışma Sözleşmeleri

Nesiller Arası Dayanışma Sözleşmeleri Hakkında Kanun 3 Mart 2013 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Kanun uyarınca 50 ve daha az işçi çalıştıran işletmelerde, tecrübelerini aktarmak amacıyla yeni işçi istihdam eden 57 yaşından küçük işverenlere devlet yardımı verilmekte ve bu yardım işverenin işi bırakması durumunda tamamen kesilmektedir.

13 Eylül 2013 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 11 Eylül 2013 tarihli ve 2013-815 sayılı Kararname ile Nesiller Arası Dayanışma Sözleşmeleri ile ilgili yukarıda belirtilen uygulamada değişiklik yapılmıştır. Buna göre, 14 Eylül 2013 tarihinden itibaren verilen yardım ancak işverenin işçiyi işe aldığı tarihten sonraki 6 ay içerisinde işi bırakması durumunda kesilebilecektir.

Ekonomik nedenle işten çıkarma

14 Haziran 2013 tarih ve 2013-504 sayılı İstihdam Güvencesi Kanunu 16 Haziran 2013 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir¹¹. Söz konusu Kanun istihdamın korunması kapsamında, 50 ve daha fazla işçi çalıştıran işletmelerde 30 gün içinde 10'dan fazla işçinin ekonomik nedenle toplu olarak işten çıkarılması yöntemleri ile ilgili önemli değişiklikler öngörmektedir. Kanun hükümleri uyarınca toplu işten çıkarmalar ancak istihdamı koruma planlarının içeriğine ilişkin bir toplu sözleşme imzalanması veya işten çıkarma planının içeriğine ilişkin olarak İş Yasasının L.1233-24-2 hükümleri çerçevesinde¹² işveren tarafından detaylı bir rapor hazırlanması durumunda mümkün olabilecektir. Bu amaçla imzalanan toplu sözleşme veya işveren tarafından hazırlanan raporun yetkili idari makam tarafından onaylanması zorunludur.

Söz konusu kanununun bu yöndeki hükümlerinin uygulanmasına ilişkin 27 Haziran 2013 tarihli ve 2013-354 sayılı Kararname 28 Haziran 2013 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Kararnamede yetkili idari makam olarak İşletmeler, Rekabet, Tüketim, Çalışma ve İstihdam Bölge Müdürlükleri (DRECCTE) belirlenmektedir.

Toplu işten çıkarmalarla ilgili hükümler 1 Temmuz 2013 tarihinden sonra meydana gelen iş sözleşmesi fesihleri için uygulanacaktır.

Kadın/Erkek eşitliği

Çalışma Hayatında Kadın/Erkek Eşitliği Yüksek Kurulu hakkında 30 Nisan 2013 tarihli ve 2013-371 sayılı Karar 3 Mayıs 2013 tarihli Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Karar Çalışma Hayatında Kadın/Erkek Eşitliği Yüksek Kurulu'nun görev ve işleyişine ilişkin aşağıdaki değişiklikleri öngörmektedir:

¹¹ 2013 Haziran ayı raporunda bu konuda bilgi sunulmuştur.

¹² İşyeri işçi temsilcilerinin bilgilendirilmesi, görüşlerinin alınması, işten çıkarma tarihlerinin belirtilmesi, kaldırılan kadroların niteliği ve öngörülen mesleki eğitim faaliyetlerinin belirtilmesi gibi...

- Kısıtlayıcı niteliği olmamakla birlikte Yüksek Kurul'un çalışma alanları, zamanın kullanımı, koruma şekilleri, aile izinleri, işletmede temsil sistemleri, cinsel ve psikolojik taciz, temel ve sürekli eğitim, kız ve erkek çocuklarının meslek seçiminde çeşitliliğin artırılması, kadınların işyeri açmalarının kolaylaştırılması şeklinde belirlenmektedir.
- Mevzuatta aksine bir hüküm yoksa, görevin yürütülmesi için gerekli görülen bilgi ve belgelerin kamu kurumlarınca Yüksek Kurula iletilmesi zorunluluğu getirilmektedir. Bu çerçevede, plan ve bütçe programlarına almaları açısından Yüksek Kurul ihtiyaç duyduğu araştırma konularını ilgili kamu kurumlarının dikkatine sunabilecektir.
- Kadın haklarından sorumlu bakanlıkça her iki yılda bir Yüksek Kurula gönderilmesi zorunlu olan raporun muhtevası yeniden belirlenmiştir. Söz konusu raporda zamanın kullanımı, koruma şekilleri ve orta ve yüksek öğrenimde yönlendirme ve mesleki çeşitlilik yönetimi konusunda yapılan eylemlerin bilançosuna yer verilecektir.
- Yüksek Kurul bünyesinde sekreterlik kadrosu oluşturulmuştur. Kurul sekreteri kadın haklarından sorumlu Bakanlık tarafından çıkarılacak kararname ile 3 yıl süreyle atanacaktır. Sekreterin temel görevi Yüksek Kurul bünyesinde oluşturulan çalışma grupları ve komitelerin çalışmalarını organize etmektir. Sekreter hiyerarşik açıdan doğrudan Kurul Başkanına tabi olacaktır.

Uzun süreli kısmi çalışma

Sosyal Güvenlik Yasasının D. 5122-43 maddesi uyarınca, en az 3 ay süreli ve süre sonunda yenilenebilen uzun süreli kısmi çalışma sözleşmeleri akdedilebilmektedir. Bu tür sözleşmeler süre sonunda yenilenebilmekle birlikte toplam süre 1 yıl ile sınırlıdır.

24 Aralık 2012 tarihli ve 2012-1446 sayılı Kararname, 3 aylık asgari süre sınırına istisna getirerek, 31 Mart 2013 tarihine kadar imzalanacak sözleşmelerde 2 ay süreli sözleşme imzalanmasına imkan tanımıştır.

Bu defa, 12 Nisan 2012 tarihli ve 2013-309 sayılı Kararname ile 2 ay süreli sözleşme imzalanma tarihi 31 Temmuz 2013 tarihine kadar uzatılmıştır.

Ücretlerin haczi

1 Ocak 2013 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere ücretlere uygulanacak haciz miktarları 14 Ocak 2013 tarihli ve 2013-44 sayılı Kararname ile yeniden belirlenmiştir. Hacedilebilecek miktarlar ücret düzeylerine göre değişmekte olup, aşağıda belirtilmiştir:

- Ücretin 3.670 € avrodan aşağı dilimi için 1/20'si,
- 3.670 € - 7.180 arası dilim için 1/10'u,
- 7.180 € - 10.720 arası dilim için 1/5'i,
- 10.720 € - 14.230 arası dilim için 1/4'ü,
- 14.230 € - 17.760 arası dilim için 1/3'ü,
- 17.760 € - 21.330 arası dilim için 1/2'si,
- 21.330 avrodan yukarı dilimi için tamamı.

Geçici görevliler

Hassas bölgelerde hizmet veren dernekler, yerel yönetimler, kamu hizmeti veren özel hukuk tüzel kişileri, kamu kurumları, kamu eğitim ve öğretim kurumları ve toplu konut idareleri İş Yasası'nın L.5134-100. maddesi kapsamında, devlet halk ilişkilerinin güçlendirilmesi amacıyla bu bölgelerde ikamet eden 30 yaşından büyük ve halihazırda işsiz durumda bulunanları en fazla 3 yıl süreli ve bir defa yenilenebilir iş sözleşmeleri çerçevesinde geçici görevli statüsünde çalıştırabilmekte ve bu tür istihdamdan dolayı devlet yardımından yararlanabilmektedirler.

15 Ocak 2013 tarihli ve 2013-54 sayılı Kararname ile İş Yasası'nın L.5134-100. maddesi kapsamında işçi çalıştıran işverenlere yapılan devlet yardımının yıllık miktarı 17.538,40 avro olarak belirlenmiştir.

1.4.2.3. Sayısal Veriler

Aktif Nüfus/İşgücü Sayıları ve Oranları

2012 yılı itibarıyla

	Kadın		Erkek		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Ülke Geneli	13.639.000	51,8	14.927.000	61,9	28.566.000	56,7
Yabancı	729.000	45,7	1.031.000	65,1	1.760.000	55,4
Türk*	55.875	32,0	159.345	81,3	215.220	57,8

Kaynak: Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü (INSEE) ile İçişleri, Denizaşırı Vilayetler, Yerel Yönetimler ve Göç Bakanlığı.

Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

2011 yılı itibarıyla

İşkolları	Çalışan Sayısı
İnşaat	16.000
Tarım	1.600
Sanayi	16.000
Ticaret	19.200
Taşımacılık	8.000
Otel ve lokantacılık	16.000
Destek Hizmetleri	20.800
Eğitim	8.000
Sağlık ve Sosyal Hizmetler	17.600
Diğer Hizmetler	36.800
Toplam	160.000

Kaynak: Vatandaşlarımızın sayısı, INSEE tarafından AEA harici ülkelere mensup göçmenler için açıklanan oranlar doğrultusunda hesaplanmıştır.

Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

2011 yılı itibarıyla vatandaşlarımızın %17'si bağımsız işlerde, %4'ü kamu sektöründe çalışmaktadır. Vatandaşlarımızın %21'i geçici iş sözleşmesiyle çalışmaktadır. Geçici iş sözleşmesi statüsünde çalışma oranının en yüksek olduğu göçmenler Türklerdir.

Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü'nün (INSEE) verilerine göre, 2011 yılı itibarıyla göçmenler arasında bağımsız çalışanların oranı Fransızlarla aynı düzeydedir. Bu oran 2011 yılı itibarıyla erkeklerde %15,8, kadınlarda %7 olmak üzere ortalama %11,8 düzeyindedir.

Vatandaşlarımız arasında bağımsız çalışanların oranının ise yine INSEE verilerine göre Fransızlardan ve yabancılardan ortalamasından daha yüksek olduğu dikkat çekmektedir (Erkeklerde %19, Kadınlarda %11, genel %17). Bu oranlardan hareketle Fransa'da serbest çalışan vatandaşlarımızın sayısının 36.000 civarında olduğu tahmin edilmektedir.

Vatandaşlarımızın kendi iş yerini kurma konusundaki girişimci yapısının kolaylıkla fark edildiği değişik kesimlerce ifade edilmektedir. Paris ve çevresinde (Ile de France) hızlı yemek türü olarak isimlendirilen işletmelerin (dönercilik), inşaat sektörünün ve terzi tamirat atölyelerinin önemli bir kısmının vatandaşlarımız tarafından işletildiği bilinmektedir. Bu tespit, Fransa geneli için de oran farklılıklarıyla birlikte, benzerlik arz etmektedir. Bununla birlikte, eğitimlerinin tamamını veya önemli bir kısmını Fransa'da tamamlayan gençlerimiz arasında meslek yelpazesinin giderek çeşitlendiği görülmektedir.

Yabancıların serbest mesleklere yönelme ve kendi işlerini kurma yönündeki temayülleri uluslararası kuruluşlarca yapılan araştırmalarla da ortaya konulmaktadır. Zira, 9-10 Haziran 2010 tarihlerinde OECD tarafından düzenlenen "Göçmen Girişimciliği ve Göçmenlerin İstihdama Katkıları" konulu Konferans'ta; son 10 yılda OECD ülkelerinde göçmen girişimciliği ve göçmenlerin istihdama katkılarının gerek nitelik gerek sayısal olarak arttığı, OECD ülkeleri genelinde göçmenler arasında kendi işini kuranların oranının (% 12,7), yerli nüfusa (% 12,0) göre küçük bir farkla da olsa daha yüksek olduğu, göçmenler tarafından kurulan işletmelerin artık sadece kendi mensubu oldukları ülke vatandaşlarına değil toplumun tüm kesimlerine hitap etmekte olduğu ve hemen hemen her alanda faaliyette buldukları vurgulanmıştır.

Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

a) **Asgari Ücret** : Fransa’da asgari ücret 1 Ocak tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yılda bir kez belirlenmektedir. Haftalık 35 saat çalışma karşılığında 2012 yılı için tespit edilen asgari ücret aşağıda belirtilmiştir:

Saatlik		Aylık	
Brüt	Net	Brüt	Net
9,22 Avro	7,23 Avro	1.398,37 Avro	1.096,94 Avro

Kaynak: Çalışma, İstihdam, Mesleki Eğitim ve Sosyal Diyalog Bakanlığı

b) **Ortalama Aylık İşçi Ücretleri** : 2009 ve 2010 yıllarında işletmelerin ilgili kamu kurumlarına vermiş oldukları bildirimlerden hareketle hazırlanan ortalama ücretlere ilişkin veriler Araştırma, İnceleme ve İstatistik Genel Müdürlüğü’nce 2012 Ekim ayında açıklanmıştır. Yapılan açıklamaya göre; 2010 yılında özel sektörde ve yarı kamu sektöründe tam gün çalışan bir işçinin brüt aylık ücreti 2764 Avro’ya (2009 yılına göre %2,1 artış), net ücreti ise 2082 Avro’ya (2009 yılına göre %2,0 artış) yükselmiştir. Net ortalama ücretlerdeki artış, idari hizmetler, destek hizmetleri, kok kömürü üretimi ve eczacılık dışında bütün sektörlerde bir önceki yılda kaydedilen artıştan daha fazla olmuştur. 2008 ve 2009 yıllarında yaşanan ekonomik kriz nedeniyle ortalama ücretlerde düşüş kaydedilen sigortacılık ve bankacılık sektöründe 2010 yılında % 3,4 oranında artış kaydedilmiştir.

2010 yılında ortalama net ücretlerdeki artış 20 ve daha az işçi çalıştıran işyerlerinde daha düşük düzeyde gerçekleşmiştir. Ücret artış oranı 10 ve daha az işçi çalıştıran işletmelerde %1,8; 10-19 arası işçi çalıştıran işletmelerde %1,6 düzeyinde kalmıştır.

Son yıllarda ücret artış oranında bir yavaşlama gözlenirse de banka, mali kuruluşlar ve sigorta şirketleri çalışanlarının ücretleri en üst seviyede seyretmektedir.

31 Aralık 2010 tarihi itibarıyla

İşkolları	Ortalama Brüt Aylık Ücretler (Avro)
İnşaat	2.730
Tarım, Orman, Balıkçılık	2.437
Maden	2.836
İmalat Sanayi	3.000
Enerji, Su	3.317
Ticaret, Oto Tamirciliği	2.514
Gastronomi	2.002
Bilişim, İletişim	3.977
Taşımacılık ve depolama	2.645
Emlak	2.858
Eğitim, Öğretim	2.547
Ev Hizmetleri	1.942
Kamu İdaresi, Sosyal Hizmetler	2.290
Bankacılık ve sigortacılık	4.239
Diğer	2.413
Tüm Faaliyet Alanları Ortalaması	2.764

Kaynak: Çalışma, İstihdam, Mesleki Eğitim ve Sosyal Diyalog Bakanlığı

İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

Aralık 2013 tarihi itibarıyla

	Kadın		Erkek		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Ülke Geneli	1.568.800	-	1.734.000	-	3.303.200	10,5
Tüm Göçmenler	-	17,2	-	15,3	-	16,1
Türk	-	37,7	-	20,8	-	25,8

Kaynak: Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü (INSEE),

1.4.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR

1.4.3.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Sosyal güvenlik harcamaları

Sosyal İşler ve Sağlık Bakanı Marisol Touraine ve Bütçeden Sorumlu Bakan Bernard Cazeneuve tarafından, Bütçe Hesap Komisyonunun raporuna dayanılarak 6 Haziran 2013 tarihinde yapılan ortak basın açıklamasında, 2012 yılı sosyal güvenlik bütçe açığının 2011 yılına göre 3,4 milyar azaldığı ve 2013 yılı açığının 2012 ile aynı düzeyde kalacağı tahmin edildiği bildirilmiştir. Basın açıklamasında değinilen konular özetle aşağıda belirtilmiştir:

2012 yılında Sosyal Güvenlik Genel Rejimi ve Yaşlılık Dayanışma Fonları (FSV) 17,5 milyar avro açık vermiştir. Bütçe açığı Sosyal Güvenlik Bütçe Kanununda öngörülen seviyeye (17,4 milyar avro) çok yakın düzeyde gerçekleşmiştir. Bu durum 20,9 milyar açık verilen 2011 yılına göre 3,4 milyar avro iyileşme anlamına gelmektedir ve 2012 yılı yaz aylarından bu yana Hükümet tarafından alınan önlemlerin bir sonucudur.

2013 yılında Sosyal Güvenlik Genel Rejimi ve Yaşlılık Dayanışma Fonlarının açığının olumsuz ekonomik konjoktüre rağmen 17,3 milyar avro düzeyinde kalacağı öngörülmektedir. Sosyal güvenlik sisteminin sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla Hükümet bütçe dengeleri açısından adil önlemler almaya bundan sonraki yıllarda da devam edecektir.

Branşlar ve yıllar itibariyle Sosyal Güvenlik Genel Rejimi ve Yaşlılık Sigortası Fonları (FSV) bütçe dengeleri (Milyar avro)

	Genel Rejim					FSV	Genel Rejim + FSV
	Sağlık	İş kazası- Meslek Has.	Yaşlılık	Aile Yard.	Toplam		
2011	-8,6	-0,2	-6,0	-2,6	-17,4	-3,4	-20,9
2012	-5,9	-0,2	-4,8	-2,5	-13,3	-4,1	-17,5
2013	-7,9	+0,3	-3,5	-3,2	-14,3	-3,0	-17,3

Emekli aylıkları

Yaşlılık Sigortası Kurumlarınca bağlanan emekli ve dul aylıklarının miktarı 1 Nisan 2013 tarihinden geçerli olmak üzere % 1,3 oranında artırılmıştır. Bu artış doğrultusunda, yaşlılık ve dul aylıklarının asgari miktarları da yükseltilmiştir. Yaşlılık ve dul aylıklarının asgari miktarları ile yaşlılık sigortası kurumlarınca verilen ek yardımların tutarları aşağıda belirtilmiştir:

- *Asgari emekli aylığı*: 628,99 avro ay (Ödenen miktar sigortalılık süresiyle orantılıdır)
- *Asgari dul aylığı*: 283,58 avro/ay (Asgari dul aylığı 15 yıldan fazla sigortalı çalışması olanlar için söz konusudur)
- *Dul yardımı*: 602,12 avro/ay.
- *Toptan ödeme sınırı*: 13,9 avro/ay (Hesaplanan aylığın tutarı bu miktarın altında kalıyorsa 15 yıl karşılığı aylıklar toptan ödenebilmektedir.)
- *Ek yardım (ASPA)*: tek yaşayanlar için 787,26 avro/ay, çiftler için 1222,27 avro/ay (Yaşlılık ve dul aylıklarını tamamlayıcı nitelikte olup, Fransa'da düzenli ikamet şartına bağlıdır)
- *Eş yardımı*: 50,81 avro/ay.

1.4.3.2. Mevzuat Değişiklikleri ve Önemli Yargı Kararları

Emeklilik reformu

Sosyal güvenlik harcamalarındaki açıkların azaltılması amacıyla emeklilik sisteminde değişiklikler öngören yasa teklifi 18/09/2013 tarihinde Sosyal İşler ve Sağlık Bakanı Marisol Touraine tarafından Bakanlar Kuruluna sunulmuştur.

Konu ile ilgili olarak anılan Bakanlık tarafından kamuoyuna yapılan açıklamada aşağıdaki hususlara yer verilmiştir:

Sistemin sürekliliğinin sağlanmasına yönelik önlemler:

Bugün itibariyle emeklilik sistemi, emekliye ayrılanların sayısında önemli derecede artış ve ortalama yaşam süresinin uzaması nedeniyle mali dengeler açısından zor durumda bulunmaktadır. Zira, emekliye ayrılanların sayısı yılda ortalama 600 bin civarında seyrederken, 2. Dünya Savaşı sonrası kuşakların emekliye ayrılma yaşına gelmesi nedeniyle yılda 800 bin seviyesine yükselmiştir. Keza, 60 yaşından sonra hayatta kalma süresi erkeklerde 22,2 yıla, kadınlarda 27 yıla yükselmiştir.

Emeklilik sisteminin açıkları geçtiğimiz yıllarda yapılan reformlara rağmen artmaya devam etmiştir. Mevcut sistemin devamı durumunda kamu, özel ve ek emeklilik sistemlerinin toplam açıkları 2020 yılında 20,7 milyar avro, 2040 yılında 27 milyar avro olarak hesaplanmaktadır.

Sunulan reform teklifi ile temel emeklilik sistemlerindeki mali dengelerin 2020 yılında sağlanması ve bu dengenin 2040 yılına kadar muhafaza edilmesi öngörülmektedir.

Mali dengenin sağlanması açısından 2014 yılından itibaren bütün rejimler için işçi ve işverenlerden kesilen yaşlılık sigortası primlerinin aynı oranda artırılması öngörülmektedir. Artış 2014 yılında 0,15, sonraki 3 yıl için 0,05 ve 2017 için 0,3 puan olarak hesaplanmıştır. 2014 yılında yapılacak artışın asgari ücretliye aylık maliyeti 2,15 avro civarındadır.

3 ve daha fazla çocuk yetiştiren emeklilere verilen % 10 oranındaki aylık zammı üzerindeki gelir vergisi muafiyeti kaldırılacaktır.

Enflasyon oranı dikkate alınarak her yıl 1 Nisan tarihinde yapılan emekli aylıklarındaki zamlar bundan böyle 1 Ekim tarihinden itibaren yapılacaktır.

2020 yılından itibaren tam oran üzerinden emekli aylığı hak edebilmek için gerekli sigortalılık süresi her 3 yılda bir 3 ay artırılmak suretiyle 2035 yılına kadar 43 yıla çıkarılacaktır. Sigortalık süresindeki geçiş süreci aşağıda belirtilmiştir:

Doğum tarihi	62 yaşın tamamlandığı yıl	Tam orandan emekli aylığına hak kazanmak için gerekli sigortalılık süresi
1958	2020	41 yıl 3 ay
1961	2023	42 yıl
1964	2026	42 yıl 1 ay
1967	2029	42 yıl 6 ay
1970	2032	42 yıl 9 ay
1973	2035	43 yıl

Yasa teklifinde ayrıca mevcut verilere göre emeklilik sistemi hakkında rapor hazırlamak ve gerektiğinde Hükümete sunmak üzere Yönlendirme ve Denetleme Kurulları oluşturulması öngörülmektedir.

Zor işlerde çalışanların korunmasına yönelik önlemler:

Sosyal taraflarca ağır yük kaldırma, doğal duruşu zorlayan çalışma şekilleri, titreşim, kimyasal madde, gürültü, basınç ve aşırı ısıya maruz kalma, gece çalışması, tekrarlanan hareketlerle yapılan işler olarak tanımlanan zor işlerde çalışan sigortalılar için 2015 yılından itibaren bireysel hesap oluşturulması öngörülmektedir.

Yaşam süresini kısaltabilecek zor işlerde çalışanlara, maruz kaldıkları risklerin derecesine ve süresine göre puan verilecektir. Sigortalıya mesleki kariyeri boyunca toplam 100 puan verilebilecektir. Bu puanlar sigortalının güç olmayan işlere yönlendirilmeleri amacıyla mesleki eğitim faaliyetlerinde, kısmi zamanlı çalışmak zorunda kalanlar için mevcut ücretin korunmasında ve emeklilik için sigortalılık dönemi olarak değerlendirilebilecektir. İlk 20 puanın mesleki eğitim faaliyetlerinde kullanılma zorunluluğu vardır. Puanların emekli aylığının hesaplanmasında dikkate alınan sigortalılık süresi olarak değerlendirilmesinde 10 puan için 3 ay sigortalılık süresi verilmesi öngörülmektedir.

Kişisel hesap sisteminin finansmanı bütün işyerlerinden asgari düzeyde alınacak primler ve zor işlerin söz konusu olduğu işyerlerinden, işin zorluk derecesine göre alınacak primlerle sağlanacaktır.

Emeklilik sisteminin adil hale getirilmesine yönelik önlemler:

Mevcut mevzuata göre analık izni kullanılan süreler için ilgililere en fazla 2 dönem (6 ay) sigortalılık süresi verilmektedir. Yeni düzenleme ile, 1 Ocak 2014 tarihinden itibaren analık izni sürelerinin tamamı 90 günlük dilimler halinde, yaşlılık aylığının hesaplanmasında dikkate alınan sigortalılık süresi olarak değerlendirilecektir.

Mevcut mevzuata göre yaşlılık sigortası açısından 1 dönem sigortalılık süresinin geçerli sayılabilmesi için, sigortalının takvim yılı içerisinde aldığı ücret toplamının asgari saatlik ücretin 200 katı olması gerekmektedir. Bu durum, bir yandan kısmi zamanlı çalışanların 1 yılda 4 dönem sigortalılık süresi hakkı kazanamama riskini ortaya çıkarırken, diğer taraftan yüksek ücretle çalışanların 2,5 ayda 4 dönem sigortalılık süresi kazanması anlamına gelmektedir.

1 Ocak 2014 tarihinden itibaren sigortalık dönemlerinin tescilinin aşağıdaki esaslara göre yapılması öngörülmektedir:

- 1 dönem sigortalılık süresinin tescili için asgari saatlik ücretin 200 katı yerine 150 katının yeterli sayılması,
- Sigortalılık süresinin tescilinde haksız kazanımların önlenmesi açısından en fazla aylık asgari ücretin 1,5 katının esas alınması,
- Yıl içerisinde sigortalılık süresinin tescilinde kullanılmasına gerek kalmayan primlerin bir sonraki yıla devredilmek suretiyle değerlendirilmesi.

Mevcut sisteme göre 3 ve daha fazla çocuk yetiştiren emeklilerin aylıklarında %10 artış öngörülmektedir. 2020 yılından itibaren aylıkların her bir çocuk başına artırılması ve bu artıştan öncelikle bayan sigortalıların yararlanması öngörülmektedir.

Çıraklık ve meslek eğitimi görenlerin ücret düzeyleri ne olursa olsun, çıraklık ve meslek eğitiminde geçen bütün süreleri yaşlılık aylığının hesaplanmasında esas alınan sigortalılık dönemi olarak tescil edilecektir. Tescil için ücret düzeyi yeterli olmayanların primleri ulusal dayanışma fonlarından karşılanacaktır.

Yüksek öğrenim gören gençlerin aktif hayata geçtikten sonra, yüksek öğrenimde geçen sürelerini sosyal güvenlikleri açısından borçlanma şartları hafifletilecektir.

1 Ocak 2015 tarihinden itibaren, tüm mesleki eğitim süreleri, tazmin edilen işsizlik süreleriyle aynı şartlarda (1 dönemin tescili için 50 günlük staj süresi) sigortalılık süresinden sayılacaktır.

Mevcut mevzuat uyarınca emekli aylığının miktarı düşük olan 65/67 yaş üstü emeklilerin aylıkları sosyal yardımlarla 1028 avroya tamamlanmaktadır. 1 Ocak 2014 tarihinden itibaren 1028 olan üst sınır 1120 avroya yükseltilecektir.

Emeklilik işlemlerinin basitleştirilmesine yönelik önlemler.

Emeklilik işlemlerinin kolaylaştırılması amacıyla her vatandaş için bir emeklilik hesabı oluşturulacaktır. Emeklilik hesabında her vatandaşın çeşitli rejimlere tabi olarak geçen hizmetleri kayıt altına alınacaktır. Emeklilik talepleri elektronik ortamda ve tek bir form ile yapılabilecektir. Rejimler arası ortak kabul noktaları oluşturulması teşvik edilecektir.

1.4.3.3. Sayısal Veriler

Aktif/Pasif Sigortalı Sayısı ve Oranı

2012 yılı itibarıyla

Yıllar	Aktif Sigortalı	Pasif Sigortalı	Aktif/Pasif Oranı
	Genel	Genel	Genel
2007	17,1	11,5	1,49
2008	17,9	11,9	1,50

2009	17,6	12,2	1,44
2010	17,8	12,6	1,42
2011	18,0	12,9	1,40
2012	17,7	13,0	1,36

Kaynak: CNAVTS-Ulusal Yaşlılık Sigortası Kurumu, INSEE

Sigorta Kolları İtibariyle Ödenek Alanların Sayısı

2012 yılı itibarıyla

Sigorta kolları ve rejimleri	Yararlananların sayısı		Toplam ödenek (Milyar Avro)	
	Genel		Genel	
Bağımlı Çalışan				
Yaşlılık	13.200.000		98,1	
İşsizlik	-		-	
Hastalık-Analık Sigortası	58.800.000		150,0	
Aile yardımı (aile sayısı)	12.000.000		40,3	
Bağımsız Çalışan/ Serbest Meslek Sahibi				
- Yaşlılık	2.000.000		8,6	
- Maluliyet ve Ölüm	26.000		0,245	
- İşsizlik	-		-	
- Hastalık-Analık Sigortası	4.100.000		7,4	

Kaynak: Aile Yardımları Kasası (CAF), Sosyal Güvenlik Genel Müdürlüğü, RSI.

Sosyal Güvenlik Prim Oranları

1 Ocak 2013 tarihi itibarıyla

Sigorta kolları / Mesleki riskler	İşçi payı		İşveren payı	
	Prime esas aylık ücret tavanı (€)	%	Prime esas aylık ücret tavanı (€)	%
Genel Rejim				
Hastalık sigortası	Ücretin tamamı	%0,75	Ücretin tamamı	12,8

Dayanışma	-	-	Ücretin tamamı	0,3
Yaşlılık sigortası	3.086	6,75	3.086	8,4
Yaşlılık sigortası	Ücretin tamamı	0,1	Ücretin tamamı	1,6
İş kazası	-	-	Ücretin tamamı	Risklere göre değişmektedir
Aile yardımları	-	-	Ücretin tamamı	5,4
Genel Sosyal Katılım (CSG)	Ücretin tamamı -%1,75	7,5		
Sosyal Güvenlik Açıklarının Kapatılması (CRDS)	Ücretin tamamı -%1,75	0,5		
İşsizlik sigortası	12.124	2,4	12.124	4
Ek Emeklilik Rejimi				
Ücretliler				
Dilim A	3.086	3	3.086	4,5
Dilim B	3.086-9.258 arası	8	3.086-9.258 arası	12
Üst düzey yöneticiler				
Dilim A (ARRCO)	3.086	3	3.086	4,5
Dilim B - C (AGIRC)	3.086-24.688 arası	7,7	3.086-24.688 arası	12,6

İş kazası ve meslek hastalığı primi işkollarına göre değişmektedir. 2009 yılında bu sigorta kolu için ücretlilerden tahsil edilen prim ortalaması %2,28 olarak açıklanmıştır.

İşsizlik Ödeneği

1 Temmuz 2013 tarihinden itibaren uygulanan yardım miktarları, asgari sigortalılık süresi ve azami yararlanma süreleri aşağıda belirtilmiştir:

Asgari sigortalılık süresi		Yardımanın miktarı	Yardımanın süresi	
50 yaşından küçük	50 yaşından büyük	Günlük miktar 28,38 Avro veya ortalama günlük ücretin %75'ini geçmemek üzere, ortalama brüt ücretin %40,4 + 11,64 Avro veya ortalama brüt ücretin % 57,4'ü (Avantajlı olan ödenmektedir).	50 yaşından küçük	50 yaşından büyük
Son 28 ay içerisinde 122 gün	Son 36 ay içerisinde 122 gün		730 günü (24 ay) geçmemek üzere	1095 günü (36 ay) geçmemek üzere sigortalılık süresi

veya 610 saat(4 ay)	veya 610 saat (4 ay)		sigortalılık süresi kadar	kadar
------------------------	-------------------------	--	------------------------------	-------

İstihdama dönüş yardımından yararlanabilmek için, asgari bir çalışma süresi yanında aşağıdaki şartları da haiz olmak gerekmektedir:

- İşsiz olarak İstihdam Kurumuna kayıtlı bulunmak,
- Fiziki durumu çalışmaya elverişli olmak,
- Etkin bir şekilde iş arıyor olmak (59 yaşından büyükler için bu şart aranmamaktadır),
- Son çalıştığı işyerinden işveren tarafından çıkarılmış olmak veya iş akdi süresi sona ermiş olmak.

İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Veriler

2011 yılı itibarıyla

	İş Kazası	Meslek Hastalığı	Toplam (vaka sayısı)
Ülke Geneli	-	-	735.000

Kaynak: Aile Yardımları Kasası (CAF), Sosyal Güvenlik Genel Müdürlüğü, MSA, RSI.

Çocuk Parası Miktarları

1 Ocak 2013 tarihi itibarıyla

Çocuk Parası Miktarları	Görev yapılan ülkedeki çocuklar için (Aylık-Avro)	Türkiye’de kalan çocuklar için (Aylık-Avro)
1. Çocuk İçin	Ödenmemektedir	14,05
2. Çocuk İçin	128,57	46,21
3. Çocuk İçin	293,30	72,90
4. Çocuk İçin	458,02	78,05
5 ve sonraki Her Çocuk İçin	164,73	Ödenmemektedir

Kaynak: Aile Yardımları Sandığı (C.A.F.)

Çocuk paraları, ailelerin gelir durumu veya mesleki bir faaliyet icra edilip edilmediğine bakılmaksızın en az 2 çocuklu (denizaşırı topraklarda 1. çocuktan itibaren) ailelere verilmektedir.

Ayrıca, Fransa’da ikamet eden 3 ve daha fazla çocuklu ailelerin 30 Nisan 1997 öncesi doğumlu

çocukları için çocuk parasına 14 yaşından itibaren 63,53 Avro; 1 Mayıs 1997 sonrası doğumlu çocukları için 11-15 yaşlar arasında 35,74 Avro, 16 yaşından itibaren 63,53 Avro ilave çocuk parası ödenmektedir.

Çocuk Parasından Yararlanan Çocuk ve Aile Sayısı ile Ödenen Miktarlar

2012 yılı itibarıyla

	Görev yapılan ülkedeki çocuklar için	Türkiye’de kalan çocuklar için
Çocuk Parası Alan Çocuk Sayısı	-	-
Çocuk Parası Alan Aile Sayısı	-	320
Ödenen Toplam Çocuk Parası	-	133.631 Avro

Kaynak: Avrupa ve Uluslararası Sosyal Güvenlik İrtibat Merkezi (CLEISS)

Diğer Aile Yardımları

Fransa’da çocuğun ve ailenin korunması, barınma şartlarının iyileştirilmesi ve dayanışma amacına yönelik olarak yapılan yardımlar aile yardımları sigortası kapsamında gerçekleştirilmektedir. Bazı istisnalar dışında yardımlar gelir şartına bağlı olarak ödenmektedir. Yardımlardan yararlanmak için gereken temel şart ise Fransa’da düzenli ikamet ediyor olmaktır. 01.01.2013 tarihinden itibaren uygulanmakta olan bazı aile yardımları ve miktarları aşağıdaki belirtilmiştir:

a) Küçük Çocuk Bakım Yardımı (PAJE)

Bu yardım, 1 Ocak 2004 tarihinde ihdas edilmiştir. Çocuğun doğumuyla birlikte verilen yardımdır. Yardım aşağıdaki unsurlardan oluşmaktadır:

- Doğum veya Evlat Edinme Primi

Doğum veya evlat edinme primi, gelir koşuluyla doğacak her çocuk için hamileliğin 7. ayı sırasında veya 20 yaşından küçük bir çocuğun evlat edinilmesi nedeniyle verilir. Doğum priminin miktarı 923,08 Avro, evlat edinme priminin miktarı 1.846,15 Avro olup, doğum veya evlat edinmeden kaynaklanan masrafların karşılanması amacına yöneliktir.

Yardımanın verilebilmesi için annenin hamileliğin ilk on dört haftası sırasında ilk tıbbi muayeneden geçtiğini ispatlaması gerekmektedir. Gelir tavanı doğmuş veya doğacak çocuk sayısına göre değişmekte olup, 1 Ocak 2012 tarihinden beri uygulanan gelir tavanları aşağıda belirtilmiştir:

Yarımdan yararlanabilmek için gerekli yıllık gelir tavanı (€)		
Çocuk sayısı	Tek gelirli aile	Tek ebeveynli veya çift gelirli aile
1	35 480	46 888
2	42 576	53 984
3	51 091	62 499
+ her bir çocuk için	8 515	8 515

- **Temel Yardım**

Temel yardım çocuğun doğumundan itibaren üç yaşına kadar olan süre için verilir. Yardımın miktarı aylık 184,62 Avro'dur.

- **İstihdam Destek Yardımı**

Söz konusu yardım çocuğuyla ilgilenmek amacıyla mesleki faaliyetine ara vermek veya kısmi zamanlı çalışmak zorunda kalan ebeveynlere verilmektedir. Yardımın miktarı aylık 144,77 Avro ile 572,81 Avro arasında değişmektedir.

Yardım tek çocuklu ailelere azami 6 ay süreyle, 2 ve daha fazla çocuklu ailelere azami 3 yıl süreyle verilmektedir.

- **Bakıcı İstihdam Yardımı**

Söz konusu yardım, 6 yaşından küçük çocuğun bakımı için doğrudan evde bakıcı istihdam eden kişiye verilmektedir. Yardımın miktarı ailenin gelir düzeyi ve çocuğun yaşına bağlı olarak aylık 86,67 Avro ile 458,18 Avro arasında değişmektedir.

b) Özürlü veya Hasta Çocuk Bakım Yardımı (AJPP)

Söz konusu yardım, hasta, ciddi bir şekilde özürlü veya ciddi bir kaza geçirmiş 20 yaşından küçük çocuklarıyla ilgilenmek için mesleki faaliyetlerine ara veren veya kısmi zamanlı çalışan

ebeveynlere verilmektedir. Günlük yardımın miktarı, tek ebeveynli aileler için 50,14 Avro, çift ebeveynli aileler için 42,20 Avro'dur.

c) Konut Yardımı

Konut yardımı, kirada oturan ya da ev sahibi olmakla birlikte, oturmakta olduğu evin borçlarını ödeyen kimselere verilmektedir. Gelir düzeyinin düşüklüğü ve çocuk sayısının fazlalığı yardım miktarını artıran en temel faktörlerdir.

ç) Özürlü Çocuk Eğitim Yardımı (AEEH)

Bu yardım, gelir koşulu aranmaksızın, 20 yaşından küçük, iş göremezlik oranı en az % 50 olan her çocuk için, çocuğun bir özel eğitim kurumunda bakılması veya evde bakım hizmeti alınması durumunda verilmektedir. Yardımın aylık temel miktarı 129,21 Avro'dur.

a) Yetişkin Özürlü Yardımı (AAH)

AAH en az % 80 oranında özürlü olanlara, Özel Eğitim Yardımı hakkının sona ermesinden itibaren verilmektedir. Yardım verilmesi ailenin gelir düzeyine bağlıdır. Yardımın azami aylık miktarı 790,18 Avro'dur.

b) Aktif Dayanışma Yardımı (RSA)

Fransa'da düzenli ikamet edenlere asgari bir gelir garanti etmek amacıyla ihdas edilen bu yardımdan yararlanabilmek için Fransa'da ikamet etmek, 25 yaşından büyük olmak gerekmektedir. Yardım ailenin diğer gelirlerini tamamlayıcı niteliktedir. Yardım aylık miktarı aşağıda belirtilmiştir:

Çocuk sayısı	Yalnız yaşayanlar için (Avro)	Çiftler için (Avro)
0	499,31	748,97
1	748,97	898,76
2	898,76	1 048,55
+ her bir çocuk için	199,72	199,72

Türkiye'de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

2011 yılında Fransa'nın ülke dışına transfer ettiği sosyal sigorta ödeneklerinin toplamı 6 milyar 597 milyon Avro'dur. Aynı yıl itibarıyla Türkiye'ye transfer edilen ödenek miktarı ise 57 milyar 992 bin Avro'dur.

Sigorta Kolları İtibariyle Sosyal Sigorta Ödeneği Alanların Sayısı

2011 yılı itibarıyla

Ödenek türü	Yararlanan kişi sayısı		Ödemelerin toplam tutarı (€)	
	2011	2012	2011	2012
Sağlık harcamaları	22.342	25.900	7.714.326	5.064.888
Hastalık-analık sigortası nakdi yardımları	262	284	281.744	270.155
İş kazası ve meslek hastalıkları nakdi yardımları	256	184	281.744	252.495
İş kazası ve meslek hastalığı aylığı	591	560	2.173.363	2.186.373
Maluliyet aylığı	35	33	201.658	212.333
Yaşlılık aylığı	12.800	13.397	26.435.337	27.614.999
Dul aylığı	4.869	5.307	10.146.195	10.836.881
Ek emekli aylığı	8.733	8.838	8.547.320	8.845.860
Ek dul aylığı	2.759	2.936	1.959.965	2.178.701
Dulluk yardımı	8	11	116.218	106.648
Ölüm yardımı	1	0	6.046	0
Çocuk paraları	277	320	128.779	133.621
Toplam	52.933	57.770	57.992.695	57.702.954

1.4.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

Okula Devam Eden Çocukların Sayısı ve Devam Ettikleri Okullara Göre Dağılımı

(X1000)

Okul türü / Yıllar	Eğitim yılı		
	2009-2010	2010-2011	2011-2012
Okul öncesi	2.532,8	2.539,1	2.561,8
İlkokul	4.070,5	4.080,8	4.102,1
Özürlü sınıfları	43,8	44,3	46,8
İlköğretim toplam	6.647,1	6.664,3	6.710,7
Ortaokul	3.107,2	3.126,4	3.185,2
Meslek liseleri	694,3	705,5	694,7
Genel ve teknoloji liseleri	1.431,3	1.425,7	1.440,0
Özel eğitim destekli sınıflar	98,9	95,6	95,8
Ortaöğretim toplam (Tarım liseleri hariç)	5.331,7	5.353,2	5.415,6

Tarım liseleri	151,9	149,7	153,6
Çıraklık eğitim merkezleri	432,1	433,5	443,1
Sağlık liseleri	74,8	78,1	79,8
Yüksek öğrenim	2.314,0	2.319,6	2.347,8
Toplam	14.951,7	14.998,7	15.150,6

Kaynak: INSEE

Türk Dili ve Kültürü Derslerine Devam Eden Çocukların Sayısı

2012-2013 Öğretim yılı

Başkonsolosluk bölgesi	Okul düzeyi		
	İlkokul	Ortaokul	Lise
Paris	5.194	1.441	70
Lyon	5.539	1.265	11
Strazburg	6.206	1.030	90
Marsilya	6.371	1.512	11
Toplam	23.310	5.248	182

Kaynak: T.C. Paris Eğitim Müşavirliği

Mesleki Eğitim Görenlerin Sayısı

Meslek Lisesine devam edenler ile İşletmelerde Mesleki Eğitim görenler (Ülke Geneli)

Eğitim Yılı	Genel
2010	706.000
2011	695.000
2012	657.500

Kaynak: INSEE, Fransız Milli Eğitim Bakanlığı.

1.4.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

1.4.5.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

a) Aile Birleştirmesi: Yabancıların Fransa'ya girişi, ikametleri ve sığınma hakkına ilişkin mevzuat, aile birleştirmesi kapsamında Fransa'ya getirilecek 65 yaşından küçük eş ile 16 yaşından büyük çocukların Fransızca dil bilgisi ve Cumhuriyet değerlerine bağlılıklarının ölçülmesi amacıyla sınavdan geçmelerini öngörmektedir.

2011 yılında Fransa'ya çalışmak amacıyla 36.919, aile birleştirmesi kapsamında 14.139 olmak üzere toplam 51.058 yabancı kabul edilmiştir. 2011 yılında çalışmak amacıyla 543 ve aile birleştirmesi kapsamında 1020 olmak üzere Fransa'ya gelen vatandaşlarımızın sayısı 1563'tür.

b) Uyum Sözleşmeleri: Uyum sözleşmeleri Fransa'ya sürekli yerleşmek amacıyla gelen göçmenler ve mülteciler ile devlet arasında imzalanmaktadır. 2011 yılında 102.254 uyum sözleşmesi imzalanmıştır. Uyum sözleşmesi imzalayan yabancılar arasında ilk sıraları Cezayirli (% 16,6), Faslılar (% 13,3), Tunuslular (% 7,4) ve Türkler (% 4,6) almaktadır. Uyum sözleşmesi imzalayan yabancılar mevzuat gereğince 1 günlük yurttaşlık eğitimine ve Fransa'daki yaşam şekli ve şartları konusunda en fazla 6 saatlik pratik eğitim sürecine tabi tutulmaktadırlar.

c) Sığınma Talepleri: 2011 yılında Fransa'dan sığınma talebinde bulunanların sayısı aile fertleriyle birlikte 48.576'dır. 2011 yılında Fransa'dan sığınma talebinde bulunanlar geldikleri ülkelere göre sıralandığında ilk on sırayı Rusya (% 7,8), Ermenistan (% 7,4), Bangladeş (% 7,2), Kongo Demokratik Cumhuriyeti (% 7,1), Sri Lanka (% 6,7), Kosova (% 5,7), Çin (% 4,0), Haiti (% 3,9), Türkiye (% 3,9) ve Gine (% 3,8) almaktadır.

ç) Geri Dönüşü Teşvik Yardımları: Geri dönüşü teşvik yardımları kapsamında, gönüllü geri dönüş yardımı, insani yardım, mali destek içermeyen yardımlar ve proje yardımları verilmektedir. 2011 yılında geri dönüşü teşvik yardımları kapsamında ülkelere dönen göçmenlerin sayısı 15.840 düzeyinde gerçekleşmiştir. Ülkelerine geri dönenlere verilen insani yardımdan en fazla yararlananların başında Rumenler (7.284) ve Bulgarlar (1.429) gelmektedir.

d) Ayrımcılık: Ayrımcılıkla Mücadele ve Eşitlik Yüksek Kurulu (HALDE) tarafından yayınlanan 2010 yılı raporunda, ayrımcılıkla ilgili olarak 2010 yılında 12.467 müracaat alındığı, 6 yıllık müracaat sayısının 40 bine ulaştığı belirtilmektedir. Müracaatların % 49,7'sini istihdam alanında yapılan ayrımcılık oluşturmaktadır. Bu müracaatların % 40,7'si işte ilerleme, % 9'u ise işe alma ile ilgilidir. İstihdamda ayrımcılık vakalarının 2/3'ü özel sektörde meydana gelmiştir. İstihdamdan sonra ayrımcılık yapıldığına ilişkin şikâyetler sırasıyla kamu hizmetleri (% 11,5), özel sektör hizmetleri (% 10,6), konut (% 5), eğitim (% 4,7), mevzuat (% 4,2) ve diğer konulardan (% 14,3) oluşmaktadır.

Kurumun oluşturulduğu 2005 yılından bu yana müracaatların % 27'si etnik köken, % 19'u sağlık durumu ve özürlülük ile ilgili ayrımcılık vakalarına dayanmaktadır. Kadınlardan gelen şikâyetlerin

oranı 2008 yılında % 42 iken bu oran 2010 yılında % 48'e yükselmiştir. 2010 yılında gebeliğe bağlı ayrımcılık vakası sayısı 615'dir.

e) Yabancılara Uygulanan İdari Gözaltı Süresi:

Yabancıların Fransa'ya girişi, ikameti ve sığınma hakkını düzenleyen mevzuatta değişiklik yapan 25 Ocak 2012 tarih ve 2012-90 sayılı Kararname 27 Ocak 2012 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Kararname uyarınca, kamu güvenliğini tehlikeye düşürücü terörist eylemlere karıştıkları gerekçesiyle, haklarında sınır dışı edilme kararı verilme ihtimali yüksek olan ve ev hapsi ile kontrol edilmeleri riskli bulunan yabancılar hakkında 6 aya kadar idari gözaltı cezası verilebilecektir. Kararname ayrıca, idari gözaltı süresi boyunca bu kişilerin diğer mahkûmlardan ayrı yerlerde tutulmalarını öngörmektedir.

1.4.5.2. Bulunulan Ülke Uyuğuna Geçen Vatandaşlarımızın Yıllar İtibariyle Sayısı

Göreve gelen Fransız Hükümetlerinin uyguladığı göç ve uyum politikalarına bağlı olarak değişmekle birlikte, her yıl yaklaşık 130 bin yabancı Fransız vatandaşlığına geçmektedir. Fransız makamlarınca yayımlanan istatistiklere göre, Fransız vatandaşlığına geçen Türklerin sayısı 2012 yılı sonu itibariyle toplam 167.798'dir. 2002 yılından itibaren her yıl ortalama 10 bin vatandaşımız Fransız vatandaşlığına geçmekte iken son 3 yıldan beri Fransa uyuğuna geçen vatandaşlarımızın sayısının sürekli azaldığı gözlenmektedir. Fransız uyuğuna kabul edilen vatandaşlarımızın Türk vatandaşlığından çıkma zorunluluğu bulunmamaktadır.

Fransız vatandaşlığı hakkı;

- yasal düzenlemeler çerçevesinde idari makamların takdiri ile,
- evlilik yoluyla ve
- 11-18 yaşları arasında toplam 5 yıllık düzenli ikamet sonrası beyana bağlı olarak

olmak üzere üç şekilde kazanılabilmektedir. Ebeveynlerden birisi Fransız olan çocuklar doğumla birlikte Fransız vatandaşı olmakta ve Fransız vatandaşlığı hakkı kazananlara ilişkin olarak yayımlanan istatistiklere yansımamaktadırlar. Bu itibarla, 2011 yılı sonu itibariyle, Fransız makamlarınca Fransız vatandaşlığına geçtiği bildirilen toplam 167.798 vatandaşımız arasında, Fransız vatandaşlığını doğumla birlikte alan çocuklar yer almamaktadır. Fransa'daki Başkonsolosluklarımıza 2013 yılında bildirilen doğum sayısı 8.659'dur. Son on yıl dikkate alındığında her yıl ortalama 7000 çocuk doğumu bildirilmektedir. Bu çocuklardan en az 3/4'ünün

ebeveynlerinden birinin Fransız vatandaşı olduğu varsayıldığında Fransa'da halen bulunan ve aynı zamanda Fransa vatandaşı olan Türklerin sayısının 200.000'in üzerinde olduğu tahmin edilmektedir.

Yıllar itibarıyla Fransız vatandaşlığına geçen vatandaşlarımızın sayısı aşağıda belirtilmiştir:

Yıllar	Fransız vatandaşlığını kazanma şekli				Toplam
	Yasal düzenleme/ İdari karar	Evlilik	Beyan	Diğer/tasnif dışı	
2002	5.603	546	4.297	22	10.468
2003	5.858	653	3.969	13	10.493
2004	8.700	755	4.202	-	13.657
2005	8.357	493	4.750	7	13.607
2006	6.274	588	4.202	-	11.064
2007	4.275	648	4.202	-	9.125
2008	5.660	450	4.087	5	10.202
2009	4.826	432	3.908	5	9.171
2010	4.981	581	2.884	2	8.448
2011	3.458	578	2.295	2	6.333
2012	1.965	535	2.302	2	4.804
Toplam	59.957	6.259	41.098	58	107.372

Kaynak: İçişleri, Denizaşırı Vilayetler, Yerel Yönetimler ve Göç Bakanlığı.

1.4.5.3. Bulunulan Ülke Uyruğuna Geçen Vatandaşlarımız ile Diğer Yabancıların Sayısal Mukayesesi

Ülkeler	2008	2009	2010	2011	2012
İspanya	592	442	429	402	396
İtalya	777	620	569	589	639
Portekiz	7.778	6.415	4.903	3.805	3.257
Polonya	593	586	689	580	632

Romanya	787	822	996	1.195	1.226
Sırbistan ve Karadağ	3.375	3.219	3.192	2.048	1.118
İsviçre	381	319	275	291	226
Rusya Federasyonu.	3.530	4.157	4.503	3.382	2.194
Çin	1.122	1.407	1.220	1.198	1.178
Türkiye	10.202	9.171	8.448	6.333	4.804
Cezayir	20.256	20.659	20.941	15.039	12.436
Fas	28.699	26.097	27.637	20.965	16.720
Tunus	9.471	9.268	8.520	6.288	4.978
Kamerun	2.014	2.411	2.824	2.356	1.841
Komor Adaları	1.049	1.334	1.403	1.280	1.170
Kongo	2.933	3.269	3.327	1.908	1.153
Fildişi Sahilleri	2.197	2.565	3.003	2.161	1.663
Madagaskar	1.360	1.498	1.691	1.570	1.635
Mali	2.237	2.704	2.698	2.054	1.626
Moritanya	686	838	864	607	427
Senegal	3.038	3.364	3.508	2.825	2.437
Kongo D.C.	2.402	2.294	2.293	1.698	1.258
ABD	499	466	517	478	528
Brezilya	605	585	580	640	680
Haiti	2.922	2.981	2.771	1.627	1.301
Diğer	25.550	26.003	33.020	31.385	
Toplam	137.452	135.842	143.275	114.584	65.523

1.4.5.4. Sayısal Veriler

Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

Fransa'da vatandaşlarımız tarafından kurulan ve Başkonsolosluklarımıza bildirimde bulunan derneklerin sayıları, Başkonsolosluk görev bölgeleri itibarıyla aşağıda verilmektedir:

Görev bölgesi	İl sayısı	Dernek sayısı
Paris	39	177 + 4 Üst kurul

Lyon	16	160
Marsilya	30	51 + - Üst kurul
Strazburg	10	179 +12 Üst kurul

Kaynak: T.C. Başkonsoloslukları

Vatandaşlarımızın Genel ve Yerel Yönetimlere Katılımlarıyla İlgili Sayısal Bilgiler

Fransa'da AB üyesi ülke vatandaşları dışındaki yabancıların yerel ve genel seçimlere katılma hakkı bulunmamaktadır. Fransız vatandaşı olan Türkler aynı konumdaki diğer yabancılar gibi bu hakkı kullanmaktadırlar. Avrupa Birliği üyesi ülke vatandaşları ise ikamet ettikleri mahaldeki yerel seçimlere ve Avrupa Parlamentosu seçimlerine katılabilmektedir.

Türk kökenli parlamenter bulunmamaktadır. Buna karşılık, Fransa'da 9-16 Mart 2008 tarihlerinde düzenlenen yerel seçimlerde Paris görev bölgesinde, 4 vatandaşımız belediye başkan yardımcılığı ve 34 vatandaşımız ise belediye meclis üyeliğine seçilmiştir.

1.4.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR / İKİLİ İLİŞKİLER

İşgücü anlaşması ve sosyal güvenlik sözleşmesi

Ülkemiz ile Fransa arasında çalışma ve sosyal güvenlik alanındaki ikili ilişkilerin temelini 8 Nisan 1965 tarihinde imzalanan İşgücü anlaşması ve 20 Ocak 1972 tarihinde imzalanarak 1 Ağustos 1973 tarihinde yürürlüğe giren Sosyal Güvenlik Sözleşmesi oluşturmaktadır.

1973 yılında yaşanan kriz sonrasında, Avrupa Ülkeleri ile birlikte Fransa'nın da yabancı işgücü alımını durdurması nedeniyle, yürürlükten kaldırılmamakla birlikte işgücü anlaşmasının uygulama alanı kalmamıştır.

Sosyal Güvenlik Sözleşmesi gereğince, sözleşme ve idari anlaşmaların aksayan yönlerini tespit etmek ve çözüm bulmak amacıyla oluşturulan Sosyal Güvenlik Karma Komisyonu toplantıları her iki ülkede dönüşümlü olarak gerçekleştirilmektedir.

Karma Komisyonu'nun son toplantısı 24-26 Mayıs 2011 tarihlerinde Paris'te yapılmıştır. Ağırlıklı olarak sağlık giderlerine ilişkin hesapların gündeme geldiği Karma Komisyon toplantısında, Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten bu yana sosyal güvenlik mevzuatında ve kurumsal düzeyde önemli reformların yapıldığını vurgulayan Türk Tarafı Sözleşmenin yenilenmesi gerekliliğini gündeme getirmiştir. Benzer tespitlerde bulunan Fransız tarafı bu öneriye olumlu yaklaşmış ve yeniden düzenlenecek sözleşmede sahtecilik ve kötüye kullanmaları önlemek amacıyla gerekli düzenlemelere ağırlık verilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

Halen yürürlükte olan sözleşmeye göre Fransa'dan aylık alanlar ile işsizler ve bağımsız çalışan vatandaşlarımız Türkiye'ye geçici olarak gittiklerinde aldıkları sağlık hizmetlerinin bedelinin karşılanması konusunda sorunla karşılaşmaktadırlar. Bu itibarla sözleşmenin revizyonu çalışmalarına ivedilik kazandırılması mevcut durumdan kaynaklanan sorunların giderilmesi açısından önem arz etmektedir.

İşbirliği programı

Bakanlığımız ile Fransa Çalışma, İstihdam, Mesleki Eğitim ve Sosyal Diyalog Bakanlığı arasında 2011 yılında imzalanan İşbirliği Programı çerçevesinde bakanlığımız iş müfettişlerinden oluşan bir heyet 25-29 Kasım 2013 tarihlerinde Fransa'ya çalışma ziyaretinde bulunmuştur.

AB mevzuatının uygulanması

Fransa'daki çocukları için çocuk parası talebinde bulunan ve bu talebin Gard Aile Yardımları Kasası tarafından reddedilmesi üzerine yargı yoluna giden Tekin X... adlı vatandaşımızın davası ile ilgili olarak Fransa Yüksek Mahkemesi (Yargıtay) tarafından verilen 5 Nisan 2013 tarihli kararda, aile yardımlarının verilmesini yardımdan yararlanacak çocukların aile birleştirmesi kapsamında Fransa'ya girmiş olması ve gerekli sağlık raporunun alınması şartına bağlayan ulusal mevzuat hükümleri 3/80 sayılı Ortaklık Konseyi Kararına aykırı bulunmuş ve Aile Yardımları Kasası ilgili tarafından talep edilen 2500 avro tazminatı ödemeye mahkum edilmiştir.

Konuya ilişkin ayrıntılı bilgi 05/06/2013 tarih ve 1469 sayı yazımızla Bakanlığımıza iletilmiştir.

Fransa'nın taraf olduğu uluslararası sözleşmeler

Uluslararası Çalışma Teşkilatı (UÇT) sözleşmeleri:

Fransa ILO'nun aşağıda belirtilen 8 temel sözleşmesinin tamamını onaylamıştır:

- 29 nolu Zorla Çalıştırma Sözleşmesi (1930),
- 87 nolu Örgütlenme Özgürlüğü ve Örgütlenme Hakkının Korunması Sözleşmesi (1948)
- 98 nolu Örgütlenme ve Toplu Sözleşme Hakkı Sözleşmesi (1949)
- 100 nolu Eşit Ücret Sözleşmesi (1951)
- 105 nolu Zorla Çalıştırmanın Yasaklanması Sözleşmesi (1957)
- 111 nolu Ayrımcılık (İstihdam ve Meslek) Sözleşmesi (1958)
- 138 nolu Asgari Yaş Sözleşmesi (1973)
- 182 nolu Çocuk İşçiliğinin En kötü Biçimleri Sözleşmesi (1999)

Temel sözleşmelerle birlikte bugüne kadar 124 sözleşme Fransa tarafından onaylanmıştır. Bunlardan 42'si feshedilmiş, 84'ü halen yürürlükte bulunmaktadır.

2006 tarihli Deniz İş Sözleşmesi Fransa tarafından 28 Şubat 2013 tarihinde onaylanmış ve Fransa açısından 28 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir. Sözleşmenin yürürlüğe girmesiyle birlikte bundan önce denizcilik alanında Fransa tarafından onaylanan 24 sözleşme feshedilmiş olacaktır.

Avrupa Konseyi Sözleşmeleri

Fransa bugüne kadar 170 Avrupa Konseyi sözleşmesini imzalamıştır. İmzalan sözleşmelerden 132'si onaylanmıştır. Onaylanan sözleşmelerden 5 tanesi muhtelif tarihlerde feshedilmiştir.

Fransa, Bakanlığımızın görev alanına giren aşağıdaki sözleşmelere taraftır:

- Temel Hak ve Özgürlüklerin Korunması Sözleşmesi (005) ve ek protokoller
- Yaşlılık, Maluliyet ve Ölüm Sigortalarına İlişkin Ara Anlaşma (012)
- Yaşlılık, Maluliyet ve Ölüm Sigortaları Dışında Kalan Sigorta Kollarına İlişkin Ara Anlaşma (013)
- Avrupa Sosyal Ve Tıbbi Yardım Sözleşmesi (014)
- Avrupa Sosyal Şartı (035)
- Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu (048)
- Göçmen İşçilerin Hukuki Statüsü Sözleşmesi (093)
- Revize Avrupa Sosyal Şartı (163)

1.5. DANİMARKA

1.5.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

Genel, Yabancı ve Türk Nüfus (Danimarka uyruğuna geçenler dahil)

2013 yılı itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk
Erkek	2.789.802	307.302	32.369
Kadın	2.833.699	314.336	28.781
Toplam	5.623.501	621.638	61.150

Kaynak: Danimarka İstatistik Bürosu

Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2013 yılı itibarıyla

	0-15	16-25	26-55	56-64	65 ve yukarı
Erkek	6.605	6.145	15.724	1.631	1.421
Kadın	6.338	5.871	14.728	1.486	1.201
Toplam	12.943	12.016	30.452	3.117	2.622

Kaynak: Danimarka İstatistik Bürosu

Vatandaşlarımızın Eyaletlere/Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı (Danimarka uyruğuna geçenler dahil)

2013 yılı itibarıyla

İdari Bölge	Toplam
Başkent Bölgesi (Region Hovedstaden)	36.059
Sjælland Bölgesi (Region Sjælland)	9.363
Güney Danimarka Bölgesi (Region Syddanmark)	6.199
Orta Jylland Bölgesi (Region Midtjylland)	8.494
Kuzey Jylland Bölgesi (Region Nordjylland)	1.035
Genel Toplam	61.150

Kaynak: Danimarka İstatistik Bürosu

Danimarka'da Yabancı Nüfusun Kökenlere Göre Dağılımı

2012 yılı itibarıyla

Ülkeler	Toplam
Türkiye	60.549
Almanya	31.808
Polonyalı	33.568
Bosna- Hersek	22.365
Yugoslavya	16.353
Norveç	16.454
İsveç	15.028
İngiltere	13.827
Romanya	13.136
İzlanda	8.682
Hollanda	6.841
Rusya Federasyonu	5.788
Avrupa Ülkeleri Toplamı	320.224
Irak	30.112
Lübnan	24.588
Pakistan	22.015
İran	16.602
Vietnam	14.448
Afganistan	14.900
Sri Lanka	11.161
Tayland	10.482
Filipin	10.470
Çin	10.397
Asya Ülkeleri Toplamı	198.489
Somali	17.522
Faslı	10.227
Mısır	2.136
Afrika Ülkeleri Toplamı	51.997
ABD	8.800
Kanada	2.381
Kuzey Amerika Ülkeleri Toplamı	11.181
Brezilya	2.809
Şili	1.525
Arjantin	1.125
Orta/Güney Amerika Ülkeleri Toplamı	11.314
Avustralya	2.021
Yeni Zelanda	578
Okyanusya Ülkeleri Toplamı	2.655
Vatansızlar/ Bilinmeyenler	1.301
Genel Toplam	597.161

Kaynak: Danimarka İstatistik Bürosu

Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

2013 yılı itibarıyla

Doğan	Ölen	Evlenen (Türk-Türk*Türk*-Yabancı)
388	98	193

Kaynak: T.C Kopenhag Büyükelçiliği

1.5.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

1.5.2.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Rapor dönemi içerisinde küresel nitelikte yaşanan ekonomik kriz Danimarka'da da etkisini işgücü piyasası üzerinde göstermiş, işgücü piyasasında yaşanan bu kriz 2010 yılında başlamış 2013 yılının ilk çeyreğine kadar da devam etmiştir. 2013 yılının son 6 ayı içerisinde 25.000 yeni iş imkanı yaratılmıştır. Yaratılan yeni iş imkanlarına rağmen istihdam düzeyi düşük seyrini sürdürmüş, kriz öncesine göre karşılaştırıldığında istihdam edilenlerin sayısında 170.000 azalma gerçekleşmiştir.

2013 yılında istihdamda kaydedilen gelişme daha çok kamu sektöründe yaratılan imkanlardan kaynaklanmış, burada 10.000 kişilik istihdam artışı gerçekleştirilmiştir. Aynı zamanda özel sektördeki istihdamda da gelişme kaydedilmiştir. Daha çok esnek iş yaratılması suretiyle işgücü piyasasının iyileştirilmesi sağlanmıştır.

a) Sendikali Üye Sayısında Azalma

Danimarka'da en fazla üyeye sahip 2 sendikanın üye sayısı ile ilgili rapor döneminde istatistik yayımlanmıştır. Sözkonusu istatistikte Danimarka İşçileri Birleşik Federasyonu (Fagligt Fælles Forbund - 3F) ile Danimarka Ticaret ve Büro Çalışanları Sendikası'nın (HK) üye sayısında 2012 yılında düşüş kaydedildiği, 3F Federasyonu'nun 20.000 üye kaybederek sayısının 323.082'e HK Sendikasının ise 10.000 üye kaybederek 300.000'e gerilediği belirtilmiştir. Özellikle HK için üye sayısında kaydedilen bu düşüşün 20 milyon DKK'luk bir kayba neden olacağı ifade edilmiştir.

b) İstihdamı Artırmaya Yönelik Önlemler

Danimarka Hükümeti tarafından açıklanan "Büyüme Planı" ile yeni istihdam alanları yaratılması amaçlanmış bu çerçevede ekonomik dengeleri korumak ve yeni iş alanları yaratarak Danimarkalı şirketlerin rekabet gücünü artırmak üzere kurumlar vergisinin % 25'den % 22'ye düşürülmesi; atık su, ambalaj, yenilebilir enerji konularında vergi teşvikleri sağlanması; otel ve restoran hizmetleri konusunda vergiden muaf masraf oranının % 50'den % 75'e çıkarılması; kamu harcamalarında kesintiye gidilmesi gibi bir dizi önlemler sıralanmıştır.

c) İşsizlik Ödeneği Alma ve Yeniden İşe Başlama

Danimarka İşgücü Piyasası Kurulu tarafından yayınlanan raporda işsizlik ödeneği alma süresi sona eren kimselerden iş bulabilenlerin oranının neredeyse onda bir'den daha az olduğu kaydedilmiştir. Raporda Ocak-Mayıs 2013 tarihleri arasında işsizlik ödeneği alma hakkını kaybeden 18.000 kişiden sadece % 8,9'unun yeni iş bulabildiği belirtilmiştir. Bu durumun Ocak 2013 öncesi daha kötü olduğu o dönemde işsizlik ödeneği alma süresi sona eren 5072 kişiden sadece % 5,9'unun yeni iş bulabildiği kaydedilmiştir.

d) İstihdamı Artırmaya Yönelik Önlemler

Danimarka Hükümeti tarafından açıklanan "Büyüme Planı" ile yeni istihdam alanları yaratılması amaçlanmış bu çerçevede ekonomik dengeleri korumak ve yeni iş alanları yaratarak Danimarkalı şirketlerin rekabet gücünü artırmak üzere kurumlar vergisinin % 25'den % 22'ye düşürülmesi; atık su, ambalaj, yenilebilir enerji konularında vergi teşvikleri sağlanması; otel ve restoran hizmetleri konusunda vergiden muaf masraf oranının % 50'den % 75'e çıkarılması; kamu harcamalarında kesintiye gidilmesi gibi bir dizi önlemler sıralanmıştır.

1.5.2.2. Sayısal Veriler

Aktif Nüfus/işgücü sayıları

2013 yılı itibarıyla

	Toplam Sayı
Ülke Geneli	2.647.502
Yabancı (Türk vat. dahil)	227.420
Türk	15.347

Kaynak: Danimarka İstatistik Bürosu

İstihdam Oranları

2013 tarihi itibarıyla

	Erkek		Kadın		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Ülke Geneli	1.298.050	72.5	1.297.959	69.0	2.516.009	70.7
Yabancı	49.885	63.3	42.280	55.4	92.165	59.4
Göçmeler (Batı Ülkeleri)	106.890	51.9	52.847	43.0	159.737	47.3
Göçmeler (Diğer Ülkeler)	2.921	62.7	2.799	65.0	5.720	63.8
Gelen Kuşaklar (Batı Ülkeleri)	12.303	51.2	11.655	51.2	23.958	51.2
Gelen Kuşaklar (Diğer Ülkeler)						
Irak	4.166	39.7	2.321	27.4	6.487	34.2
Bosna Hersek	3.922	50.0	3.642	47.4	7.564	48.7
İran	3.429	48.2	2.259	45.9	5.688	47.3
Lübnan	2.483	40.4	1.122	22.0	3.605	32.1
Pakistan	3.514	63.5	1.620	32.8	5.134	49.0
Afganistan	2.566	45.8	1.399	32.1	3.965	39.8
Somali	1.390	28.1	1.070	25.1	2.460	26.7
Tayland	593	53.3	5.000	63.9	5.593	62.5
Filipinler	613	59.2	3.025	38.7	3.638	41.1
Yugoslavya	2.294	52.2	1.880	42.8	4.174	47.5
Çin	2.003	63.7	2.606	53.4	4.609	56.0
Vietnam	2.394	63.7	2.523	57.8	4.917	60.6
Türk**	9.167	60.9	5.670	40.5	14.837	51.1

Çalışan Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2013 yılı itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
15-24	1.484	995	2.479
25-55	7.338	4.574	11.912
56-65	345	101	446
Toplam	9.167	5.670	14.837

Kaynak: Danimarka İstatistik Bürosu

Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

2013 yılı itibarıyla

İşkolları	Toplam
İnşaat	151
Tarım, Orman, Balıkçılık	153
İmalat Sanayi	2.805
Ticaret ve Gastronomi	4.583
Ulaştırma ve İletişim	1.063
Finans ve Sigorta	2.837
Kamu İdaresi, Sosyal Hizmetler	2.763
Diğer	482
Toplam	14.837

Kaynak: Danimarka İstatistik Bürosu

Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

Danimarka'da batı ülkeleri dışından gelen yabancılar içerisinde yer alan vatandaşlarımızın % 15'i serbest çalışmakta olup sayısal olarak 1.704 kişiye tekabül etmektedir. Serbest çalışan vatandaşlarımızın büyük çoğunluğu pizza, gril şeklindeki lokantacılık sektöründe çalışmakta, kalanlar ise daha çok temizlik, serbest ticaret, seyahat acenteliği ve ulaştırma (taksicilik) sektöründe faaliyet göstermektedirler.

16 – 64 Yaş Arası Serbest Çalışanların Sayısı ve Oranları

2012 yılı itibarıyla

	Serbest Çalışanların Sayısı	Ücretli Bir İşte Çalışanların Sayısı	Toplam Çalışanların Sayısı	Serbest Çalışanların Oranı
Batı Ülkelerinden Gelen Yabancılar	6.152	81.254	87.406	7.0
Erkek	3.676	43.189	46.865	7.8
Kadın	2.476	38.065	40.541	6.1

Diğer Ülkelerden Gelen Yabancılar	10.974	100.756	111.730	9.8
Erkek	7.800	51.379	59.179	13.2
Kadın	3.174	49.377	52.551	6.0
Danimarkalılar	147.124	2.160.579	2.307.703	6.4
Erkek	100.272	1.086.793	1.187.065	8.4
Kadın	46.852	1.073.786	1.120.638	4.2

Kaynak: Danimarka İstatistik Bürosu

16 - 64 Yaş Arası Serbest Çalışan Vatandaşlarımız ve Diğer Bazı Yabancıların Oranı

2012 yılı itibarıyla

	Serbest Çalışanların Oranı %
Ukraynalılar	2
Filipinliler	2
Romanyalılar	2
Bosnalılar	3
Litvanyalılar	4
Somalililer	3
İranlılar	14
Türkler	15
İraklılar	17
Pakistanlılar	17
Lübnanlılar	19
Hollandalılar	25

Kaynak: Danimarka İstatistik Bürosu

Batı ülkelerinden gelen yabancılar içerisinde en yüksek serbest çalışan oranını %25 ile çoğunluğunu çiftçilerin oluşturduğu Hollanda'dan gelenler, en düşük oranını ise %2 ile Ukrayna, Filipinler, Bosna-Hersek ve Romanya'dan gelenler teşkil etmektedir. Batı ülkeleri dışından gelen yabancılar içerisinde yer alan Lübnanlılar arasında serbest çalışanların oranı ise % 19, Pakistanlılar arasında ise % 17'dir. Bu grup içerisinde yer alan Türklerin % 15'i serbest çalışmaktadır.

Danimarka'da serbest çalışan yabancılardan Batı ülkelerinden gelenlerin %14,2'si sosyal kurumlarda % 12,8'i seyahat acenteleri, temizlik işleri vb. işlerde, % 10,7'si eğitim sektöründe, % 10,2'si ticari işlerde çalışırken diğer ülkelerinden gelenlerin % 24,5'i sosyal kurumlarda % 15,4'ü seyahat acenteleri, temizlik işleri vb. işlerde, % 7,6'sı eğitim sektöründe, % 9,9'u ise ticari işlerde faaliyet göstermektedirler. Öte yandan Danimarka'da serbest çalışan yabancıların gelirleri hem Danimarkalı serbest çalışanlarınkinden hem de ücretli bir işte çalışan yabancıların gelirinden daha düşüktür. Oysa bu durum Danimarkalılar arasında tam tersi olup Danimarkalı serbest çalışanların geliri ücretli bir işte Danimarkalının gelirinden yüksektir.

Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

Danimarka'da Devlet tarafından bir asgari ücret tespiti yapılmamakta ve asgari ücretin sosyal taraflar arasında belirlenmesinde esas alınması gereken yasal normlar bulunmamaktadır. Danimarka işgücü piyasasında örgütlenme oranı çok yüksektir. İşçilerin %80'inden, işverenlerin ise %50'sinden fazlası örgütlenmişlerdir. Ülkedeki en büyük işçi örgütü olan Danimarka İşçi Sendikaları Konfederasyonu (LO) ile Danimarka İşverenler Konfederasyonu (DA) arasında iki-üç yılda bir yapılan toplu pazarlık görüşmelerinde, yapılacak anlaşmanın kapsamı ve süresi, ücret koşulları ve ücretlerin anlaşmanın geçerli olduğu süre zarfında işyerlerinde hangi esaslar çerçevesinde pazarlık konusu edileceği, çalışma günleri ve çalışma saatleri, tatil günleri ve tatil ödemeleri, işyeri temsilcilerinin seçimi, işyerlerindeki çalışma koşulları ile ilgili esaslar vb. konular ele alınmakta ve üzerinde uzlaşılan hususları içeren bir çerçeve anlaşma imzalanmaktadır.

İşçi sendikaları ve işverenler bu çerçeve sözleşmenin belirlediği esaslara göre toplu pazarlık görüşmelerini yapmakta ve işkolları veya işyerleri itibarıyla anlaşmalar imzalamaktadırlar. Bu anlaşmalarda ücretin unsurları belirlenmekte ve bazı anlaşmalarda o işyeri veya işkolunda çalışan işçiler için asgari ücret belirlenebilmektedir. Ancak son yıllarda birçok anlaşmadan asgari ücret kavramı çıkartılmaya başlanmış, yerine işçilere işlerinde gösterdikleri başarıya, kabiliyetlerine, eğitim durumlarına göre ücret ödenmesini öngören, verimliliği arttırıcı mahiyette ücret tanımlamaları içeren anlaşmalar yapılmaya başlanmıştır.

Danimarka'da sosyal taraflar arasında yapılan toplu pazarlık görüşmelerinde ücret artış taleplerinin değerlendirilmesinde ve karşılıklı mutabakat sağlanmasında, fiyat hareketleri, refahta meydana gelen artışlardan işçi kesiminin alması gereken payın saptanması, işçilerin verimliliğinde meydana gelen artışlar, işçilerin çalışma ve izin süreleri veya sosyal haklarla ilgili talepleri vb. konjonktürel olaylar önemli rol oynamaktadır.

Danimarka’da sendikalı olmayan işçilerin ücretleri ise işçi ve işverenlerin karşılıklı anlaşmaları suretiyle belirlenmektedir. Ancak, aynı işkolunda veya işyerinde çalışan sendikalı işçilere ödenen ücretler, genellikle sendikasız işçiler için de uygulanmaktadır. Yine İşverenler Konfederasyonuna üye olmayan işyerlerinde çalışan işçilerin ücretlerinin belirlenmesinde, esas itibarıyla aynı işkolunda veya işyerinde faaliyette bulunan işçi sendikaları ile İşverenler Konfederasyonu üyesi işyerleri arasında yapılan sözleşmeler esas alınmaktadır.

Danimarka’da 2013 yılı itibarıyla, aylık ücret esasına göre çalışan ve yönetim kademesinde bulunmayanlar için uygulanan özel ve kamu sektöründeki ortalama brüt ücretler aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

2013 tarihi itibarıyla

Kamu Sektöründe Yönetim Kademesinde Olmayan Ücretliler İçin Ortalama Aylık Ücretleri	
<u>Sektörler</u>	Kamu Sektörü Ortalama Aylık Ücret (Brüt/DKK)
Sanayi	47.249
Ulaştırma/Taşımacılık Hizmetleri	51.578
Bilimsel Araştırma ve Geliştirme Hizmetleri (Bilgi İletişim vb)	48.655
Eğitim Hizmetleri	47.249
Sanat, Eğlence ve Dinlenme Hizmetleri	47.323
Kamu Yönetimi, Savunma ve Zorunlu Güvenlik Hizmetleri	46.102
Özel Sektörde Yönetim Kademesinde Olmayan Ücretliler İçin Ortalama Aylık Ücretleri	
<u>Sektörler</u>	Özel Sektör Ortalama Aylık Ücret (Brüt/DKK)
Sanayi Genel	46.102
Madencilik ve Taş İşlemeciliği	46.842
İnşaat Sanayi	45.177
Ticaret ve Taşımacılık Hizmetleri	45.584
Bilgi İletişim Hizmetleri	46.879
Finans ve Sigorta Hizmetleri	48.877
Diğer Ticari Hizmetler	45,769

Gayri Menkul İşleri	44.807
Eğitim ve Sağlık Hizmetleri	45,140
Sanat, Eğlence ve Dinlenme Hizmetleri	44.622

Kaynak: Danmarks Statistik, Statbank.dk/DB07, ILON2 ve ILON4)

Not: Danimarka’da brüt gelirden % 8 oranında iş piyasası katkısı, % 1 yaşlılık aylığı tasarruf primi ve ortalama % 35-38 arasında değişen gelir vergisi (düşük gelir gruplarından) kesilmektedir.

İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

Vatandaşlarımız, Danimarkalılar ve Diğer Yabancılar Arasındaki İşsizlik Durumu ve İşsizlik Oranları

2013 yılı itibariyle

	Kadın		Erkek		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Ülke Geneli	72.917	5.6	74.346	5.4	147.264	5.5
Yabancı	15.025	12.3	14.984	10.9	30.009	11.5
Türk*	2.339	16.7	2.458	16.3	4.797	16.5

1.5.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR

1.5.3.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

a) İşsizler Tekrar Mesleki Eğitime Yönelmekte

Rapor dönemi içerisinde Danimarka genelindeki 12 işbulma merkezinde (jobcentre) yapılan araştırma sonrası işsizlik ödeneğinin 2 yıl ile sınırlandırılmasını öngören ve 1 Ocak 2013 tarihi itibariyle yürürlüğe giren uygulama sonrası sözkonusu ödeneği alma süresinin sonuna yaklaşan işsizlerin % 80’inin aktivasyon programları çerçevesinde iş arama faaliyetlerine yönelmek yerine okula dönerek eğitim ve mesleki eğitime başlamayı istedikleri belirlenmiştir. Kalan % 20’lik kesimin büyük çoğunluğunu ise 48-59 yaş arası vasıfsız işçilerin oluşturduğu kaydedilmiştir.

b) İşsizlik Ödeneğinde Yapılan Düzenlemelerden Göçmenler Fazla Etkileniyor

Danimarka İşçi Sendikaları tarafından yayınlanan raporda işsizlik ödeneği ile ilgili yürürlüğe konan yeni düzenlemenin özellikle Batı ülkeleri dışından gelen göçmenlerin üç kat daha fazla etkilendiği belirtilmiştir. İşsizlik ödeneği alma hakkını kaybeden işsiz sayısının giderek artması ve özellikle de göçmenler arasında işsizliğin artması sendikaları endişelendirici bir boyuta ulaştığı kaydedilmiştir. Söz konusu düzenleme dolayısıyla işsizlik ödeneği alma hakkını kaybedeceklerin başında vasıfsız göçmen işçilerin gelmesi, bu düzenlemeden en fazla bu kesimlerin etkileneceğini ortaya koymaktadır. Raporda sadece bu yılın ilk iki ayında işsizlik ödeneği alma hakkını kaybeden işsiz sayısının 9 bin 300 kişi olduğu ve bunun 2 binini göçmenlerin oluşturduğu belirtilmiştir. Araştırmacılar tarafından söz konusu işsizlik ödeneği alma süresine getirilen kısıtlamanın uyum politikalarını olumsuz etkileyeceği, insanları kaçak çalışmaya zorlayacağı öne sürülmüştür.

c) Maluliyet/Erken Emekli Aylığı Alanlara Çalışma İmkânı

Başlatılan yeni uygulama ile daha önce kendilerine maluliyet/erken emekli aylığı (førtidspension) bağlanmış olanlardan çalışmak isteyen ve sağlık durumu müsait olanlara haftada en az 2 saate kadar esnek işlerde (Fleksjob) çalışabilmelerine imkan tanınmıştır.

d) Genç İşsizlerin İşe Entegrasyonu

Genç işsizlerin eğitim/mesleki eğitime geçişlerini sağlayacak “köprü programlara” katılımlarını öngören yeni düzenleme yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Söz konusu düzenleme ile işgücü piyasasında uygulanan aktifleştirme programları çerçevesinde iş arayan ya da işe uygun durumda bulunan genç işsizlerin eğitime ya da mesleki eğitime katılmalarını sağlamak suretiyle işgücü piyasasının rahatlatılması öngörülmüştür.

e) İşsizlere Yardımı Alanlara Performans Uygulaması

Danimarka Parlamentosu’na sunulan yasa tasarısı ile işsizlik ödeneği, sosyal yardım ya da eğitim yardımı alma süresini bitirmiş olan işsiz kimselere yönelik yeni işgücü piyasası performans uygulaması getirilmektedir. Buna göre yukarıda belirtilen ödenek ve yardım alma hakkını kullanıp bitirmiş kimselere geçici işgücü piyasası performans programlarına veya aktifleştirme programlarına katılma karşılığı sosyal yardım desteğinin sürdürülmesi öngörülmüştür.

1.5.3.2. Sayısal Veriler

Belli Sigorta Kolları İtibariyle Sosyal Güvenlik Ödeneği Alan Genel, Türk Nüfusun Sayıları

2012 yılı itibarıyla

2012	Malullük/Erken Emeklilik Aylığı	İsteğe Bağlı Erken Emeklilik Ödeneği	Analık Yardımları	Sosyal Yardım	Hastalık Yardımı
Danimarkalılar	234.694	101.978	53.710	107.633	67.975
Türkler	4.754	282	925	3.034	1.371

Kaynak: Danimarka İstatistik Bürosu

İşsizlik sigortası: İşsizlik sigortası, isteğe bağlı bir sigorta olup, her iş kolunda işçiler ve/veya bağımsız çalışanlar tarafından kurulan ve İstihdam Bakanlığınca tanınan işsizlik kasaları tarafından yürütülmektedir. İşsizlik kasaları, sendikaların bünyesinde faaliyette bulunmaktadır. İşsizlik sigortasının finansmanı ilgili kimselerin çalıştıkları sırada çalışma sürelerine bağlı olarak tam-gün veya yarım gün ya da en az 18 aylık yüksek tahsili veya mesleki eğitimi tamamlayanlar, herhangi bir çalışmaları olmasa bile meslekleriyle ilgili sendikalara ve bu sendikaların işsizlik kasalarına üye olarak ödedikleri işsizlik sigortası aylık primleriyle sağlanmaktadır.

İşsizlik Ödeneği : Bir işsizlik kasasına en az bir yıl süreyle tam gün üye olup, son 3 yıl içinde asgari 52 hafta ve en az 1924 saat çalışmış olanlar, işsiz kaldıklarında işsizlik kasasından işsizlik ödeneği almaya hak kazanmaktadırlar. Bir işsizlik kasasına yarım gün üye olanların işsizlik ödeneğinden yararlanabilmeleri için ise, en az bir yıl süreyle üyeliklerinin bulunması, son 3 yıl içinde asgari 34 hafta ve en az 1.258 saat çalışmış olmaları gerekmektedir. 2013 yılı itibariyle vergiye tabi olan işsizlik ödeneği miktarı 14.580 DKK olup işsizlik ödeneğinden azami yararlanma süresi ise 2 yıldır.

Çocuk Parası Miktarları

Aile Yardımları (Çocuk Paraları) Alanlarla İlgili Sayısal Bilgiler 2012 yılı itibarıyla

	Aile Yardımları Toplamı	Gençlik Ödeneği*	Normal Çocuk Yardımları	Özel Çocuk Yardımları	Çok Çocuk Yardımları
Danimarka Geneli	974.711	217.117	198.473	2931.435	9.436

Kaynak: Danimarka İstatistik Bürosu

*Temmuz 2011 yılında yürürlüğe konan yeni düzenleme ile 15-17 yaş arası gençlere aylık Gençlik Ödeneği (Ungeydelse) ödemesi başlatılmıştır.

2013 yılı itibarıyla geçerli olan net aile yardımı tutarları şöyledir:

Yaş Grupları	Üç Aylık (DKK)	Yıllık (DKK)
0-2 yaş grubunda olan çocuklar için	4.299	17.196
3-6 yaş grubunda olan çocuklar için	3.402	13.608
7-14 yaş grubunda olan çocuklar için	2.679	10.716
15-17 yaş arası çocuklar için	893 (Aylık)	

Kaynak: Beskaeftigelseministeriet-Vejledning om satser mv.2013

2012 yılı itibarıyla geçerli olan çocuk yardımı (parası) tutarları şöyledir:

Çocuk yardımları	Üç Aylık DKK)	Yıllık (DKK)
Normal Çocuk Yardımı (Çocuk başına)	1.276	5.104
İlave Çocuk Yardımı	1.300	5.200
Özel Çocuk Yardımı (Temel miktar-grundbeløb)	3.261	13.044
Özel Çocuk Yardımı Alanlara İlave Yardım	423	1.692
Özel Çocuk Yardımı (Anne ve babanın her ikisi de ölmüş)	6.522	26.088
İlave Çocuk Yardımı (Anne ve babanın her ikisi de ölmüş)	846	3.384
Bir Batında Birden Fazla Doğum Yardımı	2.103	8.412
Özel Çocuk Yardımı (Eğitim gören anne ve babalar için)	1.674	6.696
Evlat Edinme Yardımı (Bir defaya mahsus)		48.458

Kaynak: Pensionsstyrelsen De Aktuelle Satser- Vejledning om regulering pr. 1. januar 2012 af satser efter lov om social pension m.v.

1.5.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

1.5.4.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

1.5.4.2. Sayısal Veriler

Okul Tipi	Genel	Danimarkalılar	Yabancılar	*Türk Asıllılar
Temel Eğitim	708.437	634.887	73.550	10.530
Lise Öncesi Hazırlık Eğitimi	5.421	4.975	446	112
Lise (Gymnasium & HF)	104.936	94.768	10.168	2.115
Meslek Yüksek Eğitimi	39.582	35.873	3.709	
Mesleki Temel Eğitim	45.928	39.883	6.045	
Meslek Liseleri	86.538	77.987	8.551	1.833
Kısa Süreli Yükseköğretim	23.738	18.357	5.381	401
Orta Süreli Yüksek Öğretim	83.331	71.615	11.716	2.016
Üniversite-Lisans	76.785	67.825	8.960	1.974
Uzun Süreli Yüksek Öğretim	63.406	52.456	10.950	426
Genel Toplam	1.238.102	1.098.626	139.476	19.407

Kaynak: Danimarka Eğitim Bakanlığı

Okula Devam Eden Türk Çocuklarının Sayısı ve Devam Ettikleri Okullara Göre Dağılımı 2013 yılı itibarıyla

Okul Türü	Erkek	Kadın	Toplam
İlköğretim	5.196	4.981	10.177
Lise	534	812	1.346
Toplam	5.730	5.793	11.523

Kaynak: T.C. Kopenhag Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği -2013

Danimarka tarafından 2002 yılında yapılan bir yasa değişikliği ile belediyelerce ana dili eğitimi derslerinin sunulması zorunluluk olmaktan çıkarılmış, bu amaçla belediyelere yapılan kaynak transferi durdurulmuştur. Dolayısıyla bugün belediyelerin % 75'inde Türkçe ana dili eğitimi kaldırılmış durumdadır. İsterlerse bazı belediyelerin (vatandaşlarımızın yoğun olarak yaşadığı Ishøj Belediyesi gibi) bu hizmetleri sunmalarına da imkan tanınmıştır. Öte yandan vatandaşlarımız tarafından Danimarka'da kurulan özel okullarda ve derneklerde Türkçe ana dili dersleri ücretli

olarak verilmektedir. Daha önceki yıllarda temel eğitim gören Türk çocuklarının yaklaşık yarısı ana dili derslerine katılmakta iken bugün bu sayının çok düşük olduğu tahmin edilmektedir.

Danimarka'da 2013-2014 öğretim yılı içerisinde T.C. Kopenhag Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği verilerine göre Türkçe ana dili derslerine devam eden öğrenci sayısı 800 kişidir.

Mesleki Eğitim Görenlerin Sayısı

Danimarka'da meslek liseleri ve meslek yüksek eğitimine devam eden Türk kökenli öğrenci sayısı 2012 yılı itibarıyla 1.833 kişidir.

Eğitim Yılı	Genel	Yabancı	Türk*
2010	134.282	14.880	2.131
2011	136.821	15.413	2.234
2012	135.759	15.199	1.833
2013	130.462	14.886	-
Toplam	537.324	60.378	

Kaynak: Danmark Statistiks-U14 ve T.C. Kopenhag Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği 2013

Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

	Erkek	Kadın	Toplam
Önlisans	199	166	365
Lisans	790	1.399	2.189
Lisans Üstü	204	294	498
Genel Toplam	1.193	1.859	3.052

Kaynak: T.C. Kopenhag Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği -2013

1.5.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

1.5.5.1.Önemli Olaylar ve Gelişmeler

a) Danimarka Yabancılar İdaresi

Danimarka’da oturma ve çalışma izinleri ile aile birleşimine ilişkin başvuruların yapıldığı Danimarka Yabancılar Dairesi’nin (Danmarks Udlændingetjenest) görev alanları 2012 yılında farklı Bakanlıklar arasında paylaştırılmış olup, isminin değiştirilmesi öngörülmüştür. Buna göre aile birleşimi ile ilgili başvuruların yine aynı adı taşıyan ve 20 yıl aradan sonra tekrar Adalet Bakanlığı’na bağlanan Yabancılar Müdürlüğüne yapılması, buna karşılık çalışma izinlerinin ise Çalışma Bakanlığı bünyesinde oluşturulacak yeni bir müdürlüğe devredilmesi kararlaştırılmıştır.

b) Göçmen Müzesi

Danimarka’daki ilk ve tek Göçmen Müzesi (Immigrant Museet) rapor dönemi içerisinde Farum kentinde açılmış olup, müzede 16. yüzyıl başlarından günümüze kadar Danimarka’nın göç tarihine ışık tutulmakta, müzede göçe ve göçmenlere ait değerli eşyalardan, fotoğraflara, göçmenlerin sosyal yaşamlarına, Danimarka’nın göçe ve göçmenlere yaklaşımına ve göçmenlerin Danimarka’nın inşasına ve gelişmesine katkılarına kadar birçok konuda bilgi, belge, eşya vb. şeyler sergilenmektedir. Müzede ayrıca 1971 yılında Almanya’dan kitleler halinde Danimarka’ya gelen vatandaşlarımızın da göç tarihine ilişkin bilgi, belge ve eşyalar yer almakta, 1970’li yıllarda Danimarka’daki toplam 13.000 misafir işçinin 6.000’ini Türkiye’den gelen misafir işçilerin oluşturduğuna ilişkin anekdotlar yer almaktadır.

c) Yabancıların Ülkelerine Dönüşlerinin Teşvik Edilmesi

Danimarka Hükümeti tarafından yabancıların kendi ülkelerine dönüşünü teşvik etmek üzere 2000 yılından bu yana uygulanan “Vatana Geri Dönüşü Teşvik Yasası” ile ilgili düzenlemeler sürdürülmekle beraber Hükümet yeni yasal düzenleme ile bu uygulamanın kamuoyuna duyurulması konusunda belediyelere (kommuner) sağladığı yardımın durdurulmasını öngörmüştür. Buna göre daha önce bu yasadaki yararlanan her yabancı ve mülteci için kişi başına belediyelere verilen 25.000 DKK’luk yardım uygulamasına son verilmiş, sözkonusu uygulamanın kamuoyuna duyurulması işleminin Danimarka Mülteci Konseyi’nce (Dansk Flygtninge Hjælp) yapılması öngörülmüştür.

ç) Ayrımcılık

Danimarka İnsan Hakları Enstitüsü (Institut for Menneskerettigheder-IMR) tarafından Danimarka'da etnik kimliği, yaşı, cinsiyeti, inancı, özürlü olması vb. nedeniyle her türlü ayrımcılığa maruz kalan kimselerin uğradıkları ayrımcılığı açıkça bildirebilecekleri "sigfranu.dk" adıyla bir internet portalı hizmete sunulmuştur. Daha önce Kopenhag Belediyesi tarafından hizmete sunulan ve şu anda Danimarka İnsan Hakları Enstitüsü'ne (IMR) devredilen internet portalına yapılan şikayetler sonrasında Danimarka'daki ayrımcılığın boyutu ve maruz kalan kimselerin sayısının tespiti bakımından yararlı olacağı düşünülmekte, ayrıca ayrımcılıkla mücadele için erişim imkanları artırılmış bulunmaktadır. Bu kapsamda Danimarka uyum Bakanlığı tarafından yayınlanan bir araştırmada AB üyesi ülkelerde halkın %16'sının, Danimarka'da ise halkın %14'ünün ayrımcılığa maruz kaldığı, Danimarka'daki göçmenlerin ise % 46'sının ayrımcılığa maruz kaldığı ancak % 14'ünün şikayette bulunduğu kaydedilmiştir.

1.5.5.2. Mevzuat Değişikliği ve Önemli Yargı Kararları

a) Aile Birleşimi

Danimarka Hükümeti tarafından rapor dönemi içerisinde Yabancılar Yasası'nın aile birleşimine ilişkin kurallarını yumuşatan yeni düzenlemeler içeren yasa tasarısı yasalaşarak yürürlüğe girmiştir.

Buna göre;

- Yürürlükteki Yabancılar Yasası'nda öngörülen aile birleşimi çerçevesinde oturum izni alınabilmesi için aile birleşimi yapacak eşlerin her ikisinin de 24 yaşını doldurmuş olması koşulu sürdürülmekte, ancak Danimarka'da ikamet eden eşten istenen diğer bazı koşullarda yumuşatıcı düzenlemeler yapılmıştır.

- Aile birleşiminde Danimarka'daki eş ile Danimarka dışından gelecek olan eşin 24 yaşın altında olmaları ya da her ikisinin 24 yaşında veya daha fazla olması, yasal, meşru ve tam zamanlı bir işte çalışmak suretiyle edindiği iş tecrübesi, Danimarkaca dil yeterliliği veya aynı düzeyde İngilizce, Almanca, Fransızca ya da İspanyolca dillerinden birinde veya birkaçında dil yeterliliğine sahip olması, Danimarka içinde veya dışında tamamladığı eğitim durumuna, ayrıca Danimarka'da getto olarak belirlenen bölgelerin dışında yaşamış olması, insani işlerde çalışmış olması, kendi ülkesinde

belli bir süre kendi kendine yeter durumda bulunması gibi ek kriterlere bağılı olarak verilen puan sistemi kaldırılmıştır.

- Avustralya, Kanada, İsrail, Japonya, Yeni Zelanda, İsviçre, Güney Kore ve ABD vatandaşlarının dışındaki ülkelerden gelenlere yönelik uygulanan Danimarkaca dil yeterliliğı ile Danimarka ve Danimarka toplumu hakkında bilgi sahibi olmayı öngören göçmenlik/uyum sınavı kaldırılmış, bu sınavın yerine aile birleşimi yapan yabancılara üç aşamalı ve 9 aylık süre sonunda yapılacak dil sınavı getirilmiştir.

- Aile birleşimi başvurularında istenen başvuru ücretleri kaldırılmıştır.

- Danimarka'ya gelen eşe Entegrasyon Yasası veya Aktif Sosyal Politika Yasası çerçevesinde ileride yapılabilecek yardım masraflarını karşılamak üzere 100.000 DKK (Bu miktar her yıl yeniden belirlenmektedir) tutarında yatırılması öngörülen mali teminat 50.000 DKK'na düşürülmüştür ve bu miktarda üç aşamalı dil sınavındaki başarıya göre 10.000 DKK'lık kısmının geri ödenmesi mümkün olabilmektedir.

- Aile birleşimine izin verilebilmesi için eşlerin Danimarka'yla ortak bağlarının başka bir ülkeyle olan ortak bağlarından daha güçlü olmasını öngören ve eşlerin Danimarka'ya bağılılığında esas alınan 28 yıllık Danimarka'da ikamet etme süresi 26 yıla düşürülmüştür.

b) Sürekli Oturma İzni

Danimarka Hükümeti tarafından Yabancılar Yasası'nın 11. maddesinde yer alan kuralları yumuşatmak amacıyla hazırlanan yasa tasarısı yürürlüğe girmiştir. Buna göre;

- Yürürlükteki Yabancılar Yasası'nda aile birleşiminde olduğu gibi sürekli oturma izni için de öngörülen meşru ve tam zamanlı bir işte çalışmak suretiyle edindiğı iş tecrübesi, Danimarkaca dil yeterliliğı veya aynı düzeyde İngilizce, Almanca, Fransızca ya da İspanyolca dillerinden birinde veya birkaçında dil yeterliliğine sahip olması, son 2,5 yıl içerisinde çalışmış ve herhangi bir suç işlememiş olması, Danimarka içinde veya dışında tamamladığı eğitim durumuna, ayrıca Danimarka'da getto olarak belirlenen bölgelerin dışında yaşamış olması, insani işlerde çalışmış olması, kendi ülkesinde belli bir süre kendi kendine yeter durumda bulunması gibi ek kriterlere bağılı olarak verilen puan sisteminin kaldırılmasını,

- Yürürlükteki Yabancılar Yasası'nda sürekli oturma için öngörülen Danimarka'da yasal olarak ikamet etmiş olma şartının 4 seneden 5 seneye çıkarılmasını,
- Sürekli oturma izni almak için son 3 sene içerisinde herhangi bir sosyal yardım almamış olma şartının da hafifletilmesini,
- Sürekli oturma izni başvurusunda bulunan kimselerden daha önce istenen Danimarkaca dil yeterlilik düzeyinin orta düzeyden (2. derece) temel seviyeye (1. derece) indirilmesini,
- Daha önce sürekli oturma izni başvurusunda bulunan kimselerden istenen son 3 yıl içerisinde 2,5 yıl düzenli ve tam zamanlı bir işte (haftada 36 saat) çalışmış olma ya da son 4 yıl içerisinde düzenli ve tam zamanlı bir işte çalışmış olma ve bu süre içerisinde 6 ay süre ile mesleki eğitime devam etme ya da en üst düzeyde Danimarkaca dil yeterlilik seviyesini (3. derece) tamamlamış olma şartının son 5 yıl içerisinde 3 yıl çalışmış olmak şekline dönüştürülmesi suretiyle çalışma şartının esnekleştirilmesi, serbest çalışanlardan aynı şartın istenmesi, 3 yıllık çalışma süresi içerisinde haftada en az 30 saatlik çalışmanın kabul edilmesi, bu çalışmalarda sosyal hizmet ve bakım hizmeti niteliği taşıyan çalışmalara özel önem verilmesi, kısmi zamanlı çalışmalarda ise haftada 15 ila 30 saat arası çalışmanın toplanarak istenen tam zamanlı çalışma süresine tamamlanması, Danimarka dışına gönderilen işçilerden ise 2 yıllık tam zamanlı çalışma süresi istenmesini,
- Bir önceki Yabancılar Yasası'nda sürekli oturma izni başvurusunda eğitime devam etme koşulu zorunlu bir koşul olmayıp uyum testlerinde aranan kriterler arasında yer almakta ve sürekli oturma izni başvurusunda bulunan ve bir yüksek öğretim programını tamamlayan kimselere 15 puan kazandırmakta iken yeni düzenleme ile lise eğitimiyle veya mesleki eğitimle birlikte yüksek öğretimi bir bütün olarak çalışmaya eşdeğer tutulması, Danimarka'da lisans eğitimi bitiren bir kimseye doğrudan sürekli oturma izni verilmesini öngörmektedir.

a) Ana Dili Eğitiminin Yeniden Başlatılması

Rapor dönemi içerisinde Danimarka Hükümeti tarafından yürürlüğe konulmak üzere ana dili eğitiminin yeniden başlatılmasını öngören bir plan kamuoyuna açıklanmıştır. Söz konusu Planda ilköğretim okullarında belli derslerde ana dili eğitimini başlatma kararı vererek önümüzdeki 2 yıl içerisinde 210'dan fazla okulda ana dili eğitiminin verilmesini öngörmüştür.

b) Yabancılar Düşük Ücretli İşlerde Çalışmaya Daha İstekli

Danimarka İstatistik Kurumu (Statistiks Danmark) tarafından yayımlanan bir çalışmada ülkedeki yabancıların Danimarkalılara göre düşük ücretli işlerde çalışmaya daha çok istekli olduklarının belirlendiği, buna göre Danimarka'da çalışan yabancıların % 27'sinin saat ücreti 130 DKK'nun altında olan işlerde çalıştıkları, buna karşılık Danimarkalılar arasında bu oranın % 10'da kaldığı tespit edilmiştir.

c) Yeni Kuşak Göçmenlerin Seçimlere Katılımı Daha Düşük

Danimarka'da yaklaşan yerel seçimler göz önüne alınarak yapılan bir araştırmada Batı Avrupa dışındaki ülkelerden gelen göçmenlerin sonradan gelen kuşaklarının seçimlere ve demokratik süreçlere ebeveynlerinden daha az katılım gösterdiklerinin belirlendiği açıklanmıştır. Söz konusu araştırmada son seçimlerde sandıklara giden Batı Avrupa dışından gelen birinci kuşak göçmenlerin oranı % 36,9 iken bu oranın sonradan gelen kuşaklar arasında %31,7'ye düştüğü tespit edilmiştir.

d) Doğu Avrupa'dan Gelen İşçi Sayısı Artmakta

Danimarka işgücü piyasasına katılan Doğu Avrupa ülkelerinden gelen işçilerle ilgili yapılan bir çalışmada sayının 51.000'i aştığı belirtilerek bu rakamın düşmesinin söz konusu olmayacağı gibi giderek artacağı kaydedilmiştir. Özellikle Danimarka iş dünyası tarafından bu ülkelerden gelen işçilerin işbirliğine daha açık olmaları ve daha az ücretle çalışmayı kabul etmeleri gerekçe gösterilerek daha çok tercih edildikleri, dolayısıyla Danimarkalı işçiler ile Danimarka'da sürekli oturma ve çalışma izni olan göçmen işçileri zor günlerin beklediği ifade edilmiştir.

e) Mesleki Eğitim Kurumlarına Talep Azalmakta

Danimarka'da gençlerin son yıllarda mesleki eğitim veren okullara gitmek yerine çoğunun normal liseleri tercih etmesinden kaynaklanan durumun daha ileriki yıllarda ciddi sorunlara sebep olacağı, ara eleman bulma sorununun giderek arttığı kaydedilerek bu alanda ciddi reforma gereksinim duyulduğu ifade edilmiştir. Ayrıca mesleki eğitime devam edenlerinin çoğunun da eğitim süresi içerisinde mesleki eğitimden ayrıldıkları göz önüne alındığında başta mesleki eğitime giriş koşullarının yoğunlaştırılmasının yanı sıra mesleki eğitime devamı teşvik edici düzenlemelerin yapılması gerektiği dile getirilmiştir.

f) Müslüman ve Hristiyan Göçmen Nüfusun Sayıları Değişiyor

Danimarka Kopenhag Üniversitesi Sosyoloji Bölümü tarafından geçen 10 yıl içerisinde göçmenlerle ilgili kaydedilen gelişmeler konusunda yapılan çalışmada, 10 yıl öncesinde Müslüman göçmenlerin sayısının Hristiyan göçmenlere göre % 30 daha fazla olmasına karşın bugün aradaki farkın % 7'ye düştüğü kaydedilmiştir. Çalışmada Danimarka'da şu anda 244.000 Müslüman göçmen, 227.000 ise Hristiyan göçmen ve onların geriden gelen kuşaklarının bulunduğu belirtilmekte, AB üyesi ülkeler arasında uygulanan serbest dolaşım dolayısıyla Danimarka'daki Müslüman ve Hristiyan göçmenler arasındaki farkın giderek azalacağı, önümüzdeki 5 yıl içerisinde Hristiyan göçmenlerin sayısının Müslüman göçmenlerin sayısını geçeceği kaydedilmiştir.

g) Ülkesine Dönen Türk Göçmen Gençlerin Sayısı Artmakta

Danimarka İstatistik Kurumu tarafından yayınlanan Türk kökenli Danimarkalılarla ilgili istatistikî verilerde 2012 yılında Türkiye'ye kesin dönüş yapan Türk kökenli Danimarkalıların sayısı 506'ya ulaşmıştır. Bu eğilimin 2010 yılında 325 kişi ile başladığı, 2011 yılında 495'e yükseldiği kaydedilmiştir. Söz konusu geri dönüşün Türk ekonomisinde kaydedilen gelişmelerden kaynaklandığı belirtilerek özellikle 20-24 yaşa arası gençlerin Türkiye'de şanslarını denemek istedikleri ifade edilmiştir.

h) Göç ve Uyum Araştırmasında İlginç Sonuçlar

Danimarka'da göçmenler ve uyum alanında en çok ciddiye alınan ve kapsamlı araştırmalardan olan Ropckwool Fonu'nun göç ve uyum araştırmasında çarpıcı sonuçlar ortaya çıkmıştır. Rockwool Fonu Araştırma Birimi tarafından gerçekleştirilen araştırmada göçmenler arasındaki boşanma oranının Danimarkalıları geçtiği belirtilmekte, özellikle ikinci ve üçüncü kuşak göçmenlerin Danimarka yaşam tarzını benimsedikleri kaydedilmektedir. Söz konusu araştırmada göçmen grupları arasında eğitim, iş piyasası sosyalleşme gibi konularda istatistikî bilgiler verilmekte, göçmenlerin eş seçiminde büyük oranda kendi milletinden ve kültüründen biriyle evlenmeyi tercih ettikleri belirtilmektedir. Araştırmada ayrıca Danimarkalılarla evlenen Türk, Pakistanlı ve eski Yugoslavya'dan gelen göçmen oranının oldukça düşük olduğu kaydedilmekte, genç göçmenlerin artık kendi ülkelerinden biriyle evlenmek yerine Danimarka'da yaşayan kendi milletinden ve kültüründen birini eş olarak tercih ettikleri ifade edilmektedir.

Öte yandan Türkiye, Pakistan, Irak ve eski Yugoslavya'dan gelen göçmenler arasında yapılan araştırmaya göre 25-54 yaş arasındaki göçmenler arasındaki boşanma oranının % 34'e ulaşmış bulunduğu dikkat çekilen araştırmada uzmanlar her ne kadar bu durumun tuhaf görünse de boşanma oranındaki artışın göçmenlerin Danimarka'ya uyumunu ve Danimarkalılarla neredeyse aynı oranı yakalamış olmasının Danimarka yaşam tarzını benimsediklerini göstermeleri açısından olumlu değerlendirilmesi gerektiğini dile getirmektedirler. Araştırmanın en çarpıcı sonuçlarından biri ise yaşam tarzı tercihinde birinci kuşak göçmenler ile ikinci ve üçüncü kuşak göçmenler arasında oluşan uçurumun ortaya çıkmasıdır. Genç göçmen grupların Danimarkalı komşularının yaşam tarzını tercih ettikleri, çalışma, eğitim, boş zamanları değerlendirme gibi konularda göçmenler ile Danimarkalıların tercihleri arasında bir fark görülmediği belirtilmektedir.

Araştırmada Danimarka'da yaşayan genç göçmenlerin aile kurma çocuk sahibi olma gibi konularda Danimarkalılara benzedikleri, belli bir ekonomik altyapıyı oluşturduktan sonra evlenme ve çocuk sahibi olmayı düşündükleri, dolayısıyla geç evlendikleri ancak erken boşandıkları gibi bir durumun ortaya çıktığı dile getirilmektedir. Yine Araştırmaya göre Danimarka'ya en iyi uyum sağlayan göçmen grupları olarak Pakistanlılar ve eski Yugoslavya'dan gelen göçmenler ön sıralarda yer alırken vatandaşlarımızın ise orta sıralarda yer aldığı kaydedilmiştir.

1.5.5.3.Sayısal Veriler

Danimarka Uyuşuna Geçen Vatandaşlarımızın Sayısı

Yıllar	Sayı
1979-1999	11.170
2000	3.096
2001	3.270
2002	1.948
2003	2.158
2004	732
2005	878
2006	1.125
2007	527
2008	581
2009	511
2010	239
2011	227
2012	278
Toplam	26.740

Kaynak: Danimarka İstatistik Bürosu

Danimarka'ya Gelen ve Ayrılan Vatandaşlarımızın Sayısı

Yıl	Gelen	Ayrılan
2010	832	431
2011	662	604
2012	667	675
2013	833	578

Kaynak: Danmarks Statistiks –VANIAAR - UDVAN

Bulunulan Ülke Uyruğuna Geçen Vatandaşlarımız ile Diğer Yabancıların Sayısal Mukayesesi

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013*
Türk	527	581	511	239	227	278	
Irak	515	1.166	1.201	368	1.065	775	
Bosna Hersek	224	270	265	131	217	169	
Somali	317	527	264	142	345	387	

Kaynak: Invandrere i Danmark 2012 Pg. 40

Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

Danimarka'da 5'i federasyon, 1'i kadın derneği, 3'ü Danimarka'daki Türk işadamları tarafından ticari ve ekonomik alanda kurulmuş dernekler (Danimarka-Türkiye İşadamları Derneği (DATİAD), Müstakil İşadamları Derneği (MÜSİAD) ve Danimarka Türk Ticaret ve Sanayi Odası (TÜMSİAD)) ile 2'si de üniversite öğrencilerinin/mezunlarının kurduğu dernekler (Türkiye Danimarka İletişim Platformu ve Danimarka Türk Gençlik Derneği) olmak üzere, vatandaşlarımız tarafından kurulan toplam 67 civarında dernek bulunmaktadır.

2012 yılı itibarıyla

Dernek Türü	Sayı
Üst Kuruluşlar	5
Dini Hizmet Amaçlı Dernekler	42
Sosyal ve Kültürel Amaçlı Dernekler	18
Spor Dernekleri	1
Diğerleri	1
Toplam	67

Vatandaşlarımızın Genel ve Yerel Yönetimlere Katılımlarıyla İlgili Sayısal Bilgiler

2013 Yılı İtibariyle

Avrupa Parlamentosu	
Federal Parlamento	2
Eyalet Parlamentoları	
Yerel Yönetimler	39
Yabancılar Meclisleri	
Toplam	41

2012 Yılı itibarıyla

Sıra No	Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	Partisi
1	Taner Yılmaz	Kopenhag	Sosyal Demokrat Parti (S)
2	Ayfer Baykal	Kopenhag	Sosyalist Halkçı Parti (SF)
3	Hüseyin Araç	Århus	Sosyal Demokrat Parti (S)
4	Bünyamin Şimşek	Århus	Liberal Parti (V)
5	Cemal Oklu	Roskilde	Sosyal Demokrat Parti (S)
6	Tuncay Yılmaz	Roskilde	Sosyalist Halkçı Parti (SF)
7	Canan Doğan	Holstebro	Sosyal Demokrat Parti (S)
8	Emine Koca	Slagelse	Sosyal Demokrat Parti (S)
9	Sadık Zeki Topçu	Ringsted	Sosyal Demokrat Parti (S)
10	Neslihan Diksan	Furesø	Sosyal Demokrat Parti (S)
11	Fatma Çetinkaya	Randers	Sosyal Demokrat Parti (S)
12	Ali Vural	Kerteminde	Sosyalist Halkçı Parti (SF)
13	Seyit Ahmet Özkan	İshøj	Sosyal Demokrat Parti (S)
14	Bilal İnekçi	İshøj	Sosyalist Halkçı Parti (SF)
15	Şengül Deniz	Ishøj	Sosyal Demokrat Parti (S)
16	Bayram Yüksel	Ishøj	Sosyal Demokrat Parti (S)
17	Sami Deniz	Ishøj	Sosyalist Halkçı Parti (SF)
18	Kemal Bektaş	Høje-Taastrup	Sosyal Demokrat Parti (S)
19	Ekrem Günbulut	Høje-Taastrup	Sosyal Demokrat Parti (S)
20	Fuat Yalan	Helsingør	Sosyal Demokrat Parti (S)

21	Serdal Benli	Gladsaxe	Sosyalist Halkçı Parti (SF)
22	İsminur Lone Yalçinkaya	Gladsaxe	Liberal Parti (V)
23	Turan Savaş	Fredericia	Sosyal Demokrat Parti (S)
24	Ergin Özer	Fredensborg	Sosyal Demokrat Parti (S)
25	Mahmut Erdem	Brøndby	Sosyalist Halkçı Parti (SF)
26	Doğan Polat	Albertslund	Sosyal Demokrat Parti (S)
27	Mehmet Küçükakın	Albertslund	Sosyalist Halkçı Parti (SF)
28	Erdal Çolak	Vallensbæk Strand	Sosyalist Halkçı Parti (SF)
29	Emrah Tuncer	Holbæk	Sosyal Liberal Parti (RV)
30	Ali Ünsal	Køge	Liberal Parti (V)
31	Özgen Yücel	Hillerød	Liberal Parti (V)
32	Mustafa Kellegöz	Silkeborg	Sosyal Demokrat Parti (S)

1.5.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER

İki Ülke Arasında İmzalanan Anlaşma ve Protokoller

Anlaşma Adı	İmza Tarihi
Ticaret Anlaşması	15/12/1948
Türkiye-Danimarka İktisadi, Sınai, Bilimsel ve Teknik İşbirliği Anlaşması	26/10/1976
Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması	7/2/1990
Sağlık İşlerine İlişkin Protokol	25/4/1991
Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması	30/5/1991
Turizm İşbirliği Anlaşması	20/7/1993
Sosyal Güvenlik Sözleşmesi	22/01/1976

Ülkemiz ile Danimarka arasında 22 Ocak 1976 tarihinde imzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesi 1 Şubat 1978 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Anılan Sosyal Güvenlik Sözleşmesi, 13 Aralık 1999 tarihinde revize edilmiştir ve revize Sözleşme 1 Aralık 2003 tarihinden bu yana yürürlüktedir.

1.6. AVUSTURYA

1.6.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

01.01.2013 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk
Erkek	4.123.622	504.954	58.764
Kadın	4.328.238	499.314	54.906
Toplam	8.451.860	1.004.268	113.670

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu

Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

01.01.2013 tarihi itibarıyla

	0 – 15	16 – 24	26 – 49	50 – 65	65 ve yukarı
Erkek	10.172	8.771	29.369	7.291	3.161
Kadın	9.643	8.494	25.225	8.349	3.195
Toplam	19.815	17.265	54.594	15.640	6.356

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu

Vatandaşlarımızın Eyaletlere Göre Dağılımı

01.01.2012 tarihi itibarıyla

Eyaletler	Erkek	Kadın	Toplam
Burgenland	439	401	840
Kaernten	433	423	856
Aşağı Avusturya	7.975	7.514	15.489
Yukarı Avusturya	7.324	6.722	14.046
Salzburg	3.393	3.054	6.447
Steiermark	3.115	3.020	6.135
Tirol	5.852	6.030	11.882
Vorarlberg	6.985	6.686	13.671
Viyana	22.453	20.955	43.408
Genel Toplam	57.969	54.805	112.774

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu

Vatandaşlarımızın Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi

01.01.2013 tarihi itibarıyla

Milliyet	Toplam
Almanya	157.793
Türkiye	113.670
Sırbistan	111.280
Bosna Hersek	89.925
Hırvatistan	58.619
Romanya	53.261
Polonya	45.965
Macaristan	37.004
Rusya	27.343
Slovakya	25.333
Makedonya	19.377
Kosova	17.943
İtalya	17.831
Bulgaristan	14.144
Afganistan	12.380
Çek Cumhuriyeti	10.232
Çin	10.191
Slovenya	9.592
Diğer	172.405
TOPLAM	1.004.288

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu / 01.01.2013

Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

2013 yılı itibarıyla

Büyükkelçilik Görev bölgesi	Evlenen			
	Doğan	Ölen	Türk-Türk*	Türk*-Yabancı
Avusturya	1.501	299	144	584

Kaynak: Statistisches Jahrbuch 2014

**Uyarı: 5901 Sayılı Kanun kapsamında izin ile Türk vatandaşlığından ayrılan "Mavi Kart" hamili Türk uyruklular ile çifte vatandaşlık hakkı olup, bulunduğu ülke kimlik kartı ile işlemlerini yaptıran vatandaşlarımız bu sınıfa dâhil değildir.*

1.6.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

1.6.2.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Avusturya'nın çalışma yaşındaki (15-64 yaş) nüfusunun toplam sayısı 5.662.300 olup, bu sayının 4.444.100'ü istihdam hayatına katılmış bulunmaktadır. Sivil işgücünün (15-64 yaş) istihdama katılım oranında, %73'lük bir ortalama değerle AB üyesi ülkeler arasında beşinci sırada gelmektedir. İşgücüne katılım oranı Avusturya vatandaşlarında %74 iken (erkeklerde: %79, kadınlarda: %70), bu oran göçmen kökenlilerde ortalama %66 (erkeklerde %73, kadınlarda %59), Türk kökenlilerde de %56 (erkek: %69, kadın: %43) şeklinde ortaya çıkmaktadır.

1.6.2.2. Mevzuat Değişiklikleri ve Önemli Yargı Kararları

Cüzi Çalışma (Geringfügige Beschäftigung) Ücret Sınırı; 01.01.2013 tarihinden itibaren geçerli olacak şekilde yeniden belirlenmiştir. Buna göre kaza sigortası dışında uzun vadeli sigorta kolları primi ödenmeyen kısmi süreli ve sınırlı kazançlı bu çalışma ilişkisinde; günlük 29,70 Avro, aylık 386,80 Avro kazanç elde edilebilecektir.

İş Kanununda yapılan ve 01.01.2014 tarihinden itibaren yürürlüğe girecek olan yasal düzenleme; çalışanlara, bakmakla yükümlü oldukları birinci derece yakınlarının bakımını üstlenmek üzere 1-3 ay arasında değişen sürelerde "Bakım İzni" (Pflegekarenz) verilmesine imkân tanımaktadır. Bir işletmede aralıksız olarak en az üç aydan beri çalışanlara verilmesi öngörülen bakım izni başvurusunda, bakılacak kişinin en az "3. Basamak" kapsamına giren (0-18 yaş grubunda olanlar ile ruh ve sinir hastalarında 1. Basamak) engel derecesine sahip bulunması esastır. Yeni yasal düzenleme, bakım izni başvurusu kabul edilen çalışanlara haftalık çalışma saatini 10'a düşürmesine de olanak tanımaktadır. Bakım izni aynı kişi için, bakım derecesinde artış olmadığı sürece, sadece bir defaya mahsus verilebilecektir.

Federal Meclis'in kabul ettiği yeni bir yasal düzenleme, eğitim izni kullanan çalışanların, "**kısmi çalışma**" kapsamında çalışma saatlerinde % 25-50 oranında kesinti yapılabilmesine imkân sağlamaktadır. 2013 yılı Temmuz ayından itibaren yürürlüğe giren bu düzenleme, çalışma

saatlerindeki kısıtlama için İş Piyasası Servisi'nin (AMS) saat başına 0,76 Avro tutarında ödeme yapmasını öngörmektedir

Federal Yüksek İdare Mahkemesi "8Ob A 76/12b" sayılı kararında, işten çıkartılmış olması nedeniyle **erken emekliliğe** başvuran ve yaş koşuluna bağlı olarak emekli aylığı eksik ödenen sigortalının tazminat talebini reddetmiştir. Yüksek Mahkeme, 60 yaşını doldurmadan işten çıkartılan sigortalının, bu işleme karşı açtığı davayı kazandığını, işverenin bu durumda çalışmanı tam ücretle yeniden işe almakla yükümlü olduğunu kabul etmiş, ancak sigortalının bu süreci beklemeden yaşlılık aylığı başvurusunda bulunup, aylık almaya başladığını vurgulayarak, erken aylık ödenmesine bağlı eksik ödemelerin, eski işverence tazmin edilemeyeceğine hükmetmiştir.

St. Pölten Yüksek Eyalet Mahkemesi "21 R 16/13 f" sayılı kararında, Türk vatandaşı olduğu gerekçesiyle davacıya "**Götürü Ulaşım Yardımı**" (Pendlerhilfe) ödemeyen Aşağı Avusturya Eyaletini haksız bulmuş ve bu husustaki yerel mahkeme kararını değiştirmiştir. Karara göre yetkili Eyalet makamı davacı Türk işçisine 14 gün içinde 750 Avro (2012 tarihinden itibaren % 4 faiz uygulanacaktır) tutarında ödeme yapacak ve dava masraflarını da üstlenecektir. Davacı Türk vatandaşı 40 yıldan beri Avusturya'da ikamet etmekte olup, süresiz oturma izni hamilidir. Davalı taraf yaptığı savunmada, götürü ulaşım yardımını ilgili yasal mevzuat gereği sadece Avrupa Ekonomik Alanı'na giren ülke vatandaşlarına yaptığını, bu yardımın esasen bir sosyal ödenek anlamını taşımadığını ve bu şekliyle de ayrımcılık yasağıyla ilgili Eyalet mevzuatının ihlal edilmediğini ifade etmiştir.

Federal Yüksek Mahkeme, "9 Ob A 40/13 t" sayılı kararında, Polonya asıllı Avusturya vatandaşının, işverenin çok sık rapor alması nedeniyle aldığı işten çıkartılması kararına yaptığı itirazı kabul etmiş ve işverenin iş akdi feshinde **milliyete dayalı ayrımcılık** yaptığını hükmetmiştir. Yüksek Mahkeme, davacı tarafın, işyerinde emrinde çalıştığı ustabaşının sürekli olarak "pissin, yalancı ve hırsızsin, aptalsın ve beyinsizsin" şeklindeki hakaretlerine maruz kaldığını, esasen iki kişinin yapması gereken işi yaptığını ve bu nedenle bel fitiği olduğunu, sözlü tacizlerin de kendisini depresyona sürüklediği yolundaki savunmasını inandırıcı bulmuş ve davalı tarafın, davacının Avusturya vatandaşı olduğu gerekçesiyle milliyete dayalı ayrımcılığın söz konusu edilemeyeceği şeklindeki tezini reddetmiştir. Mahkeme, davacının işyerinde sadece göçmen kökenli çalışanların bulunduğu bir ekipte yer almış olmasının, milliyete dayalı ayrımcılığa yeterli delil teşkil edeceğini ayrıca vurgulamıştır.

1.6.2.3. Sayısal Veriler

Aktif Nüfus/İşgücü Sayıları ve Oranları

01.01.2013 tarihi itibarıyla

	Kadın		Erkek		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Ülke Geneli	1.720.800	70	1.974.400	79	3.695.200	74
Yabancı	222.600	59	265.900	73	488.500	66
Türk*	11.900	43	27.800	69	39.700	56
Genel Toplam	1.955.300	67	2.268.100	78	4.223.400	73

Kaynak: Federal İstatistik Kurumu

*5901 Sayılı Kanun kapsamında izin ile Türk vatandaşlığından ayrılan "Mavi Kart" hamili Türk uyruklular ile çifte vatandaşlık hakkı olup, bulunduğu ülke kimlik kartı ile işlemlerini yaptıran vatandaşlarımız ile işsizlik kaydı bulunan vatandaşlarımız bu sınıfa dâhil değildir.

Toplam İşgücünün (25-64 Yaş) Eğitim Durumu

	Genel	Avusturya Kökenli	Türk Kökenli
Zorunlu Eğitim	% 15,6	% 12,0	% 64,2
Mesleki Eğitim	% 53,6	% 58,3	% 25,0
Lise ve Dengi	% 15,3	% 14,8	% 8,0
Yüksek Öğrenim	% 14,8	% 14,9	% 2,8

Kaynak: Migration&Integration 2013

Çalışan Türklerin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

01.01.2012 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Türk Vatandaşları	Türk Asıllı Olanlar
15-19	<3.000	<3.000
20-55	40.800	84.500
56-65	<3.000	3.900
65 yaş üzeri	<3.000	<3.000
Toplam (Yaklaşık)	49.800	91.700

Kaynak: İş Piyasası Servisi İstatistikleri

Çalışan Türklerin Çalışma Dairelerine/Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

01.01.2013 tarihi itibarıyla

Yerleşim Bölgesi	Sayı
Burgenland	300
Kaernten	0
Aşağı Avusturya	5.100
Yukarı Avusturya	4.400
Salzburg	2.700
Steiermark	1.800
Tirol	5.600
Vorarlberg	6.000
Viyana	13.800
Toplam	39.700

Kaynak: İş Piyasası Servisi

Çalışan Yabancıların İş Kollarına Göre Dağılımı

01.01.2012 tarihi itibarıyla

İşkolları	Çalışan Sayısı
Tarım- Orman	10.233
Sanayi	76.364
Ticaret - Ulaştırma	16.233
Hizmetler	53.576
Teknik Meslekler	3.672
İdari işler- Büro Hizmetleri	8.974
Sağlık- Eğitim	6.313
Diğerleri	283.118
Toplam	458.483

Kaynak: İş Piyasası Servisi

Not: İş Piyasası Servisi, çalışan vatandaşlarımızın iş kollarına göre dağılımı hakkında istatistik tutmamaktadır. Yukarıdaki tablo mevcut istatistikler ışığında değiştirilerek düzenlenmiştir.

Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

	Yabancı Kökenli	Türk Vatandaşı	Türkiye Doğumlu
Erkek	41.100	<3.000	4.500
Kadın	25.900	<3.000	<3.000
Toplam	67.700	<6.000	5.000

Kaynak: Arbeitskraefteerhebung 2011

Avusturya İstatistik Kurumu, serbest çalışanların milliyetleri ve faaliyet gösterdikleri sektörlere göre dağılımına ilişkin istatistik tutmadığı gibi, bunların istihdam ettiği işçi sayısı hakkında da bilgi ve doküman mevcut değildir.

Federal İstatistik Kurumu tarafından çıkartılan "Göç ve Entegrasyon Yıllığı 2013" adlı kitapçık, 2012 yılı verileri ışığında çalışma hayatındaki 111.100 Türk ve Türk asıllı göçmen nüfusun % 7,6'sının (8.450) serbest çalıştığına işaret etmektedir. Aynı kaynak, Türk ve Türk asıllı müteşebbislerin, yabancı kökenli girişimciler içindeki oranını % 6 olarak vermektedir.

Viyana Ticaret Odası yetkililerinin yaptığı açıklamalara göre, buradaki Türk ve Türk asıllı müteşebbislerin sayısı 3.000'i geçmektedir ve bunlardan 1000 kadarının Türk vatandaşı olduğu anlaşılmaktadır. Müteşebbislerimizin faaliyet alanı, % 45 ile ticari sektörlerde yoğunlaşmaktadır. Zanaatkâr olarak serbest meslek icra edenlerin oranı ise % 29 olup, bu sektörü % 26 ile hizmetler takip etmektedir.

Vatandaşlarımızın veya Türk kökenli müteşebbislerin kurmuş oldukları şirketlerin türleri ve büyüklüklerine ilişkin ayrı bir istatistik tutulmamaktadır. Bununla birlikte, bunların ağırlıklı olarak perakende ticaret sektöründe (2.000) ve gastronomi (500) alanında faaliyet gösterdiği, keza 100 kadar şirketin ithalatçı-toptancı olarak ticari faaliyet yürüttüğü tahmin edilmektedir. Türk veya Türk kökenli işletmelerde toplam 6.000 kişinin istihdam imkânı bulunduğu ve bu sayının çok büyük oranda yine Türk kökenli göçmenlerden oluştuğu düşünülmektedir.

Avusturya Ticaret Odası yetkilileri, Türk veya Türk kökenli şirketlerin toplam 300 milyon Avro tutarında bir ciroya sahip olduğu tahminen belirtmektedirler. Bu ciroların yaklaşık % 30'unun, Türkiye'den mal ithal eden firmalara ait olduğu hususunda ortak görüş bulunmaktadır.

Avusturya'da faaliyet gösteren Türk girişimciler, büyük ölçüde küçük ve orta ölçekli Türk işletme sahiplerini bir araya getiren ATİS, TÜMSİAD, MÜSİAD ve Viyana Türk İş Adamları Derneği adı altındaki teşkilatlarla örgütlenmiş bulunmaktadır.

Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

01.01.2012 tarihi itibarıyla

İşkolları	Ortalama Aylık Ücretler €
İmalat Sanayi	2.113
İnşaat	1.889
Ticaret, Oto Bakım ve Tamiri	1.608
Ulaştırma ve Depolama	2.002
Gastronomi	1.143
Bankacılık ve Sigortacılık	2.712
Diğer Ekonomik Faaliyetler	1.353
Kamu Hizmetleri, Savunma, Sosyal Sigortalar	2.204
Eğitim, Öğretim	2.250
Sağlık ve Sosyal İşler	1.764
Tüm Faaliyet Alanları Ortalaması	1.906

Kaynak: Federal Çalışma Bakanlığı

Avusturya'da yasal asgari ücret uygulaması bulunmamaktadır. Bununla birlikte Federal Çalışma Bakanlığı sadece ev hizmetlerinde istihdam edilenlere uygulanmak üzere aylık asgari ücret sınırlarını belirlemektedir. Bu kapsamda ödenecek asgari ücretlerde istihdam edilen kişinin mesleki eğitimi ve çalışma süresi esas alınmaktadır.

Federal Çalışma Bakanlığı, ev hizmetlerinde çalıştırılan meslek eğitimli personele 1-5 hizmet yılı için 1144,20 € tutarında asgari ücret ödenmesini kararlaştırmıştır. Aynı hizmet süresi için ev hizmetlerinde çalıştırılan eğitimli aşçılara 1454,30 €, keza çocuk ve bebek bakıcılarına, yine aynı koşullarda 1245,40 € asgari ücret ödenmesi zorunludur.

Ev hizmetlerinde hasta veya yaşlı bakımı için istihdam edilen kişiler 1262,40 € (1-5 hizmet yılı için) asgari ücret almaktadır. Bu personelin eğitimli olması halinde ödenecek asgari ücret sınırı 1510,60 € olarak tespit edilmiştir.

Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

Avusturya Sendikalar Birliği (ÖGB) çatısı altında faaliyet gösteren toplam 7 sendika ile işverenleri temsilen Ticaret Odaları arasında her yıl toplam 450 den fazla toplu iş sözleşmesi imzalanmaktadır. Bu sözleşmeler yıllık ücret artışları yanında tatil ödeneği ve yılsonu ikramiyesi gibi ücret dışı yapılan yardımları içermektedir.

İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

31.12.2013 tarihi itibarıyla

	Kadın		Erkek		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Ülke Geneli	122.012	7,0	165.195	8,2	287.206	7,6
Yabancı	26.872	10,5	39.871	10,8	66.743	10,7
Türk*	3.700	-	6.425	-	10.125	17,1*

Kaynak: Federal İş Piyasası Servisi

*Meslek eğitimine devam eden vatandaşlarımız dâhildir. İşsizlik kaydı bulunan bu grubun çıkması halinde, vatandaşlarımız arasındaki işsizlik oranı % 13,8 şeklinde ifade edilecektir.

Uyarı: 5901 Sayılı Kanun kapsamında izin ile Türk vatandaşlığından ayrılan "Mavi Kart" hamili Türk uyruklular ile çifte vatandaşlık hakkı olup, bulunduğu ülke kimlik kartı ile işlemlerini yaptırın vatandaşlarımız bu sınıfa dâhil değildir.

İşsiz Vatandaşlarımızın Çalışma Dairelerine / Bölgelere / İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

2013 Yılı Ortalaması

Federal Eyaletler	Kadın	Erkek	Toplam
Burgenland	22	47	70
Kärnten	32	56	88
Aşağı Avusturya	536	1.053	1.588
Yukarı Avusturya	415	722	1.138
Salzburg	152	274	426
Steiermark	242	418	660
Tirol	387	526	912

Voralberg	313	470	783
Viyana	1.601	2.859	4.460
Avusturya Genel	3.700	6.425	10.125

Kaynak: AMS 2013 Ortalama İstatistik Dökümü

1.6.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR

1.6.3.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Federal Çalışma Bakanlığı

Çalışma hayatının sevk ve idaresinden sorumlu Bakanlık yeniden yapılandırılmıştır. Avusturya'nın çalışma hayatı ve sosyal güvenlik mevzuatı, 31 Ocak 2009 tarihine kadar Ekonomi, Çalışma ve Aile Bakanlığı ile Sosyal Güvenlik ve Tüketiciyi Koruma Bakanlığı olmak üzere iki farklı Federal Bakanlığın sorumluluk alanına bırakılmıştır. Bu tarihten itibaren gerçekleştirilen yasal düzenleme ile Federal Çalışma, Sosyal İşler ve Tüketiciyi Koruma Bakanlığı hayata geçirilmiş ve sosyal politika alanı tek bir kurumsal otoriteye bağlanmıştır.

Yeni Bakanlık, Bakanlık makamı ve yardımcı diğer üniteler yanında 7 ayrı ana hizmet biriminden teşekkül etmiştir.

Bu birimlerin görev ve sorumluluk alanları;

- 1.Sivil Savunma Hizmetleri,
- 2.Sosyal Sigortalar,
- 3.Tüketici Hakları ve Tüketicinin Korunması,
- 4.Bakım, Engelli Hakları ve Yardımları, Diğer Sosyal Yardımlar,
- 5.Avrupa Birliği, Uluslar Arası Kuruluşlar ve İlişkiler,
- 6.İş Piyasası,
- 7.İş Hukuku ve İş Teftiş Kurumu, şeklinde sıralanmaktadır.

Rudolf Hundstorfer Avusturya Sendikalar Birliği (ÖGB) Başkanı iken 27. Hükümetin Çalışma Bakanlığı görevine atanmıştır. Federal Engelliler Savunma Makamı bu Bakanlık bünyesinde faaliyet göstermekte ve sekreteryaya hizmetleri buradan yürütülmektedir.

Sosyal Güvenlik Kurumları

Avusturya sosyal güvenlik sistemi hastalık, kaza ve emeklilik sigortasını kapsamaktadır. Her üç sigorta da çalışanlar için zorunlu tutulan sigorta kollarıdır. Bir sosyal güvenlik kurumu tarafından yürütülmemekle birlikte işsizlik sigortası da zorunlu sigorta kolu olup, ülke genelinde faaliyet gösteren Federal Çalışma Kurumu/İş Piyasası Servisi (AMS-Arbeitsmarktservice) tarafından sevk ve idare edilmektedir.

Avusturya sosyal güvenlik sisteminin finansmanında toplam harcamaların (52,3 Milyar Avro) toplam gelir (52,5 Milyar Avro) içindeki oranı % 99,6 olarak tespit edilmiştir. 2012 yılında toplam gelirden 212.990.235,98 Avro daha az harcama yapılmıştır.

Hastalık sigortası, her Federal eyalette bulunan 9 Bölge, 6 İşletme ve 4 Kurumsal olmak üzere toplam 19 hastalık kasası tarafından yürütülmektedir. 2012 yılı itibarıyla toplam 6.620.491 (3.295.391 Erkek) kişi hastalık sigortalarına aylık prim ödemektedir. Gelirlerin % 82,9'unu prim kesintilerinden sağlayan hastalık sigortası, 8,4 Milyon'luk toplam nüfusun % 99,9' unu (6.288.432 Prim Ödeyen, 1.985.268 Aile Ferdi) kapsamında bulundurmaktadır. Sigorta kapsamında yapılan ve toplam bedeli 15 Milyar Avro olan yardım ve harcamaların tutarı, ulusal gelirin yaklaşık % 5'ine karşılık gelmektedir. Sağlık tesislerine (% 29) ve doktorlara (%24) yapılan ödemeler, gider kaleminin 53'ünü (8,13 Milyar Avro) oluşturmaktadır.

Emeklilik sigortası 6 yetkili kurum tarafından yürütülmektedir. Bu kurumlar; Emeklilik Sigortası Kurumu (ücret karşılığı bağımlı çalışanlar için), Demiryolu ve Maden İşçileri Sigorta Kurumu, Kamu Çalışanları Sigorta Kurumu, Bağımsız Çalışanlar Sigorta Kurumu, Çiftçiler Sigorta Kurumu ve Noterler Sigorta Kurumu, şeklinde sıralanmaktadır. Emeklilik sigorta kurumlarına toplam 3.673.673 kişi sosyal güvenlik primi ödemektedir. Bu sayı içinde Çalışanların Emeklilik Sigortası Kurumu (PVA) 3.137.529 açık ara ilk sırada gelmektedir. Bağımsız çalışan toplam 536.144 kişi sosyal güvenlik prim kesintilerini, bağlı oldukları sosyal güvenlik kurumlarına yatırmaktadır.

Emeklilik sigortası kurumlarının 35,7 Milyar Avro olan toplam gelirinin 27,1 Milyar Avrosu prim kesintilerinden sağlanmaktadır. 2012 yılının toplam gideri olarak verilen 35.691.394.139 Avro'nun 31,4 Milyar Avro'su sigorta aylıklarına harcanmıştır.

Emeklilik sigorta kurumları toplam 2.273.628 hak sahibine sigorta aylığı ödemektedir. Bu sayının 1.554.432'sini yaşlılık aylığı, 208.339'unu maluliyet aylığı, 510.857'sini de dul/yetim aylıkları oluşturmaktadır.

Her 1.000 çalışana düşen emekli sayısı 1992 yılında 582 iken bu sayı 2012 yılı sonu itibarıyla 615'e yükselmiş bulunmaktadır. Ortalama emeklilik yaşı erkek sigortalılarda 59,4 iken bu yaş kadınlarda 57,4 olarak belirlenmiştir.

Rapor döneminde emeklilik sigorta kurumlarına 176.352 aylık başvurusu tespit edilmiştir. Bu başvurulardan 73.223'ü yaşlılık aylığı, 68.150'si maluliyet aylığı, 22.538'u ise dul aylığı talebiyle gerçekleşmiş olup, toplam 123.238 başvuru olumlu sonuçlanmıştır. Bu kapsamda 63.651 sigortalıya yaşlılık (% 52), 27.446 kişiye de maluliyet (% 22) aylığı bağlanmış, 32.141 hak sahibine ise dul/dul erkek/yetim aylığı ödenmeye başlanmıştır.

Zorunlu kaza sigortası yürüten kurum sayısı 4 olup, bunlar; Genel Kaza Sigortası Kurumu, Demiryolu ve Maden İşçileri Kaza Sigortası Kurumu, Kamu Çalışanları Kaza Sigortası Kurumu ve Çiftçiler Kaza Sigortası Kurumu şeklinde sıralanmaktadır.

Toplam 6.148.068 sigortalının prim ödediği kaza sigortası kapsamında 102.026 hak sahibine aylık ödenmektedir. Bu aylıklar içinde kaza aylığı (86.375) ilk sırada gelirken, 12.473 dul ve 2.788 yetim aylığı verilmektedir. Kaza sigortasının 1,515 Milyar Avro tutan toplam gelirinin % 95'i (1,456 Milyar Avro) prim kesintilerinden elde edilmektedir. Toplam harcama tutarının (1,485 Milyar Avro) yaklaşık 600 Milyon Avro'luk kısmı kaza aylıklarının finansmanı için kullanılmıştır. Kaza Sigortası tarafından 2012 yılında kaydedilen 181.299 iş kazası ve meslek hastalığından 321'i ölümle sonuçlanmıştır.

İşsizlik sigortası kapsamında tahsil edilen 5,3 Milyar Avro'ya karşılık 5,8 Milyar Avro harcama gerçekleştirilmiştir. Toplam harcamalar içinde "İşsizlik Parası" (1,5 Milyar Avro) ve "Muhtaçlık Ödeneği" (1,1 Milyar Avro) ilk iki sırada gelmektedir. İş piyasası tedbirlerinin finansmanı için de yaklaşık 1 Milyar Avro tutarında bir kaynak aktarılmıştır.

1.6.3.2. Mevzuat Değişiklikleri ve Önemli Yargı Kararları

*Bakım Sigortası (Pflegeversicherung)

Bakım parası miktarlarında bir değişiklik yapılmamış olup bakım parası 1.1.2013 tarihinden itibaren;

1. basamak bakım grubu için aylık	154,20 Avro
2. basamak bakım grubu için aylık	284,30 Avro
3. basamak bakım grubu için aylık	442,90 Avro
4. basamak bakım grubu için aylık	664,30 Avro
5. basamak bakım grubu için aylık	902,30 Avro
6. basamak bakım grubu için aylık	1.260,00 Avro
7. basamak bakım grubu için aylık	1.655,80 Avro

olarak ödenecektir.

*Emekli Aylıklarına Getirilen Zam

MalullükYaşlılık ve Ölüm Sigortası (Pensionsversicherung) Aylıkları, 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren %1,8 oranında artırılmıştır. 2012 yılında bağlanmış olan emekli aylıklarının intibakı 01.01.2014 tarihinde yapılacaktır.

18 yaşını tamamlamış olup da mesleki veya yüksek öğrenimlerini sürdüren çocuklar için yapılan aile yardımlarının (çocuk parası), 2013 yılı Eylül ayından itibaren, ebeveynleri yerine, doğrudan hak sahibi çocuğa ait banka hesap numarasına havale edilmesi uygulaması başlatılmıştır.

İlgili Bakanlık, Avusturya'da ikamet eden toplam 1,8 milyon hak sahibi çocuktan 270.000'inin, yeni uygulamadan yararlanmak üzere yetkili Maliye Dairesine (Finansamt) başvuruda bulunabileceğini ifade etmiştir. Mevcut yasal durumda 18 yaşındaki bir hak sahibi için 130,90 Avro çocuk parası ödenmekte olup, bu miktar 19 yaşında 152,70 Avroya yükseltilmektedir.

01.01.2014 tarihinde 50 yaşını doldurmuş olan sigortalılara, sadece sürekli olarak iş veya meslek göremezlik halinde maluliyet aylığı bağlanabilecektir. Bu tarihten önce yapılan geçici maluliyet aylığı ödemesi, iyileştirme aylığı (Rehabilitationsgeld) veya meslek değişikliği eğitimi yardımı (Umschulungsgeld) adıyla ödenmeye devam edecektir.

***Reçete Ücreti Muafiyeti**

1 Ocak 2013 tarihinden itibaren geçerli reçete ücreti ve muafiyet sınırları yeniden belirlenmiştir. Buna göre; düzenlenen her reçete için sigortalılardan 5,30 Avro katkı payı alınacaktır. Aylık net kazancı 837,63 Avro'yu aşmayan yalnız yaşayanlar ile aylık net kazançları 1.255,89Avro'yu aşmayan eşler, katkı payı ödemeyecektir.

Aynı şekilde, hastalıkları ya da özürlülük hali nedeniyle ortalamanın üstünde harcamaları olan ve aylık net kazancı 963,27 Avro'yu aşmayan yalnız yaşayanlar ile aylık net kazancı 1.444,27 Avro'yu aşmayan eşlere de reçete ücretinden muafiyet hakkı tanınmıştır. Hastalık Kasaları tarafından sigortalılara düzenlenen Elektronik-Sağlık Kartı (E-Card) için düzenleme bedeli olarak 10.30 Avro tahsil edilecektir.

***İşsizlik Sigortası (Arbeitslosenversicherung)**

İşsizlik Sigortası prim kesintisinin işçi payında esas alınan aylık kazanç sınırları yeniden belirlenmiş olup, aşağıda verilmektedir:

<u>Prime</u>	<u>Esas Aylık Kazanç</u>	<u>Prim Oranı</u>
Aylık	1.219,00 Avro'dan az olan kazançlarda	Prim kesintisi yapılmayacaktır.
Aylık	1.219,00-1.330, 00 Avro kazanç aralığında	% 1 oranında,
Ayık	1.330,00-1.497,00 Avro kazanç aralığında	% 2 oranında,
Aylık	1.456,00 Avro'dan fazla olan kazançlarda	% 3 oranında

işsizlik sigortası prim kesintisi yapılacaktır.

* 01.01.2013 tarihinden itibaren yürürlüğe sokulan yasal düzenleme kapsamında; malullüğe bağlı olarak uygulanan erken emeklilik (57 Yaş) sisteminde değişikliğe gidilmiştir. Buna göre; 57. yaşını doldurmuş olup, malûllük aylığı bağlanmasına ilişkin tespit işlemlerinin başlatıldığı tarihten (Stichtag) önceki son 15 yıl içinde en az 10 yıl süreyle yapmış oldukları işi hastalık veya engellilik hali nedeniyle artık yapabilecek durumda olmayan sigortalılar malûl kabul edilmektedir. Yeni düzenleme ile 57 yaş sınırı, 1.1.2013 tarihinden itibaren kademeli olarak 60 yaşa yükseltilmiştir. Buna göre söz konusu malullük aylığının bağlanması için 2013 yılında talepte bulunacakların 58. yaşını doldurmuş olmaları gerekmektedir. Aynı yasal mevzuatla „Geçiş Aylığı" (Korridorpension) ile ilgili düzenlemede de değişikliğe gidilmiş ve 62. yaşın doldurulması ve 37,5 yıllık (450 ay) sigortalılık süresinin bulunması halinde bağlanan geçiş aylığı için öngörülen sigortalılık süresi,

1.1.2013 tarihinden itibaren kademeli olarak 480 aya (40 yıl) çıkarılmıştır. Buna göre söz konusu aylığın bağlanması için 2013 yılında talepte bulunacak sigortalıların 38 yıllık (456 ay) sigortalılık süresinin bulunması gerekmektedir.

1.6.3.3. Sayısal Veriler

Aktif/Pasif Sigortalı Sayısı ve Oranı

01.01.2012 tarihi itibarıyla

Yıllar	Aktif Sigortalı		Pasif Sigortalı		Aktif/Pasif Oranı
	Genel	Türk*	Genel	Türk*	Genel
2012	3.673.673	39.400	2.273.628	9.976	-

Kaynak: Statistisches Handbuch 2013, Arbeitsmarktstatistik 3. Quartal 2013

*Not: 5901 Sayılı Kanun kapsamında izin ile Türk vatandaşlığından ayrılan "Mavi Kart" hamili Türk uyruklular ile çifte vatandaşlık hakkı olup, bulunduğu ülke kimlik kartı ile işlemlerini yaptıran vatandaşlarımız bu sınıfa dâhil değildir.

Sigorta Kolları İtibarıyla Ödenek Alanların Sayısı

01.01.2013 tarihi itibarıyla

Sigorta kolları ve rejimleri	Yararlananların sayısı		Toplam ödenek Milyon €
	Genel	Türk*	Genel
Bağımlı Çalışan			
Yaşlılık	1.313.097	5.297	18,462
Maluliyet	182.712	2.479	12,307
Ölüm(Dul, Yetim)	424.088	2.215	13,900
İşsizlik	332.425	-	3,059
Bağımsız Çalışan / Serbest Meslek Sahibi			
Yaşlılık	241.335	-	10,295
Maluliyet	25.627	-	1,700
Ölüm(Dul, Yetim)	86.769	-	9,393

Kaynak: Statistisches Handbuch 2013, AMS-Jahresbericht 2012

*Uyarı: 5901 Sayılı Kanun kapsamında izin ile Türk vatandaşlığından ayrılan "Mavi Kart" hamili Türk uyruklular ile çifte vatandaşlık hakkı olup, bulunduğu ülke kimlik kartı ile işlemlerini yaptıran vatandaşlarımız bu sınıfa dâhil değildir. Avusturya'da mukim vatandaşlarımıza yapılan aylık ödemelerinin tutarı verilmemektedir.

**Bağımlı çalışanlar bölümündeki işsizlik sigortası yardımları bağımsız çalışanları da kapsamaktadır.

Sosyal Güvenlik Prim Oranları

01.01.2013 tarihi itibarıyla

Sigorta Kolları	İşçi Payı	İşveren Payı	Toplam
• Yaşlılık	10,25	12,55	22,80
• Hastalık	3,95	3,70	7,65
• İşsizlik	3,00	3,00	6,00
• İş Kazası	0,00	1,40	1,40

Kaynak: Avusturya Sosyal Güvenlik Kurumları Birliği

İşsizlik Ödeneği Alanlar

01.01.2012 tarihi itibarıyla

	Kadın	Erkek	Toplam
İşsizlik Parası (İ.P)	59.888	59.042	118.930
Muhtaçlık Yardımı (M.Y)	41.113	61.608	102.721
Yaşlılık Aylığı Ön Ödemesi	7.383	11.794	19.177
Maluliyet Aylığı Ön Ödemesi	7.355	11.740	19.095
Eğitim İçin İşsizlik Parası	2.629	2.154	4.783
Eğitim İçin Muhtaçlık Yardımı	9.733	10.704	20.437
Meslek Geliştirme Yardımı	5.287	3.390	8.677
Toplam Sigorta Ödemeleri	168.618	172.091	340.709

Kaynak: Avusturya Sosyal Güvenlik Kurumları Birliği

İş piyasasına amade olan işsizlere, ön sigortalılık koşulunun yerine getirilmesi halinde "İşsizlik Parası" (Arbeitslosengeld) ödenmektedir.

İşsizlik parasında uygulanan genel kural işsizlik müracaatından geriye doğru 2 yıl içinde en az 52 hafta süresiyle işsizlik sigortası primi ödenmiş olmasıdır. Hak sahibinin 25 yaşın altında olması halinde, işsizlik kaydından geriye doğru 1 yıl içinde en az 26 haftalık prim süresi talep edilmektedir.

İşsizlik Parası, asgari 20 hafta süreyle ödenmektedir. Ödeme süresi, son 5 yıl içinde en az 156 hafta (3 yıl) işsizlik sigortası primi ödemiş bulunan hak sahipleri için 30 haftaya, 40 yaşını doldurmuş ve son 10 yıl içinde en az 312 hafta (6 yıl) işsizlik sigortası primi ödemiş hak sahipleri için 39 haftaya, başvuru tarihinde 50 yaşını aşmış ve son 15 sene içinde en az 468 hafta (9 yıl) prim ödemiş hak sahipleri için 52 haftaya yükseltilmektedir.

İşsizlik parası, emeklilik sigortası kurumlarınca mesleki rehabilitasyona tabi tutulan hak sahiplerine istisnai olarak 78 hafta süreyle ödenebilmektedir. İşsizlik parası miktarının belirlenmesinde, hak sahibinin başvuru tarihinden önceki yılına ait ortalama geliri esas alınmaktadır. Bu gelirin %55'i İşsizlik Parası miktarını oluşturur. Belirlenen miktar, "Denkleştirme Zammı" (Ausgleichzulage) tutarından (2013 için 837,63 Avro) az olamaz. İşsizlik parası süresinin dolmasından sonra, "Muhtaçlık Ödeneği" (Notstandshilfe) adı altında işsizlik yardımı yapılmaktadır. İşsizlik yardımı hesabında hak sahibinin kendisinin ve eşinin geliri de dikkate alınmaktadır. Bu ödeneğin miktarı işsizlik parası miktarının % 95'i kadardır. İşsizlik sigortası kapsamında; hak sahiplerine Emeklilik Avansı (Pensionsvorschuss), Meslek Geliştirme Yardımı (Weiterbildungsgeld), Meslek Değitirme Parası (Umschulungsgeld) gibi ilave maddi destekler sağlanmaktadır.

İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Veriler

01.01.2013 tarihi itibarıyla

	İş Kazası	Meslek Hastalığı	Toplam
Vaka	112.104	1.474	113.578
Ölümlü	171	104	275

Kaynak: Statistisches Handbuch 2013

Kaza Sigortası Yardımı Alanlar

Aylık Türü	Aylık Sayısı	Ortalama Miktar(Avro)
Kaza Aylığı	86.963	342
Dul Aylığı	13.065	565
Ebeveyn Aylığı	9	394
Yetim Aylığı	2.922	379
Toplam Aylık	102.959	371

Kaynak: Statistisches Handbuch 2013

Çocuk Parası Miktarları

01.01.2013 yılı itibarıyla

	<3Yaş	3>Yaş	>10 Yaş	> 19 Yaş
1. Çocuk İçin	105,40	112,70	130,90	152,70
2. Çocuk İçin	118,20	125,50	143,70	165,50
3. Çocuk İçin	140,40	147,70	165,90	187,70
4. Çocuk İçin	155,40	162,70	180,90	202,70
5 ve sonraki Her Çocuk İçin	+ 50	+50	+50	+50

Kaynak: Federal Ekonomi Bakanlığı

* Türkiye’de ikamet eden çocuklar için aile yardımı yapılmamaktadır.

*Engelli çocuklar için 138,30 Avro tutarında aylık ek ödeme yapılmaktadır.

*Çocuk Parası aylık olarak ödenmektedir.

*Okula giden her çocuk için Eylül ayında çocuk başına 100,00 Avro tutarında Okula Başlama Yardımı (Schulstartgeld) ödenmektedir. Bu yardım için yazılı başvuru şartı aranmaz.

*Çocuk Parası, öğrenim hayatına devam edilmesi halinde kaideten 25, istisnai durumlarda da 26 yaşın tamamlanmasına kadar ödenebilmektedir.

Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

Sigorta Kolları İtibariyle Sosyal Sigorta Ödeneği Alanların Sayısı

31.12.2013 yılı itibarıyla

Sigorta kolları ve rejimleri	Yararlananların sayısı	Toplam ödenek €
Bağımlı Çalışan	Yaşlılık 9.976	49.668.082,53
	Maluliyet 657	7.580.717,34
	Ölüm(Dul,Yetim) 6.245	19.325.791,32

Kaynak: Avusturya Sigorta Kurumları Birliği

1.6.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

1.6.4.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

29 Eylül 2013 tarihinde gerçekleştirilen genel seçim sonrası oluşturulan yeni Federal Hükümet, Eğitim Bakanlığının teşkilat yapısında değişikliğe gitmiş ve bu kapsamda "Eğitim, Kültür ve Sanat

Bakanlığı" adıyla anılan Bakanlığın görev alanı eğitim ve kadın sorunlarıyla sınırlı tutulmuştur. Yeni Kabinenin Eğitim ve Kadın Sorunları Bakanlığı görevine Gabriele Heinisch-Hosek getirilmiş bulunmaktadır.

Aynı şekilde; yüksek öğrenim kurumlarından sorumlu Bilim ve Araştırma Bakanlığı lağvedilmiş olup, bu bakanlığın görevleri, "Federal Bilim, Araştırma ve Ekonomi Bakanlığı" adıyla oluşturulan yeni bakanlığa devredilmiştir.

Daha önce Federal Ekonomi ve Aile Bakanı olarak görev yapan Dr. Reinold Mitterlehner, yeni kabinede de "Bilim, Araştırma ve Ekonomi Bakanı" olarak yer almıştır.

1.6.4.2. Mevzuat Değişikliği ve Önemli Yargı Kararları

* Halen 5 yaşındaki çocuklar için uygulanmakta olan zorunlu yuva eğitim yılı, "pilot proje" şeklinde Avusturya'nın 3 eyaletinde hayata geçirilmiştir.

* 15 yaşını tamamlayıp herhangi bir eğitim kurumuna devam etmeyen veya mesleki eğitim görmeyen gençlerin, 18 yaşına kadar bir mesleki tedbire katılımlarını zorunlu tutan düzenleme gerçekleştirilmiştir. Düzenleme 2015 yılından sonra uygulanacaktır.

* Federal Başbakan Werner Faymann tarafından açıklanan 10 maddelik "Mesleki Eğitim TeşvikPaketi";

-sosyal ortakların, çırakların ve eğitim kurumlarının desteklenmesi amacıyla kendi bünyelerinde "Mesleki Eğitim Fonu" oluşturmalarına imkân sağlanması, -kamu ihalesi alan yüklenici firmalar için, işyerinde meslek eğitim yeri yaratma yükümlülüğü getirilmesi,

-mesleki eğitime Avusturya genelinde kalite standardı getirilmesi, bu ortak standardın düzenli olarak sosyal taraflarca denetlenmesinin sağlanması,

-işletmeler üstü mesleki eğitim kurumlarına (überbetriebliche Ausbildung) devam etmekte olan çırakları üstlenen işletmelere, bunlara asgari bir yıl eğitim garantisi verilmesi koşuluyla, maddi destek sağlanması,

-çıraklık eğitimi bitirme sınavları hazırlık kurslarına devam eden öğrencilere 250 Avro tutarında destek sağlanması,

-mesleki eğitim alanında uluslar arası tanıtım organizasyonlarına veya yarışmalara Avusturya adına katılan kurumlara veya öğrencilere, yılda azami 70.000 Avro tutarında maddi katkı sağlanması,

-işletmelerin sunduğu çıraklık eğitiminin kalitesini yükseltecek projelere destek olunması,

-meslek okullarının modernleştirilmesi ve kurumsal alt yapılarının düzeltilmesi,
-mesleki eğitimle lise diplomasına ulaşma modelinin daha da geliştirilmesi,
-toplam 132.000 kişinin istihdam edildiği Federal kurumların çıraklık eğitimine daha fazla ağırlık vermesi (halen 50 branşta toplam 1350 çırak yetiştirilmektedir), gibi hususlara yer verilmektedir. Paketin 2014 yılında yasalaşarak yürürlüğe sokulması kuvvetle muhtemeldir.

* Federal Dışişleri Bakanlığı teşkilat yapısında gerçekleştirilen değişiklikle, uyum ve göç konularından sorumlu "Devlet Sekreterliği" makamı kaldırılmış, bu görev Federal Dışişleri Bakanlığı'na devredilmiştir. Uyum konusunda faaliyet gösteren kurumsal yapı niteliğindeki "Avusturya Entegrasyon Fonu", yine aynı düzenleme ile Dışişleri Bakanlığı'na bağlanmış bulunmaktadır.

* Avusturya Vatandaşlık Yasası kapsamında gerçekleştirilen değişiklikle, vatandaşlık başvurusunda aranan ve 10 yıl olarak uygulanan ikamet süresi, başvuru sahibinin en az üç yıl süreyle bir sivil toplum kuruluşunda veya bir yardım örgütünde fahri olarak çalışması kaydıyla, 6 yıla indirilmesi sağlanmıştır. Zorunlu ikamet süresi, aynı düzenleme çerçevesinde B2 seviyede Almanca bilgisine sahip olan yabancılar için de, yine aynı yasa değişikliği sonucu 6 sene olarak uygulanacaktır.

Yargı Kararları:

* Viyana'da mukim Türk asıllı Avusturya vatandaşı Mehmet Efe, Türkiye'de yaşayan çocukları için ödenen aile yardımlarının kesilmesi nedeniyle uğradığı mağduriyetin insan hakları ihlali olduğunu ileri sürerek Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvuruda bulunmuş. Ülkemizin de bu davaya müdahil olarak katılması sağlanmış olup, gelinek noktada Avusturya'nın 2010 yılı Mart ayında ülke savunmasını İnsan Hakları Mahkemesi'ne sunmuş bulunmaktadır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Avusturya vatandaşı Mehmet Efe'nin, Türkiye'de mukim çocuklarına yapılan aile yardımının kesilmesine ilişkin olarak Avusturya aleyhine açtığı ihlal davasını görüşerek karara bağlamıştır. AİHM, 08.01.2013 tarihli kararında, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 14 ncü maddesinin ihlal edilmediği sonucuna varmıştır. Avusturya, Kararın gerekçesine yansıyan resmi savunmasında, Avusturya'nın, aile yardımlarıyla ilgili yasal mevzuatında ülkede yerleşik çocuklar arasında asgari geçim standardının korunmasını hedef aldığını, bu kapsamda yapılan yardımın bir anlamda geleceğe yatırım olarak görüldüğünü, yurt dışında mukim çocukların ülkeye katkı sağlayamayacağı nedeniyle aile yardımı dışında tutulduklarını ileri sürmüştür. Mahkeme, Avusturya'nın kendi sosyal güvenlik sistemini ülkede yerleşik nüfusun ihtiyaçlarına göre dizayn

ettiğini ve Avusturya dışında yaşayan kişilerin durumlarıyla ilgili sağlıklı bir mukayesenin yapılamayacağını vurgulamıştır.

* AB-Adalet Divanı (ABAD), Salzburg Eyaleti Kliniklerinde çalıştırılan doktorların tabi olduğu ücret kategorisinde, bu eyalet sınırlarında sahip olunan tüm kıdem sürelerinin dikkate alındığını, buna karşılık başka işyeri veya ülkelerde geçen kıdem sürelerinin sadece % 60'ının ücret sınıflandırılmasında değerlendirildiğini belirtmiş ve bu düzenlemenin Birlik hukukuyla bağdaşmadığına hükmetmiştir. ABAD Kararında (C-514/12), Salzburg Eyalet Kliniklerinde istihdam edilen toplam 716 doktordan 113'ünün Birlik üyesi ülke vatandaşı olduğu belirtilmekte ve bu hekimlere, tıp eğitimini bir başka üye ülkede tamamlamış olmaları şartıyla, söz konusu kararın doğrudan uygulanacağı vurgulanmaktadır.

* Avrupa Birliği Adalet Divanı "C-614/11" sayılı Kuso Kararında, genel emeklilik yaşı kadınlarda 60, erkeklerde 65 olan Avusturya'nın bu uygulama ile cinsiyete dayalı ayırimcılık yaptığı sonucuna varmıştır. ABAD, Karar gerekçesinde, 60 yaşını dolduran Bayan Kuso'nun 65 yaşına kadar çalışmaya devam etme arzusuna rağmen, işvereni tarafından zorunlu emekliliğe sevk edilmesinin "doğrudan ayırimcılık" olarak görüldüğüne, davacı taraf ile yapılan iş sözleşmesinin Avusturya'nın tam üyelik tarihinden önce yapılmış olmasının da kararı etkilemeyeceğine dikkat çekilmiştir.

* Federal Anayasa Mahkemesi, bir yabancı hakkında verilen sınır dışı kararında, yabancının Avusturya'daki konumu, medeni hali, uyum istek ve çabasının da dikkate alınması gerektiğinden hareketle, iltica talebi ret edildikten sonra Avusturya'da illegal yaşamaya başlayan Kosova vatandaşı için verilen kararı (VfGH-B 880/12) bozmuştur. Kararın gerekçesinde, sınır dışı kararında 39 yaşındaki yabancının sadece 10 yıl süreyle Avusturya'da illegal yaşamasının dayanak olarak gösterilmemesi gerektiğine dikkat çekilmekte ve bu yabancı hakkındaki kararda, kendisinin ikameti süresince çalıştığı, iyi Almanca öğrendiği, adli sicilinin temiz olduğu, ayrıca Avusturya toplumunda uyum içinde yaşadığı gibi unsurların da göz önünde bulundurulmasının zorunlu olduğu vurgulanmıştır.

* Federal Anayasa Mahkemesi; Avusturya'ya yerleşen yabancıların, "Uyum Sözleşmesi" kapsamında gitmek zorunda olduğu lisan kurslarına, Federal Dışişleri Bakanlığı'na bağlı Entegrasyon Fonu'nun uygunluk sertifikası düzenlenmesi veya verilen izin kaldırılması hakkındaki Federal Yabancılar Yasası'nın 16 ncı maddesini Anayasa aykırı bulmuştur. Mahkeme, kurumsal dil kursu lisansı iptal edilen bir işletmenin başvurusu üzerine aldığı "G 75/12" sayılı kararında,

Entegrasyon Fonu'nun, doğrudan yürütme niteliği taşıyan bir kurum niteliği taşımadığı ve bu tür bir idari tedbir alma yetkisinin bulunmadığına dikkat çekilmekte, keza Fon'un kuruluş kanunu hükümlerinde, bağlı olunan Federal Bakanlık adına böyle bir yetki kullanımına dair herhangi bir ifadenin de yer almadığı, ayrıca Fon'un Federal Meclis'e karşı sorumlu olan bir organa doğrudan bağlı olarak çalışmadığı, dolayısıyla yürütme organı olarak görülemeyeceği belirtilmektedir.

* Avusturya, AB müktesebatına uyum amacıyla, Federal Engellilere Muamele Eşitliği Kanunu'nun 2. Maddesinde belirtilen imtiyazlı konumlular listesine, bu ülkede yasal olarak ikamet eden ve çalışma izni hamili olan üçüncü ülke yabancılarını da dâhil etmiş bulunmaktadır. Anılan madde, iş piyasasında ve işe yerleştirmede imtiyazlı konuma sahip engellileri tanımlamaktadır. Avusturya vatandaşları yanında, AB üye ülke vatandaşları ile Avrupa Ekonomik Alanı ülkeleri ve İsviçre vatandaşları, aile fertleri ile birlikte bu cümleden sayılmaktadır. Yeni düzenleme, uygulama alanını, Avusturya'da oturma ve çalışma izni bulunan 3üncü ülke vatandaşlarını kapsayacak şekilde genişletmektedir.

1.6.4.3. Sayısal Veriler

Okula Devam Eden Türk Çocuklarının Sayısı ve Devam Ettikleri Okullara Göre Dağılımı

Okul Türleri	Toplam Öğrenci	Yabancı Öğrenci	Türk Öğrenci	Türk Kız Öğrenci
Zorunlu Eğitim	328.121	37.150	5.695	2.781
Temel Eğitim	163.659	20.212	4.029	1.937
Özel Eğitim/ Sonderschulen	13.748	2.530	653	282
Politeknik Okulu	18.022	2.801	543	204
Yeni Orta Okul	56.615	8.345	1.832	858
Lise	199.890	15.473	953	592
Meslek Okulu/ Berufsschulen	134.282	9.622	1.556	503
Meslek Lisesi	56.398	4.986	812	461
Yüksek Meslek Lisesi	148.274	9.416	845	492
Avusturya Genel	1.119.009	110.535	16.918	8.110

Kaynak: Eğitim Müşavirliği

Türk Dili ve Kültürü Derslerine Devam Eden Çocukların Sayısı

Avusturya'da Türkçe ve Türk Kültür Derslerine devam eden Türk öğrencilerin sayısı 14.810 olup, bu öğrenciler için 148 öğretmen görevlendirilmiştir.

Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

Erkek	Kadın	Toplam
2.282	1.561	3.843

Kaynak: Federal Bilim Bakanlığı

Mesleki Eğitim Görenlerin Sayısı

Eğitim Yılı	Genel	Yabancı**	Türk*
2012	467.032	24.024	4.719

*Not: 5901 Sayılı Kanun kapsamında izin ile Türk vatandaşlığından ayrılan "Mavi Kart" hamili Türk uyruklular ile çifte vatandaşlık hakkı olup, bulunduğu ülke kimlik kartı ile işlemlerini yaptırarak vatandaşlarımız bu sınıfa dâhil değildir.

**Dual sistemde meslek eğitimi gören yabancılar hariç tutulmuştur.

1.6.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

1.6.5.1 Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Avusturya, resmi olarak bir göç ülkesi olduğunu kabul etmemesine rağmen, iş gücü piyasalarında yaşanan gelişmeler, yabancı işgücünün kontrollü bir şekilde ülkeye gelmesine imkân sağlandığını göstermektedir. Özellikle, yerli iş gücü ile doldurulamayan nitelikli işgücü açığı, AB ve üçüncü ülke vatandaşları ile kapatılmak istenmektedir. Bu gaye ile oluşturulan yasal zeminde, her yıl açıklanan meslek dallarındaki personel ihtiyacı için ülkemizden de başvuru yapılabilmektedir. Bu başvurular, başvuru sahibinin yaşı, yabancı dil bilgisi seviyesi, mesleki eğitimi ve meslek deneyimi kapsamında ve belli bir puanlama sistemi esas alınarak değerlendirilmektedir. Göçmen adayının, niteliğine uygun bir işyeri bulduğunu belgelemesi ve toplam 75 puandan en az 50 puan alacak niteliğe sahip olması zorunludur. Aynı şekilde, çok üst düzey kalifikasyona sahip yabancı iş gücünün istihdamında da benzeri puanlama sistemi uygulanmakta, ancak başvuru sahibinden 100

toplam puandan en az 70 puan alması beklenmektedir. Bu kapsamda çalıştırılacak kişilere ödenecek asgari brüt ücret sınırı da ilgili Bakanlık tarafından belirlenmektedir.

Öte yandan; Avusturya'da yüksek öğrenimlerini tamamlayan üçüncü ülke vatandaşlarına, tahsillerini bitirdikleri tarihten itibaren 6 ay içinde eğitim alanlarına uygun bir iş bulmaları halinde, oturma ve çalışma izni verilmesi yasal zorunluluktur. Bu kesimden bir kişiyi istihdam edecek işverenlerin en az 2.038,50 Avro tutarında bir aylık brüt ücret ödemeyi taahhüt etmesi gerekmektedir.

Avusturya'da yüksek öğrenim gören üçüncü ülke vatandaşları da Yabancı İşçi İstihdam Yasası hükümlerine tabi olup, bunlar da çalışma izni almak suretiyle, belli saat ve kazanç sınırında çalışma hakkına sahiptir. Ön lisans eğitimi devam eden yabancı üniversite öğrencileri haftalık 10 saat, lisansüstü eğitimde olanlar ise haftada 20 saat çalışabilmektedir. Bu tür istihdam ilişkisi için düzenlenecek çalışma izni, iş piyasası incelemesine tabi olmayıp, işverenlerin başvurusu ile gerçekleşmektedir. Haftalık çalışma saatinin daha uzun süre öngörülmesi halinde, yerel makamlar (AMS), iş piyasasındaki gelişmeleri ve ihtiyaçları esas alarak karar vermektedir.

Avusturya'da mukim bir işletme veya işveren, İş Piyasası Servisi'nin (AMS) aranılan niteliklere sahip kilit personel ihtiyacına cevap verememesi halinde, aylık 2.718 Avro brüt ücret ödemeyi taahhüt etmesi şartıyla, üçüncü ülkelerde kilit personel getirebilmektedir. Bu statüde istihdamı düşünülen personel için de puanlama sistemi uygulanmakta olup, 75 tam puandan en az 50 puana ulaşılması gerekmektedir.

Diğer Batı Avrupa ülkelerinde olduğu gibi, Avusturya'da da, toplumun bir kesimi, yabancı nüfusu, yaşanan ekonomik sıkıntıların, bazı çevresel veya sosyal sorunların, asayiş ve güvenlik kaygılarının sorumlusu olarak görme eğilimindedir. Bu eğilim, zaman zaman bazı siyasi partiler, sivil toplum örgütleri veya bir kısım basın ve yayın kuruluşları tarafından da suiistimal edilerek, ülkede yabancı aleyhtarı bir ortamın doğmasına veya yayılmasına zemin hazırlamaktadır. Bu kesimler, politikalarını, "yabancılar Avusturya toplumuna uyum sağlamıyor" tezine dayandırırken, yabancı aleyhtarı tutum ve davranışlarına kılıf sağlama arayışıyla, entegrasyon konusundaki başarısızlıkların sorumluluğundan adeta kaçmak istemektedir. Entegrasyon sürecinin başarısı, yerleşik yabancı nüfusun uyum arzusu ve barış içinde birlikte yaşam kararlılığı kadar, yerli halkın da yabancıları kabul etmelerine ve güçlü bir ortak yaşam çabasına bağlıdır. Burada siyasetten beklenen, yabancıların güven duyabilecekleri kurumsal yapılanmaların hayata

geçirilmesi ve yabancı nüfusun uyumunu engelleyen yasal mevzuatın ayıklanarak süratle değiştirilmesidir.

Bu noktada; 2011 yılında Federal İçişleri Bakanlığı bünyesinde oluşturulan ve göç ve göçmen sorunlarından sorumlu Devlet Sekreterliği makamının uyuma katkı sağlayan çaba ve girişimleri fevkalade önemli ve anlamlıdır. Özellikle; Devlet Sekreterliği makamına getirilen Sebastian Kurz, uyguladığı politikalar ve çeşitli proje ve programlarla, göç ve göçmenlerin uyumu konusunun farklı kesimlerce de tartışılmasına ve bu sorunların çözümüne hem siyasal, hem de kitlesel destek sağlanmasına yardımcı olmuştur.

Entegrasyon Devlet Sekreterliği'nin özellikle "Uyum Elçileri", "Şimdi Sıra Sizde, Ülkenin Sana İhtiyacı Var" sloganlarıyla yürüttüğü projeler, Avusturya kamuoyunun yabancılar meselesine daha fazla ilgi göstermesine katkı sağladığı aşikârdır. Keza yabancı ülkelere alınan diplomaların denklik işlemlerinde sağlanan kısmi olumlu gelişmeler de, yine bu makamın girişimleriyle gerçekleşmiştir. Aynı şekilde, halen 5 yaşındaki çocuklar için uygulanan zorunlu yuva eğitiminin iki yıla çıkartılması yolundaki yasal çalışmalar göçmen nüfusun takdirini kazanmıştır. Federal Hükümet'in uyumdan sorumlusu Devlet Sekreteri Sebastian Kurz'un (2013 Aralık ayından itibaren Dışişleri Bakanı), Avusturya Entegrasyon Fonu ve Avusturya Ticaret Odası'nın ortaklaşa yürüttüğü "Göçmenlere Mentor" (Göçmen Koçluğu) projesi kapsamında, Fildişi Sahilleri vatandaşı 28 yaşındaki üniversite öğrencisi Otaia Sacko'ya koçluk etmesi de ayrıca kayda değer gelişme olarak görülmüş ve büyük takdirle karşılanmıştır.

Uyumdan sorumlu resmi kurumun aynı zamanda asayişten sorumlu Federal İçişleri Bakanlığı'nın görev ve sorumluluk alanına bırakılmış olması, bazı çevrelerde, yabancılar konusunun sanki bir güvenlik sorunuymuş gibi algılanacağı yolunda kuşku ve tereddüt yarattığı bilinmektedir.

29 Eylül 2013 tarihinde gerçekleştirilen Ulusal Parlamento seçimleri sonucunda, Federal İçişleri Bakanlığına bağlı olarak faaliyet gösteren Devlet Sekreterliği makamı kaldırılmış, göç ve göçmen konusu Federal Dışişleri Bakanlığı görev alanına alınmıştır. Federal Hükümet'in uyumdan sorumlu Devlet Sekreteri Sebastian Kurz 16.12.2013 tarihinde Federal Dışişleri Bakanlığı görevine getirilmiş, Dışişleri Bakanlığı da, bilahare yapılan yasal düzenleme ile "Federal Avrupa İlişkileri, Entegrasyon ve Dışişleri Bakanlığı" adını almış bulunmaktadır.

2012 yılında gerçekleştirilen değişlikle Yabancılar İkamet ve Yerleşme Kanunu (Madde 18) kapsamına alınıp yasal güvenceye kavuşturulan "Federal Uyum Komisyonu", göç ve göçmen konularına yaklaşım farkını ortaya koymaktadır. Yılda en az iki kez toplanan ve üyeleri 5 yıllık süreyle atanan Komisyonun 2013 Yılı Faaliyet Raporunda; genel ve yuva eğitiminde Almanca dilinin teşvik edilmesi, zorunlu ikinci yuva eğitim yılının 3 Eyalette (Salzburg, Steiermark, Aşağı Avusturya) "Pilot Proje" olarak uygulamaya konulması, işletmelerin ihtiyacına göre mesleki Almanca kurslarının geliştirilmesi, diploma denklik işlemlerinin tek merkezden yürütülmesi, aile birleştirmesi kapsamında esas alınan basit Almanca eğitiminin online olarak verilmeye başlanması, vatandaşlık testinin yeniden hazırlanması, vatandaşlık testine hazırlık amacıyla yeni eğitim materyallerinin geliştirilmesi, uyum sürecinde başarı gösteren yabancıların (B 2 seviyesinde Almanca bilenler, en az üç yıl süreyle sivil toplum kuruluşlarında veya yardım örgütlerinde fahri olarak çalışanlar vb.) Avusturya vatandaşlığına alınmalarının kolaylaştırılması, göçmenlerin Avusturya sağlık sistemi ve bakım yardımları ile uyumlarını sağlayacak projelerin uygulamaya konulması, Entegrasyon Gazetecilik Ödülü (3 dalda verilmektedir) verilmesi, İslam Diyalog Forumu'nun (Dialogforum Islam) hayata geçirilmesi, spor alanında uyumu teşvik eden projelerin ödüllendirilmesi, gibi hedeflere tam anlamıyla ulaşıldığı açıklanmaktadır.

Avusturya, gerek yasal mevzuatları gerekse kurumsal yapılanmaları açısından ayrımcılıkla mücadelede önemli adımlar atmıştır. Bu bağlamda "Eşit Muamele Kanunu" çıkartılmış, bu kanunun uygulama alanı 2004 ve 2008 yıllarında yapılan değişikliklerle özel sektörü de kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Keza, yasanın uygulamasından sorumlu idari birimler (Eşit Muamele Savunma Makamı, Eşit Muamele Komisyonları vb.) hayata geçirilmiştir. Sanayileşmiş demokratik bir toplum düzeninin, hukuk sistemi içinde ayrımcılığı kabullenmesi zaten mümkün değildir. Avusturya'da da, din, ırk, dil, cinsiyet, etnik köken veya milliyet esaslı ayrımcılığı suç eylemi olarak değerlendiren yasal düzenlemeler vardır ve uygulanmaktadır. Ancak, mevcut yasal düzenlemelere de rağmen, yabancı aleyhtarı bir takım eylem ve söylemler rapor döneminde de tespit edilmiştir. Örneğin, 28.10.2013 tarihli ve 20449903.00.1.1/1275 sayılı yazımızda da belirtildiği gibi, Türk ve Avusturya vatandaşı Yüksel YILMAZ, 2007 yılından beri çalışmakta olduğu ÖBBMe (Avusturya Demiryolu İşletmesi) yabancı aleyhtarı tutum ve davranışlar sergilendiğini, şirket yönetiminin bu iddialara karşı duyarsız kaldığı ve gerekli tedbirleri almadığı, ırkçılık suçlamalarının Avusturya Parlamentosu ve Ulaştırma Bakanlığı yetkililerine intikal ettirilmesinden sonra, işveren tarafından işten çıkartıldığı gerekçesiyle hem yargıya, hem de Eşit Muamele Savunma Makamına başvuruda bulunmuştur.

Federal Eşit Muamele Savunma Makamı'nın Federal Parlamentaoya sunduğu 2012 yılı raporunda; çalışma hayatını kapsayan konularda toplam 797 başvuru alındığı, bu başvuruların 327'sinin (% 41) yasal durum hakkında bilgi talebiyle yapıldığı, 190 müracaatın (% 24) etnik kökene dayalı ayrımcılığı içerdiği, keza 145 kişinin (% 18) çalışma hayatında yaşa dayalı ayrımcı muameleye muhatap kaldığı, din ve inanca dayalı ayrımcılık iddiasıyla gerçekleştirilen şikâyet sayısının ise 80 (% 10) olduğu ifade edilmektedir.

Bazı kişi, kurum ve grupların taciz, saldırı, tartaklama ve kundaklama şeklinde tezahür eden yabancı karşıtı fiillerini, basit asayiş olayı şeklinde sunmaya çalışmak veya bunları zararsız göstermeye gayret sarf etmek de, yabancı düşmanlığının bir başka türüdür. Bu tavır, elbette ki Avusturya toplumunun çok büyük bir bölümünü olduğu gibi, bu ülkede huzur, barış ve güven içinde Avusturyalı komşularıyla yaşamak isteyen, kanunlara bağlı, insan hakları ve temel özgürlüklere saygılı, kişisel hak ve yükümlülüklerinin bilincinde olan vatandaşlarımızı ve onların samimi entegrasyon çabalarını olumsuz yönde etkilemektedir.

Az da olsa, bazı Türk dernekleri ve kuruluşlarına yönelik rapor döneminde gerçekleştirilen saldırı ve kundaklama eylemleri, Avusturya'daki bir kısım aşırı grupların faaliyetlerinin daha yakından izlenmesi gerektiğine dikkat çekecek niteliktedir. Vatandaşlarımız, güvenlik birimlerinin aşırı sağcı grupların can ve mal güvenliğine karşı gerçekleştirdikleri eylemlerde sıfır tolerans ilkesiyle hareket etmelerini beklemekte ve talep etmektedir.

Avusturya'da ırkçılıkla mücadele etmek ve toplumsal duyarlılığı artırmak üzere 1999 senesinde kurulan ZARA (Zivilcourage und Anti-Rassismus-Arbeit) isimli sivil toplum kuruluşu, çalışmaları hakkında düzenli olarak yıllık raporlar hazırlamaktadır. "İrkçilik Raporu" adıyla yayınlanan raporların sonuncusu 2013 yılına ait olup, bu yıl içinde tespit edilen eylemlere bu raporda yer verilmekte ve kuruluşa intikal eden veya ettirilen yabancı aleyhtarları tüm girişimler sıralanmaktadır.

ZARA'nın 2013Yılı İrkçilik Raporunda, rapor döneminde 731 ırkçı eylemin kayıt altına alındığına ve bu eylemlerden büyük bir bölümünün internet ortamı, kamusal alan ve hizmet sektöründe belirlendiğine dikkat çekilmektedir. Eylemlerin, vuku bulduğu alanlara göre oransal dağılımı aşağıda verilmektedir:

*İnternet Üzerinden Yayın	% 20
*Hizmet Sektörü ve Hizmet Sunumu	% 19
*Kamusal Alan	% 19

*Polis Teşkilatı	% 8
*Siyasi Hayat ve Basın/Yayın Kuruluşları	% 8
*Duvar Yazıları, Afiş ve Hakaret İçeren Karalamalar	%8
*Çalışma Hayatı	% 7

Sıralanan bu eylemlerin sadece % 33'ü eyleme doğrudan muhatap kalanlar tarafından ihbar edilmiştir. İhbar sahiplerinden % 53'ü ise, bizzat şahit olduğu veya gözlemlediği eylem hakkında bildirimde bulunmuş ve bunların kayıt altına alınmasını talep etmiştir.

ZARA yetkilileri, gerek çalışma hayatında, gerekse kamusal alandaki ırkçı eylemler sıralamasında, başörtüsü taşıyan kadınlara yönelik şiddet ve taciz girişimlerinin önde geldiğini ve bu eylem kayıtlarında önceki yıllara oranla büyük artış gözlendiğini ifade etmektedir. İrkçı eylem ve saldırılardan 53'ünün plaket, afiş veya slogan kullanılarak gerçekleştirildiği, bunlardan 3'ü toplu taşıma araçları olmak üzere 42'sinin Viyana'da tespit edildiği, afiş, karalama ve duvar yazılarında; % 55 oranında Yahudi aleyhtarlığının, % 24 oranda İslam dini karşıtlığının , % 11 oranda Afrika karşıtlığının, % 6 oranda Türk düşmanlığının ve % 4 oranda ırkçılığın işlendiği ifade edilmektedir.

1.6.5.3. Sayısal Veriler

Bulunulan Ülke Uyruğuna Geçen Vatandaşlarımızın Yıllar İtibariyle Sayısı

Yıl	Sayı
2013	1.108

Kaynak: Viyana Başkonsolosluğu

Bulunulan Ülke Uyruğuna Geçen Vatandaşlarımız ile Diğer Yabancıların Sayısal Mukayesesi

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Türk	2.076	1.664	1.242	937	1.178	1.198
Eski Yugosl.	9.346	6.003	4.181	3.152	2.811	2.841
AB Ülkeleri*	1.051	854	856	598	709	765
Diğer AB Ülkeleri*	284	288	291	270	461	494
Genel	14.010	10.258	7.978	6.135	6.690	7.043

**2004 yılından itibaren AB'ye üye olan ülkeler hariç*

Vatandaşlarımız Arasında Örgütlenme

Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

2013 yılı itibarıyla

Dernek Türü	Sayı
Üst Kuruluşlar	11
Dini Hizmet Amaçlı Dernekler	72*
Sosyal ve Kültürel Amaçlı Dernekler	52
Spor Dernekleri	2
Diğerleri	4
Toplam	141

Kaynak: Viyana Başkonsolosluğumuz verileri esas alınmıştır, tüm Avusturya 'da 250 kadar derneğin faaliyet gösterdiği düşünülmektedir.

***Bu derneklerin 64 'ü ATİB 'e bağlıdır*

Vatandaşlarımızın Genel ve Yerel Yönetimlere Katılımlarıyla İlgili Sayısal Bilgiler

2013 Yılı İtibarıyla

Avrupa Parlamentosu	-
Federal Parlamento	3
Eyalet Parlamentoları	1
Yerel Yönetimler	4
Toplam	8

1.6.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER

* Türkiye-Avusturya Sosyal Güvenlik İrtibat Kurumları toplantısı 2013 yılı Temmuz ayında Ankara'da gerçekleştirilmiştir. Bu toplantıda sağlık sigortası yardımlarının karşılıklı mahsubunda esas alınan aile katsayısının yeniden belirlenmesi hususunda mutabakat sağlanmış, bu konuda hazırlanan "Protokol" metni taraflarca kabul edilmiştir. Protokolün mektup teatisi ile imzalanması süreci henüz sonuçlandırılmamıştır.

Öte yandan, mevzuatımıza tabi olarak Avusturya'daki kamu kurumlarında istihdam edilmekte olan sözleşmeli personelin, bu ülkedeki sağlık yardımlarından sorunsuzca yararlandırılmalarını

sağlayacak Elektronik Sağlık Kartı uygulaması, yine İrtibat Kurumları toplantısında ele alınıp karşılıklı irade beyanıyla çözüme kavuşturulması, öngörüldüğü şekilde başlatılmıştır. Avusturya'daki hastalık kasaları, kendi görev bölgelerindeki resmi temsilciliklerimizde istihdam edilen sözleşmeli personele E. Kart düzenleme işlemini tamamlamış ve uygulamaya sorunsuz bir şekilde geçilmiştir.

* Türkiye-Avusturya İşgücü Sözleşmesi 15.05.1964 tarihinde imzalanmış ve aynı tarihte yürürlüğe girmiştir. Sözleşme, resmen iptal edilmemiş olmakla birlikte, yabancı işgücü getirme yasağı kararına dayanarak artık uygulanmamaktadır.

* Türkiye-Avusturya Sosyal Güvenlik Sözleşmesi 28.10.1999 tarihinde imzalanmış olup, 01.12.2000 tarihinde yürürlüğe sokulmuştur. Bu Sözleşme ile aynı tarihte yürürlüğe giren İdari Anlaşma'nın imza tarihi de 15.11.2000 olarak kayıtlıdır.

* Avusturya, 1949 senesinde kurulan ve üye sayısı 49'a ulaşan Avrupa Konseyi'ne 1956 yılında üye olmuştur. Avrupa Konseyi tarafından 18.10.1961 tarihinde kabul edilen Sosyal Şart'ı 10.09.1969 tarihinde onaylayan (BGBL. 460/1969) Avusturya, 2010 yılında Şartın 7. (Çocuk ve Gençlerin Korunması), 8. (Çalışanların Korunması), 16. (Ailenin Korunması), 17. (Annenin Korunması) ve 19. (Göçmen İşçiler ve Aile Fertlerinin Korunması) maddelerinin uygulamalarına ilişkin ülke raporu sunmuştur.

Avusturya, Gözden Geçirilmiş Sosyal Şartı 01.05.2011 tarihinde onaylamıştır. Bu kapsamda 2,4,5,6,26 ve 28 nci maddelere ilişkin ülke raporu 2013 yılı Ekim ayında teslim edilmiş bulunmaktadır.

* Avusturya, 1919 ve 1938 yıllarını kapsayan dönemde ve 1947 senesinden itibaren Uluslar arası Çalışma Örgütü (ILO) üyesidir. ILO'nun 188 sözleşmesinden 54'ünü onaylayan Avusturya, insan haklarına yönelik temel sözleşmelerin tamamına taraftır. Bu sözleşmeler sırasıyla;
29 No'lu Zorla Çalıştırma Sözleşmesi 1960 yılında,
87 No'lu Sendika Özgürlüğü ve Sendikalaşma Hakkı Sözleşmesi 1950 yılında,
98 No'lu Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı Sözleşmesi 1951 yılında,
100 No'lu Eşit Ücret Hakkı Sözleşmesi 1953 yılında,
105 No'lu Zorla Çalıştırma Yasağı Sözleşmesi 1958 yılında,
111 No'lu Ayırmıcılığın Önlenmesi Sözleşmesi 1973 yılında,
138 No'lu İstihdamda Asgari yaş Sözleşmesi 2000 yılında ve

182 No'lu En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi 2001 yılında onaylanarak kabul edilmiştir.

Onayladığı ortalama sözleşme adedi (54) Avrupa Birliği ortalaması altında kalan Avusturya, İLO sözleşmelerinin onay sürecinde, ulusal mevzuatın sözleşme hükümleriyle tam uyumunun sağlanmış olmasını esas almakta ve sürecin bundan sonra başlatılmasını tercih etmektedir. Avusturya 2013 yılı Kasım ayında iş sağlığı ve güvenliği alanındaki 187 sayılı İLO Sözleşmesini onaylamış bulunmaktadır.

* Birlik ülkelerinin aile birleştirmelerinde şart olarak ileri sürecekleri gelir garantisi sınırında üye devletlerin kendi milli mevzuatlarındaki sosyal yardım sınırlarını esas almaları gerektiği yolundaki ABAD yorum kararını uygulanmamaktadır. Zira Avusturya aile birleştirmesi uygulamasına getirdiği gelir garantisi koşulunda ülkedeki sosyal yardım sınırını, başvuru sahibinin düzenli harcamalarını da (kira, nafaka, banka kredi taksidi vb.) dikkate almak suretiyle yükseltmektedir. Bu uygulama ile aile birleştirmesi koşullarının, ABAD Kararına da ters düşecek şekilde zorlaştırıldığı aşikârdır.

Avusturya, yerleşmek amacıyla gelen 3. ülke vatandaşı yabancılara bir "Uyum Sözleşmesi" (Integrationvereinbarung) imzalatmakta ve belli bir süre zarfında ve belli seviyede (Bl) Almanca bilgisine vakıf olduğunu kanıtlayamayan yabancılara, dolayısıyla da vatandaşlarımıza güvenceli ikamet statüsü (süresiz oturma izni-Daueraufenthalt) tanımamaktadır. Bu sözleşmedeki yükümlülükleri yerine getirmeyenlere de ayrıca para cezası uygulanmaktadır. Avusturya'daki "Uyum Sözleşmesi" uygulamasının, Hollanda'da yaşayan yabancılara tatbik edilen uyum kursları ve sınavları ile birebir örtüşmekte olduğundan ve Utecht Temyiz Mahkemesi'nin, 1/80 sayılı OKK kapsamında Türk vatandaşlarının uyum kurslarına tabi tutulamayacağı yolundaki kesinleşmiş kararından hareketle, Türkiye-AB Ortaklık Hukukuna ters düştüğü düşünülmektedir. Kaldı ki, vatandaşlarımıza beş yıllık yasal ikametten sonra sağlanan çalışma izni muafiyet hakkı, aynı zamanda güvenceli ikamet hakkını da kapsamı ortaklık hukuku gereğidir.

Keza, AB'ne üye ülkelerin, kendi sınırlarında yasal olarak ikamet etmekte olan 3üncü ülke vatandaşlarının güvenceli ikamet izni taleplerinde tahsil edecekleri harç miktarlarını belirlerken, bu bedeli diğer üye ülke vatandaşlarına düzenlenen aynı içerikli belgeler için talep edilen harç bedelleri ile makul seviyede tutmaya özen göstermeleri gerektiğine ilişkin ABAD Kararı (29.04.2010 C-92/07) dikkate alınmamaktadır. Nitekim güvenceli ikamet statüsünü ifade eden oturma izni türü için

vatandaşlarımızdan 150 Avro tahsil edilirken, aynı statü için AB üye ülke vatandaşlarından sadece 13,60 Avro talep edilmektedir.

Avusturya, sosyal güvenlik prim kesintisi olmaksızın sınırlı kazanç (386 Avro Aylık) elde edilen iş ilişkisini (Geringfügige Beschaeftigung), 1/80 Sayılı OKK kapsamında yasal iş ilişkisi olarak değerlendirmemektedir. Özellikle Avusturya'da yüksek tahsil yapmakta olan vatandaşlarımız tarafından tercih edilen bu tür istihdam ilişkisi, yetkili makamların düzenledikleri yazılı çalışma iznine tabi olup, sadece kaza sigortası için prim kesintisi yapılmaktadır. Bu konuda; Federal Yüksek İdare Mahkemesi'nin, yüksek öğrenim amacıyla Avusturya'ya gelen Derya Gülfirat isimli vatandaşımızın tam gün (haftalık 40 saat) çalışma izni talebini reddeden İş Piyasası Servisi'nin 24.09.2010 tarihli idari işlemini, Birlik hukuku ile bağdaşmadığı gerekçesiyle bozma kararı önemli bir emsaldir. Ancak, Yüksek Mahkeme'nin, Türkiye-AB ortaklık ilişkisi ve 1/80 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı'nın (OKK) 6. Maddesine dayandırdığı 26.06.2012 tarihli bu kararının bir kanun değişikliği ile milli mevzuata alınması sağlanamamıştır. Yetkili makam; haftalık 40 saat çalışmasına izin verilen Türk öğrencilerin "İkamet Amacı Değişikliği" yolundaki taleplerini de kabul etmemektedir. Bu konuda açılan davalar sonuçlanma aşamasındadır.

Öte yandan, Avusturya'daki yüksek eğitim kurumlarına devam eden Türk öğrencilerinden, Avusturya ve AB ülkesi vatandaşlarına uygulanan miktardan farklı olarak, daha yüksek öğrenim harcı bedeli tahsil edilmektedir. Türkiye, 3 üncü ülkeler kategorisinde değerlendirilirken, vatandaşlarına daha düşük harç uygulanan ve aralarında Bosna Hersek gibi katılım müzakereleri devam eden 2 nci grup ülkeler arasında yer almamaktadır. Bu hususun da yargı konusu yapılmasında büyük yarar görülmektedir.

Aynı şekilde, Federal Danıştay'ın, ABAD'ın yorum kararlarına dayanarak aldığı 18.04.2012 tarihli kararda; aile birleştirmelerinde uygulanan bazı kısıtlamaların (21 yaş sınırı, vize başvurusunda Almanca bilgi düzeyinin belgelenmesi) 1/80 sayılı OKK ile ters düştüğü ve Türk vatandaşlarına uygulanamayacağı hususu teyit edilmekte olup, itirazda bulunan vatandaşımızın ikamet izni başvurusu kabul edilmiştir. Kararın uygulama alanı çıkartılan bir "Genelge" marifetiyle genişletilmiş olmakla birlikte, uygulamanın yine ayrı bir yasal dayanağa oturtulması henüz gerçekleştirilmemiştir.

ABAD'ın yorum kararlarının milli mevzuata alınmasını zorlayacak en etkili yöntemi, benzer talepleri bu ülkede de dava konusu yapmak olacaktır. Burada vatandaşlarımızın da gerekli duyarlılığı göstermeleri esastır. Vatandaşlarımızın hukuki hak arama sürecini genelde tercih

etmemeleri, dava sonucunun çok uzun süre sonra alınacağı düşüncesi, dava masraflarının aile bütçesini zorlayacağı kuşkusu ve ayrıca içinde yaşanılan ülkenin resmi kurumlarını dava etmenin bazı işlemler üzerinde olumsuz etkiler (vatandaşlık başvurusu, süresiz ikamet izni ve sosyal yardım müracaatları vb.) yaratacağı endişesi ile izah edilebilecektir. Bu itibarla, resmi kurumlarımızın veya destekli sivil toplum kuruluşlarının ortaklaşa bir fon yaratmaları ve bu fon kaynaklarının önem arz eden örnek davaların finansmanına destek olmasında büyük yarar görülmektedir.

* Avusturya, bir Birlik üyesi ülke olarak, üye ülke vatandaşlarının eşit muameleye tabi tutulmalarını öngören "2007/252/EG"(AB vatandaşlarının temel hakları hakkında Direktif), "779/2007/EG" (Daphne III Programı) ve 1672/2006/EG" sayılı AB Parlamentosu Kararı kapsamında uyguladığı üç değişik tedbirle, bu kararların 2014-2020 seneleri arasında hayata geçirilmesi yolunda adımlar atmıştır.

Bu tedbirlerle; cinsiyete, etnik kimliğe, yaşa, dini inanca, dünya görüşüne veya cinsel tercihlere dayalı ayrımcılıkla mücadeleye öncelik verilmesi, ırkçılık, yabancı düşmanlığı veya toleranssızlığın diğer biçimlerinin önlenmesi, engelli haklarının savunulması ve teşviki, kadın erkek eşitliğinin korunması, kadın ve çocuklara veya himayeye muhtaç diğer gruplara yönelik şiddet eylemlerinin önlenmesi, çocuk haklarına saygı gösterilmesi, özel yaşama saygı gösterilmesi ve kişisel bilgilerin saklanması, Birlik sınırlarında "Birlik Vatandaşı" şuurunun geliştirilmesi ile tüketici haklarının daha etkili korunması amaçlanmıştır.

* Avusturya, 01.12.2009 tarihinde yürürlüğe gören Lizbon Sözleşmesi ile Birliğin sosyal politik hedeflerine uyum sağlama çabasıdır. Bu Sözleşme'nin 153üncü Maddesi kapsamında; çalışma hayatı ile işçi sağlığı ve iş güvenliği tedbirlerinin iyileştirilmesi, iş koşulları, sosyal güvenlik ve sosyal korumanın geliştirilmesi, iş ilişkisinin sonlandırılmasına karşı çalışanın himayesi, çalışanların işletmede temsili, AB sınırlarında yasal olarak ikamet eden üçüncü ülke vatandaşlarının iş piyasasında korunması, iş piyasasından dışlanan grupların mesleki uyumları, kadın ve erkeklere iş piyasasında şans ve fırsat eşitliği tanınması, sosyal dışlanma ile mücadele, sosyal güvenlik sistemlerinin modernleştirilmesi gibi konularda ilave tedbirler almaktadır.

Yine aynı Sözleşme'nin 19uncu Maddesi uyarınca; ayrımcılığın her türüyle mücadele edilmesi, kadın ve erkek çalışanlar arasında ücret eşitliğinin sağlanması (Madde 157) hedeflenmiştir.

* Avusturya, fakirlikle mücadeleyi hedefine alan "2020 AB Strateji Belgesi" kapsamında düzenli hazırlanan ülke raporunda; sosyal dışlanma ve fakirlik tehdidi altında yaşayan nüfus sayısını 2020

yılına kadar 235.000'e indirmeyi, ileri yaş çalışanlar ile çocuk, genç ve göçmenlerin iş piyasasına katılım oranı artırmayı, erken yaşlarda emeklilik imkânını daraltmayı, çocuk sahibi kadın çalışanları iş piyasasında tutma veya bunların iş piyasasıyla yeniden uyumunu sağlamayı amaçlamıştır ve bu amaçlara yönelik proje, program ve destek tedbirleri uygulamaktadır.

1.6.7. DİĞER ÖNEMLİ GELİŞMELER

Diploma Denkliği ve Mesleki Yeterlilik

Yüksek öğrenimlerini ülkemizde tamamlayıp Avusturya'ya gelen ve burada yerleşen vatandaşlarımızın diplomaları doğrudan tanınmamaktadır. Vatandaşlarımız, mezun oldukları kurumlar ve eğitim müfredatına bağlı olarak yapılan değerlendirme sonucunda, Avusturya'da denk tutulan düzeyden itibaren ayrı bir eğitime sevk edilmektedir. Avusturya'ya gelmeden önce ülkemizde ya da bir diğer yabancı ülkede alınmış orta öğrenim, yüksek öğrenim ve mesleki eğitim diplomalarının / mezuniyet belgelerinin Avusturya mevzuatına göre denkliğinin sağlanması, bu ülkede bir meslek sahibi olarak çalışılmasına olanak yarattığı gibi bir mesleki nitelik kazanılmasında da önemli rol oynamaktadır.

Türkiye'de teori/pratik eğitim sisteminde alınan meslek diploması, eğitim müfredatının Avusturya ile örtüşmesi halinde, kabul edilebilmektedir. Ancak mesleki yeterliliğin eğitim kurumları dışında kazanılmış olması halinde, belli şartlar altında (18 yaş ve iki yıllık mesleki deneyim, sertifika vb.) Ticaret Odası (Wirtschaftskammer) tarafından düzenlenen kurslara veya sınavlara katılmak suretiyle dışarıdan diploma alınabilmektedir.

Yüksek Öğrenim Diplomalarının Denkliği

Yabancı ülkelerde alınmış yüksek öğrenim diplomalarının denklik işlemlerinde yetkili kurum, sözkonusu olan öğrenimin Avusturya'da yapıldığı bir üniversite ya da yüksek okuldur. Diğer taraftan, yabancı ülkelerde alınmış yüksek öğrenim diplomalarının ve unvanların denklik işlemleri için bilgi vermek üzere Federal Bilim ve Araştırma Bakanlığı nezdinde aşağıda iletişim bilgileri verilen Ulusal Bilgi Merkezi - EnicNaricAustria- kurulmuştur. Söz konusu kuruluş, Avusturya'da yüksek öğrenim alanındaki tüm denklik işlemlerine ilişkin bilgi veren resmi başvuru ve irtibat kuruluşudur.

“ENICNARICAUSTRIA”

Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung

Abteilung III/7

Teinfaltstraße 8, 1014 WIEN

Tel.: 01/53120/5921, Fax: 01/53120/99/7890

E-mail: naric(at)bmwf.gv.at

Orta Öğrenim Diplomalarının Denkliği

Orta öğrenim diplomalarının denklik işlemleri için yetkili kuruluş, aşağıda iletişim bilgileri verilen Federal Eğitim, Sanat ve Kültür Bakanlığı’dır.

Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur (BMUKK)

Minoritenplatz 5, 1014 WIEN

Tel:01-53120-0

E-mail: ministerium@bmukk.gv.at

Anılan Bakanlık yabancı diplomaların /mezuniyet belgelerinin tanınmasında, yabancı ülkede verilmiş olan sınavların ve görülmüş olan derslerin Avusturya’daki sınav ve derslerle karşılaştırılmasını esas almaktadır. Münferit konuların veya derslerin yeterince görülmediği sonucuna varılması halinde, başvuru sahibinden, Eyaletlerin eğitimden sorumlu makamlarınca (Landeschulrat) yaptırılan harici olgunluk sınavına/denklik sınavına (Externistenreifeprüfung / Nostrifikationsprüfung) girmesi istenmektedir.

Çıraklık Eğitimi Diplomalarının Denkliği

Çıraklık eğitimi diplomalarının tanınması için yetkili kuruluş, aşağıda iletişim bilgileri verilen Federal Ekonomi, Aile ve Gençlik Bakanlığı, Mesleki Eğitim Dairesi’dir.

„Bundesministerium für Wirtschaft, Familie und Jugend“

Abteilung I/4 (Berufsausbildung)

Stubenring 1, 1011 WIEN

Tel: 01/71100-2213, Faks: 01/71100-2366

[www. bmwfj.gv.at](http://www.bmwfj.gv.at)

E-mail: post@i4.bmwfj.gv.at

Çocuk Parası ve Tahkim Süreci

Avusturya, Türkiye’de ikamet eden çocukları için vatandaşlarımıza yaptığı aile yardımlarını, o tarihte geçerli Sosyal Güvenlik Sözleşmesi’ni tek taraflı feshetmek suretiyle 1.10.1996 tarihinden itibaren durdurmuştur. Avusturya ile 28.10.1999 tarihinde imzalanan yeni “Anlaşma” aile yardımlarını kapsamamaktadır. Türkiye, fesih tarihinden önce yapılan ödemelerin kazanılmış hak olduğu, dolayısıyla Kanunun öngördüğü yaş sınırına kadar ödemelerin sürdürülmesi fikrini savunurken, Avusturya, fesih işlemi ile aile yardımlarının yasal dayanağının ortadan kalktığını, ayrıca çocuk parasının prime esas bir sosyal güvenlik ödeneği olmadığı şeklindeki düşüncesinde ısrar etmiştir. Tarafların, sorunun bir hakem heyetine taşınması konusunda uzlaşma sağlamasından sonra iki ülke yetkili makamları bir “Tahkim Anlaşması” taslağı hazırlamak üzere 2004 yılında iki kez bir araya gelmiş ve bir madde dışında hazırlanan taslak metin üzerinde mutabakata varmışlardır. Anlaşma taslağının “Uygulanacak Hukuk” başlıklı 22. maddesi, tarafların uzlaşma sağlayamadığı tek maddedir. Avusturya tarafı, Hakem Heyeti’nin Avusturya mevzuatını esas alarak karar vermesini talep etmekte, buna karşılık Türk tarafı feshedilen Sözleşme hükümleri ile uluslararası metinlerin dikkate alınması gerektiğini ileri sürmektedir. Sorunun çözümüne katkı sağlayacağı düşüncesiyle Avusturya tarafına sunulan son önerimiz 14.05.2008 tarihli “Verbal Nota” ile bildirilmiş olup bu Nota’ya henüz cevap verilmemiştir.

Öte yandan, Viyana’da mukim Türk asıllı Avusturya vatandaşı Mehmet Efe, Türkiye’de yaşayan çocukları için ödenen aile yardımlarının kesilmesi nedeniyle uğradığı mağduriyetin insan hakları ihlali olduğunu ileri sürerek Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’ne başvuruda bulunmuş. Ülkemizin de bu davaya müdahil olarak katılması sağlanmış olup, gelinen noktada Avusturya’nın 2010 yılı Mart ayında ülke savunmasını İnsan Hakları Mahkemesi’ne sunmuş bulunmaktadır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Avusturya vatandaşı Mehmet Efe’nin, Türkiye’de mukim çocuklarına yapılan aile yardımının kesilmesine ilişkin olarak Avusturya aleyhine açtığı ihlal davasını görüşerek karara bağlamıştır. AİHM, 08.01.2013 tarihli kararında, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 14 ncü maddesinin ihlal edilmediği sonucuna varmıştır. Avusturya, Kararın gerekçesine yansıyan resmi savunmasında, Avusturya’nın, aile yardımlarıyla ilgili yasal mevzuatında ülkede yerleşik çocuklar arasında asgari geçim standardının korunmasını hedef aldığını, bu kapsamda yapılan yardımın bir anlamda geleceğe yatırım olarak görüldüğünü, yurt dışında mukim çocukların ülkeye katkı sağlayamayacağı nedeniyle aile yardımı dışında tutulduklarını ileri sürmüştür. Mahkeme, Avusturya’nın kendi sosyal güvenlik sistemini ülkede yerleşik nüfusun ihtiyaçlarına göre dizayn ettiğini ve Avusturya dışında yaşayan kişilerin durumlarıyla ilgili sağlıklı bir mukayesenin yapılamayacağını vurgulamıştır.

Vatandaşlık, Çifte Tabiiyet ve Mavi Kart Uygulaması

Avusturya vatandaşlık mevzuatında yapılan son değişikliklerle (01.07.2011), başvuru sahibinin “B2” seviyede Almanca bilmesi, son üç yıl içinde geçimini sağlamak üzere sosyal yardım nitelikli yardımlar almamış olması, sadece Avusturya’nın değil, aynı zamanda müracaatta bulunduğu Federal Eyalet’in de siyasi tarihi kapsamındaki test sınavını başarmış olması, gibi yeni ve zorlaştırılmış koşullar getirilmiştir. Bu ağırlaştırılmış şartlar, vatandaşlığa geçmek isteyen yabancıların sayısını da olumsuz etkilemektedir. Nitekim Avusturya vatandaşlığını tercih eden vatandaşlarımızın sayısında 2004 yılından itibaren sistematik bir gerileme gözlenmektedir. 2003 yılında toplam 45.112 yabancı (Türk: 13.680) Avusturya vatandaşlığına geçmişken, bu sayı 2008’de 10.268’e, 2010’da 6.145’e 2013 yılında ise 1108’e gerilemiştir.

Avusturya Vatandaşlık Kanunu, vatandaşlığa alınan yabancıların iki yıl içinde kendi ülkesiyle vatandaşlık ilişkisinin sona erdirilmiş olmasını zorunlu kılmaktadır.

Avusturya, önceden yazılı izin almaksızın bir başka ülkenin vatandaşlığına geçenlerin vatandaşlığını geri almaktadır. Çifte vatandaşlık izni, çok özel hallerde istisnai olarak verilmektedir. Az sayıda da olsa, Avusturya’nın ekonomik, kültürel, sportif, bilimsel ve sanat hayatının gelişmesine katkı sağladığına veya sağlayacağına inanılan yabancıların Federal Başbakanlık makamının onayıyla ve çifte vatandaşlık esasında Avusturya vatandaşlığına alınmalarına izin verilmektedir.

1.7. İSVİÇRE

1.7.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2013 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk
Erkek	3.968.524	855.085	37.785
Kadın	4.070.536	982.027	33.060
Toplam	8.039.060	1.837.112	70.845

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi

(*) Çifte vatandaşlar, geçici izinli ve ilticalılar ile birlikte İsviçre'de yaşayan Türk vatandaşlarının toplam sayısının 120.000 civarında olduğu değerlendirilmektedir.

Yıllar itibarıyla vatandaşlarımızın sayısındaki azalma vatandaşlarımızın İsviçre vatandaşlığına geçmesinden kaynaklanmaktadır. İsviçre vatandaşlığı kazanmış yabancılara, kendi vatandaşlıklarını korusalar dahi yabancılar ile ilgili istatistiklerde yer verilmemektedir. Yabancılar ile ilgili istatistikler, bu ülkede yaşayan ancak İsviçre vatandaşı olmayan yabancılara ihtiva etmektedir. İsviçre vatandaşlığına geçtikleri bilinen vatandaşlarımızın sayısı 50.959 dur. Ülkede yaşayan Türk vatandaşı, çifte vatandaşı, mülteci ve iltica başvurusu yapmış statülerindeki toplam vatandaş sayısının 120.000 civarında olduğu değerlendirilmektedir.

Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2012 tarihi itibarıyla

	0 – 14	15 - 24	25 - 54	65 +
Erkek	6.619	4.772	21.531	1.604
Kadın	6.393	4.184	17.818	1.489
Toplam	13.012	8.956	39.349	3.093

Kaynak: İsviçre Federal İstatistik Dairesi İnteraktif Hesaplama Sistemi (2012)

Vatandaşlarımızın Eyaletlere/Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı
31.12.2013 tarihi itibarıyla

Kanton	Erkek	Kadın	Toplam
Zürih	7.627	6.380	14.007
Bern	2.970	2.484	5.454
Luzern	892	733	1.625
Fribourg	946	766	1.712
Solothurn	2.867	2.537	5.404
Ticino	489	450	939
Vaud	1.708	1.436	3.144
Basel-Stadt	3.433	3.182	6.615
Basel-Landschaft	2.734	2.516	5.250
St.Gallen	2.588	2.234	4.822
Aargau	5.388	4.948	10.336
Thurgau	1.485	1.361	2.846
Valais	277	248	525
Glarus	314	260	574
Neuchâtel	476	365	841
Schaffhausen	548	505	1.053
Zug	610	541	1.151
Obwalden	69	52	121
Nidwalden	53	37	90
Schwyz	457	412	869
Uri	101	96	197
Glarus	314	260	574
Appenzell	232	187	419
Diğer	1.851	1.419	3.270
Toplam	38.429	33.409	71.838

Kaynak: İsviçre Federal İstatistik Dairesi İnteraktif Hesaplama Sistemi

Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

31.01.2014 tarihi itibarıyla

Görev Bölgesi	Doğan	Ölen	Evlenen
Bern Büyükelçiliği Konsolosluk Şubesi görev bölgesinde	308	41	93
Zürih Başkonsolosluğu görev bölgesinde	1.131	139	409
Cenevre Başkonsolosluğu görev bölgesinde	355	40	51
Toplam	1.794	220	553

Kaynak: Bern Büyükelçiliği, Zürich Başkonsolosluğu, Cenevre Başkonsolosluğu

1.7.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

1.7.2.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

-Federal Hükümet tarafından Ocak ayı başında sağlık ve sağlık sigortalarındaki yeni hedefleri belirleyen “Sağlık 2020” Strateji Paketi kamuoyuna sunulmuştur.

İçişleri ve Sağlık Bakanlığından yapılan açıklamada, söz konusu paketin 36 adet önlem maddesi içerdiği ve amacın sağlık sistemi alanında yaşam kalitesinin artırılması, fırsat eşitliğinin yaygınlaştırılması, şeffaflığın sağlanması ve tıbbi malzeme temin kaynaklarına erişimin kolaylaştırılması olduğu açıklanmıştır.

-Mart ayında aile politikasında çeşitli değişikliklere gidilmesi için bazı anayasa maddelerinde değişiklikler yapılmasına yönelik bir halkoylaması yapılarak kabul edilmiştir.Söz konusu değişiklikler çalışan çiftlerin çocuklarına daha iyi bakabilmeleri, aynı zamanda çocukların eğitim ve sosyal gelişimleriyle daha sağlıklı bir şekilde ilgilenebilmeleri için yasa yolu ile desteklenmelerini amaçlamaktadır.

Paket ayrıca kreş, ana okulu, gündüzlü okul sisteminin ülke çapında yaygınlaştırılması ve iş hayatında çalışan aile bireylerinin birbirlerine ve çocuklarına daha fazla zaman ayırmasını sağlayacak esnek çalışma imkanlarının yaratılması gibi hususları içermektedir.

-İsviçre Ulusal Meclisinde Mart ayında yapılan oylama neticesinde sürekli oturma iznine sahip olmayan göçmenlerin vatandaşlığa alınmaması şeklindeki önerge 59 hayır oyuna karşı 129 evet oyu ile kabul edilmiştir. Parlamento bunun yanı sıra Bakanlar Kurulunun vatandaşlığa alınmak için ülkede 12 yıl süre ile ikamet koşulunu 8 yıla indirmek şeklindeki talebine de karşı çıkmıştır.

Ayrıca ülkede doğmuş büyümüş genç kuşak yabancılara uygulanan “kolaylaştırılmış vatandaşlığa geçiş süreci” uygulamasının kaldırılması hususu da 77 hayır oyuna karşı 103 oy ile kabul edilmiştir. Onanan bu değişiklik kararı Ulusal Meclis tarafından Kantonlar Meclisine gönderilmiştir. Kantonlar meclisinin de onaylaması durumunda yabancılar kanunundaki yukarıda anılan değişiklikler geçerlilik kazanacaktır.

-Ülke nüfusunun giderek yaşlanması, bu durumun emekli sandıklarının finansmanını zorlaştırması ve emeklilerin hergeçen gün daha fazla sosyal yardıma bağımlı hale gelmesi karşısında İçişleri ve Ekonomi bakanlıkları tarafından bir çalışma grubu oluşturulmuştur. Bu grubun aşağıdaki hususlarda çalışmalar yapması planlanmıştır:

- Yaşlıların erken emekliye ayrılma isteklerini azaltacak önlemlerin alınması,
- Çalışma şartlarının yaşlılara uygun hale getirilmesi ve yaşlıların çalışmaya motive edilmelerine yönelik faaliyetlerin belirlenmesi,
- Yaşlı işsizlerin yeniden çalışma hayatına dönebilmeleri için gerekli düzenlemelerin yapılması.

-2013 Nisan ayında Emeklilik (AHV/AVS) ve Malulen Emeklilik (IV/AI), işsizlik sigortası, ikinci ve üçüncü kasa, aile yardımı ve benzeri sosyal güvenlik hizmetleri kapsamında yapılan ödemelerde yeni düzenleme yapılmıştır.

Buna göre AHV/AVS'de 2014 Ocak ayından itibaren emekli maaşlarına zam yapılmıştır En düşük emekli aylığı 1170 Frank, en yüksek emekli aylığı 2340 Frank olarak belirlenmiştir. Evli emeklilere ödenen müşterek aylık ise yeni düzenlemeye göre 3510 Frank olmuştur.

- İsviçre yapılan bir halk oylaması sonucunda üyesi olduğu Schengen Serbest Dolaşım Anlaşması hükümlerine kısıtlamalar getirmiştir.

Avrupa Birliği üyesi devletlerden son yıllarda aşırı göç alan İsviçre, AB ile imzalanan serbest dolaşım anlaşmasında yer alan bir maddeyi işleme koyarak 8 yeni AB üyesi ülke vatandaşlarına uyguladığı giriş kısıtlamasını 17 AB ülkesi vatandaşlarına yaymıştır. Mayıs ayında yürürlüğe giren

bu uygulamaya göre 2013 yılında 8 yeni AB üyesi ülke vatandaşlarından sadece 2180 kişiye, eski AB üyesi ülke vatandaşlarından ise 53700 kişiye çalışma ve oturma izni verilmesi öngörülmüş, yeni başvurulara kota uygulaması getirilmiştir. Bu karar AB organlarınınca şiddetle eleştirilmiştir.

1.7.2.2. Mevzuat Değişikliği ve Önemli Yargı Kararları

İsviçre Basınında yer alan haberlerde İsviçre’de yapılan mevzuat değişikliğince bundan böyle yalnızca C tipi oturum izni olan yabancıların vatandaşlık başvurusunda bulunabilecekleri bildirilmektedir. Bu kapsamda İsviçre Federal Hükümeti 8 Mart tarihli oturumunda Yabancılar Yasası’nda tadilat yapılmasına ilişkin bir karar almıştır. Açıklamaya göre tadil edilmesi öngörülen maddeler arasında aile birleşimi, Sadece entegre olmuş yabancılara oturma izni verilmesi, entegrasyonun okul iş ve sosyal çevre ile ilgili alınacak önlemlerle desteklenmesi gibi hususlar yer almaktadır.

-20 Mart tarihinde bir basın açıklamasında bulunan Adalet Bakanı Simonetta Sommaruga C tipi kimlikli oturum koşullarının sıkılaştırılacağını duyurmuştur. Buna göre göçmenler C kimliğini ancak İsviçre yaşam tarzına entegre oldukları zaman alabileceklerdir. Bakan göçmenlere yönelik planlanan yeni yasal düzenlemeler ile ilgili açıklamasında Nisan ayında Ulusal Meclise sunulacak olan bu değişiklik tasarısının Federal devletin ve Kantonların Entegrasyon ile ilgili görevleri daha net olarak tanımlayacağına değinerek, göçmenlere yönelik yatırımların son yıllarda ihmal edildiğini ifade etmiştir.

Sommaruga, entegrasyonun tek yönlü olamayacağını vurgularken, “Entegrasyonda sadece göçmenler çaba harcamayacak, bu konuda İsviçrelilere de görevler düştüğünü, çünkü entegrasyonun özellikle meslek ve eğitim yaşamında, sokakta, mahallede geliştiği ayrıca entegre olmak, hiç bir şekilde kendi kültüründen veya yaşam biçiminden vazgeçmek anlamına gelmediği” ifadesini kullanmıştır.

-İsviçre Federal Mahkemesi, Temmuz ayında emsal teşkil edici bir karar alarak Türk kökenli bir İsviçre vatandaşının, Türkiye’deki gayri resmi ilişkisinden olma çocuklarına İsviçre vatandaşlığını alma hakkı olduğuna hükmetmiştir. (Başvuru sahibinin evlilik dışı olan ve İsviçre’de ikamet etmeyen çocuklarına İsviçre vatandaşlığı verilmesi talebi Solothurn Kanton yönetimi tarafından reddedilmiş ve konu Federal Mahkemeye taşınmıştı.)

1.7.2.3. Sayısal Veriler

Aktif Nüfus/İşgücü Sayıları ve Oranları

31.12.2013 tarihi itibarıyla

Aktif Nüfus	Kadın	Erkek	Toplam
Ülke Geneli	2.267.758	2.784.502	5.052.260
Yabancı	518.126	902.584	1.420.710
Türk	13.574	25.284	38.858
Genel Toplam	2.799.458	3.712.370	6.511.828

Not: Aktif nüfus/işgücü, istihdam edilen nüfus ile işsizlerin toplamından oluşur.

Kaynak: SECO/BFS

Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

Yıllık oturma izni sahibi ve yerleşme hakkı sahibi olan serbest çalışanların (işveren) toplamı 31.12.2011 itibarıyla 1.325'dir. Bu rakamlara çifte vatandaş statüsündeki vatandaşlarımız ile Türkiye'den İsviçre'ye sermaye getirerek firma kurmuş vatandaşlarımız dâhil değildir. Bu grubun da eklenmesi ile serbest çalışanların (işveren) sayısının 1500'ü aştığı değerlendirilmektedir.

Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

İsviçre'de sabit bir asgari ücret belirleme sistemi yoktur. Ortalama ve asgari aylıklar değişik meslek gruplarına göre farklılık göstermekte ve baz alınan meblağlar meslek odaları tavsiyeleri, toplu sözleşmeler ve genel sosyo-ekonomik konjonktürün gelişimini takip yolu ile belirlenmektedir.

Aşağıdaki çizelgede İsviçre'de özel sektör ve kamu sektöründe (Devlet daireleri dahil) verilen ortalama aylıklar (net) ve bunların genel toplama olan oranları yer almaktadır. Söz konusu ücretlerin belirlenmesinde haftada 40 saatlik çalışma süresi baz alınmaktadır.

İsviçre’de ortalama aylık brüt ücretler (İFr. olarak / 2013 verileri):

Yüksek Vasıflı Personel			Mesleki Eğitilmiş Personel			Vasıfsız Personel			Genel Ortalama		
Genel	Kadın	Erkek	Genel	Kadın	Erkek	Genel	Kadın	Erkek	Genel	Kadın	Erkek
7.384	6.341	7.859	5.463	5.014	5.678	4.400	4.047	4.798	5.749	5.134	6.111

Kaynak: SECO Federal Ekonomi Müsteşarlığı

İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

31.01.2014 tarihi itibarıyla

	Kadın		Erkek		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Ülke Geneli	63.208	41,2	90.052	58,8	153.260	100
Yabancı	-	-	-	-	74.266	48,5
Türk*	-	-	-	-	5.750	11,8

Kaynak: Federal İstatistik Dairesi, Çalışanlara Ait İstatistik, (ETS) Federal Ekonomi Dairesi (SECO), İş Piyasası İstatistikleri

İşsiz Vatandaşlarımızın Çalışma Dairelerine/ Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

30.11.2014 tarihi itibarıyla

Kanton	İşsiz Sayısı
Zürich	551
Bern	196
Luzern	53
Uri	3
Schwyz	28
Obwald	0
Glarus	3
Zug	34
Freiburg	88
Solothurn	175
Basel-Sd.	227
Basel-Ln.	180

Schaffh.	43
Appen A.	8
Appen I.	5
St. Gallen	139
Graubün	13
Aargau	385
Thurgau	68
Tessin	38
Waadt	155
Wallis	17
Neuenb.	65
Genf	86
Jura	6
Toplam	2.566

Kaynak: İş Piyasası İstatistik Dairesi, Seco,2014

1.7.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR

1.7.3.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

-İsviçre Hükümeti 27 Şubat 2013 tarihli oturumunda, İsviçre’de özel kurumlarca yürütülen sağlık sigortası işlemlerine daha fazla şeffaflık kazandırılması ve devlet uhdesinde bir kamusal sağlık sigortası kurulması konusunda gündeme getirilen halkoylamasına karşı olduğunu açıklamıştır.

Hükümet sözcüsü hükümetin kamusal sigorta alternatifini ihtiva etmeyen, oluşturulacak bir reasürans sistemi ile yüksek sağlık masraflarının tamamen sigortalının üzerine yıkılmasını önleyecek ve temel sağlık sigortası hükümleri ile isteğe bağlı ek sağlık hizmetlerini birbirinden net bir şekilde ayıran bir kanuni değişiklikten yana olduğunu duyurmuştur.

-Sosyal Güvenlik Sistemlerinin Finansmanı

*2012 yılı sonu itibariyle İsviçre Sosyal Güvenlik kurumunun aktif ve pasifleri

Tahsil edilen Sosyal Güvenlik primleri 39.058.000.000.- İFr.

(Bu rakamın içinde ayrıca Devlet katkı payı 7.585.000.000.- İFr., 2.262.000.000.- İFr.

KDV den alınan pay ve kumar kazançlarından alınan vergi 329.000.000.-İFr yer almaktadır.)

Yapılan ödemeler toplamı (Maluliyet sigortası hariç) 38.798.000.000.- İFr.

(Yaşlılık aylıkları 38.300.000.000.-İFr., Muhtaçlık yardımı 530.000.000.-İFr.)

*2012 yılı sonu itibariyle Maluliyet Sigortası kurumunun aktif ve pasifleri

Tahsil edilen primler 4.900.000.000.- İFr.

(Bu rakamın içinde ayrıca Devlet katkı payı 3.500.000.000.- İFr., 1.100.000.000.- İFr.

KDV den alınan pay ve özel faizler 1.100.000.000.-İFr yer almaktadır.)

Yapılan ödemeler toplamı 6.700.000.000.- İFr.

(Maluliyet aylıkları 5.700.000.000.-İFr., Muhtaçlık yardımı ve diğer 1.000.000.000.-İFr.)

Sosyal Güvenlik Prim Oranları

	Çalışan için yatırılan aidatlar			Serbest Çalışanlar	Çalışmayanlar	
	İşçi	İşveren	Toplam		En az İFr.	En çok İFr.
Yaşlılık ve Geride Kalanlar Sigortası (AHV)	%4,20	%4,20	%8,40	(1) %4,200- %7,80	382	8.400
Malullük Sigortası (IV)	%0,70	%0,70	%1,40	(1) %0,754- 1,40	64	1.400
Ek Yardım Sigortası (EO)	%0,15	%0,15	%0,30	(1) %0,162- %0,30	14	300
İşsizlik Sigortası (ALV) (2)	%1,00	%1,00	%2,00	-	-	-
Meslek Kazaları Sigortası (BU) (2,3)	-	(3) %0,96	(3) %0,96	(4)	-	-
Meslek Harici Kazalar (NBU) (2,5,6)	(6) %1,60	-	(6) %1,60	(4)	-	-
Pansiyon Kasa (BV) (7)	%4,00- %13,00	%4,00- %14,00 ve fazlası	(7) yaklaşık %17,40	(4)	-	-
Aile Yardımları (FZ) (8)	(9) -	(8) %1,00- %4,20	(8) %1,00- %4,20	(8)	-	-

(1) İlk değer 9.200 İFr kazanca kadar, ikinci değer 9.200-54.800 İFr kazançlar için.

- (2) Sigortaya tabi yıllık en yüksek ücret 126.000.
- (3) İşkollarındaki rizikoya göre ödenen prim miktarı (2007).
- (4) Serbest çalışanlar isteğe bağlı sigorta yaptırabilmektedirler.
- (5) Haftada 8 saatten az bağımlı çalışanlar için mecburi değildir. İşsizler için aidat oranı %4,37'dir.
- (6) 2007 yılının ortalama brüt primi.
- (7) Aidat oranı gelirin yüksekliği ile bağlantılıdır.
- (8) Kantonlara göre ayrı düzenlemeler vardır.
- (9) Wallis Kantonunda çalışanlar 01/01/2002 tarihinden beri zorunlu %0,3 ödeme yapmaktadır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik parası alma azami süresi, her işsizlik durumu için 2 yıl olup, işsizlik sigortasından teşvik yardımı almadan kendi işini kurup serbest çalışanlar, çocuk yetiştirenler ve Yaşlılık ve Ölüm Sigortası'ndan (AHV) aylık alma yaşından 4 yıl öncesinde başvuranlar için azami süre belirli şartlarda 2 yıl daha uzatılmaktadır. İşsizlik parası almaya hak kazanmak için aidat ödeme azami süresi her işsizlik durumu için 2 yıl olup, bu süre, tazminat alma hakkının elde edildiği tarihten 2 yıl önce başlamaktadır.

Sigortalının aylık kazancının azami %80'i oranındaki tutar aylık işsizlik parasını belirlemekte olup, bunun 22,7'ye bölünmesi ile elde edilen miktar günlük yevmiye (Taggeld) olarak hak sahibine ödenmektedir. Matrah olarak alınan aylık bedeli çalışanın son 6 ayda almış olduğu aylık maaşın ortalamasına tekabül etmektedir.

Yaşlılara ve kısmen malulen emekli olanlara 520 günlük işsizlik parası alma hakkını kolaylaştırmak için parlamento 2012 yılının Aralık ayında asgari çalışma şartı olan 24 aylık süreyi 22 aya indirmiştir.

1.7.3.2. Sayısal Veriler

Çocuk Parası Miktarları

16 yaşına kadar çocuklara 200 İFr ve 16-25 yaşları arasındaki eğitime devam eden çocuklara 250 İFr çocuk parası ödenmektedir. Çocuk parası ödenebilmesi için ebeveynlerden en az birinin tam ya da kısmi olarak çalışıyor olması gerekir.

2011 yılında yürürlüğe konulan kararname uyarınca bu tanımlamaya rakamsal olarak çalışanların eline yılda en az 6.960 İFr ya da ayda en az 580 İFr maaş bedeli geçmesi koşulu eklenmiştir. Gelir bildirimleri doğrultusunda serbest meslek sahipleri de çocuk parası alma hakkına sahiptirler. Tarım çalışanları için ise özel düzenlemeler bulunmaktadır.

Çocuk yardımları ailenin gelir hanesine dahil olup bu durum yıllık gelir vergisi beyannamesinde vergiye tabi gelir olarak ibraz edilmek zorundadır.

İsviçre Dışında Yaşayan Çocukları Olanlara Ödenen Çocuk Paraları:*

İsviçre dışında ikamet eden çocuklar için 01/01/2009 tarihinden itibaren aile yardımları (çocuk parası), Avrupa Birliği'nin yeni üyeleri Romanya ve Bulgaristan hariç AB ve EFTA (Norveç, İzlanda, Liechtenstein) ülkelerinin vatandaşlarının çocuklarının AB ve EFTA ülkelerinde ikamet etmeleri durumunda yapılmaktadır.

İsviçre'de çalışan vatandaşlarımızın Türkiye'de ikamet eden çocuklarına çocuk/aile yardımı ödemeleri yapılmamakta olup bu konu 2010 yılı içerisinde Türkiye-İsviçre Sosyal Güvenlik Anlaşması tadiline ilişkin ikili görüşmelerde ele alınmıştır.

Türkiye'de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

31.12.2010 tarihi itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Maluliyet Aylığı Alan Türk Vatandaşları	346	162	508
Maluliyet Aylığı Miktarı*	604	255	859
Yaşlılık Aylığı Alan Türk Vatandaşları	397	472	869
Yaşlılık Aylığı Miktarı*	430	431	861

*Kaynak: Federal İstatistik Dairesi, BFS

1.7.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

1.7.4.1. Sayısal Veriler

Okula Devam Eden Türk Çocuklarının Sayısı ve Devam Ettikleri Okullara Göre Dağılımı

2011 - 2012 Öğretim Yılı

Anaokulu	Zorunlu Eğitim			Lise			Yüksek Öğrenim			
	1. Kademe	2. Kademe	3. Kademe	Genel Lise	Mesleki Eğitim	Meslek Lisesi	Yüksek Okul	Üniversite	Master	Doktora
	5.349	3.549	1.336	310	2.425	33	193	673	36	9
Toplam	Toplam			Toplam			Toplam			
1.936	10.234			2.768			911			
Genel Toplam :							15.849			

Kaynak: T.C.Bern Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği

	LİSANS	MASTER	DOKTORA	TOPLAM
2012	205	36	9	335

*Türk öğrenci sayılarına çifte vatandaşlık hakkına sahip Türk öğrenciler dâhil değildir.

Türk Dili ve Kültürü Derslerine Devam Eden Çocukların Sayısı

Sınıf Tipi	Çocuk Sayısı
Ana Sınıfı	75
İlköğretim	3.365
Toplam	3.440

Kaynak: T.C.Bern Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği

Mesleki Eğitim Görenlerin Sayısı

Eğitim Yılı	Genel	Yabancı	Türk*
2010 / 2011	227.459	38.191	2.176

Mesleki Matura (Bakalorya) Yapan Türk Öğrenci Sayısı: 22

*Uyarı: 5901 Sayılı Kanun kapsamında izin ile Türk vatandaşlığından ayrılan "Mavi Kart" hamili Türk uyruklular ile çifte vatandaşlık hakkı olup, bulunduğu ülke kimlik kartı ile işlemlerini yaptıran vatandaşlarımız bu sayılara dahil değildir.

1.7.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

1.7.5.1. Sayısal Veriler

2012 yılı sonu itibarıyla 50.959 vatandaşımız İsviçre vatandaşlığına geçmiştir. Bu vatandaşlarımız ağırlıklı olarak Türk vatandaşlığını da korumaktadırlar.

Vatandaşlarımızın Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi

31.12.2013 tarihi itibarıyla

Uyruğu	Erkek	Kadın	Toplam
Almanya	157.819	126.353	284.172
Fransa	56.152	47.510	103.662
İtalya	169.423	122.399	291.822
Kosova	41.038	38.223	79.261
İspanya	38.367	31.070	69.437
Sırbistan	50.942	47.730	98.672
Portekiz	131.548	106.397	237.945
Bosna Hersek	17.272	16.302	33.574
Fas	3.231	4.372	7.603

Kaynak: Federal Göç Dairesi

Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

Dernek Türü	Sayı
Kültürel ve sosyal faaliyette bulunanlar	64
Dini hizmet verenler	33
Federasyon sayısı	10
Spor dernekleri	10
Diğerleri	8
Toplam	125

Vatandaşlarımızın Genel ve Yerel Yönetimlere Katılımlarıyla İlgili Sayısal Bilgiler

İsviçre’de yasal olarak ikamet eden yabancılar, Federal Devlet Meclislerine (Ulusal Meclis+Kantonlar Meclisi) seçme ve seçilme hakkına sahip değildir. Yabancı nüfusa sadece mahalli düzeyle sınırlı siyasi katılım tanınmakta, kanton düzeyinde ve federal düzeydeki siyasi katılım hakları sadece İsviçre vatandaşlarına hasredilmiş bulunmaktadır. Kanton Parlamentolarına seçilmiş çifte tabiiyete sahip vatandaşlarımızın genel nüfusa göre oranları çok düşüktür. Örneğin Bern Kantonunda 28 Mart 2010 tarihinde gerçekleştirilen yerel seçimlerde seçimlere katılan 4 Türk aday yeterli sayıda oy alamadıkları için seçilememişlerdir.

1.7.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER

Sosyal Güvenlik Sözleşmesi Revizyonu

-2013 yılında ikili ilişkiler ve sosyal güvenlik anlaşmasının tadili konularında somut gelişmeler olmamıştır.

2013 öncesinde, T.C. Bern Büyükelçisi Sayın Tanju Sümer, İsviçre Federal Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanı Yves Rossier ile, talebi üzerine, 15 Mart 2012 tarihinde bir görüşme gerçekleştirmiştir. Görüşmede Büyükelçiliğimiz Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliğini tedviren yürüten Gönenç Ağacıkoğlu da hazır bulunmuştur.

Başkan Rossier, diğer ülkelerle yapılan sosyal güvenlik anlaşmalarının İsviçre’de hassas bir konu olduğunu, İsviçre’de malulen emekli olduktan sonra ülkelere geri dönen ancak daha sonra tekrar çalışmaya başladığı anlaşılan yabancılar nedeniyle bazı siyasi partilerin bu tip ikili sosyal güvenlik anlaşmalarını yakından takip ettiklerini ve sürekli bir biçimde sorguladıklarını ifade etmiştir.

Rossier, tadil edilmiş Türkiye-İsviçre Sosyal Güvenlik Anlaşmasının da, İsviçre Parlamentosuna sunulması aşamasında çok yakından inceleneceğini tahmin ettiğini, dolayısıyla anlaşmanın onay sürecinde maluliyet konusunu suiistimal edenlere karşı ülkemiz ile iyi işleyen bir işbirliğinin olduğuna dair Parlamenterleri ikna etmeye yardımcı olacak belgelere ihtiyaç duyacaklarını belirtmiştir. İsviçre Federal Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanı tarafından tevdi edilen, ilgili kurumlarımızca incelendikten sonra haklarında hazırlanacak müfettiş raporlarının iletilmesi talep edilen iki örnek dosya Dışişleri bakanlığı kanalıyla Bakanlığımıza kurye ile gönderilmiştir.

Bilahare sözkonusu iki örnek dosyaya ilişkin olarak hazırlanan raporlar İsviçre tarafına iletilmiş olup 2013 yılında bu konuda bir yanıt alınamamıştır.

1.7.7. LİECHTENSTEİN PRENSLİĞİ

1.7.7.1. Demografik Bilgiler

31.12.2013 tarihi itibarıyla

	Toplam	Oran
Liechtenstein Vatandaşı	24.610	%66,3
Yabancı	11.750	%31,6
Türk	769	%2,1
Toplam	37.129	%100

1.7.7.2. Sayısal Veriler

Türk Vatandaşlarının Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi

31.12.2013 tarihi itibarıyla

Uyruğu	Toplam	Oran
İsviçreli	3.598	%28,7
Türk	769	%6,1
Avusturyalı	2.165	%17,3
Alman	1.448	%11,6
İtalyan	1.164	%9,3
Diğer	3.375	%27
Toplam	12.519	%100

Bern Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Genel Nüfus, Çalışanların Sayısı ve Oranı

30.06.2010 tarihi itibarıyla

Toplam nüfus	Çalışanlar	Oran
37.129	18.994	% 51

1.8. İSVEÇ

1.8.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı*	Türk
Erkek	4.815.357	988.629	-
Kadın	4.832.341	1.012.561	-
Toplam	9.647.698	2.001.190	12.398

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu (SCB)

* Yabancı tanımı, yabancı bir ülkede doğan ya da kendisi İsveç doğumlu olmasına karşın anne ve babası yabancı bir ülkede doğan kişiyi; İsveçli tanımı ise İsveç'te doğan ve anne ve babası İsveç doğumlu ya da anne ve babasından birisi İsveç doğumlu kişileri ifade eder.

Vatandaşlarımızın Cinsiyet ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla

Erkek	7.608
Kadın	4.790
Toplam	12.398

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu

Vatandaşlarımızın İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

İller	Toplam nüfus	Yabancı kökenli sayısı	Türk Kökenli sayısı(*)
Stokholm	2.159.252	650.963	49.000
Uppsala	345.139	64.353	4.500
Södermanland	277.134	59.553	1.500
Östergötland	437.540	74.751	4.500
Jönköping	340.751	61.709	2.200
Kronoberg	187.004	36.046	700
Kalmar	233.906	28.265	550

Gotland	57.147	3.557	150
Blekinge	152.789	21.100	300
Skâne	1.272.434	314.458	10.000
Halland	306.326	43.535	1.000
Vâstra Götland	1.613.342	336.955	14.000
Värmland	273.623	34.747	1.500
Orebro	285.066	51.374	4.000
Västmanland	258.575	60.633	3.500
Dalama	277.118	33.650	2.000
Gävleborg	277.737	34.960	1.700
Vasternorrland	241.969	24.645	500
Jämtland	126.322	10.911	700
Vasterbotten	260.950	25.793	400
Norrbotten	249.465	29.232	300
Toplam	9.647.698	2.001.190	103.000

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu

(*)İsveç İstatistik Kurumu verilerine dayanılarak belirlenen tahmini sayıyı yansıtmaktadır.

Vatandaşlarımızın Diğer Yabancılarla Mukayesesi

31 Aralık 2012 tarihi itibarıyla

Menşe ülke	Doğum yerine göre	Kendisi İsveç doğumlu olup ana-baba menşe ülke doğumlu	Kendisi İsveç doğumlu olup ana- babasından birisi menşe ülke doğumlu	Toplam
Türkiye	45.085	34.006	10.229	89.320
Finlandiya				424.949
Irak				179.876
Eski Yugoslavya				133.586
Norveç				118.106
Polonya				114.052
Danimarka				109.170
İran				95.561
Bosna-Hersek				80.650

Şili/Kolombiya				70.376
Somali				63.790
Çin				33.309
Afganistan				26.452

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu 2013 Yıllığı

Doğan, Evlenen, Ölen Vatandaşlarımızın Sayısı

2013 tarihi itibarıyla

Yapılan İşlem	İşlem Sayısı
Doğum	510
Evlenme	84
Ölüm	91
Düzenlenen Nüfus Hüviyet Cüzdanı	1.341

Kaynak: Türkiye Cumhuriyeti Stokholm Büyükelçiliği Konsolosluk Şubesi kayıtları

1.8.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

1.8.2.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

İşsizliğin azaltılması için 2013 ve 2014 yılları için bütçeden ilave kaynak aktarılmış olup işsizliğin azaltılmasına yönelik tedbirler şunlardır.

- 1-Çalışmanın daha değerli olduğuna vurgu yapılarak istihdamın arttırılmasını sağlamak,
- 2-Yatırım için iyi bir iklim yaratarak girişimcileri desteklemek,
- 3-Verimliliğin arttırılması için rekabet ve yaratıcılığı sağlamak, bunun yanısıra, araştırma ve öğrenmeyi teşvik edici önlemler almak.

Uzun dönemli işsizliğin azaltılması için 2013 ve 2014 yıllarında 7000'er yeni yetişkin mesleki eğitim alanının açılması ve işyeri eğitiminin yaygınlaştırılması ve bölgesel gelişimin maddi olarak desteklenmesi kararlaştırılmıştır.

2013 yılı başında hükümet işsizlik sigortasının belli şartlar altında durdurulması kararını almış olup bu karar çerçevesinde yeni uygulama 01 Eylül 2013 tarihinden itibaren geçerli olacaktır. Buna göre, 01 Eylül 2013 tarihinden itibaren işsizlik başvurusunda bulunan kişilerin bağlı olduğu istihdam

bürosuna her ay iş bulmak için çaba sarf ettiğini gösterir bir rapor göndermesi zorunludur. İş bulmak amacıyla gerekli çabayı göstermeyenlerin belirlenmesi halinde ise iş bulma kurumu işsizlik sigorta fonuna bildirimde bulunarak gerektiğinde kişilerin aldıkları işsizlik parasının kesilmesini sağlayabilecektir.

İşsizlik sigortasından yararlanabilmek için son 12 ayın 6 ayında 80 saatlik bir çalışma karşılığında işsizlik sigortası primi ödenmiş olması gerekmektedir. İşsizlik parası son alınan aylığı %80'i tutarında olup alınacak yardım miktarı günlük en fazla 680.-Kronu geçmeyecektir. (Örnek vermek gerekirse, yukarıdaki şartları yerine getiren aylık kazancı 18 700.-Kron olan bir kişi 14 960.-Kron yardım alacaktır.)

1.8.2.2. Sayısal Veriler

İşgücü Sayıları ve Oranları

Sektörler	İstihdam oranı	Erkek	Kadın
Özel sektör	%69,9	1.808.352	1.129.012
Merkezi yönetim	%5,5	113.753	118.277
Vilayet yönetimi	%5,7	48.394	191.592
Bölge/semte yönetimi	%8,9	167.596	625.801
Toplam		2.138.095	2.064.682

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu

Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

2009 yılı itibarıyla

İşkolu	Sayı
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	12
İmalat sanayii; madencilik	1.367
Elektrik, gaz, buhar ve sıcak su tesisleri; sulama işleri ve atık	39
İnşaat Sanayii	253
Ticaret; araç ve motosiklet tamir ve bakım işyerleri	1.968
Taşımacılık ve depolama şirketleri	1.285
Otel ve restoranlar	5.666

Enformasyon ve iletişim şirketleri	240
Finansal kurumlar ve sigorta şirketleri	143
Emlak alım-satım işyerleri	158
Mesleki, bilimsel ve teknik	1.918
Kamu idareleri ve milli savunma	471
Eğitim kurumları	1.695
İnsan sağlığı ve toplumsal iş kurumları	2.086
Sanat, eğlence ve rekreasyon; diğer hizmet alanları	833
Diğer	396
Toplam	18.530

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu

Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Veriler

Türkiye doğumlu girişimci sayısı	
Müteahhit	33
Tüccar	313
Taşımacı	220
Otel/Restoran sahibi	2.256
İletişim	10
Emlakçı	22
İşletme sahibi	106
Eğitimci	6
Bakım hizmeti	15
Kişisel ve kültürel hizmetler	334
İmalat sanayii	54
Ziraat/Balıkçılık	1
Bilinmeyen	259
Toplam	3.629

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu

Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

a) Mesleklere Göre Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler (İsveç Kronu)

2012 yılı itibarıyla

Meslekler	Kadın	Erkek
Uzman doktor	38.200	54.900
Bankacı	31.500	44.300
Ekonomi Yöneticisi	47.700	66.400
Sağlık Sektörü Yöneticisi	39.300	52.600
Sigorta Temsilcisi	39.300	52.600
Direktör	63.700	83.400
İşletmeci	37.300	49.300
Yapı&İnşaat Çalışanı	20.600	25.700
Satış Elemanı	25.000	25.000
Avukat	30.700	37.700
Eğitim Danışmanı	29.500	29.500
Tamirci	25.600	-

b) Sektörlere Göre Asgari ve Ortalama Ücretler (İsveç Kronu)

Özel Sektörde ortalama saatlik işçi ücreti	152,60 SEK
Kamu Sektöründe devlet memurunun ortalama aylık ücreti	31.600 SEK

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu

İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

	İşsizlik oranı	İşgücü oranı
İsveç doğumlu	% 5,9	% 71,8
Yabancı doğumlu	% 15,8	% 66,8

1.8.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR

1.8.3.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

İsveç'te sosyal güvenlik işlemleri sigorta bakımından İsveç Sosyal Sigortalar Kurumu (Försäkringskassan) ile aylık sistemlerinden sorumlu kurum olan İsveç Aylıklar Kurumu (Pensionsmyndigheten) tarafından yürütülmektedir. Söz konusu kurumlar işçi ve işveren katkıları ve vergiler yoluyla finanse edilmektedirler. Sosyal sigortaların denetimi İsveç Sosyal Sigortalar Denetim Başkanlığı tarafından yapılmaktadır. Söz konusu birim 01 Temmuz 2009 tarihinden itibaren faaliyete geçmiştir. Kurumun kuruluş amacı sosyal güvenlik sistemlerinin etkin yönetilmesinin sağlanmasıdır. Bu amaçla denetim ve incelemelerde bulunmaktadır.

Sosyal güvenlik sisteminin amacı, insanlara yaşamlarının bütün aşamalarında ekonomik güvence sağlamaktır. Bundan dolayı sigorta sistemi her şeyden önce hastalara, fonksiyon engellilere, ana-babalara (ebeveynlere) ve emeklilere destek ve yardım sunmaya yöneliktir. Çocuk yardımları, geliri olsun olmasın herkese eşit oranda ödenmesine karşın konut yardımı, aylık sahipleri için gelire bağlı yardımlardır.

Sosyal Sigorta Ödemeleri

2012 yılında sosyal sigorta harcamaları idari giderler hariç çeşitli yardım ve ödenekler için toplam olarak 203 milyar SEK tutmuştur. Bu miktar, 2012 yılı gayri safi milli hasılasının yaklaşık olarak % 5,6 oranındadır ki son 30 yılın en düşük yüzdesidir. Bunun yaklaşık yarısından fazlası 119 milyar SEK (% 56) hastalık ve maluliyet aylıklarına, yaklaşık 70 milyar SEK (%33) çocuklu ailelere destek için harcanmıştır. İdari maliyetler yaklaşık % 0,2 oranında gerçekleşmiştir.

Emeklilik

Emeklilik sistemi merkezi hükümet bütçesinden bağımsız olup yaklaşık 241 milyar SEK tutarındadır. Kamu aylık sisteminin dışında birçok kişi de ayrıca mesleki aylık ve özel emeklilik sistemlerine dahildir. Sistem, üç ayak üzerine kuruludur. Bunlar:

- 1- Kamu Aylık Sistemi: Gelire dayalı (gelir ve prim emekliliği) ve ikamete dayalı (garanti aylığı) emeklilik sistemleri
- 2- Mesleki Emeklilik (Toplu sözleşme emekliliği)
- 3- Gönüllü Özel Emeklilik Sistemi

I-Kamu aylık sistemi: Emeklilik sisteminin birinci ayağını oluşturmaktadır. Emeklilik yaşı esnek olmakla birlikte 65 yaş yaşlılık aylığının bağlanmasında esas alınmaktadır. Ancak, garanti aylığı dışında, hem gelire bağlı emeklilikte hem de prim emekliliğinde 61 yaşını dolduranlar erken emekli olabilmektedirler; bu durumda erken emekli olanlar sistemin birikime dayalı olmasından dolayı düşük aylık almaktadırlar. Bunun yanında, aylık alıyor iken çalışabilmeleri de mümkündür. Ancak kişiler isterlerse emeklilik yaşını 67 olarak sözleşmelerinde belirtebilir ve 67 yaşına kadar çalışabilirler. İstihdam yasasındaki bu değişiklik 2001 yılında yapılmış ve uygulamasına 2003 yılından itibaren başlanılmıştır. Bu durumda kişinin 67 yaşından önce emekli edilebilmesi söz konusu olamamaktadır.

Çocuk yetiştirilen süreler, askerlik hizmeti, yüksek öğrenimde geçen süreler ve işsizlik dönemleri gelir emekliliğine dayalı aylık hakkının doğmasında hesaba katılan süreler arasındadır ve bu süreçlerde primleri devlet tarafından yatırılır.

Gelire dayalı aylık sistemi mali açıdan bağımsız ve merkezi hükümet bütçesinden tamamen ayrıdır. Gelir arttıkça emeklilikte alınacak aylık da o oranda yükselmektedir. Çalışmaya dayalı emeklilik sisteminin yanı sıra tamamlayıcı mahiyette olmak üzere 65 yaşına gelindiğinde garanti aylığı da alınabilmektedir. Tüm sistem İsveç Aylıklar Kurumu (Pensionsmyndigheten) ve Sigorta Kurumu (Försäkringskassan) tarafından yönetilmektedir.

Çalışmaya Dayalı Emeklilik Sistemi: Bu emeklilik sisteminin temel prensibi bütün çalışma yaşamı boyunca elde edilen gelirlerin hesaplanmasına dayalı olmasıdır. Her yıl kişi, işveren veya bazı durumlarda da devlet tarafından, çalışılarak elde edilen gelirden ve sosyal sigorta sisteminden alınan ödenekler karşılığında (işsizlik parası da dahil) emeklilik primi ödenmektedir.

Bu primler emeklilik puanı olarak:

a) Gelir Emekliliği (Inkomstpension)

b) Prim Emekliliği (Primie pension)

olmak üzere iki şekilde kişiye ait emeklilik hesaplarında kaydedilmektedir.

a) Gelir Emekliliği (Inkomstpension)

Ulusal emekli aylık sisteminin en önemli parçasıdır. Bu emeklilik sistemi büyük ölçüde bir paylaşım sistemidir. Bu, yıl içinde ödenen emeklilik primlerinin aynı yıl içinde emeklilere aylık olarak ödendiği anlamına gelmektedir. Bir başka deyişle, “yeniden dağıtım” (pay as you go) olarak

adlandırılır. Bu sistemde aktif olanlardan, emekli olmuş nesile gelir aktarımı sağlanmaktadır. Bu paylaşım sistemi ile ödenen emekli aylığına gelir emekliliği adı verilir. Gelir emekliliği primi çalışanın brüt yıllık gelirinin % 16'sı oranındadır. İşveren tarafından yatırılır. Emeklilik yaşı esnek olup 61 yaşından itibaren erken emekli olunma hakkı bulunmaktadır. Hem emekli olup hem de 67 yaşına kadar çalışabilmek mümkündür. Türkiye'ye ödenen gelir emeklilik aylığında İsveç tarafınca vergi kesilmemektedir. İsveç'te vergiye tabi bir geliri olmayanlar gelir aylığına hak kazanmazlar.

Emekliliğe ayrılma yerine, çalışmaya devam ederek daha fazla emeklilik puan hakkı kazanılması, alınacak gelir emekliliği miktarının artmasını sağlar.

Aylık hesabında esas alınan en fazla aylık brüt gelir tutarı 2013 yılı için 35 375 SEK'tir. Bunun üzerinde aylık geliri olan bir kişi için işverenlerce kesintiler ödenmiş olsa bile söz konusu tutar bağlanacak aylık hesabında dikkate alınmaz.

İsveç'te tüm işverenler, çalışanları için emeklilik primi, sağlık sigortası ve diğer sosyal ödenekler için zorunlu sosyal güvenlik primini ödemek durumundadır. Bu katkıların tutarı ödedikleri brüt ücretin % 31,42'si oranındadır. 26 yaşın altındakiler için işverenler azaltılmış oranda sosyal güvenlik primi ödemektedirler. Buna göre, ödemek zorunda oldukları prim % 31,42 yerine % 15,49 oranındadır.

Çalışanlar ise ücretlerinin % 7'si oranında genel aylık kesintisi vasıtasıyla aylık sistemine prim ödemektedirler. Bu prim gelir vergisini de içermekte olup işveren tarafından gelir vergisiyle birlikte en başında kesilmektedir. 2012 yılı için yıllık 440,622 SEK'i aşan gelirleri için çalışanların genel aylık kesintisine prim ödeme yükümlülükleri bulunmamaktadır.

Bu sistem, İsveç'te yaşayanların yaklaşık % 80'ini kapsar. Gelire dayalı aylık, bir kişinin tüm yaşamı boyunca elde ettiği gelirlerle ve geri dönüş miktarlarıyla bağlantılı bir aylık olmaktadır. Erken emeklilik 61 yaş doldurulduğunda mümkündür, alınacak aylık miktarı 65 yaşında emekli olduğunda bağlanacak aylık miktarının % 72 oranında olmaktadır. Eğer 68 yaşında emekli olunursa bu defa aylık miktarı 65 yaşında yapılacak emeklilik tutarının % 29 oranında fazlası olacaktır.

b) Prim Emekliliği (Primieension)

Kazanılmış olan emeklilik haklarının küçük bir bölümü fonlandırılmış bir sistemde tasarruf edilir. Emekliliğin bu bölümüne prim emekliliği adı verilir. Primler Ulusal Vergi Kurulu tarafından toplanmakta ve Aylıklar Kurumu (Pensionsmyndigheten) tarafından yönetilmektedir. Yaklaşık 800 farklı fon arasında seçim yapılabilmektedir. Prim emekliliği primi emekliliğe temel oluşturan brüt yıllık gelirin % 2,5 oranı kadardır. İşveren tarafından yatırılır. 61 yaşından itibaren erken emekli olunabilmektedir.

Gelir emekliliğinden farklı olarak prim emekliliği tasarruf edilmiş gerçek para miktarının fonlara yatırılması anlamına gelmektedir. Bu paranın gelişimi tamamıyla yatırım yapmayı tercih edilen fonlardaki artış ve bunların ne kadar büyüme sağladıklarına bağlıdır. Bu alandaki en son düzenleme 31 Mayıs 2010 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Buna göre tasarruf sahibinin vefatı halinde eşi, kayıtlı ortağı ya da bazı durumlarda ortak yaşam içindeki kişilere geride kalan hak sahipleri olarak ödeme yapılabilmektedir. Prim aylığından yararlanabilmek için 2012 yılında yıllık en az 18.612,00 SEK gelirin olması gerekmektedir.

Garanti Edilmiş Aylık (Garantieension)

İsveç'te çalışan ve yaşayan herkesi kapsayan bir aylıktır. Vergilere dayalı, sabit, fiyat endeksli temel bir gelir garantisidir. İsveç vatandaşları ile İsveç'te ikamet edip 65 yaşını tamamlayanlara bağlanır. Tam garanti aylığına hak kazanabilmek için 40 yıl yani 25 yaşından itibaren 65 yaşına kadar İsveç'te ikamet etmek gerekmektedir. Başka bir AB/AEA ülkesindeki ikamet edilmesi garanti aylığı hesabında dikkate alınmaktadır. Garanti aylığı bir AB/AEA ülkesinde ikamet edilmesi halinde ödenebilmekte olup Türkiye'de ikamet edilmesi halinde ödenmemektedir. Ayrıca ülke dışından alınan yabancı aylıklar garanti aylığında eksiltme yapılmasına neden olmaktadır. Garanti aylığı ülkede ne kadar uzun yaşandığı ile bağlantılı olmaktadır. 40 yıldan az ikamet edilen durumlarda her yıl için 1/40 oranında azaltılmış garanti aylığına hak kazanılmaktadır. Eğer 16 ila 24 yaşları arası çalışılmış ise süreye ilave edilebilmektedir.

Sorumlu olan kurum İsveç Aylıklar Kurumudur (Pensionsmyndigheten). Bunun için İsveç'te en az 3 (üç) yıl yaşamış olmak gerekmektedir. AB üyesi ülkeler, Lihtenştayn, İzlanda ve Norveç'te geçen ikamet süreleri de garanti aylığı hesabında İsveç'te geçen süreler olarak dikkate alınmaktadır. Bu vergiye dayalı bir aylıktır. Nüfusun yaklaşık %74'ü bu sistemden yararlanmaktadır. Çoğunluğu devlet destekli sağlık ve çocuk bakım hizmetleri bu hakların içerisinde.

2013 itibariyle bu aylıktan yararlananların sayısının 800 000 olduğu tahmin edilmektedir. Yaklaşık 218 000 gelir emeklisi de garanti aylığından istifade etmiştir. Garanti aylığı sahibi kişilerin % 81'ini kadınlar oluşturmaktadır. 2013 yılı için tam garanti aylığı bekarlar için 7 899 SEK evliler için ise 7046 SEK'tir. Kişinin ayrıca bir geliri varsa garanti aylığında azaltmaya gidilir. Bu azaltma iki safhalıdır. Düşük gelirlilerde gelire dayalı aylık tutarı kadar garanti aylığı azaltılır; yüksek gelirlilerde ise sadece % 48 oranında azaltılmaktadır. Bu şu anlama gelmektedir. Yaklaşık olarak 11 394.- SEK gelir emekliliği alan tek kişiye ya da yaklaşık 10 099.- SEK gelir emekliliği alan evli kişiye garanti aylığı ödenmemektedir.

II-Mesleki Emeklilik (Toplu Sözleşme Emekliliği-Tjänstpension): Emeklilik sisteminin ikinci ayağını oluşturmaktadır. İşveren ile çalışan arasında ücret anlaşmalarında tespit edilen, yönetimi, fonu ve ödemeleri buna bağlı olarak belirlenen sistemdir. İşçi ve işveren arasında toplu sözleşmelere ya da bireysel iş sözleşmelerine dayalı ve emeklilik olarak da adlandırılan tamamlayıcı bir aylık sistemidir. Aylık sahiplerine aylıklarının yaklaşık % 10'u kadar destek sağlayan bir gelirdir. Bu sistemde yaklaşık % 2'lik bir payın kişisel aylık hesabına aktarılması öngörülmektedir. Şahıslar kişisel hesaplarını yönetecek aylık fonlarını tercih etmektedirler. Tam aylık 30 yıllık bir prim süresiyle gerçekleştirilmektedir. Bu sistem 1953 tarihinden sonra doğmuş herkesi kapsamaktadır. Aylık işveren tarafından ödenmektedir.

Mesleki aylık istemi:

- 1-Ek emeklilik aylığını,
- 2-Hayat sigortasını,
- 3-Kaza sigortasını,
- 4-Uzun vadeli maluliyet sigortasını,
- 5-Maluliyet durumunda ödeme muafiyetini kapsamaktadır.

Eğer kendinize ait bir işyeri var ise ödenen vergi miktarına göre emekli aylık miktarı değişmektedir. Ne kadar yüksek vergi ödenirse aylık miktarı da o oranda artmaktadır. Bu emeklilik 55 yaşından önce mümkün olamamakta en az 5 yılın üzerindeki süreleri kapsamaktadır. 2006 yılı verilerine göre 20 ila 64 yaş arası kişilerin % 38'ini kapsamıştır. Bunların yaklaşık % 42'si kadın, % 34'ü erkeklerden oluşmuştur. Sayıları 2 milyon civarındaki bu grup söz konusu emeklilikten istifade etmektedir.

III-Gönüllü Özel Emeklilik: Emeklilik sisteminin üçüncü ayağını oluşturmaktadır. Gönüllü tasarrufa bağlı özel bir emeklilik sigortasıdır. Alınacak aylık miktarı tasarrufun değerlendirilmesiyle doğrudan ilişkilidir.

1.8.3.2. Sayısal Veriler

Aktif/Pasif Sigortalı Sayısı ve Oranı

2013 yılı itibarıyla doğum yerine göre İsveç'te kayıtlı sigortalı sayısı aşağıda gösterilmiştir:

Ülke (Doğum Yeri)	Kadın	Erkek	Toplam
İsveç	3.253.196	3.218.832	6.472.028
İsveç dışındaki İskandinavya	134.182	95.952	230.134
İskandinavya hariç 27 AB ülkesi	115.323	106.223	221.546
Avrupa	93.079	82.977	176.056
Sahra Afrikası	42.048	42.325	84.373
Asya	84.435	51.238	135.674
Ortadoğu, K. Afrika ve Türkiye	129.065	150.609	279.674
K.Amerika	12.641	13.249	25.890
G.Amerika	30.599	28.060	58.659
Okyanusya	1.202	2.127	3.329
Toplam	3.895.770	3.791.593	7.687.363

Kaynak: İsveç Sosyal Sigortalar Kurumu

Sigorta Kolları İtibariyle Ödenek Alanların Sayısı ve Yapılan Ödemeler

Ödenek Alanların (Ödeme İşlemleri) Sayısı

Aralık 2012 itibarıyla	Toplam sayı	Garanti aylığı (ikamete dayalı)	Gelir aylığı (çalışmaya dayalı)	Ek ödeme	Prim aylığı (çalışanlar öder)	Ev Yardımı
Yaşlılık Aylığı sahibi	2.005.140	806.152	1.110.937	1.890.476	984.825	264.183

Sosyal Güvenlik Primi Oranları

Zorunlu İşveren Prim Oranları - 2012	Prim Oranları (%)
Emekli Aylığı	10,21
Geride Kalan Hak Sahipleri İçin	1,17
Sağlık Sigortası	5,02
İş Kazası	0,30
Aile Sigortası	2,60
İşsizlik Sigortası	2,91
Ücret Katkısı	9,21
Toplam	31,42

Kaynak: İsveç Sosyal Sigortalar Kurumu

Aile Yardımları ile İlgili Sayısal Bilgiler ve Aile Yardımlarının Miktarı

Çocuk Parası Miktarları

	Aylık Çocuk Ödeneği (İsveç Kronu)	Geniş aile yardımı (İsveç Kronu)	Toplam (İsveç Kronu)
1 çocuk	1.050	-	1.050
2 çocuk	2.100	150	2.250
3 çocuk	3.150	604	3.754
4 çocuk	4.200	1.614	5.814
5 çocuk	5.250	2.864	8.114
İlave her çocuk için	1.050	1.250	2.300

İsveç'ten Türkiye'deki Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Güvenlik Ödemeleri

Yıllık Ödeme Tutarı (Kron)	Ödeme İşlemi Sayısı	Kişi Başına Ortalama Aylık Ödeme Tutarı (Kron)
25.652.849	5.214	4.920

İsveç'ten Aylık Alan ve İsveç Dışında Yaşayan Emeklilere Yapılan Ödeme Sayıları

2008 tarihi itibarıyla

Ülke	Ödeme Sayısı
Finlandiya	399.396
Almanya	151.453
Norveç	82.927
Danimarka	69.355
Yunanistan	54.178
İspanya	50.904
A.B.D.	44.901
Kanada	25.331
İtalya	27.868
Avustralya	22.280
Fransa	17.759
İngiltere	17.404
Çek Cumhuriyeti	14.457
Sırbistan Karadağ	13.669
Avusturya	11.969
Türkiye	5.214
Toplam	1.099.374

1.8.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

1.8.4.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

İsveç'te zorunlu temel eğitim dokuz yıldır. Öğrenciler altı yılın sonunda seçtikleri mesleğe göre 3 yıl süreli lise ve dengi okullara yönlendirilmektedir. İsveç'te meslek içi eğitim ile işsizlerin ve yetişkinlerin yeniden eğitimi de önemli yer tutmaktadır.

Öğretim yılı Ağustos ayının ikinci yarısında başlamakta ve Haziran ayında sona ermektedir. İsveç'te 13 üniversite, 2 uzman yüksek eğitim ve araştırma enstitüsü, 40 kadar kolej ve enstitü bulunmaktadır. Ülke genelinde toplam 717 lise mevcuttur. Birkaç istisna dışında bunların tümü

resmi öğretim kurumlarıdır. İsveç temel eğitiminin son yıllarda giderek rekabetçi olmaktan uzaklaşması, eğitim seviyesinde belirgin bir düşüşün kaydedilmesi nedeniyle bu alanda reform çalışmalarına başlanılmıştır.

1.8.4.2. Mevzuat Değişikliği ve Önemli Yargı Kararları

1.8.4.3. Sayısal Veriler

Okula Devam Edenlerin Sayısı ve Devam Ettikleri Okullara Göre Dağılımı

İsveç'te toplam 290 Belediye'de okul öncesi, ilk ve ortaöğretim seviyesinde 10.559 okul ve 1.371.936 öğrenci mevcut olup, öğrencilerin okul seviyesine göre dağılımı ile her seviyede anadil eğitimi alanların sayıları aşağıda gösterilmiştir:

Okullar	Sayı
Ana sınıfı	107.662
İlköğretim	889.185
Ortaöğretim	351.641
Diğer (Uluslararası veya Sami okullarına gidenler ve engellilerin eğitimi, pedagojik eğitim vs. alanlar)	23.448

Türk Vatandaşları

İsveç'te 25-64 yaş arası Türk vatandaşlarının eğitim durumu aşağıda gösterilmiştir:

	Sayı	İlköğretim (%)	Ortaöğretim (%)	3 Yıldan Az Yüksek Öğrenim (%)	3 Yıldan Fazla Yüksek Öğrenim (%)	Bilgi Yok (%)
Erkek	18.953	42	33	8	10	7
Kadın	14.942	46	33	6	9	5
Toplam	33.892	44	33	7	9	6

Kaynak: Eğitim Müşavirliği 2011 yılı verileri

Anadil Eğitimi

İlköğretimde anadil dersine giren toplam öğrenci	184.203
Ortaöğretimde anadil dersine giren toplam öğrenci	3.896
Toplam anadil öğretmeni	3.062 (Kadın:2125 / Erkek:937)

Türk Dili ve Kültürü Derslerine Devam Eden Çocukların Sayısı ve Devam Ettikleri Okullara Göre Dağılımı

Anadili Türkçe olan ana sınıf öğrencisi	675 (Kız: 331 / Erkek: 344)
Anadili Türkçe olan ilkokul öğrencisi	6.072 (Kız: 3047 / Erkek: 3025)
Anadili Türkçe olan engelliler okullarındaki öğrenciler	39 (Kız: 19 / Erkek:20)

Kaynak: Eğitim Müşavirliği

Yabancıların Eğitim Durumu

Yabancı ülkelerde doğup İsveç'te ikamet eden 25-64 yaş grubunun eğitim durumları aşağıda gösterilmiştir:

Ülkeler	Eğitilmiş nüfus sayısı	Temel eğitim (%)	Lise eğitimi (%)	3 yıldan kısa süreli yüksek okul eğitimi (%)	3 yıldan uzun süreli yüksek okul eğitimi (%)	Kayıtlara İşlenmeyen okul eğitimi (%)
Finlandiya	102.158	24	47	11	16	2
Irak	77.178	31	26	15	22	5
Yugoslavya	49.572	29	49	10	10	2
Iran	52.001	10	38	17	31	4
Polonya	52.254	8	41	14	24	14
Bosna-Hersek	41.496	15	54	13	16	2
Türkiye	33.895	44	33	7	9	6
Danimarka	26.265	14	33	12	25	16
Norveç	23.376	16	39	13	22	10

Şili	23.677	20	51	13	15	1
Almanya	23.719	8	30	12	39	10
Lübnan	20.415	36	38	10	11	5
Tayland	22.285	45	24	10	14	7
Suriye	16.678	38	32	12	12	5
İngiltere	14.817	11	25	17	36	11
Somali	20.775	44	25	6	5	20
Romanya	14.483	8	36	13	30	13
A.B.D.	10.268	4	17	19	50	10
Etiyopya	11.146	19	45	13	17	6
Hindistan	12.870	9	28	15	32	15

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu

1.8.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

1.8.5.1. Mevzuat Değişikliği ve Önemli Yargı Kararları

İsveç'e yaşanan göç tarihi içerisinde İsveç hükümeti ülkeye dışarıdan gelen işgücünün yerleştirilmesinde İsveç İşçi Sendikaları Konfederasyonu LO ile işbirliği yapmıştır. Bu ortak çalışmada dışarıdan ucuz işçi getirilmesinden ziyade İsveçli ile aynı ücret seviyesinin uygulanmasına ve aynı sosyal hakların verilmesine özen gösterilmiştir. Bunu gerçekleştirirken işgücü göçünde sadece LO tarafından kabul edilen göçmenlere izin verilmiştir.

1950 ve 60'lı yıllardan 1985 yılına kadar sığınmacıların entegrasyonundan Ulusal İstihdam Kurulu sorumlu iken, 1985 yılında Göç Kurulu devreye girmiştir. Kurul, dil, mesleki eğitim ve konut imkanlarına dayalı bir entegrasyon programı uygulamıştır. Program ülkede geniş bir alana yayılmış bölgede çeşitli belediyelerce yürütülmüş ve belediyeler bu uygulamayı sürdürmek üzere kabul ettikleri sığınmacı sayılarına bağlı olarak devletten sübvansiyon almışlardır. Sübvansiyonu kaybetmek istemeyen belediyeler başka bölgelere yerleşmek isteyen sığınmacılara izin vermemiştir.

Ancak, bu program başarılı olmamış sığınmacıların devlete bağımlılığını ve işsizliklerini artırmıştır. Bu nedenle, program 1990'lı yıllarda revize edilmiş uygulama esnek hale getirilmiş, çeşitlilik anlayışı kabul edilmiştir. Bu esneklikten biri de istediği yere yerleşmek isteyen sığınmacının isteğinin yerine getirilmesi olmuştur.

1997 yılında benimsenen resmi bir entegrasyon politikası ile devlet bu alandaki rotasını belirlemeye başlamıştır. 1998 yılında İsveç Entegrasyon Kurulunu kurmuştur. Entegrasyon politikasının çıkış noktası, genel politikanın toplumun etnik ve kültürel farklılığına dayalı olmasıydı. Politika, bireyleri toplumun bir parçası olmaya, temel demokratik değerleri korumaya, hem kadın hem erkek için eşit hak ve fırsatlar sağlamaya yönelik katkıda bulunmaya, ayrımcılık, yabancı düşmanlığı ve ırkçılığa karşı destek olmasını teşvik etmeye odaklanmıştır. Şu anda yabancılara çalışma ve oturma izninin verilmesinden sorumlu kurum İsveç Göç Kurumu (Migrationverket) bulunmaktadır.

2002 yılının Haziran ayında İsveç hükümeti tarafından yayımlanan 21. yüzyıl entegrasyon politikasında, 2015 yılı için İsveç yabancı işgücünün çalışma yaşındakilerin % 27'sini oluşturacağı tahmini yapılmıştır. Ayrıca, bu alandaki hükümet politikalarından biri çalışma yaşamındaki etnik ve kültürel farklılığın arttırılması olmuştur. Bu açıdan ülkede mevcut tüm yerli ve yabancı işgücü potansiyelinin ayırım gözetmeksizin değerlendirilmesi büyük önem arz etmiştir.

2004-2009 yılları arasında üçüncü ülke vatandaşlarına verilen çalışma izinleri ikiye katlanmış, çoğunluğunu tarımsal faaliyet, IT teknolojileri ve gıda sektöründe çalışanlar oluşturmuştur. Gelenlerin çoğu Tayland, Hindistan ve Çin'den olmuştur. Sığınmacı olarak başvuranlar arasından en çok çalışma izni Irak'tan gelenlere verilmiştir. Çalıştıkları alanlar daha çok temizlik işleri, mutfak ve restoran olmuştur.

Nitekim 2010 yılında İsveç İstihdam Bakanlığı'nın (Arbetsmarknadsministriet) açıklanan programında şu başlıklara yer verilmiştir.

- ❖ İsveç'te önümüzdeki on yıllık dönemde bir işgücü açığı ve kamu kaynaklarının yetersizliği sorunu yaşanması beklenmektedir. Yaşlı kesimin emeklilik ve sağlık harcamalarının karşılanması için toplam çalışma süresinin arttırılması gerekmektedir. Bu da “mevcut işgücünün daha fazla çalışması” ve “çalışan sayısının arttırılması” gibi iki yolla yapılabilir.
- ❖ Yaşlanan nüfusa bağlı olarak, sosyal güvenlik giderlerinin karşılanmasında son derece büyük önem taşıyan “aktif-pasif sigortalı” dengesi zorlanmaktadır. Bu sorunun aşılması için;
- ❖ 20-64 yaşlar arası çalışan sayısı yükseltilmelidir.
- ❖ Sağlığa ya da yaşa bağlı erken emeklilik azaltılmalıdır.
- ❖ 65 yaşından sonra isteğe bağlı olarak çalışmanın sürdürülmesi sağlanmalıdır.
- ❖ İktisadi gelişme canlandırılmalıdır.
- ❖ Daha fazla nitelikli gencin iş piyasasına girişinin sağlanması için daha etkin bir eğitim sistemi kurulmalıdır.

- ❖ Ancak yukarıdaki önlemler de işgücü açığının kapatılması bakımından yeterli olmayabilir; bu nedenle ilerde daha fazla yabancı işgücüne gereksinim duyulabilir.
- ❖ Avrupa Birliği'ne en son üye olan on ülke üzerinde yapılan incelemeler, iktisadi gelişmişlik ve istihdam ve ücret düzeylerinde görülen farklılıkların, bu ülkelerden gelecek göçün artmasına yol açabileceğini ortaya koymaktadır.
- ❖ İsveç iş piyasasındaki düzenleme boşlukları da bu olumsuzluğa katkıda bulunabilir.
- ❖ İsveç'e işgücü göçü arttırılmalıdır.
- ❖ Göçmenlerin daha iyi çalışma koşullarına sahip olması bakımından işgücü göçü yasal temele oturtulmalı ve bu yolda düzenlemeler yapılmalıdır.
- ❖ İsveç'e nitelikli yabancı işgücünün çekilebilmesi için sürekli tamgün çalışma, eğitim gibi imkanlar sunulmalıdır.
- ❖ Yasadışı göçe ve çalışmaya karşı caydırıcı önlemler alınmalı, bu kapsamda vergi daireleri, iş sağlığı ve güvenliği yönetimi ve kolluk güçleri desteklenmelidir.

1.8.5.2. Sayısal Veriler

İsveç Uyuşuna Geçen Vatandaşlarımızın Yıllar İtibariyle Sayısı

Yıllar	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2010	2011	2012	2013
Sayı	1.187	1.375	826	1.146	2.904	1.456	1.125	1.049	1.343	1.325	1.156

İsveç'e Gelen ve İsveç'ten Ayrılan Türk Vatandaşlarının Sayısı

Yıllar	Gelen	Ayrılan
2003	1.153	129
2004	1.123	159
2005	1.102	130
2006	1.533	208
2007	1.453	286
2008	1.458	230
2009	2.213	509
2010	2.435	505
2011	2.133	612
2012	1.973	420
2013	1.326	435

Kaynak: İsveç İstatistik Kurumu

Vatandaşlarımız Arasında Örgütlenme

Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

Dernek Türü	Sayı
Üst Kuruluşlar	5
Dini Hizmet Amaçlı Dernekler	10
Sosyal ve Kültürel Amaçlı Dernekler	57
Spor Dernekleri	3
Diğerleri	-
Toplam	75

Vatandaşlarımızın Genel ve Yerel Yönetime Katılımı ile İlgili Bilgiler

Türkiye doğumlu milletvekilleri ile bağlı oldukları siyasi partiler aşağıdadır:

Sosyal Demokrat Parti : İbrahim Baylan , Västerbotten

Yeşiller : Mehmet Kaplan, Stokholm

İımlı Parti : Metin Ataseven , Stokholm; Edip Noyan, Stokholm; Sedat Doğru, Stokholm

Liberal Parti : Gülan Avcı , Stokholm

1.8.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR VE İKİLİ İLİŞKİLER

26 Ağustos 2004 tarihinde Stokholm'de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile İsveç Krallığı Arasında 30.06.1978 tarihinde imzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesini Değiştiren Ek Sözleşme'nin hukuki ve anayasal süreci taraflarca tamamlanmıştır. Ancak, anılan sözleşmeyle aynı tarihte birlikte yürürlüğe girmesi gereken “Uygulanmasına ait Ek İdari Anlaşma”nın üç dilde hazırlanarak imzalanması işlemi 2004 yılından beri aksamış ve bu güne kadar aşılamamıştır.

Müşavirliğimizce, “Ek İdari Anlaşma” metninin her üç dilde (Türkçe, İsveççe ve İngilizce) hazırlanması sağlanarak imza işlemleri tamamlanmıştır. Böylece, ülkelerimiz arasında daha gelişmiş bir sözleşme metni üzerinde görüşmelerin yapılabilmesi imkanının önü açılmıştır.

1.9. İNGİLTERE

1.9.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

Genel Yabancı ve Türk Nüfus

Mart 2011 tarihi itibarıyla*

	Genel	Yabancı	Türk
Erkek	27.573.376		50.130
Kadın	28.502.536		40.985
Toplam	55.075.912	3.367.313	91.115**

Kaynak: 2011 Nüfus Sayımı

* Nüfus sayımı sonuçları Birleşik Krallığı oluşturan dört ülkeden ikisi olan İngiltere ve Galler'i kapsamaktadır. İskoçya ve Kuzey İrlanda için ayrı nüfus sayımları yapılmakta olup, bu ülkelerin nüfusları sırasıyla 5,3 milyon ve 1,8 milyon olarak açıklanmıştır. Açıklanan verilere göre Türkiye doğumluların sayısı İskoçya'da 2.424, Kuzey İrlanda'da ise 377'dir.

** Yukarıda yer alan tabloda Türk vatandaşlarının sayısına ilişkin verilen rakam, İngiltere ve Galler'de yaşayan Türkiye doğumluların sayısını göstermektedir. Tahmin edileceği üzere bu rakam, Birleşik Krallık'ta yaşayan tüm vatandaşlarımızın sayısını değil, sadece Türkiye doğumlu vatandaşlarımızın sayısını yansıtmaktadır. Bununla birlikte, Birleşik Krallık'ta yaşayan Türk nüfusunun resmi rakamlarda belirtilenlerden çok daha fazla olduğu tahmin edilmektedir. İngiliz Parlamentosu İçişleri Komitesi'nin Temmuz 2012'de yayımladığı "Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne Katılmasının Adalet ve İçişleri Alanına Yansımaları" başlıklı raporda İngiliz İçişleri Bakanlığı'nın İngiltere'deki Türk varlığına ilişkin tahminine yer verilmektedir. Buna göre İngiltere'de 150.000'i Türk vatandaşı, 300.000'i KKTC vatandaşı ve geri kalan kısmı da Bulgar ve Romen vatandaşlığına sahip Türkler olmak üzere toplam 500.000 kadar Türk kökenlinin yaşadığı tahmin edilmektedir.

Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

2011 yılı itibarıyla

Yaş Grubu	Kadın	Erkek	Toplam
0-4	270	331	601
5-7	232	287	519
8-9	247	278	525

10-14	1.445	1.474	2.919
15	314	375	689
16-17	725	829	1.554
18-19	805	892	1.697
20-24	3.581	3.913	7.494
25-29	5.578	6.504	12.082
30-34	6.744	8.840	15.584
35-39	6.247	7.644	13.891
40-44	4.843	5.860	10.703
45-49	3.837	4.868	8.705
50-54	2.114	2.937	5.051
55-59	1.437	2.043	3.480
60-64	983	1.267	2.250
65-69	592	891	1.483
70-74	361	420	781
75-79	215	254	469
80-84	186	126	312
85 ve üstü	229	97	326
Toplam	40.985	50.130	91.115

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı Sonuçları

Vatandaşlarımızın İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

Mart 2011 tarihi itibarıyla

Bölge	Toplam
İngiltere	89.484
Londra	59.596
Güneydoğu Bölgesi	7.815
Doğu Bölgesi	5.908
Kuzeydoğu Bölgesi	3.403
Güneybatı Bölgesi	3.296
Yorkshire ve Humber Bölgesi	3.179
İç Doğu Bölgesi	2.923
İç Batı Bölge	2.309
Kuzeydoğu Bölgesi	1.054
Galler	1.631
İngiltere ve Galler Toplamı	91.115

Kaynak: 2011 Nüfus Sayımı

Yukarıdaki oranlara göre, vatandaşlarımızın yaklaşık % 65.4'ü Londra'da bulunmakta, bunu % 8.5 ile South East (Güney Doğu) ve % 6.4 ile East (Doğu) bölgeleri izlemekte, en az nüfusumuzun bulunduğu bölgenin ise North East (Kuzey Doğu) bölgesi olduğu anlaşılmaktadır. Londra'da

vatandaşlarımızın yoğunlaştığı ilk beş belediyenin sırasıyla Enfield (13.968), Haringey (10.096), Hackney (8.982), Islington (3.777) ve Waltham Forest (3.279) olduğu görülmektedir.

Vatandaşlarımızın Diğer Yabancılarla Mukayesesi

Mart 2011 tarihi itibarıyla

Uyruğu*	Toplam
Hindistan	694.148
Polonya	579.121
Pakistan	482.137
İrlanda	407.357
Almanya	273.564
Bangladeş	211.500
Nijerya	191.183
Güney Afrika	191.023
ABD	177.185
Jamaika	160.095
Türkiye	91.115
Toplam	3.458.428

Kaynak: 2011 Nüfus Sayımı

Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

2013 yılı itibarıyla

Başkonsolosluk Görev Bölgesi	Doğan	Ölen
Londra	1.414	110

Kaynak: T.C. Londra Başkonsolosluğu

1.9.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

1.9.2.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

İngiltere’de Hükümet istihdamı artırmak için aldığı tedbirlere devam ederek, özürülülerin istihdamını ve yeni iş kurmak isteyen girişimcilerin sayısını artırmak için yeni teşvikler getirmiştir.

İş Sağlığı ve Güvenliği düzenlemelerini basitleştirmek ve bürokrasiyi azaltmak üzere önemli değişiklikler yapılmıştır.

1.9.2.2. Mevzuat Değişiklikleri ve Önemli Yargı Kararları

İş Sağlığı ve Güvenliği alanında yapılan değişiklikler

4 Şubat 2013 tarihinde yayımlanan iki rapor İngiltere’de Hükümetin iş sağlığı ve güvenliği alanında yaptığı basitleştirmeler ve bu yolla yapılan tasarruflar hakkında bilgi vermiştir.

Profesör Ragnar Lofstedt tarafından kaleme alınan ilk rapor, 2011 yılında yine kendisi tarafından hazırlanan “İş Sağlığı ve Güvenliğinin Herkes İçin Islah Edilmesi” adlı raporda yer verilen tavsiyelerin hayata geçirilmesinde kaydedilen ilerlemelere değinmiştir. Lofstedt İngiltere’de iş sağlığı ve güvenliği alanındaki aşırı titiz uygulamaları ortadan kaldırmaya dönük tavsiyelerinin çoğunun hayata geçirilmesini memnuniyetle karşılamıştır. Rapor, bu değişikliklerin işletmelerin gereksiz bürokratik ayrıntılardan ziyade yaptıkları işe yoğunlaşmalarına yardımcı olacağını belirtmiştir.

Yayımlanan ikinci rapor ise, Hükümetin 2010 yılında Lord Young tarafından hazırlanan “Ortak Akıl, Ortak Güvenlik” adlı raporda yer alan 35 tavsiyeden 23’ünü uygulamaya koyduğunu tespit etmiştir. Lord Young söz konusu raporunda tazminat kültürünün yükselişiyle mücadele etmek ve sağlık ve güvenlik mevzuatının olumsuz algılanması sorununa eğilmek üzere mevcut düzenlemelerde değişiklikler yapılması çağrısında bulunmuştu.

İngiltere’de İş Sağlığı ve Güvenliği düzenlemelerini basitleştirmek ve bürokrasiyi azaltmak üzere yapılan ve yapılacak değişiklikler şu şekilde özetlenebilir:

- 2014 yılına kadar Mevzuatın yarısının gözden geçirilmesi, ayıklanması veya basitleştirilmesi planlanmıştır.
- İşyerlerinde meydana gelen kazaların bildirilmesine ilişkin bir değişiklik 10 yıllık zaman diliminde işletmelerin 5 milyon Sterlin tasarruf etmesini sağlayacaktır. (6 Nisan 2012 tarihinden itibaren işverenlerin, işçilerin 7 gün ya da daha az işten uzak kalmalarına neden olan yaralanmaları Sağlık ve Güvenlik İdaresi’ne bildirme yükümlülüğü kaldırılmıştır.)
- İşletmelerin su ısıtıcısı ve bilgisayar gibi elektrikli eşyaları hangi sıklıkla kontrol edeceklerine ilişkin kurallarda yapılan basitleştirmenin işletmelere 30 milyon Sterlin kazandıracığı hesaplanmıştır.
- 2013 ortasına kadar 10 takım sağlık ve güvenlik düzenlemesinden birisi ayıklanmıştır.
- Güncelliğini yitirmiş 200 takım yönerge ayıklanmış olup, bu bütün sağlık ve güvenlik yayınlarının beşte birine tekabül etmektedir.

- Sağlık ve Güvenlik İdaresi (HSE) tarafından yapılan teftişler 2010/11 döneminde 33.000'den, 2011/12 döneminde 22.000'e düşürülmüş, teftişler risklerin yüksek olduğu alanlara yoğunlaştırılmıştır.
- İlk dört ayda 75.000'den fazla kullanıcı HSE'nin internet sitesinde bulunan "Toolbox" adlı uygulamaya erişim sağlamıştır. Toolbox işletmelerin sorumluluklarını daha iyi anlamalarını kolaylaştırarak zaman tasarrufu sağlamaktadır. Her ay 1.2 milyon işletmenin sağlık ve güvenlikle ilgili tavsiye almak üzere HSE internet sitesini kullandığı belirtilmektedir.
- Risk değerlendirme işlemlerinin düzenlenmesi planlanmaktadır.
- Okulları ve yerel yönetimleri gereksiz bürokrasiden kurtulmaya teşvik edici yeni ve açık yönergeler yayımlayarak, okulların öğrencileri değerli ziyaret ve gezilere götürmesine engel olan bürokrasi ve diğer engellerin ortadan kaldırılması planlanmaktadır.

Diğer yandan, Sağlık ve Güvenlik İdaresi'nin (HSE) yerel yönetimlere yönelik olarak yayımladığı ve 29 Mayıs 2013 tarihinde yürürlüğe giren *Ulusal Uygulama Kodu* adlı düzenleme, yerel yönetimlerin gereksiz denetimler yapmasını yasaklamaktadır.

Uygulama ile yerel yönetimlerin yüksek risk içeren faaliyetlere ve çalışanlarını tehlikeye atan işyerlerine yoğunlaşması amaçlanmaktadır. Değişiklik sonucunda birçok dükkânı ve büroyu kapsayan on binlerce işyerinin denetimlerin dışında kalması beklenmektedir. Denetimlerin hayatı tehdit eden lejyonella bakterisinin ürediği soğutma kuleleri ve patlamaya yol açabilecek aşınmış LPG boruları gibi yüksek risk içeren alanlara yoğunlaştırılması hedeflenmiştir.

İstihdamla İlgili Gelişmeler

İşsizlik oranında azalma

2013 yılında yaşanan ekonomik canlanmaya paralel olarak işsizlik oranında önemli düşüşler görülmüştür. İşsizlik oranı yıl başındaki %7.8 seviyesinden Aralık 2013'te %7.1'e kadar gerilemiştir. Aynı dönemde istihdam edilenlerin sayısı da rekor düzeylere ulaşmıştır. Ekim 2013 - Aralık 2013 dönemi itibarıyla 16 - 64 yaş grubu için istihdam oranı 72.1 olarak kaydedilmiştir. Bu yaş grubu için istihdamdaki toplam kişi sayısı 30.15 milyon olarak gerçekleşmiştir.

Özürüüleriñ istihdamı

İşe Erişim programı özürüüleriñ çalışma hayatlarında karşılaştıkları seyahat ve özel teçhizat gibi masrafların karşılanması için mali yardım sağlayan bir programdır. Özürüü girişimcilere işlerini başlatmaları için 2013 yılında *İşe Erişim* programı çerçevesinde destek sağlanacağı açıklanmıştı. Bu tedbirin amacı serbest meslek sahibi özürüüleriñ sayısını artırmaktır. İstatistiklere göre yarım milyon özürüü meslek sahibidir ki bu rakam çalışan bütün özürüüleri içinde %15'e tekabül etmektedir.

Nisan 2011'de yürürlüğe konulan ve Ağustos 2011'de tüm İngiltere'de uygulamaya geçen, bir iş fikri olan işsizlere uzman rehberliği ve mali destek sağlayan *Yeni Girişim Ödeneğine* kayıtlı olan özürüüleri 14 Ocaktan itibaren anılan destekten faydalanabilecektir. *İşe Erişim* programınının 2012 yılında 30.000 özürüünün iş bulmasını ya da işlerini korumasını sağladığı belirtilmektedir.

Yeni Girişimcilere Destek

2013 yılı Eylül ayında, yeni bir iş kuracak olan girişimcilere destek amacıyla yürürlüğe konmuş olan *İş Kurma Kredisi* ve *Yeni Girişim Ödeneği* adlı programlara 69 Milyon Sterlin tutarında ilave mali kaynak sağlanacağı açıklanmıştır. Açıklanan verilere göre Hükümet programları çerçevesinde sağlanan yardımlar sayesinde son 2 yılda 30.000 yeni istihdam yaratılmıştır. Yürürlüğe sokulan yeni ilave kaynak paketi aşağıdaki unsurları içermektedir:

- İşsiz olmakla beraber bir işletme kurmak isteyenler için iş rehberliği ve mali kaynak desteği sağlanması. *Yeni Girişimci Ödeneği*, 2014 yılının sonuna kadar uzatılmış olup ilave 60.000 rehberlik kontenjanı sağlamış olacaktır. Ödenek çerçevesinde Eylül 2013'e kadar 26.000 yeni işyerinin kurulmasına imkân sağlandığı ifade edilmektedir.
- İş Kurma Kredisi çerçevesinde sağlanacak 34 Milyon Sterlinin 7.600 işyerini destekleyeceği açıklanmaktadır. Programa Eylül 2013'e kadar 35.000 dolayında kişinin başvurduğu ve 8.000 civarında kişinin bu ödenekten faydalandığı bildirilmiştir.

1.9.2.3. Sayısal Veriler

Aktif Nüfus/İşgücü Sayıları ve Oranları

Aktif Nüfus/İşgücü Sayıları ve Oranları

2011 yılı itibariyle

Ekonomik Aktivite	İngiltere’de doğanlar		İngiltere dışında doğanlar	
	Sayı (Bin)	Oran	Sayı (Bin)	Oran
Aktif - Toplam	23.171	60.0	4.236	61.3
<i>Çalışan</i>	21.690	56.2	3.914	56.6
<i>İşsiz</i>	1.480	3.8	322	4.7
Aktif Olmayan-Toplam	12.457	32.3	1.824	26.4
<i>Emekli</i>	8.845	22.9	869	12.6
<i>Diğer</i>	3.612	9.4	955	13.8
Toplam öğrenci	2.959	7.7	850	12.3
Toplam	38.586	100	6.911	100

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı sonuçları

Vatandaşlarımız Arasında Ekonomik Aktivite Durumu

2011 yılı itibarıyla

	Erkek	Kadın	Toplam
Ekonomik Bakımdan Faal Olanlar	35.379	15.399	50.778
İstihdam - Toplam	32.139	12.977	45.116
<i>İşçi-Toplam</i>	21.295	10.019	31.314
İşçi-Kısmi zamanlı	10.097	4.791	14.888
İşçi-Tam Zamanlı	11.198	5.228	16.426
<i>Kendi Namına Çalışan- Toplam</i>	9.916	2.219	12.135
Kendi Namına Çalışan- Kısmi zamanlı	3.024	1.159	4.183
Kendi Namına Çalışan- Tam Zamanlı	6.892	1.060	7.952
<i>Çalışmakta olan tam zamanlı öğrenciler</i>	928	739	1.667
<i>İşsiz-Toplam</i>	3.240	2.422	5.662
İşsiz (Tam zamanlı öğrenciler hariç)	2.910	2.043	4.953
Tam zamanlı öğrenciler	330	379	709

Ekonomik Bakımdan Faal Olmayanlar	12.006	23.078	35.084
Emekli	1.840	1.824	3.664
Öğrenci (Tam zamanlı öğrenciler dahil)	3.337	3.962	7.299
Ev/Aile bakan	1.108	9.468	10.576
Devamlı hasta ve işgöremez	2.791	3.150	5.941
Diğerleri	2.930	4.674	7.604

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı sonuçları

Yukarıdaki tabloda yer alan veriler değerlendirildiğinde İngiltere’de yaşayan vatandaşlarımız arasındaki işsizlik oranının % 9.7 oranında olduğu görülecektir. Erkekler arasında işsizlik oranı %5.7 (2.910 kişi) iken kadınlar arasında bu oran %4’tür (2.043 kişi). Oranın hesaplamasında tam zamanlı öğrencilerin hariç tutulduğu işsiz sayısı dikkate alınmıştır.

Çalışan Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Mart 2011 tarihi itibarıyla

Ekonomik Bakımdan Faal Olan Vatandaşlarımızın Yaş ve Cinsiyete Göre Dağılımı			
Yaş	Erkek	Kadın	Toplam
Ekonomik Bakımdan Faal Olan 16 Yaşından Büyük Vatandaşlarımız	35.379	15.399	50.778
16 - 17	113	87	200
18 - 19	298	228	526
20 - 21	636	401	1.037
22 - 24	1.720	1.033	2.753
25 - 29	5.376	2.564	7.940
30 - 34	7.796	3.216	11.012
35 - 39	6.658	2.767	9.425
40 - 44	4.960	2.161	7.121
45 - 49	3.802	1.529	5.331
50 - 54	2.032	771	2.803
55 - 59	1.184	375	1.559
60 - 64	497	162	659
65 - 69	200	49	249
70 - 74	52	14	66
75 ve üstü	55	42	97

Kaynak: 2011 Nüfus Sayımı

Çalışan Vatandaşlarımızın İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

2011 yılı itibarıyla

Yerleşim Bölgesi	Sayı
Kuzeydoğu Bölgesi	613
Kuzeybatı Bölgesi	2.047
Yorkshire ve Humber Bölgesi	1.822
İç Doğu Bölgesi	1.550
İç Batı Bölgesi	1.275
Doğu Bölgesi	3.614
Londra	26.452
Güneydoğu Bölgesi	4.765
Güneybatı Bölgesi	1.975
Galler Bölgesi	1.003
İngiltere ve Galler Toplamı	45.116

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı sonuçları

Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına ve Mesleklere Göre Dağılımı

Çalışan vatandaşlarımızın işkollarına göre dağılımını gösteren istatistikler henüz yayımlanmadığından, 2001 tarihli nüfus sayımına göre açıklanan rakamlara yer verilmektedir

Nisan 2001 tarihi itibarıyla

İşkollarına Göre	Sayı
Tarım, hayvancılık, ormancılık	82
Balıkçılık	3
Madencilik	27
İmalat	1.890
Elektrik, gaz ve su işleri	34
İnşaat	536
Toptan ve perakende ticaret	3.880
Otel, yiyecek (restoran)	4.415
Taşıma, depolama ve iletişim	1.102
Mali aracılık	595
Emlak, kiralama vb. iş faaliyetleri	1.924
Kamu yönetimi ve savunma, sosyal güvenlik	345

Eğitim	786
Sağlık	1.002
Diğer	1.110
Toplam	17.731

Kaynak: Ulusal İstatistik Kurumu 2001 Nüfus Sayımı Verileri - Türkiye doğumlulara ait ayrıntılı tablolar

Yukarıdaki tabloların incelenmesinden de görüleceği üzere vatandaşlarımızın daha ziyade ticaretle uğraştığı ve yiyecek sektöründe çalıştığı, imalat, emlak, sağlık işlerinde de kayda değer oranda vatandaşımızın bulunduğu görülmektedir.

Mesleklere Göre	Sayı
Yönetici ve üst düzey görevliler	3.714
Profesyonel meslekler	1.513
Yardımcı profesyonel ve teknik meslekler	1.503
İdari / sekreterlik meslekleri	1.127
Nitelikli ticari meslekler	2.812
Şahsi hizmet meslekleri	1.198
Satış ve müşteri hizmetleri meslekleri	1.594
İşleme ve makina operasyonları meslekleri	1.649
İlk basamak meslekler (niteliksiz)	2.608
Toplam	17.728

Kaynak: Ulusal İstatistik Kurumu, 2001 Nüfus Sayımı Verileri - Türkiye doğumlulara ait ayrıntılı tablolar

Yönetici ve üst düzey görevliler kategorisindeki vatandaşlarımızın 1. sırada olması, bu ülkede vatandaşlarımızın ağırlıklı olarak kendi işletmelerinde (yönetici statüsünde) çalışmalarından kaynaklanmaktadır.

Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

	Erkek	Kadın	Toplam
<i>Kendi Namına Çalışan- Toplam</i>	9.916	2.219	12.135
Kendi Namına Çalışan- Kısmi zamanlı	3.024	1.159	4.183
Kendi Namına Çalışan- Tam Zamanlı	6.892	1.060	7.952

Çalışan vatandaşlarımızın toplamının 45.116 olduğu dikkate alındığında serbest çalışan vatandaşlarımızın oranının tüm çalışanların % 26.8'ine tekabül ettiği, bir başka ifadeyle her 4 vatandaşımızdan 1'inin kendi namına çalıştığı görülmektedir.

1970'li ve 1980'li yıllarda İngiltere'de ağırlıklı olarak tekstil endüstrisinde çalışmakta olan vatandaşlarımız, diğer Batı ülkelerinde olduğu gibi İngiltere'de de tekstil endüstrisinin çökmesiyle birlikte kendi namına çalışmaya yönelerek restoran, kebab dükkânı, kahvehane, süpermarket, taksi işletmesi gibi işyerleri işlettikleri, bunun yanı sıra Kuzey Londra'da Türkler tarafından işletilen hazır giyim, oto tamirhanesi, nalburiye ve kuyumcu gibi işyerleri de bulunduğu gözlenmektedir.

Türk Restoranları ve Süpermarketleri Ulusal Birliği NARTS'tan (National Association of Turkish Restaurants, Takeaways and Supermarkets) ekonomik kriz öncesinde alınan bilgilerde İngiltere'de Birliğe kayıtlı 17.000 işletme olduğu belirtilmekteydi. Ancak NARTS Başkanı Mahir Kılıç, kendisiyle 31.03.2014 tarihinde yapılan görüşmemizde, ekonomik kriz ve artan maliyetler, gıda sektöründe kalifiye eleman eksikliği ve işgücünün maliyeti, gıda sektöründe diğer göçmen gruplarının rakip unsurlar olarak devreye girmesi ve markalaşamama gibi nedenlerle bu sayının 10-12 bin civarına gerilediği ve vatandaşlarımızın 2003-2007 yılları arasında gıda sektöründe yaşadığı altın yılların geride kaldığına dikkat çekmiş ve bu gerilemenin devam edeceği tahmininde bulunmuştur.

Londra Yerel Yönetimi tarafından yaptırılan ve 2009 yılı Nisan ayında yayınlanan bir raporda, 2005-2006 Yılı Nüfus Araştırmasına göre, Türkiye doğumlu çalışma yaşındaki nüfusun % 35'i kendi namına çalışmakta iken bu oranın İngiltere nüfusunda % 13 olduğu belirtilmektedir.

Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

Ortalama haftalık, yıllık ve saatlik ücretler

2013 yılında, tam zamanlı çalışan yetişkinler için ortalama haftalık brüt ücretler 517 Sterlin olarak kaydedilmiştir. Ortalama haftalık brüt ücret tam zamanlı çalışan yetişkin erkekler için 556 Sterlin, kadınlar için 459 Sterlin olarak gerçekleşmiştir.

Kısmi zamanlı çalışan yetişkinler için ortalama haftalık brüt ücretler 160 Sterlin (kadınlar için 164 Sterlin, erkekler için 149 Sterlin) olarak gerçekleşmiştir.

Tam zamanlı ya da kısmi zamanlı çalışma dikkate alınmadığında ortalama haftalık brüt ücretler 417 Sterlin olarak kaydedilmiştir.

2012-2013 vergi yılında tam zamanlı çalışanlar için ortalama yıllık brüt ücret 27.000 Sterlin olmuştur. Bu rakam erkekler için 29.300 Sterlin, kadınlar için 23.600 Sterlin'dir.

2013'te tam zamanlı çalışanlar için ortalama saatlik ücret 13.03 olarak gerçekleşmiştir. Erkeklerde bu rakam 13.60 Sterlin iken, kadınlarda 12.24 Sterlin olmuştur.

Asgari ücret

İngiltere'de 1 Ekim 2013'ten itibaren geçerli olan saatlik asgari ücret miktarları aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

İngiltere'de saatlik asgari ücret miktarları yıllar itibarıyla aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Yıl	21 yaş ve üzeri (Sterlin)	18-20 yaş (Sterlin)	18 yaş altı (Sterlin)	Çırak (Sterlin)
2013 (1 Ekimden'den itibaren)	£6.31	£5.03	£3.72	£2.68
2012	6,19	4,98	3,68	2,65
2011	6,08	4,98	3,68	2,60
2010	5,93	4,92	3,64	2,50

Nisan 2013 itibarıyla

İşkollarına göre haftalık ortalama ücretler	
	Haftalık/Sterlin
Bütün işkolları ve hizmetlerde ortalama	517,5
Maden	810,4
Elektrik, gaz, buhar ve klima üretimi ve dağıtımı	715,0
Finans ve sigortacılık	670,8
Bilgi ve iletişim	669,0
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	623,8

Kamu idaresi ve savunma; zorunlu sosyal güvenlik	593,8
Eğitim	563,2
İnşaat	550,0
Su dağıtımı; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme	548,0
İmalat sanayi	530,5
Taşımacılık ve depolama	523,7
İnsan sağlığı ve sosyal işler	497,6
Gayrimenkul	483,4
Diğer hizmetler	446,5
İdari ve destek hizmetleri	413,0
Toptan ve perakende ticaret; Motorlu araç ve motosiklet tamiri	409,6
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	407,5
Sanat, eğlence ve rekreasyon	403,8
Konaklama ve gıda hizmetleri	315,6

Kaynak: Ulusal İstatistik Bürosu, şubat 2014

Türkiye’de doğan göçmenlere dair bilgilerin de yer aldđđı, *Kamu Politikası Araştırma Enstitüsü* tarafından *Eylül 2007’de* yayımlanan araştırmaya göre, Türkiye’de doğan nüfus tüm sosyo-ekonomik göstergeler bakımından İngiltere nüfusunun gerisindedir. Örneğin, Türkiye doğumlular arasında çalışma yaşında olanların öğrenciler hariç %41’i istihdam edilmekteyken, İngiltere nüfusunda bu oran % 78’dir. Türkiye’de doğan çalışma yaşında ve ekonomik olarak aktif olanların yıllık ortalama geliri 14.750 Sterlin iken İngiltere nüfusunda bu miktar 21.250 Sterlin’dir.

Ekonomik Göstergeler	Türkiye Doğumlular	İngiltere Doğumlular
İstihdam Oranı	% 41	%78
İşsizlik Oranı	%7	%4
Ortalama Saatlik cret	8.20 Sterlin	11.10 Sterlin
Ortalama Yıllık Gelir	14.750 Sterlin	21.250 Sterlin
Gelir Desteği deneği Alanların Oranı	%21	%4
Sosyal Konutta Yaşayanların Oranı	%49	%17

Kaynak: *Kamu Politikası Araştırma Enstitüsü, Eylül 2007*

İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

Aralık 2012 – Şubat 2013 dönemi itibarıyla

	Kadın		Erkek		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Ülke Geneli					2,56 milyon	7,9
Yabancı						
Türk*	2.043	13,3	2.910	8,2	4.953	9,7

*Türkiye doğumlulara ait veriler Mart 2011 tarihi itibarıyla geçerlidir.

1.9.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR

1.9.3.1. Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Sosyal Güvenlik Yardımları Sahteciliğine Karşı Önlemler

"Birlikte yaşama" izlenimi vererek haksız yardım alanlara yeni düzenlemelerle ağır cezalar getirileceği açıklanmıştır. Çalışma ve Emeklilik Bakanlığı'ndan, tek başına yaşayan ebeveyn olduklarını beyan ederek "Gelir Desteği Ödeneği" ve "İşsizlik Yardımı" alan, ancak başka biriyle karı- koca olarak yaşayanların, vergi mükellefleri açısından yaklaşık 100 milyon sterlinlik bir yük getirdiği ve bunun en yaygın karşılaşılan sahtecilik türü olduğu belirtilmektedir. Aşağıda belirtildiği gibi Sosyal güvenlik reformu tasarısındaki bazı düzenlemelerle, sahteciliğe ağır cezalar getirileceği açıklanmıştır:

- 350 sterlin veya kişiye fazla ödenen kısmın %50'sinden yüksek olacak kadar idari para cezası ile 4 hafta yardımdan mahrum bırakma,
- Mahkûmiyetle sonuçlanan suçlarda, ilk suç için 13 hafta, ikinci suç için 26 hafta ve üçüncü suç için 3 yıl boyunca yardımdan mahrum bırakma,
- Ciddi ve örgütlü yardım sahteciliği veya kimlik sahteciliğinde doğrudan 3 yıl yardımdan mahrum bırakma,
- Yardım alanın ihmalkârlığı veya hatası nedeniyle yapılan fazla ödemelerde 50 sterlinlik yeni bir para cezası.

Bu kapsamda, 8 Mayıs 2012 tarihinden itibaren, yardım alanında sahtecilik yapanlara herhangi bir dava açılmaksızın, asgari 350 sterlin olmak üzere, 2.000 sterline kadar ceza verilebileceği açıklanmıştır. Yukarıdaki diğer cezaların da ilerleyen tarihlerde yürürlüğe gireceği açıklanmıştır.

“Evrensel Kredi” sisteminin de yardımlardaki sahtecilik ve yanlışları azaltacağı açıklanmaktadır. Şu anda ödenmekte olan yardımların özel olarak çalışan 1.000 personel tarafından ayıklandığı, böylece 2013 yılında “Evrensel Kredi” sistemine girecek yardım taleplerinin sahtecilikten arındırılmış olacağı belirtilmektedir. Açıklanan rakamlara göre, Nisan 2010 ile Mart 2011 arasında sahtecilik ve hatalar nedeniyle 3,2 Milyon sterlin kaybedildiği belirtilmiştir. Bu rakamın 1,2 milyon sterlini sahtecilik, 1,3 milyon sterlini hak sahibi hatası ve 0,8 milyon sterlini ise kurum hatasından oluşmaktadır.

İşsizlik Ödeneği İhlallerine Karşı Yeni Düzenlemeler

22 Ekim 2012 tarihinde getirilen yeni düzenlemelere göre, “İşsizlik Ödeneği” alan, ancak aktif bir biçimde iş aramayan ya da kendilerine önerilen işleri geri çevirenler için yeni yaptırımlar getirilmiştir. Daha önceki duruma göre, sorumluluklarını yerine getirmeyenler bir hafta ile 6 ay arasında değişen sürelerde, “İşsizlik Ödeneği”nden mahrumiyet de dâhil olmak üzere, çeşitli yaptırımlara maruz kalmaktaydılar. Getirilen yeni kurallara göre ise, küçük ihlaller için 4 hafta, ciddi ve tekrarlayan ihlaller için 3 yıla kadar yaptırımlar uygulanabilecektir. Rakamlara göre, 2011 yılında 495.000 kişiye yaptırım uygulanmış olup bunlardan 72.000'i kendilerine yapılan iş önerilerini geri çevirenlerden oluşmaktadır.

İş Sağlığı ve Güvenliğinde Yeni Düzenleme

6 Nisan 2012 tarihinden itibaren işverenlerin, 7 gün ya da daha az işten uzak kalmalarına neden olacak şekilde yaralanan işçilerin durumlarını Sağlık ve Güvenlik İdaresi'ne bildirme yükümlülüğü kaldırılmıştır. Daha önceki düzenlemede, işçiyi 3 gün normal çalışmasından uzak tutan yaralanmalar rapor edilmek zorundaydı.

Yaralanmaların, Hastalıkların ve Tehlikeli Olayların Bildirilmesi Yönetmeliği'ndeki bu değişikliğin raporlarda % 30 azalmaya neden olacağı tahmin edilmektedir. Yılda 30.000 rapora tekabül eden bu azalmanın, işletmelere yılda 10.000 saat kazandıracağı bildirilmektedir. Ayrıca, kazayı rapor etme süresi de 10 günden 15 güne çıkarılmıştır.

Yalnız Yaşayan Ebeveynlere İlişkin Düzenleme

Yalnız yaşayan ebeveynlerin yardımlara bağlı olarak hayatlarını sürdürmek yerine, daha erken iş aramaya başlamalarını amaçlayan düzenlemeler, 21 Mayıs 2012 itibarıyla yürürlüğe sokulmuştur. “Gelir Desteği Ödeneği” alan ve 5 yaş ve üstünde çocuğu olan yalnız ebeveynler, bu tarihten itibaren Gelir Desteği Ödeneği almayı bırakarak, “İşsizlik Ödeneği” almaya başlayacaklardır. İşsizlik Ödeneği alanlara iş bulma konusunda daha fazla destek sağlanmaktadır. Düzenleme öncesinde çocuklar için geçerli olan yaş sınırı 7 olarak düzenlenmişti.

İstatistiklere göre İngiltere'de 1,8 milyon çocuk, hiç bir aile üyesinin çalışmadığı evlerde yaşamakta, 600.000 yalnız ebeveyn ise “Gelir Desteği Ödeneği” almaktadır. Hükümet yalnız ebeveynli aileleri desteklemek için yılda 6 milyar sterlinden fazla harcama yapmaktadır. Çalışmayan bir anne veya babayla yaşayan bir çocuğun yoksulluk içinde olması ihtimalinin, yarım gün veya tam gün çalışan bir anne veya babayla yaşayan çocuğa göre, sırasıyla üç kat ve beş kat daha fazla olduğu ifade edilmektedir.

Diğer yandan, “Evrensel Kredi” sistemi altında yaklaşık 80.000 aileye daha çocuk bakım yardımı ödeneceği açıklanmıştır. Mevcut sistemde bu destek türü için harcanmakta olan 2 milyar sterline ilaveten, Evrensel Kredi altında ilave 300 milyon sterlin daha ayrılacaktır. Şu anda çocuk bakım desteği 16 saat ya da daha fazla çalışanlar için mevcutken, yeni sistemde asgari çalışma saati şartı kaldırılacaktır. “Evrensel Kredi” sistemi 2013 yılında uygulanmaya başlamıştır.

Sosyal Güvenlik Sistemine İlişkin Genel Bilgiler

İngiltere'de geniş kapsamlı ve devlet tarafından idare edilen sosyal güvenlik rejimi tüm toplumu içermektedir. Prim katkısına dayalı ödenekler (contributory) olduğu gibi, prime dayalı olmayan (non-contributory) ve gelire bağlı (income-related) olarak verilen ödenekler de bulunmaktadır.

Prime dayalı ödenekler ve bunların idaresi işçi ve işverenlerden gelire bağlı olarak alınan zorunlu primlerle finanse edilen "Ulusal Sigorta Fonu" (National Insurance Fund) tarafından sağlanmaktadır. Ödenekler yaşlılık, geride kalan hak sahipleri, hastalık, analık ve işsizlik bakımından gruplandırılmakta olup ağırlıklı olarak sabit oranlıdır. Özellikle emekli aylığında olmak üzere bazı prime dayalı ödeneklerde kazanca bağlı bir unsur da (earnings related component) söz konusu olabilmektedir.

Prime bağılı olmayan (non-contributory) ödenekler genel vergilerden karşılanır ve bireysel koşullara bağılıdır (özürlü olma, çocuk sahibi olup olmama vb.).

“Kira Yardımı (Housing Benefit)”, “Çalışmayanlara Gelir Desteği (Income Support)” ve emekli aylığı bağlanma yaşının altında olup geçim sıkıntısı içinde bulunanlara 60 yaşından sonra verilen “Emeklilik Kredisi (Pension Credit)” gibi gelir durumu esas alınarak (income related) verilen ödenekler ise asgari geçim güvencesi sağlama (safety net) amacıyla verilmekte olup genel vergilerden finanse edilir. Ulusal Sağlık Hizmetleri (USH-National Health Service-NHS) evrensel sağlık hizmeti sağlamaktadır. Vergilerden ve Ulusal Sigorta Fonu (USF-National Insurance Fund) tarafından finanse edilen USH'den İngiltere'de yaşayan herkes prim ödemeksizin yararlanmaktadır.

İngiltere'de devlet emekliliği yanı sıra işyeri emekliliği ve bireysel emeklilik gibi ikinci ayak emeklilik sistemleri de mevcuttur.

İşgöremezlik Ödenekleri

Bu ödenekler, 13 Nisan 1995'te yürürlüğe giren ve çalışma gücü olmayan ve prim ödeme koşullarını yerine getiren kişilere verilen işgöremezlik ödeneği (Incapacity Benefit) ile “İleri Derece İşgöremezlik Yardımı”nı (Severe Disablement Allowance) kapsamaktadır. 27 Ekim 2008 tarihinde uygulamasına başlanan "İstihdam ve Destek Ödeneği" (Employment and Support Allowance), “İşgöremezlik Ödeneği”nin (Incapacity Benefit) yerini almıştır. Bu tarihten önce malul olanlar değişiklikten etkilenmeyecek, ancak bu tarihten sonra işgöremez duruma düşenlere “İşgöremezlik Ödeneği” yerine “İstihdam ve Destek Ödeneği” verilecektir. Söz konusu ödeneğin işgöremez durumda olmakla birlikte çalışma kapasitesinin bir kısmını koruyanlar ve tamamen kaybedenler için farklı kategorileri bulunmaktadır.

Maluliyet Yaşam Yardımı: 1 Nisan 1992 tarihinden itibaren yürürlükte olan ve 65 yaşından önce malul olan ve bakım yardımına ya da hareket edebilmek için yardıma ihtiyacı olan çalışma yaşındaki kişilere verilen bir ödenektir.

İş Kazası Maluliyet Ödeneği: 5 Temmuz 1948 tarihinden itibaren yürürlükte olan ve iş kazası veya meslek hastalığına bağılı olarak malul duruma düşen kişilere verilen bir ödenektir. 1 Ekim 1986'dan itibaren % 14'ün altındaki maluliyet oranı tespit edilenler ödenekten yararlanamamaktadırlar.

Bakım Yardımı: 6 Aralık 1971'den itibaren 65 yaşın üzerinde fiziksel veya zihinsel olarak ciddi mağduriyeti bulunan ve ciddi bakıma veya denetime ihtiyacı bulunanlara verilen ödenektir.

Bakıcı Ödeneği: 5 Temmuz 1976 tarihinden itibaren ciddi mağduriyeti olan kişilere haftada en az 35 saat bakmakta olan kişilere ödenmektedir.

Gelir Desteği: 11 Nisan 1998'den itibaren 16-59 yaşları arasında haftada 16 saatten az çalışan ve ihtiyaçlarını karşılayacak yeterli gelir elde edemeyen kişilere ödenmektedir.

Kira Yardımı: Düşük ücretli kişilere çalıştıkları veya çalışmadıkları dönemlerde kiraladıkları ev için verilen gelire dayalı ödenektir.

Belediye Vergisi Yardımı: 1 Nisan 1993 yılından itibaren, gelire bağlı olarak ödenen ve kira yardımına benzer şekilde hesaplanan, düşük gelir sahibi kişilerin belediye vergilerini ödemelerine yardımcı olmak üzere verilen ödenektir.

Kamu Temel Emeklilik Aylığı: 65 yaşını tamamlayan, yeterli prim ödeme koşulunu yerine getirmiş kişilere ödenen emekli aylığıdır.

Emeklilik Kredisi: Ekim 2003 itibarıyla emeklilik döneminde yoksulluğu önlemek üzere getirilen ve 60 yaşın üzerinde yoksul ve düşük emekli aylığı alması beklenen veya 65 yaşın üzerinde düşük aylık sahibi kişilere verilen ödenektir.

Dulluk Yardımları (Kadın): 6 Temmuz 1948'ten beri yürürlükte olan bu ödenekler, 11 Nisan 1988- 8 Nisan 2001 tarihleri arasında dul kalan kadınlara ödenmektedir. Aşağıda hakkında bilgi verilen "Ölüm Yardımları" bunların yerine geçmiştir.

Eski düzenlemede bulunan yardımlar şöyledir:

- Dul Parası (Widow's Payment): Eşin ölümünden itibaren 3 ay içinde talep edilebilen bir defada 1000 sterlin olarak ödenen yardımdır.

- Dul Ana Ödeneği (Widowed Mother's Allowance): Bağımlı çocuğu olan kadınlara verilen ödenektir.

- Dul Aylığı (Widow's Pension): Kocanın ölüm tarihinde 45-65 yaş arası olan, bağımlı çocuğu olmayan kadınlara 65 yaşına kadar haftalık olarak ödenen paradır.

Ölüm Yardımları (Dul Kadın/Erkek Eş): 9 Nisan 2001 tarihi itibarıyla dulluk yardımlarının yerini alan ve 9 Nisan 2001 tarihinde veya sonrasında dul kalan eşe (erkek veya kadın) ödenen ödeneklerdir. Üç çeşit ölüm yardımı vardır:

- Dul Parası (Bereavement payment): Bir defada ödenen sabit miktar

- Dul Ebeveyn Ödeneği (Widowed Parent's Allowance): Bağımlı çocukları olan dullara ödenen miktar

- Dul Ödeneği (Bereavement Allowance): Bağımlı çocuğu olmayan dullara 52 hafta boyunca ödenir.

Yasal Analık: İstihdam edilen hamile bayanlara, 26 hafta sürekli istihdam edilmiş olma koşuluyla, işverenleri tarafından 39 haftaya kadar ödenen ödenektir. İşverenler bu ödeneğin % 92'sini devletten geri alırlar.

Yasal Babalık Ödeneği: Çocuk sahibi olan biyolojik babaya veya çocuk sahibi olan kadının eşine ya da hayat arkadaşına, 26 hafta çalışmış olma koşuluyla, çocuk yetiştirme sorumluluğunun bir unsuru olarak bir veya arka arkaya 2 haftaya kadar işveren tarafından verilen bir ödenektir.

Yasal Evlat Edinme Ödeneği: 26 hafta süreyle çalışmış ve bir kurum vasıtasıyla evlat edinmiş olma halinde, 39 haftaya kadar işveren tarafından verilen ödenektir. Yasal Analık Ödemesi ile aynı oranlarda verilir

Çalışana Destek Ödeneği: Gelir düzeyi düşük işlerde çalışanların kazançlarını artırmaya yönelik olarak verilmektedir. 16 yaşın üzerinde bekâr, birlikte yaşayan evli veya evlilik olmaksızın birlikte yaşayan ve ücretli işte çalışan kişiler yıllık hane gelirlerine bağılı olarak ihtiyaç testine tabi olan bu sosyal yardım ödeneğinden yararlanabilirler. Vergi Kurumu tarafından idare edilen bu ödenek genel vergilerden finanse edilir.

Aile Yardımlarıyla (Çocuk Paraları) İlgili Bilgiler: Çocuk ödeneği (Child Benefit), en büyük çocuk için haftalık 20,30 sterlin, diğer her bir çocuk için ise 13,40 sterlidir.

Çocuk Vergi Kredisi (Child Tax Credit) ise gelir düzeyi düşük çocuklu aileleri desteklemeye yönelik bir sosyal yardımdır. Bir veya daha fazla sayıda çocuk sahibi olanlar gelir seviyelerine veya özürlü çocukları olup olmaması gibi faktörlere bağlı olarak (2012-2013 vergi yılı için) yıllık 545-2.950 sterlin arasında değişen bu ödenekten yararlanabilirler.

Çalışma ve Emeklilik Bakanlığı, Kraliçe II. Elizabeth'in 60 yıl önce tahta çıkmasından bu yana İngiliz toplumunun yapısında meydana gelen değişikliklere ilişkin verileri yayımlamıştır. Bu verilere göre, son 60 yılda emeklilerin sayısı iki katına çıkmış, 100 yaşına kadar yaşayan İngiliz sayısı 44 kat artmış ve yaşam süresi ortalama olarak 10 yıl uzamıştır.

1952 yılında emeklilerin sayısı 6,8 milyon iken bu sayı 5,6 milyon artarak bugün 12,4 milyona ulaşmıştır. Emeklilerin nüfusa oranı 1952'de %14 iken, bu oran bugün %6 artmıştır. Aynı yıl yüz yaşında veya daha yaşlı olanların sayısı 300 iken bu sayı 13.120'ye ulaşmıştır. 1952 yılında doğan bir erkek çocuğunun 78, bir kız çocuğunun 83 yaşına kadar yaşaması beklenmekteydi; 2012 yılında doğan bir erkek ve kız çocuğunun sırasıyla 91 ve 94 yaşına kadar yaşaması beklenmektedir.

Bu rakamlara işaret eden Emeklilik Bakanı Steve WEBB emeklilik yaşının 2028 yılına kadar 67'ye çıkarılacağını ve emekli aylığının da basitleştirilerek tek-katmanlı hale getirileceğini ifade etmiştir.

1952 yılında devletten emekli aylığı alanların sayısı 5 milyondan daha azken, bugün 11,5 milyon kişi emekli aylığı almakta, buna ilaveten yurt dışında yaşayan 1 milyon civarında emekli bulunmaktadır. 1952 yılında emekli aylığı miktarı haftalık 1 sterlin 12s idi ve postaneden emekli defteri ile alınabiliyordu. Devlet emekli aylığı bugün haftalık 107,45 sterlin olup, doğrudan kişisel hesaplara tercihe göre haftalık, 15 günlük ve aylık olarak ödenebilmektedir. Diğer yandan 86 yaş ve üzerinde olan çok az kişinin çalışmaya devam ettiği açıklanmıştır. Rakamlara göre, bugün 65 yaş ve üzerinde olan 350.000 kadın ve 540.000 erkek çalışmaktadır. 1952 yılında 65 ve üstü kadınların %1,5'i işgücüne dâhilken bu oran bugün %6,5'a yükselmiştir.

1.9.3.2. Mevzuat Değişiklikleri ve Önemli Yargı Kararları

İşletme Emekli Aylığı ile ilgili değişiklikler

Çalışanların tasarruf etmelerini teşvik etmek ve mesleki emekliliğe erişimlerini sağlamak amacıyla 2012 yılı Ekim ayında yürürlüğe giren işletme aylığına zorunlu kayıt uygulaması birinci yılını doldururken 1.6 milyon kişinin sistemde kalmayı tercih ettiği açıklanmıştır. Önümüzdeki 5 yılda 11 milyon civarında kişinin sisteme dâhil edileceği tahmin edilmektedir. Uygulama büyük firmalarla,

başlamış olup, orta ve küçük ölçekli işletmelerin de 2018'e kadar sisteme dâhil edilmesi planlanmaktadır.

İşverenler, 22 ile emeklilik yaşı arasında olan, yılda 8.105 Sterlin'den fazla kazanan ve Birleşik Krallıkta istihdam edilen çalışanlarını otomatik olarak işletme emekli rejimine kaydetmek zorundadırlar. Hangi tür işletme emekli aylığı rejiminin uygulanacağına işveren karar verir.

Yeni sistemde işverenler, kişinin kazancının en az %1'i (2018'e kadar %3'e yükselecek), çalışanlar %0.8'i (2018'de %4'ü) kadar prim öderken, devlet de kişinin kazancından alınan vergiden %0.2 (2018'de %1) oranında yapacağı indirim işleme emekli aylığına aktaracaktır. İsteyen çalışanlar bu sistemin dışında kalabileceklerdir. Otomatik kayıt her 3 yılda bir tekrar edilecek ve çalışanlar aynı seçeneğe sahip olacaklardır. İşletme emekli aylığı alabilmek için asgari yaş 55'tir.

Diğer yandan 7 Kasım 2013 tarihinde Hükümetin gelecek nesiller için işletme emekli aylığını yeniden biçimlendirecek değişiklik önerileri üzerinde çalıştığı açıklanmıştır. Değişikliklerin amacı sigortalıların alacakları aylık konusunda daha fazla kesinlik sağlamak, yatırım risklerini daha eşit biçimde paylaşmak ve işverenlerin en iyi işletme emekli aylığı imkânlarını sunmalarına yardımcı olmaktır.

İngiltere'de temel olarak iki tip işletme emekli aylığı vardır ve işyerinde uygulanacak olan sistemi işveren seçmektedir:

Belirlenmiş Prim Bazlı Emeklilik sistemleri (Defined contribution pension schemes), aynı zamanda Para Alım (Money Purchase) programı olarak da bilinir. Bu sistemde prim işveren tarafından seçilen bir sigorta şirketi tarafından yatırım yapmak için kullanılır. Emekli olduğunda sigortalının alacağı miktar, sisteme ne miktarda ve ne kadar süreyle prim ödendiğine ve yatırımın ne kadar başarılı olduğuna göre değişmektedir. Elde edilen gelirin kısa dönemde değişken olmakla beraber uzun dönemde birikim hesaplarından daha yüksek olduğu ifade edilmektedir. Bu sisteme bağlı bazı programlarda primler kişi emeklilik yaşına yaklaştıkça daha düşük riskli yatırımlara yönlendirilmektedir. Bu sistemde sigorta şirketi sigortalıdan düşük oranda bir işletim ücreti almaktadır.

Belirlenmiş Ödenek Bazlı Emeklilik sistemleri (Defined benefit pension schemes), aynı zamanda Nihai Maaş (final salary) veya Maaşa Bağlı (salary-related) sistem olarak da bilinir.

Bu sistemde emekli olduğunda her bir yıl için belirli ödenek garanti edilmekte, ne kadar aylık alacağınız yatırımlara bağlanmamaktadır. Emekli olduğunda alınacak miktar, çalışırken alınan maaşa ve işveren için ne kadar çalışıldığına bağlı olmaktadır.

Son yıllarda ödenek bazlı sistemlerin hızlı bir şekilde azaldığı, 2007 yılından bu yana %36'dan %14'e düştüğü, sayı olarak da sadece 841 programın açık olduğu gözlemlenmiştir. Çalışma ve Emeklilik Bakanlığı, riskin firma ve işçiler arasında paylaşıldığı bu sisteme olan talebi artırmak üzere sigorta şirketleri ve işverenlerle yakın biçimde çalışmaktadır. Bu çerçevede işverenlerin bu sistemleri kapatmak yerine çalışanlarına önermeye devam etmelerini sağlayacak yeni bir yasal çerçeve oluşturmak da istenilmektedir. Bu amaçla danışma sürecine açılan öneriler şu şekildedir:

- İşverenler, işçiler, sigortacılar ve yatırım yöneticileri arasında daha fazla risk paylaşımına imkan tanıyan yeni düzenleyici bir çerçeve oluşturulması
- Ödenek bazlı emeklilik sistemini daha esnek hale getirecek düzenlemeler getirilmesi
- Prim bazlı emeklilik sisteminde sigortalıya alacağı emekli aylığıyla ilgili daha fazla kesinlik sağlayacak düzenlemeler getirilmesi
- Yeni *toplu prim bazlı emeklilik sistemlerine* imkan sağlanması.

Çocuk yardımında yeni düzenleme

Evrensel bir ödenek olan ve çocuğu olan herkese gelir durumuna bakılmaksızın verilen Çocuk Yardımı, geçtiğimiz bütçe döneminde duyurulan ve 7 Ocak 2013 tarihinde yürürlüğe giren bir değişiklikle gelire bağlı bir ödenek haline getirilmiştir.

İlk defa 1946 yılında ödenmeye başlamış olan yardım, en büyük veya tek çocuk için haftalık 20.30 Sterlin, diğer çocukların her biri için 13.40 Sterlin olarak ödenmektedir.

Yapılan değişiklikle 7 Ocak 2013 tarihinden itibaren, yılda 50.000 Sterlinden fazla kazanan yaklaşık 1.1 milyon ebeveyne ödenen yardım miktarı önemli ölçüde azalacak, yılda 60.000 Sterlinden fazla kazanan 820.000 ebeveyne ise bu yardım verilmeyecektir. Değişikliğin 2014 yılında 1.5 milyar Sterlin tasarruf sağlayacağı bildirilmektedir.

Yeni düzenleme tek gelirli ya da çift gelirli aileler arasında fark gözetmemektedir. Örneğin, yılda 60.000 Sterlin kazanan bir anne ya da baba bu yardımı kaybederken, her biri ayrı ayrı yılda 50.000 Sterlin kazanan bir çift ise yardım almaya devam etmektedir.

Yılda 50.000-60.000 Sterlin arasında kazanan ebeveynler Çocuk Yardımı almaya hak kazanmakla beraber getirilen yeni bir vergi (Yüksek Gelirliler için Çocuk Yardımı Harcı) ile aldıkları çocuk yardımının önemli bir kısmını devlete geri ödemek durumunda kalacaklardır.

Sosyal Yardımlarda Artış Yasa Tasarısı kabul edildi

Sosyal Yardımlarda Artış Yasa Tasarısı 20 Aralık 2012 tarihinde Parlamento'ya sunulmuş ve 8 Ocak 2013 tarihinde kabul edilmiştir. Tasarıya göre çalışma yaşında olan sigortalılara verilen yardımlar ve ödeneklerde 2016 yılına kadar sadece %1'lik bir artış yapılabilecektir. Bu yardım ve ödenekler şunlardır: İşsizlik Yardımı, İstihdam ve Destek Ödeneği, Gelir Desteği, Konut Yardımı, Analık, babalık ve evlatlık ödenekleri, Hastalık Ödeneği, Çalışana Destek Kredisi ile Çocuk Vergi Kredisinin bazı bileşenleri.

Bakım Yardımı, vergi kredilerinin işgöremezlik nedeniyle verilen kısımları, Maluliyet Yaşam Yardımı, İstihdam ve Destek Ödeneğinin destek bileşeni gibi bakıcılara verilen yardımlar veya işgöremezlik yardımlarındaki artışlar ise enflasyona göre yapılmaya devam edilecektir.

Değişikliklerin 2015-16 vergi yılına kadar 1.9 milyar Sterlin tutarında tasarruf sağlayacağı ifade edilmektedir.

Devlet emekli aylığında öngörülen değişikliklere ilişkin beyaz belge

Devlet emekli aylığı sistemini basitleştirmek için yapılması öngörülen değişikliklere ilişkin beyaz belge Ocak 2013'te yayımlanmıştır. Basit ve sabit oranlı bir emekli aylığı (bugünün rakamları ile 144 Sterlin, 2017 rakamlarına göre yaklaşık 155 Sterlin) uygulamaya konulacak ve tam emekli aylığı almak için 35 yıl prim ödeme şartı getirilecektir. Sabit oranlı emekli aylığı uygulamasından özellikle serbest çalışanlar ile düşük gelirli çalışanların fayda sağlayacağı belirtilmektedir. Beyaz Belgeyle ilgili olarak alınan olumlu tepkilerin ardından Hükümet Mart 2013'te yaptığı bir açıklamayla uygulamanın Nisan 2016'da yürürlüğe girmesini kararlaştırmıştır.

Anılan reformun yapılmaması durumunda devlet emekli aylığına ve emeklilere sağlanan yardımlara yapılan harcamanın 2012/13 vergi yılında GSYİH'in %6.9'undan, 2060/61'de %8.5'una yükseleceği hesaplanmaktadır. Reformlardan sonra ise bu oranın %8.1'de kalacağı ve devlet emekli aylığının gelecek nesiller içinde sürdürülebilir hale getirileceği belirtilmektedir.

Reform kapsamında emekli aylığına hak kazanmak için asgari prim ödeme süresi de düzenlenecek olup, böylelikle İngiltere’de az bir süre çalışarak emekli aylığına hak kazanılmasının önüne geçilmek istenmektedir. Bu tedbirle 2040 yılına kadar, Avrupa Ekonomik Alanı dışında yaşayan yaklaşık 400.000 kişinin emekli aylığı almaya hak kazanamayacağı bildirilmektedir.

Reform, emeklilik yaşının düzenli olarak gözden geçirilmesini, şu anda yürürlükte olan karmaşık ölüm yardımlarının yürürlüğe sokulacak Ölüm Destek Ödeneği ile basitleştirilmesini ve özel emeklilik mevzuatının güçlendirilmesini de öngörmektedir. Çalışma ve Emeklilik Bakanlığı’nın açıkladığı sayısal verilere göre;

- Ocak 2013 itibarıyla 11.5 milyon kişi devlet emekli aylığı almaktadır.
- Haftalık 80 Sterlinin altında emekli aylığı alan erkek sayısı 474.000 iken bu rakam kadınlarda 2.8 milyondur.
- Yaklaşık 3.2 milyon kişi (2.6 milyon hanehalkı) emeklilik gelirlerine ilaveten Emeklilik Kredisi almaktadır.
- Mevcut sistemde 4.2 milyon serbest meslek sahibi tam emekli aylığı alamamaktadır.
- Reformla temel ve ilave emekli aylığı ayrımı ortadan kaldırılacaktır.
- Tam emekli aylığını hak etmek için 35 yıllık prim ödeme süresi getirilecektir.
- Kısmi emekli aylığına hak kazanmak için asgari 10 yıllık prim ödenmiş olması şartı getirilecektir.
- Eski sistem altında kazanılmış emeklilik hakları korunacaktır.

Diğer yandan Mayıs 2013’te yapılan açıklamaya göre ve Devlet Emekli Aylığında yapılacak değişikliklerden sonra, birden fazla işte çalışmakla beraber sigorta primi ödemek için geçerli olan eşğin altında kazanç sağlayanların prim ödemiş kabul edilecekleri, böylece emekli olmalarının kolaylaşacağı açıklanmıştır.

Mevcut duruma göre, Alt Kazanç Limitinin (Yıllık 5.668 Sterlin) altında kazanç sağlayanlar prim ödemek zorunda olmadıklarından Devlet Emekli Aylığı kapsamı dışındadırlar. Bu kişilerin emekli olabilmeleri için ya başka bir nedenle prim ödemiş kabul edilmeleri ya da isteğe bağlı prim ödemeleri gerekmektedir. Evrensel Kredi sisteminin tam olarak yürürlüğe girmesinden sonra bu durumun değişeceği ve bu durumda olduğu tahmin edilen 800.000 hane halkının değişikliklerden faydalanacağı tahmin edilmektedir.

Ayrıca Limitin altında kazanç sağlayan ve Konut yardımı veya Çocuk Destek Kredisi alanların yanı sıra hâlihazırda Gelir Desteği Ödeneği alanların da prim ödemiş kabul edilecekleri belirtilmektedir.

Sosyal Güvenlik sisteminde Nisan 2013'te yürürlüğe giren değişiklikler

Nisan 2013'te sosyal güvenlik sisteminde İngiltere'de uygulanan sosyal yardımları kısıtlayıcı bir dizi uygulama yürürlüğe girmiştir. Bu değişiklikler aşağıda sıralanmıştır:

1 Nisan – Fazla oda sübvansiyonunun kaldırılması: Belediye evlerinde oturan çalışma yaşındaki kiracılar hane halkının ihtiyacı olan oda sayısı karşılığında Konut Yardımı alacaklar, böylece özel sektör kiracılarına uygulanan kurullarla uyum sağlanmış olacaktır. Evde bulunan fazla odalar için Konut Yardımı ödenmeyecektir. Kaldıkları belediye evinde ihtiyaçtan fazla odası olan ailelerin aldıkları kira yardımı miktarı kısıtlanacaktır. Buna göre, fazladan bir odası olanların aldıkları yardımın %14'ü, birden fazla odası olanların ise %25'i kesilecektir. Oda sayısı hesaplanırken ihtiyaç, her bir yetişkin ve çift için bir oda, 16 yaşından küçük aynı cinsiyette iki çocuk için bir oda olarak hesaplanmaktadır. 10 yaşın altındaki çocuklar ise cinsiyetlerine bakılmaksızın aynı odayı paylaşacaklardır. Muhalefetin “yatak odası vergisi” olarak nitelediği değişikliklerin 600 binden fazla aileyi etkilemesi beklenmektedir.

8 Nisan – Kişisel Bağımsızlık Ödeneği: Çalışma yaşında olup Maluliyet Yaşam yardımı alanlar için yeni bir yardım *Kişisel Bağımsızlık Ödeneği* adıyla yürürlüğe konacaktır. 1992 tarihinde yürürlüğe giren *Maluliyet Yaşam Yardımının* yerini alacak olan yeni yardım için yeni yüz yüze değerlendirmeler de yapılacak, böylece yardımın sadece gerçekten ihtiyacı olanlara ulaşması sağlanacaktır. Şu anda sadece pilot bölgelerde bu yardım için başvuru alınmakta olup uygulama Haziran ayında ülke geneline yayılacaktır. Maluliyet Yaşam Yardımı almakta olup durumlarında değişiklik olan veya yardımı sona ermiş olanların durumu ise Ekim ayından itibaren yeniden değerlendirileceklerdir. Kişisel Bağımsızlık Ödeneği de MYÖ'de olduğu gibi enflasyona göre artırılabilecek olup, ödenek miktarları da aynı oranda olacaktır. Yine MYÖ'de olduğu gibi yeni Ödenek de gelire dayalı olmayacak ve vergiden muaf tutulacaktır. KBÖ için yapılacak değerlendirmelerde kişinin engelinin günlük yaşamını nasıl etkilediğine, yemek yapmak ya da gezip dolaşmak gibi bir dizi gündelik faaliyetlerini yerine getirme becerilerine bakılacağı açıklanmaktadır.

Nisan ayında İngiltere'nin belli bölgelerinde uygulanmaya başlanan PIP (Personel Independence Payment: Kişisel Bağımsızlık Ödeneği), 10 Haziran 2013 itibarıyla tüm İngiltere'ye yaygınlaştırılmıştır. Uygulamaya göre, çalışma yaşında olup bu yardımı alan kişiler eğer şartlarında

bir değişiklik olmuşsa, almakta oldukları yardım sona ermişse veya kişi 16 yaşına girmişse, 2013 yılı Ekim ayından itibaren yeniden değerlendirilmeye tabi tutulacaktır. Buna göre, DLA (Disability Living Allowance: Maluliyet Yaşam Yardımı) alanların büyük çoğunluğu 2015 yılına kadar yeniden değerlendirilmeyecek olup 2014 yılında Çalışma ve Emeklilik Bakanlığı da yeni yardımla ilgili ilk bağımsız değerlendirme raporunu da gözden geçirmiş olacaktır.

Önceki sistemde sistemde DLA alanların %71'i herhangi bir sistematik değerlendirmeye maruz kalmaksızın süresiz yardıma hak kazanmakta olup yardım kararlarının yarıya yakını da talep formu temel alınarak verilmekteydi. Yeni yardım ve uygulama DLA'daki bu kontrolsüzlüğe son vermeyi ve gerçekten hak edenlere yardım sağlamayı amaçlamaktadır.

8 Nisan – Ödenek miktarlarının güncellenmesi: Devlet Emekli Aylığı %2.5, çalışma yaşındakilere ödenen yardımlar ve vergi kredileri %1 ve maluliyet yardımları ise enflasyon oranına göre artırılabacaktır.

15 Nisan – Yardım Tavanı: Çalışma hayatının dışında olan hane halklarına verilen yardımların toplam miktarı İngiltere'de geçerli ortalama haftalık ücret (vergi ve prim düşüldükten sonra çiftler ve çocuklu aileler için 500 Sterlin, tek başına yaşayanlar için 350 Sterlin) düzeyiyle sınırlandırılacaktır. Uygulama 15 Nisan tarihi itibarıyla Londra'nın Haringey, Enfield, Croydon ve Bromley ilçelerinde başlamış olup, 15 Temmuz ile Eylül ayı sonuna kadar ülke çapında kapsama giren hane halkları uygulamaya dahil olacaklardır. Tavan uygulaması aşağıdaki yardımlardan elde edilen gelirlerin toplamına uygulanacaktır: İşsizlik Yardımı, Gelir Desteği ödeneği, İstihdam Destek ödeneği, Konut Yardımı, Çocuk yardımı, Çocuklu Aile Destek Kredisi ve Bakıcı ödeneği. Aile bireylerinden birisi Maluliyet Yaşam Yardımı ya da Çalışana Destek Ödeneği alan hane halkları uygulamadan muaf olmaktadır. Ayrıca, son 12 ay boyunca sürekli olarak çalışmış olanlara da 39 hafta boyunca tavan uygulanmamaktadır.

15 Temmuz 2013 tarihinden itibaren yardım tavanı uygulaması tüm İngiltere'ye yayılmaya başlanmıştır. Uygulamanın 2013'te 110 milyon Sterlin, 2014'te ise 185 milyon Sterlin tasarruf sağlayacağı düşünülmektedir. Uygulamanın 12 Ağustos tarihinde başlayan son aşamasında ise yardım tavanı, son 40 yerel yönetime yaygınlaştırılmış ve 2013 yılı Eylül ayı sonunda bütün ülke kapsama girmiş durumdadır.

29 Nisan – Evrensel Kredi: Altı temel sosyal yardım ödeneğinin yerini alacak olan Evrensel Kredi Kuzey Batı İngiltere'nin belli bölgelerinde pilot olarak uygulanmaya başlanmıştır. Pilot uygulama

çerçevesinde yeni işsiz duruma düşmüş, sigorta numarası olan 18-60 yaş arası kişiler Evrensel Kredi talep edebileceklerdir. Şartları karşılamayanlar durumlarına uygun diğer yardımlara yönlendirilecektir. Uygulamadan elde edilecek sonuçlara göre gözden geçirilecek olan sistem Ekim'den itibaren tüm ülkeye yaygınlaştırılmaya başlanacaktır. 2017 yılında tüm İngiltere'de bu sisteme geçilmiş olması planlanmaktadır.

Evrensel Kredi Sistemi Nisan ayında Kuzey Batıda bulunan iki bölgede uygulanmaya başlanmış olup, 10 Temmuz 2013'te ise iki yeni bölgeye yaygınlaştırılmıştır. Sistemin Ekim ayından itibaren 6 yeni bölgede daha uygulanmaya başlayacağı bildirilmektedir.

Geribildirim ve gözden geçirmeler yoluyla güvenli bir şekilde uygulanmaya sokulacağı ifade edilen sistemin tam olarak yürürlüğe girmesi 4 yıllık bir zaman dilimine yayılarak 2017'yi bulacaktır.

Yeni sistemin önemli bir ayağı olan bilişim teknolojilerinin geliştirilmesine de devam edildiği açıklanmıştır. Yardım kültürünün değişmesini desteklemek üzere iş arama destekleri de yaygınlaştırılmakta, bu amaçla 20.000 *JobCentre Plus* çalışanı eğitilmektedir.

Altı temel sosyal yardım ödeneğinin yerini alacak olan Evrensel Kredi Sisteminde yeni işsiz duruma düşmüş, sigorta numarası olan 18-60 yaş arası kişiler Evrensel Kredi talep edebilmektedirler. Şartları karşılamayanlar durumlarına uygun diğer yardımlara yönlendirilecektir. Uygulamadan elde edilecek sonuçlara göre gözden geçirilecek olan sistem Ekim'den itibaren tüm ülkeye yaygınlaştırılmaya başlanacaktır. 2017 yılında tüm İngiltere'de bu sisteme geçilmiş olması planlanmaktadır. Evrensel Kredi uygulamasının yerini alacağı altı temel yardım şunlardır: Gelire Dayalı İşsizlik Yardımı, Gelire Dayalı İstihdam ve Destek Ödeneği, Gelir Desteği Ödeneği, Çalışana Destek Kredisi, Çocuklu Aile Destek Kredisi ve Konut yardımı.

Göçmenler için zorlaştırılmış sosyal yardım testi ve diğer kısıtlayıcı tedbirler

Gelire dayalı sosyal yardım ödeneklerini talep edecek olan göçmenlere uygulanacak olan yeni ve daha katı bir test 13 Aralık 2013 itibarıyla İngiltere'de uygulanmaya başlanmıştır. Habitual Residence Test (HRT) adıyla zaten uygulanmakta olan ancak son değişikliklerle daha da katılaştırılan test, Hükümetin göç ve sosyal güvenlik sistemini çalışarak ekonomiye katkıda bulunan ve kurallara uyan kişilere yardımcı olacak şekilde değiştirme politikasının bir ürünüdür. Yeni HRT, eskiden de olduğu üzere, yurt dışında uzun süre yaşadıkten veya çalıştıktan sonra İngiltere'ye dönen İngiliz vatandaşları da dâhil bütün göçmenlere uygulanacaktır.

HRT ilk olarak 1994 yılında sosyal yardım sistemini suistimalden korumak üzere uygulamaya konulmuştur. Uygulamanın amacı gelire dayalı yardımların, İngiltere ile yakın bağları olan ve ülkede yerleşme niyeti olanlara ödenmesini sağlamaktır. İngiltere’de ev ve belediye vergisi gibi bazı sosyal yardım ödeneklerinde bu test uygulanarak kişinin ülkede ne kadar süredir ikamet etmekte olduğuna ve kalma niyetine bakılmaktadır. İngiltere vatandaşı olsun veya olmasın İngiltere’de 2 yıldan az süredir kalmakta olan herkesin bazı ödeneklere hak sahipliğini belirlemede bu test kullanılmaktadır. İngiltere veya AB vatandaşı olsa da HRT testini geçemeyenler yabancı işçi gibi değerlendirilerek bunlara bazı sosyal yardım ödenekleri bağlanmamaktadır.

Test, Mayıs 2004’te Avrupa Direktiflerinde yer alan şartlar baz alınarak katılaştırılmış ve ‘ikamet hakkı’ şartı getirilmiştir. Kişinin, iş arıyor olması, serbest meslek sahibi, öğrenci veya sosyal yardım sistemine yük olmayacak şekilde kendileri ve aile üyeleri için yeterli mali kaynak sahibi olması durumunda ‘ikamet hakkı’ olduğu kuralı getirilmiştir. İkamet hakkı unsuru, ekonomik olarak faal olmayan göçmenlerin sosyal yardımlara hak kazanıp kazanmayacağı konusunda belirleyici olmaktadır.

Geliştirilmiş olan HRT’yi geçebilmek ve yardıma başvurabilmek için göçmenlerin daha kişiye özel soruları cevaplamaları, daha detaylı bilgi vermeleri ve daha fazla belge sunmaları gerekecektir. Daha öncekinden farklı olarak göçmenlerin İngiltere’ye gelmeden önce iş bulmak için gösterdikleri çabalar ve İngilizce düzeylerinin iş bulmalarına engel olup olmayacağı konusunda da bilgi vermeleri gerekecektir. Bu şekilde ülkedeki sosyal yardım sisteminin suistimal edilmesinin önüne geçilmesi ve ülkeye katkıda bulunanların sistemden faydalanması amaçlanmaktadır. Hükümet yeni HRT’nin de AB Hukukuna uygun olduğunu savunmaktadır.

Yeni HRT, göçmenlerin sosyal yardımlara erişimiyle ilgili alınması planlanan bir dizi önlemden sadece bir tanesi olup 2014 yılı boyunca bazı yeni düzenlemelerin yapılması planlanmaktadır:

- Avrupa Ekonomik Alanından (AEA) gelen işsizlerin ve eski işçilerin faal bir şekilde iş aradıklarını ve gerçekten çalışma beklentileri olduğunu gösterememeleri durumunda İşsizlik Ödeneği’nin 6 ay ile sınırlandırılması
- İşsizlik yardımı alabilmek için Avrupa Ekonomik Alanından (AEA) gelen işsizlerin İngiltere’de en az 3 ay yaşamaları şartı. Başbakan Cameron, İngiliz kamuoyunun göçmenlerin İngiltere’ye kamu hizmetlerini ve sosyal yardım sistemini suistimal etmek üzere gelmelerinden endişe ettiğini savunarak, AB’den gelen işsizlerin 1 Ocak 2014’ten

itibaren işsizlere verilen yardımlara başvurmaları için 3 ay beklemleri gerektiğini açıklamıştır. Başbakan atılan adımların uzun vadeli ekonomik bir planın parçası olduğunu ve “hiçbir katkı sunmadan bir şeyler elde etme” kültürüne son vermeyi amaçladıklarını ifade etmiştir.

- Avrupa Ekonomik Alanından (AEA) yeni gelen işsizlerin Konut Yardımına erişimlerinin engellenmesi: Çalışma ve Emeklilikten sorumlu Devlet Bakanı Iain Duncan Smith’in 20 Ocak tarihinde yaptığı açıklamaya göre gelire dayalı İşsizlik Yardımı almaya başlayan yeni göçmenlere Nisan 2014 itibarıyla Konut Yardımı bağlanmayacaktır. Bu değişiklikten, İngiliz ve İrlanda vatandaşları ile işçi olarak veya bağımsız çalışan ve sonradan işten çıkarıldığı için işsizlik yardımı talep eden AEA vatandaşları etkilenmeyecektir.
- Çalışmadığı ya da kendini geçindirmek için yeterli geliri olmadığı için ülkeden gönderilenlerin 12 ay boyunca yeniden girişlerinin engellenmesi
- Çalışanlarına asgari ücret ödemediği tespit edilen işyerlerine verilen cezanın 4 katına çıkarılarak 20.000 Sterlin olarak belirlenmesi

2013 yılı Ağustos ayında yayımlanan bir araştırmaya göre, Şubat 2013 itibarıyla 5.6 milyondan fazla kişi çalışma yaşında olanlara verilen yardımları almakta olup, bunların 397.000’i (%7’si), ilk defa sigorta numarası aldıklarında İngiliz vatandaşı olmayanlardan oluşmaktadır. Bu rakamın 2008 yılına göre 100.000 fazla olduğu bildirilmektedir.

1.9.3.3. Sayısal Veriler

Aktif/Pasif Sigortalı Sayısı ve Oranı

Aktif/pasif sigortalı oranlarına ilişkin ayrı veriler bulunmamakta olup, aktif işgücüne ve emeklileri, öğrencileri ve işgöremezleri içeren aktif olmayan nüfusa ilişkin ayrıntılı bilgi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Diğer yandan, 15 yaşından küçük ve 64 yaşından büyük nüfusun, 15-64 yaş aralığında bulunan çalışma yaşındaki nüfusa oranını ifade eden bağımlılık oranları ise 1973, 2008 ve 2011 yıllarında sırasıyla %59.97, %50.97 ve %51.87 olarak gerçekleşmiştir.

2011 yılı itibariyle

Ekonomik Aktivite	İngiltere’de doğanlar		İngiltere dışında doğanlar	
	Sayı (Bin)	Oran	Sayı (Bin)	Oran
Aktif - Toplam	23.171	60.0	4.236	61.3
<i>Çalışan</i>	21.690	56.2	3.914	56.6
<i>İşsiz</i>	1.480	3.8	322	4.7
Aktif Olmayan-Toplam	12.457	32.3	1.824	26.4
<i>Emekli</i>	8.845	22.9	869	12.6
<i>Diğer</i>	3.612	9.4	955	13.8
Toplam öğrenci	2.959	7.7	850	12.3
Toplam	38.586	100	6.911	100

Kaynak: 2011 Genel Nüfus Sayımı sonuçları

Sigorta Kolları İtibariyle Sosyal Güvenlik Ödeneği/Yardımları Alanların Sayısı

Ödenek türü	Yardım Miktarı (Sterlin/Haftalık) Asgari-Azami	Yararlanan Sayısı (2012)
Devlet Emeklilik (Yaşlılık) Aylığı (State Basic Pension)	110.15	12.870.000
İşgöremezlik Ödenekleri (Incapacity Benefits):		2.473.420
• İstihdam ve Destek Ödeneği (Employment and Support Allowance):	56.80-112.55	1.871.070
• İşgöremezlik ödeneği (Incapacity Benefit):	76.45-101.35	400.800
• İleri derecede maluliyet ödeneği (Severe Disablement Allowance):	71.80-82.50	201.550
Maluliyet Yaşam Yardımı (Disability Living Allowance)	21.00 – 79.15	3.29 milyon
İş Kazası Maluliyet Ödeneği (Industrial Injuries Disablement Benefit)	32.32 – 161.60	314.000 (Haziran 2013)

Dulluk Yardımları (Kadın eş için) (Widow's Benefits)		32 bin (toplam)
Dul Ana Ödeneği (Widowed Mother's Allowance)	108.30	3 bin
Dulluk Aylığı (Widow's Pension)	108.30	29 bin
Ölüm Yardımları (kadın/erkek eş için) (Bereavement Benefits)		67 bin (toplam)
Dulluk Ödeneği - <i>Tek seferde ödenir</i> - (Bereavement Payment)	2000 Sterlin	-
Dul Ebeveyn Ödeneği (Widowed Parent's Allowance)	108.30	46 bin
Dulluk Aylığı (Bereavement Allowance)	108.30	21 bin
İşsizlik Ödeneği (Jobseekers' Allowance)	56.80-112.55	1.26 milyon
Pension Credit (Emeklilik Kredisi)	145.40	2.39 milyon
Bakım Yardımı (Attendance Allowance)	53.00 – 79.15	1.50 milyon
Bakıcı Yardımı (Carer's Allowance)	59.75	651 bin
Gelir Destek Ödeneği (Income Support)	56.80-112.55	959 bin
Kira Yardımı (Housing Benefit)	89.91 (ort.)	4.99 milyon (Kasım 2012)
Belediye Vergisi Yardımı (Council Tax Benefit)	-	5.904. 250 (Şubat 2013)
Analık Yardımı (Maternity Allowance)	136.78 ¹³	İstatistikler mevcut değildir
Yasal Analık Ödeneği (Statutory Maternity Pay)	136.78 ¹⁴	İstatistikler mevcut değildir
Yasal Babalık Ödeneği (Statutory Paternity Pay)	136.78 ³	İstatistikler mevcut değildir
Yasal Evlat Edinme Ödeneği (Statutory Adoption Pay)	136.78 ³	İstatistikler mevcut değildir
Yasal Hastalık Ödeneği (Statutory Sickness Pay)	86.70 ³	İstatistikler mevcut değildir

Kaynak: İngiltere Çalışma ve Emeklilik Bakanlığı 2013 istatistikleri

¹³ Ödeneği hak etmek için kazanç eşiği haftalık 30.00 Sterlin'dir

¹⁴ Ödeneği hak etmek için kazanç eşiği 2013 yılı için haftalık 111.00 Sterlin'dir.

Tablonun değerlendirilmesinde aşağıdaki hususlar dikkate alınmalıdır:

- Bir kişi aynı kategoride (örneğin maluliyet) birden fazla ödenekten yararlanabilmektedir. Bu nedenle ödeneklerden yararlananların toplamını vermek mümkün değildir.
- İngiltere’de ödeneklerin miktarını belirlemede kişinin bekâr, evli olduğu, yaşı, çocukları olup olmadığı vb. çok sayıda faktör dikkate alınmakta, bu da ödenek miktarlarının yararlanan kişinin koşullarına göre büyük farklılıklar göstermesine neden olmaktadır. Bu nedenle, ödenek miktarları verilirken azami ve asgari miktarlar belirtilmiştir. Azami/asgari miktarlara ilaveten kişilerin mağduriyet durumuna göre çeşitli prim ilaveleri de yapılabilmektedir.

Sosyal Güvenlik Primi Oranları

Sosyal Güvenlik Sistemlerinin Finansmanı

İngiltere’de sosyal sigortanın karşılığı ulusal sigortadır. İşçi ve işverenlerden alınan primler sigorta kollarına göre (sağlık, analık, vb) ayrılmayıp doğrudan Ulusal Sigorta Fonunda (National Insurance Fund) toplanmaktadır. Sigortalı kişiler tüm prime dayalı ödenekler için Fona tek (global) bir katkı payı ödemektedirler. Anılan fon, yüksek işsizlik dönemlerinde olduğu gibi belli ödenekleri ödemekte yetersiz kalırsa genel vergilendirmeden transferler yapılmakta, fazla vermesi halinde ise Fonda biriktirmektedir. Sosyal yardım ödenekleri dâhil prime dayalı olmayan ve vergilerden finanse edilen ödenekler ise bazı ihtiyaç gruplarına verilmektedir. Bu ödeneklerin verilmesinde, mağduriyet veya kaynakların düzeyi kıstas olarak alınmaktadır.

Ulusal Sigorta Fonu, İngiltere Bankasındaki bir hesaptadır. Parlamento müdahalesinin dışındadır. Daha önce Vergi Kurumu (Inland Revenue) tarafından yönetilen Fon, 1999 yılı Nisan ayından beri Hazine ve Gümrük İdaresi (HM Revenue and Customs) tarafından idare edilmektedir. Fon, esas olarak sosyal sigorta primleri ve yatırım gelirleri tarafından finanse edilmekte ve dağıtım yöntemine (pay-as-you-go) göre işletilmektedir. Sosyal sigorta prim oranları, primli ödenekleri finanse ederek sistemi sürdürebilecek oranlarda yıllık olarak belirlenmektedir. Fonun ödünç para alma yetkisi bulunmadığı için denk olması çok önemlidir. Fonun herhangi bir zamanda fazla vermesi halinde bu para yatırım için Ulusal Borç Komisyonerlerine (National Debt Commissioners) aktarılır.

Primli ödeneklerin tutarı ve ilgili idari masraflar, her yıl tamamen Ulusal Sigorta Fonundan karşılanır. Belli bir seviyenin üzerinde geliri olan çalışanların prim ödeme mükellefiyetleri vardır. Bu gelir, Nisan 2013 itibariyle haftada 148 Sterlin olarak belirlenmiştir. İşverenlerin ise, yine Nisan 2013 itibariyle, çalıştırdıkları işçilerin 148 Sterlinin üzerinde gelir elde etmeleri halinde prim ödeme mükellefiyeti bulunmaktadır. Kendi namına çalışanlar ise kazançlarına göre katkıda bulunurlar. Çalışmayanların isteğe bağlı prim (haftalık 13.90 Sterlin) ödemelerine imkân veren bir sistem mevcut olup hastalar ve işsizler için prim kredileri verilir, bir başka ifadeyle emekliliğe esas primler ödenmiş kabul edilir.

Nisan 2012-Nisan 2013 dönemi itibarıyla

Çalışanların Ulusal Sigorta Primleri	
Haftalık Kazançlar	Kazançların Yüzdesi (%)
107 sterlinin altında	Prim kesintisi yok
107-144 sterlin	Prim kesintisi yok ancak ödenek hakkı var
144.01-817 sterlin	Kazancın % 12'si
817 sterlinin üzeri (Üst Kazanç Limiti)	Limitin üzerindeki tüm kazançların % 2'si

Çalışanların haftada 144 sterlinin altında gelir elde etmeleri halinde prim ödeme mükellefiyetleri bulunmamakla birlikte haftada 107-144 sterlin arasında gelir elde edenler ödeneğe hak kazanacak şekilde prim ödemiş sayılırlar.

Nisan 2012-Nisan 2013 dönemi itibarıyla

İşverenlerin Ulusal Sigorta Primleri	
Haftalık Kazançlar	Kazançların Yüzdesi (%)
144 sterlinin altında	Prim kesintisi yok
144,01-817 sterlin	% 13,8
817 sterlinin üzeri	% 13,8

Kendi namına çalışanlar ise, yıllık kazançlarının 5.595 sterlinden fazla olması halinde, haftada 2,65 sterlin tutarında sabit oranlı bir katkı payı ödemektedirler. Buna ilaveten, yıllık kârları 7.605 sterlin

ile 42.475 sterlin arasında olan kişiler % 9 oranında kazanca bağı bir prim ile 42.475 sterlinin üzerindeki her türlü karları için ilave bir % 2 primi ödemek zorundadırlar.

Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

Çalışma ve Emeklilik Bakanlığı, Uluslararası Emeklilik Merkezi’nden edinilen bilgiye göre, 2012 yılı itibarıyla İngiltere, Türkiye’de ikamet eden 2.000 civarında kişiye devlet emekli aylığı ve diğer ödenekleri transfer etmiştir. Söz konusu ödenekler İngiltere sigorta sistemine kayıtlıdır ve Türkiye’de ikamet eden tüm sigortalılara ait olup, vatandaşlık temelinde kayıtlar bulunmamaktadır.

1.9.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

1.9.4.1. Sayısal Veriler

Okula Devam Eden Türk Çocuklarının Sayısı ve Devam Ettikleri Okullara Göre Dağılımı

İngiltere’de 2011 nüfus sayımında, Türkiye doğumlu nüfus içinde öğrencilerin sayısı 7.299 olarak verilmektedir. Ancak Eğitim Müşavirliğimizin tahminlerine göre İngiltere’de yaşayan zorunlu öğretim çağında (5-16 yaş) öğrenci sayısı Kıbrıslı Türkler dâhil 30.000’den fazladır. Okula devam eden Türk çocuklarının sayısı ve devam ettikleri okullara göre dağılımı itibarıyla istatistikî bilgiler bulunmamaktadır.

Londra Eğitim Müşavirliği’nin kayıtlarına göre 2013 yılı sonu itibarıyla İngiltere’de toplam 37 Türk Dernek Okulu ile 40 İngiliz Okulu bünyesindeki Milli Eğitim Bakanlığı kadrolu 25 öğretmenimizin görev aldığı hafta sonu okullarında Türk ve yabancı öğrencilere eğitim verilmektedir.

İngiliz okullarında verilen dersler iki grupta ele alınabilir: İlkokullarda “after-school club” adı verilen normal okul saatleri dışında talep eden öğrencilere Türkçe ve Türk Kültürü dersleri verilmektedir. Orta dereceli okullarda ise çocukların ve okulun başarısını ölçmek üzere kullanılan GCSE sınavlarına hazırlık mahiyetinde Modern Yabancı Diller kategorisi altında ve müfredat içerisinde Türkçe dersi verilmektedir.

İngiltere’de ayrıca Maraton ve Axis Vakıflarına bağlı “Wisdom Primary” ve “Secondary” adında tam zamanlı iki özel okul faaliyet göstermektedir. Türkçe eğitim veren dernek ve özel okullar ile

İngiliz okulları bünyesinde verilen hafta sonu kurslarına 2013 yılında yaklaşık 4.300 Türk öğrenci kaydolmuştur.

İngiltere'deki, yükseköğretim kurumlarında bulunan lisans ve yüksek lisans programlarına 2013 yılında Türkiye'den özel ve burslu olmak üzere toplam 2.162 öğrenci gelmiştir. Türkiye'den özel imkânlarıyla lisans düzeyinde 706, yüksek lisans ve doktora düzeyinde ise 605 öğrenci gelirken, burslu olarak toplam 851 öğrenci yüksek lisans ve doktora düzeyinde eğitim görmüştür.

Mesleki Eğitim Görenlerin Sayısı

İngiltere'de mesleki eğitim gören Türk gençlerinin sayısına dair istatistikî bilgiler mevcut değildir. Londra Eğitim Müşavirliği'nin kayıtlarına göre, 2008 yılı itibarıyla “Meslek Yüksek Okulları”nda (Vocational Qualifications Colleges) 40 dolayında öğrenci eğitim görmektedir. Ancak 2012 yılı itibarıyla veri mevcut değildir. Yukarıda verilen rakam sadece Türkiye'de lise eğitimini tamamladıktan sonra gelen ve askerlik ertelemesi için Eğitim Müşavirliği'ne başvuruda bulunan Türk öğrencilerine ait olduğu için mesleki eğitim gören Türk gençlerinin tamamının sayısını yansıtmamaktadır. Lise dengi mesleki eğitim okullarında öğrenim gören Türk çocuklarının sayısının çok daha fazla olduğu tahmin edilmekle birlikte, bu kişilerin kayıtlarının bulunmaması nedeniyle kesin sayılan belli değildir.

1.9.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

1.9.5.1. Mevzuat Değişikliği ve Önemli Yargı Kararları

Birleşik Krallıkta Yaşam Testi'nde değişiklikler

İngiltere de süresiz oturma ya da vatandaşlığa başvuranların girdiği Birleşik Krallıkta Yaşam Testi'ne ilişkin bilgiler içeren elkitabı güncellenerek 28 Ocak 2013'te satışa sunulmuştur. Yeni el kitabının ve dolayısıyla testin İngiliz kültür ve tarihine daha fazla odaklandığı, spor, edebiyat, bilim, kültür alanlarında öne çıkan kişilere ve elde edilen başarılarla, ülkenin doğal güzellikleri ile simgelerine, ülkenin siyasi sistemine ve İngiltere'de yaşamının getirdiği ayrıcalıkların yanı sıra sorumluluklara daha fazla yer verildiği bildirilmektedir.

Birleşik Krallıkta Yaşam Testi'nin güncellenmiş hali, elkitabının yayımlanmasından 8 hafta sonra 25 Mart 2013'te uygulanmaya başlanmıştır. Mevcut test sisteminden farklı olarak adaylar, sadece belirli bölümlerden değil, yeni elkitabında mevcut olan, tarih ve hukuk da dâhil bütün bölüm ve konulardan sınava tabii tutulacaklardır. Test 24 sorudan oluşmakta ve 45 dakika sürmektedir. Sınavı geçebilmek için en az 18 sorunun doğru cevaplanması gerekmektedir.

Birleşik Krallık Sınır Ajansı'nın (UKBA) lağvedilmesi

İçişleri Bakanlığı 1 Nisan 2013 tarihinden itibaren Sınır Ajansı'nın lağvedilerek İçişleri Bakanlığı içinde, "Göç ve Vize" ve "Göç Kurallarının Uygulanması" olmak üzere iki daire şeklinde yeniden yapılandırıldığını duyurmuştur.

Göç kurallarında 6 Nisan 2013'ten itibaren yapılan değişiklikler

Göç kurallarında 6 Nisan 2013'ten itibaren geçerli olan değişikliklerden bazıları şunlardır:

- Tier 1 (Mezun Girişimci) kanalında Birleşik Krallık Yüksek Eğitim Kurumlarından mezun yüksek lisans öğrencileri için ilave kota getirilecektir.
- Tier 4 öğrenci kanalında doktorasını İngiltere'de tamamlayan öğrencilere iş bulmaları veya kendi işlerini kurmalarını sağlamak üzere 1 yıl vize verilecektir.
- Anılan tarihten itibaren vize ücretleri de değiştirilmiştir.
- Tier 2 Şirket İçi Transfer kategorisinde vizeye başvuranlardan, yıllık brüt 152.100 Sterlin ve daha fazla kazananlardan İngilizce bilgisi şartı aranmayacaktır.

Aile ziyareti vizesi başvurularında temyiz hakkı

11 Mayıs 2012 tarihinde yayımlanan Suç ve Mahkemeler Yasa Tasarısı 25 Nisan 2013 tarihinde Kraliyet Onayını almış bulunmaktadır. Tasarıda yer alan bir hükme göre aile ziyareti amacıyla vize başvurusunda bulunan herkes için temyiz hakkı kaldırılmaktadır. Değişiklik 25 Haziran 2013 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Temyiz hakkının yeniden getirildiği 2000 yılından bugüne kadar yapılan temyiz başvurularının 2010-11 itibarıyla 50.000'e ulaştığı, bu başvuruların maliyetinin yılda 29 milyon Sterlin olduğu ve göçle ilgili temyizlerin %40'ını oluşturduğu, dolayısıyla sisteme yük getirdiği, bu kaynakların iltica gibi diğer başvuruları çözmekte kullanılabileceği ifade edilmektedir. Ayrıca karara gerekçe olarak,

tam temyiz hakkının iş veya turist vizesi gibi diğer vize türlerinde olmaması, mahkemelerde ilk başvurularda sunulması gereken delillerin sunulması nedeniyle davaların etkisizliği ile yeniden vize başvurusu yapılması halinde 15 günde karar çıkabilecekken temyiz durumunda mahkemenin 8 aya kadar uzaması da gösterilmektedir. Vizesi reddedilen başvuru sahipleri karara itiraz etmek yerine red gerekçelerine atıfta bulunmak suretiyle yeniden vizeye başvurabileceklerdir.

Aile Göçü Soruşturması Raporu

Aile göçü soruşturması, 9 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe giren yeni aile vizesi kurallarının etkilerini araştırmak üzere 20 Kasım 2012'de Parlamento Göç Grubu (PGG) tarafından başlatılmıştır. Soruşturmada özellikle AEA vatandaşı olmayan eşe/partnere sponsor olacak İngiliz vatandaşları ve süresiz oturma sahipleri için getirilen 18.600 Sterlinlik asgari gelir şartı, ilaveten bir çocuğa sponsor olmak için bu miktarın 22.400 Sterlin olması ve ilave her bir çocuk için 2.400 Sterlin gelir sahibi olunması şartlarının etkisi incelenmiştir. PGG kurulu 175'i bu kurallardan etkilenen ailelerden ve diğerleri vakıflar, işletmeler, hukukçular ve milletvekillerinden olmak üzere 280'den fazla görüşü incelemiştir. Soruşturma raporu 10 Haziran 2013 tarihinde açıklanmıştır. Rapordaki önemli bulgular şöyle sıralanabilir:

- Asgari gelir şartı Temmuz 2012'den bu yana birçok İngiliz vatandaşının ve süresiz oturma sahibinin AEA vatandaşı olmayan eşine/partnerine sponsor olarak İngiltere'ye getirmelerini engellemiştir. Bu kural çok geniş bir insan grubunu olumsuz etkilemiş olup sağlık sektöründe, hizmet sektöründe ve büro işlerinde çalışanların da dâhil olduğu asgari ücretten fazla kazanan ve tam zamanlı çalışanlar olumsuz etkilenenler arasındadır. Kazanç düzeylerindeki bölgesel farklılıklar nedeniyle Londra ve Güney Doğu İngiltere dışında yerleşmiş olanların yanı sıra kadınlar, yaşlı çiftler ve bazı etnik azınlıklar dezavantajlı durumdadırlar.
- Asgari gelir şartı, aileleriyle yurt dışında yaşayan bazı İngilizlerin aileleriyle beraber İngiltere'ye dönmelerini engellemekte, bazı aileleri belirsiz konumda bırakmaktadır.
- Çocuklar yeni kurallardan etkilenmiştir. Bazı durumlarda AEA vatandaşı olmayan eş/partner İngiltere'de çocuklarıyla bir araya gelememekte, çocuklar belirsiz bir süreyle ebeveynlerinden mahrum kalmakta, bazı durumlarda ise İngiliz çocuklar ebeveynleriyle yurt dışında yaşamak zorunda kalmaktadırlar.
- Kurallar çerçevesinde AEA vatandaşı olmayan eşin kazançlarının veya üçüncü bir tarafın desteğinin başvurularda gelirin hesaplanmasında dikkate alınmaması bu ailelerin gerçekte sahip oldukları desteğin ve gelirin dikkate alınmamasına yol açmaktadır.

- Raporu göre aile vizesi altındaki yaşlı bağımlı kanalı da fiilen kapanmış durumdadır, çünkü hem gelir şartını karşılamak fiilen imkânsız hale gelmiş hem de oldukça sınırlayıcı bir “bakıma muhtaçlık” kriteri getirilmiştir.

Rapor yukarıda görüleceği üzere söz konusu yeni kuralların aileleri parçaladığı tespitini yaptıktan sonra politikanın tamamen gözden geçirilmesi çağrısında bulunmakta ve bazı değişiklik önerileri yapmaktadır.

- İngiltere’deki sponsor eşler üzerindeki olumsuz etkileri en aza indirmek amacıyla asgari gelir şartı cinsiyet, yaş, etnik kimlik veya coğrafi bölge gibi etkenler dikkate alınarak gözden geçirilmelidir.
- AEA vatandaşı olmayan eşlerin başvurularının değerlendirilmesinde çocukların faydaları dikkate alınmalıdır.
- Asgari gelir şartının karşılanmasında izin verilen kaynaklar gözden geçirilmeli, AEA vatandaşı olmayan eşin gelirleri içinde üçüncü taraflardan gelecek desteğin, nakit birikimlerin ve bağımsız çalışmadan elde edilen gelirlerin de hesaba katılması sağlanmalıdır.
- Yaşlı bağımlıların aile vizesi kuralları altında İngiltere’ye getirilmesini düzenleyen kurallar gözden geçirilmelidir.

Söz konusu rapor aile vizesi de dâhil olmak üzere Hükümetin vize politikalarını eleştiren kesimler için güçlü bir dayanak oluşturmuştur.

Öğrenci vizelerinde mülakat uygulaması

Öğrenci (Tier 4) vizelerinde yürürlüğe konulan mülakat uygulaması 27 Haziran 2013’ten geçerli olmak üzere Türk öğrencilere de uygulanmaya başlanmıştır. Mülakatın öğrencinin ne amaçla İngiltere’ye geldiğine odaklanacağı açıklanmıştır. Mülakat raporu başvuruyu değerlendirecek olan vize memuruna gönderilecektir. Vize memurunun ihtiyaç duyması halinde ikinci bir mülakat da söz konusu olabilecektir.

Aile vizelerinde asgari gelir şartıyla ilgili Yüksek Mahkeme Kararı

5 Temmuz 2013 tarihinde İngiliz Yüksek Mahkemesi İçişleri Bakanlığı aleyhine açılan bir adli inceleme davasında, AEA vatandaşı olmayan eşe/partnere ve çocuklara sponsor olacak İngiliz vatandaşları ve süresiz oturum sahipleri için getirilen asgari gelir şartı ile ilgili bir karar vermiştir.

MM & Ors v. Secretary of State for the Home Department davasında Mahkeme asgari gelir şartı uygulamasını hukuka uygun bulmakla birlikte şart koşulan gelir düzeyinin orantısız biçimde yüksek olduğuna ve aile yaşamına bir müdahale oluşturduğuna hükmetmiştir.

Alınan bu kararı incelemek amacıyla İçişleri Bakanlığı bir süreliğine aile vizesi başvurularını değerlendirmeyi askıya almıştır. İçişleri Bakanlığı, asgari gelir miktarını belirleme konusunda yetkinin mahkemelerde değil, Hükümet ve Parlamentoda olduğu ve ayrıca belirlenen miktarların göç politikası çerçevesinde orantılı ve uygun olduğunu ileri sürerek kararı 26 Temmuz 2013 tarihinde temyize götürmüştür. Nihai karar çıkana kadar aile birleşimi için yapılan vize başvurularında karar verilmeyeceği yinelenmiştir. Bu raporun yazıldığı tarih itibarıyla Bakanlığın yaptığı itiraz henüz sonuçlanmamıştır.

Asgari gelir şartı uygulaması 9 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe giren yeni aile vizesi kuralları çerçevesinde getirilmiş olup, AEA vatandaşı olmayan eşe/partnere ve çocuklara sponsor olacak İngiliz vatandaşları ve süresiz oturma sahiplerinin yıllık 18.600 Sterlinlik asgari gelire, ilaveten bir çocuğa sponsor olmak için 22.400 Sterlin gelire ve ilave her bir çocuk için ilave 2.400 Sterlin gelire sahip olması şartını getirmektedir.

Dil ve Yaşam Bilgisi şartlarında değişiklikler

Hükümet 28 Ekim 2013 tarihinden itibaren sürekli oturma ve vatandaşlık için başvuran göçmenlerin ve bakmakla yükümlü oldukları kişilerin dil ve yaşam bilgisi şartlarını karşılaması gerekeceğini açıklamıştır. Bunun için “Birleşik Krallıkta Yaşam Testi”ni geçmek ve B1 seviyesinde İngilizce konuşma ve dinleme yeterliliğine sahip olduğunu göstermek gerekecektir. Vatandaşlık başvuruları için 2005 yılında, oturma başvuruları için 2007’de getirilen dil ve yaşam bilgisi şartları, 28 Ekim 2013’ten itibaren bu başvurularda bulunan herkes için zorunlu hale getirilmiştir. Mevcut uygulamada test sınavına girmek veya bir dil sertifikası ibraz etmek yeterli olmaktadır.

Göç Yasa Tasarısı

Hükümetin hazırladığı yeni Göç Yasa Tasarısı 10 Ekim 2013 tarihinde Avam Kamarasına sunulmuştur. Tasarının 2014 baharında kanunlaşması beklenmektedir. Tasarı, sınır dışı etme ve temyiz sistemini reforme etmeye, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 8. maddesinin (özel ve aile yaşamına saygı hakkı) suistimal edilmesini önlemeye ve yasadışı göçmenlerin kamu hizmetlerine ve işgücü piyasasına erişimlerini engellemeye yönelik değişiklik önerileri içermektedir.

Yasa tasarısı,

1. yasadışı göçmenlerin tespit edilmesini,

- parmak izi toplama ve kontrol etme,
- pasaport sorma,
- ülkeden çıkışta da kontrol uygulama,
- evlenmek veya sivil birliktelik kurmak isteyen göçmenlerin durumunu ve güvenilirliğini inceleme yetkilerini genişletmek suretiyle kolaylaştırmayı;

2. yasadışı göçmenlerin uzaklaştırılması ve sınır dışı edilmesini,

- temel hakları öne süren temyizleri korumakla beraber, temyize götürülebilecek karar türünü 17'den 4'e indirerek,
- geri dönülemeyecek zararın söz konusu olmadığı durumlarda, ilk önce sınır dışı edilmeyi ve daha sonra temyize gidilmesini mümkün kılarak,
- Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 8. maddesi ile ilgili göç davalarında, mahkemelerin kamu yararının neyi gerektirdiğiyle ilgili olarak Parlamentonun görüşünü dikkate almasını sağlayarak,
- daha önce kefaletle salıverilme talepleri reddedilen göçmen tutukluların aynı taleple tekrar başvurularını sınırlayarak kolaylaştırmayı;

3. yasadışı göçmenlerin Birleşik Krallıkta yaşamasını,

- evsahiplerinin kiracılarının göçmenlik statüsünü kontrol etmesini sağlamak suretiyle yasadışı göçmenlerin özel konut kiralamasını engelleyerek,
- İçişleri Bakanlığı'nın ödenmemiş para cezalarını tahsilini kolaylaştırarak,
- bankaların hesap açmadan önce bilinen kaçak göçmenlerin listesini içeren bir veritabanına müracaat etmelerini sağlamak suretiyle yasadışı göçmenlere hesap açmasını yasaklayarak,
- ehliyet almak için başvuranların göçmenlik statülerinin kontrol edilmesini ve kaçak olduğu tespit edilenlerin ehliyetlerine el konulmasını sağlayacak yetkiler getirerek daha zor hale getirmeyi

amaçlamaktadır.

Bu tedbirlere ilaveten, sınırlı göçmenlik statüsüne sahip geçici göçmenlerin sağlık sisteminden faydalanmak için NHS'e katkı payı ödemesi; göçmenlerin sömürülmesini engellemek ve sahte ve yanlış uygulamaların önüne geçmek amacıyla Göçmenlik Hizmetleri Komiseri Bürosu'nun göçmenlik danışmanlık sektörünü daha etkili biçimde denetleyebilmesi için yeni yetkilerle donatılması ve dağınık bir görünüm arz eden mevcut harç mevzuatının basitleştirilmesi de yeni tasarıda yer almaktadır.

Toplu olarak bakıldığında bu tedbirlerin Birleşik Krallık'ı yasadışı göçmenler için cazip bir hedef olmaktan çıkarmayı, ekonomiye ve topluma katkı sunacak yasal göçmenlere kapıların açık olduğu ancak kuralları bozanlara karşı ise harekete geçileceği mesajını vermeyi hedeflediği ifade edilebilir.

Parlametoya sunulan bu yasa tasarısından bağımsız olarak, İçişleri Bakanlığı AB'den kaynaklanan ülkede işsiz olarak yaşamayı ve nihayetinde yardım hak etmeyi sağlayan hakkın, kişinin gerçekten aktif olarak iş aradığını ve gerçekten işe girme şansının olduğunu ispat etmedikçe, altı aylık ikametden sonra durdurulmasına yönelik bir düzenleme üzerinde çalışmaktadır. Bunun için 2006 tarihli Göçmenlik (Avrupa Ekonomik Alanı) Yasasının 2014 yılı başında değiştirilmesi planlanmaktadır.

Çalışma ve Emeklilik Bakanlığı ise Habitual Residence Test adı verilen ve gelire dayalı sosyal yardım talep edebilmek için, yurt dışında belli bir süre yaşamış ve çalışmış İngiliz vatandaşları da dahil olmak üzere bütün göçmenlerin girmek zorunda oldukları sınavı geliştirmeyi ve 2014 yılında yürürlüğe sokmayı planlamaktadır.

Romanya ve Bulgaristan vatandaşları için uygulanan geçici kontroller

Romanya ve Bulgaristan vatandaşlarının Birleşik Krallık işgücü piyasasına erişimlerini engelleyen geçici kontroller 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla sona ermiştir. 1 Ocak 2014 itibarıyla anılan ülke vatandaşları diğer Avrupa Ekonomik Alanı ülkelerinin vatandaşlarıyla aynı haklara sahip olmuşlardır. AEA ülkelerinden gelen diğer vatandaşları gibi bu ülke vatandaşları da Birliğin sağladığı haklar kapsamında işçi, bağımsız çalışan, öğrenci veya kendi kendine yeterli olmaları kaydıyla İngiltere'de 3 aydan fazla kalabilecektir. Çalışmayan veya iş aramayanların ise kendilerini ve aile bireylerini destekleyebilecek durumda olmaları, kapsamlı sağlık sigortasına sahip olmaları gerekmektedir.

1.9.5.2. Sayısal Veriler

Birleşik Krallık Uyuğuna Geçen Vatandaşlarımızın Yıllar İtibariyle Sayısı

Yıl	Sayı
2009	7.207
2010	4.630
2011	3.627
2012	4.726

Türkiye Doğumluların İngiltere'ye Geliş Yıllarına Göre Dağılımı

İngiltere'ye geliş yılı	Sayı
1961'den önce	604
1961-70	1.558
1971-80	4.522
1981-90	13.349
1991-2000	32.276
2001-03	13.316
2004-06	10.714
2007-09	10.025
2010-11	4.751
Toplam	91.115

Tabloda yer alan veriler değerlendirildiğinde özellikle 1991 yılından sonra İngiltere'ye yerleşen vatandaşlarımızın sayısında çok büyük bir artış olduğu, bu eğilimin son on yıllık (2001-2011) süreçte azalmadığı tersine artış gösterdiği görülmektedir.

Açıklanan diğer bir veriye göre ise vatandaşlarımızın % 66,8'i İngiliz pasaportuna sahiptir. İngiltere'de Türkçe konuşanların sayısı 99.423 olarak belirlenmiş olup, bunların 29.884'ü İngilizce'yi hiç ya da iyi derecede konuşamazken, 69.539 kişi ise iyi ya da çok iyi derecede İngilizce konuşabilmektedir.

Vatandaşlarımız Arasında Örgütlenme

Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

2013 yılı sonu itibarıyla İngiltere genelinde faaliyet göstermekte olan toplam Türk dernek sayısı Başkonsoloslüğümüz kayıtlarına göre 70'e ulaşmıştır. Bunların 16'sı 2002 yılında oluşturulan "İngiltere Türk Dernekleri Federasyonu" nun üyesidir. Bir üst kuruluş, bir dini amaçlı dernek ve iki taraftar derneği dışında kalanlar sosyal ve kültürel amaçlı oluşumlardır.

Diğer taraftan, geçtiğimiz yıllarda vatandaşlarımız ve Kıbrıslı soydaşlarımız tarafından kurulan "Metropolitan Polis Derneği", "Türk-İngiliz Hukukçular Derneği", "Genç Türkler Kulübü" ile Londra dışında yaşayan vatandaşlarımızın kurdukları dernek ve kuruluşlar "İskoçya Dostluk Derneği", "Nottingham Türk Derneği", "Reading Türk Derneği", "Swindon Türk Halk Birliği" ve 2010 yılında kurulmuş olan "Edinburg Türk Kültür Merkezi" faaliyet göstermektedir.

Ayrıca, 2013 Mayıs ayında Turkuas-UK (Türkçe Konuşan Topluluklar Asamblesi) adlı bir sivil toplum kuruluşu daha faaliyete geçmiştir. Turkuas-UK, İngiltere'de yaşayan vatandaşlarımızın sorunlarını tespit etme, bu sorunlara çözüm arama, toplumumuzun İngiliz kurumları ile ilişkilerini geliştirme ve eksikliği hissedilen lobicilik faaliyetlerine yoğunlaşmayı amaçlayan bir kuruluştur.

Vatandaşlarımızın Genel ve Yerel Yönetimlere Katılımlarıyla İlgili Sayısal Bilgiler

İngiltere'de Parlamento seçimlerine aday ve seçmen olarak katılmak için İngiliz vatandaşı olma şartı bulunmaktadır. Yerel seçimlerde ise İngiliz vatandaşlarının yanı sıra AB üyesi ülkeler ve İngiliz Uluslar Topluluğu ülkelerinin İngiltere'de yerleşik vatandaşları da seçme ve seçilme hakkına sahiptirler. Bu durumda İngiliz vatandaşlığını almadıkları sürece Türk vatandaşlarının siyaset alanında yer alması imkânları kısıtlıdır. Bununla birlikte, uygulamada, devamlı çalışma ve oturma iznine sahip bazı vatandaşlarımızın kendilerinden belge talep edilmeden, beyanları esas alınarak seçmen kütüklerine kaydedilmesine bağlı olarak mahalli seçimlerde oy kullanabildikleri de gözlenmektedir.

İngiltere'de Parlamenter sistemin üst kanadını oluşturan Lordlar Kamarası'na tarihte ilk kez Türk (Kıbrıs) kökenli bir atama yapılmıştır. Liberal Demokrat Parti tarafından 28 Mayıs 2010 tarihinde Lordlar Kamarası'na atanan Barones Meral Ece, 15 Temmuz 2010 tarihinden bu yana görevini sürdürmektedir.

2010 yılının Mayıs ayında ise genel seçimlerin yanı sıra Londra'nın bazı bölgeleri ve çeşitli şehirlerde yerel seçimler yapılmıştır. Sözkonusu seçimlerde 6 Türk kökenli milletvekili aday, 55 Türk kökenli belediye meclisi üyesi aday yarışmıştır. Seçimlerin sonucunda ise parlamentoya herhangi bir Türk kökenli milletvekili dâhil olamazken, 10 Türk kökenli aday ise belediye meclisi üyesi olmayı başarmıştır. İşçi Partisi'nden Ahmet KARAHASAN, Ahmet ÖYKENER, Ayfer ORHAN, Yasemin BRETT, Ali BAKIR, Yusuf ÇİÇEK, Tahsin İBRAHİM, Alev CAZİMOĞLU seçimlerde başarılı olurken, Muhafazakâr Parti'den Doğan DELMAN ve Ertan HÜRER belediye meclisi üyesi olmaya hak kazanmıştır. Daha önceki dönemlerde seçilenlerle beraber belediye meclislerinde 17 Türk kökenli temsilci bulunmaktadır.

İngiltere'deki Türk toplumunun Türk adayların yanı sıra, kendilerine yönelik hizmet vaadinde bulunan İngiliz adaylara da oy verdikleri gözlenmektedir. İngiltere Türk toplumu içindeki gençlerin eğitim ve siyasi bilinçlenme seviyesinin artmasına paralel olarak vatandaşlarımızın önümüzdeki yıllarda siyasi temsil açısından daha elverişli bir konuma gelebilecekleri değerlendirilmektedir. Bu itibarla, Türk toplumu içindeki örgütlenme düzeyinin güçlendirilmesinin önem arz ettiği düşünülmektedir.

1.9.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR / İKİLİ İLİŞKİLER

1961 tarihli Türkiye - İngiltere Sosyal Güvenlik Sözleşmesini Tadil Eden Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasındaki Sosyal Güvenlik Sözleşmesi ve eki Sağlık Bakımı Protokolü, 20 Aralık 1999 tarihinde Londra'da imzalanmış ve ülkemiz tarafından 07.08.2003 tarih ve 2003/6019 sayılı Bakanlar Kurulu karar ile onaylanarak 16.09.2003 tarih ve 25231 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olmakla birlikte, iki ülke arasında gerekli nota teatilerinin yapılmamış olması nedeniyle henüz yürürlüğe girmemiştir.

Anılan Sözleşme'nin henüz yürürlük kazanmamış olması nedeniyle halen İngiltere ile Türkiye arasındaki sosyal sigorta işlemleri 1961 Sözleşmesi'ne göre yapılmaktadır. 1961 Sözleşmesi sağlık yardımlarını içermemektedir. Oysa değiştirilmiş Sözleşme'nin yürürlüğe girmesi halinde iki ülke vatandaşlarının geçici olarak birbirlerinin ülkelerinde buldukları sürelerde sağlık yardımlarının yapılarak ücretin diğer taraf sigorta sisteminden tahsil edilmesi imkânı doğacaktır.

1.9.7. DİĞER ÖNEMLİ GELİŞMELER

AB – Türkiye Ortaklık Anlaşması İhlâlleri: İngiltere'de süresiz ikamet ve çalışma iznine sahip olan vatandaşlarımız sosyal güvenlik haklarından İngiliz vatandaşları ile eşit koşullarda yararlandıkları halde, süreli oturma ve çalışma iznine sahip vatandaşlarımızın, vizelerinde yer alan "bu vize kamu fonlarına erişim imkânı vermez" şerhinden dolayı özellikle vergilerden karşılanan bazı sosyal yardım ödeneklerinden (çocuk parası, sosyal yardıma dayalı işsizlik ödeneği v.b.) İngiltere vatandaşlarıyla eşit koşullarda yararlanamadıkları müşahede edilmektedir. Bu durumun, AB Adalet Divanı'nın SÜRÜL Kararı'na aykırı olduğu düşünülmektedir. Bu çerçevede, bir taraftan ilgili makamlarla temaslar kurularak uygulamadaki ihlâllerin ortadan kaldırılması yolundaki baskıların artırılması, diğer taraftan vatandaşlarımızın bu konular hakkında bilgilendirilerek yargı yoluyla hak aramaya teşvik edilmeleri yönündeki çalışmalar sürdürülmektedir.

1.10. AVUSTRALYA

1.10.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

Eylül 2013 itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk
Erkek	11.468.557	2.677.411	39.684
Kadın	11.727.082	2.786.694	37.478
Toplam	23.195.639	5.464.105	77.162

Kaynak: Avustralya İstatistik Bürosu (ABS), Türk sayısı ABS tarafından nüfus sayımının yapıldığı Ağustos 2011'den Eylül 2012'ye kadar hesaplanmış nüfus artış hızı eklenerek Ataşeliğimizce bulunmuştur.

Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Eylül 2013 itibarıyla

	0 – 14	15 – 24	25 – 64	65 ve yukarı	Toplam
Erkek	7.405	7.614	22.711	1.954	39.684
Kadın	7.103	6.818	21.671	1.886	37.478
Toplam	14.508	14.432	44.382	3.840	77.162

Kaynak: ABS, Vatandaşlarımızın sayısı ABS tarafından nüfus sayımının yapıldığı Ağustos 2011'den Eylül 2013'e kadar hesaplanmış yıllık nüfus artış hızı olan %1.8 eklenerek Ataşeliğimizce bulunmuştur.

Vatandaşlarımızın Eyaletlere ve Bölgelere Göre Dağılımı

Eylül 2013 itibarıyla

Eyalet/Bölge/İdari Yapılanma	Başkent	Toplam
Yeni Güney Galler (NSW)	Sidney	38.195
Viktorya	Melburn	32.322
Queensland	Brisbane	2.784
Batı Avustralya	Perth	1.928
Güney Avustralya	Adelaide	1.542
Tazmanya	Hobart	277
Kuzey Bölgesi	Darvin	79
Avustralya Başkent Bölgesi	Canberra	35
Toplam		77.162

Kaynak: ABS

Vatandaşlarımızın sayısı ABS tarafından nüfus sayımının yapıldığı Ağustos 2011'den Eylül 2013'e kadar hesaplanmış yıllık nüfus artış hızı olan %1.8 eklenerek Ataşeliğimizce bulunmuştur.

Vatandaşlarımızın Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi

Aşağıdaki tablolarda Avustralya’da doğan vatandaşlarımız yer almamaktadır ve o nedenle vatandaşlarımızın sayısı olduğundan az görünmektedir. Ayrıca, genel olarak Avustralya istatistiklerinde Türk nüfus Orta Doğu Nüfusu içinde gösterilmektedir.

Haziran 2011 itibarıyla

Doğum ülkesi	Toplam sayı
Nepal	29.589
Sudan	26.199
Güney Kore	100.255
Afganistan	26.527
Tayland	53.393
Hindistan	340.604
Pakistan	31.277
Tayvan	38.025
Bangladeş	28.179
Japan	52.111
Endonezya	73.527
Çin	379.776
Singapur	58.903
Hong Kong	90.295
Irak	48.348
Zimbabve	31.779
Malezya	135.607
ABD	83.996
Iran	33.696
Kanada	44.118
Güney Afrika	155.692
Fransa	30.631
Yeni Zelanda	544.171
Filipinler	177.389
Papua Yeni Gine	31.225
Rusya	22.804

Fiji	62.778
Burma	22.173
Sri Lanka	92.243
Kamboçya	31.397
Vietnam	210.803
Türkiye	39.989
İrlanda	72.378
Moritus	27.026
Şili	28.574
Lübnan	90.395
Bosna Hersek	37.470
İngiltere	1.192.878
Sırbistan	42.064
Makedonya	49.704
Mısır	41.163
Polonya	58.447
G.Kıbrıs	20.910
Hırvatistan	68.319
Almanya	128.558
Hollanda	88.609
Malta	48.870
Macaristan	22.660
Yunanistan	127.195
İtalya	216.303
Ülke dışında doğanlar toplamı	5.993.945
Avustralya'da doğan toplamı	16.334.902
Toplam	22.328.847

Kaynak : ABS

Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

Aralık 2013 itibarıyla

	Doğan	Ölen	Evlenen
Melburn Başkonsolosluğu Görev Bölgesi	1.275	210	20
Sidney Başkonsolosluğu Görev Bölgesi	1.450	225	28
Toplam	2.725	435	48

Kaynak: Türkiye Cumhuriyeti Melburn ve Sidney Başkonsoloslukları kayıtları

1.10.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

1.10.2.1.Önemli Olaylar ve Gelişmeler

2023 yılında 65 olan emeklilik yaşının 67 yükseleceği daha önce açıklanmıştı. Yapılan yeni hazırlıkta 2035 yılında emekli olacakların yaş sınırını 70' e çıkarılması istendi. Konu ile ilgili açıklama yapan Koalisyon yetkilileri ve Bakan Joe Hockey, emeklilik yaşının yükseltilmesi konusunda şu an için bir çalışma yapmadıklarını söyledi. İşçi örgütlerinden ACTU Başkanı Ged Kearney yaptığı açıklamada, 70 yaşına çekilmesi düşünülen emeklilik yaşının kabul edilemez olduğunu söyledi. Özellikle inşaat sektöründe ve çocuk bakım evlerinde çalışanlar nasıl olur da o yaşlarda çalışmaya devam ederler diyerek mantıklı yaklaşılması çağrısında bulundu. Hükümete sunulan rapora göre eğer emeklilik yaşı 70'e çıkarılırsa devlet, 2025-26 ve 2059-60 yılları arasında 150 milyar dolar kar elde edecek.

Ancak bu plana karşı tepkiler büyük. Yaş ayrımcılığı komisyonu başkanı Susan Ryan yükseltme raporuna tepki göstererek hali hazırda 55 yaşın üzerinde 2 milyon işsiz yaşlının olduğunu söyledi. National Seniors başkanı Michael O'Neill ise 50 yaş üstü bir çok Avustralyalının işten çıkarılma ile karşı karşıya olduğu ve iş bulmakta zorlandığı bir ortamda emeklilik yaşının 70 olması kabul edilemez olduğunu söyledi.

İş bulmak için yardım arayan Avustralyalıların sayısı gün geçtikçe artarken daha fazla sayıda insan ise yenilgiyi kabullenerek iş aramaktan tamamen vazgeçiyor.

Aralık ayında yayınlanan çalışma rakamları 30,000'den fazla full-time işin kaybedildiğini işgücü iştirak oranının da düşeceğini öngörüyor. Çalışma hizmeti sunucuları gerçek resmin çok daha kötü olduğunu ve işsizliğin ülkenin bazı kesimlerinde %30'u bulduğunu söylüyor. Finans piyasaları

rakamların son bir ayda 30,000'den fazla işin kaybedildiğini göstermesine şaşırılmış olabilir ancak iş arayanlara yardımcı olmak için çalışanlar bunun etkisini en çok hissedenler.

Ulusal işsizlik oranı %5,8 olarak biliniyor ancak iş bulma acentalarına göre çoğu kişi için durum bundan daha kötü. İş Bulma acentalarından bir temsilci "Ülke çapında işsizliğin yüksek olduğu kesimlere baktığımızda, örneğin Güneybatı Sydney ve Adelaide'in bazı bölgelerinde gençlerin işsizlik oranı %30'un üzerinde. Rakamlar ayrıca yeterli gelir getirici iş bulamayan, hayatlarını sürdürebilmek için daha fazla çalışmaları gereken insanlar olduğunu da gösteriyor" şeklinde açıklama yaptı. İş bulma şansının az olması nedeniyle birçok kişi iş aramayı bırakıyor. Bu durum aralık ayında iş gücüne iştirak oranının %0,2 düşmesi ile istatistiklere yansıyor. Bu durum Çalışma Bakanı Senatör Eric Abetz'i endişelendirdi. Abetz "İştirak oranının düşmesi her zaman endişe verici bir durumdur. Bu durumlarda ekonomiyi ve iş yaratmayı sürdüreceğ önlemler yaratmak her zamankinden daha önemlidir." dedi. Abetz ülkenin finans durumu rayına oturtmadan ne kamusal ne de özel sektörde iyileşme görülemeyeceğini söyledi. Abetz "Şişmiş bir kamusal sektörü finanse etmek için yurt dışından borç alıp özel sektöre yatırmalıyız. Kamusal sektörü finanse eden dinamik bir özel sektöre sahip olmanız gerekir." dedi.

Yoksulluk Sınırı Gittikçe Büyüyor

Yapılan yeni bir araştırma Avustralya'da yoksulluk sınırının altında yaşayan insanların sayısının arttığını gösterdi. 2013 yılı Global Varlık Raporuna göre yetişkin bir Avustralyalının zenginlik sınırı 233.504 AUS olarak gerçekleşti. Buna göre, Avustralya'da yoksulluk sınırı oranı %10.2'den %11.8'e yükseldiği ortaya çıkmış ve 2.6 milyon Avustralyalının yoksulluk sınırının altında yaşadığı belirtilmiştir. Söz konusu rakamın yarım milyonuna yakınının yaş ortalamasının 15'in altında olduğu belirtildi.

Avustralya'da Engelli Çalışan Azaldı

Avustralya İstatistik Bürosu rakamlarına göre işgücüne katkıda bulunun engelli insanların sayısı geçen 20 yılda düşüklük gösterdi. Uluslararası Engelli İnsanlar Gününde Avustralya İstatistik Bürosunun yayınladığı rakamlara göre 1993 yılında Avustralyalı engellilerin %55'i ve bir engelli olmayanların da %77'si çalışmaktaydı. Ancak bu rakamlar geçtiğimiz yıl engelliler için %53'e düşerken engelli olmayanlar için de %83'e yükseldi. Avustralyalıların %18 kadarı engelli, ancak OECD ülkeleri arasında engellilerin işgücüne katkısında Avustralya neredeyse son sırada yer alıyor. Access Economics tarafından yapılan bir 2011 araştırması, engelli ve engelli olmayan insanların

işgücüne katkısındaki farkın üçte bir oranında kapatılmasının Avustralya Milli Gelir oranına on yıl içinde 43 milyar dolar katkı sağlayacağını buldu. Rapor, böyle bir eylemin mümkün olduğunu ve Avustralya'nın engellilerin çalışma oranını %64'e çıkarmasının gerektiğini söylüyor.

İşsizlik Oranı

Avustralya'da yeni iş imkanları yaratılmasında yavaşlık gözlenirken full-time işlerde düşüş, part-time işlerde ise çok artış kaydedildi. Bunun yanı sıra gençlerdeki işsizlik ve iş arayan insanların sayısı hala yüksek. Aralık 2013 itibariyle toplam istihdam 11.636.600, işsiz 716.000 olarak gerçekleşti. İşsizlik oranı %5.8 oldu. Rakamlar 27.900 full-time işin kaybedildiğini, buna karşın part-time işlerde 28.900'lük bir artış olduğunu gösteriyor. 1.000 yeni iş olanağı sağlanması ise ekonomistlerin tahminlerini yanılttı.

İstihdama katılım oranı son 7 yılın en düşük seviyesinde gerçekleşti. Çalışan veya iş arayan insanların sayısını yansıtan katılım oranı Ağustos ayında %64.8'de sabit kaldı. Eylül ayının katılım oranı ise %64.9'dan %64.8'e düştü, Aralık ayında ise bu oran %64.6 oldu. Bu sonuç iş piyasasında aktif olan Avustralya'luların sayısının Ekim 2006'dan beri en düşük seviyeye ulaştığı anlamına geliyor.

Gençlerde işsizlik oranı yüksek

Gençlerde işsizlik oranı Ağustos ayında %0.5 düşerek, %17.1 olarak gerçekleşti. İş bulmakta zorlananlar sadece 15-19 yaş arasındaki Avustralyalılar değil, 20'li yaşlardaki Avustralyalıların da iş bulmakta zorlandığına ilişkin işaretler var ve gençlerden bazılarının yüksek lisansın iş bulmalarını kolaylaştıracağını ümit ederek üniversiteye geri döndüğü görülüyor.

Sendikalara İnceleme

Liberal Parti Hükümeti'nin İş İlişkileri Bakanı Eric Abetz, sendikalarda yaşanan yolsuzlukların üzerine gideceklerini ve sendikalar için yeni düzenlemeler geleceğini açıkladı. Abetz ilk iş olarak sendikalarda büyük çaplı araştırmalar yapılacağını ve sendikaların bazı alanlarda sahip oldukları dokunulmazlığın kaldırılacağını belirtti. Abetz konuyla ilgili açıklamalarında, sendikalarda yaşanan yolsuzlukların üzerine gideceklerini belirtti. Eğer yolsuzluk tespit edilirse, en ağır yaptırımların uygulanacağını ifade etti. Daha önce Sağlık İşçileri Sendikası'nda yaşandığı üzere sendika yöneticilerinin zimmetine para geçirmesi gibi durumlarda 5 yıl hapis cezası ve 320 bin dolardan az

olmamak koşuluyla tazminat ödenmesi gibi ağır cezalar üzerinde çalıştıklarını belirtti. Başka bir deyişle büyük şirketlerde yaşanan yolsuzluklara nasıl ceza kesiliyorsa, bundan böyle sendikalarda yaşanacak yolsuzlukların da cezasız kalmayacağı ifade edildi. İş ilişkileri konusunda da değişiklikler yapmak istediklerini ifade eden Abbott, İnşaat Faaliyetleri Komisyonu'nu yeniden hayata geçirerek inşaat işlerine sıkı denetim getireceklerini söyledi.

Kadın – Erkek Ücret Dengesizliği

Avustralya Ücret Belirleme Komisyonu tarafından yapılan araştırmaya göre son yirmi yıl içinde kadınlar ve erkekler arasındaki ücret dengesizliğinin gittikçe arttığı ve haftalık ödemeler bazında ücret farkının 266 dolara kadar yükseldiği açıklandı. Komisyon adına araştırmaları yürüten heyetin başkanı olan Dr Carla Harris “Araştırmamızın sonuçlarına göre kadınlar ve erkekler arasındaki ücret dengesizliği azalacağı yerde artarak büyümekte. Özellikle 2004 yılından sonraki dönemde oluşan ücret dengesizliğinde ciddi bir artış gözlemlendi. Son verilere göre bir bayan işçi, erkek işçinin haftalık kazancının ancak yüzde 82'si kadarını kazanabilmekte. Yani diğer bir deyişle bir bayan işçinin erkek işçiyle aynı oranda kazanca sahip olabilmesi için her yıl 64 gün daha fazla çalışması gerekiyor. Yıllık fark ise 14 bin dolar civarında ve tüm kariyer hayatı göz önüne alındığında aradaki fark neredeyse bir milyon doları bulmakta. Oluşan bu farkın temel nedenlerinden biri eğitim derecesi ve buna bağlı olarak çalışılan işlerin erkek egemenliğinde bulunması. İşverenler oluşan bu dengesizliğin farkında bile değiller. Hatta görüşme yaptığımız birçok işveren bayanlara daha çok avantaj sağlandığını ve imkanlar verildiğini düşünmekteler. İşverenler bu durumun farkında olmadıkları için mevcut sistemin değişmesi için bir çaba içinde değiller. Oysa gerçekler böyle değil. Avustralya gibi gelişmiş bir ülkede böyle bir fiyat dengesizliği kabul edilemez. Her sene iş yeriyle alakalı ve fiyat dengesizliğini de içeren birçok şikayet kadınlar tarafından ilgili mercilere iletilmekte. Hazırladığımız plana göre önümüzdeki seneden itibaren yüz kişinin altında personeli olan firmalar cinsiyete bağlı ücret bildiriminde bulunmak zorunda olacaklar. Bizim düşüncemize göre mevcut iş ilişkileri uygulamalarında değişikliğe gidilmesi gerekiyor. Umarım gelecek hükümet döneminde bu çağrımız dikkate alınır ve oluşan fark bir an önce kapatılmaya çalışılır” diye konuştu.

Doğum İzni Planı

Yeni Başbakan Abbott, 1 Temmuz 2015 tarihinden itibaren çalışan kadınların 6 aylık ücretli doğum izni almasına imkan verecek düzenleme planladıklarını ifade etti. Plan dahilinde yıllık 65 bin AUS'a çalışan bir kadın 26 haftalık doğum izni sırasında 32.500 AUS alabilecek. 150 bin AUS

üzerinde maaş alan kadınlar ise en fazla 75 bin AUS alabilecek. Babalar da ücretli olarak 2 hafta izin kullanabilecekler. Bu arada Hükümetin çalışan kadınların emeklilik ödemelerini de yapma kararı ortalama maaşla 2 çocuğu olan bir kadının emekli olduğu zaman 50 bin AUS daha fazla ikramiyesinin olması anlamına geliyor. Planın gelecek yıl bütçesinde 6.1 AUS milyarlık yer kaplaması bekleniyor. Abbott planı için gerekli bu parayı Avustralya'nın 3000 büyük şirketine %1.5'lik vergi uygulayarak karşılamayı düşünüyor. Abbott, planın kadınlara çocuk sahibi olma konusunda destek olacağını umuyor.

Sürekli İşlerde Çalışmak İsteyenler Artıyor

Avustralya İstatistik Bürosu tarafından yapılan bir çalışmaya göre 500 bin civarındaki part-time çalışan sürekli işlere geçmek istiyor, fakat çalışabilecekleri sürekli bir iş bulamıyorlar. Ayrıca 15 – 44 yaş arasındaki işçilerin %25'i de daha uzun saatler çalışmak istiyorlar. Bayan işçiler daha çok sürekli işlerde çalışma talebinde bulunurken, haftada 35 saatin altında çalışan işçilerin neredeyse tamamı sürekli işlere geçmek istiyor. Part-time işlerde çalışanların sürekli iş bulamamasının nedenleri arasında birkaç temel sebep sayılmaktadır. Bunlardan biri, kendi çalıştıkları iş alanında yeterli talep olmaması, diğeri işverenlerden bu yönde talep gelmemesi, bir diğeri ise cinsiyete bağlı iş grupları nedeniyle bayan ya da erkek işçilerin sadece kendi cinsiyetleri doğrultusunda iş başvurusu yapabilmesidir. 2008 yılından bu yana Avustralya'da part-time işlerde çalışan fakat sürekli işlere geçmek isteyen işçilerin sayısı ciddi oranda artış gösterdiği, Avustralya istihdam piyasasında bu pozisyonda olan işçilerin oranının %8 civarında olduğu belirtildi.

İşsizlik Yardımında Artış

Yeni Başlangıç işsizlik yardımı kapsamında yapılan temel ödeme miktarının yükseltilmesi hükümetin Mayıs bütçesi ile yaptığı değerlendirmelerde öncelikli gündem olmayı sürdürüyor. Yalnız yaşayan ebeveynlerin Yeni Başlangıç sistemine dahil edilmeleriyle birlikte yaşadıkları kayıpların telafi edilmesi hükümetin seçim yılında acil olarak ele alması gereken konulardan biri olarak görünüyor. Dört yıl önce yapılan bütçe değişiklikleriyle birlikte en küçük çocuğu 8 yaşından büyük olan tek ebeveynlilere yönelik olarak bir işsizlik desteği ve iş programı olan Yeni Başlangıç'a aktarılmıştı. Bu yolla Federal bütçede 700 milyon AUS dolara yakın tasarruf sağlanırken, çocuklarını yalnız başına yetiştiren 84 bin anne – baba haftada 100 AUS dolara varan gelir kayıplarına uğruyor. Yardımların gelir durumuna bakılmaksızın iki haftalık net 50 AUS dolar arttırılmasına yönelik öneri yeni tasarruf tedbirleri arayışında olan Hükümetçe pek kabul görmedi.

Bunun yerine gelire bağı olarak değişen yardım içindeki azalma öncesi payın 62 AUS dolardan 96 AUS dolara çıkarılmasını gündemine aldı.

Avustralya'da Kadınların Emeklilik Konusunda Dünya Standartlarının Gerisinde Kaldığı Belirtildi

Yapılan araştırmalara göre birçok Avustralyalı kadın emeklilik ödemeleri ve emeklilik hakları konusunda dünya standartlarının çok gerisinde yer alıyor. Avustralya Emeklilik Fonu Komisyonu tarafından yapılan araştırmalara göre çalışan kadınların büyük bölümü emeklilik ödemelerini önemsemiyorlar ve emekli olanlar da ekonomik yönden ciddi sıkıntılar yaşıyorlar. Avustralya Emeklilik Fonu Komisyonu tarafından yapılan açıklamalarda gelecek 10-15 yıl içinde emekli olacak Avustralyalı bayanları çok zor günlerin beklediği, çalışan kadınların işi bıraktıktan sonra alıştıkları yaşam standartlarına devam etmelerinin imkansız görüldüğü belirtildi. Araştırmaya katılan kadınların emeklilik birikimleri için yeterli özeni göstermedikleri, sadece çalışan kadınların %33'ünün kendilerini geçindirebilecek kadar emeklilik birikimine sahip oldukları, geriye kalan %67'sinin ise gelecek yıllarda geçim sıkıntısıyla yüzleşecekleri belirtildi. Bunun arkasındaki nedenlerin ise kişisel tercihlerin yanısıra, erkeklerin bayanlara oranla daha yüksek seviyede maaş alması, hamilelik izni ve aile sorunları gibi konular olduğu ifade edilmekte.

İş İlanlarında Düşüş Var

2012 yılında süregelen iş ilanlarındaki düşüş, yeni yılda da bu eğilimle devam ederek ekonomistlerin faiz indirimi ile iş ilanlarının artacağı yönündeki spekülasyonlarını da boşa çıkarttı. 2012 yılının ilk çeyreğine oranla %15 oranında inişe geçen iş ilanları haftalık Avustralya çapında 130 bin civarında seyrediyor. 2012 Nisan ayına oranla ise %30 gerileyen iş ilanlarında yaşanan düşüşe ekonomistler farklı yorumlar yaparken, yeni yılın ilk aylarındaki düşüşe gerekçe olarak tatil periyodu ve işçi alımlarındaki ertelemeler gösterildi. Ekonomistler özellikle Mart ve Nisan aylarında oluşan figürlerin iş ilanları sayısını etkilediğini ve olası bir yükselişi umut ettiklerini ifade ettiler. Öte yandan açıklanan rakamların gerçekçi olmadığını ve Devlet İstatistik Bürosu'nun asıl işsizlik rakamlarını açıkladıktan sonra gerçek bir sonuca ulaşabileceğini savunan ekonomistler de oldu. Duruma olumlu yaklaşan ekonomistler ise işsizlik oranlarının hafif de olsa, %5.5 seviyesine çıkacağını veya sabit kalacağını düşünüyorlar. 15 bin kişinin daha işsiz kalması demek olan bu yükseliş devletin ekonomi birimleri tarafından da geçtiğimiz yılın son döneminde öngörölmüş ve geçici bir durum olarak nitelendirilmişti. Merkez Bankasının bir süre boyunca faiz değerlerini sabit tutacağı tahminlerinin yanı sıra bu yılın ortalarına doğru gerçekleştirilecek olası bir faiz indirimi

sonrası işsizliğin %5.75'lere çıkacağı tahminler arasında bulunmakta. Madencilik sektörünün ekonomiye iyi yönde etki etmesinden memnun olan ekonomistler bu yıl da ekonomide büyüme bekliyorlar.

Emekli Maaşlarında Artış

Mart 2013 ayından itibaren yaklaşık 750 bin emeklinin maaşlarında artış olacağı bildirildi. Emekliler her iki haftada bir 6.80 AUS fazla maaş alacaklar. Bu artış aylık bazda 29.50 AUS artış anlamına gelmektedir. Bunun yanısıra, Hükümetin yeni uygulaması ile maaşları artacak emeklilerin taşınmaz malları ve bankadaki birikimleri de daha düşük seviyeden değerlendirmeye alınacak.

Maaşların Üçte Biri Süper Emeklilik Fonlarına Yatırılıyor

Ortalama bir Avustralyalının superannuation (süper emeklilik) için yılda 2000 AUS para ödediği belirtildi. Buna göre 20 yaşında iş hayatına 25 bin AUS maaşla başlayan bir kişi, ödeme koşullarına göre 502 bin ila 663 bin AUS arası emeklilik parası biriktiriyor. Fakat toplam paranın 118 – 174 bin AUS'unu ödüyor. Sigorta primleri kariyere ve yaşa bağlı olarak katlanarak artıyor. 65 yaş üstündekiler en fazla sigorta primi yatıranlar olup, yıllık ortalama 6130 AUS prim yatırmaktadırlar.

Yaşlara göre yatan ortalama sigorta primleri :

35 yaş altındakiler : 445 AUS

35-49 yaş arası : 1239 AUS

50-59 yaş arası : 3262 AUS

60-65 yaş arası : 3682 AUS

500 bin AUS ile emekli olmak isteyen bir kişi 35 yıl boyunca parasının beşte birini süper emeklilik fonlarına ödemek zorundadır.

1.10.2.2.Sayısal Veriler

Aktif Nüfus/İşgücü Sayıları ve Oranları

Doğum Ülkesine Göre Seçilmiş Ülkeler

2006 yılı itibarıyla

	Lübnan	Irak	Türkiye	İran	İsrail	Suriye	Avustralya
İşgücüne katılım oranı	%	%	%	%	%	%	%
Erkek	60.5	53.6	61.0	67.5	76.3	62.4	72.6
Kadın	26.7	24.4	34.3	50.1	60.5	28.0	59.8
Toplam	44.2	39.7	48.0	59.2	69.2	44.7	66.0
İşgücü piyasasında olmayan nüfus oranı							
Erkek	36.8	43.9	36.6	30.8	22.3	35.4	25.9
Kadın	70.1	73.2	63.0	47.9	37.2	69.1	38.5
Toplam	52.9	57.8	49.4	38.9	29.0	52.7	32.4
Tam gün istihdam edilen nüfus oranı							
Erkek	35.3	26.1	40.0	43.4	55.0	38.1	53.0
Kadın	10.9	9.5	15.8	22.5	25.4	11.3	27.4
Toplam	23.5	18.2	28.2	33.4	41.7	24.2	39.8
İşsizlik oranı							
Erkek	11.8	21.4	9.8	11.4	5.2	10.9	5.0
Kadın	12.7	24.4	13.3	12.0	6.5	14.2	4.8
Toplam	12.1	22.3	11.0	11.7	5.8	12.0	4.9

Kaynak: ABS 2006 Nüfus sayımı verileri

Çalışan Vatandaşlarımızın Eyaletlere ve Bölgelere Göre Dağılımı

30 Aralık 2013 itibarıyla

Eyaletler	Erkek	Kadın	Toplam sayı
Viktorya	13.150	7.256	20.406
Yeni Güney Galler	9.750	6.630	16.380
Queensland	775	388	1.163
Batı Avustralya	409	290	699
Güney Avustralya	285	240	525
Diğer	163	96	259
Toplam	24.532	14.900	39.432

Kaynak: ABS

Not: Vatandaşlarımızın sayısı ABS tarafından nüfus sayımının yapıldığı Ağustos 2011'den Eylül 2012'ye kadar hesaplanmış nüfus artış hızı eklenerek Ataşeliğimizce bulunmuştur.

Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

30 Aralık 2013 itibarıyla

İşkolu	Çalışan İşçi Sayısı
Tarım, Orman, Balıkçılık, Madencilik	1.308
İmalat Sanayi	8.111
İnşaat	2.438
Toptan ve Perakende Ticaret	5.567
Ulaştırma ve Depolama Hizmetleri	3.388
Maden	2.100
Banka, Sigorta, Finans	3.500
Kamu Yönetimi, Savunma	700
Eğitim, Sağlık Hizmetleri	2.910
Diğer	3.979
Bağımsız Çalışanlar	5.331
Toplam	39.432

Kaynak: ABS

Not: Vatandaşlarımızın sayısı ABS tarafından nüfus sayımının yapıldığı Ağustos 2011'den Eylül 2012'ye kadar hesaplanmış nüfus artış hızı eklenerek Atışeliğimizce bulunmuştur.

Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

Avustralya'da vatandaşlarımıza ait küçük ve orta ölçekli firma, işletme ve kuruluşların sektörel dağılımı

Mart 2013 itibarıyla

Müteahhitlik- Mühendislik-İnşaat-Peyzaj	300
Gıda sektörü	535
Otomotiv	174
Hukuk hizmetleri- Mali hizmetler ve diğer danışmanlıklar	185
Haberleşme- Basın Yayın-Fotoğraf	89
Sanayi	70
Tekstil	84
Diğer ticari işletmeler	340
Toplam	1.777

Kaynak: Altın Rehber 2011

Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

Tam zamanlı çalışan yetişkinler için işkollarına göre, Ağustos 2013 itibariyle ortalama brüt yıllık ve aylık ücretler aşağıda verilmiştir.

İşkolları İtibariyle Ortalama Aylık Brüt Ücretler

Ağustos 2013 itibarıyla

İşkolları	Avustralya Doları (AUS)	Avustralya Doları (AUS)	Avustralya Doları (AUS)
	Yıllık Brüt Ortalama Ücret	Aylık Brüt Ortalama Ücret	Asgari Brüt Saat Ücreti (Tüm sektörler için asgari brüt saat ücreti aynıdır)
Madencilik, Gaz ve Petrol	141.321	11.777	16.37
Üst Düzey Yöneticilik	140.000	11.667	16.37
Mühendislik	121.020	10.085	16.37
İnşaat	118.748	9.896	16.37
IT-Telekomünikasyon	110.147	9.179	16.37
Pazarlama	96.738	8.062	16.37
Bilim sektörü	95.432	7.953	16.37
Bankacılık ve Mali Hizmetler	94.754	7.896	16.37
Sağlık ve sağlık bakımı	94.503	7.875	16.37
Muhasebe	92.514	7.710	16.37
Kamu Yönetimi ve Savunma Hizmeti	91.899	7.658	16.37
Üretim Sektörü	83.514	6.959	16.37
Medya, Reklamcılık, Eğlence	82.638	6.887	16.37

Eğitim ve Öğretim	78.238	6.520	16.37
Emlakçılık Sektörü	74.943	6.245	16.37
Toplum hizmetleri	71.607	5.967	16.37
Ticaret ve diğer hizmetler	69.655	5.805	16.37
Toptan ve Perakende ürünler	63.981	5.332	16.37
Seyahat ve Turizm	62.379	5.198	16.37
İşkolları Ortalaması	93.896	7.825	16.37

Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

Toplu İş Uyuşmazlıkları

2011 yılı Mart ayı itibarıyla

Yıllar	Uyuşmazlık başına kaybedilen iş günü sayısı	Uyuşmazlık sayısı	Katılan işçi Sayısı '000	Kaybedilen İşgünü sayısı '000
2006	656	202	122.7	132.6
2007	368	135	36.0	49.7
2008	1.110	177	172.9	196.5
2009	562	236	89.3	132.7
2010	558	227	54.8	126.6

Kaynak: *Avustralya'da İş Uyuşmazlıkları-Mart 2011 (Industrial Disputes, Australia, March 2011-6321.0.55.001)*

İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

30 Aralık 2010 itibarıyla

Bölge	Toplam Çalışan	İşsiz Sayısı	Toplam İşgücü	İşsizlik Oranı (%)	İşgücüne Katılım (%)
Avustralya'da doğanlar	8.430.500	418.400	8.848.900	4.7	69.3
Avustralya dışında doğanlar	3.121.400	159.000	5.231.600	4.8	62.7
Okyanusya ve Antarktika	440.300	25.500	465.800	5.5	77.7
Kuzey-Batı Avrupa	875.400	34.900	910.300	3.8	60.6
Güney ve Doğu Avrupa	296.800	8.700	305.500	2.8	40.9
Kuzey Afrika ve Orta Doğu	137.300	18.600	155.900	11.9	50.5

Türkiye'nin içinde bulunduğu Kuzey Afrika ve Orta Doğu (Lübnan hariç)	101.100	15.300	116.400	13.1	51.7
Güney Doğu Asya	340.900	14.800	355.700	4.2	76.4
Amerika	146.700	6.400	153.000	4.2	70.6
Diğer	3.300	300	3.600	8.8	67.6

Kaynak: ABS (<http://www.abs.gov.au/AUSSTATS>)

Not: Türkler Avustralya istatistiklerinde diğer Kuzey Afrika ve Orta Doğu ülke vatandaşları ile birlikte ele alınmaktadır.

1.10.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR

1.10.3.1. Mevzuat Değişiklikleri ve Önemli Yargı Kararları

2013 yılından itibaren geçerli olan değişiklik ile en küçük çocukları 8 yaşına gelenler, tek ebeveyn ödemesi değil, işsizlik parası almaya başlayacaklardır. Yeni düzenleme 2013 yılı Ocak ayında başlamıştır. Bu durumdan etkilenecek kişilere yapılan ödemelerde haftalık oranında 56,00 Avustralya Doları tutarında bir düşüş gerçekleşmiştir.

Yaşlılık Ödeneği

Yaşlılık Emekliliği almak için yaş koşulu şu an kadınlarda 64.5 yaş, erkeklerde 65 yaşdır. Bu yaşa ulaşan kişiler, gelir ve mal varlığı testini geçtiği takdirde, yaşlılık emekliliği ödeneği hakkına kavuşur.

Emeklilik yaşı 01.07.2013 tarihinde yapılan olan bir değişiklikle 01.07.2017 tarihinden itibaren kadın erkek 65 yaş olacak ve yıllara orantılı olarak her iki yılda bir 6 aylık yaş artışı olacak ve bu artış 2023 yılına kadar devam edecek. 2023 yılında ise emeklilik yaşı kadın ve erkek için 67 yaşına ulaşmış olacak.

Yeni Yaş Emekliliği Yasasına göre doğum tarihi tablosu aşağıda gösterilmiştir:

Doğum tarihi	Kadınlarda Yaşlılık aylığı almaya uygun yaş	Erkeklerde Yaşlılık aylığı almaya uygun yaş
1 Temmuz 1935 ve öncesi	60	65
1 Temmuz 1935-31 Aralık 1936	60 .6	65
1 Temmuz 1937-30 Haziran1938	61	65
1 Temmuz 1938-31 Aralık 1939	61.6	65
1 Ocak 1940-30 Haziran 1941	62	65
1 Temmuz 1941-31 Aralık 1942	62.6	65
1 Ocak 1943-30 Haziran 1944	63	65
1 Temmuz 1944-31 Aralık 1945	63.6	65
1 Ocak 1946- 30 Temmuz 1947	64	65
1 Temmuz1947-31 Aralık 1948	64.6	65
1 Ocak 1949-30 Haziran 1952	65	65
1 Temmuz 1952-31 Aralık 1953	65.6	65.6
1 Ocak 1954-30 Haziran 1955	66	66
1 Temmuz 1955-Aralık 1956	66.6	66.6
1 Ocak 1957-Sonrası	67	67

Sosyal Güvenlik Ödemelerinin Yurt Dışında iken Ödenme Süreleri

1 Ocak 2013 tarihinden itibaren, Avustralya dışındayken pek çok sosyal güvenlik ve aile yardımı ödemesini almaya devam edilebilecek azami süre 13 haftadan 6 haftaya indirilmiştir.

Aşağıda belirtilen Avustralya Hükümeti ödemelerinden birini alanlar, bunu almaya Avustralya dışındayken de süresiz olarak devam edebilir, ancak altı haftadan sonra alınmakta olunan tutar aşamalı olarak azalabilir.

Bu kapsama giren ödemeler :

- Yaşlılık Aylığı
- Uluslararası bir sosyal güvenlik anlaşması altında yapılan ödemeler,
- Maluliyet Ödeneği, (belirli koşullarda)
- Kadın Ödeneği, (belirli koşullarda)
- Dul Ödeneği (belirli koşullarda)

Altı haftadan sonra veya eğer Avustralya'dan kalıcı olarak ayrılmıyorsa, ayrıldıktan sonra, alınan ödenekler ve ek ödemeler ayrılma tarihinde azalmaya başlayacaktır. Eğer 26 haftadan daha uzun bir süre Avustralya dışında kalınırsa ödeme oranı tekrar değişebilir. Eğer uluslararası bir sosyal güvenlik anlaşmasına göre Avustralya'dan bir ödeme alınıyorsa, anlaşma dahilindeki ülkede kalındığı sürece ödeme süresiz olarak ödenecektir. Fakat, anlaşma dahilindeki ülkeden o kişi ayrıldığı takdirde, ödemesi altı haftadan sonra biter.

Kişiler altı haftalık süreçten sonra ödemeyi almaya aşağıdaki koşullarda devam edebilir:

- Belirli Avustralya hükümeti ödemeleri alırken Avustralya'daki tam zamanlı bir öğrenim programının uzantısı olarak yurt dışındaki program tarafından onaylanmış bir çalışma yapılıyorsa, bu süre boyunca ödeme almaya devam edebilir.
- Aile Vergi Yardımı (Kısım A) alanlar, üç yıla kadar taban maaş miktarını almaya devam edebilirler.
- 1 Ocak 2013 tarihi itibarıyla, halihazırda Avustralya dışında olanlar, geri dönene kadar bu yeni kanunlardan etkilenmeyeceklerdir.

Bebek Ödemeleri İptal Edildi

Avustralya'nın 2013 yılı Bütçesinde 43 milyar Dolar civarında kesinti yapıldı. Açıklanan rakamlara göre bütçedeki açık 19.4 milyar dolar olarak belirlendi. Gelecek yılın tahmini bütçesinde 18 milyar dolarlık açık verileceği tahmin edilirken, ilerleyen yıl içinde de 10 milyar dolarlık bütçe açığı hesaplandı. 2015-2016 bütçesinde ise, 800 milyon dolarlık fazla elde edilmesi öngörülmüyor. Ancak, ekonomistler bunun iyimser bir tablo olduğunu ve rakamaların yuvarlanması sonrası bütçe fazlası

verilmesinin zor olduğu görüşünde birleşiyorlar. Ekonomistlere göre, Avustralya ekonomisinin eski parlak günlere dönerek bütçe fazlası elde edilmesi ancak 2016-2017 yılında 6 milyar dolar civarında olacak.

Bu arada, bütçede yapılan kısıntı çerçevesinde 5000 AUS olan bebek ödemesi kaldırıldı ve yeni uygulamaya göre bebek ödemesi Aile Vergi Yardımı Programına dahil edilerek, ilk bebek için 2000 AUS ve sonraki bebekler için 1000 AUS olarak belirlendi. 2014 yılından itibaren uygulamaya geçecek yeni bebek ödemesi sistemi sayesinde devlet 1.1 milyar dolar tasarruf edecek.

1.10.3.2.Sayısal Veriler

Sigorta Kolları İtibariyle Ödenek Alanların Sayısı

2011 – 2012 yılları arası itibarıyla

Sigorta kolları ve rejimleri	Genel
Yaşlılık	2.282.600
Maluliyet	827.460
Dul Ödeneği	27.028
Bakım ödeneği	549.638
Bakım yardımı	205.560
Aile vergi yardımı	1.711.000
Ebeveyn ödeneği	125.000

Kaynak: Avustralya Sosyal Güvenlik Hizmetleri Kurumu (Centrelink)

Sosyal Güvenlik Primi Oranları

Federal Hükümetin sorumluluğunda olan sosyal güvenlik hizmetleri vergilerle finanse edilmektedir.1991 tarihli Sosyal Güvenlik Yasası'na göre, Avustralya sosyal güvenlik aylık, yardım ve ödenekleri, ülkede ikamet eden herkesi kapsamaktadır. Çalışanlar ve işverenlerden “İş Kazası Sigortası” kapsamındaki bazı hizmetler ile “Özel Sağlık Sigortası” ve 1991 yılında yürürlüğe giren “Ek Emeklilik Sigortası” dışında herhangi bir prim alınmamaktadır.

İş Kazası Sigortası: İşverenlerce ödenen primlerden meydana gelmektedir. İş kazası sigortası federal düzeyde düzenlenmediği için eyaletten eyalete değişiklik göstermekte olup, en az prim Queensland Eyaleti'nde ödenmekte, bunu %1.338 oranı ile Viktorya Eyaleti takip etmektedir. Ancak bu oran bir sanayi kolundan diğerine değişebildiği gibi, işverenin performansına göre de

değişiklik göstermekte, örneğin yüksek performansı olan bir işveren diğerlerine göre daha az prim ödeyebilmektedir.

Prim hesaplamalarında aşağıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurulmaktadır:

- İşçiye ödenen toplam ücret,
- İş yerinin büyüklüğü,
- Sanayi kolu için belirlenmiş en üst prim oranı,
- İşçilerin talepleri sonucu ortaya çıkacak muhtemel masraf miktarı ve
- Yapılan işin tehlike derecesine göre İş Kazası Sigortası Kurumu tarafından belirlenen oran.

Prim miktarı hesaplandıktan sonra KDV eklenmektedir.

Ek Emeklilik Sigortası: 1992 tarihli Ek Emeklilik Güvencesi Yasası'na göre tüm işverenlerin tam gün, yarım gün veya ara sıra çalışan kimselerin de bulunduğu işletmelerin yöneticileri de dahil olmak üzere, istihdam ettikleri tüm çalışanlar için asgari düzeyde ek emeklilik sigortası primi ödemesi gerekmektedir.

1 Temmuz 2002 tarihinden itibaren ise en düşük prim oranı işçinin kazancının %9'u olarak belirlenmiştir.

Özel Sağlık Sigortası: Avustralya vatandaşları, ulusal sağlık sisteminin (Medicare) yanında, bu sistem tarafından karşılanmayan tedaviler için ya da daha iyi hizmet almak üzere özel sağlık sigortası da yaptırabilmektedirler.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik yardımı	İki haftalık (Av. Doları)
Bekar çocuksuz	501.00
Bekar çocuklu	542.10
Bekar 60 yaş üstü	542.10
Eşli, eşlerin her birine	452.30

İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Veriler

Avustralya’da iş güvenliği ve iş kazası sigortası hizmetleri federal düzeyde düzenlenmemiş olup, eyaletlerin sorumluluğuna bırakılmıştır. Bu doğrultuda her eyalette ayrı bir yasal düzenleme ve kurum bulunmaktadır. Her eyalette İş Kazası Sigortası Kurumu ya da İşyeri Güvenliği Kurumu adıyla oluşturulan kurumlar işçi sağlığı ve iş güvenliği ile ilgili hizmetleri sunmaktadır.

Aile Yardımları ile İlgili Sayısal Bilgiler ve Aile Yardımlarının Miktarı

Avustralya’da aile yardımları çeşitli ödemeler yoluyla yapılmaktadır.

Aile vergi ödeneği: Avustralya’da ikamet eden, 21 yaşın altında olup, aileye bağımlı olan veya 21–24 yaş arasında olup tam gün eğitime devam eden çocuğu olan ailelere geçinmek için değil, ailenin gelirine ek olarak ödenir. Ödenek miktarı ailenin gelirine bağlıdır, düşük gelirli olan ailelere yapılan ödeme daha fazladır.

Doğum ödeneği: Doğum yapan anneye bir defada ödenir. Birden çok doğum halinde ödeme her bir çocuk için yapılır. Gelire değil, ikamete bağlıdır.

Çocuk bakım ödeneği: Okul saatleri dışında, gündüz bakım evlerinde bakım hizmeti alan ailelere çocuklarının masraflarına katkı olarak ödenir. Ailenin gelirine ve mal varlığına değil, ikamete bağlıdır.

Ebeveyn ödeneği: 6 yaşın altında çocuğu bulunan ve yeterli geliri olmayan ailelere (anne veya babadan sadece birine) verilir. 1 Ocak 2011 tarihinden itibaren yeni ebeveyn yasası ile çalışan anne veya babadan sadece biri işyerinden ücretli ebeveyn iznine ayrılabilir. İkamete bağlıdır.

Öksüz/Yetim aylığı: Anne ve babasının ölümü veya birinin ölümü sonucu öksüz/yetim kalan, 16 yaşın (okumaktaysa 21 yaşın) altındaki çocukların bakımı için verilir. Ailenin geliri ve mal varlığına bağlı değildir, ikamete bağlıdır.

Çocuk Parası Miktarları

Temmuz 2013 – Temmuz 2014 Arası

	Ailelere Vergi Yardımları -A Sınıfı İki Haftalık Tutar (Av\$)	Ailelere Vergi Yardımları – B Sınıfı İki Haftalık (Av\$)	Çocuk Bakım Yardımları (7 yaşın altı ve okula gitmeyen) Aylık (Av\$)	Gençlik Yardımı (16-24 yaş arası tam gün genel eğitim veya çıraklık eğitimi alan) İki Haftalık (Av\$)	Yetim Aylığı
18 yaş altı her çocuk	55.16			226.80	
18-21 yaş arası her çocuk	78.80				
5 yaş altı her çocuk		146.44			
5-15 yaş arası (veya tam gün eğitim alıyorsa 16-18 yaş arası) her çocuk		102.20			
Onaylı bakım			195.00		
Kayıtlı bakım			144.30		
18 – 24 yaş arası her çocuk				272.00	
16 yaşın altındaki (eğitimde ise 21) çocuklar					59.30

Çocuk Parasından Yararlanan Çocuk ve Aile Sayısı ile Ödenen Miktarlar

Çocuk parası ve aile yardımı gibi ödemeler Avustralya dışına yapılmamaktadır. Dolayısıyla Türkiye'deki çocuklara ödenen bir yardım, ödenek vb. bulunmamaktadır. Avustralya içinde yapılan ödemelerde ise etnik kökene göre bir kayıt tutulmamaktadır.

Türkiye’de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

Ülkemiz ile Avustralya arasında İkili Sosyal Güvenlik Sözleşmesi olmadığı için, Türkiye’de ikamet ederken yaşlılık aylığı almaya hak kazanabilmek için:

- Yaşlılık aylığına Avustralya’da ikamet ederken başvurmak,
- Yaşlılık aylığı hak etme yaşına gelmeden önceki son iki yıl süresince Avustralya’da ikamet etmiş olmak,
- Emekli aylığına hak kazandıktan sonra Avustralya dışında ikamet etmeye başlamak, gerekmektedir.

- Ayrıca, 16-65 yaş aralığında 25 yıl Avustralya’da ikamet etmekle tam emekli aylığına, 25 yıldan (2014 yılından itibaren bu süre 35 yıla çıkarılacaktır) daha az ikamet etmekle ise orantısız azaltma yoluyla hesaplanan emekli aylığına hak kazanılabilmektedir.

- Türkiye’de ikamet ederken geçmiş çalışmalarına istinaden Avustralya emekli aylığı talebinde bulunulamamaktadır.

- Türkiye’de ikamet ederken emekli aylığı talebinde bulunabilmek için, tekrar Avustralya’ya dönmek ve en az iki yıl Avustralya’da ikamet etmek zorunludur.

Avustralya Sosyal Güvenlik Hizmetleri Kurumu’nun (Centrelink), Uluslararası İlişkiler Dairesi’nden sağlanan 2011 yılı verilerine göre, halen Türkiye’de ikamet eden vatandaşlarımızdan 950 kişi yaşlılık aylığı almaktadır.

2004 yılından önce Avustralya’dan maluliyet aylığı alırken Türkiye’ye kesin dönüş yapanlar bir daha Avustralya’ya geri dönüş yapmazlarsa maluliyet aylıklarını almaya devam ederler. Ancak 2004 yılı sonrası maluliyet aylığı Avustralya dışında, ikili sözleşme olmayan ülkelerde en fazla 6 hafta ödenmekte olup, bu süreden sonra kesilmektedir. Yukarıda anılan daireden alınan 2011 yılı verilerine göre 2004 yılı öncesi maluliyet aylığı hakkı ile giden vatandaşlarımızın sayısı 720’dir. Yeni katılım olamadığı için bu sayı yıllar içinde giderek azalacaktır.

1.10.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

1.10.4.1.Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Avustralya altı eyalet ve iki bölgeden oluşan federal bir eğitim sistemine sahiptir. Eğitim sistemi ilkokul, ortaokul ve liseler, mesleki ileri teknik eğitim ve gelişim okulları (TAFE- Technical and Further Education) ve üniversitelerden oluşmaktadır. Avustralya'da üniversite öncesi eğitim, bir yıl anaokulu ve onu takiben 12 yıllık ilkokul ve ortaöğretim (ortaokul ve lise) olmak üzere toplam 13 yıldır. Avustralya'da mecburi eğitim süresi ise 10 yıldır. Eğitimle ilgili sorumluluk federal devlet ve yerel hükümetler tarafından birlikte üstlenilmektedir. Avustralya'da okulların idaresi ve ödeneği de dahil olmak üzere ilk ve orta öğretimden esas itibarıyla eyalet ve bölge hükümetleri sorumludur. Federal hükümet, finansal desteğin yanı sıra, Avustralya genelinde eğitim ve öğretim alanında ulusal eğitim bütünlüğünün ve tutarlılığın geliştirilmesi amacıyla müdahil olmaktadır.

Avustralya Federal Hükümeti, ilköğretime başlamadan önceki bir yılda, haftada 15 saatten yılda 40 hafta olmak üzere, üniversitelerin dört yıllık okul öncesi eğitim bölümlerinden mezun olmuş öğretmenlerin verdikleri anaokulu eğitimini ülke genelinde sağlamayı öngörmektedir. Bu kararın 2013 yılı ortalarına kadar tamamen uygulanmaya geçmiş olması planlanmaktadır.

1.10.4.2.Sayısal Veriler*

Mayıs 2013 verilerine göre, yaşları 15-64 arası 198.400 kişi çıraklık ve mesleki eğitim almıştır. Bu kişilerin 96,200'ü (%48) eğitimlerini son 12 ay içinde tamamlamıştır. Katılımcıların çoğunluğu (%81) erkektir. En çok eğitim alınan meslek grubu İnşaat sanayisindedir.

Mayıs 2013 itibarıyla 15-64 yaş arası nüfusun 15.5 milyon olduğu tahmin edilmektedir ve bu nüfusun 2.9 milyonu (%19) örgün eğitimde yer almıştır. 2.1 milyon kişi okul yeterliliği kazanmadan eğitim almıştır, 813.600 kişi ise okul yeterliliği olarak eğitim almıştır. Örgün eğitime katılanların,

- %53'ü kadın
- %41'i 15-19 yaş aralığında ve %24'ü 20-24 yaş aralığında
- %66'sı tam zamanlı eğitime katılmış
- %25'i Avustralya dışı doğumlu
- %5.7'si öğrenci vizesi sahibi olanlardan oluşmaktadır.
-

Yaklaşık 1.2 milyon kişi (%40) yüksek eğitim kurumlarına, 828,600 kişi (%29) meslek okullarına, 528,800 kişi (%18) Teknik ve Yüksek eğitim kurumlarına (TAFE) ve 381,800 kişi (%13) diğer eğitim kurumlarına katılmıştır.

15-64 yaş aralığındaki nüfusun örgün eğitime katılma oranı Mayıs 2001’de %17 iken, Mayıs 2013’de %19 olmuştur. Bu yaş gurubundaki kadınların örgün eğitime katılımı ise Mayıs 2001’de %17 iken, Mayıs 2013’de %20 olmuştur, erkeklerin oranı ise aynı zaman aralığında %17’den sadece %18’e yükselmiştir.

Mesleki Eğitim Alanlar

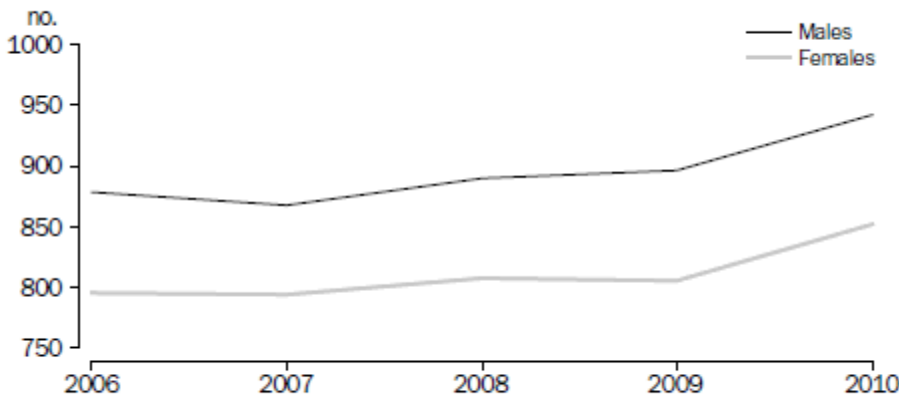
Aralık 2010 İtibariyle

	Erkek Sayısı	Kadın Sayısı	Toplam
15-19 yaş	258.172	203.334	461.506
20-24 yaş	178.446	127.986	306.432
25- 29 yaş	104.476	87.284	192.462
30-39 yaş	159.572	149.811	309.383
40- 49 yaş	122.728	148.771	271.499
50-59 yaş	78.286	92.725	171.011
60 ve üzeri yaş	30.634	32.381	63.015
Toplam	932.314	841.640	1.773.954

Kaynak: National Centre for Vocational Education Research, National Apprentice and Trainee collection.

Mesleki Eğitim alanlar hakkında 2010 yılı itibariyle Tablo:

12.11 VET STUDENTS

Source: National Centre for Vocational Education Research, Students and Courses Collection, Student Characteristics, 2010.

Mesleklerine göre Çıracılık ve Mesleki Eğitim Alanlar—30 Mart 2010

	Erkek no.	Kadın no.	Toplam(a) no.
Teknisyenler ve ticaret işçileri			
Teknik eleman, ICT and fen teknisyenleri	4 981	1 543	6 524
Otomotiv ve teknik işler işçisi	49 392	970	50 364
İnşaat işleri işçisi	54 314	534	54 849
Elektroteknik ve telekomünikasyon işçileri	33 100	643	33 744
Yiyecek işleri işçisi	14 109	5 003	19 113
Vasıflı hayvan ve bahçe işleri işçisi	6 504	1 933	8 437
Diğer teknik işler işçisi	16 799	14 458	31 257
<i>Toplam Teknik ve ticari işler işçisi</i>	<i>179 198</i>	<i>25 084</i>	<i>204 282</i>
Müdürler	5 729	10 898	16 627
Uzman meslek sahipleri	1 549	1 156	2 705
Toplum ve personel hizmetleri işçisi	13 416	34 325	47 741
İdari işler işçisi	25 843	41 945	67 788
Satış işçileri	17 168	27 680	44 850
Makina operatörleri ve şoförler	27 879	3 266	31 146
İşçiler	17 959	7 548	25 507
Toplam	288 742	151 902	440 650

(a) Cinsiyetleri belirtilmeyenler dahildir.

Kaynak: National Centre for Vocational Education Research, National Apprentice and Trainee collection.

Okula Devam Eden Türk Çocuklarının Sayısı ve Devam Ettikleri Okullara Göre Dağılımı

Avustralya'da Türkiye'den gönderilen öğretmen bulunmamaktadır. Öğretmenler mahallinden görevlendirilmektedir. Avustralya Eğitim Bakanlığı'nca mahallinden görevlendirilen Viktorya Eyaletinde 90 civarında, Yeni Güney Galler (NSW) Eyaletinde 70 civarında Türk öğretmen yarım gün olarak görev yapmaktadır. Özel Türk eğitim kurumlarınca tam gün istihdam edilen Türk öğretmenler bu sayıya dâhil değildir.

Avustralya'da bulunan vatandaşlarımızın çocuklarından oluşan ilk-orta-lise-üniversite ve Türk Dili okullarında olmak üzere, değişik düzeyde eğitim programlarına devam eden 15.000 civarında

öğrencimiz bulunmaktadır.

Türk Dili ve Kültürü Derslerine Devam Eden Çocukların Sayısı

Türk öğrencilere Türkçe ve Türk Kültürü dersleri, müfredatında seçimlik ders olarak Türkçe dersi bulunan hafta içi devlet okullarında, hafta sonu devlet okullarında ve devlet veya yerel yönetimlerce desteklenen hafta sonları dernek okullarında verilmektedir.

Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

Türkiye'den gönderilen 1800 civarında öğrenci, Avustralya'daki üniversitelerde lisans ve lisans üstü eğitim görmektedirler.

1.10.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

1.10.5.1. Mevzuat Değişikliği ve Önemli Yargı Kararları

Avustralya bir göçmen ülkesidir. Nüfus artış hızı yavaş olduğundan (% 1,3) ve yaşlıların aktif nüfus içindeki oranı giderek arttığından, işgücü açığını yerel kaynaklardan karşılayamayan Avustralya'da genç işgücüne olan gereksinim her geçen yıl daha da artmaktadır.

Avustralya'da göç ve vatandaşlık için yasa düzenlemek Federal Meclis'in yetkisindedir. Göç ve Vatandaşlık Bakanı, göç ve vatandaşlık politikası ile hukukunu idare etme sorumlulukları verilen Bakan'dır. Bakan bu görevi Göç ve Vatandaşlık Dairesi aracılığı ile yürütmektedir. Avustralya Göç Programı, ırk ve din ayrımcılığı yapmayan bir siyaset izlemektedir. Her ülke vatandaşı, etnik kökeni, cinsiyeti, rengi ne olursa olsun göçmen olarak başvurabilir ve göçmenlik başvurusunun değerlendirmesinde, kişinin Göçmen Yasası'nda yer alan koşulları yerine getirip getirmediğine bakılır.

Avustralya'ya göç etmek amacıyla yapılan başvuruların hepsi, Göç Yasası ve yönetmeliklerinde yer alan koşullara göre değerlendirilir. Değişik vize çeşitleri için değişik kıstaslar bulunmaktadır. Bu kıstaslar Avustralya'nın ulusal çıkarlarının ve ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için oluşturulmuştur. Kıstaslara hükümet karar verir ve bir yıllık program çerçevesinde kaç kişinin göçmen olarak alınacağını belirler. Göçmen seçimini yöneten siyaset ve mevzuat tüm başvuranlara eşit olarak uygulanır. Göçmen siyaseti kıstasları, Avustralya'nın ihtiyaçlarını karşılayan ve başarılı bir

yerleşim potansiyeli taşıdığına inanılan başvuru sahiplerini seçmek üzere geliştirilmiştir. Her bir göçmen sınıfı için ayrıntılı kurallar vardır ve her bir başvuru tek tek değerlendirilerek seçim yapılır.

Avustralya bir plan çerçevesinde her yıl 150 binden fazla göçmen almaktadır. 2010 – 2011 Mali Yılı'nda toplam 187.450 göçmen alınması planlanmış olup, bunun 125.850'si nitelikli göçmenlerden, 58.600'ü aile birleşimi yoluyla gelenlerden ve kalanı da insani nedenlerle alınan göçmenlerden oluşmaktadır. Göçmen kabul programı, Avustralya ekonomisine katkı verebilecek nitelikli göçmenleri hedef almaktadır. Bu program çerçevesinde ülkeye alınacak göçmenlerin genç olmaları, mesleğinde iş deneyimine ve yeterli İngilizce dilbilgisine sahip olmaları istenmektedir.

Nitelikli göçmen alımı serbest başvuru ve davet yoluyla yapılmaktadır. Davet yoluyla alınacaklar bir işveren, eyalet bölge yönetimi veya Avustralya'daki bir yakını tarafından davet edilmektedirler. Aile birleştirme programı çerçevesinde alınacak olanlar ise Avustralya'daki yakınları ile aile bağları dikkate alınarak seçilmektedir. Özel uygunluk aranan göçmenler ise daha önceden Avustralya'da ikamet etmiş, ancak Avustralya vatandaşlığını almamış olanlardan, Avustralya'ya sürekli oturma hakkı almak üzere dönmek isteyenler için uygulanan vize rejimine tabidirler.

Göçmenler, Avustralya'ya daimi ikamet veya vatandaşlık kıstasları veya vasıf, yaş, beceri, sermaye, iş zekâsı gibi unsurlar temelinde seçilebilmektedirler. Tüm başvuru sahipleri göçmen mevzuatı gereğince belirlenen sağlık kıstasını da yerine getirmek zorundadır. Eğer bir kişi Avustralya'nın seçim kıstaslarını karşılıyorsa ve belli bir sınıf için tahsis edilmiş belli sayıda vize hükümet tarafından öngörülmemişse, göçmen olarak seçilmek için eşit şansa sahiptir.

Avustralya'ya sürekli oturma amacıyla giriş yapan herkes Avustralya sağlık ve karakter gereklilikleri değerlendirmesinden geçmek zorundadır. Bu değerlendirme Avustralya'ya, Avustralya toplumunun çıkarlarına uymayan kişilerin gelmesini önlemek için düzenlenmiştir. Karakter gerekçesiyle giriş izni verilmeyen kişiler suçlu veya suç örgütleri ile ilişkili, savaş suçlusu ve toplumun bir bölümü için iftiralar atma ihtimali olan kişilerdir.

1.10.5.2.Sayısal Veriler

Avustralya Uyuşuna Geçen Vatandaşlarımızın Sayısı

Yıl	Sayı
2011 – 2012 yılları arasında	347

Kaynak: Göçmen ve Vatandaşlık Dairesi Verileri

Avustralya Uyuşuna Geçen Vatandaşlarımız ile Diğer Yabancıların Sayısal Mukayesesi

nceki Vatandaşlık	Sayı
Afganistan	889
Bangladeş	1.183
Brezilya	646
Burma	754
Kamboçya	420
Kanada	835
Çin	6.876
Kolombiya	393
Mısır	448
Fiji	878
Fransa	580
Almanya	843
Hindistan	10.076
Endonezya	882
İran	1.024
Irak	1.103
İrlanda	1.145
İtalya	513
Kenya	293

G. Kore	1.570
Lübnan	789
Malezya	1.487
Mauritius	331
Nepal	589
Hollanda	390
Yeni Zelanda	3.458
Pakistan	990
Filipinler	5.592
Polanya	307
Rusya	498
Singapur	577
Güney Afrika	4.206
Sri Lanka	1.671
Sudan	913
Tayvan	444
Tayland	1.125
Türkiye	347
İngiltere	16.401
ABD	1.356
Vietnam	1.929
Zimbabwe	1.143
Belirtilmemiş	1.074
Diğerleri	7.215
Toplam	84.183

Kaynak: Göçmen ve Vatandaşlık Dairesi Verileri

Vatandaşlarımız Arasında Örgütlenme

Türk Derneklerine İlişkin Sayısal Bilgiler

Avustralya’da, çoğunluğu Melburn ve Sidney’de olmak üzere, vatandaşlarımız tarafından kurulan çok sayıda Türk Dernekleri bulunmaktadır. Yeni Güney Galler Eyaleti’nin (NSW) başkenti Sidney’de Sidney Türk Kuruluşları Konseyi ve Sidney İş Adamları Derneği başlıca Türk kuruluşlarındandır. Viktorya Eyaleti’nin başkenti Melburn’da faaliyet gösteren Türk İşadamları Dernekleri, Moreland Türk Derneği, Avustralya Türk Medya Grubu, Viktorya Türk Öğretmenler Derneği, Meadow Heights Türk Kadınlar Derneği, Avustürk Karadeniz Kültür Derneği, Avustralya Denizliler Cemiyeti, Broadmeadows Türk Yaşlılar Derneği, Meadow Heights Türk Yaşlılar Derneği, Osmanlı Köyü Yaşlılar Evi ve Diyanet İşleri Başkanlığı’nca görevlendirilen din görevlilerinin bulunduğu camiler çerçevesinde faaliyet gösteren Türk-İslam derneklerinin, gerek Türkiye Cumhuriyeti Kanberra Büyükelçiliği ile Sidney ve Melburn Başkonsoloslukları, gerekse yerel makamlar nezdinde faaliyetlerinin olduğu gözlenmektedir.

2012 Yılı itibarıyla

Dernek Türü	Sayı
Üst Kuruluşlar	1
Dini Hizmet Amaçlı Dernekler	21
Sosyal ve Kültürel Amaçlı Dernekler	68
Spor Dernekleri	2
Diğerleri	-
Toplam	92

Vatandaşlarımızın Genel ve Yerel Yönetimlere Katılımlarıyla İlgili Sayısal Bilgiler

Avustralya’da yaşayan vatandaşlarımız yoğun olarak Viktorya ve Yeni Güney Galler eyaletlerinde ikamet etmekte ve çalışmaktadırlar. Federal Meclis’te henüz Türk kökenli bir temsilci bulunmamaktadır. Ancak Türk kökenli iki milletvekili Viktorya Eyalet Meclisi’ne seçilmiştir. Diğer Eyalet Meclisleri’nde de henüz Türk kökenli temsilci yoktur.

Viktorya Eyaleti Meclisi'nde bulunan ve Ağustos 2010 seçimlerinde İşçi Partisi adayı olarak seçime giren Adem Kubilya SOMYÜREK ve Hamdi EREN Melburn'dan yeniden milletvekili seçilmişlerdir. Viktorya Eyaleti Meclisi'nde bir milletvekilinin siyasetten çekilmesi ile boşalan, Türkler'in yoğun olarak yaşadığı Broadmeadows semti milletvekilliği için ara seçim yapılmış ve bağımsız olarak Türk kökenli aday Celal Şahin % 20 oranında oy almış, ancak seçilememiştir.

Türk kökenli Oscar Öztürk YILDIZ ise Melburn'da Moreland Belediyesi Başkanı olarak görev yapmaktadır.

1.10.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR / İKİLİ İLİŞKİLER

1.10.6.1. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Alanlarında Ülkemiz ile Avustralya Arasındaki Akdi Durum

İşgücü Anlaşması

Türkiye ile Avustralya arasında Türk vatandaşlarının Avustralya'da çalışma ve ikametlerini düzenleyen İşgücü Anlaşması 5 Ekim 1967 tarihinde imzalanmış ve 10 Şubat 1968 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Anlaşma ile Türk işçilerinin seçimi, seçilen işçilerin ve ailelerinin nakilleri, ikametleri ve işe yerleştirilmelerine ilişkin ayrıntılar düzenlenmiştir. Anlaşmanın yürürlüğe girmesiyle birlikte iki ülke yetkili kurumlarınca seçilen Türk işçileri, 1968 yılının Ekim ve Kasım aylarından itibaren kabileler halinde Avustralya'ya gelmeye başlamışlardır.

Sosyal Güvenlik Anlaşması

Çalışmak üzere Avustralya'ya gelen Türk işçilerinin sayısının giderek artması üzerine, çalışanların sosyal güvenlik haklarını teminat altına almak gereği doğmuştur. Bunun üzerine sosyal güvenlik konusunda iki ülke arasındaki ilişkiler 1970'lerde başlamış ve ikili Sosyal Güvenlik Anlaşması 4 Kasım 1972 tarihinde imzalanmıştır.

İki ülke arasında kazanılmış sosyal güvenlik haklarının karşılıklı olarak transferini öngören bu anlaşma, Türkiye'den Avustralya'ya herhangi bir transferin gerçekleşmemesi ve Avustralya sosyal güvenlik mevzuatında yapılan değişiklikler nedeniyle fiilen uygulanamaz hale geldiğinden, 1 Temmuz 1991 tarihinden geçerli olmak üzere 30 Haziran 1991 tarihinde tek taraflı olarak Avustralya Hükümeti

tarafından feshedilmiştir.

Türkiye-Avustralya arasında yeni bir sosyal güvenlik anlaşması hazırlık çalışmaları teknik düzeyde Mayıs 1994 yılında Ankara’da, daha sonra Sidney’de yapılan görüşmeler ile başlatılmış ve bu görüşmelerde tarafların hazırladıkları taslak metinler müzakere edilmiştir.

5 Şubat 1996 tarihinde Avustralya tarafının, kendi mevzuatında yapılan yeni değişiklikler nedeniyle, daha önce sundukları metin yerine mevcut değişiklikleri yansıtan yeni bir metin üzerinde ikinci tur müzakereye başlanmasının uygun olacağını bildirmesi üzerine çalışmalara ara verilmiştir.

Avustralya tarafı 4 Eylül 1998 tarihinde bir anlaşma taslağını Türkiye’ye göndermiş, Türkiye de bu taslağa karşı “Avrupa Konseyi Sosyal Güvenlik Tip Sözleşmesi”ni temel alan bir anlaşma taslağı hazırlayarak taslak metni 2000 yılında Avustralya tarafına göndermiştir. Ancak daha sonrasında herhangi bir gelişme kaydedilmemiştir.

1.11. SUUDİ ARABİSTAN

1.11.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2012 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Yabancı	Türk
Erkek	16.041.361	6.297.735	110.000
Kadın	12.334.994	2.672.935	20.000
Toplam	28.376.355	8.970.670	130.000

Kaynak: SAMA (Suudi Arabistan Merkez Bankası) 48. Raporu, Tablo : 28

Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

	Yaş Grupları					Toplam
	0 - 14	15 - 29	30 - 45	45 - 65	65 ve yukarı	
Erkek	6.200	22.600	60.000	20.000	1.200	110.000
Kadın	5.800	6.500	5.750	1.900	50	20.000
Toplam	12.000	25.000	61.750	30.000	1.250	130.000

Kaynak : Riyad Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği tahminleri.

Vatandaşlarımızın Eyaletlere/Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

Riyad Bölgesi	Sayı
Riyad ve çevresi	30.000
Dammam, Dahran, Khobar ve çevresi	10.000
Burayda, Uneyza ve çevresi	7.000
Skaka, Ar'ar, Hail ve çevresi	8.000
Toplam	55.000

Kaynak : Riyad Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Cidde Bölgesi	Sayı
Cidde	25.000
Mekke ve Taif	25.000
Medine ve çevresi	10.000
Tebük	5.000
Abha ve Khamis – Muşyat	5.000
Baha, Najran ve Jizan	5.000
Toplam	75.000

Kaynak : Cidde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliğimizin

Vatandaşlarımızın Eyaletlere/Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

Uyruğu	Toplam (*)
Hindistan	2.000.000
Pakistan	1.500.000
Filipin	1.400.000
Yemen	1.000.000
Mısır	1.000.000
Nepal	400.000
Bangladeş	400.000
Endonezya	250.000
Ürdün	150.000
Sri Lanka	150.000
Türkiye	130.000
Suriye	100.000
Filistin	100.000
Diğerleri	390.670
Toplam	8.970.670

Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

	Doğan	Ölen
Riyad	186	14
Cidde	518	33
Toplam	704	47

Kaynak : T.C. Riyad Büyükelçiliği ile Cidde Başkonsolosluğu (2012)

Yukarıda belirtilen ölen vatandaşlarımızın sayısı ülkede mukim vatandaşlarımıza aittir. Bu rakamın dışında 106 vatandaşımız ise hac ve umre ibadeti sırasında hayatını kaybetmiştir.

Evlenen (Nikah) Sayısı	Riyad	Cidde	Toplam
Türk – Türk Evliliği	16	15	31
Türk - Yabancı Evliliği	2	72	74

Kaynak :T.C. Riyad Büyükelçiliği Konsolosluk ile Cidde Başkonsolosluğu kayıtları.

1.11.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

1.11.2.1.Önemli Olaylar ve Gelişmeler

2012 yılı içinde çalışma ve istihdam alanında önemli bir gelişme yaşanmamakla birlikte, 2011 yılında yürürlüğe giren Nitakat ve Hafız uygulamalarının geliştirilmesine yönelik tasarruflarda bulunulmuştur.

2012 yılında da kamuoyunda Suudi Arabistan vatandaşları için asgari ücret uygulanmasına yönelik tartışmalar devam etmiştir. Çalışma Bakanlığı, işyerlerinde istihdam edilecek Suudlu çalışan için verilecek asgari ücreti 3000 SAR olarak belirlemiş, bunun altında ücret verilmesini yasaklamamakla birlikte, 3000 SAR'nin altında ücretle Suudlu istihdam eden işyerinin istihdam ettiği bu kişinin Nitakat kapsamında yarım olarak değerlendirileceği, bir kişinin tam olarak değerlendirilebilmesi için ise en az 3000 SAR ödenmesi gerektiğini ilan etmiştir.

Çalışma Bakanlığı'nın raporunda, (H. 1432 - 1433) 2011-12 yıllarında ülke genelindeki Çalışma Bürolarına (Mekteb al-Amel) iş talebiyle başvuruların sayısının 54.569 kişi olduğu, daha önceden Bürolara başvurduğu halde işe yerleştirilemeyenlerle birlikte halen kayıtlı iş talep edenlerin sayısının 77.193 kişi olduğu belirtilmektedir. 2012 yılı içerisinde Hafız programının uygulanmasına ilişkin tartışmalar da yaşanmıştır. Programın uygulanmasına başlandığı sıralarda, Sosyal Sigorta Kurumu'ndan aylık alanların bazılarının aylıklarının, Hafız programı kapsamında ödenen 2000 SAR'nden daha az olduğu anlaşılmış ve bunların aylık miktarları yükseltilmiştir.

1.11.2.2.Mevzuat Değişiklikleri ve Önemli Yargı Kararları

Suudi Arabistan'da 2012 yılı içinde ülkede bulunan tüm yabancıları, dolayısıyla vatandaşlarımızı da ilgilendiren yalnızca bir tane önemli mevzuat değişikliği olmuştur.

İkamet izni almak isteyen yabancılardan alınan harç tutarı 100 SAR'nden 2.400 SAR'ne çıkarılmıştır. Aslında oturum izni alınmasına ilişkin işlemlere dair masrafların yürürlükte olan İş Kanununa göre işveren tarafından ödenmesi gerekmektedir. İşletme çalıştıran vatandaşlarımız, bu karardan olumsuz yönde etkilenmişlerdir. Ayrıca, uygulama başladığından bu yana ülke vatandaşı olan işverenler de, maliyetlerinin yükselmesine neden olan bu karara karşı olduklarını belirtmektedirler.

1.11.2.3.Sayısal Veriler

Aktif Nüfus/İşgücü Sayıları ve Oranları

	Kadın		Erkek		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Suudlu	870.008	38	1.448.231	62	2.318.239	100
Yabancı	160.258	2	6.763.117	98	6.923.375	100
Türk	-	-	110.000	100	110.000	100
Genel Toplam	1.030.266	11	8.321.348	89	9.351.614	100

İstihdam Oranları

Sayı	Kadın	Oran(%)	Erkek	Oran(%)	Toplam	Oran(%)
Suudlu	401.846	23	1.361.738	77	1.763.584	100
Yabancı	155.368	2	6.860.682	98	7.016.050	100
Türk			110.000		110.000	

Kamuda İstihdam (2011)

Suudlu			Yabancı			Toplam
Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	
616.748	302.360	919.108	37.128	41.902	79.030	998.138

Özel Sektörde İstihdam (1432 – 1433 H, 2011 – 2012 M)

Uyruğu	Suudlu			Yabancı			Toplam		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
Sayı	744.990	99.486	844.476	6.823.554	113.466	6.937.020	7.568.544	212.952	7.781.496
Cinsiyet Oranı	88,22	11,78	100	98,36	1,64	100	97,26	2,74	100
Oran	9,57	1,28	10,85	87,69	1,46	89,15	97,26	2,74	100
Uyruk Oranı	9,84	46,72	10,85	90,16	53,28	89,15	100	100	100

Kaynak: SA Çalışma Bakanlığı 2011 Yılı İstatistikleri, Sayfa: 111

Çalışan Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Yaş Grubu	Erkek	Toplam
20 Yaşın Altı	300	300
20-25 Yaş Arası	1.400	2.400
25-30 Yaş Arası	5.000	5.000
30-35	16.000	16.000
35-40	20.000	20.000
40-45	25.000	25.000

45-50	35.000	35.000
50-55	5.000	5.000
55-60	1.000	1.000
60-65	250	250
65 Yaş Üzeri	50	50
Toplam	110.000	110.000

Çalışan Vatandaşlarımızın Çalışma Dairelerine/ Bölgelere/İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

Riyad Bölgesi	Sayı
Riyad ve çevresi	25.000
Dammam, Dahran, Khobar ve çevresi	9.000
Burayda, Uneyza ve çevresi	6.000
Skaka, Ar'ar, Hail ve çevresi	7.000
Toplam	47.000

Kaynak : Riyad Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği tahminleri.

Cidde Bölgesi	Sayı
Cidde	21.000
Mekke ve Taif	21.000
Medine ve çevresi	8.000
Tebük	4.000
Abha ve Khamis – Muşyat	4.500
Baha, Najran ve Jizan	4.500
Toplam	63.000

Kaynak : Cidde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliğimizin tahminleri.

Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

İşkolları	Çalışan Sayısı
İnşaat	20.000
Tarım, Orman, Balıkçılık	300
Maden	100

İmalat Sanayi	500
Enerji, Su	100
Ticaret, Oto Tamirciliği	25.000
Gastronomi	35.000
Ulaştırma ve İletişim	100
Emlak	---
Eğitim, Öğretim	400
Ev Hizmetleri	---
Kamu İdaresi, Sosyal Hizmetler	20
Diğer	28.480
Toplam	110.000

Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

Ülke mevzuatı yabancıların kendi nam ve hesaplarına iş kurmalarına izin vermediğinden, resmi anlamda serbest çalışan vatandaşımız bulunmamaktadır. Ancak, görünüşte bir kefil yanında belli bir ücreti öngören bir iş sözleşmesine dayanarak çalışan, marangoz, aşçı, tamirci, berber, servis işletmeciliği v.b. mesleklerdeki vatandaşlarımız, ya işyerlerini kefilleri ile gayri resmi bir ortaklık anlaşması ile işletmektedirler; ya da kendi adlarına işletip kefillerine aylık muayyen bir miktar ödemektedirler.

Diğer taraftan son zamanlarda sayıları az da olsa, yabancı yatırımcı imkanlarından yararlanarak işletme çalıştıran vatandaşlarımız da bulunmaktadır. Ancak gerek yukarıda belirtildiği şekilde, gerekse yabancı yatırımcı statüsünde bağımsız çalışan vatandaşlarımızın ve firmaların sayısı tam olarak bilinmemekte, toplam çalışanlar içinde %25-30 gibi bir oranda oldukları tahmin edilmektedir.

Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

Suudi Arabistan'da asgari ücret uygulaması bulunmamaktadır.

Özel Sektörde Mesleklere Göre Ortalama Ücretler

İşkolu	Suudlu		Yabancı	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Yöneticiler	9.959,13	4.215,18	3.826,96	1.393,81
İnsani, Teknik ve Bilimsel Alanlarda Teknikerler	10.788,95	4.474,06	3.405,05	3.535,98
İnsani, Teknik ve Bilimsel Alanlarda Teknisyenler	4.267,80	2.150,68	1.746,04	2.029,96
Yazım	5.441,60	3.178,18	2.164,72	3.172,37
Satım	3.019,45	2.044,73	1.402,25	1.972,92
Hizmetler	4.727,66	2.318,03	737,10	587,48
Tarım, Hayvan Yetiştiriciliği, Kuş ve Avcılık	2.693,10	1.783,22	547,61	558,82
Gıda Sanayiinde, Kimyasal ve Endüstriyel İşlerde Çalışanlar	5.192,14	1.917,30	795,36	712,62
Yardımcı Temel Mühendislik İşleri	5.684,66	3.073,53	743,65	759,92
Toplam	5.686,60	2.824,28	938,62	1.528,22

Kaynak: SA Çalışma Bakanlığı 2011 Yılı İstatistikleri, Sayfa: 116

Özel Sektörde Faaliyet Alanlarına Göre Ortalama Ücretler

İşkolu	Suudlu		Yabancı	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Tarım, Orman, Kara ve Balık Avcılığı	3.904,11	2.387,25	566,23	137,77
Madencilik, Petrol, Gaz ve Kıymetli Taş Çıkarma	16.064,97	1.6317,93	3.811,39	4.578,90
Dönüşüm Sanayileri	5.956,70	2.189,66	1.047,45	661,39
Elektrik, Gaz ve Su	9.547,99	2.729,65	2.882,33	5.049,16
İnşaat ve Bina	3.269,71	2.229,92	857,02	626,83
Toptan ve Perakende Ticaret	3.735,42	2.401,67	1.019,99	1.032,96
Taşıma, Depolama ve Ulaşım	3.868,85	2.274,51	851,13	1.951,03
Mal, Sigorta, Emlak ve Yapım Hizmetleri	8.804,57	6.778,78	2.918,67	1.460,93

Bireysel, Toplumsal ve Kitle Hizmetleri	6.355,60	2.398,60	1.126,49	2.193,05
Toplam	5.686,60	2.824,28	938,62	1.528,22

Kaynak: SA Çalışma Bakanlığı 2011 Yılı İstatistikleri, Sayfa: 117

Kamuda Ortalama Ücretler (SAR)

		Derece, Düzey, Grup	Ortalama Ücret
Genel	Asgari	1	3.945
	Azami	15	24.750
Hizmetler	Asgari	31	3.750
	Azami	33	6.130
Eğitim	Asgari	1	8.440
	Azami	6	17.065
Yargı	Asgari	Hakim Yardımcısı (A)	10.320
	Azami	Mahkeme Başkanı	42.320
Öğretim Üyesi (Üniversitelerde ya da eşit düzeyde)	Asgari	Asistan	9.555
	Azami	Profesör	23.565
İnceleme Kurulu Üyeliği ve Genel Savcılık	Asgari	Soruşturma Teğmeni	7.380
	Azami	Başkan Vekili	33.065
Sağlık	Asgari	Sağlık Görevlisi	10.350
	Azami	Profesör Doktor	38.830

Kaynak : SAMA 48. Yıllık Raporu. (Sayfa, 176)

Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

SA'da sendika ve meslek örgütü gibi örgütler bulunmamaktadır. Ancak işverenlerin örgütlendiği ve yöneticilerinin seçimle işbaşına geldiği ticaret odaları vardır. İş uyuşmazlıkları, önce Mekteb al-Amel denilen Çalışma Bürolarına iletilmektedir. Burada uzlaşma sağlanamazsa, sırasıyla İşçi Uyuşmazlıklarını Gidermek İçin İptidai Komisyonlar ve Yüksek Kurullar'a havale edilmektedir. Çalışma Bürolarında (Mekteb al-Amel) tarafların rızası ile sonuçlanan uyuşmazlıklar:

Yıllar	Uyuşmazlık	İş Kazaları
2007 / 2008	11.726	1.621
2008 / 2009	14.579	1.618
2009 / 2010	13.343	2.403
2010 / 2011	11.431	1.371
2011 / 2012	18.068	1.122

Kaynak: SA Çalışma Bakanlığı 2011 Yılı İstatistikleri, Sayfa: 86

İptidai Komisyonlar ve Yüksek Kurullarda Sonuçlandırılan Uyuşmazlıklar

Yıllar	İptidai Komisyonlarda Sonuçlandırılan Uyuşmazlıklar	Yüksek Kurullarda Sonuçlandırılan Uyuşmazlıklar
2007 / 2008	5.855	1.676
2008 / 2009	7.162	1.828
2009 / 2010	8.100	1.726
2010 / 2011	8.387	3.134
2011 / 2012	8.628	2.394

Kaynak: SA Çalışma Bakanlığı 2011 Yılı İstatistikleri, Sayfa: 90

2011 – 2012 yıllarında Bakanlık tarafından çalışanlarının şikayetlerine kayıtsız kalan 557 işyerinin bilgisayarda yürütülen işlemlerinin durdurulduğu, bunlardan 469 işyerinin ise vaki şikayetleri giderici tedbir almalarından dolayı işlemlerinin yeniden başlatıldığı ve 31 işçiye işverenden (kefil) muvafakat almaksızın işveren (kefil) değiştirme imkanı tanındığı belirtilmektedir. SA’da, sendika kurmak, grev, lokavt gibi eylemlerde bulunmak yasaktır ve bireysel iş sözleşmelerinin dışında toplu iş sözleşmesi yapılmamaktadır.

Çalışan Vatandaşlarımızın Diğer Yabancı Çalışanlarla Sayısal Mukayesesi

Uyruğu	Toplam (*)
Hindistan	1.600.000
Pakistan	1.200.000
Filipin	1.100.000
Yemen	800.000

Mısır	800.000
Nepal	300.000
Bangladeş	300.000
Endonezya	200.000
Ürdün	100.000
Sri Lanka	100.000
Türkiye	110.000
Suriye	90.000
Filistin	90.000
Diğerleri	243.375
Toplam	7.033.375

İş Teftişi

SA Çalışma Bakanlığı'nın 2011 Yılı Raporuna göre 1432 – 1433 (2011 – 2012) yıllarında toplam 96232 teftiş yapıldığı ve 24991 işçiyi ilgilendiren 2946 davaya bakıldığı belirtilmektedir.

Yıllara ve niteliğine göre iş teftişi miktarları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Teftiş Yılı	Kapsamlı		Özel		İzleme		İhtisas		Toplam
	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	Sayı	Oran	
2007 / 2008	34.101	72	10.925	23	1.749	4	574	1	47.349
2008 / 2009	37.938	69	13.932	25	3.091	6	224	0	55.185
2009 / 2010	44.101	66	17.653	26	4.638	7	282	0	66.674
2010 / 2011	52.446	58	26.954	30	9.800	11	848	1	90.048
2011 / 2012	48.989	51	31.081	32	8.931	9	7.231	8	96.232

Kaynak: SA Çalışma Bakanlığı 2011 Yılı İstatistikleri, Sayfa: 78

İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları*

Çalışma Bakanlığı'nın yayınlamış olduğu istatistiklere göre 2012 yılında Hafız'e (Teşfik) uygulaması kapsamında 97.360'ı erkek, 533.989'u kadın olmak üzere toplam 631.349 kişi işsizlik yardımını alabilmek için başvurmuş, bunlardan 86.493'ü erkek, 468.162'si kadın olmak üzere toplam 554.655 kişiye ödeme yapılmıştır.

**Kaynak: SA Çalışma Bakanlığı 2011 Yılı İstatistikleri, Sayfa: 23, 2)*

İşsiz Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Suudi Arabistan'da uygulanmakta olan Kefalet Sistemi işsiz yabancıların ülkede kalmalarına imkan tanımamaktadır. İşi sona eren yabancıların ülkesine dönüş işlemleri işveren tarafından yaptırılmakta, dolayısıyla iş bitiminde, ya da işveren tarafından işine son verilmesi durumunda yabancı kendi ülkesine dönmek zorunda bırakılmaktadır. Ayrıca işverene/işyerlerine işin durumuna göre yabancı çalıştırma kontenjanı (kotası) verildiğinden yabancıların ülkesine dönüşü sağlanmadığı sürece yerine yeni yabancı işçi istihdam edilememektedir.

İşsiz sayısına dahil olan yabancıların çoğunluğunu, işvereni (kefili) ile sorunu olan, hukuki anlaşmazlıktan dolayı mahkeme süreci devam eden, ya da işyerinden ayrılarak gününbirlik işlerde çalışanların teşkil ettiği tahmin edilmektedir. Bu bağlamda vatandaşlarımız arasında da işsizlik yok denecek kadar azdır.

1.11.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR

1.11.3.1.Önemli Olaylar ve Gelişmeler

S.Arabistan ile ülkemiz ya da başka bir ülke arasında sosyal güvenlik anlaşması bulunmamaktadır. Ayrıca, bu ülkedeki diğer bütün yabancılar gibi, vatandaşlarımız da yaşlılık, maluliyet ve ölüm sigortaları bakımından S.Arabistan Sosyal Sigorta Yasası kapsamı dışındadır. İş kazası ve meslek hastalığı dışında bir sebeple sürekli iş göremez durumuna düşenlerin hak edebilecekleri bir yardım bulunmadığı gibi ülkedeki hizmet süresine dayanarak kısmi de olsa bir yaşlılık aylığı talep edilememektedir.

Suudi Arabistan'da 11 Mart 1987 tarihinde çıkarılan Kraliyet Kararı gereğince tüm yabancılar sosyal güvenlik sisteminin dışına çıkarıldığından, Türk vatandaşları için de uzun vadeli sigorta kolları için sigorta primi ödenmemektedir. Kısa vadeli sigorta kolları için toplam yabancıların içinde kaç vatandaşımız adına prim ödendiğinin tespiti mümkün olamamıştır.

1.11.3.2. Sayısal Veriler

Aktif/Pasif Sigortalı Sayısı ve Oranı

Yıllar	Aktif Sigortalı		
	Yerli	Yabancı	Toplam
2007	753.890	2.995.685	3.749.575
2008	765.224	3.265.922	4.031.146
2009	790.322	3.600.115	4.390.447
2010	852.039	3.936.236	4.788.275
2011	1.034.192	4.392.233	5.426.425

S. Arabistan'da Sosyal Güvenlik Alanında Hizmet Veren Kurumlar

Sosyal Sigortalar Genel Kurumu (GOSI): Kendi Yasası gereği en geniş kapsamlı hizmet veren ve Genel Merkezi Riyad'ta bulunan Kurum, ülke genelindeki 21 taşra bürosuyla en gelişmiş teknolojiye sahip olarak işbirlikçisine hizmet vermekte olup, Suudi Arabistan'ın en zengin kurumları arasında sayılmaktadır. 2011 yılı itibarıyla 5.255.626'sı özel sektörde, 170.799'u kamuda olmak üzere işbaşındaki sigortalı sayısının 5.426.425 olduğu Kurum'un 1432 H. (2011 M.) Yıllık Raporu'ndan tespit edilmiştir.

Son yıllarda ülkede devam eden özelleştirme politikası ve devletçe verilen desteklerle birlikte kuruma prim ödeyenlerin sayısında belirgin bir artışın sağlandığı görülmektedir.

Sigortalıların Bölgelere Göre Dağılımı (2011)

İşyeri	Sayı	% Oran
Riyad Bölgesi	1.842.099	34,0
Doğu Bölgesi	1.016.297	18,7
Mekke Bölgesi	918.274	16,9

Sigortalıların Ücretlerine Göre Dağılımı

Ücret	Sayı	% Oran
500 SAR'dan az	1.162.177	21,4
500 - 999 SAR	1.702.315	31,4
1000 - 2999 SAR	1.611.047	29,7
3000 – 9999 SAR	698.452	12,9
10000 ve yukarısı	252.434	4,7

Kaynak : (*) GOSI Hicri 1432 (2011 M) Yılı İstatistik Raporu.

Yukarıda belirtildiği üzere, Suud hükümeti 1987 yılında aldığı bir Kraliyet kararıyla ülkede çalışan tüm yabancıları uzun vadeli sosyal sigorta kapsamı dışına çıkartmıştır. Bu tarihe kadar ülkede sigorta kapsamında çalışan yabancılara maaşlarından kesilen % 5 sigorta primleri 1988'den beri geri ödenmektedir.

SA'da oturma iznine sahip yabancılar, yaşlılık, malullük ve ölüm sigortaları bakımından Suudi Sosyal Sigortalar Yasası kapsamı dışında tutulmaktadır. SA Sosyal Sigortalar Yasasının sadece iş kazaları ve meslek hastalıkları ile ilgili hükümleri ülkedeki yabancılara da uygulanabilmektedir. Bunun için de yabancı işçinin işvereni (kefili) tarafından Suudi Sigorta İdaresine kaydının yapılması gerekmektedir.

Sigortalı olmayanlardan iş kazası veya meslek hastalığı sonucu vefat edenlerin geride kalan hak sahiplerine işveren tarafından 27.000 SAR'lık nakdi meblağ ödenmesi söz konusudur. Kaza sonucu daimi işgöremezlik bahis konusu olduğunda, ilgili yasalarla belirlenmiş bir tazminat da ödenebilmektedir.

Sosyal Güvenlik Kurumu

1962'de kurulan Kurum, bir süre hizmet sunduktan sonra Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığına bağlanmıştır. Bakanlar Kurulu tarafından alınan 22.03.2004 tarihli bir kararla anılan Bakanlığın, Çalışma Bakanlığı ve Sosyal İşler Bakanlığı olarak iki ayrı bakanlığa ayrılmasından sonra Sosyal Güvenlik Kurumu bu defa Sosyal İşler Bakanlığı'na bağlanmıştır. Halen mezkûr bakanlığa bağlı olarak ülke genelinde 78 taşra il müdürlüğüyle hizmet veren Kurum'un amacı fakir ve muhtaç olan aile fertlerine yardım sağlamak, bu durumda olanları fakirlik ve yoksulluğa karşı sürekli bir şekilde korumak ve toplumun birer parçası olan bu gruplara insanca yaşamayı sağlamaktır. Sağladığı destek;

a) Maaş bağlananlar:

- Yaşlılık ve diğer sebeplerden iş göremezler
- Yetimler, babası kayıp veya bilinmeyen çocuklar
- Kimsesiz kadınlar

b) Nakdi Yardım yapılanlar:

- Geçici iş göremezlik yardımı
- Tutuklu ailelerine yardım
- Ferdi afetlere maruz kalanlar
- Acil maddi yardımlar
- Terk edilmiş bakıma muhtaçlar
- Özel şartlardan dolayı yardım almaları gerekenler.

Sosyal İşler Kurumu

Sosyal İşler Kurumu'nun amaçları ve sunduğu hizmetler özet olarak;

- Sosyal koruma kurumları kapsamında bulunanlara sosyal korumayı sağlamak,
- Toplumun artan ihtiyaçlarını karşılamak için sosyal kalkınma amaçlı eylem ve projeleri desteklemek,

- Fakir ve muhtaç olan fert ve ailelere kendi doğal ortamlarında kalmalarını sağlayarak sosyal korumalarını temin etmek,
- Toplumda yardımlaşma faaliyetlerini güçlendirmek ve gerekli desteği sağlamak için sebat göstermek ve bu konuda faaliyet gösteren hayır ve yardımlaşma kurumlarının yardımlarını yaygınlaştırmak ve bu tür kurumları geliştirmek,
- Sosyal İşler politikaları ve amaçlarına uygun, sosyal ve ekonomik kalkınma faaliyetlerinde özel sektörün payını güçlendirmekte devamlılık sağlamak,
- Sosyal bilinçlendirme programlarına ağırlık vermek,
- Etkin ve eşit bir şekilde görevlerini ifa etmek için sosyal sektörlerin kabiliyetlerini arttırmak,
- Sosyal çalışma ve araştırmalar için uzun vadeli planlar koymak, sosyal yeniliklere göre öncelikleri belirlemek,
- Akli dengesizlik ve bedensel nedenlerle, ya da sosyal ve ekonomik sorunlar yaşayan atıl işgücünün üretken işgücüne çevrilmesini sağlamak,
- Analık ve çocuklara gerekli yönlendirmeler yapılarak korunmalarına yönelik kültürel, sağlık, sosyal ve ekonomik projeler hazırlayarak uygulanmasını sağlamak.

Kurum ayrıca, özel sektör tarafından hazırlanan programları da desteklemektedir. Öte yandan Kurum tarafından Alternatif Koruma adı altında, kimsesiz ve bakıma muhtaç çocukları topluma kazandırma, aile edindirmeye yönelik programlar çerçevesinde, uygun bir sosyal bakım merkezine yerleştirme, ya da bu çocukların bakımını istekli olarak üstlenmeyi arzulayan ailelere teslim etme hizmeti verilmektedir.

Bu ailelere:

- 0 - 6 yaş arası çocuklar için aylık 1000.-SAR
 - 6 yaş ve yukarısı için aylık 1200.- SAR
 - Okula devam edenler için aylık 2400.-SAR
- nakdi yardımlar yapılmaktadır.

Suudi Emeklilik Kurumu

SA'da ilk emeklilik sistemi 1943 yılında Maliye Bakanlığı'na bağlı olarak "Emeklilik Maaşı İdaresi" adı altında kurulmuştur. 14.08.1958 tarih 21/1/271 Sayılı Kraliyet kararıyla İdarenin adı "Emeklilik Kurumu" olarak değiştirilmiş; Maliye Bakanlığından ayrılarak idari ve mali bakımdan bağımsız bir kuruluş olarak devlet memuru emeklileriyle asker emeklilerine hizmet vermeye devam

etmektedir. Başında bir Governör bulunan Kurum'un İdare Heyetine Maliye Bakanı başkanlık etmektedir.

SA Emeklilik Kurumu, emeklilerine daha iyi hizmet vermek, emeklilik işlerini daha süratli ve düzenli bir şekilde sonuçlandırmak ve emekliliği hak edecekleri tespit etmek amacıyla Sivil Hizmetler Bakanlığı ve Askeri Birimlerle koordineli hareket etmektedir. Halen anılan Kurum bir milyon kadar kişiye hizmet vermektedir.

Zorunlu Sağlık Sigortası

Yukarıda sıralanan sosyal güvenlik kurumları dışında Sağlık Bakanlığı'na bağlı olarak 1999 yılında Kralın onayından geçerek, altyapısı tamamlandıktan sonra aşamalı olarak yürürlüğe girmek üzere çıkan "**Sağlık Sigortası İşbirliği Yasası**", Suudi Arabistan'da çalışan tüm yabancılar ile bunların aile fertlerini sağlık sigortası kapsamına almayı amaçlamaktadır. Yasa Suud vatandaşları ile ülkede yaşayan ikameli, çalışma müsaadeli yabancılar ile eş ve çocuklarına işkazası ve meslek hastalığı tanımına girmeyen normal hastalık hallerinde tıbbi yardım yapılmasını, ya da hastalık ödeneği verilmesini hedeflemektedir.

Söz konusu Kanunun uygulanmasına yönelik "Tüzük" ile sağlık sigortasından yararlanacak kişilere verilecek "Sağlık Sigortası Karneleri", Sağlık Sigortası Konseyi tarafından şekillendirilmiştir. Buna göre, Sağlık Sigortası Karnesine sahip kişiler sağlık muayenesi, aşı ile ana ve çocuk sağlığı gibi önleyici uygulamalar, gerektiği hallerde laboratuvar incelemeleri ve röntgen, doğum, ameliyat ve yatakta tedavi, protez ve tel takma hariç, her türlü diş tedavisi gibi temel hizmetlerden yararlanabilirler

Söz konusu yasa I. aşamada 500 ve daha yukarı, II. aşamada 100-500 arası ve III. aşamada ise 1-99 arası yabancı istihdam eden işveren ve kefillerde çalışanlar ile refakatlerinde olan aile fertlerine uygulanmasını düzenlemiş ve tüm aşamaların yürürlük süreci tamamlanmıştır.

SA'da çalışmakta olan vatandaşlarımızın büyük kısmı (% 80) 3. aşamada yer almaktadır. Ancak Müşavirliğimize intikal eden bilgilerden halen sağlık sigortası kapsamına alınmayan birçok vatandaşımızın bulunduğu bilinmektedir. Suud makamları uygulamanın tüm yabancıları kapsamı için gerekenin yapıldığını ve pek yakında tüm yabancıların sağlık sigortası kapsamına alınacağını ifade etmektedirler.

Sağlık Sigortası uygulaması 4 grubu kapsamaktadır. (Küçükten büyüğe doğru)

C Grubu : Kişi başına ödenecek yıllık meblağ 850 SAR olup, ülkede ikamet eden yabancı işçiler ve ailelerinin büyük bölümü bu grup kapsamındadır.

B Grubu : Kişi başına ödenecek yıllık meblağ 990 SAR'dir.

A Grubu : Kişi başına ödenecek yıllık meblağ 1350-1450 SAR arasındadır.

VIB Grubu : En üst grup olup kişi başına ödenecek ortalama meblağ 2000 SAR'dir.

Yasa, ülke genelinde tüm yabancı çalışanların eş ve çocuklarını da kapsamaktadır. Söz konusu uygulamadan kaçan veya kefaletinde çalışanları zorunlu sağlık sigortası kapsamına almayanların işgücü talepleri karşılanmadığı gibi haklarında yasal işlemler yapılmaktadır. SA'da çalışmakta olan vatandaşlarımızın büyük kısmının (% 80) C grubunda yer aldığı tahmin edilmektedir.

Suudi Arabistan genelinde sigorta alanında hizmet veren firmalar arasında halen 25 kadar sigorta firması Sağlık Bakanlığından aldığı yetki belgesiyle yabancılar ile bunların eş ve çocuklarına sağlık hizmeti vermektedir.

Ülkede uygulanan sigorta kolları

• Maaşlar Kolu

Sadece Suudlu vatandaşlara uygulanır. Prim ödeme oranları ücretin % 18'i olup, bu oranların % 9'u işverenden, % 9'u da işçiden kesilmektedir. Bu kolun sunduğu hizmetler :

- Emeklilik maaşı
- Mesleki olmayan iş göremezlik maaşı
- Dul – Yetim maaşı
- 60 yaş öncesi maaş
- Emeklilik süresini doldurmayanlara hak kazanma yardımı
- Emekli maaşı alıp yeniden işe başlama hükmü
- Toptan ödeme tazminatı
- Evlilik yardımı

• İş Kazaları ve Meslek Hastalıkları Kolu

İş Kazalarına maruz kalanlara uygulanır. Suudlu ve yabancılar arasında bir ayırım yapılmamaktadır. İş kazası geçirenlere ve meslek hastalığına maruz kalanlara yapılan yardımlar:

- Sağlık yardımı
- Para (nakdi) yardımı
- Sürekli işgöremezlik yardımı
- Sürekli kısmi iş göremezlik yardımı
- Ölüm ve cenaze yardımı

• İsteğe Bağlı Sigortalılık

1. Kendi nam ve hesabına hiç bir işverene bağlı olmaksızın çalışanları; hizmet alanında kendi hesaplarına ya da ortaklaşa herhangi bir tarımsal, sanayi ve ticari alanlarda faaliyet gösteren zanaatkarları; ülke dışında çalışanlar ile Suudi çalışma mevzuatına tabi olmayıp uluslararası ve yabancı kurumlarda çalışanları kapsamaktadır.
2. İş mevzuatı uyarınca ilişkisi kesilenleri kapsamaktadır.

İsteğe bağlı emeklilik için 1-40 kadar gelir dilimi basamakları belirlenmiş olup iştirakçi tercih edeceği gelir dilimine göre aylık prim ödemekle yükümlüdür. Başka bir ifadeyle asgari aylık gelir dilimi 1200 SAR (1.dilim); en üst aylık gelir dilimi ise (40. dilim) 45.000 SAR olarak belirlenmiştir. İsteğe bağlı emeklilik için başvuruda bulunan kişi aylık gelirini hangi dilime göre seçerse seçtiği aylık gelirin % 18'ini prim olarak ödemek zorundadır. Verilen hizmetler aşağıda belirtilmiştir.

- Emeklilik maaşı
- Erken emeklilik maaşı
- Mesleki olmayan iş göremezlik maaşı
- Dul - Yetim maaşı

Sigorta Kolları İtibariyle Ödenek Alanların Sayısı

Sosyal Sigortalar Genel Kurumu'nun yayınlamış olduğu istatistiklere göre Kurum'dan 1432 H. (2011 M.) yılında maaş ve ödenek alanlara ilişkin bilgiler aşağıda sunulmuştur:

Kendisine peşin ödeme yapılan kişi sayısı : 12.480

Aylık Bağlananlar

	Sayı	Miktar (SAR)
Yaş Haddinden Emekli	1.210	24.495.634,48
İşkazası Dışında Malüliyet	3.605	16.734.101,33
Vefat Edenlerin Aile Fertleri	12.702	265.743.878,8
Toplam	17.517	306.973.614,6

Evlilik ve Cenaze Yardımı Alanlar

Evlilik Yardımı		Cenaze Yardımı	
Sayı	Miktar (SAR)	Sayı	Miktar (SAR)
3.332	36.177.007	12.566	23.027.487

Sosyal Güvenlik Prim Oranları

Sigorta Kolları	İşçi Payı	İşveren Payı	Devlet Katkısı	Toplam
Uzun Vadeli	% 9	% 9	0	% 18
Kısa Vadeli	% 0	% 2	0	% 2

Sosyal Sigortalar Kanunu, Madde: 18

İşsizlik Ödeneği

Suudi Arabistan'da işsizlik ödeneği alma şartları aşağıda açıklanmıştır:

Suudi Arabistan (SA) vatandaşı olmak, veya SA vatandaşı olan bir anneden doğmuş olmak

- 1- 20 yaşından küçük, 35 yaşından büyük olmamak
- 2- Çalışmaya muktedir olmak
- 3- Özel sektörde ya da kamu sektöründe çalışıyor olmamak
- 4- Eğitim ya da mesleki eğitim alanında öğrenci veya eğitim alan olmamak
- 5- Herhangi bir ticari faaliyette bulunuyor olmamak (Yani adına faaliyet gösteren bir firmanın olmaması; sanayi, ziraat, hizmet ve zanaat alanlarında faaliyet gösteren bir ticari faaliyet için işletme ruhsatı alınmış olunmaması veya böyle bir amaçla başvuru yapılmış olunmaması;

başvuruda bulunanın (anne-babası, eşi, erkek ve kız çocukları hariç) kefaletinde çalışan bir yabancının olmaması;

- 6- 2000 SAR veya daha fazla miktara eşdeğer geliri olmamak. Bu, işsizlik ödeneği talebinde bulunulan tarihten geriye doğru 12 aylık süre için ortalama gelir gibi hesaplanır.
- 7- Emekli aylığı almayı hak etmiş olmamak
- 8- İşsizlikle ilgili herhangi bir ödeme ya da tazminatı hak etmemiş olmak
- 9- İşsizlik ödeneği talebinde bulunulan tarihten geriye doğru 12 ayın en az 10 ayında SA'da ikamet etmiş olmak
- 10- Herhangi bir sosyal koruma programından veya buna benzer bir uygulamadan yararlanıyor olmamak.
- 11- İşsizlik ödeneği talebinde bulunmadan önce aşağıdaki süreleri geçirmiş olmak :

- a) Mesleki Eğitim, Genel Lise veya Dengi Okul, Lisans, Lisansüstü Eğitim diplomalarının alındığı tarihten itibaren en az altı ay,
- b) Mesleki Eğitim ya da Eğitim süresi içinde devlet tarafından ikramiye almayı hak etmeyenler için bu eğitimi bırakma tarihinden itibaren en az altı ay,
- c) Mesleki Eğitim ya da Eğitim süresi içinde devlet tarafından ikramiye almaya hak kazananlar için bu eğitimi bırakma tarihinden itibaren en az bir yıl,
- d) Özel sektör ya da kamu sektöründe çalışılmışsa iş ilişkisinin sona erdiği tarihten itibaren en az üç ay.

Suudi Arabistan'da işsizlere yalnızca 2012 yılında yukarıda belirtilen şartlara göre ödeme yapılacağı açıklanmış ve söz konusu şartları taşıyanlara 12 ay boyunca 2.000 SAR ödenmiştir. Ancak uygulamanın devam edip etmeyeceğine dair bir açıklama yapılmamıştır.

İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Veriler

2011 yılı itibarıyla

Uyruğu	İş Kazası	Meslek Hastalığı
Yerli	4.357	Bilinmiyor
Yabancı	71.468	Bilinmiyor
Türk	Bilinmiyor	Bilinmiyor
Toplam	75.825	Bilinmiyor

Aile Yardımları ile İlgili Sayısal Bilgiler ve Aile Yardımlarının Miktarı

1. Çocuk Parası Miktarları

Suudi Arabistan'da yetimler ile tutuklu ve hükümlülerin çocuklarının dışında çocuk parası ödemesi yapılmamaktadır.

2. Sosyal Yardımlar

SA'da hayır kurumlarının dışında periyodik sosyal yardım veren kuruluş bulunmamaktadır. Hayır kurumlarının yaptığı yardımlar da, kendi imkanlarına ve kuruluş amaçlarına göre değişmektedir.

Türkiye'de İkamet Eden Vatandaşlarımıza Yapılan Sosyal Sigorta Ödemeleri

Yukarıda belirtildiği üzere, tüm yabancılar gibi vatandaşlarımız da 11.03.1987 tarihli Kraliyet Kararı ile sosyal güvenlik kapsamının dışına çıkarıldıklarından Türkiye'de ikamet eden vatandaşlarımıza kısa vadeli sigorta kollarına ilişkin ödemeler dışında herhangi bir ödeme yapılmamaktadır.

Suudi Arabistan'da çalıştığı sırada iş kazası sonucu malül kalanların kendilerine ve vefat edenlerin hak sahiplerine önceden kalma uygulamalar çerçevesinde aylık ödemesi yapılmaktadır. Ancak bu vatandaşlarımızın sayısı ve almış oldukları aylıklar konusunda Müşavirliğimizde herhangi bir bilgi bulunmamaktadır. Sosyal Sigortalar Kurumu da bu şekilde ödeme yaptığı kişileri uyruğuna göre belirtmediğinden Türk vatandaşlarının sayısı tespit edilememektedir.

1.11.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

1.11.4.1.Sayısal Veriler

Okula Devam Eden Türk Çocuklarının Sayısı ve Devam Ettikleri Okullara Göre Dağılımı

Okulun Adı	Kız Öğrenci	Erkek Öğrenci	Toplam
Riyad Uluslararası Türk Okulu	875	964	1.839
Cidde Uluslararası Türk Okulu	919	839	1.758

Medine Uluslararası Türk Okulu	497	602	1.099
Tebûk Uluslararası Türk Okulu	245	231	476
Taif Uluslararası Türk Okulu	119	140	259
Dammam Uluslararası Türk Okulu	120	113	233
Abha Uluslararası Türk Okulu	94	98	192
Mekke Uluslararası Türk Okulu	90	127	217
Toplam	2.959	3.114	6.073

Kaynak : T.C. Riyad Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği 2012 kayıtları.

Halen Riyad, Cidde, Medine, Tebûk, Taif, Dammam, Abha ve Mekke okullarında toplam olarak, 6.073 öğrenci ve 318 öğretmen bulunmaktadır.

Türk Dili ve Kültürü Derslerine Devam Eden Çocukların Sayısı

Türk Dili ve Kültürü Derslerine devam eden öğrenci bulunmamakla birlikte, Suudi Arabistan vatandaşlarından gelen talepler doğrultusunda Büyükelçiliğimizin gözetiminde Türkçe kursları açılmaktadır. 2012 yılında bu kurslara toplam 13 kişi iştirak etmiştir.

Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

Yüksek öğrenime 34 kayıtlı öğrenci devam etmektedir. Bunun yanında 12 civarında da herhangi bir kaydı olmayan öğrencinin yüksek öğrenimine devam ettiği tahmin edilmektedir.

Kaynak : T.C. Riyad Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği 2012 kayıtları.

Mesleki Eğitim Görenlerin Sayısı

Suudi Arabistan'da yabancılara mesleki eğitim imkanı tanınmamaktadır. Yurt dışından işçi getirtme şartlarında işçinin mesleği büyük bir önem arz etmektedir. İş Kanununda 3 aylık deneme süresi sadece işveren için tanınmış bir süredir ve bu süre içinde işçi istenilen işin gereğini yerine getirecek mahiyette değilse veya ibraz ettiği belgelerin gerçeği yansıtmaması halinde sözleşme süresi sona ermeden ülkesine gönderilmektedir.

Hafız uygulaması ile işe ihtiyacı olanlar tespit edilmiş ve bir kısmı mesleki eğitime yönlendirilmiştir.

Çalışma Bakanlığı'nın yayınlamış olduğu istatistiklere göre mesleki eğitime ilişkin rakamlar aşağıda sunulmuştur:

Mesleki Eğitim	Katılanlar	Mezun Olanlar
İdari Kurslar	219	219
Yardımcı ve Teknik Meslekler	1.305	1.305
İş Becerilerinin Geliştirilmesi	1.924	1.924
İngilizce Kursları Yıl İçi	17	3
İngilizce Kursları Yıl Harici	-	12
Riyad Yüksek İdare Enstitüsü	1	-
Toplam	3.466	3.463

Kaynak : SA Çalışma Bakanlığı 2011 Yılı İstatistikleri, Sayfa: 127

1.11.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

1.11.5.1.Önemli Olaylar ve Gelişmeler

- Suudi Arabistan, işsizlerine iş bulabilmek için yabancı istihdamını azaltmak amacıyla bir dizi tedbirler almıştır. Nitekim, yaklaşık 10 yıl önce Sa'vede (işgücünün Suudileştirilmesi) ile başlayan uygulamalar, 2011 yılında Nitakat ile devam etmiştir. 2012 yılında yabancılardan alınan 100 SAR ikame ücretinin 2400 SAR'ne yükseltilmesi ise yabancı istihdamını caydırıcı bir başka unsur olarak değerlendirilmektedir.

- Rapor döneminde basında çıkan haberlerde, küçük işletmelerin mercek altına alındığı, yabancı istihdamının en çok bu işletmelerde gerçekleştiği, tüm küçük işletmelere en az bir Suudlu işgücü istihdamının zorunlu hale getirileceği haberleri yer almıştır. Vatandaşlarımızın çoğunluğu bu tarz küçük işletmelerde çalışmaktadır. SA'da yabancılardan eşlerini ve çocuklarını ülkeye getirebilmeleri için eğitim ve gelir durumu birinci derecede göz önünde bulundurulmakta, bununla birlikte işverenin (kefilin) muvafakati istenmektedir.

1.11.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER

Ülkemiz ile SA arasında işgücü anlaşması, sosyal güvenlik sözleşmesi, işbirliği anlaşması veya protokolü, Bakanlığımız görev alanına giren konularda yürütülen ikili veya çok taraflı ortak proje bulunmamaktadır.

1.12. KUVEYT

1.12.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2012 tarihi itibarıyla

Genel Nüfus	Yabancı	Türk
3.697.000	2.171.929	3.500

Kaynak: Kuveyt Vatandaşlık Bilgileri İdaresi, 2012.

Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2012 tarihi itibarıyla

	0 – 15	16 – 25	26 – 65	65 yaş üstü	Genel Toplam
Erkek	400	400	1.390	10	2.200
Kadın	300	600	395	5	1.300
Toplam	700	1.000	1.785	15	3.500

Kaynak: Kuveyt Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Vatandaşlarımızın Yerleşim Bölgelerine Göre Dağılımı

31.12.2012 tarihi itibarıyla

Yerleşim Bölgesi	Kişi Sayısı
Kuwait-City	350
Hawalli	1.250

Ferwaniye	1.250
Jahra	250
Ahmedi	250
Diğer Yerleşim Birimleri	150
Genel Toplam	3.500

Kaynak: Kuveyt Büyükelçiliği Konsolosluk Şubesi ve Müşavirliğimiz.

Vatandaşlarımızın Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi

31.12.2012 tarihi itibarıyla

Uyruğu	Sayısı
Hindistan	653.223
Mısır	456.543
Bangladeş	189.461
Filipinler	144.633
Suriye	131.610
Pakistan	119.847
Sri Lanka	110.800
Etiyopya	74.097
Ürdün	53.141
Nepal	52.704
İran	42.795
Lübnan	41.775
Endonezya	17.716
Irak	15.167
Afganistan	13.470
ABD	13.045
Yemen	10.594
Kanada	6.482
Filistin	6.100
İngiltere	4.044

Türkiye	3.500
Çin	3.787
Sudan	3.783
Somali	3.612
Genel Toplam	2.171.929

Kaynak: Kuveyt İçişleri Bakanlığı, Göçmenlik İşleri Genel Müdürlüğü'nün 30.4.2012 tarihli açıklaması.

Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

31.12.2012 tarihi itibarıyla

		Evlenen	
Doğan	Ölen	Türk - Türk	Türk - Yabancı
75	4	-	18

Kaynak: Kuveyt Büyükelçiliği Konsolosluk Şubesi

1.12.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

1.12.2.1.Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Kuveyt Ulusal İstatistik Bürosu'nun 2011 yılı Haziran ayı verilerine göre; özel sektörde çalışanların %62,16'sının ayda 180 Kuveyt Dinarı'nın (KD) altında ücret alırken, %22,7'sinin gelirinin 180 KD – 360 KD arasında ve sadece %15,4'ünün gelirinin ise 360 KD'nın üstünde seyrettiği anlaşılmaktadır. Öte yandan, “ARA Research & Consultancy” adlı özel araştırma şirketinin 2012 yılı Kasım ayında yayınlanan verilere göre; Kuveyt'te 400 KD aylık ücretin altında çalışanlar, düşük ücret grubunda sayılmaktadır. Ayrıca, “Bayt.com” adlı insan kaynakları sitesince yapılan araştırmada, Kuveyt'te 2012 yılında yabancılar için en iyi geliri sağlayan sektörlerin, sırasıyla; petrokimya, bankacılık ve finans ile bilişim alanları olduğu açıklanmıştır.

Kuveyt Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı'nın istihdam programının ana eksenini, istihdamın artırılması ve yerel işgücünün özel sektördeki payının yükseltilmesi oluşturmaktadır. Nitekim, 08 Şubat 2012 tarihinde açıklanan Ulusal İşgücü Düzenleme Programı (The Kuwaiti Manpower Restructuring Programme) kapsamında, sayılarının 19.000 civarında olduğu açıklanan işsiz Kuveyt

vatandaşlarının özel sektördeki işlere yerleştirilmesi planlanmaktadır. Kamuda çalışan Kuveyt vatandaşlarının oranı % 75 civarında iken, özel sektörde çalışan Kuveytlilerin oranı % 6,2 düzeyindedir. Anılan Program çerçevesinde, Kuveyt vatandaşlarının daha çok özel sektörde çalışmalarının özendirilmesi amacıyla kıdem tazminatı uygulamasına geçilmesinin planlandığı açıklanmıştır.

Kuveyt'e birçok yabancıların ziyaretçi vizesiyle gelip, sonradan bu vizelerini çalışma vizesine dönüştürdükleri bilinmektedir. Hükümetin, işsizlik oranını düşük düzeyde tutmak için, çalışma vizesi verilmesi işlemlerini asgari düzeye çekme çabalarına karşın, ziyaretçi vizelerinin kolaylıkla çalışma vizesine dönüştürülebilmesi nedeniyle, bu vize hamili yabancılar arasındaki **reel işsizliğin** hala varolduğunu söylemek mümkündür.

2010 tarihli Özel Sektör İş Yasasında asgari ücretin belirlenmesine ilişkin bir hükümün yer almaması nedeniyle Kuveyt'de uygulanan asgari ücretler konusunda özellikle temizlik işlerinde, benzin istasyonlarında vb. yerlerde çalışan işçilerin (yiyecek ve barınma işverene ait olmak üzere) aylık ücretlerinin 150 KD'ne kadar indiği gözlemlenmiştir.

Kuveyt Mülki Hizmetler Komisyonu, 2012 yılı Ağustos ayında yaptığı açıklamayla, başta kamu kesiminde olmak üzere, tüm açık iş pozisyonlarında öncelikle Kuveyt vatandaşlarının istihdam edilmesinin planlandığını ifade etmiştir.

Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığınca, Kuveyt vatandaşı kadınların çalışma yaşamı içerisindeki etkinliğini arttırmak amacıyla "Kadın Güçlendirme Projesi"nin yaşama geçirildiği açıklanmıştır.

Kuveyt'in yerli nüfusunun yaklaşık %51'inin 21 yaş altındaki çocuk ve gençlerden oluşması nedeniyle gençlere iş fırsatı yaratılması konusu sürekli olarak hükümetlerin gündemini işgal etmektedir. Ancak, kamu hizmetlerindeki gerek maaşların yüksekliği gerekse çalışma saatlerinin ve izin sürelerinin uygunluğu Kuveytli gençlere kamuda çalışmayı cazip hale getirmektedir.

1.12.2.2. Mevzuat Değişiklikleri ve Önemli Yargı Kararları

Kuveyt Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı Otomasyon Sistemi Başkanlığınca, 20 Mayıs 2012 tarihinden itibaren oturma izni alınması ve yenilenmesi işlemlerinin elektronik ortamda yapılabileceği açıklanmıştır. Yeni uygulamayla, çalışma izni alınması ve yenilenmesi işlemleri için Çalışma Dairelerine gidilmesine gerek duyulmayacaktır.

Yabancı işçi ebeveyninin pasaportunun refakat hanesinde bulunan çocuklar için ziyaretçi vizesi ile oturma izni verilmesi uygulamasının sona erdiği Kuveyt makamlarınca 4 Haziran 2012 tarihinde açıklanmıştır.

Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı'nca 2012 yılı Kasım ayında yapılan bir basın açıklamasında, yabancıların çalışma izinlerinin süresi, çalışacakları şirketin ticari lisansının geçerlilik süresini aşamayacağı ifade edilmiştir.

1.12.2.3.Sayısal Veriler

Aktif Nüfus/İşgücü Sayıları

31.12.2012 tarihi itibarıyla

	Sayı
Ülke Geneli	2.110.000
Yabancı	1.810.000
Türk	2.000
Genel Toplam	2.110.000

Kaynak: İşleri Bakanlığı, Göçmenlik İşleri Genel Müdürlüğü'nün 30/04/2012 tarihli açıklamasıyla Müşavirliğimiz verileri.

Kuveyt Hükümetinin, Dünya Bankası verilerine göre halihazırda %69 seviyesinde olan yabancı işgücü oranını %45 düzeyine düşürme çalışmaları kapsamında, nitelsiz işgücünün (unskilled labourers) ülkedeki kalış süresinin 6 yıl, yarı nitelikli işgücünün (semi-skilled employees) kalış süresinin ise 8 yıl olarak sınırlandırılmasına gayret ettiği görülmektedir.

Kuveyt'in önde gelen özel bankalarından biri olan Kuveyt Ulusal Bankası'nın (NBK) 23 Ekim 2012 tarihli ekonomik raporunda, ülkenin toplam (yerli + yabancı) işgücü sayısının son 1 yıl içerisinde % 6'lık bir artış kaydettiği belirtilmiştir.

Çalışan Vatandaşlarımızın Cinsiyete Göre Dağılımı

31.12.2012 tarihi itibarıyla

Erkek	Kadın	Toplam
1.800	200	2.000*

**Bağımsız çalışanlar hariç*

Kaynak: Kuveyt Büyükelçiliği Konsolosluk Şubesi kayıtları ile Müşavirliğimiz.

Çalışan Vatandaşlarımızın İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

31.12.2012 tarihi itibarıyla

Yerleşim Bölgesi	Sayı
Kuwait City	200
Hawalli	750
Ferwaniye	700
Jahra	150
Ahmedi	100
Diğer Yerleşim Birimleri	100
Toplam	2.000

Kaynak: Kuveyt Büyükelçiliği Konsolosluk Şubesi ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği Kayıtları.

Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

31.12.2012 tarihi itibarıyla

İşkolları	Çalışan Sayısı
İnşaat	300
Ticaret, Oto Tamirciliği	100
Eğitim, Öğretim	20
Diğer	1.580
Toplam	2.000

Kaynak: Kuveyt Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği.

Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

Kuveyt'te sayısının 1.000 civarında olduğu tahmin edilen bağımsız çalışan vatandaşlarımız; berberlik, kuaförlük, restaurant/lokanta işletmeciliği, inşaatçılık, oto tamirciliği, kaynakçılık, terzilik, mobilyacılık, taşımacılık gibi mesleklerde hem emeklerini hem sermayelerini katarak kendi nam ve hesaplarına işyerleri işletmektedirler. Bir başka anlatımla, ülkedeki çalışanlarımızın önemli bölümü işletmecilik yapmaktadır.

Kuveytli ve Yabancı Çalışanların Mukayesesi

İşgücü verileri

Kuveyt İstatistik Kurumu'nun yayımladığı verilere göre, ülkede kamu sektöründe çalışanların sayısı toplam 331.333 olup, bunun 240.170'ini Kuveytliler, 91.163'ünü ise yabancılar oluşturmaktadır. Özel sektörde ise toplam 1.221.877 kişi çalışmakta olup, bunun 61.890'ı Kuveytlilerden, 1.159.987'si ise yabancılardan oluşmaktadır.

Ülkede 2012 yılında Kuveytli işsizlerin sayısı 19.061 olarak gerçekleşirken, bir önceki yıl bu sayı 20.573'dür.

Kaynak: Kuveyt İstatistik Kurumu

Özel sektörde çalışanlar

31.12.2012 tarihi itibarıyla

Yıl	Kuveytli			Yabancı		
	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam
2010	27.103	30.417	57.520	964.634	80.629	1.045.263
2011	29.101	32.334	61.435	1.015.799	87.567	1.103.366
2012	28.611	33.279	61.890	1.065.183	94.804	1.159.987

Kamu sektöründe çalışanların iş türüne göre dağılımı

30.06.2012 tarihi itibarıyla

	İdari	Genel	Teknik	Destek	Özel	Toplam
Kuveytli	518	226.781	444	2.461	9.966	240.170
Yabancı	0	6.906	32	34	84.191	91.163
Toplam	518	233.687	476	2.495	94.157	331.333

Kamu sektöründe çalışanların cinsiyete göre dağılımı

30.06.2012 tarihi itibarıyla

Uyruk	Cinsiyet		Toplam
	Kadın	Erkek	
Kuveytli	130.844	109.326	240.170
Yabancı	36.566	54.597	91.163
Toplam	167.410	163.923	331.333

Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

31.12.2012 tarihi itibarıyla

İşkolları	Aylık Asgari Ücret	Asgari Saat Ücretleri	Ortalama Aylık Ücretler
İnşaat	-	-	200 KD
Ticaret,Oto Tamirciliği	-	-	150 KD
Ulaştırma ve İletişim	-	-	200 KD
Eğitim,Öğretim	-	-	300 KD
Ev Hizmetleri	60 KD	0.133 KD	60 KD

Kaynak: Türk ve yabancı çalışanlar ve işverenlerle yapılan görüşmeler.

Ev işçileri ve güvenlik personeli haricinde Kuveyt'te özel sektörde asgari ücret uygulaması bulunmamaktadır.

1.12.3. SOSYAL GÜVENLİK BİLGİLERİ

1.12.3.1.Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Yabancıların Sosyal Güvenliğini Düzenleyen Mevzuat

Ülkede sadece Kuveyt vatandaşları ile Körfez İşbirliği Konseyine üye ülke vatandaşları bütünlüklü bir sosyal sigorta sistemi kapsamındadır.

Körfez İşbirliği Konseyi ülkelerinde 01 Ocak 2006 tarihinden itibaren Ortak Sosyal Güvenlik Yasasının yürürlüğe girmesiyle; tüm üye ülkelerde ordu mensupları dahil olmak üzere kamu ve özel kesim çalışanları sosyal sigorta sistemi içerisinde yer almışlardır. Buna göre, *yaşlılık*, *iş göremezlik* ve *ölüm* sigorta kollarına ilişkin primlerin çalışılan ülkenin sigorta kurumuna; iş kazası ve meslek hastalıkları primlerinin ise vatandaşı olunan ülkenin sigorta kurumuna ödenmesi öngörülmektedir.

Kuveyt sosyal sigortalar mevzuatı uyarınca, yabancı çalışanlar (Körfez İşbirliği Konseyi vatandaşları hariç) uzun vadeli sigorta kolları kapsamı dışında tutulmuşlardır, dolayısıyla ücretlerinden herhangi bir kesinti yapılmamaktadır. Bu yönüyle, Kuveyt Sosyal Güvenlik Kurumu'nca çalışanlarımıza prim iadesinde bulunulması da söz konusu değildir.

Kuveyt'te, yabancılar sadece *genel sağlık sigortası* (medical insurance) kapsamı içerisinde. Ancak, Oman'da uygulandığı gibi, Kuveyt'te de yabancıların kamu sağlık sistemi üzerindeki yüklerinin azaltılması için, yabancı işgücü istihdam eden firmalardan, çalışanlarına özel sağlık sigortası yaptırmaları istendiği basında yer alan haberler arasındadır.

Sosyal Güvenlik Mevzuatı

1976 tarihli ve 61 sayılı Sosyal Güvenlik Yasası'nın (The Amiri Law, Decree No.61 of 1976) 2. maddesi ile 1980 tarihli Askeri Emeklilik Yasası'nın 1. maddesi uyarınca; ülkede sadece Kuveyt vatandaşları bütünlüklü bir sosyal sigorta sistemi kapsamında olup, bu sistem; sigortalıların, işverenlerin ve hazinenin katkılarıyla finanse edilmektedir. Kendi nam ve hesabına çalışan Kuveyt vatandaşları ise belli sınırlar içerisinde kendileri tarafından belirlenen sigorta prim miktarlarını yatırmakla yükümlüdür. Söz konusu katkıların toplanmasından ve sigorta ödemelerinin

yapılmasından sorumlu kuruluş anılan Yasayla kurulan Kuveyt Sosyal Güvenlik Kurumu' (The Public Institution for Social Security) dur.

1988 tarihli ve 11 sayılı Karar (Legislative degree No.11 of 1988) ise, Kuveyt vatandaşlarının **yurt dışı hizmet borçlanması** hakkına ilişkin koşulları ve usulleri düzenlemektedir.

Öte yandan, bir refah devleti olan Kuveyt'te tüm Kuveyt vatandaşları; **analık yardımı, çocuk parası, işsizlik sigortası, kira yardımı, konut kredisi ve evlilik yardımı** vb. haklardan yararlanmaktadır. Bu yardımların finansmanı, Beveridge sisteminin ilkeleriyle uyumlu olarak devlet bütçesinden karşılanmaktadır. Kuveyt'teki sosyal güvenlik sisteminin temel kurumlarından birisi de 1982 yılında kurulan Zekat Sandığı' (Zakat House) dır.

Sigortalı sayılanlar: Sosyal güvenlik sistemi, mesleğe bakılmaksızın Kuveyt'teki tüm vatandaşları kapsamaktadır.

Sigortalılık kapsamı:

- Kamu ve özel sektörde çalışanlar için yaşlılık, malullük, hastalık ve ölüm sigortası (1977 yılında yürürlüğe girmiştir)
- İş kazası sigortası
- Serbest çalışan vb. için yaşlılık, hastalık ve ölüm sigortası (1981-1986 yılları arasında isteğe bağlı, 1986'dan sonra ise zorunlu olarak yürürlüğe girmiştir)

Sosyal güvenlik sisteminin kaynakları: Kuveyt'te sosyal güvenlik sistemi; sigortalı, işveren ve devlet tarafından finanse edilmektedir.

İdari teşkilat: Sosyal Güvenlik Kamu Kurumu bağımsız bütçesi olan tüzel kişiliğe sahip bir kamu kuruluşu olup, Maliye Bakanlığı'nın denetimine tabidir.

Temel sistem

- Sigortalı:**
- Aylık kazancın % 5'i.
 - Prim hesaplamasında esas alınan asgari aylık kazanç 230 KD
 - Prim hesaplamasında esas alınan azami aylık kazanç 1.500 KD

Serbest çalışan:- Beyan edilen aylık gelirin % 5-15'i.

- Prim hesaplamasında esas alınan asgari aylık kazanç 200 KD

- Prim hesaplamasında esas alınan azami aylık kazanç 1.250 KD

İşveren:

- Ücretlerin toplamının % 10'u

- Prim hesaplamasında esas alınan asgari aylık kazanç 230 KD

- Prim hesaplamasında esas alınan azami aylık kazanç 1.250 KD

Destek sistemi

Sigortalı:

- Aylık kazancın % 5'i.

- Prim hesaplamasında esas alınan asgari aylık kazanç 1.501 KD

Emeklilik yaşı:

Temel sistem:

- 50 yaş (2020 yılına kadar 55'e çıkarılacaktır) ve en az 15 yıl prim
- 48 yaş (erkekler ve evlenmemiş çocuğu olmayan kadınlar, 2020 yılına kadar 55'e çıkarılacaktır) ve en az 20 yıl prim
- 43 yaş (Evlü kadınlar ve çocuğu olan kadınlar, 2020 yılına kadar 50'ye çıkarılacaktır) ve en az 15 yıl prim,
- Serbest çalışanlar için 65 yaş ve en az 15 yıl prim yada 55 yaş ve 20 yıl prim,
- Askeri personel için 50 yaş ve en az 15 yıl prim yada 45 yaş ve 20 yıl prim,
- Ağır işlerde çalışanlar için yaş sınırı olmaksızın en az 20 yıl prim (Engelli bir eşe yada çocuğa bakan kadınlar için en az 15 yıl prim)

Destek sistemi

Temel sistemdeki yaşlılık aylığı koşulları geçerlidir.

**Sigortalıların sayısı ve ortalama ücret (KD) (Sivil çalışanlar)
(31.3.2009 - 31.3.2012)**

Yıl	Kadın		Erkek		Toplam	
	Ortalama ücret	Sayı	Ortalama ücret	Sayı	Ortalama ücret	Sayı
31.3.2009	504	129.772	754	115.852	622	245.624
31.3.2010	505	138.345	756	120.939	622	259.284
31.3.2011	506	145.953	757	126.251	622	272.204
31.3.2012	520	152.622	814	129.389	655	282.011

Not: 1 KD = 7.42924 TL

Emeklilerin sayısı ve ortalama yaşlılık aylığı (KD)
(Bağımsız çalışanlar ve diğer)

Tarih	Kadın		Erkek		Toplam	
	Ortalama aylık	Sayı	Ortalama aylık	Sayı	Ortalama aylık	Sayı
31.3.2009	437	1.744	868	474	529	2.218
31.3.2010	431	2.008	878	494	519	2.502
31.3.2011	445	2.290	899	519	529	2.809
31.2.2012	451	2.545	920	534	532	3.079

Not: 1 KD = 7.42924 TL

Emeklilerin sayısı ve ortalama yaşlılık aylık (KD)
(Askeri sigorta)

Tarih	Ortalama aylık	Sayı
31.3.2009	1.159	12.626
31.3.2010	1.168	15.020
31.3.2011	1.170	15.674
31.2.2012	1.261	16.828

Not: 1 KD = 7.42924 TL

1.12.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

Okula Devam Eden Türk Çocuklarının Sayısı ve Devam Ettikleri Okullara Göre Dağılımı

Kuveyt Türk Okulu'na 144 öğrenci devam etmektedir. Bunun dışında kalan özel öğretim kurumlarına devam eden Türk öğrenci sayısının 10-15 civarında olduğu tahmin edilmektedir. Kuveyt'teki devlet okullarına yabancı öğrenciler kabul edilmemektedir.

Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

Yüksek öğretime devam eden Türk öğrenci bulunmamaktadır. Bu durum Kuveyt Devlet Üniversitelerine yabancı öğrencilerin kabulünün oldukça zor olması yanında özel üniversite ücretlerinin yüksek olmasından kaynaklanmaktadır.

Mesleki Eğitim

Mesleki eğitimden yalnız Kuveyt vatandaşları faydalanabilmektedir.

1.12.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

İşgücü piyasasının yapısal sorunları

22 milyon dolayında yabancıların çalıştığı Körfez İşbirliği Örgütü'ne üye ülkelerde olduğu gibi Kuveyt'te de (nüfusuna oranla) önemli sayıda (2,167,000) yabancı işgücü istihdam edilmektedir.

Bununla birlikte, Kuveyt Dinarının, Amerikan Doları karşısında son yıllarda giderek değer yitirmesi, Kuveyt'in bir işgücü pazarı olarak çekiciliğinin belli ölçüde azalmasına yol açmıştır. Ülkedeki toplam işgücü arzı içerisinde vasıfsız işgücü sayısı oldukça fazladır.

İşgücü potansiyelinin etkin kullanımına ilişkin girişimler

İşgücünün Kuveytlileştirilmesi politikası ve özellikle bazı nitelikli işlerdeki işgücü açığı nedeniyle hükümet, yabancı işgücüne yönelmesinden önce, yerleşik işgücü potansiyelinden yararlanılması için önlemler almaya başlamıştır. İşgücünün Kuveytlileştirilmesi, işgücü piyasasının yapısal sorunlarının aşılmasında idealist fakat gerçekçiliği zayıf bir girişim olarak değerlendirilmektedir.

Kuveyt yasaları, Kuveyt'te çalışan yabancıların kendi namlarına iş kurmalarına olanak tanımamaktadır. Bu yönüyle, ülkede bir işyeri çalıştıracak vatandaşlarımızın bürokratik işlemleri kefilleri aracılığıyla yürütmeleri gerekmektedir. Yaygın olarak uygulanan usul ise ruhsat sahibi olan (hukuken yetki ve sorumluluk taşıyan) Kuveytli kefilin, işletmesini kira, kar payı veya hisse karşılığında bir yabancıya icar etmesidir.

Yabancıların çalışma yaşamını düzenleyen mevzuat

Körfez İşbirliği Konseyi ülkelerindeki ortak düzenlemeler

Körfez İşbirliği Konseyi'ne üye ülkelerde çalışma yaşamını düzenleyen değişik yasalar yürürlükte olmakla birlikte, bu ülkelerin tamamında yabancıların istihdamına ilişkin ortak uygulamalardan söz etmek mümkündür.

Bu kapsamda, gerek Kuveyt'te gerekse diğer üye ülkelerdeki vize ve ikamet rejimi, kefalet (sponsorluk) sistemi temeline dayanmaktadır. Diğer bir ifadeyle, bu ülkelerde çalışma ve oturma izni alınması işveren (kefil) tarafından sağlanmaktadır. Gerçek kişiler yanında ticaret siciline kayıtlı tüzel kişiler de kefil olabilmektedirler.

Körfez ülkelerinin hemen hemen hepsinde, işçi-işveren arasındaki anlaşmazlıklarda Çalışma Bürolarına (S. Arabistan'daki adıyla Mekteb Al Amel, Kuveyt'teki adıyla Şu'un İçtimaiye) başvurulabilmekte, burada ihtilafın çözülememesi durumunda dava İş Mahkemesine intikal ettirilmektedir.

1.12.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER

Ülkemiz ile Kuveyt arasında 30 Mart 2008 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında İşgücü Değişimi Hakkında Anlaşma", 8 Nisan 2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

1.13. LİBYA

1.13.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

Genel ve Türk Nüfus

31.12.2013 tarihi itibarıyla

Genel	Türk
5.172.230	3.570

Kaynak: Trablus Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Vatandaşlarımızın İdari Yapılanmalara Göre Dağılımı

31.12.2013 tarihi itibarıyla

İdari Yapılanma	Toplam
Trablus Bölgesi	3.130
Bingazi Bölgesi	440
Genel Toplam	3.570

Kaynak: Trablus Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

31.12.2013 tarihi itibarıyla

Konsolosluk Görev Bölgesi	Doğan	Ölen	Evlenen
Trablus Bölgesi	29	7	20
Bingazi Bölgesi	2	1	5
Toplam	31	8	25

Kaynak: Trablus Büyükelçiliği ve Bingazi Başkonsolosluğu verileri

1.13.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

1.13.2.1.Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Libya'daki resmi verilere göre; Libya'da 340 bin işsiz olduğu, işsizlerin %56'sının 18 ila 32 yaşları arasında oldukları, bunların 228 bininin Savaşçı İşleri Komisyonu'na kayıtlı bulunduğu, eğitim ve yatırım alanlarında verilecek desteklerle sıkıntıların atlatılmasına çalışılacağı öğrenilmiştir. Libya Ekonomi Bakanlığı, Libya'daki genç nüfusun işsizliğinin çözüme kavuşturulması çerçevesinde "Özel Sektörün Gelişimi için İslami Ortaklık" (ICD) kuruluşu ile küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin desteklenmesi için bir anlaşma imzalamıştır. Öte yandan, Libya Çalışma ve Rehabilitasyon Bakanlığı'nın, Libyalı öğrencilerin yurt dışında eğitim görmesi amacıyla bir enstitünün kurulması için çalıştığı ve 22,4 milyon avro yatırım yapacağı belirtilmiştir.

Türk Müteahhitlik Hizmetleri

Türk firmalarının Libya'da üstlendikleri iş ve proje hacmi 12 milyar doları aşmaktadır. Türkiye'nin Libya'yla olan karşılıklı ticaret hacminin 2012 yılında 2.17 milyar dolar, 2013 yılı sonu itibariyle bu miktarın 3 milyar dolara çıkarılmasına çalışıldığı, Türk firmalarının eski alacaklarının ödenmesi ve devrimde meydana gelen zararların tazmini konusunda Libya tarafıyla anlaşma sağlanmasını müteakiben Libya'ya dönebilecekleri kaydedilmektedir.

Libya'da Tamamlanan Kamu Binaları İle İlgili Projeler ve Şehirleri

No	Firma Adı	Şehri	Proje Adı	Adedi	Mevcut Durumu
1	Arsel İnşaat	Bingazi	Karakol Binası	2	Tamamlandı
2	Cengiz İnşaat	Al Beida	Emniyet Mdr. Binası	2	Tamamlandı
3	Erkem-Yeniğün	Misurata	Karakol	1	Tamamlandı
4	Summa	Trablus	Tarihi okul	1	Tamamlandı
5	MRA	Bingazi	Sağlık Ünitesi	1	Tamamlandı
6	Rönesans	Misurata	Polis Merkezi	1	Tamamlandı
7	Mesa	Misurata	Havalimanı terminal binası	1	Tamamlandı
8	Yüksel	Tobruk	Okul	1	Tamamlandı
9	Güriş	Ankara	Libya Okulu Renovasyon İşleri *	1	Tamamlandı
10	Kolin	Bingazi	Sağlık ocağı	1	Tamamlandı
11	TML	Misurata	Trafik emniyet binası	1	Tamamlandı
12	Nurol	Tajura/Trablus	Murad Ağa Cami	1	Tamamlandı

Kaynak: Trablus Büyükelçiliği ve Bingazi Başkonsolosluğu verileri

Bu itibarla; Toplam 14 adet proje tamamlanmış durumdadır.

*Gürüş firması Libya makamları ile görüşerek proje değişikliğine gitmiştir.

Libya’da Faaliyette Bulunan Müteahhitlik Firmaları İle İlgili Son Bilgiler

Yeni Projeler:

- 1) Sembol İnşaat Bingazi’de rezidans ve otel Projesi; 307 milyon dolar
- 2) Koray İnşaat Trablus’ta Medine Tower projesi; 204 milyon dolar
- 3) Enka Teknik Ubari Elektrik Santrali projesi; 200 milyon dolar
- 4) Kalem İnşaat Bingazi rezidans alışveriş merkezi projesi; 100 milyon dolar (projeye başlamak için henüz bir ilerleme kaydedilmemiştir)
- 5) Mimaş İnşaat Bingazi petrol tankı yenileme projesi; 10 milyon dolar
- 6) Emta İnşaat Trablus’ta ABD Büyükelçiliği binası projesi; 18 milyon dolar
- 7) Özkartallar Trablus’ta iletişim idaresi binası projesi; 7 milyon dolar
- 8) Kalem İnşaat Bingazi’de 40 adet villa projesi; 6 milyon dolar
- 9) Eren-Tamweel İnşaat Bingazi’de Ticaret ve Kalkınma Bankası 3 Nolu Kule İnşaatı projesi; 1 milyon dolar

Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

Libya’da yabancıların kendi nam ve hesabına işyeri açmaları Libya Mevzuatına göre yasak olduğundan vatandaşlarımız Libyalı işyeri sahipleri ile aralarında bir sözleşme yaparak hizmet sektöründe faaliyet gösteren; en başta lokanta, otomobil tamirhanesi, mobilya atölyesi, gibi işletmeleri çalıştırabilmektedirler. İşyerlerinin sayısı kesin olarak bilinmemekle birlikte halen tüm ülkede 50 civarında olduğu tahmin edilmektedir.

1.13.2.2.Sayısal Veriler

Aktif Nüfus/İşgücü Sayıları ve Oranları

Çalışma ve Rehabilitasyon Bakanı Muhammed Suveylim, tarafından yapılan en son açıklamada; çifte çalışmışlığın önüne geçilmesiyle, Genel olarak Libya’da işsizlik oranının % 12 olduğunu beyan etmiştir.

Genel oran olarak Libya Çalışma ve Rehabilitasyon Bakanlığınca 400 bin olarak toplam bir sayı verilmiştir.

Libya'da genel anlamda yabancılar arasında işsizlik söz konusu değildir. Zira, Libya'ya gelen bir kişinin, mutlaka çalışma ve oturma vizelerine bağlı olarak çalışması gerekmektedir. Sözleşmesi yenilenen işçinin gerekli olan çalışma ve oturma vizeleri de yenilenmektedir. Aksi halde kişinin, kaçak işçi statüsünde değerlendirileceği ve yakalandığı zaman da sınırdaşı edileceği aşikârdır.

Kaynak: Libya Çalışma Bakanlığı .

Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

1- Libya'da uygulanmakta olan yasal asgari aylık ücret 450.-LD'dir.

2- İşsizlik parası uygulaması bulunmamaktadır.

3- Sosyal yardımlar ise;

- Aile içinde sakat çocuk bulunması halinde aile yarımı olarak, 150.-LD'ı
- Aile geçindiren ve dul kalan eşe 180.-LD'ı,
- Aile geçindiren yaşlılara 180.-LD'ı,
- Aile geçindirmeyen yaşlılara 130.- LD'ı

4- Çocuk Parası, her çocuk için 100 (yüz) LD'ı şeklinde ödenmektedir.

Libya'da çalışan vatandaşlarımızın ortalama aylık ücreti 1000.- LD'ı civarında olup, kalifiye bir Türk işçisinin aylık asgari ücreti, firmanın ücret politikası ve yapılan işin çeşidi/mahiyetine göre 1.200 – 1.800.- LD 'ı arasındadır.

1.13.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR

Yaşlılık, Maluliyet ve Dul/Yetim Aylıkları

Libya'da uzun vadeli sigorta kollarını düzenleyen ilk kanun 1957 yılında çıkarılmıştır. Bu alanda yürürlükte olan kanunlar: Emeklilik (1957), Sosyal Sigorta (1958), Sosyal Güvenlik (1980, yürürlük 1981), Maluliyet (1987). Bu kanunlar Askeri personel hariç Libya'da ikamet eden bütün kişileri kapsamaktadır. Askeri personel için ayrı bir sistem mevcuttur.

Primler

Sigortalı: Kazancın % 3,75'i. Sigortalının primleri aynı zamanda hastalık, hamilelik, doğum ve iş kazası yardımlarını da finanse etmektedir.

Bağımsız çalışan: Beyan edilen gelirin % 15,675'i. Primler aynı zamanda hastalık, hamilelik, doğum ve iş kazası yardımlarını da finanse etmektedir.

İşveren: Ücretler toplamının % 10,5'i. yabancı firmalar için % 11,25. Primler aynı zamanda hastalık, hamilelik, doğum ve iş kazası yardımlarını da finanse etmektedir.

Devlet: Kazançların % 0,75'i ve yıllık sübvansiyonlar.

Emeklilik yaşı

Erkekler 65 yaş, kadınlar 60 yaş, kamu görevlileri 62 yaş, tehlikeli ve sağlıksız işlerde çalışanlar 60 yaş.

Hastalık ve Analık

Libya'da hastalık ve analık kollarını düzenleyen ilk kanun 1958 yılında çıkarılmıştır. Halihazırda geçerli olan kanun ise 1981 yılında yürürlüğe giren Sosyal Güvenlik Kanunu'dur.

Kapsam

- İşverenin sorumluluğu: Tüm çalışanlar nakdi yardım kapsamındadır.
- Sosyal sigorta: Bağımsız çalışanlar (nakdi yardımlar), çalışan ve bağımsız çalışanlar (tıbbi yardımlar).

Primler

Sigortalı: Nakdi yardımlar: Uzun vadeli sigorta primlerinden karşılanmaktadır.
Tıbbi yardımlar: Kazancın % 1,5'i.

Bağımsız çalışan: Nakdi yardımlar: Beyan edilen gelirin % 1,5'i.
Tıbbi yardımlar: Beyan edilen gelirin % 3,5'i.

İşveren: Nakdi yardımlar: Analık yardımlarının toplam maliyeti.
Tıbbi yardımlar: Ücretler toplamının % 2,45'i.

Devlet: Nakdi yardımlar: Bağımsız çalışanların gelirlerinin % 0,75'i.
Tıbbi yardımlar: Kazançların % 5'i.

İş Kazası

Libya'da iş kazası kolunu düzenleyen ilk kanun 1958 yılında çıkarılmıştır. Hâlihazırda 1981 yılında yürürlüğe giren Sosyal Güvenlik Kanunu uygulanmaktadır.

Kapsam

İşverenin sorumluluğu: Tüm çalışanlar nakdi yardım kapsamındadır.

Sosyal sigorta: Bağımsız çalışanlar (nakdi yardımlar), çalışan ve bağımsız çalışanlar (tıbbi yardımlar).

Primler

Nakdi yardımlar: Uzun vadeli sigorta primlerinden karşılanmaktadır.

Tıbbi yardımlar: Hastalık ve analık sigorta primlerinden karşılanmaktadır.

İşsizlik

İşsizlik Ödeneği, yardımı ve miktarları, asgari sigortalılık süresi ve azami yararlanma süreleri konusunda yapılan araştırma neticesinde, işsiz olan bir kişi, işsizliğini ispat etmesi kaydıyla Kalkınma Fonu Sisteminden, iş bulana dek ayda 500 .- LD. Tutarında işsizlik ödeneği almaktadır. İş bulması halinde sistemden çıkartıldığı bildirilmiştir.

Çalışma ve Rehabilitasyon Bakanlığı'nın ülkedeki işsizlik oranının % 12 bazen %15 olduğunu ve işsizlerin sayısının 160 bini geçmediğini duyurduğu; 2009'da %20.7 ve 2011'de %19.5 olan işsizlik oranının düşmeye devam ettiği; bununla birlikte gerçek işsizlik oranının %30 civarında olduğunun tahmin edildiği ve gençler arasında işsizliğin yaygın olduğu belirtilmiştir.

Sosyal Güvenlik Alanında Yaşanan Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Libya'da çalışırken geçirdiği bir iş kazası sonucu malul olan ya da ölen vatandaşlarımızın geride kalan hak sahiplerine Libya Sosyal Güvenlik İdaresince bağlanan aylıkların ödenmesi, Libya'da meydana gelen rejim değişikliği sürecinde durmuştur.

Hak sahibi vatandaşlarımızın aylıklarının ödenmesi konusunda Libya idaresince istenen bilgi ve belgeler kuruma teslim edilmiş ve bunun sonucunda 52 vatandaşımızın kısmi olarak aylık transferi gerçekleştirilmiş olup 6 kişinin ise işlemleri halen sürüdürülmektedir.

1.13.4. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

Mevzuat Değişikliği ve Önemli Yargı Kararları

Kuzey Afrika ülkelerinde meydana gelen siyasi gerilimler ve ardından yaşanan rejim değişikliklerinin doğal bir sonucu olarak başta Tunus ve Libya olmak üzere birçok kişi Avrupa'ya göç etme girişiminde bulunmaktadır.

Libya ile Avrupa Birliği arasında bu çerçevede yasadışı göçü önleme konusunda bir işbirliği anlaşması imzalanmıştır. Avrupa Birliğinin, Libya'nın sınır güvenlik görevlilerini eğitmek ve güney sınırlarının daha iyi denetlenmesinin sağlanılmasına çalışılacağı belirtilmiştir.

Bu konuyla ilgili olarak, Libya Yasadışı Göçle Mücadele İdaresince 4 Ocak günü yapılan açıklamada, 2013 yılında yakalanan çoğunluğu Nijer, Sudan ve Çad vatandaşı 40 bin yasadışı göçmenden 30 binden fazlasının sınır dışı edildiğinin ve göçmenlerin barınmaları ve sınır dışı edilmeleri için İdarenin 25 milyon dinar harcadığı bildirilmiştir.

1.13.5. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER

Sosyal Güvenlik Sözleşmesi

20/03/1976 tarihinde imzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesi 01/10/1976 tarihinde, Sözleşme'nin uygulanmasına ilişkin İdari Anlaşma ise 20/01/1977 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

13/09/1984 tarihinde imzalanan ikinci Sosyal Güvenlik Sözleşmesi, 01/09/1985 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bakanlar Kurulu'nun 09/01/1985 tarih ve 3148 sayılı Kararı ile onaylanan 1985 tarihli Sözleşme, 11/03/1985 tarih ve 18691 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Bu Sözleşme'nin Uygulanmasına Dair İdari Anlaşma (22/09/1985 tarih ve 18876 sayılı RG), 09/08/1985 tarihinde imzalanmıştır.

Sözleşme çerçevesinde oluşturulan ve Sözleşmenin uygulanmasında karşılaşılan sorunları gidermek ve uygulamayı kolaylaştırmakla görevli “Türkiye-Libya Sosyal Güvenlik Teknik Komitesi” aralıklarla toplanmaktadır. Komite'nin IX. ve son toplantısı 22-26 Şubat 2010 tarihlerinde Ankara'da gerçekleşmiş, ancak bir sonraki toplantı Libya'daki iç karışıklıklar nedeniyle yapılamamıştır.

İşgücü Anlaşması

Türkiye-Libya İşgücü Anlaşması 5 Ocak 1975 tarihinde imzalanmıştır. Söz konusu Anlaşma 17/02/1975 tarih ve 7/9453 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla onaylanarak 13 Mayıs 1975 tarih ve 15235 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

1.14. KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

1.14.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

Aralık 2011 itibarıyla

Uyruğu	Erkek	Kadın	Toplam
Genel Toplam	150.483	135.774	286.257
KKTC. Toplam	94.578	95.916	190.494
Yalnız KKTC	67.140	69.222	136.362
KKTC-Türkiye	19.755	18.330	38.085
KKTC. Diğer	7.683	8.364	16.047
Türkiye	47.842	3.708	80.550

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü (DPÖ) 2013 yayınları.

Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Aralık 2011 itibarıyla

	0 – 15	16 – 25	26 – 55	65 ve yukarı	Toplam
Erkek	6.430	12.411	22.609	1.871	43.321
Kadın	6.675	11.324	17.300	1.930	37.229
Toplam	13.105	23.735	39.909	3.801	80.550

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü (DPÖ), Aralık 2011 Nüfus sayımından tahmini.

Vatandaşlarımızın İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

Aralık 2011 itibarıyla

Eyalet/Bölge / İdari Yapılanma (Bölge Adı)	Erkek	Kadın	Toplam
Lefkoşa	17.982	12.467	30.449

Gazimağusa	9.610	6.583	16.193
Girne	14.196	9.648	23.844
Güzelyurt	4.761	3.315	8.076
İskele	1.293	695	1.988
Genel Toplam	47.842	32.708	80.550

Kaynak: Devlet Planlama Örgütü (DPÖ)2012 yayınlar

Vatandaşlarımızın Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi

Aralık 2012 tarihi itibarıyla

Uyruğu	Erkek	Kadın	Toplam
Türkiye	47.842	32.708	80.550
Birleşik Krallık	1.848	1.843	3.691
Türkmenistan	665	1.095	1.760
Nijerya	987	292	1.279
İran İslam Cumhuriyeti	646	506	1.152
Pakistan	939	136	1.075
Bulgaristan	417	503	920
Azerbaycan	613	222	835
Diğer	1.948	2.553	4.501
Genel Toplam	8.063	7.150	15.213

Kaynak: DPÖ 2012 yayınları

Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

2010 – 2013 yılları itibarıyla

Yıllar	2010	2011	2012	2013
Doğum / işlem sayısı	2.250	2.237	2.186	2410
Ölen / İşlem sayısı	200	225	227	241
Akdedilen nikah sayısı	178	950	163	130

Kaynak: Büyük Elçilik Konsolosluk Şubesi / Aralık 2013

1.14.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

1.14.2.1.Önemli Olaylar ve Gelişmeler

K.K.T.C'de çalışma, ziyaret, öğrenci, ikamet ve iş kurma izni bitmiş olmasına rağmen ülkeden ayrılmayan cezalı duruma düşmüş yabancılar hakkında, Cumhuriyet Meclisinin 05/12/2011 tarihli oturumunda görüşülerek bazı değişikliklerle kabul ettiği ve 09/12/2011 tarihinden 06/02/2012 tarihine kadar 60 gün süreyle yürürlükte kalan muhaceret affı adı altında çıkartılan, "Yabancılar ve Muhaceret (Değişiklik) Yasasından toplamda 9.543 kişi, vatandaşlarımızdan da 8.455 kişi yararlanmıştır. Aynı mahiyette, 2009 yılında dördüncüsü yapılan (kolaylık) yasasından kayıt dışı 2.170 çalışmamız yararlanmıştır. Aralık 2011 af sonrasında, işgücü taleplerinin azalması, şirketlerde yaşanan ekonomik daralma nedeniyle geri dönüşlerde aynı oranda "çalışma/ikamet" izinlerinin alınabilmesi mümkün olamamıştır.

K.K.T.C'de 21.545'i erkek, 5.193'ü de kadın olmak üzere çalışan toplam 26.738 sigortalı vatandaşımız bulunmaktadır.

1.14.2.2.Mevzuat Değişiklikleri ve Önemli Yargı Kararları

Yabancıların Çalışma İzinleri (Değişiklik) Yasası

Yabancıların kaçak olarak istihdamı ile ilgili olarak; "kaçak işçi çalıştıran işverenlere beş asgari ücret kadar idari para cezası" uygulanmasını öngören "Yabancıların Çalışma İzinleri Değişiklik Yasası" uygulanmaya konmuş, ancak uygulamaların sonucunda Bakanlık yoğun bir şekilde işverenlerin baskısı altında kalmıştır.

1.14.2.3.Sayısal Veriler

Aktif Nüfus / İşgücü Sayıları ve Oranları

DPÖ tarafından 2011 yılı Ekim ayında gerçekleştirilen Hane Halkı İşgücü (HİA) sonuçlarına göre, KKTC'de sivil nüfus 266.087 kişi olarak tahmin edilmiştir. Söz konusu sivil nüfusun 130.680'i ilçe merkezlerinde, 135.407 kişisi ise bucak ve köylerde yaşamaktadır.

Yine, anılan kurum tarafından 2011 yılı Ekim ayında yapılan anket sonuçlarına göre; kurumsal olmayan çalışma çağındaki (15 ve daha yukarı yaştaki) nüfus 215.721 kişi olarak tahmin edilmiştir. Kurumsal olmayan çalışma çağındaki 107.947 (%50.0) kişi ilçe merkezlerinde bulunmaktadır. 15 ve daha yukarı yaştakilerin %34,4'ü Lefkoşa' da, %23,8'i Gazimağusa' da, %24,1'i Girne' de, %10,2'si Güzelyurt' ta ve %7,5'i ise İskele'de ikamet etmektedir.

Yerleşim Yeri	15 Yaştaki Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücüne Katılma Oranı (%)	İstihdam Oranı (%)	İşsizlik Oranı (%)	Genç Nüfusta İşsizlik Oranı(1) (%)
Lefkoşa	74.232	39.292	36 220	3.072	52,9	48,8	7,8	21,3
G.Mağusa	51.283	24.296	20 696	3.600	47,4	40,4	14,8	26,7
Girne	52.047	26.569	24 960	1.610	51,0	48,0	6,1	16,1
Güzelyurt	21.922	9.936	8 817	1.119	45,3	40,2	11,3	20,0
İskele	16.237	7.421	6 411	1.010	45,7	39,5	13,6	49,0
Toplam	215.721	107.514	97.103	10.411	49,8	45,0	9,7	23,1

Kaynak: DPÖ 2012

(1) 15-24 yaş grubunda olanlar.

Çalışan Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

Ocak 2012 itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
20 Yaşın Altı	508	123	631
20-25 Yaş Arası	1.208	283	1.491
25-30 Yaş Arası	2.066	386	2.452
30-35	1.554	463	2.017
35-40	3.280	554	3.834
40-45	5.742	773	6.515
45-50	4.671	793	5.464
50-55	2.342	762	3.104

55-60	1.664	554	2.218
Genel Toplam	23.035	4.691	27.726

Kaynak: KKTC Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Çalışan Vatandaşlarımızın İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

Ekim 2013 itibarıyla

	KKTC	T.C	Diğer	Toplam
Lefkoşa	24.800	12.197	1.858	3.855
Girne	5.566	8.742	1.674	15.882
Magosa	7.857	4.273	210	12.240
İskele	1.614	1.086	146	2.746
Güzelyurt	186	874	2	2.768
Lefke	281	500	35	479
Genel Toplam	41.985	27.726	4.050	73.761

Kaynak: KKTC Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

Ekim 2013 itibarıyla

İşkolları	Çalışan Sayısı
İnşaat	8.500
Tarım, Orman, Balıkçılık	5.200
Madencilik ve Taşocakları	1.700
İmalat sanayi	4.995
Enerji , Su	760
Ticaret, Oto Tamirciliği	2.960
Gastronomi	150
Ulaştırma ve İletişim	1.066
Eğitim, Öğretim	500
Ev Hizmetleri	1.895
Toplam	27.726

Kaynak : KKTC. Sosyal Sigortalar Dairesi

Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

KKTC Ekonomi ve Turizm Bakanlığı Şirketler Mukayyitliği verilerine göre; Türkiye Cumhuriyeti Kaynaklı Kolektif + Komandit nitelikli 51, Ticari 681, Ltd. 632 olmak üzere toplamda 1.425 kadar ticari şirket bulunmaktadır. Ayrıca, 2.638 vatandaşımız şahıs olarak buradaki şirketlerin ortağı, Türkiye’de tescilli 217 şirketin de KKTC’de faaliyet gösteren şirketlerin ortağı durumundadır. Öte yandan Türkiye Cumhuriyeti tescilli bir sendika (MET-SEN), dört vakıf hissedarı, bir de Türkiye Cumhuriyeti tescilli bir dernek faaliyet göstermektedir. Şirketler Mukayyitliği verilerine göre, Türkiye Cumhuriyeti ve KKTC ortaklı şirketler, genel olarak, inşaat, bankacılık, otelcilik, sigortacılık, hizmet ve gıda sektörlerinde faaliyet göstermektedirler.

Öte yandan, Sosyal Sigortalar ve Sosyal Güvenlik Yasaları kapsamında aktif sigortalılara dayanan verilere göre genel olarak KKTC de 8.694 kişinin işveren statüsünde kayıtlı olarak faaliyet gösterdiği, 1.564 kişinin ise İsteğe Bağlı yatırım yapanlarla birlikte bağımsız çalışanların toplam 10.257 olduğu kurum kayıtlarından anlaşılmaktadır

***Kaynak:** KKTC. Şirketler Mukayyitliği ile SSD. 2013 kayıtları 3.3.1*

Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

Asgari Ücret Tespit Komisyonu, 22 Ocak 2013 tarihinde gerçekleştirdiği toplantıda, brut asgari ücretin 1.300,- TL’den 1.415,- TL’ye yükseltilmesine karar vermiştir (Net : 1.121.-TL’den 1.231.-TL).

Asgari Ücret Tespit Komisyonu kararı uyarınca; saatlik asgari ücret 8,16 TL, günlük 65,30 TL, haftalık 326,50 TL olmak üzere aylık 1.415 TL olarak belirlenmiştir. Hizmet akdi ile çalışanların prime esas kazanç ortalaması, 2,185 - 2,555 TL arasında değişmektedir.

Ocak 2014 itibarıyla asgari ücret brüt 1560.-TL olarak uygulamaya konulmuştur.

***Kaynak:** Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, 2012-2013*

Toplu İş Uyuşmazlıkları ve Toplu İş Sözleşmeleri

11.02.2013 tarihinden 07.11.2013 tarihleri arasında; K.T. Hemşireler Sendikası, Kamu-İş, Büro-İş ve KTÖS tarafından 2' si genel grev olmak üzere toplam 8 kamu işyerinde grev uygulanmıştır. Bunlardan en uzun süreli grev 40 gün süreyle Büro-İş sendikasının taraf olduğu Mehmetçik Belediyesinde uygulanmış olup, etkilenen çalışan sayıları hakkında bilgi temini mümkün olamamıştır

Ayrıca; 01.01.2013- 30.12.2013 tarihleri arasında, 67 işyerinde 28 kadar farklı sendika tarafında işverenlerle TİS imzalanması gerçekleştirilmiştir.

Kaynak: ÇSGB Sendikalar Mukayyitliği

İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

DPÖ tarafından 2011 yılı Ekim ayında gerçekleştirilen anket (HİA) sonuçlarına göre, toplam işsiz sayısı 10.411'dir. Buna göre işsizlik oranı KKTC genelinde %9,7'dir. KKTC genelinde işsizlik oranı erkeklerde %8,0, kadınlarda ise % 13,1 olarak kaydedilmiştir.

10.411 olarak tahmin olunan işsizlerin 5.755 kişisi, yani % 55,3' ü ilçe merkezlerinde, 4.655 kişisi de (%44,7) bucak ve köylerde bulunmaktadır. %14,8 ile en yüksek işsizlik oranı Gazimağusa' da %6,1 ile de en düşük işsizlik oranı Girne' de tahmin olunmuştur. 15-24 yaş gurubundaki genç nüfusun işsizlik oranı ise %23, 1 olarak belirlenmiştir. Çalışma Dairesi tarafından hazırlanan işsizlik verilerine göre; 2012 yılı dördüncü döneminde toplam 907 kişi olan kayıtlı işsiz sayısı, 2013 yılı aynı döneminde yüzde 7,28 oranında azalmış ve 841 kişiye gerilemiştir. 2013 dördüncü dönemi işsizlik verileri cinsiyet kompozisyonuna göre incelendiği zaman, aktif kayıtlı işsizlerin yaklaşık %51' i erkelerden, % 49' u kadınlardan oluşmaktadır.. 2013 yılı üçüncü döneminde iş isteği ile bekleyen kişi sayısı 878 iken, 2013 dördüncü döneminde iş isteği ile yeni müracaat eden kişi sayısı 894 olmuştur. 2013 dördüncü dönemde kayıttan düşen 816 kişi ve işe yerleştirilen 115 kişi ile birlikte Aralık 2013 sonu itibanyla iş isteği ile bekleyenlerin sayısı 841' e gerilemiştir.

KKTC DPÖ tahmini rakamlarına göre, 2013 yılı istihdam 101.181, İşgücüne Katılma Oran %49,4, İstihdam Oranı % 45,3, İşsizlik Oranı ise, % 9,7 olarak tahmin olunmuştur.

	Kadın		Erkek		Toplam	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Ülke Geneli	4 711	13,1	5 700	8,0	10 411	9,7

Kaynak: Çalışma Dairesi 2012.

** Yabancılar arasında işsizlik yok denebilecek durumdadır.*

1.14.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR

1.14.3.1.Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Emeklilik Sistemleri

KKTC’de emeklilik sistemleri açısından 2008 yılına kadar devam eden çok parçalı ve dağınık yapı, 1 Ocak 2008’de yürürlüğe giren Sosyal Güvenlik Yasasıyla birlikte yerini tüm çalışanlar için norm ve standart birliği sağlayan tek çatılı bir yapıya terk etmiştir. Ancak, Sosyal Güvenlik Yasası, 1 Ocak 2008’den sonra ilk defa bir sosyal güvenlik sistemine dahil olan kişilere uygulandığı için, 1 Ocak 2008 öncesindeki çok parçalı yapı da devam etmektedir.

Farklı emeklilik sistemlerine dâhil olan kişilerin 9.000 gün (25 yıl) fiili prim yatırımı yapılması halinde geçerli olan emeklilik yaşları; Sosyal Sigortalar Yasası’nda 50 (1 Şubat 2012’de yürürlüğe giren yasa ile emeklilik yaşı 35 yaşından küçük olanlarda doğrudan; 35-45 yaş arasında olanlarda ise kademeli olarak 60’a çıkarıldı), Sosyal Güvenlik Yasası’nda 60, Devlet memurları için Emeklilik Yasası’nda 1987 sonrası göreve başlayan kamu görevlileri için 55’tir. 1987 öncesi göreve başlayan kamu görevlileri için ise yaş koşulu olmadan 10 veya 15 yıl hizmet koşulu emeklilik için yeterlidir.

Sosyal Sigortalar Affi

İşverenin ihmali yüzünden sigorta primleri ödenmemiş olan sigortalıların, borçlarını kapatabilmesi ve tekrar sosyal güvenlik şemsiyesi altına alınabilmesi için, mağdur çalışanlar ile prim ödeme güçlüğüne düşmüş kişi ve kurumlarına, gecikmiş prim ile gecikme zamlarını ödeyebilmeleri amacıyla çıkarılan Sosyal Sigorta Affi 2011 yılı Eylül ayında yürürlüğe girmiştir. Yasa kapsamında 29 Şubat 2012 tarihine kadar başvurular alınmış ve sigorta peşinatlarının son ödeme tarihi 30 Mart 2012 olarak belirlenmiştir.

Sosyal sigorta affi ile iki farklı ödeme planı öngörülmüştür. Bunlardan birincisi sigorta primleri ve gecikme zamlarının % 30'unun peşin ve geriye kalan primlerin % 70'inin de en çok 36 ay vade ile ödenmesidir. Bu durumda gecikme zamlarının % 70'i bağışlanmıştır. İkincisi ise, prim borçlarının tek bir defada ve peşin olarak ödenmesi seçeneğidir. Bu durumda ise 2000-2009 yılları arasındaki gecikme zammının %80 ve 2010 ile 2011 Haziran ayı arasındaki gecikme zamlarının %90'ı af kapsamına alınmıştır.

Sosyal Sigorta Affına 6.490 başvuru yapılmış olup, pek çoğu işyerlerine aittir. Bu başvuruların yaklaşık 10.000 kişiyi etkilediği tahmin edilmektedir.

Öte yandan, aftan yararlanmak için başvuranlardan yaklaşık 2.000 kişi (3.000-4.000 çalışanı etkilemiştir) mali yükümlülüğünü de yerine getirmiş olup, bu yolla Sigortalar Dairesi'ne 20 Milyon TL giriş sağlanmıştır. Nitekim sadece SSK şubelerinden 2012 yılının ilk çeyreğinde yapılan tahsilat toplamında gözlenen yaklaşık 18,6 milyon TL'lik artış, bu durumu teyit etmektedir.

Kaynak : ÇSGB ve SSD, 2012 Raporları.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, gerçekleştirmekte olduğu uygulamalarında, çalışma hayatının ve sosyal yaşamın her alanında çağdaş, gelişmeye yönelik, sosyal barışı sağlayıcı, kalıcı ve sürdürülebilir politikalar üretme ve bu politikaları uygulama yönündeki temel prensipleri üzerinde çok yetersiz imkanlarla hizmet vermeye çalışmaktadır.

Ana Hizmet Birimleri :

- 1- Çalışma Dairesi,
- 2- Sosyal Sigortalar Dairesi
- 3- İhtiyat Sandığı Dairesi (Bağlı Kuruluş)
- 4- Sosyal Hizmetler Dairesi
- 5- Sendikalar Mukayyitliği ve bu birimlere bağlı ve her kazada teşkilatlanmış şube amirlikleri olarak hizmet vermektedir.

Yukarıda belirtilen ana hizmet birimlerinden sadece İhtiyat sandığının işleyişi ülkemiz kurumlarından farklılık taşımaktadır.

İhtiyat Sandığı 34/93 sayılı yasa altında faaliyet göstermekte olup, bu fonun amacı; 1963 olayları ile Kıbrıs Cumhuriyetinden dışlanan Türk Toplumunu çalışanlarının hiçbir ekonomik ve sosyal menfaat ve güvencesi olmadan çalışmak durumunda bırakılmaları sonucunda, "Geçici Türk Yönetimi" "1972 İhtiyat Sandığı Yasasını" hayata geçirmiştir. 1.12.1973 tarihinden beri yürürlükte olup, 1993 yılında günün şartlarına uygun olarak yapılan son değişikliklerle 34/93 İhtiyat Sandığı Yasası olarak isimlendirilmiştir.

Kanun koyucu, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde istihdam edilen müstahdemlere, işverenlere ve kendi nam ve hesabına bağımsız çalışanlara, sosyal güvencelerinin sağlanması ve emeklilik veya yaşlılık aylığı alma hakkı kazandıkları zaman yatırımlarına karşılık emeklilik ikramiyesi verilmesini amaçlamıştır. Fon, işçi işveren ve devlet temsilcilerinden oluşan bir Yönetim Kurulu tarafından yönetilmekte olup, 2008 sonrası çalışma izni ile gelen yabancılar bu fon'un sağladığı haklardan yararlanamamaktadır.

1.14.3.2.Mevzuat Değişiklikleri ve Önemli Yargı Kararları

Emeklilik Yaşının 60'a Yükseltilmesi

2011 yılı Aralık ayında KKTC Cumhuriyet Meclisi'nce kabul edilen Sosyal Sigortalar (Değişiklik) Yasası ile 1 Şubat 2012 tarihinden itibaren söz konusu Yasa kapsamına girenlerin emeklilik yaşı kademeli olarak 60'a yükseltilmiştir. Yasaya göre, 35 yaş ve altındaki herkes 60 yaşında emekli olabilecektir. 36-44 yaş arasında kademeli emeklilik öngörülmektedir. 45 yaşından büyük olanlar ise eski yasaya göre, 50, 55 ve 60 yaşlarında emekli olabilecektir.

Aşağıdaki tabloda farklı yaş grupları itibarıyla emeklilik yaşları yer almaktadır.

Yaş	50 yaş, 25 yıl prim şartı	55 yıl 15 yıl prim şartı	60 yaş 15 yıl prim şartı
44	51	56	60
43	52	57	60
42	53	58	60
41	54	59	60
40	55	60	60
39	56	60	60
38	57	60	60
37	58	60	60
36	59	60	60
35	60	60	60

Kaynak: ÇSGB 2012

Yasa ile prim oranları yeniden düzenlenmiş olup, işçi sigorta prim oranı %8'den %9'a, işveren sigorta prim oranı %10'den %11'e yükseltilmiştir. Hem işçi hem de işveren İhtiyat Sandığı kesintisi oranları ise %5'ten %4'e düşürülmüştür. İşverenin kendi adına ödediği sigorta oranı ise %15'ten %17'ye çıkarılmıştır. Öte yandan, çalışma gücünün üçte ikisini kaybedenlerin malulen emekli olabilmesi için en az 5 yıl prim ödemiş olma koşulu getirilmiştir. Bu şartı yerine getiremeyenler Çalışma Dairesi'nin Özürlüler Yasasından yararlandırılmaktadır.

Sosyal Sigortalar (Değişiklik) Yasası

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, "Sosyal Sigortalar (Değişiklik) Yasası ve Sosyal Güvenlik (Değişiklik) Yasasını" 1 Şubat 2012 tarihinde yürürlüğe koymuştur. Bahse konu yasalar ile, kadın sigortalılara ve özörlülere geçmişe nispetle önemli kazanımlar sağlanmıştır. Şöyle ki; Özörlü sigortalılardan yaş haddine bakılmaksızın, 25 fiili hizmet yılını dolduranlara emeklilik hakkı sağlamıştır. Kadın sigortalılara ise, daha önceki yasa ile veirlen doğum öncesi ve sonrası 6 şar haftalık doğum izni 8'er haftalık süreye çıkartılmıştır

Önemli Yargı Kararları

Tarih	Tür / Mahkeme	Taraflar	Konu	Yasa Maddesi
16.01.2012	Yargıtay/hukuk Numara:25/201 1 D. No: 1/2012	Ülfet Emin ile KKTC Başsavcısı arasında	Emeklilik maaşından kesinti yapıldığı iddiası ile dava açılması - Davacının taleplerinin Yüksek İdare Mahkemesinin yetki alanına girdiği bulgusu ile davanın iptal edilmesi - Davacının iptal kararını istinaf etmesi - İstinafin oyçokluğu ile reddedilmesi. Mahkemenin yetkisi - Ön itiraz - Kararın yönetsel bir karar olması ve Kaza Mahkemesinin konuya ilişkin karar vermeye yetkili olmaması.	40/2010 Emeklilik (Değişiklik) Yasası - 39/2010 Gelir Vergisi (Değişiklik) Yasası
27.01.2012	Yargıtay/hukuk Numara:63/200 9 D. No:2/2012	Orkun Aytaş ile Şekerbank (Kıbrıs) Ltd. arasında	İş akdi - İş akdinin ihbarsız ve tazminatsız feshedilmesi nedeniyle tazminat ve iş akdinin haksız feshedildiğine ilişkin tespit kararı talebi - İlk Mahkemenin talebi reddetmesi üzerine Davacının istinaf dosyalaması - İstinafin kabul edilerek İlk Mahkeme hükmünün iptal edilerek, Davacı lehine tazminat, yasal faiz ve dava masrafları için hüküm verilmesi.	22/92 sayılı İş Yasası madde 15(6)(A) 13.

Kaynak : KKTC. Yüksek Mahkeme 2012 (2013 Raporu henüz çıkmamıştır)

1.14.3.3.Sayısal Veriler

Sosyal Sigortalar ile Sosyal Güvenlik Yasasına Tabi Aktif Sigortalıların Toplamı

2013 yılı itibarıyla

Bölgeler	KKTC Uyruklu	T.C.Uyruklu	Diğer	Toplam
Lefkoşa	25.018	12.842	1.932	39.792
Girne	5.687	8.798	1.714	16.199
Gazimağusa	7.953	4.324	217	12.494
İskele	1.633	1.004	153	2.790
Güzelyurt	1.905	833	157	2.895
Lefke	467	195	37	699
Toplam	42.663	27.996	4.210	74.869

Yukarıdaki tablolarda belirtildiği üzere KKTC de çalışma izinli çalışan vatandaşlarımızın sayısı, 23.035 erkek, 4.961 kadın olmak üzere toplam, 27.996'dır. Ülkede çalışan diğer yabancıların sayısı ise, 2.089'u erkek, 2.141'u kadın olmak üzere toplam 4.210'dur.

Aktif Nüfus/ İstihdam Verileri

2006 - 2013 yılları arası

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
İşgücü	101.366	99.149	101.104	104.490	106.117	108.160	110.323	-
İstihdam	91.815	89.787	91.223	91.556	93.498	95.706	97.685	101,181
İşsiz	9.522	9.361	9.881	12.941	12.619	12.454	12.638	10,677
GRY'de çalışanlar*	4.093	2.643	3.252	2.595				800
İşgücüne Katılma Oranı %	53.2	50.2	50.1	49.9	49.6	49.5	49.3	49.4
İstihdam Oranı (%)	48.2	45.4	45.2	43.7	43.7	43.8	43.7	45.3
İşsizlik Oranı (%)	9.4	9.4	9.8	12.4	11.9	11.5	11,5	9.7

* Güney Kıbrıs Rum Yönetim

Aktif/Pasif Sigortalı Sayısı ve Oranı

17.12.2012 tarihi itibarıyla

Yıllar	Aktif Sigortalı	Pasif Sigortalı	Aktif/Pasif Oranı
2007	72.385	23.858	3.03
2008	72.942	24.763	2.95
2009	66.623	25.793	2.58
2010	70.331	27.042	2.60
2011	71.144	28.186	2.52
2012	74.869	29.357	2.55

Kaynak: ÇSGB/ SSD/2007-2012 verileri

Sigorta Kolları İtibarıyla Ödenek Alanların Sayısı

Aralık 2013 itibarıyla

Sigorta kolları ve rejimleri	Yararlananların sayısı
Bağımlı / Bağımsız Genel	
- Yaşlılık	22.782
- Maluliyet	1.176
- Ölüm (Dul, Yetim)	6.464
- İşsizlik	1.615

Kaynak: ÇSGB/ SSD/

Sosyal Güvenlik Prim Oranları

İşçi Sigorta prim kesintileri (73/2007 / Madde 5, Fıkra 1,2,3 ve 4)

Sigorta Kolları	İşçi Payı	İşveren Payı	Devlet Katkısı	Toplam
İş Kazası ve Meslek Hastalıkları Sigortası	-	Min: 0,5 Max: 6	-	Min: 0,5 Max: 6
Hastalık Sigortası	2	2	2	6
Analık Sigortası	-	0,5	0,5	1
Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortası	6	7	3	16
İşsizlik Sigortası	1	1	1	3
Toplam	9	Min: 11 Max: 16,5	6,5	Min: 26,5 Max: 32

Kendi nam ve hesabına çalışanlar ile İşveren durumundaki gerçek kişilerden kesilen sigorta prim oranları (73/2007- Madde 5, Fıkra 5,6 uyarınca)

Sigorta Kolları	İşveren	Devlet	Toplam
İş Kazası ve Meslek Hastalıkları Sigortası	Min: 0,5 Max: 6	-	Min: 0,5 Max: 6
Hastalık Sigortası	4	2	6
Analık Sigortası	0,5	0,5	1
Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortası	12	4	16
İşsizlik Sigortası	-	-	-
Toplam	Min: 17 Max: 22,5	6	Min: 23,5 Max: 29

Kaynak: KKTC / SS Dairesi 2013 verileri.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik ödeneğinin sigortalıya ödenecek günlük miktarı resmi aylık/asgari ücretin 1/75'i olarak uygulanmaktadır. 2012 yılı asgari ücret 1300 TL olup günlük miktar 17.33, sigortalının geçindirmekle yükümlü olduğu (3 kişiye kadar) her bir kişi için günlük miktarın %25'i kadar eklenmektedir.

İşsizlik Ödenekleri:

720 - 1799 gün işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı için **120** gün işsizlik ödeneği,

1800 - 5399 gün işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı için **156** gün işsizlik ödeneği,

5400 gün ve üzeri işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı için **180** gün işsizlik ödeneği ödenmektedir.

İşsizlik ödeneği süresi, sigortalının işsiz olarak ilk kaydını yaptırdığı tarihi takip eden 4. gününden itibaren 1 yıl içinde sürekli veya kesintili olarak verilmektedir.

İş Kazaları ve Meslek Hastalıklarına İlişkin Veriler
Aralık 2013 itibarıyla

	İş Kazası	Meslek Hastalığı	Toplam
Ülke Geneli	169	147 / Ölüm 140	316

Kaynak: KKTC/SS Dairesi 2013 verileri

Aile Yardımları ile İlgili Sayısal Bilgiler ve Aile Yardımlarının Miktarı

	2012 (TL)	01/01/2013 (TL)	Açıklama
Asgari Ücret	1.300	1.415.00	01/01/2013 tarihi itibarıyla
İşsizlik Ödeneği/Günlük	17.33	18.86	1415 /75 =18.86
Sigortalının Geçindirmekle Yükümlü Olduğu Kişi başı	4.33	4.71	18.86 %25 üç kişiye kadar
Eş, sigortalı için	21.66	23.57	18.86+4.71=23.57
Sigortalı + iki çocuk	25.99	28.28	18.86+4.71+4.71=28.28
Sigortalı, eş ve iki çocuk	30.32	32.99	18.86+4.71+4.71=32.99
Doğum Yardımları A (73/2007) Sosyal Güvenlik Yasasına Tabi Olanlar			10/03/2013 tarihinden geçerli
Gebelik	325.00	353.00	Asgari Ücretin %25' i kadar
Doğum	520.00	566.00	Asgari Ücretin % 40' ı kadar
Emzirme	520.00	566.00	Asgari Ücretin %40' ı kadar
Cenaze Masrafı ile Evlenme Yardımı	390.00	424.50	Asgari Ücretin % 30 kadarı
B (16/76) Sosyal Sigortalar Yasasına Tabi Olanlar için			
Gebelik	283.00	353.00	
Doğum	566.00	566.00	
Emzirme	566.00	566.00	
Cenaze Yardımı	210.00	424.50	
Gözlük /Çerçeve	65.00	120.00	
Gözlük Camı	50.00	80.00	
Evlenme Yardımı	2.600.00	2.830.00	Asgari Ücret x 2 =2830
Toptan Ödeme Yasa Md. 65			73/2007 SGK. ve 16/76 Sosyal Sigortalar Yasalarının uygulamasından temel ilkelere aykırı bir eşitsizlik vardır. İdare Meclisinin Kararının düzeltilmesi yoluna gidilmesinde henüz bir irade beyanı yoktur. Toptan ödemelerde de aynı eşitsizlik vardır. 73/2007 yasına tabi olanlara toptan ödeme yapılmasında hayat pahalılığı esas alınarak ödeme yapılmakta ise de 16/76 da böyle bir uygulama bulunmamaktadır.

1.14.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

1.14.4.1.Önemli Olaylar ve Gelişmeler

KKTC'de eğitim sistemi; anaokulu, beş yıllık ilkokul, yedi yıllık orta öğretim ve ardından yükseköğretim ile yaygın eğitimden oluşmaktadır. Zorunlu eğitim 6-15 yaş ile sınırlıdır. Öğrenciler, ilkokul beşinci sınıftan sonra yapılan yönlendirme sınavlarıyla Türk Maarif Kolejlerine ve Bülent Ecevit Anadolu Lisesine gidebilmektedirler. Yönlendirme sınavlarında öğrencilerin yaklaşık % 10'u üst, orta ve yükseköğretime hazırlayan bu okullara seçilmekte ve İngilizce eğitim alabilmektedirler. Bunun neticesinde, kolejlere devam eden öğrencilere uygulanan program, ağırlıklı olarak İngiltere'deki üniversitelere öğrenci hazırlanmaktadır. Bunun dışında, öğrencilerin yaklaşık %10'u da özel okullarda eğitimlerini sürdürmektedir. Ülkedeki toplam (resmi okullar) yaklaşık 39.000 öğrencinin % 33'ü Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları, % 64'ü KKTC- KKTC/TC (çift uyruklu) vatandaşları, % 3' de üçüncü ülke vatandaşlarından oluşturmakta, yaklaşık 3700 öğretmen görev yapmaktadır.

1.14.4.2.Sayısal Veriler

İlköğretimde; 85 ilkokul, 23 okulöncesi ve 6 özel eğitim merkezi olmak üzere toplam 114 eğitim kurumu bulunmaktadır. Okulöncesi eğitim kurumları 4 yaşından itibaren öğrenci kabul etmektedir. 19.610 anaokulu ilkokul ve özel eğitim öğrencisine eğitim vermektedir. Yaklaşık olarak her 12 öğrenciye 1 öğretmen düşmektedir. Özellikle ilkokullarda, öğrenci sayıları ülkemizden gelen mevsimlik işçiler ve diğer alanlarda çalışmaya gelen aileler nedeniyle değişkenlik göstermektedir.

Genel Ortaöğretimde; 29 ortaokul ve lise ile birlikte bir Güzel Sanatlar Lisesi ile bir Fen Lisesi bulunmaktadır. Orta öğretim, genel ve mesleki öğretimden oluşmaktadır. Meslek lisesi öğrencileri katsayı farkı olmaksızın üniversitelere gidebilmektedir. Bu okullarda toplam 1832 öğretmen 15.245 öğrenciye eğitim vermektedir. Yaklaşık 8 öğrenciye bir öğretmen düşmektedir.

Mesleki Teknik Öğretimde; 10 meslek lisesi, 1 çıraklık ve 1 yaygın eğitim merkezi bulunmaktadır. Meslek liselerinde 3396 (okullaşma oranı %27) öğrenciye 672 öğretmen eğitim vermektedir. Her 5 öğrenciye 1 öğretmen düşmektedir. Meslek Liselerinde 17 farklı alan bulunmaktadır. Çıraklık Eğitimi 2013-2014 Öğretim yılında 7 branş/alanda eğitime başlamış ve 322 öğrenciye ulaşmıştır.

Okula Devam Eden Türk Vatandaşları Sayısı ve Dağılımı

Okullar	KKTC	T.C.	T.C.-KKTC	Diğer	Toplam
Meslek Liseleri	2.296	766	-	27	3.089
Genel Liseler	5.112	1.452	6.564	110	6.674
Ortaokullar	5.677	3.080	8.757	280	9.037
Ana Sınıfı/İlköğretim Okulları	8.909	7.387	2.617	455	19.368

Kaynak: Lefkoşa Büyükelçiliği / Mili Eğitim Müşavirliği 2012

Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

2002 - 2012 yılları arası

Yıllar	DAÜ	YDÜ	LAÜ	GAÜ	ODTÜ (KKTC)	UKÜ	İTÜ	Toplam
2002-03	13.211	7.418	1.263	1.648	-	686	-	27.748
2003-04	13.938	8.106	1.560	2.354	-	1.346	-	30.605
2004-05	14.063	9.747	2.221	3.485	-	2.138	-	35.473
2005-06	15.091	10.843	2.997	4.898	376	3.444	-	41.865
2006-07	12.945	11.157	3.043	4.590	674	3.280	-	38.799
2007-08	14.556	15.385	3.406	5.093	1.024	4.025	-	43.489
2008-09	13.980	19.340	3.773	5.033	1.278	4.503	-	47.907
2009-10	12.418	1.630	3.349	5.051	1.486	4.714	-	43.328
2010-11	11.835	16.247	2.720	5.075	1.481	5.003	-	43.261
2011-12	12.272	16.756	2.597	6.676	1.614	6.272	35	46.222

Üniversitelere Devam Eden Öğrenci Sayıları 2012 - 2013 yılları arası

Üniversiteler	KKTC Uyraklu	T.C. Uyraklu	Diğer	Toplam
Doğu Akdeniz	2880	7664	5510	16054
Lefke Avrupa	382	2981	481	3844
Uluslararası Kıbrıs	907	4481	2548	7936
Girne Amerikan	1424	6908	2419	10751
Yakın Doğu	6763	10786	3918	21467
Akdeniz Karpaz	141	95	138	374
ODTÜ KKTC	158	1836	194	2188
İTÜ KKTC	3	107	2	112
Genel Toplam	12.658	34.858	15.210	62.726

1.14.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

Bilindiği üzere, KKTC'nin uluslararası tanınma sorunu, bu ülkeye mal ve sermaye hareketini büyük ölçüde kısıtlamaktadır. Ancak, gerek KKTC'ye ve gerekse de bu ülkeden diğer ülkelere yönelik işgücü daha rahat hareket edebilmektedir. KKTC ile ülkemiz arasında 12 Ekim 2004'de imzalanan ve bu ülkede bulunan vatandaşlarımızın ikamet, çalışma ve sosyal güvenlik haklarının düzenlenmesine ilişkin "Protokol" gereği düzenlenen yasalar sonucunda bu ülkede kayıt dışı istihdamda önemli düşüş sağlanmıştır. KKTC ülkemizden öncelikle 1974 sonrasında "tarım işgücü" alanında göç almıştır. 2006 yılına gelindiğinde ise bu ülkedeki vatandaşlarımızın nüfusa oranı %27,5, diğer ülke vatandaşlarının oranı ise %3,2 düzeyine ulaşmıştır

KKTC – Güney Kıbrıs sınırlarının karşılıklı olarak 2003 yılında açılmasıyla birlikte, KKTC vatandaşlarının Güney Kıbrıs'ta çalışmaları kolaylaşmış, ücretlerin düzeyi de Güney Kıbrıs'ta çalışmayı cazip hale getirmişti. Güney Kıbrıs'ta çalışan KKTC vatandaşlarının sayısı; 2006'da 3.500, 2007'de 3.800'e ulaşmış ancak, 2010 yılında 2.200 kişiye kadar gerilemiştir. Günü birlik barkot ile Güney'de çalışanların sayısı ise 800-2000 arasında değişmektedir. Güney Kıbrıs'ta çalışan KKTC vatandaşlarının %55'i inşaat, %32'si hizmet, %11'i de imalat sektöründe istihdam edilmektedir.

1.14.5.1.Mevzuat Değişikliği ve Önemli Yargı Kararları

Çalışma İzinlerinin Dört Yıl İle Sınırlandırılması Çalışmaları (Tasarı)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından, 2009 yılından bu yana “Yabancıları Çalışma İzinleri Değişiklik Yasası” üzerinde çalışılmaktadır. Bu değişiklikle, yabancılara 4 çalışma izni verilebilecek ve KKTC yurttaşlığının elde edilmesine ilişkin şartlar ağırlaştırılacaktır. KKTC yurttaşlığının alınabilmesi, diğer şartlarla birlikte öncelikli olarak 5 çalışma izni ve 6.’nın alınmış olması gerekmektedir.

1.14.5.2.Sayısal Veriler

KKTC Uyuşuna Geçen Vatandaşlarımızın Yıllar İtibariyle Sayısı

2011 – 2013 yılları itibarıyla

	2011	2012	2013	Açıklama
KKTC Vatandaşlığından T.C.	400	525	680	
T.C. Vatandaşlığından KKTC		2829	1945	1993 yılından 2012 Ocak ayına kadar olan sürede KKTC vatandaşlığına geçenlerin sayısı yaklaşık 5542 olmakla birlikte 2012 yılında başlanılan çalışmalar artarak devam etmiş ve 2013 seçim dönemine kadar bu sayı toplamda 7487 ye ulaşmıştır.
Haklarında ihraç kararı Alınanlar /Ol .01.2013- 31.12.2013			255	

Kaynak : Büyükelçilik Konsolosluk Şubesi/ KKTC İçişleri Bakanlığı

Bulunulan Ülke Uyuşuna Geçen Vatandaşlarımız ile Diğer Yabancıların Sayısal Mukayesesi

KKTC yurttaşlığını kazanan yabancıların başında ülkemiz vatandaşları gelmektedir. Bulgaristan ve Pakistan vatandaşlarının da yurttaşlık talepleri kısmen karşılanmış olsa da diğer ülke vatandaşlarının kayda değer bir başvurusunun bulunmamaktadır.

Vatandaşlarımız Arasında Örgütlenme

KKTC'ye göçmen veya işçi olarak gelip burada yerleşik hale geçmiş vatandaşlarımızdan pek çoğu siyasi niteliği de olan hemşerilik dernekleri kurarak örgütlenmişlerdir. Bunların dışında gaziler, göçmenler, emekli subaylar gibi vatandaşlarımız tarafından kurulan pek çok dernek faaliyet göstermektedir.

Vatandaşlarımızın Genel ve Yerel Yönetimlere Katılımlarıyla İlgili Sayısal Bilgiler

KKTC'de yerleşik duruma geçmiş, çift uyruklu vatandaşlarımızın çocuklarından genel seçimlere katılarak milletvekili/bakan olmuş iki vatandaşımız ayrıca, belediye başkanı seçilen veya belediye meclislerinde görev yapan vatandaşlarımız da bulunmaktadır. Yabancıların seçme ve seçilme hakkına sahip olmaması nedeniyle KKTC'de "çalışma izni" ile çalışan vatandaşlarımızın siyasi faaliyetlerin içinde yer almaları yasa gereği mümkün değildir.

1.14.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER

Sosyal Güvenlik Sözleşmesi 9 Mart 1987, Sosyal Güvenlik Ek Anlaşması 8 Ocak 1998, İşgücü Anlaşması 9 Mart 1987 ve İşbirliği Protokolü 30 Haziran 1999 tarihinde imzalanmıştır. Ayrıca mevcut Sosyal Güvenlik Anlaşması ile İşgücü Anlaşması'nın tadil çalışmaları sürdürülmektedir.

Bununla birlikte, 27-28 Haziran 2011 tarihlerinde Lefkoşa'da gerçekleştirilen Türkiye-KKTC Konsolosluk İstişareleri'nde, KKTC'deki idari kapasitenin artırılması ve iki ülke arasındaki çalışma ve sosyal güvenlik alanındaki sorunların daha etkin bir şekilde ele alınabilmesi için "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çalışma, Sosyal Güvenlik ve İstihdam Alanlarında İşbirliği Anlaşması" taslağı üzerinde mutabakat sağlanmış olup, imzaya hazır hale getirilmiştir.

1.15. AZERBAJYCAN

1.15.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

Genel, Yabancı ve Türk Nüfus

31.12.2013 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Toplam Yabancı	Türk
Erkek	4.713.500		12.767
Kadın	4.763.600		2.769
Toplam	9.477.100	43876	15.536

Kaynak: A.C. Devlet Migrasiya (Göç) Hizmeti

Azerbaycan'da çalışma izninden muaf, kendi nam ve hesabına çalışan, işveren vb. gerekçelerle oturum alarak çalışan vatandaşlarımızın yanı sıra, muhtelif sebeplerle ülkede bulunan vatandaşlarımızın sayısı da dikkate alındığında Azerbaycan'daki toplam Türk nüfusun 25.000 civarında olduğu tahmin edilmektedir.

Vatandaşlarımızın Diğer Yabancılarla Sayısal Mukayesesi

2012 yılında Azerbaycan'da toplam 11.970 yabancıya çalışma izni verilmiş olup, bunlardan 6.708'i Türk vatandaşdır.

Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

31.12.2013 tarihi itibarıyla

Doğan	Ölen	Evlenen
438	33	6

Kaynak: T.C. Bakü Büyükelçiliği Konsolosluk Kayıtları

1.15.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

Meslek standartları projesi

Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı'nın Dünya Bankası ile ortak gerçekleştirdiği "Sosyal Güvenliğin Kalkınması Projesi" kapsamında yapılan çalışmalar sonucunda

200 meslek standardı hazırlanmıştır. Bu standartların hazırlanmasında temel amaç ülkenin ekonomik kalkınması ortamında uluslararası taleplere uygun rekabet edebilen personelin yetiştirilmesidir. Halihazırda İSCO88/08'e uygun olarak geliştirilmiş meslek standartları ve ilgili eğitim standartları gelişmiş ülkelerin tamamında ve gelişmekte olan ülkelerin bir çoğunda uygulanmakta ve bu standartlar hem devlet, hem işveren, hem de işçiler için oldukça önemlidir. Anılan proje kapsamında aynı zamanda 100 eğitim standardının, 200 standart doğrultusunda değerlendirme yönteminin, mesleki sınıflandırmanın İSCO88/08'e uyumlaştırılması amacıyla öneriler ve Meslek Standartları Merkezi'nin oluşturulması için yasal-kurumsal altyapının hazırlanması öngörülmektedir. Yakın zamanlarda ise Azerbaycan'da işgücü piyasası kalitesinin yükseltilmesini teminen kurumsal altyapının iyileştirilmesi için İşgücü Kaynaklarının Gelişimi Ajansı oluşturulacaktır.

1.15.2.1.Sayısal Veriler

Aktif nüfus/işgücü sayıları

31.12.2013 tarihi itibarıyla

	Kadın	Erkek	Toplam
	Sayı	Sayı	Sayı
Ülke Geneli (Çalışabilir nüfus)	2.431.235	2.326.565	4.757.800
Ülke Geneli (Çalışan nüfus)	2.332.939	2.188.261	4.521.200

Kaynak: A.C. Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

Vatandaşlarımıza İlişkin Genel Bilgiler

31.12.2012 tarihi itibarıyla

Çalışma izni verilen vatandaşlarımızın sayısı	6.708
Türk öğrenci sayısı	4.444
Oturma iznine sahip vatandaşlarımızın sayısı	14.787
Diğer (tahmini)	10.000
Toplam vatandaş sayımız	24.787

Çalışan Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

01.01.2006 tarihinden 31.12.2012 tarihine kadar bireysel kayıt sisteminde kayıtlı sigortalı çalışan vatandaşlarımızın toplam sayısı 8.021 kişidir. Bu vatandaşlarımızın toplam sayısı ve yaş gruplarına göre dağılımı: (Belirtilen yıllar arasındaki toplam sayı verilmektedir)

01.01.2006 - 31.12.2012 yılları arası

Yaş grupları	Kişi sayıları
30 yaşına kadar	1.277
31-40 yaş arası	3.242
41-50 yaş arası	2.274
51-60 yaş arası	973
61 yaş üstü	255
Toplam	8.021

Kaynak: A.C. Devlet Sosyal Müdafaa Fonu

Çalışan Vatandaşlarımızın Çalışma Dairelerine / Bölgelere / İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

Azerbaycan'da bulunan vatandaşlarımızın %80'den fazlası Bakü ve çevresinde çalışmaktadır.

Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

01.10.2011 tarihi itibarıyla Azerbaycan'da çalışan vatandaşlarımızın iş kollarına göre dağılımı

İşkolları	Kişi
İnşaat	2.962
İmalat Sanayi	368
Eğitim	248
Madencilik sanayi	223
Toptan ve perakende ticaret; otomobil ve motosiklet tamiri	221
Turizm	100
Diğer	396
Toplam	4.518

Kaynak: A.C. Devlet İstatistik Komitesi

Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

Yabancıların Azerbaycan'da kendi nam ve hesabına çalışmaları hususunda, kanuni hiçbir kısıtlama bulunmamaktadır. Bu nedenle, sermayeden çok mesleki beceriyi gerektiren küçük ve orta ölçekli hizmet sektöründe faaliyet gösteren lokanta, mobilya, otomobil tamirhanesi, market, berber, kasap, PVC profil imalatı, değirmen, kahvehane vb. birçok işyeri Türk vatandaşları tarafından işletilmektedir.

Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

Azerbaycan'da 2012 yılında ücretli çalışan işçilerin ortalama aylık ücretleri bir önceki yıla oranla % 9 artarak 396 AZN'ye yükseltilmiştir.

Madencilik, maliye, sigortacılık, mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, enformasyon, iletişim faaliyetleri ile inşaat sektöründe çalışan işçilere yüksek ortalama aylık ücret ödenmektedir.

Azerbaycan'da yıllara göre asgari ücret miktarları:

1 Ocak 2007 tarihinden itibaren	40 AZN
1 Şubat 2007 tarihinden itibaren	50 AZN
1 Ocak 2008 tarihinden itibaren	60 AZN
1 Eylül 2008 tarihinden itibaren	75 AZN
1 Eylül 2010 tarihinden itibaren	85 AZN
1 Aralık 2011 tarihinden itibaren	93,5 AZN

Not: 26.11.2013 itibarıyla 1 AZN = 2,55 TL, 1,27 \$'dır.

Azerbaycan'da işkollarına göre ortalama aylık işçi ücretleri:

31.12.2013 tarihi itibarıyla

İşkolları	Aylık Asgari Ücret	Orta. Üc. AZN
Ortalama	105	423
Madencilik sanayi		1.516,3
Maliye ve sigorta faaliyeti		1.126,4
Enformasyon ve iletişim		675,4
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyet		667,1
İnşaat		625,5
Kamusal ve yardımcı hizmetlerin verilmesi		566,5
Nakliyat ve ambar işletmesi		536,2
Elektrik enerjisi, gaz, buhar vb. teçhizat		467,2
Devlet yönetimi ve savunma, sosyal güvenlik		454,3
Turistlerin yerleştirilmesi ve içtimai iâşe		444,4
İmalat Sanayi		438,5
Diğer alanlardaki hizmetler		368,4
Ticaret; nakliyat araçlarının tamiri		361,9
Su teçhizatı; kirli su ve atık arıtma		319,4
Gayri menkul ile ilgili işlemler		293,9
Eğitim		290,5
Dinlenme, eğlence ve güzel sanatlar alanında faaliyet		218,8
Tarım/hayvancılık, ormancılık ve balıkçılık		217,9
Sağlık ve sosyal hizmetler		181,6

Kaynak: A.C. Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

Azerbaycan'da 2013 yılı sonu itibarıyla çalışabilir nüfus 4.757.800 kişi olup, nüfusun %50,2'sini oluşturmaktadır. Bunların 4.521.200'ü çalışan, 236.600'ü işsiz nüfustur (ILO metodolojisine uygun). 2013 yılı sonu itibarıyla resmi işsiz statüsü alanların sayısı (istihdam kurumuna kayıtlı) 36.200'dür. Buna göre, kayıtlı işsizlik oranı %0,76'dır. Genel işsizlik oranı ise %4,97'dir.

İşsiz Sayıları

ILO metodolojisine uygun

31.12.2013 tarihi itibarıyla

	Kadın	Erkek	Toplam
	Sayı	Sayı	Sayı
Ülke Geneli (A.C. vatandaşı)	138.304	98.296	236.600

Kaynak: A.C. Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

İstihdama İlişkin Bilgiler

31.12.2013 tarihi itibarıyla

Çalışabilir Nüfus	4.757.800
Çalışan Nüfus	4.521.200
İşsiz Sayısı	236.600
Kayıtlı İşsiz Sayısı	36.200
İşsizlik Oranı %	4,97
Resmi İşsizlik Oranı %	0,76

Kaynak: A.C. Devlet İstatistik Komitesi

1.15.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR

1.15.3.1.Sayısal Veriler

Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Emekli maaşlarının bağlanması ve ödenmesi işlemleri Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Sosyal Müdafaa Fonu tarafından, sosyal ödenek ve yardımların bağlanması fonksiyonu ise Azerbaycan Cumhuriyeti Emek ve Ahalinin Sosyal Müdafaası Bakanlığınca yürütülmektedir. “Sosyal Ödenekler Hakkında” Azerbaycan Cumhuriyeti Kanununa göre, Azerbaycan Cumhuriyetinin vatandaşları bu Kanunla belirlenmiş şartlarla ve şekilde aylık ve bir defalık yardım almak hakkına sahiptirler.

Emekli maaşlarının taban seviyesi A.C. Cumhurbaşkanı tarafından belirlenmekte olup, yaşa göre emekli maaşının taban seviyesi 01 Eylül 2013 tarihinden itibaren 100 AZN olarak belirlenmiştir.

Sosyal Yardımlar

Azerbaycan Cumhurbaşkanınının 29.08.2013 tarihli Kararıyla, sosyal yardımların miktarı 01 Eylül 2013 tarihinden geçerli olmak üzere aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

Aylık yardımlar:

- Yaşa göre yardım	60 AZN
- Malullük yardımı:	
I derece malullere	67 AZN
II derece malullere	50 AZN
III derece malullere	43 AZN
- Savaş malullerine yardım	
I derece malullere	83 AZN
II derece malullere	66 AZN
III derece malullere	60 AZN
- Askeri görev malullerine yardım	
I derece malullere	77 AZN
II derece malullere	66 AZN
III derece malullere	50 AZN
- Sağlık yönünden kısıtlı 18 yaşından küçük çocuklara	67 AZN
- Aile reisini kaybedenlere	55 AZN
- Velilerini kaybetmiş ve veli himayesinden mahrum kalmış çocukların kayyumlarına	50 AZN
- Bir yaşından küçük çocuğu olan düşük gelirli ailelere	45 AZN
- Şehit çocuklarına	17 AZN
- Savaş gazileri ve malulleri ile Çernobıl kazası malullerinin çocuklarına	12 AZN

Bir defalık yardımlar:

- Doğum yardımı	90 AZN
- Defin yardımı	120 AZN
- Radyasyon kazazedelerine yıllık tedavi yardımı	195 AZN

Ayrıca, 2006 yılının Temmuz ayından itibaren “yardıma muhtaç vatandaşlara devlet sosyal yardımı” (“ünvanlı devlet sosyal yardımı”) sisteminin hayata geçirilmesine başlanmıştır. 2013 yılında 141.100 aileye (615.200 kişiye) devlet sosyal yardım aylığı bağlanmıştır. Yıl içinde 316.800 kişiye sosyal yardım, 35.200 kişiye özel statülü / üstün hizmetler karşılığı aylık ödenmiş, 123.800 kişiye bir defaya mahsus yardım yapılmıştır.

Çocuk Parasına İlişkin Veriler

2013 yılı itibarıyla

	Çocuk parası alan anne sayısı	Çocuk parası alan çocuk sayısı	Bir çocuk için ödenen bir defalık yardım miktarı AZN
Yeni doğmuş çocuğa ödenen yardım	101.657	107.869	90

Kaynak: A.C. Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

2013 yılı itibarıyla

	Çocuk parası alan aile sayısı	Çocuk parası alan çocuk sayısı	Bir çocuk için ödenen aylık miktar AZN
Şehit ailelerinin çocukları	40	57	17
Savaş malullerinin çocukları	8874	17968	12
I ve II derece Çernobil NES malullerinin çocukları	814	1209	12
Sürekli askeri hizmet yapanların çocukları	186	221	55
1 yaşından küçük çocuğu olan az gelirli aileler	6700	6775	45
5'ten çok çocuğu olan aileler	645	2652	30

Kaynak: A.C. Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

Sosyal Yardımlar

2013 yılı itibarıyla

Sosyal Yardım Türü	Faydalanan Kişi Sayısı			Toplam Tutar - AZN
	Genel	Yabancı	Türk	
Ünvanlı (yardıma muhtaç vatandaşlara) sosyal yardım	625.808	-	-	17.992.990

Kaynak: A.C. Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı

Aylık yardımlar:

2012 itibarıyla

Yardımanın türü:	miktarı (AZN)
Yaşa göre yardım	55,0
Malullük yardımı: I derece malullere	60,5
II derece malullere	44,0
III derece malullere	38,5
Savaş gazilerine yardım	33,0
Yetim aylığı	45,0
Sağlık imkanları kısıtlı 18 yaşından küçük çocuklara yardım	60,5
Aile reisini kaybetmeye göre yardım	49,5
Bir yaşından küçük çocuğu olan düşük gelirli ailelere yardım	40,0
Şehit çocuklarına yardım	15,0

Bir defalık yardımlar:

Doğum yardımı	82,5 AZN
Defin yardımı	110,0 AZN

Ayrıca, 2006 yılının Temmuz ayından itibaren “yardıma muhtaç vatandaşlara devlet sosyal yardımı” (“ünvanlı devlet sosyal yardımı”) sistemi hayata geçirilmiştir. 01.02.2012 tarihi itibarıyla 123.328 aileye (550.042 kişiye) devlet sosyal yardım aylığı bağlanmış, kişi başına ayda 23,42 AZN (aile başına ortalama 104,47 AZN) ödenmiştir.

2013 yılında 141.100 aileye (615.200 kişiye) devlet sosyal yardım aylığı bağlanmıştır. Yıl içinde 316.800 kişiye sosyal yardım, 35.200 kişiye özel statülü / üstün hizmetler karşılığı aylık ödenmiş, 123.800 kişiye bir defaya mahsus yardım yapılmıştır.

Sosyal Sigortalar

Zorunlu Devlet Sosyal Sigortasında sigorta primi, ödenen ücrete göre belirlenmektedir. Çalışanların sigorta priminin %22'si işveren, % 3'ü çalışan tarafından ödenmekte olup, işçi ve işverenin ödedikleri primlerin toplamı %25'tir. Bu sigorta primi sadece uzun vadeli sigorta kolunu kapsamaktadır.

Maluliyet, Yaşlılık, Dul ve Yetim Aylığı Alanların Sayısı

Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Sosyal Müdafaa Fonu verilerine göre, 2013 yılı sonu itibarıyla ülkede 2.691.357 sigortalı, 1.277.053 emekli bulunmaktadır. Bunlardan 791.263 kişi yaşlılık, 349.095 kişi malullük, 136.695 kişi ise dul-yetim aylığı almaktadırlar. 2013 yılı ortalama aylık emekli maaşı 170,5 AZN civarındadır (ortalama aylık ücretin %40,3'ü).

Emekli maaşlarının taban seviyesi Cumhurbaşkanı tarafından belirlenmektedir. Yaşa göre emekli maaşının taban seviyesi 01 Eylül 2010 tarihinden itibaren 85 AZN olarak belirlenmiştir. 2012 yılında Ortalama aylık emekli maaşı miktarı 152 AZN olmuş, bu da ortalama aylık ücretin %38'dir.

Azerbaycan vatandaşları, Sosyal Ödenekler Hakkında Kanun uyarınca aylık ve/veya bir defalık yardım alma hakkına sahiptirler.

Sigorta Kolları İtibariyle Ödenek Alanların Sayısı

31.12.2013 tarihi itibarıyla

Sigorta kolları ve rejimleri	Yararlananların sayısı	Toplam ödenek AZN
	Genel	Genel
Bağımlı Çalışan	*1.277.053	2.403.300.000
Yaşlılık	791.263	
Maluliyet	349.095	
Ölüm (Dul, Yetim)	136.695	

Kaynak: A.C. Devlet Sosyal Müdafaa Fonu

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik ödeneği aylık minimum 55 AZN, maksimum, 423 AZN'dir. 2013 yılı için ortalama işsizlik ödeneği 268,5 AZN olmuştur. İşsizlik ödeneğinin süresi 12 aylık dönem içinde 26 takvim haftasından çok olamaz.

1- Hiç çalışmayanlar:

Hiç çalışmayanların işsizlik yardımlarından yararlanabilmeleri için Azerbaycan İstihdam Kurumundan işsizlik statüsü almaları gerekmektedir. İşsiz statüsü alanlara Bakanlar Kurulu Kararıyla belirlenmiş olan aylık ödenmektedir.

2- İşini kaybedenler:

İstihdam Kanunu gereğince (24. ve 25. maddeler) işsizlik statüsü alan kişilere, işsizliğin vuku bulmasından önceki 12 aylık dönemde, 26 haftadan az olmayan süre ile ücretli bir işte çalıştığı durumda, son çalıştığı işyerinde aldığı son 12 aylık ücret ortalamasının %70'ini ve ülke genelindeki ortalama ücret düzeyini geçmeyecek şekilde aylık bağlanmaktadır.

Zorunlu Devlet Sosyal Sigorta Prim Miktarları ve Sigorta Kapsamındaki Nüfus

Zorunlu sigorta primi gelire göre belirlenmektedir. Çalışanların sigorta priminin % 22'si işveren, % 3'ü çalışan tarafından ödenmekte olup, toplam prim miktarı % 25'tir. Bu sigorta primi sadece uzun vadeli sigorta kollarını kapsamaktadır.

Çalışan Nüfus	4.445.300
Sigortalı Sayısı	2.266.074
Emekli Sayısı	1.272.136
Sigortalı Kayıtlılık Oranı %	*51
Kayıtdışılık Oranı %	49
Aktif/Pasif Oranı %	**1,78
Sigorta Kapsama Oranı %	***37,8

* Sigortalı sayısı / Çalışan sayısı

** Sigortalı sayısı / Emekli sayısı

*** (Sigortalı s. + Emekli s.) / Toplam Nüfus

1.15.3.2.Mevzuat Değişiklikleri ve Önemli Yargı Kararları

Emekli maaşlarının enflasyon oranına uygun indeksleştirilmesi

Azerbaycan'da emekli maaşlarının miktarı tüketim fiyatları endeksinin yıllık seviyesine (enflasyon oranı) uygun olarak güncellenmektedir. Tüketim fiyatları endeksi bir önceki yıla oranla %1,1 olarak açıklanmıştır.

Sigortalı günlerin hesaplatılmasına ilişkin kanun değişikliği

A.C. Milli Meclisince 30.04.2013 tarihinde kabul edilen "Emekli aylıkları hakkında" A.C. Kanununda değişiklik yapılmasına ilişkin A.C Kanunu 29.05.2013 tarihinde A.C. Cumhurbaşkanınca onaylanarak yayınlanmıştır. Değişikliğe göre, sözkonusu kanuna aşağıdaki içerikte 31.2-1 maddesi ilave edilmiştir:

"31.2-1. Sigortalıların emek kitapçığı doğrultusunda 01.01.2006 tarihine kadar olan döneme ait çalışma süresi devlet arşivinin yazılarıyla onaylandığı takdirde bu Kanunun 31.2. maddesinde belirtilen belgeler, onların emekli aylıklarını bağlayan kuruma dahil olduğu gün incelenerek, sigortalıya emekli aylığı bağlanır."

Sigortalı günlerin hesaplatılmasına ilişkin duyuru

A.C. Devlet Sosyal Müdafaa Fondu (DSMF) 01.01.2006 tarihine kadarki çalışma sürelerine ilişkin bilgileri takdim etmeleri için 22.05.2013 tarihinde duyuru yapmıştır. DSMF vatandaşlardan kendilerinin 01.01.2006 tarihine kadarki çalışma sürelerine ilişkin bilgileri Fondun ilgili birimlerine takdim etmelerini istemiştir.

Asgari ücret, emekli aylığı miktarı ve bazı sosyal yardımların artırılmasına ilişkin karar

A.C. Cumhurbaşkanınının 22-31 Ağustos 2013 tarihlerindeki çeşitli kararlarıyla 01.09.2013 tarihinden geçerli olmak kaydıyla;

- Birbuçuk yaşa kadar çocuk bakımı için kısmen ücretli sosyal izinde olanlara verilen aylık ödenek miktarı 30 AZN, birbuçuk yaştan üç yaşa kadar çocuk bakımı için ise sözkonusu ödeneğin miktarı 15 AZN olarak belirlenmiştir.

- Emekli aylıkların taban seviyesi 85 AZN'den 100 AZN'ye çıkarılmıştır.
- Asgari ücret 93,5 AZN'den 105 AZN'ye çıkarılmıştır.
- Savaş malullerine verilen Cumhurbaşkanı sosyal yardım aylığı I, II ve III derece savaş malullerine sırasıyla 110 AZN, 85 AZN ve 60 AZN belirlenmiştir.
- Şehit ailesine verilen Cumhurbaşkanı sosyal yardım aylığı 200 AZN belirlenmiştir.
- Milli Kahraman adı kazanmış şahıslara verilen Cumhurbaşkanı sosyal yardım aylığı 1000 AZN belirlenmiştir.

1.15.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

Azerbaycan'da eğitim sistemi milli, manevi ve beşeri değerlere dayanmakta ve Bologna sürecinde yakından iştirak etmekle uluslararası eğitim sistemine entegrasyon yolu ile gelişmektedir. Yapılan reformlarla eğitim düzeyi her yıl daha da artmaktadır.

31.12.2013 tarihi itibarıyla Azerbaycan'da faaliyet gösteren 1637 devlet ve 40 özel okul öncesi eğitim müessesinde (anaokulu) 112 bin çocuk ve ya 1-5 yaş çocukların % 15'i eğitim almaktadır. 2013-2014 eğitim yılı başında 4477 devlet ve 28 özel okulda 1,3 milyon öğrenci eğitim görmüştür. Bundan ilave, özürlü 6352 çocuğun eğitim gördüğü 17 okul ve ya okullarda özel sınıflar faaliyet göstermiştir. 2013 yılında okullar (lise) 88,4 bin mezun vermiştir. 2013-2014 eğitim yılı başında ülkede faaliyet gösteren 58 ihtisas lisesinde 63,3 bin öğrenci eğitim almıştır.

37 devlet ve 15 özel yüksek öğrenim müessesesinde 151,3 bin kişi eğitim görmüştür. 2013 yılında yüksek öğrenim müesseselerini 35,4 bin kişi kazanmıştır. Üniversitelerde yerli öğrencilerin yanı sıra 54 ülkeden 4374 yabancı öğrenci de eğitim görmektedir. Yabancı öğrencilerde çoğunluk Türkiye (2013-2014 eğitim yılı başında kayıtlı 2638 Türk öğrenci, 25.02.2014 tarihi itibarıyla kayırlı Türk öğrenci sayısı 2515), İran, Gürcistan, Rusya, Türkmenistan, Çin ve Irak öğrencilerindedir.

2013-2014 yılı başında devlet burslusu olarak yurt dışında yüksek öğrenim gören Azerbaycanlı sayısı 3035 olmuştur.

Kaynak: A.C. Devlet İstatistik Komitesi

1.15.4.1.Sayısal Veriler

Okula Devam Eden Türk Öğrenci ve Öğretmen Sayısı

Türk Öğrenci Sayısı (2012-2013 öğretim yılı)

Okul Düzeyi	T.C. vatandaşı öğrenci sayısı
İlk-Orta-Lise	1.429
Yüksek Öğrenim	3.015
Toplam	4.444

Türk Öğretmen Sayısı (2012-2013 öğretim yılı)

Fen	Öğretmen sayısı
Türkçe ve edebiyat	29
Din kültürü ve ahlak bilgisi	5
Toplam	34

Kaynak: T.C. Bakü Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği Kayıtları

T.C. Bakü Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği Sorumluluğu Altında Faaliyet Gösteren

Resmi Eğitim Kurumları:

2013 yılı sonu

	Türk Öğr.	Azeri Öğr.	Toplam
Bakü Türk İlkokulu	560	-	560
Bakü Türk Ortaokulu	368	21	389
Bakü Türk Anadolu Lisesi	211	244	455
Türkiye Türkçesi Eğitim Öğretim Merkezi (TÖMER)	-	266	266
Toplam	1139	531	1670

Vakıflara Bağlı Olarak Faaliyet Gösteren Eğitim Kurumları:

	Türk Öğr.	Azeri Öğr.	Toplam
Türkiye Diyanet V. Bakü Türk Lisesi	--	810	810
Türk Dünyası Araştır. V. Bakü Atatürk Lisesi	11	505	516
Toplam	11	1315	1326

Özel Eğitim Kurumları:**Orta Eğitim**

	Türk Öğr.	Azeri Öğr.	Toplam
Bakü Özel Kafkas İlköğretim Okulu	328	0	328
Bakü Özel Türk Lisesi	21	587	609(1 diğer)
Bakü Özel Türk Lisesi Ağdaş Şubesi	1	241	242
Bakü Özel Türk Lisesi Mingçevir Şubesi	0	272	272
Bakü Özel Türk Lisesi Guba Şubesi	0	305	305
Bakü Özel Türk Lisesi Lenkeran Şubesi	0	262	262
Bakü Özel Türk Lisesi Şirvan Şubesi	1	276	277
Bakü Özel Türk Lisesi Dede Korkut Şubesi	10	312	322
Şeki Azerbaycan-Türkiye Özel Lisesi	0	183	183
Sumgayıt Özel Türk Lisesi	2	288	290
Gence Azerbaycan- Türkiye Özel Lisesi	1	309	310
Kafkas Azerbaycan- Türkiye Özel Gimnaziyası	7	707	714
	371	3742	4114

Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

25.02.2014 tarihi itibariyle

AZERBAYCAN ÜNİVERSİTELERİNE KAYITLI TÜRK ÖĞRENCİLER

SIRA NO	ÜNİVERSİTENİN ADI	ÖĞRENCİ SAYISI
1	BAKÜ DEVLET ÜNİVERSİTESİ	516
2	AZERBAYCAN İKTİSAT ÜNİVERSİTESİ	417
3	AZERBAYCAN MİMARLIK VE İNŞAAT ÜNİVERSİTESİ	123
4	AZERBAYCAN TIP ÜNİVERSİTESİ	78
5	KAFKAS ÜNİVERSİTESİ	278
6	AZERBAYCAN TEKNİK ÜNİVERSİTESİ	391
7	AZERBAYCAN DİLLER ÜNİVERSİTESİ	73
8	AZERBAYCAN NEFT AKADEMİSİ	41
9	AZERBAYCAN PEDAGOJİ ÜNİVERSİTESİ	149
10	BAKÜ SLAVYAN ÜNİVERSİTESİ	65
11	AZERBAYCAN MEDENİYYET VE İNCESANAT ÜNİVERSİTESİ	44
12	SUMGAYIT DEVLET ÜNİVERSİTESİ	286
13	DİĞER	54
	TOPLAM	2515

Mesleki Eğitim Görenlerin Sayısı

(Meslek Lisesine devam edenler ile İşletmelerde Mesleki Eğitim görenler)

Eğitim Yılı	Genel	Yabancı	Türk
2010	25562		
2011	27330		
2012	28993		
2013	30664		

Kaynak: A.C. Devlet İstatistik Komitesi

1.15.5. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER

İşbirliği Protokolü ve İşbirliği Anlaşması

Bakanlığımız ile Azerbaycan Cumhuriyeti Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı arasında 15 Aralık 1995 tarihinde İşbirliği Protokolü, 5 Mayıs 1997 tarihinde ise Bakanlıklararası İşbirliği Anlaşması imzalanmıştır.

Söz konusu Anlaşma'nın günümüz şartlarına uygun hale getirilmesi amacıyla "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çalışma, Sosyal Güvenlik ve İstihdam Alanlarında İşbirliği Anlaşması" 13 Kasım 2013 tarihinde Ankara'da imzalanmış olup, yürürlüğe girmesi halinde 5 Mayıs 1997 tarihinde imzalanan Anlaşma yürürlükten kalkacaktır.

Sosyal Güvenlik Sözleşmesi

17 Temmuz 1998 tarihinde Ankara'da imzalanan Türkiye-Azerbaycan Sosyal Güvenlik Sözleşmesi 9 Ağustos 2001 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

İdari Anlaşma

İki ülke arasında mevcut Sosyal Güvenlik Sözleşmesi'nin Uygulanmasına İlişkin İdari Anlaşma 6 Mayıs 2004 tarihinde Bakü'de imzalanmıştır.

Ek Sözleşme ve Ek İdari Anlaşma

Ülkemiz açısından, 1 Haziran 2000 tarihinde 4447 sayılı Kanunla yürürlüğe konulan işsizlik sigortasının mütekabiliyet esasları çerçevesinde, iki ülke arasında 1998 yılında akdedilmiş Sosyal Güvenlik Sözleşmesi'ne ve bu Sözleşme'nin uygulanmasına ilişkin İdari Anlaşma'ya dahil edilmesini sağlayan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 17 Temmuz 1998 tarihinde Ankara'da imzalanan Sosyal Güvenlik Sözleşmesi'nin Revizyonu ile İlgili Ek Sözleşme" ve Ek İdari Anlaşma 18 Eylül 2006 tarihinde Bakü'de imzalanmıştır.

İmzalanan Ek Sözleşme ile mevcut sözleşmeye işsizlik sigortası da dahil edilmiş, işsizlik yardımlarına hak kazanmak için her iki ülkede geçen sigortalı hizmet sürelerinin birleştirilmesi ve

her iki ülke vatandaşlarına karşılıklılık (mütekabiliyet) ilkesi çerçevesinde işsizlik yardımlarından yararlanma imkanı sağlanmıştır.

Ayrıca, Türkiye-Azerbaycan Sosyal Güvenlik Sözleşmesi'nin imzalanmasından sonra Azerbaycan'da çalışma hayatı ve sosyal güvenlik sisteminde gerçekleştirilen düzenlemeler neticesinde anılan ülke kanunlarında meydana gelen isim değişiklikleri de yine ek sözleşme ile güncellenmiştir.

İşgücü Anlaşması

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücünün Karşılıklı İstihdamına Dair Anlaşma” 13 Kasım 2013 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Türkiye-Azerbaycan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ortak Daimi Komisyonu

Bakanlığımız ile Azerbaycan Cumhuriyeti Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı arasında 5 Mayıs 1997 tarihinde Ankara'da Bakanlıklararası İşbirliği Anlaşması imzalanmıştır.

Azerbaycan heyetinin 2002 yılında ülkemize yaptığı gayri resmi ziyaret sırasında Bakanlıklar arasında mevcut İşbirliği Anlaşması'na işlerlik kazandırılması amacıyla Bakanlığımız ile Azerbaycan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı arasında “Türkiye-Azerbaycan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ortak Daimi Komisyonu” kurulması ve bir an önce faaliyetlerine başlaması kararlaştırılmış olup, 2004 yılından bu yana yapılan Ortak Daimi Komisyon Toplantılarının yedincisi 12 Temmuz 2012'de Bakü'de gerçekleştirilmiştir.

1.15.6. DİĞER ÖNEMLİ GELİŞMELER

Türk Şirketleriyle İlgili Sayısal Bilgiler

Faal Durumda Olan Türk Şirketlerinin Sayısı, Faaliyet Alanı ve Bölgelere Göre Dağılımı

Azerbaycan'da 2012 yılında vatandaşlarımızın sahip/ortak olduğu ve faaliyette bulunan tüzel kişi şirket sayısı 1220, gerçek kişi şahıs şirketi sayısı 465 olmak üzere, toplam da 1685'tir. Azerbaycan'da faaliyet gösteren iki Türk işveren kuruluşlarından, TÜSİAB'ın (Türk Sanayici ve İşadamları Beynelhalk Cemiyeti) 253, ATİB'in (Azerbaycan Türkiye İşadamları Birliği) 88 faal üyesi vardır.

Azerbaycan Ekonomisinin Genel Durumu

Azerbaycan ekonomisi, devletin halen ciddi bir ağırlığa sahip olduğu ve planlı ekonomiden pazar ekonomisine geçiş sürecinde olan bir yapıya sahiptir. Ülkenin ekonomik açıdan en büyük zenginlikleri büyük petrol ve doğalgaz yatakları, tarıma elverişli topraklar ve SSCB döneminden miras kalan sanayi tesisleri ile sanayi altyapısıdır.

Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra ciddi bir daralma yaşayan Azerbaycan ekonomisine Ermenistan ile yapılan savaş ağır darbe vurmuştur.

Bağımsızlığın ilan edildiği 1991 yılından 1995'e kadar olan sürede % 60'lık bir daralma yaşanan ekonomide, Sovyetler Birliği dönemindeki pazarlarını ve devlet teşviklerini kaybetmiş olan plastik, kimyasallar ve imalat gibi birçok sektör yok olma seviyesine gelmiştir. Diğer taraftan tarım sektörünün ülke ekonomisindeki ağırlığı hızlı bir düşüş eğilimine girmiştir.

İlerleyen yıllarda enerji sektöründe kaydedilen büyüme sayesinde Azerbaycan ekonomisi yükselişe geçmiştir. Halen petrol ve doğalgaz sektörleri ülkedeki ekonomik büyümenin motoru olduğu gibi, yabancı sermayenin büyük bir kısmı bu sektörlerle gelmekte, ihracatın % 90'ını bu sektörler gerçekleştirmekte, kamu gelirlerinin büyük bir kısmı bu sektörlerden kaynaklanmakta ve döviz rezervlerindeki artış da yine bu sektörler vasıtasıyla sağlanmaktadır.

Son yıllarda küresel piyasalarda petrol ve doğalgaz piyasalarında fiyatların yükselmiş olması Azerbaycan'a büyük fayda sağlamıştır. Ancak tek bir sektöre aşırı derecede bağımlılık, Azerbaycan ekonomisini küresel piyasalardaki fiyat dalgalanmalarına karşı kırılgan hale getirmiştir. Bunu önlemek amacıyla Azerbaycan hükümeti, enerji dışındaki sektörlerin geliştirilmesi ve ekonomik yapının çeşitlendirilmesine öncelik vermektedir.

Son dönemlerde Azerbaycan'ın mali politikaları tamamıyla petrol sektöründeki büyüme ile desteklenerek, bu çerçevede altyapının geliştirilmesi, kamu maaşlarının ve sosyal güvenlik ödemelerinin artırılması, sağlık ve eğitim alanlarına yatırım yapılması gibi hedefler doğrultusunda daha fazla kaynak ayrılmaktadır.

Küresel krizin etkilerinin görüldüğü 2009 yılında dünyada GSYİH’de en çok büyüyen ülke % 9,3 ile Azerbaycan olmuştur. 2010 yılında Azerbaycan’ın büyüme oranı % 4,2 olarak gerçekleşmiştir. 2011 yılında ekonomi yavaşlamış ve sadece 0,2 oranında büyüme göstermiştir.

2000-2009 yılları arasında GSYİH’deki artış yıllık ortalama % 15,9 olmuş, 2009 yılında 43,1 milyar dolar olan GSYİH, 2010 yılında yaklaşık 50,2 milyar dolara ulaşmış, 2011 yılında ise 63 milyar dolar olmuştur. Azerbaycan’da 2012 yılında GSYİH bir önceki yıla göre %2,2 oranında artmış olup, 68,7 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

2009 yılında % 6,1 seviyesinde olan işsizlik oranı, 2010 yılında % 5,63 olarak gerçekleşirken, 2011 yılında % 5,5, 2012 yılında % 5.19 olarak gerçekleşmiştir. 2010 yılında kişi başına düşen milli gelir 2009 yılına göre % 17 oranında artışla 5.640 dolar olarak kaydedilirken, 2011 yılında bu rakam 7.003 dolar olurken 2012 yılında 7.544 dolar olmuştur.

İnşaat sektörü; reel sanayi üretiminin hızla düşmesine rağmen konut inşası, kırsal altyapı çalışmaları ve ulaşım altyapısının iyileştirilmesi nedeniyle son yıllarda reel anlamda çok hızlı büyüme kaydetmiştir.

Hizmet sektörü de ulaşım ve iletişim alanlarında yaşanan gelişmeler nedeniyle hızlı bir şekilde büyümüştür. Milli gelirin %19,3’ünü teşkil eden bankacılık sektörü, tüm sanayi varlığının yarısından fazlasını oluşturan iki devlet bankası tarafından yönetilmektedir.

1.16. TÜRKMENİSTAN

1.16.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

Genel ve Türk Nüfus

31.12.2013 tarihi itibarıyla

Cinsiyet	Genel	Türk
Erkek	2,55 milyon	8.963
Kadın	2,63 milyon	1.365
Toplam	5,18 milyon	10.328

Kaynak: Büyükelçilik, Diğer Müşavirlikler, Türkmenistan Makamları ve DEİK

Vatandaşlarımızın Cinsiyetlerine ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2013 tarihi itibarıyla

	0 – 15	16 – 25	26 – 65	65 yaş üstü	Toplam
Erkek	365	141	8.456	1	8.963
Kadın	337	83	945		1.365
Toplam	702	224	9.401	1	10.328

Kaynak: : Büyükelçilik, Diğer Müşavirlikler, Türkmenistan Makamları ve DEİK

(Yaş gruplandırmaları alınan istatistik kaynağına göre değişebilir.)

Vatandaşlarımızın İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

31.12.2013 tarihi itibarıyla

İdari Yapılanma	Erkek	Kadın	Toplam
Aşgabat	5.625	1.150	6.775
Ahal Vilayeti	480		480
Balkan Vilayeti	1.118	15	1.133
Daşoğuz Vilayeti	140		140
Lebap Vilayeti	200		200
Mari Vilayeti	1400	200	1600
Genel Toplam	8.963	1.365	10.328

Kaynak: Büyükelçilik, Diğer Müşavirlikler, Türkmenistan Makamları ve DEİK

Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

31.12.2012 tarihi itibarıyla

Doğum/Ölüm		Evlenen	
Doğan	Ölen	Türk – Türk	Türk – Yabancı
208	63	1	330

1.16.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

1.16.2.1.Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Türkmenistan’da sürekli ikamet eden yabancı ülke vatandaşları, işletme, müessese ve kuruluşlarda memur veya işçi olarak çalışabilmekte, ayrıca Türkmenistan vatandaşları için tespit edilen usul ve esaslar çerçevesinde başka çalışma faaliyetlerinde de bulunabilmektedirler.

Türkmenistan’da geçici ikamet eden yabancı ülke vatandaşları, ülkede bulunma amaçlarına uygun olması ve yaptıkları iş türü Türkmenistan yasalarına ters düşmemesi koşuluyla çalışma faaliyetlerinde bulunabilmektedirler.

Türkmenistan’da hakim olan siyasi istikrar ülkenin kalkınmasına destek vermektedir. Zengin doğalgaz yataklarıyla önemli coğrafi konumuyla Türkmenistan önemli bir ülkedir. Türkmenistan’da doğalgaz rezervleri Türkiye’nin günümüz doğalgaz tüketimini en az 500 yıl karşılamaya yetecektir. Türkmenistan ve Türkiye’nin doğalgaz alanındaki işbirliği daha önemli hale gelmektedir. 11. Cumhurbaşkanımız Sayın Abdullah GÜL’ün başarılı çalışmaları ile iki ülke arasında imzalanan Ortak Deklarasyonda belirtildiği üzere, taraflar enerji güvenliğini sağlamak ile birlikte Türkmen doğalgazını çeşitli istikametlerde dünya pazarına ulaştırma konusunda ortak girişimler yapmaya hazır olduklarını beyan ettiler. İki ülke arasında Türkmen doğalgazının Türkiye’ye ulaştırılması hususunda çerçeve anlaşması imzalandı.

1.16.2.2.Sayısal Veriler

Çalışan Vatandaşlarımızın Yıllar İtibarıyla Sayısı

Yıllar	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Toplam	5.000	6.000	7.000	7.000	8.500	10.770	9.348

Kaynak: Aşkabat Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Çalışan Vatandaşlarımızın Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

31.12.2013 tarihi itibarıyla

Yaş Grubu	Erkek	Kadın	Toplam
15 – 24	130	60	190
25 – 55	8.467	690	9.157
56 – 65	1		1
65 Yaş Üzeri			
Toplam	8.598	750	9.348

Çalışan Vatandaşlarımızın İşkollarına Göre Dağılımı

31.12.2012 tarihi itibarıyla

İşkolları	Çalışan Sayısı
İnşaat	8.500
Tarım, Orman, Balıkçılık	10
İmalat Sanayi	15
Enerji, Su	350
Ticaret, Oto Tamirciliği	75
Ulaştırma ve İletişim	45
Eğitim, Öğretim	95
Diğer	258
Toplam	9.348

Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

Türkmenistan`da Türk sermayeli 30-40 arasında faal firma bulunmaktadır. Türk firmaları enerji, inşaat, tekstil, içecek, bankacılık, sağlık, kâğıt sanayi, gıda, turizm, taşımacılık, petrol, petrol ürünleri, oto tamir servisi, lokantacılık, boya ve perakende satış alanlarında yatırım yapmışlardır.

Türk firmaları özellikle tekstil alanında büyük projelere imza atmışlar ve kurdukları modern tekstil tesisleri ile Türkmenistan`da tekstil sanayinin temelini oluşturmuşlardır. Türk yatırımları, Türkmenistan`ın ihracat potansiyelinin artmasında önemli katkıda bulunmuştur. Özellikle tekstil yatırımları sayesinde daha önceleri pamuğun tamamını ihraç eden Türkmenistan, Orta Asya`nın tekstil ve hazır giyim merkezine dönüşmüştür. Bu sektörde üretilen ürünler Rusya gibi geleneksel pazarların yanında ABD ve Japonya gibi gelişmiş ülke pazarlarına da ihraç edilmeye başlanmıştır.

Üretim tesislerinin yanı sıra hizmet sektöründe de Türk sermayesi ile açılmış bir alışveriş merkezi ve bir hastane mevcuttur. Türkmenistan`da Türk yatırımları 1 milyar dolar civarındadır.

Türkmenistan`da Türk Müteahhitlik Hizmetleri

Türk Müteahhitlik firmaları Türkmenistan`da şimdiye kadar 27,2 milyar dolar değerinde 647 proje üstlenmişlerdir. Sadece 2010 yılında 4,6 milyar dolar değerinde 56 iş alınmış ve bu rakamlar ile Türkmenistan 2010 yılında en çok iş üstlendiğimiz ülke olmuştur. 2011 yılında ise 3,4 milyar dolar tutarında 63 iş alınmıştır. Böylelikle Türkmenistan, 2011 yılı itibariyle Rusya`nın hemen ardından en çok iş üstlendiğimiz ikinci ülke olmuştur.

2012 yılında Türk müteahhitlerimiz, Türkmenistan`da yaklaşık 4,9 milyar dolar değerinde projeler üstlenmişlerdir.

Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

Türkmenistan`da Uygulanan Asgari ve Ortalama Ücret

1 Ocak 2011 tarihinden itibaren, devlet daireleri, devlet ve özel şirket ve kurul çalışanlarının ortalama aylığı ayda 350 Yeni Türkmen Manatı (123\$) olarak belirlenmiştir.

İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

2012 yılı sonu itibarıyla işsiz sayısı 882.000'e ulaşmış olup, işsizlik oranı %18 olarak gerçekleşmiştir.

1.16.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR

Türkmenistan Sosyal Güvenlik Bilgileri

Türkmenistan Emeklilik Kanunu, vatandaşların emeklilik şartlarını, hesaplanma ve ödeme şeklini belirler.

Söz konusu Kanun'un 1 inci maddesi, *“Türkmenistan vatandaşlarının emeklilik teminatı, gönüllü emeklilik sigortasına istinaden gerçekleştirilmektedir.”* şeklinde ifade edilmiştir.

Emeklilik Fonu finansman kaynakları, söz konusu Kanunun 6 ncı maddesinde *“Emekliliğin finansman kaynakları, vatandaşların emeklilik hesabında bulunan emeklilik sigorta ödemeleri ve onun yatırım geliri,devlet sosyal sigorta ödemeleri ile mevzuat gereğince yasaklanmayan diğer kaynaklardan oluşmaktadır.”* şeklinde yer almıştır.

Emeklilik yaşını belirleyen Kanunun 9 uncu maddesi *“62 yaşına gelen erkekler, buna dahil olarak, 58 yaşına gelen ordu mensupları, içişleri makamlarının yöneticileri ve alt bireyleri, 57 yaşına gelen kadınlar, buna dahil olarak, 55 yaşına gelen ordu mensupları, içişleri makamlarının yöneticileri ve alt bireyleri emeklilik hakkına sahiptir.”* şeklinde düzenlenmiştir.

Sosyal Güvenlik Sisteminin Sağladığı Yardım Türleri ve Miktarları

17 Temmuz 1998 tarihinde onaylanan, Türkmenistan'ın Devlet Yardım Parası Hakkındaki Kanunu, Yardım Paralarının Türü başlıklı birinci maddesi uyarınca aşağıda belirtilen yardım paraları ödenmektedir.

- a. Hamilelik ve doğum,
- b. Çocuk bakımı,
- c. Geçici iş kaybı,
- d. Sakatlık (kısmen veya tamamen çalışma kabiliyetinin yitirilmesi),
- e. Ailenin bakımında sorumlu olan kişinin vefat etmesi,
- f. Sosyal yardım parası.

Türkmenistan Bakanlar Kurulu, yukarıda gösterilen yardım para türlerini değiştirme yetkisine sahiptir. Yardım parası vergilendirmeye tabii tutulmamaktadır. Bu yardımların minimum miktarları her yıl yeniden belirlenmektedir.

Kanun, yardımların finansman kaynaklarını şu şekilde sıralamıştır: Devlet sosyal sigorta paraları, şirket, kurum ve müesseselerin ödemeleri ile Türkmenistan devlet bütçesi.

1.16.3.1.Sayısal Veriler

Zorunlu emekli sigortası katkıları ve ödeme süresi

Ödeyen kişiler	Katkıya esas teşkil eden miktar	Katkının miktarı	Katkının ödeneceği tarih
İşverenler	Aylık ücret	20%	Her ay
Esnafklar kendileri için	Ortalama ücret	20%	Her ay
Esnafklarda çalışan personel için	Aylık ücret	20%	Her ay
Çiftçiler	En az aylık ücret	15%	6 ayda bir defa
Asker, annelik izni	En az aylık ücret	10%	Yılda bir defa
Ev hanımları	En az aylık ücret	15%	Her ay

Aile Yardımları ile Sübvansyonlar

Ülkede çocuk yardım parası 75-95 manat olarak belirlenmiş olup, 3 yaşa kadar devam etmektedir. Ayrıca, yeni doğum yapanlara \$35, üçüncü çocuk doğumunda \$100, çocuğun sakatlık olması durumunda ise ailelerine her ay \$100 verilmektedir.

Kadınlar günü münasebetiyle ülkede kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan kadınlara yıllık bir defaya mahsus olmak üzere 40 manat ilave ücret verilmektedir. Ayrıca ülkede Türkmen vatandaşlarına elektrik ücreti belli bir limitle ücretsiz sağlanmakta ve geriye kalan kısmı da düşük fiyattan verilmektedir. Diğer yandan doğalgaz ve su ücretsiz olarak sağlanmaktadır.

1.16.4. GENEL EĞİTİM

Aşkabat Büyükelçiliğimiz Eğitim Müşavirliği bünyesindeki İlkokul ve Anadolu Lisesi'nde eğitim görmekte olan Türk öğrencilerin sayısı 820, diğer lisans öncesi devlet okullarında okuyan Türk öğrencilerin sayısı 317 ve özel okullarda okuyan Türk öğrencilerin sayısı 10'dur. Ülkede, lisans ve yüksek lisans düzeyinde eğitim gören 20 Türk öğrenci vardır.

Büyükelçiliğimiz Eğitim Müşavirliği bünyesindeki okullarda 7'si idareci olmak üzere Bakanlıklararası Ortak Kültür Komisyonu kararıyla atanmış toplam 57 öğretmen görev yapmaktadır.

1.16.5. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER

Ülkemiz ile Türkmenistan arasındaki ilişkilerin geliştirilmesine katkı sağlaması ve Bakanlığımız ile Türkmenistan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı arasındaki işbirliğinin hukuki alt yapısının kurulması amacıyla "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Çalışma, Sosyal Güvenlik ve İstihdam Alanlarında İşbirliği Anlaşması" taslağı üzerindeki görüşmeler 19-20 Ağustos 2013 tarihlerinde Aşkabat'ta gerçekleştirilmiştir.

1.17. KAZAKİSTAN

1.17.1. DEMOGRAFİK BİLGİLER

Genel ve Türk Nüfus

31.12.2013 tarihi itibarıyla

Genel	Türk
17.186.000	12.000*

Kaynak: Kazakistan İstatistik Kurumu.

*Astana Büyükelçiliği ve Almatı Başkonsolosluğu verilerine göre tahmini.

Vatandaşlarımızın İdari Yapılanmaya Göre Dağılımı

31.12.2013 tarihi itibarıyla

İdari Yapılanma	Sayı
Astana Büyükelçiliği Görev Bölgesi	4.319
Almatı Başkonsolosluğu Görev Bölgesi	4.790
Genel Toplam	9.109*

*Büyükelçilik ve Konsolosluk Kayıtlarında bulunan vatandaş sayısıdır. Kayıt yaptırmayanlarla birlikte yaklaşık 12.000 kişi olduğu tahmin edilmektedir.

Doğan, Ölen, Evlenen Vatandaşlarımızın Sayısı

31.12.2013 tarihi itibarıyla

Konsolosluk Görev bölgesi	Evlenen			
	Doğan	Ölen	Türk - Türk	Türk - Yabancı
Astana	107	4	-	41
Almatı	243	8	-	51
Toplam	450	12	-	92

Kaynak: Astana Büyükelçiliği ve Almatı Başkonsolosluğu verileri.

1.17.2. ÇALIŞMA VE İSTİHDAM

Kazakistan Hükümetince her yıl Kazakistan'a çalışmak üzere gelen yabancı işgücü kotası belirlenmektedir. Astana İstihdam ve Sosyal Programlar Ofisi'nce 2013 yılı için kota oranının Kazakistan'ın çalışabilir faal nüfusunun binde 1,2 olarak belirlendiği açıklandı.

Kazakistan İstatistik Kurumu ülkede ortalama aylık maaşlar ile ilgili bilgi yayımladı. İstatistik Kurumu'nun verilere göre; ülkede 2013 yılının Ağustos ayı itibarıyla ortalama aylık nominal maaşın 110.020 tenge olduğu kaydedildi. Bu rakam yaklaşık 700 dolara tekabül etmekte. Ülkede ortalama aylık nominal maaşının bir önceki yılın ağustos ayına göre % 5.2 oranında artış gösterdiği de açıklandı. Ayrıca, 2013 yılının temmuz ayında ülkede kişi başına düşen nominal gelirin önceki yılın aynı döneme göre %4.8 oranında artarak aylık 56.155 tenge (yaklaşık 370 dolar) tutarına ulaştığı da belirtildi.

1.17.2.1. Mevzuat Değişiklikleri ve Önemli Yargı Kararları

Yabancı İşçi çalıştırılmasına ilişkin mevzuatta yapılan düzenlemeye göre daha önce 1/7 olan kota oranı 01 Ekim 2012 tarihinden itibaren 1/10 olarak uygulanmaya başlanmıştır. Yani her 1 yabancı işçi için 10 yerel işçi çalıştırma zorunluluğu bulunmaktadır. Bu durum kalifiye eleman gerektiren işlerde yatırımcı ve müteahhitlik firmalarını zor durumda bırakmaktadır.

12 Haziran 2013 tarihli Meclis Genel Kurulunda, Cumhurbaşkanının veto ederek Parlamente'ye iade ettiği Emeklilik Yasası görüşüldü. Daha önce Cumhurbaşkanının onayına sunulan yasanın "Emeklilik sisteminin reformu tüm yönleriyle incelenmeden, sosyal önemi ve zarureti ile ilgili bilgilendirme gereği gibi yapılmadan, özellikle kadınların emeklilik yaşının aşamalı olarak yükseltilmesine ilişkin normların iyice düşünülmeden hazırlandığı" gerekçesiyle iade edilmişti. Kadınların emeklilik yaşının aşamalı olarak 1 Ocak 2014 yerine 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren yükseltilmesi önerisi kabul edildi.

Kazakistan Cumhuriyeti Hükümetinin 31 Temmuz 2013 tarih ve 747 sayılı Kararı ile Kazakistan'da Ortak Emeklilik Birikim Fonu kuruldu. Karar gereği Devlet Emeklilik Birikim Fonu'nun adı Ortak Emeklilik Birikim fonu olarak değiştirilerek Kazakistan Halk Bankası Emeklilik Fonu, Garantum Emeklilik Birikim Fonu ve Olar Umit Emeklilik Birikim Fonu kamulaştırılarak Ortak Emeklilik Birikim Fonu'nun bünyesine alındı. Emeklilik fonlarının 1 Eylül'den itibaren Ortak Emeklilik Birikim Fonu'nun havuzunda toplanacağı belirtildi.

1.17.2.2.Sayısal Veriler

İşgücü Sayıları

Kazakistan'daki yabancı iş gücünün önemli bir kısmını Türk işgücü oluşturmaktadır. Kazakistan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı'nın verilerine göre 2012 yılında Kazakistan'da 22.100 yabancı istihdam edilmiş olup, Türk işgücü ikinci sırada yer almaktadır. Türk işçilerinin yabancı işgücü içindeki oranı % 14,6'dır.

31.12.2012 tarihi itibarıyla

	Çalışan Sayısı
Ülke Geneli	8.507.100
Yabancı	22.100
Türk	3.227

Kaynak: Kazakistan Çalışma Bakanlığı

Bağımsız Çalışan Vatandaşlarımızla İlgili Bilgiler

Kazakistan'da yaklaşık 2.000 vatandaşımız bağımsız olarak çalışmaktadır. Kazakistan'da bağımsız çalışan vatandaşlarımız ağırlıklı olarak, inşaat işleri, yapı malzemeleri imalat ve ticareti, küçük ve büyük işletmeler, perakende, ticaret ve hizmet sektörlerinde faaliyet yürütmektedir.

Kazakistan'daki Türk Yatırımları

Kazakistan'da; ayakkabı, deri, tekstil ve konfeksiyon, tarım, sağlık, inşaat, petrol ve kimya ile hizmetler (sağlık, otel ve lokanta işletmeciliği) sektöründe 1.800 civarında Türk firması kurulmuş olup, bunların yaklaşık 600'ü faaldir.

Ülkedeki Türk şirketlerinin faaliyetleri ticaret, telekomünikasyon, otel ve süpermarket işletmeciliği ile petrol ürünleri ve gıda imalatında yoğunlaşmıştır. Türkiye, Kazakistan'ın maden çıkarma sektöründe faaliyet gösteren 10 büyük yatırımcı ülkeden biridir.

Asgari ve Ortalama Aylık Ücretler

31.12.2013 tarihi itibarıyla

Asgari ücret (Aylık)	19.966 Tenge
Ortalama aylık ücret	104.654 Tenge

Kaynak: Kazakistan İstatistik Kurumu

İşsiz Sayısı ve İşsizlik Oranları

31.12.2013 tarihi itibarıyla

	Toplam	
	Sayı	%
Ülke Geneli	470.700	5.2*

Kaynak: Kazakistan İstatistik Kurumu

* *Yabancılar hariç.*

1.17.3. SOSYAL GÜVENLİK VE SOSYAL YARDIMLAR

Bağımsızlıktan sonra Kazakistan’da sosyal güvenlik sisteminin yeniden yapılandırılması ihtiyacı oluşması neticesinde, eski dönemde sosyalist politikalara göre şekillenmiş olan sosyal güvenlik sisteminin daha çağdaş bir yapıya kavuşturulması için çeşitli reformlar gerçekleştirilmiştir.

Sosyal kalkınmaya odaklanılan 2030 Ulusal Kalkınma Programı kapsamında, Kazakistan’ın sosyal güvenlik sorunlarını çözmek amacıyla acilen yeni sosyal güvenlik politikalarının uygulamaya geçirilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Kazakistan Sosyal Güvenlik Kanunu’na göre sosyal güvenlik, “bireyi, toplum ve devletin karşılıklı sorumluluğunda” saymaktadır. Yapılan reformlar çerçevesinde vergiler düşürülerek net ücret düzeylerinin artırılması hedeflenmiştir. Geliri asgari ücretin altında olan aileler için yoksulluk sigortası uygulaması getirilmiştir.

Geniş halk kitlelerinin yaşam standardı yükseltilmeye çalışılmış ve sosyal yardımlar, işsizlik tazminatı, emeklilik sistemi, sağlık ve eğitim sistemi yeniden düzenlenmiştir. Bu bağlamda öncelikli olarak ekonomi güçlendirilmeye çalışılmıştır.

2004 yılında Kazakistan Devlet Sosyal Sigorta Fonu'nun kurulmasıyla sosyal güvenlik primleri bu fonda toplanarak hak sahiplerinin yaşlılık, maluliyet, iş kazası, analık sigorta kolları kapsamına dahil edilmeleri sağlanmıştır.

Sosyal güvenlik sisteminin yeni yapılanmasında tamamlayıcı emeklilik sistemlerine de yer verilmiş olup, sistem üç basamaklı hale dönüştürülmüştür. Birinci aşamada; tüm vatandaşlara eşit olarak sağlanan haklar ile doğum, sakatlık vb. yardımlar söz konusudur. İkinci aşamada; birikimli emeklilik sistemine geçiş ile sağlanan haklar oluşturulmuştur. Üçüncü aşama sosyal güvenlik hizmetlerinde, vatandaşların isteğine bağlı olarak sosyal prim kesintilerinin artırılarak, gönüllü tasarruflarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Böylece, Kazakistan vatandaşlarının sosyal güvenlik kurumlardan aldıkları gelirlerin gelişmiş ülkelerdekilerin seviyesine çıkarılması amaçlanmıştır.

1.17.3.1.Önemli Olaylar ve Gelişmeler

23.01.2013 tarihinde gerçekleştirilen Hükümet toplantısında Cumhurbaşkanı Nursultan Nazarbayev, emeklilik sistemini geliştirmek amacıyla tek bir emeklilik fonunun oluşturulması ve özel emeklilik fonlarının hesaplarının Merkez Bankası yönetiminde olacak bu ortak fona aktarılması gerektiğini, böylece vatandaşların para birikimlerinin daha etkin ve güvenilir bir şekilde kullanılacağını vurguladı.

Kazakistan'da 1 Ocak 2013 tarihi itibarıyla 11 emeklilik birikim fonu faaliyette bulunmaktadır.

1 Ocak 2013 tarihi itibarıyla Kazakistan'da Devlet Sosyal Sigorta Kurumu'ndan ödenen sosyal yardım miktarının Başbakan Serik Ahmetov'un imzasından çıkan ve resmi gazetede yayımlanan Hükümet kararıyla arttırıldığı açıklandı.

Hükümet, çalışma kabiliyetini yitiren veya ailenin geçimini sağlayan kişiyi kaybeden şahısların aldıkları sosyal yardım miktarının %16 oranında arttırılmasını kararlaştırdı. Karar 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren yürürlüğe girdi.

Kazakistan Çalışma Bakanlığı 1 Ocak 2014'ten itibaren emeklilerin maaşının %9 oranında arttırılacağını açıkladı. %9 artışla ortalama emekli maaşı yaklaşık 235 dolar olurken, en düşük emekli maaşı 20.782 tenge; yani yaklaşık 138 dolar olacak. Halihazırda ortalama emekli maaşı

32.400 tenge olup, yaklaşık 216 dolar. Kazakistan'da yaşlılık aylığı ise 9.983 tenge, bu ücret asgari geçim ücretinin %66'sını oluşturmaktadır. Bu rakamın 2014'de iki katına çıkartılacağı da açıklandı.

2012 yılı içinde emeklilik yaşının yükseltilmesi ile ilgili bir reform çalışması hazırlanmış olup, söz konusu çalışma Cumhurbaşkanı tarafından veto edilmiştir.

Sosyal Güvenlik Ödemeleri ve Prim Oranları

Yaşlılık Aylığı

Kazakistan'da emeklilik yaşı erkeklerde 63, kadınlarda 58 olup, prim gün sayısı her ikisi için de 12.600'dür.

Kazakistan'da tek bir Sosyal Güvenlik Prim oranı uygulanmaktadır. Brüt ücretin %10'u oranında prim kesilmektedir.

Aile Yardımları

İhtiyaç testi ve gelir testini yerine getiren Kazakistan'da ikamet eden vatandaşlar, mülteciler, vatandaş olmayanlar ve uyruksuzlar; engelli kişiler; tam zamanlı öğrenciler ve stajyerler; 80 yaş ve üstü kişiler; 7 yaşından küçük çocuklar aile yardımlarına hak kazanırlar.

1.17.3.2.Sayısal Bilgiler

Çocuk Parası Miktarları*

2012 yılı itibarıyla

	Çocuk yardımı	Çocuk Bakım Ücreti
1. Çocuk için	51.930 Tenge	9.521 Tenge
2. Çocuk için	51.930 Tenge	11.252 Tenge
3. Çocuk için	51.930 Tenge	12.983 Tenge
4. ve sonraki her çocuk için	86.550 Tenge	14.714 Tenge

1 TL = 70,4442KZT

Kaynak: Kazakistan Çalışma Bakanlığı

*Sadece ülke içinde ödenmektedir.

1.17.4. GENEL VE MESLEKİ EĞİTİM

1.17.4.1.Önemli Olaylar ve Gelişmeler

Kazakistan'da mesleki eğitim veren orta öğretim kurumları bulunmaktadır. Bu kurumlar ortaokul (9. Sınıf) sonrası 4 yıl süreli eğitim vermektedirler. Meslek Yüksek Okulları ise 2 yıl süreli eğitim vermektedir. Kazakistan'da mesleki eğitim veren okullara yönelik rağbet son derece düşüktür.

Kaynak: Astana Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği

1.17.4.2.Sayısal Veriler

Yüksek Öğrenime Devam Eden Türk Öğrenci Sayısı

2013 yılı itibarıyla

Eğitim Düzeyi	Kız	Erkek	Toplam
Lisans Öğrencisi	71	232	303
Yüksek Lisans Öğrencisi	2	4	6
Doktora Öğrencisi	-	4	4
Toplam	73	240	313

Kaynak: Astana Büyükelçiliği Eğitim Müşavirliği

1.17.5. İŞGÜCÜ GÖÇÜ VE UYUM

Türk Müteahhitlik Hizmetleri ve Yatırımlar

2012 sonu itibarıyla inşaat firmalarımız Kazakistan'da 16,5 milyar dolar değerinde proje üstlenmiş olup, bu rakam toplam yurt dışı müteahhitlik hizmetlerinin % 6,8'ini oluşturmakta ve Kazakistan proje hacmi açısından 5. sırada yer almaktadır (Rusya, Türkmenistan, Libya ve Irak'tan sonra).

Astana'nın başkent olarak belirlenmesinden sonra bu şehirdeki inşaat projelerinin yaklaşık % 70'i Türk müteahhitler tarafından hayata geçirilmiştir.

1.17.6. İKİLİ VE ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR/İKİLİ İLİŞKİLER

Kalifiye Kazak işgücünün yetersiz olmasına rağmen, Kazak makamlarınca Kazak vatandaşlarına daha fazla istihdam sağlanması için yabancı işgücü kotası düşük tutulmaktadır. Bu nedenle, Türk şirketleri ihtiyaç duydukları kalifiye Türk personeli serbestçe Türkiye'den getirememektedir.

İşçi kotasının düşüklüğünün yanı sıra, Kazakistan'ın yabancılara uyguladığı "çalışma lisansı" alma şartları ve süreci hem işverenimiz hem de işçilerimiz için zaman ve maliyet açısından sıkıntı yaratmaktadır.

Diğer yandan, yerel işçi çalıştırma zorunluluğu işverenlerimiz için ek külfetler yaratmaktadır. Halihazırda her bir istihdam edilecek yabancı personele karşılık 10 Kazak vatandaş istihdam etme zorunluluğu bulunmaktadır.

Yukarıda mezkur nedenlerle, işverenlerimiz istediği sayıda Türk işçi temin etmekte zorlanmakta, çalışma lisansı almak için aylarca bekleyen işçiler ise mağdur olmakta, bu süreç işçileri yasal olmayan yollarla çalışmaya itmekte, şirketlerimiz de yasadışı istihdama yönelebilmektedir.

İşçilerimizin çalışma izni almadan, Kazakistan ile ülkemiz arasındaki 1 aylık vize muafiyeti uygulamasını suiistimal ederek ve ekseriyetle Kırgızistan ve Rusya Federasyonu'na her ay giriş-çıkış yaparak veya çalışma hakkı vermeyen "iş görüşmesi" vizesi almak suretiyle kaçak çalıştıkları görülmektedir.

Bakanlığımız ile Kazakistan Çalışma ve Halkın Sosyal Koruması Bakanlığı arasında Ortak İşbirliği Anlaşması 19 Ekim 2000 tarihinde Astana'da imzalanmıştır. Anılan Anlaşmanın ilgili maddesi hükmü çerçevesinde oluşturulan Ortak Çalışma Grubu I. Toplantısı 4-5 Mart 2005 tarihlerinde Astana'da gerçekleştirilmiştir.

Kazakistan'da İnşaat İşçileri İçin Eğitim Tesisi Kurulması

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti arasında "Kazakistan'da Kazak İnşaat İşçileri İçin Eğitim Merkezi Kurulmasına İlişkin İşbirliği Anlaşması" 24 Aralık 2010 tarihinde Ankara'da imzalanmış olup, sözkonusu Anlaşma 13 Ağustos 2011 tarihi itibarıyla yürürlüktedir.

**2. BÖLÜM: ULUSLARARASI KURULUŞLAR VE YABANCI
ÜLKELERLE YAPILAN SÖZLEŞME VE ANLAŞMALAR –
İLİŞKİLER İLE BUNLARIN UYGULANMASINA İLİŞKİN YARGI
KARARLARI**

2.1. ULUSLARARASI İLİŞKİLER

2.1.1. ULUSLARARASI ÇALIŞMA ÖRGÜTÜ (ILO)

2.1.1.1. ILO'nun Kuruluşu ve Amacı

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) sosyal adaletin sağlanması yoluyla dünyada kalıcı bir barışın gerçekleştirilmesi amacıyla 1919 yılında Versailles Barış Antlaşması ile kurulmuştur. Kuruluşundan itibaren Milletler Cemiyeti bünyesinde faaliyette bulunan ILO, 1946 yılından itibaren Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın ilk uzmanlık kuruluşu olarak hizmet vermeye devam etmiştir.

ILO faaliyetleri son yıllarda dört stratejik hedefe yönelmiştir:

- Çalışmaya ilişkin temel ilke ve standartların teşviki ve uygulanması
- Kadın ve erkeklere saygın istihdam ve gelir elde etmede daha büyük fırsatlar yaratılması
- Herkese yönelik sosyal korumanın kapsam ve etkinliğinin geliştirilmesi
- Üçlü yapı ve sosyal diyalogun güçlendirilmesi

ILO'ya halen 185 ülke üyedir. Birleşmiş Milletler (BM) Teşkilatına üye olan ülkeler ILO Anasözleşmesinden doğan yükümlülükleri kabul ettiklerini bildirmeleri halinde ILO'ya üye olabilmektedir. BM'e üye olmayan bir ülke ise ancak ILO Genel Konferansı kararıyla üyeliğe alınmaktadır. Üyelikten çekilme ise ILO Genel Müdürü'ne yapılacak bir bildirimle mümkün olabilmektedir.

2.1.1.2. ILO'nun Yapısı ve Organları

Merkezi Cenevre'de bulunan ILO, her yıl Haziran ayında yapılan ve karar organı niteliği taşıyan Uluslararası Çalışma Konferansı, yürütme organı niteliğindeki Yönetim Kurulu ve Teşkilatın sekretarya hizmetlerini yürüten Uluslararası Çalışma Bürosu'ndan oluşmaktadır. Uluslararası Çalışma Bürosu'nun başında bir Genel Müdür bulunmaktadır. Daha önce Juan SOMAVIA tarafından yürütülen bu göreve 2012 yılında Guy RYDER beş yıl süreliğine (İngiltere) seçilmiştir. (2012-2017)

Uluslararası Çalışma Konferansı, her bir üye ülkenin 2 hükümet, 1 işçi ve 1 işveren temsilcisinden oluşmaktadır. Bu temsilcilere Konferans gündemindeki konulara göre teknik danışmanlar da refakat etmektedir.

Uluslararası Çalışma Konferansı, çalışma yaşamıyla ilgili güncel sorunları tartışmakta, Sözleşme ve Tavsiye Kararlarından oluşan uluslararası çalışma standartlarını tespit etmekte, bu standartların üye ülkelerde uygulanmasını denetlemekte, üye ülkelerin katkılarıyla finanse edilen iki yıllık ILO Bütçesini kabul etmekte, iki yıllık ILO faaliyet programını belirlemekte ve her üç yılda bir Yönetim Kurulu üyelerini seçmektedir. Konferans çalışmaları, oluşturulan Komiteler eliyle yürütülmektedir. Yönetim Kurulu, ILO'nun yürütme organı olup, Konferans gibi üçlü yapıya sahiptir. Yönetim Kurulu, yılda üç kez toplanmakta ve 28 Hükümet, 14 işçi ve 14 işveren olmak üzere toplam 56 üyeden oluşmaktadır.

ILO bünyesinde ayrıca, bir İdare Mahkemesi, Araştırma Merkezi ve İtalya'nın Torino şehrinde faaliyet gösteren Eğitim Merkezi bulunmaktadır.

2.1.1.3. Sözleşme Raporları

Ülkemizin onaylamış olduğu Uluslararası Çalışma Sözleşmelerinin ülkemizde uygulanmasına ilişkin ulusal raporlar, Uzmanlar Komitesi'nin gözlem ve doğrudan taleplerinin tercümelerinin yapılmasını takiben Bakanlık birimleri, Bakanlık dışı ilgili kurum ve kuruluşlar ile işçi, işveren ve meslek örgütlerine gönderildikten sonra derlenen bilgi ve belgeler değerlendirilmek suretiyle, İngilizce veya Fransızca dillerinden birinde hazırlanarak ILO'ya gönderilmektedir.

Ayrıca, bu raporların birer örnekleri de ILO Anasözleşmesi uyarınca işçi ve işveren kuruluşlarına gönderilmektedir.

2013 Yılında Uygulama Raporları Hazırlanan Sözleşmeler:

14 Sayılı Sınai Müesseselerde Hafta Tatili Yapılmasına İlişkin Sözleşme,

29 Sayılı Zorla Çalıştırmaya Dair Sözleşme,

81 Sayılı Sanayi ve Ticarete İş Teftişine İlişkin Sözleşme,

105 Sayılı Cebri Çalıştırmanın İlgasına (zorla çalıştırmanın kaldırılmasına) Dair Sözleşme,

138 Sayılı İstihdama Kabulde Asgari Yaşa İlişkin Sözleşme,

142 Sayılı İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Hakkındaki Sözleşme,
153 Sayılı Karayolu Taşımacılığında Çalışma Saatleri ve Dinlenme Sürelerine İlişkin Sözleşme,
182 Sayılı En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliği Hakkındaki Sözleşme.
Ayrıca, 98 sayılı Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı Sözleşmesi ile ilgili olarak, Aplikasyon Komitesi kapsamında rapor hazırlanmıştır.

2.1.1.4. ILO'nun Standart Tesisi ve Denetim İşlevleri

ILO'nun temel amacı, asgari ve evrensel uluslararası standartları belirlemek suretiyle üye ülkelerdeki çalışma ve yaşam koşullarının iyileştirilmesidir. Bu standartlar uluslararası çalışma sözleşmeleri ve tavsiye kararları ile belirlenmektedir. ILO'nun 2013 yılına kadar toplamda 397 hukuki belgesi olmak üzere; 189 Sözleşme, 202 Tavsiye Kararı ve 6 Protokolü bulunmaktadır. 2014 yılında zorla çalıştırmaya ilişkin yeni bir tavsiye kararı oluşturulmuş; böylece toplam hukuki belge sayısı 398'e, tavsiye kararlarının sayısı ise 203'e yükselmiştir.

Üye ülkelerin onaylamış oldukları Sözleşmeleri ne ölçüde uyguladıklarını izlemek üzere kapsamlı ve etkin bir denetim mekanizması oluşturulmuştur. Raporlara ve şikâyetlere dayanan iki tür denetim usulü bulunmaktadır.

Üye ülkelerin onayladıkları sözleşmelerle ilgili olarak ulusal mevzuat ve uygulamaları hakkında belirli aralıklarla ILO'ya gönderdikleri raporlara dayanan denetim sistemine göre, bu raporlar öncelikle Uzmanlar Komitesi tarafından incelenmekte ve tespit edilen aykırılıklar bir rapor halinde Konferansa sunulmaktadır. Konferansta oluşturulan Aplikasyon Komitesi ise bu raporda yer alan ülkelere bir kısmını Komitede sözlü savunma yapmaya davet etmektedir.

Ülkeler ayrıca, ILO tarafından zaman zaman henüz onaylamadıkları sözleşmelerle ilgili olarak da mevcut ulusal mevzuat ve uygulamaya ilişkin rapor vermeye davet edilirler.

Başvuru ve şikâyet hakkına dayanan denetim usulüne göre, şikâyet konusu, ilgili olduğu Sözleşmeye göre ya Sendikal Özgürlükler Komitesi'nde incelenmekte ya da Yönetim Kurulu'nda oluşturulan üçlü yapıda özel bir komitede ele alınmaktadır. Bu şikâyetler neticesinde, Yönetim Kurulu ilgili ülkeye Doğrudan Temas Misyonu gönderilmesine veya Soruşturma Komisyonu kurulmasına karar verebilmektedir.

2.1.1.5. Ülkemiz ile ILO İlişkileri

Türkiye'nin ILO ile ilişkileri 1927 yılına kadar dayanmaktadır. Ülkemiz Milletler Cemiyeti'nin üyesi olmadığı için o yıllarda ILO çalışmalarına gözlemci statüsüyle katılmış, 1932 yılında Milletler Cemiyeti'ne üye olduğunda ILO'nun da üyeliğini kazanmıştır.

Ülkemiz, ILO Yönetim Kurulu'nda 1948-51, 1954-57 ve 1996-99 dönemlerinde "Asil Üye", 1975-78, 1987-90 ve 2002-05 dönemlerinde ise "Yardımcı Üye" sıfatıyla yer almış ve kurul çalışmalarına katılmıştır.

Türkiye, aralarında temel çalışma haklarına ilişkin sekiz sözleşmenin de bulunduğu uluslararası çalışma sözleşmelerinden 56'sı onaylayarak ulusal mevzuatına katmıştır. Bu sözleşmelerden 52'si yürürlüktedir.

Öte yandan, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Genel Konferansı'nın 31 Mayıs 2006 tarihinde yapılan 95 inci oturumunda kabul edilen "187 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliğini Geliştirme Çerçeve Sözleşmesi"ne katılmamız, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde 15/5/2013 tarihinde kabul edilen 6485 sayılı Kanunla uygun bulunmuştur. Söz konusu Kanun doğrultusunda, 8 Ekim 2013 tarihli ve 28789 sayılı Resmi Gazete'de; 187 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliğini Geliştirme Çerçeve Sözleşmesi'ne Katılmamız Hakkında Karar (2013/5356 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı) yayımlanmıştır. Ülkemiz tarafından onaylanan 187 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliğini Geliştirme Çerçeve Sözleşmesi ILO tarafından 16.01.2014 tarihinde kaydedilmiştir. Bu Sözleşmenin kayıt tarihinden bir yıl sonra, 16.01.2015 tarihinde ülkemiz bakımından yürürlüğe girecektir.

Bununla birlikte, 2006 tarihli Denizde Çalışma Sözleşmesinin (MLC 2006) onaylanmasına ilişkin prosedürde başlatılmıştır.

Onayladığımız her sözleşmeye ilişkin olarak ILO'ya düzenli aralıklarla ulusal uygulama raporları gönderilmektedir. Bu sözleşmelerden herhangi biriyle ilgili olarak ülkemizin Aplikasyon (Uygulama) Komitesi'ne alınması olasılığı göz önünde bulundurularak konferans öncesinde de hazırlık yapılmaktadır. Ülkemiz aleyhine ILO'ya yapılan şikâyetlere ilişkin hükümet görüşümüz de Genel Müdürlüğümüz tarafından hazırlanmaktadır.

“İstihdam, Büyüme ve Sosyal Adalet” konulu 9. Bölgesel Avrupa Toplantısı

Uluslararası Çalışma Örgütü’nün, “İstihdam, Büyüme ve Sosyal Adalet” konulu 9. Bölgesel Avrupa Toplantısı 08-1-17 Nisan 2013 tarihlerinde Norveç’in Oslo kentinde düzenlenmiştir. Toplantıya ülkemizi temsilen Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Faruk ÇELİK’in başkanlığında oluşan Bakanlık heyetimiz iştirak etmiştir.

ILO Bölgesel Toplantıları, üçlü temsil esasına dayalı bir yapı çerçevesinde, her dört yılda bir düzenlenmekte olup, Avrupa ve Orta Asya’dan 51 ülkenin katılımıyla gerçekleştirilmektedir.

Bir önceki toplantı, 9-13 Şubat 2009 tarihleri arasında Lizbon’da gerçekleştirilmiş olup, ülkemiz “Saygın İş Protokolünü” imzalamıştır. Toplantının amacı, tüm dünyayı etkisi altına alan ekonomik krizin istihdam üzerindeki etkilerini değerlendirerek, bu etkileri en alt düzeye indirmek üzere politikalar geliştirmek ve iyi uygulama örneklerini paylaşmak amacıyla uluslararası diyalog ve işbirliğini tesis etmektir.

Söz konusu Bölgesel Toplantının gündem maddesi, “İstihdam, Büyüme ve Sosyal Adalet” başlıklı Genel Müdür Raporunun incelenmesidir. Raporda, istihdam yaratan büyümeyi sağlayacak politikaların oluşturulması, etkin sosyal diyalog ve toplu pazarlık yoluyla nitelikli istihdamın teşvik edilmesi, genç işsizliği krizi ve nüfusun yaşlanmasından kaynaklanan sorunlarla nasıl başa çıkılacağı konuları ele alınarak, var olan durumun tespitine ilişkin bilgiler ve önerilere yer verilmiştir.

9. Bölgesel Avrupa Toplantısı Genel Konferansı

Konferansta birçok devlet ve hükümet başkanı ile bakanlar, kriz sürecinde ülkelerinde yaşananları ve bu çerçevede hayata geçirdikleri reformları katılımcılarla paylaşmışlardır. Ayrıca işçi ve işveren temsilcileri de kendi açılarından yaşanan sorunları ve çözüm önerilerini dile getirmişlerdir.

Toplantıda ele alınan konular;

- Mali krizin etkileri ile başa çıkma,
- Krizde Genç İşsizliği
- İş yaratan büyüme ve nitelikli işler
- İş yaratan büyümeyi sağlayacak politikalar oluşturmak

- Etkili sosyal diyalog ve toplu sözleşme yoluyla nitelikli işlerin teşvik edilmesi
- Genç işsizliği ve nüfusun yaşlanmasının ortaya çıkardığı sorunlarla mücadele
-

“Mali krizin etkileri ile başa çıkma” ana teması etrafında yapılan oturumda Sayın Bakanımız da bir konuşma yapmışlardır. Konuşmalarında özetle, krizle mücadelede başarılı bir politikanın, mali istikrar ile istihdam yaratmaya yönelik yatırımlar arasında denge kurulmasına bağlı olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca, Türkiye’nin krizden en az etkilenen ülkeler arasında olduğunu, istikrarlı ekonomik ve siyasi ortamının da etkisiyle hızla krizden önceki büyüme rakamlarına ulaşılarak, yeniden toparlanma sürecine girildiğini dile getirmişlerdir.

Toplantıda alınan kararlar

Toplantıda gerçekleştirilen çalışmalar neticesinde “Oslo Deklarasyonu: İstihdama ve Büyümeye olan Güvenin Yeniden Sağlanması” başlıklı metin oluşturulmuştur. Oslo Deklarasyonu ekte (Ek-1) yer almaktadır.

2009 yılında Lizbon’da gerçekleştirilen son toplantıda, artan işsizlik ve belirsizliğin yanı sıra girişimciler ve işçiler için olumsuz koşullar yaratan bir kriz sürecinin tam ortasında bulunduğu ve bu koşullar dolayısıyla Haziran 2009’da “Küresel İstihdam Paktının” kabul edildiği ifade edilmiştir.

Geçen dört yıl içinde, kimi ülkeler krizle mücadelede başarılı örnekler sergilese de, bölgenin önemli bir kesiminde sorunlar hala sürmektedir. Hükümetlerin, mali sağlamlaştırma, yapısal reform ve rekabet edebilirlik alanlarında uyguladıkları politikalarla, teşvik paketleri, reel sektör yatırımları, nitelikli iş koşulları ve girişimlere daha fazla kredi sağlanması gibi tedbirlerin bir arada yürütülebilmesi gerekmektedir.

2009’da “Küresel İstihdam Paktında” yer alan tedbirlerin yararlı olduğu ve etkin biçimde uygulanması gerektiği belirtilmiştir.

102. Uluslararası Çalışma Konferansı

Uluslararası Çalışma Örgütü’nün (ILO) her yıl hükümet, işçi ve işveren temsilcilerinin katılımlarıyla gerçekleştirilen konferanslarının 102.’si 05-20 Haziran 2013 tarihleri arasında Cenevre’de yapılmıştır. Hükümet, İşçi ve İşveren Gruplarının Konferans öncesi hazırlık toplantıları ise 04 Haziran 2013 tarihinde gerçekleşmiştir.

Ülkemiz, Konferansa Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Sayın Erhan BATUR'un başkanlığında hükümet, işçi ve işveren kesimi temsilcilerinden oluşan bir heyetle katılmıştır.

Açılış ve Konferans Komiteleri

Konferans Hükümet, İşçi ve İşveren temsilcilerinin 4 Haziran 2013 tarihinde yaptıkları hazırlık toplantısını müteakiben 5 Haziran 2013 tarihinde Birleşmiş Milletler Binası Genel Kurul salonunda toplanarak resmen açılmış; Konferans Başkan ve Başkan Yardımcılarının seçimi yapılmış ve Konferans'ta ele alınacak teknik konuları görüşecek olan Komiteler oluşturulmuştur.

Konferans aşağıdaki gündemle toplanmıştır:

- I.** ILO Yönetim Kurulu Başkanı'nın ve Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürü'nün Raporları,
- II.** Program ve bütçe görüşmeleri
- III.** Sözleşme ve Tavsiye Kararlarının Uygulanmasına ilişkin Bilgi ve Raporlar (Standartların Uygulanması Komitesi)
- IV.** Yeni Demografik Çerçeve İstihdam ve Sosyal Koruma Komitesi (Genel Müzakere)
- V.** Sürdürülebilir Kalkınma, Saygın İş ve Yeşil İşler Komitesi (Genel Müzakere)
- VI.** Sosyal Diyalog Komitesi
- VII.** Myanmar'a ilişkin özel oturum Komitesi

Konferans Başkanlığına Ürdün Çalışma Bakanı Nidal KATAMİNE, Başkan Yardımcılıklarına ise Hükümet kesiminden Litvanya'dan Rytis PAULAUSKAS, işveren kesiminden Bangladeş'ten Kamran T. RAHMAN ve işçi kesiminden Dominik Cumhuriyeti'nden Eulogia FAMİLİA seçilmiştir.

Genel Kurul 5 Haziran'daki toplantısından sonra 12 Haziran 2013 tarihine kadar çalışmalarına ara vermiş, ancak Komite çalışmaları devam etmiştir.

Genel Kurul Çalışmaları:

ILO Yönetim Kurulu Başkanı, 2012 Haziran ve 2013 Haziran dönemini içeren süreçte Kurul çalışmaları hakkında Konferansa bir rapor sunmuştur.

Uluslararası Çalışma Bürosu'nun Genel Müdürü ise güncel sosyal politika alanında "***ILO'NUN YÜZÜNCÜ YILINA DOĞRU: Gerçekler, Yenilenme ve Üçlü Taahhüt***" başlıklı bir rapor sunmuştur.

Ayrıca Genel Müdür, geçen yıl da olduğu gibi, işgal edilmiş Arap topraklarındaki çalışanların durumu konusunda bir rapor da yayınlamıştır.

Komite Çalışmaları

Bütçe Komitesi

ILO'nun önümüzdeki iki yıla (2014-2015) ait bütçesi ile ülkelerin bütçeye katkı payı oranları bu yılki Bütçe Komite'de görüşülmüş ve Genel Kurul'da yapılan oylama sonunda 391 kabul, 9 ret ve 2 çekimser oyla kabul edilmiştir. Böylelikle ILO'nun iki yıllık bütçesi 801.260.000 ABD Doları (761.197.00 İsviçre Frankı) olarak belirlenmiştir.

ILO masraflarının bir kısmı Dolar, bir kısmı ise İsviçre Frankı olarak harcandığından iki para arasında bir parite belirlenmekte ve iki paraya ait bütçe rakamı ortaya çıkmaktadır.

Gelecek iki yıllık bütçe için iki para arasında esas alınan kur rakamı 1 Dolar: 0.95 İsviçre Frankı olarak belirlenmiştir.

Daha önceki bütçede ülkemizin % 0.617 olan katkı payı oranı, önümüzdeki iki yıl için % 1.329 oranına ulaşmıştır. Böylelikle Ülkemizin 2014 yılında ILO'ya 5.058.154 İsviçre Frankı ödemesi gerekmektedir. Bu rakamdan mevcut kredi miktarımız düşüleceğinden ödenecek net miktar 5.056.802 İsviçre Frankıdır.

Bütçenin kabul edilmesiyle, ILO İdari Mahkemesi'nin üyelerinden Fransız M. Frydman ile İsviçreli M. Rouiller'in görev sürelerinin uzatılması, ILO'nun yeni üyeleri olan Güney Sudan'ın katkı payı oranının % 0.003, Palao Cumhuriyeti'nin ise % 0.001 olarak belirlenmesi, önceki yıllara ait katkı payını ödeyememiş olmalarından dolayı oy hakkını kaybeden, fakat ödeme planını ILO'ya sunan Paraguay'a oy hakkı tanınması da kabul edilmiştir.

Standartların Uygulanması Komitesi

Daimi komite olan Standartların Uygulanması (Aplikasyon) Komitesi, 126 hükümet temsilcisi üye, beş işveren temsilcisi üye ve 89 işçi temsilcisi üye olmak üzere 220 üyeden oluşmuştur. Komitenin

başkanlığına Arjantin hükümeti üyesi Noemi Rial, başkan yardımcılıklarına Kanada işveren temsilcisi Sonia Regenbogen ve Belçika işçi temsilcisi Marc Leemans seçilmiştir.

Komite 16 oturum halinde gerçekleştirdiği toplantısında, Konferans tarafından kabul edilen Sözleşme ve Tavsiye Kararlarının ülkelerdeki yetkili makama arzına ilişkin ILO Ana Sözleşmesinin 19'uncu maddesi altında sağlanan bilgileri, ülkelerin onayladığı Sözleşmelerin uygulanmasına ilişkin ILO Ana Sözleşmesinin 22 ve 35'inci maddeleri altında gönderilen raporları değerlendirmiştir. Bunun yanında, ILO Ana Sözleşmesinin 19'uncu maddesi uyarınca Yönetim Kurulunun farklı sözleşmelere ilişkin talep etmiş olduğu raporlar da ele alınmıştır.

Komite çalışmalarına Sözleşme ve Tavsiye Kararlarının uygulanmasının genel durumuna ve üye devletlerin ILO Ana Sözleşmesi altındaki standartlara ilişkin yükümlülüklerini ifa durumlarına ilişkin tartışmalarla başlamıştır. Daha sonra, Uzmanlar Komitesi tarafından gerçekleştirilen kamu hizmetlerinde toplu pazarlık ve çalışma ilişkilerine ilişkin Genel Ankete yönelik görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Genel görüşmeyi müteakip Komite, Sözleşme ve Tavsiye Kararlarının uygulanmasına ilişkin bireysel ülke değerlendirmelerine geçmiş ve bu kapsamda 25 ülkeyi değerlendirmeye almıştır. Ülkeler ve değerlendirmeye alındıkları sözleşmeler şu şekildedir: Bangladeş (87), Belarus (87), Kamboçya (87), Kanada (87), Çad (144), Dominik Cumhuriyeti (111), Mısır (87), Fiji (87), Yunanistan (98), Guatemala (87), Honduras (98), İran (111), Kenya (138), Kore (111), Malezya (29), Moritanya (81), Pakistan (81), Paraguay (29), Suudi Arabistan (111), Senegal (182), İspanya (122), Swaziland (87), **Türkiye (98)**, Özbekistan (182), Zimbabve (87).

Yukarıda belirtildiği gibi Aplikasyon Komitesi'nde ülkemiz 98 sayılı Örgütlenme Özgürlüğü ve Toplu Pazarlık Sözleşmesinden gündeme alınmış ve ülkemize aşağıdaki konularda eleştiriler yöneltmiştir:

- Kamu kurumlarında kamu çalışanlarının sendikal faaliyetlerine ve özgürlüklerine müdahalede bulunulduğuna ilişkin şikayetler vardır. Bu tür şikayetlerle ilgili ne tür işlemler yapıldığı ve tutulan istatistikler konusunda herhangi bir bilgi verilmemiştir.
- 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi kanunu bir çok sendikanın toplu sözleşme yetkisini kaybetmesine neden olmuştur. Ülke çapında sendikalı üye sayısının yaklaşık 1 milyon olduğu ilan edilmiştir. Ancak bunların sadece 600 bini toplu sözleşme imkanından faydalanabilmektedir.
- Yeni yasaya rağmen çifte baraj sistemi devam etmektedir. Her ne kadar işkolu barajı düşürülmüş olsa da iş kolu barajının %1 düzeyinde korunması ve %3'e yükseltilmemesi gerekmektedir.

- Kamuda toplu pazarlık süreci kısadır ve sendikalar için yetersizdir.
- Kamuda toplu pazarlıkta anlaşmazlık durumunda devreye giren hakem heyeti hükümetin ve işverenlerin etkin olduğu bir kurumdur ve kararları temyiz imkanı bulunmamaktadır.
- İşe iade davalarında hukuki süreç oldukça uzundur.
- THY ve Çay-Kur gibi işletmelerde toplu iş sözleşmesi imzalama sürecinde yaşanan sıkıntılar gündeme getirilmiştir.
- Askeriyedeki sivil personel ve polisler için sendika kurma hakkı bulunmamaktadır.
- Memurlar için grev hakkı yoktur.
- KESK yetkililerine yönelik soruşturma, gözetim ve tutuklamalar söz konusudur. Yurt dışı çıkış yasağı getirilen bir çok KESK yetkilisi uluslararası sendikal faaliyetlere katılamamaktadır.
- 30'dan az işçi çalıştıran işletmelerde sendikal nedenle işten çıkartılma durumunda sendikal tazminat hakkının bulunmaması örgütlenme özgürlüğü önünde bir engel teşkil etmektedir.

Hükümet temsilcimizin yaptığı açıklamalar ve verdiği cevaplar ışığında Komite özetle aşağıdaki sonuçlara ulaşmıştır:

Komite ülkede son dönemde kabul edilen yasaları takdirle karşılamakla birlikte, kamu sektöründe toplu sözleşme kapsamında bulunmayan kamu çalışanları ve kamu sektöründe toplu pazarlığın önündeki diğer kısıtlamalara yönelik düzenlemelerin yapılmasını beklemektedir. Bu mevzuatın ve bunların uygulanmasınının 98 sayılı Sözleşme ile tam uyumlu olmasını sağlamak üzere hükümeti ILO ile teknik işbirliğine davet etmektedir. Komite, hükümetten, Uzmanlar Komitesi'nin değerlendirmelerine paralel olarak özel sektörde sendikal ayrımcılığa ilişkin verilerin toplanması için bir sistemin kurulmasını ve 6356 sayılı yasadaki muğlaklıkların giderilmesini talep etmektedir.

- Komite hükümetten, özel ve kamu sektöründe sendikal ayrımcılıkla ilgili şikayet mekanizmalarının işleyişi ve istatistiksel veriler konusunda ayrıntılı bilgi talep etmektedir

- Komite hükümetten, Uzmanlar Komitesi'nin bu yılki bir sonraki toplantısında incelenmek üzere ayrıntılı bir rapor göndermesini talep etmektedir.

Yeni Demografik Çerçeve İstihdam ve Sosyal Koruma Komitesi

Yeni Demografik Çerçeve İstihdam ve Sosyal Koruma konulu Komite, çalışmalarına 5 Haziran 2013'te 80 hükümet, 27 işveren ve 56 işçi temsilcisinden oluşan 163 üyenin katılımıyla başlamıştır. İlk oturumda, Komite Başkanı olarak Zimbabwe hükümet temsilcisi James Matiza ve Başkan Yardımcıları olarak Güney Afrika işçi temsilcisi Tanya Cohen ve İtalyan işveren temsilcisi Cinzia del Rio seçilmişlerdir.

Komite çalışmalarına, Genel Sekreterlik temsilcilerinin, işçi ve işverenler adına seçilen Başkan Yardımcılarının ve hükümet temsilcilerinden söz almak isteyenlerin konuşmaları ile başlanmıştır.

Komite toplantılarının devamında, gündeme ilişkin Uluslararası Çalışma Bürosu tarafından hazırlanan raporda yer alan tartışma konuları ele alınmıştır.

Gündeme ilişkin tartışma konularının görüşülmesi tamamlandıktan sonra, her biri sekizer tane olmak üzere işçi, işveren ve hükümet taraflarından toplam 24 kişiden oluşan bir Taslak Komitesi seçilmiş, ardından komite çalışmalarına iki günlük ara verilmiştir.

Ülke olarak katıldığımız alt IMEC (Sanayileşmiş Pazar Ekonomisi Ülkeleri) toplantısında, Hükümet temsilcimiz bu Komite üyesi ülkelerden Kanada, İsviçre, Japonya, Amerika Birleşik Devletleri ve Norveç temsilcilerinden oluşan bir grupta yer alarak taslak üzerinde yapılan çalışmalara katılmıştır.

Komite çalışmalarına katılan Hükümet temsilcimiz, gündemle ilgili olarak her aşamada söz almış, ülkemizdeki uygulamalar ve izlenen politikalar hakkında açıklamalarda bulunmak ve Komite'ye değişiklik önerileri sunmak suretiyle aktif bir katılım göstermiştir.

Komite çalışmaları neticesinde hazırlanan “Yeni Demografik Çerçeve İstihdam ve Sosyal Korumaya İlişkin Sonuç Bildirgesinde” başlıklar olarak özetle aşağıdaki hususlara yer verilmiştir: Demografik Dönüşüm ve Dönüşümün Yarattığı Sorunlar; Rehberlik Eden Ülke ve Politikalar; Kapsamlı Bir Politikalar Bütünü.

Sürdürülebilir Kalkınma, Saygın İş ve Yeşil İşler Komitesi

Konferans boyunca toplam 9 oturum gerçekleştiren “Sürdürülebilir Kalkınma” Komitesi 81'i hükümet, 32'si işveren ve 61'i işçi temsilcisi olmak üzere toplam 174 üyeden oluşmuştur. Sudan Hükümeti temsilcisi Abdalhaleem MOHAMAD Komite Başkanı, Jamaikalı işveren temsilcisi Brenda CUTHBERT ile Arjantinli işçi temsilcisi Gerardo MARTÍNEZ ise Komite Başkan Yardımcıları olarak seçilmiştir.

Komite çalışmalarına rehberlik etmek üzere Uluslararası Çalışma Bürosu tarafından bir rapor hazırlanmış ve üye ülkelere Konferans'tan önce dağıtılmıştır.

Söz konusu rapor, daha ekolojik işletmelere doğru geçiş çerçevesinde herkes için saygın iş amacının gerçekleştirilmesi konusunda üç temel fırsatı yani, net istihdam yaratılması, var olan işlerin yeniden değerlendirilmesi ve sosyal içerme ve üç temel sorunu yani, ekonomik yapılandırmaya bağlı iş kayıplarını, iklim değişikliğine uyumlaşmayı ve gelirler üzerinde azaltıcı etkilerini tanımlamaktadır.

Komite çalışmaları “Çalışma Hayatı ile Çevre Arasındaki Bağlantılar” “Saygın işler yaratılmasının olanakları”, “İş dünyasının mücadele etmesi gereken engelleri”, “Önceki geçiş süreçlerinden hangi dersler çıkartılabilir?”, “Engelleri yönetmek ve ortaya çıkan fırsatları değerlendirmek için ihtiyaç olan kurum ve politikalar” ve “Eylem öncelikleri ve Uluslararası Çalışma Bürosu, sosyal taraflar ve üye ülkelerin rolü” başlıklı konular üzerinde devam etmiştir.

Komite, söz konusu önerilerin görüşülmesi amacıyla yeniden toplanmış ve öneriler iki gün boyunca tartışılmıştır. Komite’ye, Hükümet temsilcimizin sunduğu öneriler de dahil olmak üzere toplamda 129 yazılı değişiklik önerisi sunulmuştur.

Yapılan görüşmeler sonucunda 24 maddeden oluşan sonuç kararları metninin de dahil olduğu taslak rapor 17 Haziran 2013 tarihinde Komite’ye sunulmuştur.

Komite çalışmalarına katılan Hükümet temsilcimiz, gündemle ilgili olarak her aşamada söz almış, ülkemizdeki uygulamalar ve izlenen politikalar hakkında açıklamalarda bulunmak ve Komite’ye değişiklik önerileri sunmak suretiyle aktif bir katılım göstermiştir.

Komite tarafından onaylanan söz konusu rapor, 19 Haziran 2013 tarihinde toplanan Konferans Genel Kurulu tarafından da kabul edilmiştir.

Konferans tarafından kabul edilen sonuç karar metni aşağıdaki belli başlı hususlardan oluşmaktadır:

- Sürdürülebilir kalkınmaya, saygın iş ve yeşil işlere ulaşmak için vizyoner bir yaklaşım;
- Fırsatlar ve Sorunlar;
- Yönlendirici İlkeler;
- Herkes için adil geçiş amacına yönelik kurumsal düzenlemeler ve başlıca eylem alanları;
- Makroekonomik politikalar ve büyüme politikaları;
- Endüstriyel ve sektörel politikalar;
- İşletmeye ilişkin politikalar;
- Yetkinliklerin geliştirilmesi;

- İş sağlığı ve güvenliği;
- Sosyal koruma;
- Aktif iş piyasası politikaları;
- Haklar;
- Üçlü yapı ve sosyal diyalog;
- Hkmetler ile işçi ve işveren örgütlerinin rolü;
- Büro'ya yönelik rehberlik;
- Araştırma, geliştirme, bilgilerin yönetimi ve yayımı;
- Küresel ve bölgesel katılım;
- lkelere yönelik eylem;
- Kapasitelerin güçlendirilmesi;
- İzlenecek yol

Sosyal Diyalog Komitesi

Sosyal Diyalog Komitesi Konferans boyunca toplam 10 oturum gerçekleştirmiş ve Komite çalışmalarına 84 hükümet, 26 işveren ve 62 işçi temsilcisi olmak üzere 172 temsilci katılmıştır.

Komite'nin başkanlığını Belçika Hükümet Temsilcisi Pierre-Paul MAETER, başkan yardımcılıklarını, işverenler adına Danimarka işveren temsilcisi Jorgen RONNEST, işçiler adına Amerika Birleşik Devletleri işçi temsilcisi Sarah FOX yapmıştır.

Yapılan genel görüşmenin amacı, çalışma hayatında mevcut sosyal diyalog uygulamalarını değerlendirmek, ILO standartları ışığında ye ülkelerin sosyal diyalog sistemlerinin iyileştirilmesi için öneriler getirmek ve ILO nezdinde bu bağlamda yeni politikalar oluşturulmasını sağlamaktır.

Komite çalışmalarına katılan Hükümet temsilcimiz, gündemle ilgili olarak her aşamada söz almış, ülkemizdeki uygulamalar ve izlenen politikalar hakkında açıklamalarda bulunmak ve Komite'ye değerliklik nerileri sunmak suretiyle aktif bir katılım göstermiştir.

Görüşmeye esas teşkil etmesi için Uluslararası Çalışma Bürosu tarafından bir rapor hazırlanmış ve ye ülkelere komite toplantısından önce dağıtılmıştır. Görüşme, hazırlanan bu rapor ışığında 5 ana tartışma noktası üzerinden yrtlmştir. Bunlar:

1- Geçiş ve Kriz Dönemleri Çerçevesinde Sosyal Diyalog

2- Sosyal Diyalogun Güçlendirilmesi ve Uyuşmazlıkların Önlenmesi ve Sonuçlandırılmasına İlişkin Mekanizmaların Kuvvetlendirilmesi

3- Sosyal Diyalog Mekanizmalarına Daha Fazla Sektörün, İşletmenin ve İşçinin Dâhil Edilmesi

4- Sosyal Diyalog, Küreselleşme ve Küresel Tedarik Zincirleri

5- Politika Uyumluluğu.

Yapılan görüşmeler sonucunda bir sonuç raporu hazırlanmıştır. Rapor;

I. Yol Gösterici İlkeler ve Genel Durum

II. Sosyal Diyalogu Geliştirecek Tedbirler

III. Hareket Planı gibi belli başlı başlıklarından oluşup, bu çerçevede;

A. Sosyal Diyalog Kurumlarının ve Süreçlerinin Kuvvetlendirilmesi

B. Üçlü Yapının Aktörlerine Destek Verilmesi

C. Politika Uyumluluğunun Geliştirilmesi

D. Sosyal Diyalogu ve Sosyal Ortakların Sosyal Diyaloga Katılımının Aktif Olarak Arttırılması hususlarında ILO tarafından atılması gereken adımlar sıralanmıştır.

Myanmar'a İlişkin Özel Oturum Komitesi

2012 yılında olduğu gibi 2013 yılında da 102. Uluslararası Çalışma Konferansı gündeminin özel oturumunda 29 Sayılı Zorla Çalıştırma Sözleşmesi kapsamında, 1999 yılından beri ciddi ihlalleri bulunan Myanmar'ın ülke durumu ele alınmıştır.

Ülkede durumun demokratikleşmeye başlaması üzerine; ILO'nun bu ülkeye karşı olan tutumunda 101. ILO Konferansından beri yumuşama başlamış; bu yılki Konferansta da ILO'nun Myanmar'a yaptırımları tamamen kaldırılmıştır.

Yıllar İtibariyle Ülkemizin Standartların Uygulanması Komitesi Gündemine Alındığı Sözleşmeler:

Yıl	Sözleşme No. ve Konusu
1981	94-Kamu Sözleşmelerinde Çalışma Şartları Hükümleri 95-Ücretin Korunması 119-Makinalardan Korunma
1982	95-Ücretin Korunması 119-Makinalardan Korunma
1983	95-Ücretin Korunması

	98-Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı (<i>Özel Paragraf</i>) 111-İş ve Meslekte Ayırıcılık (<i>Özel Paragraf</i>) 119-Makinalardan Korunma
1984	98-Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı (Doğrudan Temas Misyonu istedik) 111-İş ve Meslekte Ayırıcılık
1985	95-Ücretin Korunması 98-Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı 111-İş ve Meslekte Ayırıcılık
1986	98-Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı (<i>Listede yer almış, ancak sözlü görüşme olmamıştır</i>)
1987	98-Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı 111-İş ve Meslekte Ayırıcılık
1988	98-Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı
1989	98-Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı 111-İş ve Meslekte Ayırıcılık (<i>Özel Paragraf</i>)
1990	111-İş ve Meslekte Ayırıcılık
1991	98-Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı 111-İş ve Meslekte Ayırıcılık
1992	-
1993	98-Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı
1994	98-Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı
1995	26-Asgari Ücret Tesbit Usulü 98-Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı
1996	98-Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı
1997	87-Sendika Özgürlüğü ve Sendikalaşma Hakkının Korunması
1998	98-Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı
1999	-
2000	98 -Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı
2001	158- Hizmet İlişisine İşveren tarafından Son Verilmesi
2002	122-İstihdam Politikası
2003	-
2004	-
2005	87-Sendika Özgürlüğü ve Sendikalaşma Hakkının Korunması
2006	-
2007	87-Sendika Özgürlüğü ve Sendikalaşma Hakkının Korunması
2008	-
2009	87-Sendika Özgürlüğü ve Sendikalaşma Hakkının Korunması
2010	87-Sendika Özgürlüğü ve Sendikalaşma Hakkının Korunması
2011	87-Sendika Özgürlüğü ve Sendikalaşma Hakkının Korunması
2013	98 -Örgütlenme ve Toplu Pazarlık Hakkı

2.1.2. AVRUPA KONSEYİ (AK)

2.1.2.1. AK'nin Kuruluşu ve Amacı

Avrupa Konseyi'nin (AK) oluşturulması fikri, İkinci Dünya Savaşı'ndan maddi ve manevi büyük kayıplarla çıkan Avrupa'da, bir daha aynı trajedinin yaşanmasını engellemek amacıyla ortaya atılmış, Avrupa'da gerginliğin ve çatışmanın yerini güven ve işbirliğinin alması hedeflenmiştir.

Bu konuda yapılan bir dizi konferans sonrası, 5 Mayıs 1949'da 10 ülke - Belçika, Danimarka, Fransa, Hollanda, İngiltere, İrlanda, İsveç, İtalya, Lüksemburg ve Norveç - merkezi Strasbourg olmak üzere Avrupa Konseyi'ni kuran antlaşmayı imzalamışlardır. AK'nın belkemiğini oluşturan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) ise 4 Kasım 1950'de Roma'da imzalanmıştır.

Türkiye, AK'ya, kuruluşundan üç ay sonra Yunanistan ve İzlanda ile birlikte Ağustos 1949'da davet edilerek, bu örgütün kurucu üyeleri arasında anılmaya hak kazanmıştır. Merkezi Strazburg'da bulunan AK'ya 47 üye ülke bulunmaktadır.

AK, savunma konuları dışında toplumun karşılaştığı tüm temel sorunlar ile ilgilenmektedir. Bunlar, insan hakları, hukuk alanında işbirliği, medya, eğitim, kültür, spor, gençlik, sağlık, yerel yönetimler, bölgesel planlama, çevre, aile ve sosyal güvenlik sorunlarıdır. Örgütün statüsünde ekonomik konularda da faaliyet gösterilmesi öngörülmeyle birlikte, uygulamada bu alandaki çalışmalar sınırlı kalmaktadır.

AK'nin yukarıda belirtilen alanlardaki çalışmaları, genellikle sözleşme ya da protokol hazırlanması ile gerçekleşmektedir. Hâlihazırda AK tarafından hazırlanmış olan toplam 217 Sözleşmesi bulunmaktadır. AK Sözleşme ve Protokolleri, üye ülkelerin mevzuatlarının uyumlaştırılmasını, bu suretle Avrupa düzeyinde ortak normlar ve ortak bir hukuk düzeni oluşturulmasını amaçlamaktadır.

2.1.2.2. AK'nin Yapısı ve Organları

Kuruluşun temel organları, karar organı olan Bakanlar Komitesi, danışma organı olan Parlamenter Meclis ve yerel yönetimlerin geliştirilmesini amaçlayan Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi'dir (YBYK). Bir denetim organı olan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de (AİHM) AK'nin dördüncü unsurunu oluşturmaktadır.

a) Bakanlar Komitesi: Bakanlar Komitesi'nde üye ülkeler Dışişleri Bakanları, Bakanlara vekaleten daha sık toplanan Delegeler Komitesi'nde ise Daimi Temsilciler (Büyükelçiler) yer alır.

Komite'de, bütçe, yeni üye alımı ve Teşkilatın politika ve faaliyetlerinin ana hatları karara bağlanmaktadır. Kararlar, üye devletlere tavsiyeler ve onaylayan devletler için bağlayıcı nitelik taşıyan sözleşmeler veya anlaşmalar şeklinde olmaktadır.

b) Parlamenter Meclis: Konseyin tartışma forumunu ve itici gücünü oluşturmaktadır. AKPM, üye ülkelerin parlamentolarından ve parlamentolarındaki güç dengesini yansıtacak şekilde seçilen 315 asil ve 315 yedek üyeden oluşur. Her üye devlete ayrılan parlamenter sayısı, sözkonusu ülkenin nüfusuyla orantılı olup ülkemizden de 12 asil, 12 yedek üye AKPM çalışmalarına katılmaktadır.

AKPM'de, sahip oldukları üyelerin çokluğuna göre sırasıyla "Sosyalist Grup", "Avrupa Halk Partileri Grubu", "Avrupa Demokratları Grubu", "Liberal, Demokrat ve Reformcu Grup" ve "Avrupa Birleşik Sol Grubu" olmak üzere beş siyasi grup mevcuttur.

Ayrıca AKPM'nin çeşitli konularda oluşturulmuş komisyonları da bulunmaktadır.

AKPM Genel Kurul'u yılda dört kez Ocak, Nisan, Haziran ve Eylül aylarında 5'er gün süreyle toplanmaktadır. AKPM'nin çeşitli komisyonlarında oluşturulan raporlar Genel Kurul'a sunulmaktadır. Raporların işlem bölümleri, bir başka deyişle karar, Bakanlar Komitesine yönelik tavsiye kararları ya da yönergeler tartışılarak oylanmaktadır.

c) Yerel ve Bölgesel Yönetimler Kongresi: Kongre, Avrupa Konseyi prensiplerinin yerel yönetimler düzeyinde de geliştirilmesi, yerel ve bölgesel yönetimlerin güçlendirilmesi, bu yapıların hukuki ve idari açıdan incelenmesi ve aralarındaki sınırötesi işbirliğinin artırılması amacıyla oluşturulmuştur. Bölgesel Meclis ve Yerel Meclis olmak üzere iki alt organı bulunmaktadır.

d) Sekreteryası: Konsey'in 1300 memurdan oluşan bir Sekreteryası vardır. Sekreteryası'da her üye ülkenin bulunduracağı memur sayısı Konsey bütçesine yaptığı katkıya paralel olarak belirlenmektedir.

Bakanlığımızca katılım ve katkı sağlanan Avrupa Konseyi çalışmaları aşağıda özetlenmiştir.

2.1.2.3. Avrupa Sosyal Şartı ve Revize Sosyal Şart

Avrupa Sosyal Şartı (ASS) demokratik sistemlere tam işlerlik kazandırılabilmesini teminen, özellikle ekonomik ve sosyal alanlarda insan haklarının güvence altına alınmasını amaçlayan temel bir insan hakları sözleşmesidir.

Avrupa Sosyal Şartı, Avrupa Konseyi'nin insan hakları alanında kabul ettiği en önemli iki temel belgeden birini oluşturmaktadır. Birincisi 1950 tarihli İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi olup, medeni ve siyasi hakları düzenlemektedir. İkincisini oluşturan Avrupa Sosyal Şartı ise çalışma, sosyal güvenlik-sosyal refah, sağlık ve bunlarla ilgili diğer alanlarındaki temel insan haklarına ilişkin hükümleri içermektedir.

Avrupa Sosyal Şartı'nın öngördüğü denetim sistemi çerçevesinde Bakanlığımızca Şart'ın onayladığımız madde ve fıkralarının ülkemizde uygulanmasına ilişkin rapor hazırlanmakta ve hazırlanan ulusal raporlar Avrupa Konseyi'ne sunulmaktadır.

1961 tarihli Avrupa Sosyal Şartı toplam 19 madde ve 72 fıkradan oluşmaktadır. Avrupa Sosyal Şartı'nın 19 maddesinden 7'si temel (**çekirdek**) maddeler (**1, 5, 6, 12, 13, 16 ve 19**) olarak kabul edilmektedir. . Söz konusu maddeler aşağıda belirtilmiştir.

1. Madde : Çalışma hakkı

2. Madde : Adil çalışma şartları hakkı

3. Madde : Güvenli ve sağlıklı çalışma koşulları hakkı

4. Madde : Adil bir ücret hakkı

5. Madde : Örgütlenme hakkı

6. Madde : Toplu pazarlık hakkı

7. Madde : Çocukların ve gençlerin korunma hakkı

8. Madde : Çalışan kadınların korunma hakkı

9. Madde : Mesleki yönlendirme hakkı

10. Madde : Mesleki eğitim hakkı

11. Madde : Sağlıkın korunması hakkı

12. Madde : Sosyal güvenlik hakkı

13. Madde : Sosyal ve tıbbi yardım hakkı

14. Madde : Sosyal refah hizmetlerinden yararlanma hakkı

15. Madde : Özürlü kişilerin bağımsızlık, toplumsal bütünleşme ve toplum yaşamına katılma hakkı

16. Madde : Ailenin sosyal, hukuksal ve ekonomik korunma hakkı

17. Madde : Çocukların ve gençlerin sosyal, hukuksal ve ekonomik korunma hakkı

18. Madde : Diğer Akit Taraf ülkesinde kazanç getirici bir işte çalışma hakkı

19. Madde : Göçmen işçiler ve ailelerinin korunma ve yardım hakkı

(Not: Koyu olarak yazılmış maddeler temel olan maddeleri göstermektedir.)

1961 tarihli Avrupa Sosyal Şartı, Ülkemiz tarafından 4 Temmuz 1989 tarihinde onaylanmış ve 24 Aralık 1989 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiştir.

5 Kasım 1990 tarihinde Roma'da düzenlenen İnsan Hakları Bakanlar Konferansı'nda alınan karar doğrultusunda; bir yandan kişisel, politik, ekonomik, sosyal ve kültürel olarak insan haklarının bütünlüğünü korumak, diğer yandan, Avrupa Sosyal Şartına yeni bir güç kazandırmak üzere, Şartın kabulünden sonra meydana gelen sosyal değişiklikler de alınarak, Şart güncelleştirilmiş, 1988 tarihli katma protokolde yer alan haklar ile bir takım yeni hakları ihtiva eden yeni bir Sosyal Şart hazırlanmıştır. 1961 tarihli Avrupa Sosyal Şartı'nın yerine geçen Gözden Geçirilmiş (Revize) Avrupa Sosyal Şartı, 3 Mayıs 1996 tarihinde imzaya açılmış ve 1 Temmuz 1999 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Gözden Geçirilmiş (Revize) Avrupa Sosyal Şartı tek bir metin halinde 1961 tarihli Şart ile garanti altına alınan haklarla birlikte, 1988 tarihli Ek Protokol'ün içerdiği **4 hakkı** (*istihdamda fırsat ve muamele eşitliği hakkı, bilgi ve danışma hakkı, çalışma koşulları ve çalışma ortamının tespit ve iyileştirilmesinde yer alma hakkı ve yaşlıların sosyal korunma hakkı*) ve bunlara ilaveten **8 yeni hakkı** (*işe son verilmesinde korunma hakkı, işverenin iflas etmesi durumunda işçilerin taleplerinin korunma hakkı, onurlu çalışma hakkı, aile sorumluluğu taşıyan işçilerin fırsat eşitliğinden yararlanma ve eşit muamele görme hakkı, işletmede çalışan işçi temsilcilerinin korunma ve kendilerine tanınan kolaylıklardan faydalanma hakkı, toplu işten çıkarma yöntemlerine ilişkin bilgilendirilme ve danışılma hakkı, yoksulluk ve sosyal dışlanmaya karşı korunma hakkı ve konut hakkı*) ihtiva etmektedir.

Gözden Geçirilmiş (Revize) Avrupa Sosyal Şartı **31 madde** ve toplam **98 fıkra**'dan oluşmaktadır. Gözden Geçirilmiş (Revize) Avrupa Sosyal Şartının 31 maddesinden 9'u temel (**çekirdek**) maddelerdir. (**1, 5, 6, 7, 12, 13, 16, 19 ve 20**) Gözden Geçirilmiş (Revize) Avrupa Sosyal Şartı, 1961 tarihli Sosyal Şart'a göre iki yeni temel madde daha içermektedir (7. ve 20. Maddeler).

Ülkemiz tarafından 6 Ekim 2004 tarihinde imzalanan ve 27 Haziran 2007 tarihinde onaylanan Gözden Geçirilmiş (Revize) Avrupa Sosyal Şartı, ülkemiz açısından 1 Ağustos 2007 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Ancak anılan Revize Şart'ın;

- 2. maddesinin (Adil Çalışma Koşulları Hakkı), “en az dört haftalık ücretli yıllık izin sağlamayı” öngören 3. fıkrasına,
- 4 maddesinin (Adil Bir Ücret Hakkı), “Çalışanların kendilerine ve ailelerine iyi bir yaşam düzeyi sağlayacak ücret hakkına sahip olduklarını tanımayı” öngören 1. fıkrasına,
- işçi/memur ayırımı yapmaksızın tüm çalışanlar ile işverenlerin ulusal ve uluslararası örgütler kurma ve bu örgütlere üye olma özgürlüğünü öngören 5. maddesine (Örgütlenme Hakkı),
- tüm çalışanlar ile işverenlerin toplu pazarlık hakkını düzenleyen 6. maddesine (Toplu Pazarlık Hakkı)

Ülkemizin kalkınmışlık düzeyi, sosyo-ekonomik şartları ve iç mevzuatımızdaki düzenlemeler dikkate alınarak çekince konulmuştur.

Ülkemiz, 1961 tarihli Avrupa Sosyal Şartı'nı temel ve temel olmayan maddelerinin uygulanmasına ilişkin olarak onaylamış bulunduğu 1989 yılından 2008 yılına kadar Avrupa Konseyi'ne 14 Ulusal Rapor sunmuştur.

Revize Şart'ın uygulanmasına ilişkin olarak 2008 tarihinden 2014 yılına kadar 6 Ulusal Rapor sunmuştur. 2007 yılından beri konu grupları halinde sunulan Şart raporlarının 2013 yılında hazırlanan maddeleri şunlardır;

- Madde 2 Adil çalışma hakkı,
- Madde 4 Adil ücret hakkı
- Madde 21 İşletmelerde bilgilendirme ve istişare hakkı,
- Madde 22 Çalışma koşullarının ve çalışma ortamının düzenlenmesi ve iyileştirilmesine katılma hakkı
- Madde 26 Onurlu Çalışma Hakkı
- Madde 28 Çalışanların temsilcilerinin işletmede korunma ve kolaylıklardan yararlanma hakkı,
- Madde 29 Çalışanların toplu işten çıkarma sürecinde bilgilendirilme ve danışılma hakkı.

2.1.2.4. Avrupa Sosyal Şartı ve Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu Hükümet Komitesi

Avrupa Sosyal Şartı üye ülkelerinin temsilcilerinden oluşan Avrupa Sosyal Şartı ve Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu Hükümet Komitesi, Fransa'nın Strazburg şehrinde yılda iki kez toplanan Avrupa Konseyi Sosyal Şart Hükümet Komitesi'nin (SŞHK) 127. ve 128. dönem toplantıları 27-31 Mayıs 2013 ve 30 Eylül-5 Ekim 2013 tarihlerinde yapılmıştır.

Toplantılarda Avrupa Sosyal Güvenlik Kodu ülke raporları ile istihdam, eğitim ve fırsat eşitliği) konu grubuna giren Avrupa Sosyal ve Ekonomik Haklar Sözleşmesi (Sosyal Şart) maddelerine (1, 9, 10, 15, 18, 20, 24 ve 25) aykırı bulunan ülke durumları görüşülmüştür.

127. toplantıda ilk olarak Avrupa Sosyal Güvenlik Kodunu onaylayan ülkelerin sunduğu ulusal raporları inceleyen ILO Uzmanlar Komitesi'nin raporu görüşülmüş, ülkemizin mevzuat ve uygulamalarının Kod'a uygun olduğu değerlendirilmiştir. İkinci olarak, Şart'ın 1. maddesinin 2. fıkrası kapsamında dört gerekçeden Şart'a aykırı bulunan ülke durumumuz hakkında savunma yapılmıştır. Yapılan savunmayı yeterli bulan Komite ülkemiz hakkında tavsiye veya uyarı kararı için oylamaya gidilmesine gerek görmemiş, bir sonraki rapor döneminde ayrıntılı bilgi verilmesini istemiştir.

128. dönem toplantısında ise ülkemiz tarafından Şart'ın 1/2., 18/2., 18/3. ve 20. madde/fıkralarına aykırı bulunan ulusal mevzuatımız hakkında sözlü savunma yapılmıştır. Yapılan savunmayı yeterli bulan Komite ülkemiz hakkında tavsiye veya uyarı kararı için oylamaya gidilmesine gerek görmemiş, bir sonraki rapor döneminde ayrıntılı bilgi verilmesini istemiştir.

Diğer yandan, Genel Müdürlüğümüzden ilgili iki personel, Avrupa Konseyi Avrupa Sosyal Şartı Bölümü bünyesinde 2 Eylül - 31 Ekim 2013 tarihleri arasında iki aylık bir süre ile çalışma ziyareti gerçekleştirmiştir.

Söz konusu çalışma ziyareti Avrupa Sosyal Şartı kapsamında sunulan ulusal raporlarımızın kalitesinin yükseltilmesi ve bu bağlamda özellikle bilgi eksikliği veya farklı bilgi verilmesinden kaynaklanan karar ertelemeleri veya uyumsuzluk kararlarının en aza indirilmesinin sağlanması amacıyla yönelik konu hakkında araştırma ve incelemelerin yapılmasına olanak sağlamıştır.

2.1.2.5. Sosyal Uyum Komitesi (CDCS)

Sosyal Uyum Komitesi (CDCS), Bakanlar Komitesi'nden sonraki en üst düzey komite olup, Sosyal Uyum Genel Müdürlüğü (DG III) çatısı altında faaliyetlerini sürdürmektedir.

Komite'nin temel görevi Avrupa Konseyi Sosyal Uyum Stratejisi ve Eylem Planını tanıtmak ve uygulanmasını kolaylaştırmak, sosyal uyum eğilimini ve sorunlarını incelemek ve analiz etmek, sosyal politikalara ilişkin işbirliği proje ve programları oluşturmak, özürli kişilerin haklarını geliştirmek ve topluma tam katılımlarını sağlamak, Avrupa Konseyi Eylem Stratejisinin uygulanmasını izlemektir. Komite, tüm Avrupa Konseyi üyesi devletlerin katılımıyla yılda bir kez toplanmaktadır. Genel Müdürlüğümüzden Komiteye ülkemiz adına düzenli katılım sağlanmaktadır. Komite'nin görev süresi 2013 yılı sonu itibariyle sona ermiştir. 2014-2015 döneminde Komitenin İnsan Onuru, Eşitlik ve Sosyal Uyum Komitesi CDDECS adıyla görev yapması öngörülmektedir.

25-26-27 Eylül 2013 tarihlerinde Strazburg'da düzenlenen Avrupa Sosyal Uyum Komitesi'nin (CDCS) 26. toplantısına Bakanlığımızı temsilen Genel Müdürlüğümüzden katılım sağlanmıştır. Toplantıda, 11-12 Ekim 2012 tarihlerinde İstanbul'da düzenlenen Sosyal Uyumdan Sorumlu Avrupa Konseyi 2. Bakanlar Konferansı konusunda ülkemiz tarafından bir sunum yapılmıştır. Yapılan sunumda özellikle ülkemiz ve diğer delegeler tarafından Konferansta dile getirilen görüşlere değinilmiş, İstanbul Konferansı Bakanlar bildirgesinde yer alan tavsiyelerin hayata geçirilmesi doğrultusunda bazı önerilerde bulunulmuştur.

Komite çalışmalarına etkinlik ve işlevsellik kazandırmak üzere CDCS üyeleri arasından cinsiyet eşitliği, çocuk hakları, ailenin korunması, göç, göç ve etnik azınlıklar, istihdam, sosyal güvenlik, Romanlar/Çingeneler, engelli kişiler için raportörleri belirlenmiştir. Genel Müdürlüğümüz uzmanlarından ilgili bir personel göç ve etnik azınlıklar konusunda Komite raportörü olmuştur.

2.1.2.6. Sosyal Korumaya İlişkin Karşılaştırmalı Bilgi Sistemi (MISSCEO)

1999 yılında kurulan MISSCEO (Mutual Information System on Social Protection of the Council of Europe), üyeleri arasında sosyal koruma alanında düzenli olarak bilgi alışverişini amaçlayan ve AK Sosyal Politikalar Dairesi ile üyelerinin yakın işbirliğiyle çalışan bir oluşum olup, kuruluşundan bu yana her yıl düzenli olarak ülke uzmanlarının katılımıyla 2 günlük çalışma toplantısı

gerçekleştirmektedir. Sosyal Uyum Komitesi'nin (CDCS) bir alt komitesidir. AK Sosyal Korumaya İlişkin Karşılaştırmalı Bilgi Sistemi (MISSCEO) Komitesi, üye ülkelerin sosyal güvenlik mevzuat ve uygulamalarını karşılaştırmalı olarak incelemektedir.

Sosyal Korumaya İlişkin Karşılaştırmalı Bilgi Sistemi'nin (MISSCEO) 15. Toplantısı 4-5 Temmuz 2013 tarihlerinde Strazburg'da (Fransa) düzenlenmiştir. Söz konusu toplantıya Bakanlığımızı temsilen Genel Müdürlüğümüzden katılım sağlanmıştır. Ayrıca, MISSCEO için gerekli bilgiler Konsey'e sunulmuştur.

2.1.2.7. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Kararı

MEHMET EFE KARARI

Çocuk paraları ile ilgili olarak Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin 8 Nisan 2013 tarihli Efe kararı¹⁵ (application no 9134/06) önemlidir. Mehmet Efe 1989 yılından sonra Avusturya'da ikamet etmektedir. 1978 doğumlu kızı ve 1980 doğumlu oğlu için ödenmekte olan çocuk parasının kesilmesi kararına karşı iç hukuk yollarını tükettikten sonra AİHM'sine başvurmuştur. Türkiye'nin müdahil olduğu davada mahkeme kararını 8 Nisan 2013 tarihinde açıklamıştır. Mahkeme AİHS'nin 14 maddesi (ayrımcılık) ve bu maddeyle ilişkili olarak Ek 1 Nolu Protokol'ün 1. maddesi (mülkiyet hakkı) kapsamında bakmıştır. Mahkeme Mehmet Efe'ye ayrımcılık yapılmadığı kararına varmıştır.

2.1.3. İKTİSADİ İŞBİRLİĞİ VE GELİŞME TEŞKİLATI (OECD)

2.1.3.1. OECD'nin Kuruluşu ve Amacı

II. Dünya Savaşı sonrası Avrupa'da yaşanan yıkım ve Avrupa'nın yeniden yapılanması için ABD ve Kanada'nın oluşturdukları Marshall Yardımı'nın eşgüdümünü sağlamak amacıyla 1947 yılında kurulan Avrupa Ekonomik İşbirliği Örgütü (OECE) İktisadi İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı (OECD)'nin ilk nüvesini oluşturmaktadır.

¹⁵ [http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-115849#{"itemid":\["001-115849"\]}](http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/pages/search.aspx?i=001-115849#{)

OECD 14 Aralık 1960 tarihinde imzalanan Paris Sözleşmesi'ne dayanılarak, 1961 yılında kurulmuştur.

OECD, NATO'nun ekonomik açıdan tamamlayıcısı olarak kurulan OECE'den 1961 yılında görevi devralmış ve amacı, o günden bu yana, ülke hükümetlerine mali istikrarı korumada destek olmak, sürdürülebilir ekonomik büyümeyi, istihdam artışını ve yüksek yaşam standartlarını sağlamada yardım etmek, böylece dünya ekonomisinin kalkınmasına katkı sağlamaktır.

OECD analitik deneyimini ve birikmiş tecrübesini son yıllarda Örgüt'e üye olmayan ancak Pazar ekonomisine sahip 70'in üzerindeki kalkınan ve gelişmekte olan ülkeye taşımaktadır. Küreselleşmeyle birlikte OECD çalışmalarının her bir üye ülkede belirli bir alanı ayrı ayrı incelemektense belirli alandaki politikaların üye ülkeleri ve OECD alanı dışındaki diğer ülkeleri topluca nasıl etkilediği üzerinde yoğunlaştırmaya başlamıştır. Öte yandan, G 20 platformuna yaptığı çalışmalarla da katkı vermektedir.

OECD'ye Üye Ülkeler

Kurucu Üyeler:

Avusturya, Belçika, Danimarka, Fransa, Almanya, Yunanistan, İzlanda, İrlanda, İtalya, Lüksemburg, Hollanda, Norveç, Portekiz, İspanya, İsveç, İsviçre, Türkiye, İngiltere Kanada ve ABD

OECD'ye Üye Ülkeler:

Japonya (1964), Finlandiya (1969), Avustralya (1971), Yeni Zelanda (1973), Meksika (1994), Çek Cumhuriyeti (1995), Macaristan (1996), Polonya (1996), Kore Cumhuriyeti (1996), Slovakya (2000) Şili, Slovenya, İsrail ve Estonya(2010).

OECD'nin 2013 yılı itibarıyla 34 üyesi bulunmaktadır.

Üyelik Sürecinde Olan ve Ortak Çalışma Yapılan Ülkeler

Rusya Brezilya, Çin, Hindistan, Güney Afrika, Endonezya

Ayrıca bölgeler itibariyle- Avrupa-Kafkaslar-Orta Asya-Orta Doğu- Kuzey Afrika ve Afrika Kıtasının diğer bölgeleriyle –aşağı yukarı 70’e yakın ülkeyle- ortak çalışmalar yürütülmektedir.

OECD Temel İlkeler ve Üyelik Şartları

- Demokrasi
- İnsan haklarına ve yurttaş özgürlüğüne bağlılık
- Açık Pazar ekonomisi çerçevesinde istikrarlı gelişme olarak sıralanabilir.

OECD’nin Amacı

- Çok taraflı ve korumacı olmayan bir temelde dünya ticaretinin geliştirmek
- Üye ülkelerde halkın yaşam standartlarını iyileştirmek,
- Sürekli ve dengeli ekonomik gelişimi sağlayan politikalara destek vermek
- İstihdamı geliştirmek, işsizliği ortadan kaldırmak
- Yukarıdaki hususları gerçekleştirirken ülkelerin birbirlerine destek olmasını sağlamaktır.

OECD ekonomik gelişme ve refahın sağlanması amacıyla kamu politikalarının hemen her alanında teknik çalışmalar yürüten bir hükümetlerarası işbirliği teşkilatıdır. Ülkemizin de kurucuları arasında bulunduğu OECD, makro ekonomik politikalar başta olmak üzere; ticaret; tarım; vergi; finans; rekabet; eğitim; sağlık; çevre; sanayi; teknoloji, yeşil büyüme, sürdürülebilir kalkınma, istihdam, sosyal güvenlik ve uluslararası göç gibi hükümetlerin politika oluşturdukları çok geniş bir sahada faaliyet göstermektedir. Teşkilatın temel hedefi, bahse konu alanlarda üyelerini en güncel veri ve analizler ışığında en iyi politika seçenekleriyle donatmak, bu kapsamda küresel sorunlar için de gerekli çözümleri üretmektir.

2.1.3.2. OECD’nin Yapısı ve Organları

OECD’nin Yapısı ve İşleyişi

- Konsey
- Genel Sekreterlik
- Komiteler
- Çalışma Grupları
- Özel Çalışma Grupları
- Bakanlar Konferansı

- Diğer OECD Kuruluşları

Konsej: Yönetim ve karar organıdır. Konsey her üye ülkeden birer temsilci ile Avrupa Komisyonu temsilcisinden oluşmaktadır. Düzenli olarak Daimi Temsilciler düzeyinde toplanır. Genel Sekreter Konseyin başkanıdır. Konsey Genel Sekreterliğin tavsiyelerini karara bağlar. Konsey yılda bir kez önemli konuları tartışmak için ve OECD çalışmalarının önceliklerini belirlemek üzere Bakanlar düzeyinden toplanmaktadır. Konsey’de kararlar oybirliği ile alınır.

Genel Sekreterlik: Yaklaşık 2500 OECD görevlisi Paris’te komitelerin faaliyetlerine destek olmak için çalışmaktadır. Bir düzüne kadar Direktörlükte görev ekonomist, hukukçu, bilim adamı ve farklı meslekten uzman araştırma ve incelemeleri gerçekleştirmektedir. Sekretaryanın başkanlığını Genel Sekreter deruhte etmektedir ve kendisine dört Genel Sekreter Yardımcısı destek vermektedir. Genel Sekreter ulusal temsilcilerle Sekretarya arasındaki temel bağı sağlayan Konsey’e de başkanlık etmektedir. Halen görevde olan Genel Sekreter Angel Gurría’dır.

Komiteler: 34 ülkenin temsilcileri, fikir alışverişinde bulunmak ve ekonomi, ticaret, bilim, istihdam, eğitim ve mali piyasalar gibi önemli politika alanlarındaki gelişmeleri incelemek için uzmanlaşmış komitelerde bir araya gelmektedirler. Halen Örgüt bünyesinde 250’den fazla komite, çalışma grubu ve uzmanlar grubu bulunmaktadır. Başlıcaları;

- Ekonomik Gelişmeleri Komitesi (EDRC),
- Çelik Komitesi,
- Turizm Komitesi,
- Tarım Komitesi,
- Kamu Yönetimi Komitesi(PUMA)
- İstihdam, İşgücü ve Sosyal İşler Komitesi (ELSA)

Diğer OECD Kuruluşları

Uluslararası Enerji Ajansı (UEA) : 1974 yılında kurulmuştur. Ülkemiz kurucu üyesidir. Örgütün temel amacı petrol piyasasında yer alabilecek krizlere karşı hazırlıklı olmak ve üye ülkeler arasındaki dayanışmayı artırarak enerji güvenliğini sağlamaktır. UEA, üye ülkelere petrol stoku bulundurma zorunluluğu getiren bir kuruluştur.

Nükleer Enerji Ajansı (NEA): Üye ülkelerin nükleer enerji üretimlerinin barışçı amaçlarla geliştirilmesi için faaliyet göstermekte, nükleer alanda üye ülkelere verilen kararların uyumlaştırılmasına çalışmaktadır.

OECD'nin Parasal Kaynakları

Üye ülkelerin ekonomik büyüklüğüne bağlı katkıları ile finanse edilmektedir. En büyük katkıyı yaklaşık olarak % 22 ile ABD ardından Japonya sağlamaktadır. Ülkemizin katkısı %1,64 civarındadır. 2014 yılı bütçesinin 357 milyon Avro olması öngörülmektedir.

Konseyin onayından geçmek suretiyle üye ülkeler özel program ve projeleri finanse etmektedirler.

2.1.3.3. İstihdam, Çalışma ve Sosyal İşler Komitesi

OECD'nin Bakanlığımız görev alanına giren konularda yürüttüğü çalışmalar yakından izlenerek düzenlenen toplantılara katılım sağlanmakta, ülkemiz mevzuatı ve uygulamaları ile diğer ilgili konularda istenilen bilgi, belge ve görüşler hazırlanarak OECD'ye iletilmektedir.

Başta İstihdam, Çalışma ve Sosyal İşler Komitesi (ELSA) ve KOSGEB tarafından yürütülen Yerel Ekonomi ve İstihdamın Geliştirilmesi Programı (LEED) olmak üzere, OECD'nin Bakanlığımız görev alanına giren konulardaki çalışmaları yakından izlenmektedir.

PIAAC olarak bilinen "Uluslararası Yetişkin Becerilerinin Ölçülmesi Programı" 15-65 yaş grubu arasında yetişkinlerin eğitim durumları, eğitimlerinden edinmiş oldukları birikimi, bu birikimin iş hayatına geçişte ne şekilde kullanıldığı ve eğitim sisteminin sosyo-ekonomik hayatın gereklerine ne şekilde yanıt verdiği hususlarında istatistiki bilgi toplanmasını ve karşılaştırmalı değerlendirmelerde bulunulmasını amaçlamaktadır. Anılan Programın 2. tur çalışmalarına ülkemiz 01/01/2012 tarihinde dahil olmuştur. Bu program 5 yıl sürecektir. Programın yürütülmesinden Avrupa Birliği Koordinasyon Dairesi Başkanlığı sorumlu olup, Genel Müdürlüğümüz koordinasyonu sağlamaktadır.

OECD'nin 2013 yılında gerçekleştirdiği ELSA Komitesi'nin Göç Çalışma Grubu Toplantısı 6-7 Haziran 2013 tarihinde yapılmıştır. Toplantı öncesinde 5 Haziran 2013 günü Göç Çalışma Grubu'nun girişimiyle düzenlenen "Göçmenlerin ve Çocuklarının İstihdam Piyasasına Uyumu"

konulu seminere Bakanlığımızı temsilen Genel Müdürlüğümüzden katılım sağlanmıştır. Ayrıca Göç Çalışma Grubu'nun toplantısında yapılan seçim sonucunda ülkemiz temsilcisi 3 yıllık bir süre için anılan grubun büro üyeliğine seçilmiştir. 28-29 Kasım 2013 tarihinde yapılan İstihdam Çalışma Grubu Toplantısına Bakanlığımızı temsilen İŞKUR Genel Müdürlüğü ve Genel Müdürlüğümüzden bir heyetle katılım sağlanmıştır. Toplantıda, “Sosyal politikalar ve istihdam” arasındaki ilişkiye yönelik ülkemiz uygulamalarına ilişkin bir sunum Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı temsilcileriyle birlikte yapılmıştır. Aynı dönemde, OECD'nin çeşitli soru formları yanıtlanmış ve raporlar sunulmuştur.

2.1.4. G -20 PLATFORMU

2.1.4.1. Kuruluşu ve Amacı

Küresel ekonomik ve mali istikrarın sağlanması ve teşvik edilmesi için gayri resmi bir tartışma ve görüş alışverişi ortamı olan G20, 25 Eylül 1999 tarihinde gerçekleştirilen G7 Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanlarının Washington Toplantısı'nda G20 resmen ilan edilmiştir.

G20, Avrupa Kıtası'ndan G 8 üyesi de olan 4 ülke, Almanya, Fransa, İngiltere, İtalya; Afrika Kıtası'ndan Güney Afrika; Asya Kıtası'ndan Çin Halk Cumhuriyeti, Endonezya, Güney Kore, Hindistan, Japonya, Rusya, Suudi Arabistan ve Türkiye olmak üzere 8 ülke; Amerika Kıtası'ndan ABD, Arjantin, Brezilya, Kanada ve Meksika olmak üzere 5 ülke; Okyanusya Kıtası'ndan da Avustralya olmak üzere Avrupa Birliği'nin de katılımıyla 20 üyeden oluşmuştur. G20 ülkeleri, Küresel ekonomik ve finansal sistem açısından büyük önem taşıyan G20 ülkeleri, dünya ekonomisinin yaklaşık %90'ını, dünya ticaretinin %80'ini ve dünya nüfusunun üçte ikisini temsil etmektedir.

G-20 çalışmaları iki temel kanal üzerinden yürütülmektedir. İlk kanal ülkelerin ilgili Bakanları, Müsteşarları ve Merkez Bankası Başkan/Başkan Yardımcılarının oluşturduğu “Finans Kanalı”dır. İkinci kanal ise, üye ülkelerin genellikle Dışişleri Bakanlığı yetkililerinin oluşturduğu “Şerpa Kanalı”dır. Ayrıca tartışılan gündem maddelerine bağlı olarak gerek “finans” gerekse “şerpa” kanallarında teknik düzeyde çalışma grupları da kurulmaktadır. G20'nin dışı açılma çabalarının bir parçası olarak, üye ülkelerin özel sektör temsilcileri ile düşünce ve sivil toplum kuruluşları da G-20 bünyesindeki bazı toplantılara katılım sağlamaktadırlar.

2.1.4.2. G20 Çalışma ve İstihdam Bakanları Toplantıları

G20 Ülkeleri Devlet ve Hükümet Başkanlarının 24–25 Eylül 2009 tarihlerinde ABD'nin Pittsburgh kentinde gerçekleştirdikleri Zirvede, ülke liderleri, gelecekteki ekonomik büyüme için istihdama yönelik bir çerçeve oluşturulmasının önemi hakkında mutabık kalmışlardır. Ayrıca dünya ekonomisi tam sağlıklı bir yapıya, çalışanlar ise insan onuruna yakışır bir işe kavuşuncaya kadar çalışmalarına devam etme kararını vermişlerdir. Bu amaçla aynı Zirvede, 2010 yılı Haziran ayında Kanada'da gerçekleştirilecek Liderler Zirvesi öncesi Çalışma ve İstihdam Bakanlarının bir araya gelmesi kararı da alınmıştır.

G20 Çalışma ve İstihdam Bakanları ilk toplantısı 19 Nisan 2010'da sosyal taraflarla yapılan görüşmelerle başlamış, 20-21 Nisan 2010 tarihlerinde gerçekleştirilen Bakanlar Toplantısında ülke liderlerine sunulan Tavsiye Kararlarının kabulüyle neticelenmiştir.

26-27 Eylül 2011 tarihlerinde Paris'te Fransa'nın dönem başkanlığında Çalışma ve İstihdam Bakanları 2. kez bir araya gelerek 3-4 Kasım 2011 tarihlerinde Cannes'da toplanacak ülke liderlerine Tavsiye Kararlarını hazırlamışlardır. Ayrıca Çalışma ve İstihdam Bakanları 2. toplantıları çerçevesinde, 26 Eylül 2011 tarihinde sosyal taraflarla görüşmelerde bulunmuşlardır.

G20 Çalışma ve İstihdam Bakanları 3. Toplantısı 17-18 Mayıs 2012 tarihlerinde Meksika'nın Guadalajara şehrinde gerçekleştirilmiştir. 2011 yılı Fransa Dönem Başkanlığı döneminde genç işsizliği alanında çalışmalar yapmak üzere İstihdam Görev Gücü kurulması önerilmiş, İstihdam Görev Gücü'nün çalışmaları 2012 yılı Meksika Dönem Başkanlığı altında gerçekleştirilmiştir. Meksika Dönem Başkanlığı süresince Çalışma ve İstihdam Bakanları Toplantısına paralel olarak İstihdam Görev Gücü çalışmalarını sürdürmüştür. Çalışmalar sonucunda, G20 Gençlik Stratejisi ve Nitelikli Çıracılık Temel İlkeleri Belgeleri hazırlanmıştır.

Çalışma ve İstihdam Bakanları Toplantısı sonucunda bakanlarca kabul edilen Bildirgede;

- Kaliteli istihdamın ve saygın işlerin sağlanması,
- Genç istihdamının desteklenmesi ve
- Sürdürülebilir kalkınma bağlamında, kaliteli istihdam yaratan kapsayıcı yeşil büyümenin teşvik edilmesikonularında karara varılmıştır.

Aynı kararlar, 18-19 Haziran 2012 tarihlerinde Los Cabos - Meksika'da gerçekleşen Liderler Zirvesinin sonuç bildirgesinde de desteklenmiştir.

Kısaca özetlendiğinde, G20 ülkeleri Liderleri,

- Makroekonomik kararların merkezine kaliteli/insan onuruna yakışır işlerin yerleştirilmesi,
 - Yaratılan işlerin işsizliği azaltması ve sosyal içermeyi desteklemesi,
 - Dezavantajlı grupların istihdamına özel ilgi gösterilmesi,
 - Gençlerin istihdamında okuldan-işe geçiş ve çıraklık uygulamalarının teşvik edilmesi ve
 - Çalışmaların sosyal taraflarla eşgüdümde götürülmesi
- hususlarını vurgulamışlardır.

G 20 Dördüncü Çalışma ve İstihdam Bakanları Toplantısı 18-19 Temmuz 2013 tarihlerinde Rusya Federasyonu'nun başkenti Moskova'da gerçekleştirilmiştir.

Bununla birlikte, ilk kez 19 Temmuz 2013 tarihinde G20 Çalışma ve İstihdam Bakanları ile Ekonomiden Sorumlu Bakanlar Ortak Toplantısı yapılmıştır.

Çalışma ve İstihdam Bakanlarının 2013 Yılı Tavsiye Kararları

1. İş Yaratılması Daha fazla ve daha iyi işlerin yaratılması G20 ülkelerinin tamamının önceliği olmaya devam etmektedir. Özel sektör yeni iş imkânlarının yaratılmasında en önemli kaynaktır. Alt başlıklar aşağıda yer almaktadır:

- Gerekli mali politikalar
- KOBİ'lerin desteklenmesi
- Altyapı yatırımlarının önemi
- Kayıt dışı ile mücadele
- Etkin istihdam hizmetleri
- Ulusal sosyal koruma zeminleri
- Ulusal asgari ücretin önemi
- Esnek çalışma
- Hayat boyu eğitim

2. İş gücü aktivasyonu, eşitlik ve sosyal içirme başlığı altında aşağıdaki konular vurgulanmıştır

- Eğitim sistemleri ve işgücü piyasasının eşleşmesi
- Yerel/Merkezi makamlar, sosyal paydaşlar ve iş dünyası arasında daha kuvvetli bir işbirliğinin teşvik edilmesi

- Hassas gruplara dair programlar
- Nitelik kazamaya yönelik farkındalığın ve gerekliliğin desteklenmesi
- İşgücü aktivasyonu ile ilgili önlemler ile sosyal yardımlar arasındaki bağlantının güçlendirilmesi;
- Yardım alanların geniş kapsamlı aktivasyonu ve istihdam piyasasına entegrasyonu
-

«Sosyal politikaların sosyal uyuma, ekonomik istikrara ve orta ila uzun vadeli büyüme katkıda bulunabilecek yatırımlar olduğu hususunda hemfikir olunduğu» vurgulanmaktadır.

3. G20 Liderleri ve Deklarasyonlarımızdaki Taahhütler Gereğince Belirlenen İstihdam Gündeminin Uygulanmasında Ülkelerce Kaydedilen İlerlemenin İzlenmesi

Uluslararası kuruluşların iyi uygulama örneklerinin belirlenmesi ve paylaşılmasında gösterdiği yardımların çok değerli olduğu, Los Cabos Büyüme, İş ve Eylem Planı çerçevesinde verilen taahhütlerin hayata geçirilmesine önem verildiği ve desteklendiği belirtilmiştir.

4. Yol Haritası

Deklarasyonun Liderlerin dikkatine sunacağı ve Liderlerden, Bakanlarının vermiş olduğu taahhütlerin desteklenmesini bekledikleri belirtilmektedir.

Deklarasyonda özetle ifade edildiği gibi; iş gücü aktivasyonu ve istihdam yaratılmasına yönelik kapsamlı ve entegre bir kamu politikası yaklaşımı geliştirilmesi önerisinde bulunmakta, istihdam yaratılması ve büyümenin güçlenmesi için gerekli olan etkin işgücü piyasası stratejilerini uygulamaya kararlı bulunulduğu ifade edilmektedir.

G20 Çalışma ve İstihdam Bakanları ile Ekonomiden Sorumlu Bakanlar Ortak Beyanı

19 Temmuz 2013, Moskova'da ilk kez Çalışma ve İstihdam Bakanları ile Ekonomiden Sorumlu Bakanlar bir araya gelerek ortak bir beyanda bulunmuşlardır.

Ortak Beyan'da Bakanlar, G20 ekonomilerinin, üretkenlik, işlerin niteliği, beceri, eğitim, çalışma şartları ve yaşam standartları bakımından zorluklarla karşılaştığı, küresel büyümenin istendiği düzeyde olmadığı, işsizliğin halen tüm G20 ülkelerinin en önemli çözüm bekleyen sorunu olduğunu belirterek aşağıdaki taahhütlerde bulunmuşlardır:

- Büyüme ve istihdamı teşvik edecek bütünleşik makroekonomik, mali ve işgücü politikaları,
- Özellikle küçük ve orta ölçekli işletmelerle, ticari girişimcilik ve iş kurmaya yönelik olarak güçlü yerel yatırım ortamının teşvik edilmesi,
- Büyümenin ve iş yaratmanın teşviki, kayıt dışılığı azaltmak ve çalışanların haklarını ve sosyal korumayı sağlarken her yaştaki insanın işgücüne katılımını sağlamak için reformlar yapmak,
- Gençler, kadınlar, yaşlılar ve engellilerin işgücüne katılımını artırmak, yapısal işsizliğin, uzun dönem işsizliğin, eksik ve kayıt dışı istihdamın azaltılması,
- Sosyal koruma sistemlerinin kurulması, ulusal ücret ayarlama sistemleri göz önüne alınarak makul düzeyde belirlenmiş asgari ücret, toplu sözleşme anlaşmaları, verimlilik, maaşlar ile istihdam arasındaki bağlantıyı destekleyecek diğer politikalar gibi talep dengesini destekleyen ve eşitsizliği azaltan işgücü piyasası ve sosyal politikaları hayata geçirmek,
- Korumaya muhtaç grupların yeteneklerinin geliştirilmesine odaklı, gençler için çalışma garantili yaklaşımlar da dâhil, mesleki eğitimi ve çıraklık eğitimini teşvik etmek,
- G20 ülkeleri ve sosyal ortakları arasında aktivasyon politikaları üzerine en iyi uygulamaların paylaşımını kolaylaştırmak.

İstihdam Görev Gücü

2011 yılı Fransa Dönem Başkanlığı döneminde genç işsizliği alanında çalışmalar yapmak üzere İstihdam Görev Gücü kurulması önerilmiş, İstihdam Görev Gücü'nün çalışmaları 2012 yılı Meksika Dönem Başkanlığı altında gerçekleştirilmiştir.

2013 yılı Rusya Dönem Başkanlığı ise, Çalışma ve İstihdam Bakanları toplantılarına hazırlık grubu çalışmalarıyla, İstihdam Görev Gücü çalışmalarını birleştirerek, grubu İstihdam Görev Gücü olarak adlandırmıştır.

Rusya Dönem Başkanlığının İstihdam Görev Gücü çalışmaları için belirlediği 3 önceliği şunlardır:

- Yeni iş alanları yaratma
- İşgücünün aktif hale getirilmesi
- İşgücü piyasasındaki gelişmelerin ve G20 istihdam gündeminin uygulanmasında ülkelerin kaydettiği ilerlemelerin izlenmesi
-

Öte yandan 2015 yılında ülkemiz G20 dönem başkanlığını üstlenecek olup, 2014 yılı dönem başkanı Avustralya ile birlikte ülkemizin Eş başkanlık görevi başlayacaktır.

Saint Petersburg Liderler Zirvesi

5-6 Eylül 2013 tarihlerinde Saint Petersburg- Rusya Federasyonu'nda Liderler Zirvesi gerçekleşmiştir. Küresel ekonomideki kırılganlığın devam ettiği, Zirvenin ana temasını Rusya Federasyonu Dönem Başkanlığının temel öncelik olarak da belirlediği “büyüme ve istihdam” oluşturmuştur. Zirvede, dünya ekonomisini güçlü bir büyüme yoluna taşıyacak ve istihdam yaratacak politikaların uygulanması ön planda ele alınmıştır.

Zirve Bildirgesinin giriş kısmında; iş yaratan güçlü, sürdürülebilir ve dengeli bir küresel büyümeyi hedeflediklerini, işsizlik, eksik istihdamla mücadelenin gerekliliğine inanarak ve özellikle gençlere yönelik daha verimli ve kaliteli, insan onuruna yakışır işler yaratacaklarını, iş yaratmada KOBİ ve yatırım teşviklerini dikkate alacaklarını belirtmişlerdir.

Liderler Bildirgesinin kaliteli işler yaratarak büyüme bölümünde, hem Çalışma ve İstihdam Bakanları Tavsiye Kararlarına hem de Ekonomiden Sorumlu Bakanlarla ortak yayınladıkları Beyana atıfta bulunmaktadır.

2.1.5. DİĞER KURULUŞLAR

İslam Konferansı Örgütü, 21 Ağustos 1969 tarihinde İsrail'in işgali altında bulunan Kudüs'teki, Al-Aksa Mescidi'nin yakılmasının İslam dünyasında uyandırdığı tepki üzerine, 22–25 Eylül 1969 tarihlerinde Rabat'ta ilk kez düzenlenen İslam Zirve Konferansında alınan bir kararla kurulmuştur. Örgütün ismi 2011 Haziran ayında Astana'da düzenlenen 38. Dışişleri Bakanları Konseyi'nde İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) olarak değiştirilmiştir. Örgütün amacı İslam dünyasının hak ve çıkarlarını korumak, üye devletler arasında işbirliği ve dayanışmayı güçlendirmektir.

İİT'nin Çalışma Bakanları 1. Toplantısı, 19.Dünya İş Sağlığı ve Güvenliği Kongresi esnasında, 10 Eylül 2011 tarihinde İstanbul'da düzenlenmiş olup, sözkonusu Toplantıya, İİT üyesi 15 ülke Çalışma Bakanı katılmıştır.

Toplantı kapsamında ve sonrasında “İİT İş ve İstihdama İlişkin Konularda İşbirliği Çerçeve Taslağı” hazırlanmış, 2. Konferansın Azerbaycan'ın teklifi üzerine Bakü'de düzenleneceği ve Konferans'ta başta sosyal güvence, iş sağlığı ve güvenliği ile istihdam yaratma konuları olmak üzere İİT üye ülkelerinde çalışma hayatını etkileyen önemli ve güncel konuların Çalışma Bakanları tarafından ele alınması kararlaştırılmıştır.

Bu kapsamda, İİT Uzman Memurlar ve Çalışma Bakanları 2. Konferansı 23-26 Nisan 2013 tarihleri arasında Bakü'de düzenlenmiştir. Konferansa ülkemizi temsilen Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımız Sayın Faruk ÇELİK'in başkanlığında oluşan Bakanlık heyetimiz iştirak etmiştir.

2.2. AVRUPA BİRLİĞİ İLE İLGİLİ GELİŞMELER

2013 yılında AB'ye İrlanda ile Litvanya dönem başkanlığı yapmıştır. Bu dönem itibarıyla kaydedilen gelişmelerden bazıları aşağıda yer almaktadır.

2.2.1. İrlanda AB Dönem Başkanlığının Politika Öncelikleri

İrlanda'nın AB Konseyi Dönem Başkanlığı Programında yer alan, çalışma hayatı ve sosyal güvenlik konularına ilişkin öncelikler aşağıda sunulmaktadır.

1- Sürdürülebilir İşler Ve Büyümeye Yatırım Yapmak

AB'nin işlerin yaratılması ve buna bağlı sürdürülebilir büyümenin sağlanmasına yönelik her türlü çabayı sergilemesi gerekliliğini göz önüne alan İrlanda Dönem Başkanlığı, iş yaratılması bağlamında somut adımların atılmasına yönelik öneriler sunacaktır. Daha sağlam bir tek pazar oluşturmak ve vatandaşların yeni istihdam fırsatlarından faydalanmasını sağlamak amacıyla AB içinde kişilerin serbest dolaşımının önündeki engellerin kaldırılmasına yönelik çalışılacaktır. Bu, geçici görevlendirilen işçiler, emekli maaşlarının transferi, göçmen işçilerin haklarının desteklenmesi ve mesleki yeterliliklerin karşılıklı olarak tanınmasına yönelik alanlarda önemli yeni adımların atılmasını içerecektir.

2- Genç İşsizliği İle Mücadele

Avrupa, "kayıp bir neslin" ortaya çıkmasını önlemek için gençlere fırsat sunmalıdır. Bu amaçla İrlanda Dönem Başkanlığı gençler için eğitim, ileri üniversite eğitimi veya istihdam sağlamayı amaçlayan bir "Gençlik Güvencesini" (Youth Guarantee) getirmeye yönelik çalışacaktır. Gençlik Güvencesi, bir işte çalışmayan veya eğitimde olmayan gençlerin bir iş, eğitim, çıraklık veya stajyerlik teklifi almasını sağlamaya yönelik bir programdır. Genç işsizliği konusu ayrıca Şubat

2013'te Dublin'de toplanacak İstihdam ve Sosyal İşler Bakanları gayr-ı resmi toplantısının ana odak noktasını teşkil edecektir.

3- Göç

Yasal göç konusunda İrlanda Dönem Başkanlığı Avrupa Parlamentosu ile ortak çalışarak, Mevsimsel işçiler Direktifi ve Şirketler Arası Transferler Direktifini kabul edecektir. Ayrıca İrlanda, Avrupa'daki yasa dışı göç durumunun Konsey'de tam olarak ele alınıp tartışmaya açılmasını sağlayacaktır. Sığınma ve Göç Fonu Düzenlemesinin kabul edilmesi, yaygın göç ve sığınma politikaları ile uyumlu olarak AB'ye göç akışlarının etkin bir şekilde yönetilmesine katkı sağlayacaktır.

4- Mesleki Yeterliliklerin Tanınması

Mesleki yeterliliklerin tanınmasına ilişkin teklif, vasıflı işçiler için daha fazla işgücü mobilitesi sağlamak üzere mevcut mesleki yeterliliklerin tanınması sistemini geliştirmeyi amaçlamaktadır. İrlanda Dönem Başkanlığı bu teklif konusunda mutabık kalmak üzere Avrupa Parlamentosu, AB Komisyonu ve üye devletlerle birlikte çalışacaktır.

5- İstihdam, Sosyal Politika, Sağlık ve Tüketici İşleri Konseyi (EPSCO) faaliyetleri

İşler konusunu dönem başkanlığı öncelikleri araştırma alan İrlanda, EPSCO Konseyi'nin, AB'nin yatırımların istihdam ve sosyal uyuma yönelik olarak gerçekleştirmesini sağlama yönündeki çabalarını destekleyecektir. İrlanda Dönem Başkanlığı, yüksek düzeyde istihdamın sağlanması, yeterli düzeyde sosyal korumanın güvence altına alınması, sosyal dışlanma ve yoksullukla mücadele ve çalışma koşullarının iyileştirmesi önceliklerini içeren Sosyal Değişim ve Yenilikçilik Programı Düzenlemesini kabul edecektir.

6- İşgücü Hareketliliği

Bu alanda İrlanda Dönem Başkanlığı, 1996 yılında kabul edilen işçilerin geçici görevlendirilmesine ilişkin kuralların uygulanışını geliştirmeye yönelik adımlar atacaktır. Buna ek olarak serbest dolaşımı desteklemek, işçilerin mesleki hareketliliğini güvence altına almak ve tamamlayıcı emeklilik rejimlerine ilişkin belli kuralların oluşturduğu engelleri ortadan kaldırmaya

yönelik olarak hazırlanan Tamamlayıcı Emeklilik Hakları Direktifi, EPSCO Konseyi'nin Haziran ayındaki toplantısında gündeme getirilecektir.

7- İşçi Hakları, İş Sağlığı Ve Güvenliği

İrlanda Dönem Başkanlığı aşağıdaki tekliflere ilişkin EPSCO Konseyinde ilerlemelerin sağlanmasına yönelik çalışacaktır;

- Fiziksel ajanlara (elektromanyetik alanlar) maruziyet riskleri ile ilgili işçilerin sağlık ve güvenlik gerekliliklerini düzenleyen teklif;
- AB'de işyerlerinde tehlikeli kimyasal maddeler kullanan işverenler ve işçilerin sağlık ve güvenliğinin korunmasına ilişkin direktifleri güncellemek üzere Avrupa Komisyonundan beklenen teklifler;
- Avrupa Komisyonu'nun, gemi adamlarına çalışma hayatına ilişkin karada çalışanlarla eşit düzeyde hak sağlamak üzere gündeme getireceği teklifler.

8- Sosyal Koruma

İrlanda Dönem Başkanlığı, ekonomik krizin vatandaşlar üzerindeki etkisi, sosyal içerme ve sosyal konuma alanlarında önemli düzenlemeler getiren Sosyal Yatırımı Paketine ilişkin Avrupa Komisyonu tarafından hazırlanacak teklifi AB Konseyinin gündemine taşıyacaktır.

9- Genişleme

İrlanda Dönem Başkanlığı Türkiye'nin katılım sürecine yeniden hız kazandırmak için gerekli adımları atacaktır.

2.2.2. Litvanya AB Dönem Başkanlığının Politika Öncelikleri

Litvanya Avrupa Birliği (AB) Konseyi Dönem Başkanlığı'nı 1 Temmuz 2013 tarihinde İrlanda'dan devralmıştır. Litvanya'nın AB üyelik sürecindeki ilk AB dönem başkanlığını yürütecek olması önemli bir gelişme olarak nitelendirilmektedir.

Litvanya Dönem Başkanlığı boyunca karşılaşılabilecek önemli gündem maddeleri arasında ayrıca AB'nin ekonomik krize karşı daha güçlü durabilmesi için geliştirmesi gereken çeşitli reformlar ve yasal düzenlemeler de öne çıkmaktadır. Yeni dönem bütçenin onaylanması ve Tek Pazar'ın

tamamlanması için hazırlanan eylem planlarının geliştirilmesi de dönem başkanlığının önemli öncelikleri arasında yer almaktadır. Bu bağlamda, Litvanya Dönem Başkanlığı'nın öncelikli başlıkları daha güvenilir, büyüyen ve açık bir AB yaratma olarak açıklanmıştır.

Daha güvenilir bir AB için Litvanya'nın çalışmaları, AB'nin ekonomi politikasındaki güven ortamının sağlanmasına yönelik olacaktır. Bankacılık Birliği ve mali reformlara yönelik mevzuatın esas olarak incelenecek konular arasında olduğu vurgulanmaktadır.

Daha çok büyüyen bir AB için, Avrupa 2020 ve Avrupa Sömestri'ne ağırlık vererek, büyümenin ve işsizliğin azaltılmasında ana etkenlerinden biri olan Tek Pazar'ın derinleştirilmesine ve uyumlaştırılmasına ağırlık verilecektir. Tek Pazar'ın tamamlanması ekonomik kriz ile mücadelesi kapsamında AB'nin önemli gündem maddeleri arasında yer alan Birinci Tek Pazar Eylem Planı'nın (Single Market Act I) hedeflerinin tamamlanması ve İkinci Eylem Planı (Single Market Act II) çerçevesinde belirlenen öncelikli eylemlerin geliştirilmesi için çalışmalar sürdürülecektir. Bu bağlamda, AB gündeminde yer alan ve ikinci eylem planında öngörülen ulaşım ve enerji ağları, serbest dolaşım imkânları, dijital gündem, sosyal girişimcilik ve tüketici güveninin oluşturulması için çalışmalar yürütülecektir.

Litvanya'ya göre daha açık bir AB için ise, ülkenin çalışmaları güvenlik konuları yönünde olacaktır. Altı aylık dönemde Doğu ortaklıkları kapsamında ilişkilerin geliştirilmesine devam edilecektir. Ayrıca genişleme sürecine destek verilecektir.

Başkanlık Dönemi boyunca başta ABD, Japonya ve Kanada olmak üzere serbest ticaret anlaşmaları ve stratejik ortaklıklar gündeme alınacaktır. AB'nin yeni küresel güvenlik problemlerine karşı daha iyi cevap verebilmesi adına kurulacak işbirlikleri üzerinden, Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası'nın güçlendirilmesi hedeflenmektedir. Özellikle savunma politikalarına koordineli bir yaklaşım getirilmesi için çalışmalar yürütülecektir.

Enerji güvenliği konusu ülkenin dönem başkanlığının önemli gündem maddelerinden birisidir. AB enerji politikalarının dış boyutunun koordine edilmesi ve AB'de enerji pazarının tamamlanması da öncelikler arasında yer almaktadır.

2.2.3. Avrupa Birliği – Türkiye İlişkileri

Avrupa Birliği müzakere sürecinde Bakanlığımızın sorumluluğu altında bulunan konulara ilişkin düzenli olarak çalışma ziyaretleri gerçekleştirilmektedir.

Bakanımız Sayın Faruk ÇELİK, Avrupa Birliği Bakanı Sayın Egemen BAĞIŞ ile birlikte 9- 11 Nisan 2013 tarihleri arasında, AB müzakere sürecinde Bakanlığımız çalışma alanına ilişkin konularda görüşmelerde bulunmak üzere Brüksel'e bir çalışma ziyareti düzenlemişlerdir.

AB Komisyonu İstihdam, Sosyal İşler ve İçermeden Sorumlu Üyesi Sn. Laszlo ANDOR ile Genişleme ve Komşuluk Politikasından Sorumlu Üyesi Sn. Stefan FÜLE ile gerçekleştirilen ve Bakanlığımız üst düzey görevlileri ile sosyal tarafların katıldığı görüşmelerde Genel Müdürlüğümüzden de katılım sağlanmıştır.

Avrupa Birliği Komisyonu, 1998 yılından beri aday ülkelerin bir yıllık değerlendirmesi niteliğinde ilerleme raporları yayınlamaktadır. Komisyon'un Türkiye hakkında 2013 yılında yayınlamış olduğu ilerleme raporunda yer alan "İşçilerin Serbest Dolaşımı" başlıklı 2 no.lu ve "İstihdam ve Sosyal Politika" başlıklı 19 no.lu müzakere fasıllarında yer alan hususlar aşağıda yer almaktadır.

Fasıl 2: İşçilerin Serbest Dolaşımı

İşgücü piyasasına erişim konusunda, Türkiye'nin önümüzdeki dönemde Avrupa İstihdam Hizmetleri Ağına (EURES) katılımı veya Avrupa Sağlık Sigortası Kartı ile ilgili gelişme kaydedilmemiştir. Sosyal güvenlik sistemlerinin koordinasyonu konusunda, Haziran ayında Bakanlar Kurulu İtalya ile 2012 yılında imzalanmış olan sosyal güvenlik anlaşmasını onaylamıştır.

Sonuç

İşçilerin serbest dolaşımı konusunda sınırlı ilerleme kaydedilmiştir. Genel olarak, bu fasıldaki hazırlıklar erken aşamadır. Türkiye, ikili sosyal güvenlik anlaşmaları yapmaya devam etmesi konusunda teşvik edilmektedir.

Fasıl 19: Sosyal Politika ve İstihdam

Büyük oranda kayıt dışılık ve mevzuatın yetersiz uygulanması nedeniyle, iş gücünün yaklaşık % 40'ı iş hukukunun sağladığı korumalardan faydalanmamaktadır. Fazla mesai ücreti ödenmeksizin gerçekleşen uzun çalışma süreleri, haftalık izne riayet edilmemesi, gereksiz işten çıkarmalar, yıllık izin kullanımındaki kısıtlamalar ve kıdem tazminatından faydalanma konusu özellikle işgücünün çoğunun istihdam edildiği küçük işletmelerde karşılaşılan ortak sorunlardır. Çocuk

işçiliği azalmamış olup, yaşları 6-17 arasında olan çocukların %5,9'u ekonomik bir faaliyette bulunmaktadır.

İş sağlığı ve güvenliği konusunda, bu alanda istişare ve sosyal diyalog platformu olan Ulusal İş Sağlığı ve Güvenliği Konseyini resmi olarak kuran yönetmelik de dâhil olmak üzere, İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu için yönetmelikler yayımlanmıştır. İşveren tarafından sağlık ve güvenlik hizmetlerinin sağlanması ile ilgili bazı maddelerin uygulanması ve Bakanlık tarafından bu hizmetlerin desteklenmesi, çalışanların sayısına ve maruz kaldıkları risk düzeyine dayanan geçiş dönemlerine göre düzenlenmiştir. İş sağlığı ve güvenliği konularıyla ilgilenen müfettişlerin sayıları ve kapasiteleri artmıştır, fakat mevzuatın iş yerinde uygulanması, sosyal tarafların ve profesyonel kuruluşların katılımıyla izlenmeli ve desteklenmelidir. İşletmelerdeki iş sağlığı ve güvenliği uzmanları, çalışmalarının bağımsızlığını teminat altına almak için yetersiz güvenceye sahiptir. Kayıtlı sektörde kaydedilen iş kazaları ve meslek hastalıklarının arttığı, çocuk işçilerin hâlâ ölümcül kazaların kurbanı oldukları ve meslek hastalıkları vakalarının çoğunun rapor edilmediği göz önünde bulundurulduğunda, güvenlik kültürünün teşvikinin ve meslek hastalıklarının teşhisinin geliştirilmesi gerekmektedir.

Sosyal diyalog alanında, özel sektöre yönelik yeni bir Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu Kasım 2012'de yürürlüğe girmiştir. Sendikaların iç işleyişinin kolaylaştırılması, üyelik usul ve gerekliliklerinin basitleştirilmesi, grevlerin yasaklanmasının sınırlandırılması ve cezai hükümlerin azaltılması gibi bazı iyileştirmeler yapılmıştır, ancak endüstri ilişkilerinin işleyişi ile ilgili hala önemli engeller bulunmaktadır. Toplu iş sözleşmesi yapılması için gereken yüksek ve kümülatif eşiklerden ötürü, çok az sayıda işçi toplu iş sözleşmelerinden faydalanabilmekte ve grevler dâhil olmak üzere toplu eylemlerde bulunabilmektedir. Küçük işyerlerinde çalışan sendika üyesi işçiler sendikal faaliyetleri nedeniyle işten çıkarılma tehlikesinden yeterince korunamamaktadır. Pek çok kategorideki kamu görevlileri örgütlenme hakkı konusunda kısıtlamalar ile karşılaşmakta ve kamu görevlileri için grev yasağı devam etmektedir. Üçlü ve ikili sosyal diyalog mekanizmalarının işleyişi zayıf kalmış ve Ekonomik ve Sosyal Konsey etkisiz kalmıştır.

İş gücü piyasasının işleyişi ve istihdam politikası kapsamında, 2012 yılında genel olarak işsizlik %9,2'ye, genç nüfusun işsizliği ise %17,5'e düşmüştür. Tarım dışı sektörde 757 000'lik bir iş artışının olmasından dolayı istihdam ve iş gücü katılımı oranları iyileşmiştir. Kadınların iş piyasasına katılımı düşük kalmaya devam ederken, 2012 yılında hâlâ çok düşük olarak nitelendirilecek %29,4'e varan hafif bir yükseliş devam etmiştir. Sosyal güvenlik primlerine yapılan devlet katkısı, kayıt dışı istihdamın azaltılmasının yanı sıra kadın istihdamı açısından da olumlu

sonuçlar vermiştir. Uzun süreli işsizler ve %30,2 gibi çok yüksek bir oranda olan istihdam edilmeyen, eğitim ve öğrenim görmeyen gençler endişe konusu olmaya devam etmektedir. Ulusal istihdam stratejisi hala kabul edilmemiştir. Türkiye İş Kurumunda personel sayısının artması kurumsal kapasiteyi ve hizmet sunumunu artırmıştır. Üçte biri kadın olmak üzere işe yerleştirmeler artmıştır. Aktif iş piyasası tedbirleri ile ilgili mevzuat yayımlanmıştır (eğitim kursları, kamu yararına çalışma ve işe yerleştirme hizmetleri). Bu tedbirlerin uygulanmasıyla ilgili artık daha fazla sayısal bilgi toplanmakla birlikte, bunların istihdam üzerindeki etkisine dair değerlendirilmelerin güçlendirilmesi gerekmektedir. Sosyal bakımdan korunmaya en çok muhtaç gruplar ve kentlerin dışında yaşayanlar istihdam hizmetlerine erişmekte zorluklarla karşılaşmaktadırlar. Özellikle tarım dışı sektörde kayıt dışı istihdamdaki azalma devam etmiştir. Sosyal Güvenlik Kurumu kayıt dışı istihdam ile mücadele etmek için çaba sarf etmeye devam etmiştir. 2012 yılında kayıtlı olarak çalışanların sayısında 1 milyonluk bir artış olmuştur. Ancak, maaşların beyan edilmemesi sorun olmaya devam etmekte ve kısmi zamanlı çalışanlar ile ev işlerinde çalışanların kayıt altına alınmalarının önemli ölçüde iyileştirilmesi gerekmektedir.

Avrupa Sosyal Fonuna hazırlıklar ile ilgili olarak, çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İnsan Kaynaklarını Geliştirme Operasyonel Programı kapsamındaki IPA fonlarının yönetilmesi bakımından kapasitesini daha da artırmıştır. Gelecek yıllarda fonların daha etkili bir şekilde kullanılmasını sağlamak için bir proje havuzunun oluşturulmasına yönelik çabaların daha da güçlendirilmesi gerekmektedir. Tamamlanan çalışmaların değerlendirilmelerinin daha fazla geliştirilmesi gerekmektedir.

Sosyal içerme ile ilgili olarak, genel bir politika çerçevesi hala bulunmamaktadır. Sosyal hizmetlerin kapsamı ve çeşitliliği artmaya devam etmiştir. 2012 yılında yoksulluk sınırının altında yaşayan kişilerin sayısı düşmüştür. AB ile karşılaştırıldığında, gelir eşişsizliği yüksektir ve yoksulluğun hafifletilmesinde sosyal transferlerin sınırlı bir etkisi olmuştur. Sosyal harcamalar daha da artmış olmakla birlikte düşük düzeydedir. Mevsimsel tarım işçilerinin yaşama ve çalışma koşulları endişe konusu olmaya devam etmektedir. En çok korunmaya muhtaç grupların ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik politikaların tasarlanması, uygulanması ve değerlendirilmesine yönelik idari kapasite artmaktadır, fakat yine de yetersizdir. Engellilerin kamu sektöründe istihdamıyla ilgili kısıtlı bir artış olmasına rağmen özel sektörde istihdam edilmeleriyle ilgili olarak ciddi sorunlar yaşanmaya devam etmektedir.

Sosyal koruma konusunda, önceki yıllara kıyasla önemli bir değişiklik olmamıştır ve 2012 yılında nüfusun %15'i sosyal güvenlik şemsiyesinin koruması altında değildir. Sosyal güvenlik sisteminin

kapsamında olmayan ihtiyaç sahibi yaşlı ve engelli vatandaşlar için aylık sosyal yardım ödemeleri başlatılmıştır. Sosyal güvenlik sistemine prim ödeyen çalışanların emeklilere oranında bir artış olmuştur. Tamamlayıcı özel emeklilik programlarını özendirmek için mali teşvikler getirilmiştir. Hızla artan emeklilik ve sağlık harcamaları, sosyal güvenlik sisteminde açıklara neden olmaya devam etmektedir. Bu alanda sarf edilen çabaları tamamlamak için aktif yaşlanma politikaları oluşturulmamıştır. Çocuklara, yaşlılara ve engellilere kurum dışı bakım hizmetlerinin sunumu devam etmiştir.

Mevcut ayrımcılıkla mücadele kanunları, eğitim, istihdam, sağlık ve sosyal hizmetlere erişimde ayrımcılıkla mücadele edilmesi bakımından yetersizdir. Türkiye, istihdamda cinsel yönelim ve yaşa dayalı ayrımcılığa karşı bir koruma sağlamamaktadır.

Kadın erkek fırsat eşitliği ile ilgili olarak, kamu sektörü ve özel sektör kadın istihdamını artırmak amacıyla yeni girişimler başlatılmış, fakat bu durum karar alma pozisyonunda çalışan kadınların oranını artırmamıştır. İş ve yaşam dengesini destekleyecek politikalar kadınların kariyer çizgilerini göz önünde bulundurmalı ve toplumsal cinsiyet kalıp yargılarından kaçınmalıdır. Uygun maliyetli çocuk ve yaşlı bakım hizmetlerinin olmayışı kadın istihdamındaki temel sorundur. Esnek çalışma düzenlemeleri, kadınların mevcut tehlikeli ve kayıt dışı çalışma koşullarını ele almalıdır. Bazı kadınlar, hamile olmaları veya çocuk sahibi olmaları neticesinde işten çıkarılmakta veya çalışmaktan vazgeçirilmektedir. Erkeklere kıyasla daha fazla kadın ücretsiz aile işçisi olarak çalışmakta ve eşit işe eşit ücret prensibinin tam olarak uygulanması için daha fazla çaba sarf edilmesi gerekmektedir. Bazı gruplar, örneğin aile içi şiddet kurbanları, istihdama erişim konusunda ciddi sıkıntılar yaşamaktadır. AB müktesebatının öngördüğü şekilde bir eşitlik birimi henüz oluşturulmamıştır.

Sonuç

Sosyal politika ve istihdam alanında, düzensiz olmakla birlikte, bazı ilerlemeler kaydedilmiştir. Sendika ve toplu sözleşme mevzuatı kabul edilmiştir, ancak endüstri ilişkilerinin etkin işleyişinin önündeki önemli engeller varlığını korumaktadır. Ulusal istihdam stratejisinin oluşturulması, kayıt dışı istihdamla mücadele, sosyal koruma mekanizmalarının kapsamının genişletilmesi ve kadınlar ile engellilerin istihdam oranlarının artırılması için daha fazla çaba sarf edilmesi gerekmektedir. Genel olarak, mevzuat uyumu nispeten ileri düzeydedir.

2.2.4. Avrupa Birliğı Adalet Divanı Kararları

Leyla Ecem DEMİRKAN Kararı (24.09.2013 tarihli ve C2 11/11 sayılı)

Dava Konusu:

Leyla Ecem Demirkan adlı vatandaşımız, Alman makamlarının üvey babasını ziyaret etmek için vize başvurusunu reddetmesi üzerine Berlin İdare Mahkemesi'nde Almanya Cumhuriyeti'ne karşı dava açmıştır. L. E. Demirkan başvurusunu Katma Protokol'ün 41'inci maddesinin 1 'inci fıkrasına dayandırarak, anılan hükmün üye ülkelere yeni kısıtlamalar getirilmesini yasakladığını, hizmet sunma özgürlüğüne (aktif hizmet sunma özgürlüğü) yeni kısıtlama getirilemeyeceğini, bahsi geçen özgürlük ilkesinin diğer taraftan bu hizmetlerden faydalanmak isteyenleri de (pasif hizmet sunma Özgürlüğü) kapsadığını iddia etmiştir.

L. E. Demirkan, kendisinin potansiyel hizmet alan olarak nitelenmesi gerektiğini; zira, ziyaret amaçlı seyahatlerin Almanya'da akraba ziyaretleri gibi, aynı zamanda hizmet alma olasılığını içerdiğini ileri sürmüştür. Ayrıca, Katma Protokol'ün yürürlük tarihinden önce Türk vatandaşlarının Almanya'ya yapacakları ziyaretler için de vize zorunluluğu bulunmadığını, bu nedenle "daha fazla kısıtlama yapılamaz ilkesi" uyarınca 1980 yılında yürürlüğe giren vize zorunluluğunun Türk vatandaşı için geçerli olmadığını iddia etmiştir.

Berlin İdare Mahkemesi, 22 Ekim 2009 tarihli kararıyla dava başvurusunu reddetmiştir. Bunun üzerine davacı Demirkan, Berlin-Brandenburg Mahkemesi'nde temyiz davası açmıştır.

Berlin-Brandenburg Yüksek İdare Mahkemesi, 13 Nisan 2011 tarihinde Katma Protokol'ün 41'inci maddesinin 1'inci fıkrası açısından Türk vatandaşlarının pasif hizmet alma özgürlüklerinin bulunup bulunmadığının tespiti için ABAD'a ön karar alınabilmesi için başvurmuştur.

IL Berlin-Brandenburg Yüksek İdare Mahkemesi Divan'dan bilhassa iki sorunun cevaplandırılmasını talep etmiştir:

1. Türkiye ile Avrupa Ekonomik Topluluğu arasında bir Ortaklık kurulmasına yönelik Anlaşmaya ilişkin 23 Kasım 1970 tarihli Katma Protokol'ün 41. Maddesinin 1. Fıkrası rnanasında; pasif hizmet serbestisi, yani hizmet alımı da hizmetlerin serbest dolaşımı kavramına dahil midir?

2. Sorunun “evet” ile cevaplandırılması halinde, Katma Protokol’ün 41. Maddesi 1. Fıkrasına göre hizmet alım serbestisinin Ortaklık Hukukuyla korunması, müşahhas bir hizmet alımı için değil, bilakis akrabaları ziyaret amacıyla, Federal Almanya’ya üç aylık bir süreyle seyahat etmek isteyen ve bu esnada sadece Almanya’daki hizmet alımı imkanlarını ileri süren davacının durumundaki Türk vatandaşlarını da kapsar mı?

ABAD’ın Kararı:

AB Adalet Divanı bu kararıyla “hizmetlerin serbest dolaşımı” kavramına açıklık getirmiş ve Katma Protokol’un “mevcut şartlarda zorlaştırma yapılamayacağı” esnasından hareketle, “hizmetlerin serbest dolaşımı kavramı” ndaki pasif hizmet serbestliğine ilişkin bir sonuca varılamayacağı, başka bir ifade ile söz konusu kavramdan herhangi bir hizmeti almak için Türk vatandaşlarının, hizmet alıcısı sıfatıyla bir üye devlete gidebilme serbestliğine sahip olmadıkları kararını vermiştir.

Divan hizmet sunumu ile ilgili kararlarıyla herhangi bir çelişkiye düşmemek için gerekçesinde zaman zaman söz konusu kararlara (Savath, Savaş, Abatüy kararları gibi.-) atıfta bulunmakta, hizmet sunumu serbestliğiyle ilgili kararların yerindeliğine işaret etmekte, ancak hizmet alımı için söz konusu kararların referans olamayacağını vurgulamaktadır.

Mahkeme karar gerekçesinde, bilhassa Avrupa Ekonomik Topluluğunu (AET) kuran Anlaşmanın 59. Maddesi gereği (daha sonraki AB Anlaşmasının 59. Maddesi, bilahare yapılan değişiklikle 49. Maddesi ve en son 56. Madde olarak yer almaktadır) Birlik Anlaşmalarıyla AB üyesi ülke vatandaşlarına tanınan serbest hizmet dolaşımı hakkının sadece bir hizmet sunumu değil, aynı zamanda hizmet alımı hakkını da içerdiğini ve bunun 1984 yılındaki “Luisi/Carbone” kararıyla da teyit edilmiş olduğunu vurgulamaktadır. Bu itibarla Birlik vatandaşları, sadece hizmet sunmak için değil, örneğin eğitim, sağlık hizmeti ve turistik amaçlarla bir başka üye ülkeye gidebilmektedirler. Böyle bir hak, yani pasif hizmet alımı sınırlardan arındırılmış bir iç piyasanın oluşumuna yönelik bir haktır. Divan’a göre, böyle bir piyasa ancak bu tür engellerin ortadan kaldırılmasıyla mümkün olabilir.

Ancak Divan, Birlik vatandaşlarına serbest dolaşım ile ilgili, yani hizmet alımıyla ilgili hakları tanıyan Birlik Anlaşmaları ile bir taraftan Ortaklık Anlaşması ve diğer taraftan Katma Protokol

hükümleri arasında eşit değerde hükümler görmemektedir. Kararın gerekçesinde Birlik Anlaşmaları ve Ortaklık Anlaşması/Katma Protokol arasındaki hedef farklılığına işaret etmektedir.

Divan gerekçesinde Birlik Anlaşmalarının hedefinde açık ve bariz bir şekilde hem hizmet alımının hem de hizmet sunumunun yer aldığı, bunun da 1984 yılında verdiği “Luisi/Carbone” kararıyla pekiştiği, Türkiye/AS Anlaşmalarında (Ortaklık Anlaşması, Katma Protokol OKK) hükümler açık olmadığından hizmetlerin serbest dolaşımı kavramının hizmet sunumuna uygulanabileceği, fakat Katma Protokol’de yer alan “mevcut şartlarda zorlaştırmaya gidilemeyeceği” hükmüne, başka bir ifadeyle, pasif hizmet alımına (Stilhalteklausel) uygulanamayacağı görüşüne yer vermektedir.

Serbest dolaşım ile ilgili olarak Ortaklık Anlaşmasının 14. Maddesinde yer alan AB Anlaşmasının serbest dolaşım ile ilgili maddelerine atıfta bulunulması, Türk vatandaşları için AB Anlaşmaları manasında bir serbest dolaşım hakkı içerdiği şeklinde anlaşılabilir. Bu maddelere sadece bir ilham kaynağı olarak işaret edilmiştir.

Diğer taraftan Ortaklık Konseyi şimdiye dek Katma Protokol hükümleri mucibince hizmetlerin serbest dolaşımındaki engelleri ortadan kaldırmaya yönelik yol planı ve ayrıntıları tespit edecek herhangi bir tedbir almamıştır. Serbest dolaşımı somutlaştıracak herhangi bir girişimde de bulunmamıştır. Ayrıca 1984 yılında Luisi/Carbone Kararı verilmeden 14, yani 21 yıl önce Ortaklık Anlaşmasının ve Katma Protokol’ün taraflarının imza aşamasında hizmetlerin serbest dolaşımının pasif hizmet serbestisini de içerdiğinden hareket ettiklerine dair herhangi bir ipucu mevcut değildir.

Ayrıca Ortaklık Anlaşması ve Katma Protokol yanlış anlaşmaya mahal vermeyecek şekilde amaç olarak bilhassa ekonomik hedeflere odaklanmıştır. Ortaklık Anlaşmasının 2. Maddesi bilhassa ekonomik gelişmeye vurgu yapmaktadır. Katma Protokol’un 41/2. maddesi ise bu hedefleri detaylandırmıştır.

Divan genel bir serbest dolaşımı mümkün kılmak için, Birlik Anlaşmasının 21. Maddesi gereği Birlik vatandaşları, için geçerli olan ekonomik özgürlüklerle mukayese edilebilir gibi görünen ekonomik özgürlüklerin geliştirilmesinin Ortaklık Anlaşmasının konusu olmadığını ve Ortaklık Anlaşmasının muayyen hakların kullanılmasını sadece ikamet edilen ülkenin egemenlik sahasında teminat altına aldığını belirterek, bu hususta 18 Temmuz 2007 tarihli ve C 325/05 Derin Kararına atıfta bulunmaktadır.

Gerekçede Divan geçmişte mütemadiyen Katma Protokol’ün 41/1. Maddesinde yer alan ‘mevcut şartlarda kötüleştirme yapılmaması’ kaydının Türk vatandaşlarına sadece Birlik Hukuku esasında

bir yerleşme ve buna bağlı bir ikamet hakkı verilmesine uygun bir hüküm olmadığına ve bu hükme bağlı olarak hizmetlerin serbest dolaşım hakkının veya üye bir ülkeye serbestçe giriş hakkının verilmediğine işaret etmektedir. Keza bu hususta da Savaş, Abatay, Tüm/Darı ve Soysal kararlarını ileri sürmektedir.

Divan gerekçesinde ayrıca aşağıdaki hususlara değinmektedir:

“Mevcut şartlarda kötüleştirme yapılamayacağı” kaydı ister yerleşme özgürlüğüyle bağlantılı olsun, isterse hizmetlerin serbest dolaşımıyla bağlantılı olsun, sadece iktisadi bir faaliyetin icrasıyla irtibatlı olarak bir Türk vatandaşının üye ülkelerin egemenlik sahasına girişini ve oradaki ikametini alakadar eder.

Birlik hukukunda yer alan pasif hizmet serbestliği hakkı ise sınırlardan ve her türlü engellemelerden arındırılmış bir iç piyasasının ortaya çıkarılması hedefine istinat etmektedir. Keza bu hedef Birlik Anlaşması ile Ortaklık Anlaşması arasındaki farkı ortaya koymaktadır. Mevcut karar gerekçesinde de tespit edildiği üzere, Ortaklık Anlaşması ağırlıklı olarak iktisadi hedeflere odaklanmıştır.

Ayrıca Ortaklık Anlaşması ve Katma Protokol hükümleri manasında hizmetlerin serbest dolaşımı kavramının yorumuna ve Birlik Anlaşması manasındaki yorumuna anlaşmaların zamanlaması bağlamında bakılması gerekir.

Bu itibarla, Katma Protokol’un 41/1. Maddesinde öngörülen “kötüleştirmeme” kaydının kendiliğinden haklar yaratmadığının vurgulanması gerekir. Böylece belli bir zaman zarfından itibaren her türlü yeni bir kısıtlayıcı tedbiri yasaklayan hüküm söz konusudur.

Görüş sunan hükümetlerin, AB Konseyi’nin ve Avrupa Komisyonunun da ifade ettikleri üzere, hizmetlerin serbest dolaşımı esas itibariyle özünde hizmet sunma serbestliği olarak tasarlanmıştır. Bu nedendir ki, Divan 1984 yılında Louisi/Carbone Davasında AB Anlaşması manasında hizmetlerin serbest dolaşımının pasif hizmet serbestliğini, yani hizmet alımı serbestliğini de kapsadığına karar vermiştir.

Böylece Ortaklık Anlaşmasının ve Katma Protokol’ün taraflarının imza aşamasında hizmetlerin serbest dolaşımının pasif hizmet serbestisini de içerdiğinden hareket ettiklerine dair herhangi bir ipucu mevcut değildir.

Diğer taraftan, Başsavcının 11 numaralı kenar başlığında da ifade ettiği üzere, Ortaklık Anlaşmasının taraflarının uygulaması tam aksi için ipuçları sunmaktadır. Çok sayıda üye devletler Katma Protokol yürürlüğe girdikten sonra Türk vatandaşlarının turistik ikametleri için vize mükellefiyeti getirmiş ve bu konuda Katma Protokol'ün 41/1 maddesi hükmünü bir engel olarak görmemiştir. Keza Türkiye de Ekim 1980'de 1973 yılından beri vize mükellefiyetinden muaf tutulan ve işçi olmayan Belçika ve Hollanda vatandaşları için bu muafiyeti kaldırmak suretiyle Belçika ve Hollanda Krallığına karşı ayın tarzda işlem yapmıştır.

Ek-1 OSLO DEKLARASYONU

Oslo Deklarasyonu: İşlere ve Büyümeyle İlişkin Güven Duygusunun Yeniden Tesis Edilmesi

Genel Durum

2009 yılında Lizbon'da gerçekleştirilen son toplantımızda, artan işsizlik ve belirsizliğin yanı sıra girişimciler ve işçiler için olumsuz koşullar yaratan bir kriz sürecinin tam ortasındaydık. Bu da daha sonradan G20'nin krizle mücadele amaçlı politika çerçevesinin bir parçası olarak benimsediği "Küresel İstihdam Paktının" Haziran 2009'da kabul edilmesine yol açmıştır.

Dört yıl sonra ülke gerçekleri hala birbirinden farklılıklar göstermektedir. Avrupa ve Merkezi Asya'da bazı ülkeler, istikrarlı veya gelişen işgücü piyasaları ile toparlanmaktadır. Bununla birlikte bölgenin önemli bir kesiminde, birçok ülke acı veren reformları yürürlüğe koyarken ve borçlar ve parasal sorunlarla mücadele ederken, özellikle gençler arasında alarm veren seviyelere yükselen işsizlik, artan iş güvensizliği, büyüyen eşitsizlikler, sosyal korumanın zayıflaması, firmalar ve yatırımlar için kötüleşen ve belirsizleşen çevre ile kriz daha da derinleşmiştir.

Bu ülkelerde olumsuz ekonomik, politik ve sosyal sonuçların üstesinden gelmek için olumlu çözüm yolları yaratmak gerekmektedir. Sosyal diyalog ve toplu pazarlık krizin etkisini hafifletmek için etkin bir araç olarak hizmet etmektedir, ancak bu araçlar pek çok ülkede zayıflamıştır.

Bir yandan mali sağlamlaştırma, yapısal reform ve rekabet edebilirlik ve diğer taraftan teşvik paketleri, reel sektör yatırımları, nitelikli iş koşulları ve girişimlere daha fazla kredi sağlanması gibi tedbirlerin birbirleriyle rekabet eden paradigmlar olmaması gerekmektedir. İşleri, büyümeyi ve sosyal adaleti teşvik etmek için sürdürülebilir yaklaşımlar oluşturmak hepimizin ortak çıkarıdır.

2009 Küresel İstihdam Paktında yer alan tedbirlerin hala geçerli olduklarını ve etkin biçimde uygulanmaları gerektiğini düşünüyoruz.

Güven yeniden inşa edilebilir.

Politika Beklentileri

Üçlü yapısı ve yetkisi nedeniyle ILO, üyelerinin sosyal ve ekonomik krizlerin üzerine gitmeleri ve etkili ve adil politikalar oluşturmalarına yardım etmek için en iyi şekilde konumlanmıştır.

ILO'nun:

- Reel ekonomide istihdam dostu makroekonomik politikalar ve yatırım;
- Firmalar için elverişli bir ortam;
- İşyerinde temel hak ve ilkelere saygı gösterirken, rekabet edebilirliği ve sürdürülebilir kalkınmayı güçlendirmek için uygun stratejiler yoluyla
- Saygın işi ve iş yaratmayı güçlendiren politikaları teşvik etmeli,
- İşin kalitesini artıran ve cinsiyetler arası ücret farkını kapatan stratejileri teşvik etmeli,
- 2007 sürdürülebilir girişimlere ilişkin Konferans kararına uygun olarak ticari güveni, başta KOBİ'ler olmak üzere girişimlerin sürdürülebilirliğini tesis edip sürdürecektir politikaları teşvik etmeli,
- Özellikle gençleri ve yaşlı işçileri hedef alan ve kadınların katılımını teşvik eden etkili ve etkin işgücü piyasası politikaları yoluyla iş arayanlara yardım eden politikaları teşvik etmeli,
- İşçilerin vasıfları ve işgücü piyasasının ihtiyaçları arasında yanlış eşleştirmeleri ele almalı,
- Genç istihdam krizine ilişkin ILC 2012 Harekete Geçmeye Çağrı'nın uygulanmasını teşvik etmeli,
- Yenilikçi teknolojiler ve yeşil ekonomi dâhil, araştırma geliştirmeye yatırım yapılması için stratejileri teşvik etmeli,
- Yeterli ve sürdürülebilir sosyal koruma programlarını teşvik etmeli,
- Verimliliğe yönelik ücret politikalarına dayalı, adil paylaşım, sosyal ilerleme ve istikrara katkıda bulunan her düzeyde sosyal diyaloga sahip olmak için güçlü ve sorumlu sosyal ortaklığı teşvik etmeli,

- İşyerinde temel hak ve ilkelere özel önem veren ILO 2008 Sosyal Adalet Deklarasyonu'nun tam olarak gerçekleştirilmesini desteklemelidir.

ILO'nun Hareket Araçları

İçinde bulunduğumuz koşullar, ILO'nun istisnai bir cevap vermesini gerektirmektedir. ILO'daki reform süreci, harekete geçme kapasitesini güçlendirmelidir.

ILO Ofisini:

- Kanıt dayalı, yüksek nitelikte araştırma, analiz ve teknik tavsiyeler sunmaya,
- Bölgenin ilgili ülkesinde belirlenen özel sorunlara ilişkin iştirakçilerine yardım sağlamaya,
- Temel çalışma standartları ve diğer ilgili uluslararası çalışma standartlarının uygulanmasına yardım etmeye,
- İyi uygulama örneklerinin paylaşılması için oluşturulan platformlar yoluyla ve endişe kaynağı olan belirli hususlara odaklı, karşılıklı öğrenmeye yönelik seminerlerin organize edilmesi yoluyla tecrübe paylaşımını kolaylaştırmaya,
- Sosyal diyalog, toplu pazarlık ve etkin sosyal ortaklık yoluyla katkılarını artırmak, toparlanma ve reformlar için sorumluluk almak üzere için hükümetler ve sosyal taraflara kapasite oluşturmaya,
- Makroekonomi, işgücü piyasası, istihdam ve sosyal koruma konularına ilişkin olarak – başta IMF, OECD, Dünya Bankası, AB ve Avrasya Ekonomik Forumu olmak üzere - uluslararası ve bölgesel örgütler ve kurumlar ile ve 2013 Temmuz ayında Rusya Federasyonu'nun ev sahipliğini yapacağı G20 Ortak Çalışma ve Maliye Bakanları Toplantısı benzeri forumlar yoluyla politika uyumu ve sinerjiyi teşvik etmeye çağırıyoruz.

MERKEZ VE YURT DIŞI BİRİMLERİ ADRES REHBERİ

DIŞ İLİŞKİLER VE YURT DIŞI İŞÇİ HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	
Genel Müdürlük Adresi: İnönü Bulvarı No: 42 06100 Balgat / ANKARA	
Telefon	: (312) 296 60 00 (Santral)
Faks	: (312) 215 23 12
e-mail	: diyih@csgb.gov.tr

YURT DIŞI BİRİMLERİ

1. F. ALMANYA

Berlin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : Rungestr. 9, 10179 Berlin - F. ALMANYA

Tel : 0049/30/278 96 85-0

Faks : 0049/30/278 96 85-8

E-mail : berlinmus@csgb.gov.tr

Berlin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Heerstr. 21, 14052 Berlin - F. ALMANYA

Tel : 0049-30-34153 95 Santral:0049-30-892 50 33/34

Fax : 0049-30-342 42 04

E-mail : berlinata@csgb.gov.tr

Frankfurt Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : KENNEDYALLEE 115-117, 60596 FRANKFURT AM MAIN

Tel : 0049-69-77 88 41

Faks : 0049-69-77 80 41

E-mail : frankfurt@csgb.gov.tr

Mainz Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : An der Karlsschanze 7, 55131 Mainz - F. ALMANYA

Tel : 0049/6131/ 83 39 93

Faks : 0049/6131/81202

E-mail : mainz@csgb.gov.tr

Hannover Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : An der Christuskirche 3, 30167 Hannover - F. ALMANYA

Tel : 0049/511/7686545-48

Faks : 0049/511/17700

E-mail : hannoverataseлиgi@csgb.gov.tr

Hamburg Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Mittelweg 13, Stock 3, 20148 Hamburg - F. ALMANYA

Tel : 0049/40/44809366

Faks : 0049/40/44809355

E-mail : hamburg@csgb.gov.tr

Düsseldorf Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Graf-Adolf-Str. 80, 40210 Düsseldorf - F. ALMANYA

Tel : 0049/211 35 94 69; 1795902

Faks : 0049/211 179 57 75

E-mail: dusseldorf@csgb.gov.tr

Karlsruhe Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Rintheimerstr. 82, 76131, Karlsruhe - F. ALMANYA

Tel : 0049/721/85 77 87

Faks : 0049/721/84719

E-mail: karlsruhe@csgb.gov.tr

Essen Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Am Zehnthof 55, 45307 Essen- Deutschland

Tel : 0049-201-79 33 40

Faks : 0049-201-78 47 79

E-mail: essen@csgb.gov.tr

Nürnberg Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Regensburgerstr 69, 90478 Nürnberg - F. ALMANYA

Tel : 0049/911/ 26 01 66; 409 95 36

Faks : 0049/911/ 409 92 93

E-mail: nurnberg@csgb.gov.tr

Münster Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Lotharinger Str. 25-27, 48147 Münster - F. ALMANYA

Tel Santral: 0049/251/42492

Faks : 0049/251/43327

E-mail: munster@csgb.gov.tr

Stuttgart Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Kernerstr. 19/B, 70182 Stuttgart - F. ALMANYA

Tel : 0049/711/286 52 70

Faks : 0049/711/286 52 76

E-mail: stuttgart@csgb.gov.tr

Münih Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Goethe Str. 5, Stock 3, 80336 München - F. ALMANYA

Tel : 0049/89/55028848

Faks : 0049/89/55028849

E-mail: munih@csgb.gov.tr

Köln Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Luxemburger Str. 285, 50354 Hürth/Köln - F. ALMANYA

Tel : 0049/2233/76732

Faks : 0049/2233/76732

E-mail: koln@csgb.gov.tr

2. HOLLANDA

Lahey Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : Jan Evertstraat 15, 2514 BS Den-Haag - HOLLANDA

Tel : 0031/70/362 02 82

Faks : 0031/70/362 01 17

E-mail: lahey@csgb.gov.tr

Rotterdam Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Westblaak 2, 3012 KK Rotterdam - HOLLANDA

Tel : 0031/10/4144052 Santral: 0031/10/4132270

Faks : 0031/10/4144052 - 4114417

E-mail: rotterdam@csgb.gov.tr

Deventer Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Keizerstraat 8, 7411 HG Deventer - HOLLANDA

Tel : 0031/570/611394

Faks : 0031/570/611394

E-mail: deventer@csgb.gov.tr

3. FRANSA

OECD Nezdinde Türkiye Daimi Temsilciliği

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: 44. Rue Sevres, 92100 Boulogne-Fransa

Tel : 00330146990267

Faks : 00330141314076

E-mail: ocedmus@csgb.gov.tr

Paris Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : 44, rue de Sèvres, 92100 Boulogne - Billancourt - FRANSA

Tel : 0033-1-46/990267

Faks : 0033-1-41/314076

E-mail: paris@csgb.gov.tr

Strazburg Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : 10, rue Auguste Lamey, 67000 Strasbourg - FRANSA

Tel : 0033-3- 88 /371427 Santral: 0033-3- 88/ 36 6910 /25

Faks : 0033-3-88/379739

E-mail: strazburg@csgb.gov.tr

Lyon Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : 87, rue de Sèze, 69006 Lyon - FRANSA

Tel : 0033/472/74 26 73 Santral: 0033/472/ 83 98 40

Faks : 0033/478/24 86 75

E-mail: lyon@csgb.gov.tr

4. AVUSTURYA

Viyana Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : Prinz-Eugen-Str. 40, A-1040 Wien - AVUSTURYA

Tel : 0043/1/505 78 06 Santral : 0043/1/505 25 10/71

Faks : 0043/1/505 57 83

E-mail: viyana@csgb.gov.tr

Bregenz Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Arlbergstr. 117, A-6900 Bregenz - AVUSTURYA

Tel : 0043/5574/47269

Faks : 0043/5574/42441

E-mail: bregenz@csgb.gov.tr

Salzburg Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Strubergasse 9, A-5020 Salzburg - AVUSTURYA

Tel : 0043/0662/442115 Santral: 0043/0662/442120

Faks : 0043/0662/4421334

E-mail: salzburg@csgb.gov.tr

5. BELÇİKA

Brüksel Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : 4, rue Montoyer, 1000 Brükselles - BELÇİKA

Tel : 0032/2/513 31 28; 513 40 95

Faks : 0032/2/513 31 28

E-mail: bruksel@csgb.gov.tr

AB Nezdinde Türkiye Daimi Temsilciliği

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : 4, rue Montoyer, 1000 Brükselles - BELÇİKA

Tel : 0032/2/25024836

Faks : 0032/2/25024836

E-mail: abmus@csgb.gov.tr

6. İSVİÇRE

Bern Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : Lombachweg 33, CH-3006 Bern - İSVİÇRE

Tel : 0041 (0)31/351 06 29

Faks : 0041 (0)31/352 88 19

E-mail: bern@csgb.gov.tr

Zürih Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Weinbergstr. 65, CH- 8006 Zürich - İSVİÇRE

Tel : 0041 (0)44 363 93 13

Faks : 0041 (0)44 368 29 19

E-mail: zurih@csgb.gov.tr

BM Cenevre Ofisi Nezdinde Türkiye Daimi Temsilciliği

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : 28 B. Chemin du Petit Saconnex,1211 Genève 19- İSVİÇRE

Tel : 0041/22/918 50 82 - 50 80

Faks : 0041/22/733 27 97 - 734 08 59

E-mail: ilo@csgb.gov.tr

7. AVUSTRALYA

Melburn Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Level 8, 24 Albert Road (P.O.Box 323), South Melbourne, Vic.3205-AVUSTRALYA

Tel : 0061/3/968 67 446; Santral: 0061/3/969 60 46

Faks : 0061/3/96822182

E-mail: melburn@csgb.gov.tr

8. İSVEÇ

Stokholm Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : Dag Hammerskjölds Väg 20, 115527 Stokholm - İSVEÇ

Tel : 0046/8/664 42 88

Faks : 0046/8/663 55 14

E-mail: stocsgm@telia.com

9. İNGİLTERE

Londra Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : Knightsbridge, Rutland Gardens, SW 7 1BW, London - İNGİLTERE

Tel : 0044/20/758 159 88

Faks : 0044/20/759 169 11

E-mail: londra@csgb.gov.tr

10. DANİMARKA

Kopenhag Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : Vestagervej 16, DK 2100 København - DANİMARKA

Tel : 0045/391 801 25

Faks : 0045/391 833 88

E-mail: kopenhag@csgb.gov.tr

11. RUSYA FEDERASYONU

Moskova Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: 7 Rostovskiy Peureulok 12 115127 Moscow/Russian Fidiration

Tel :Büyükelçilik (0078 495) 994 4808/1147

Faks :00 78 495) 956 55 97 (Büyükelçilik)

E-mail : moskova@csgb.gov.tr

12. S.ARABİSTAN

Riyad Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres :P.O.Box : 94 390, Riyadh 11693 - S.ARABİSTAN

Tel :00966/1/4887954 Santral: 00966/1/488 01 01

Faks :00966/1/4887823

E-mail:riyad@csgb.gov.tr

Cidde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Ataşeliği

Adres : P.O.Box 70, Jeddah 21411- S.ARABİSTAN

Tel : 00966/ 2/ 665 48 73

Faks : 00966/2/ 284 09 45

E-mail: cidde@csgb.gov.tr

13. LİBYA

Trablus Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : Turkish Embassy P.O.Box: 947, Tripoli - LİBYA

Tel : 00218/21/ 340 11 40

Faks : 00218/21/ 340 11 46

E-mail: trablus@csgb.gov.tr

14. KUVEYT

Kuveyt Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : P.O.Box: 20627, Safat 13067 - KUVEYT

Tel : (00 965)252 30 49

Faks : (00 965)252 30 49

E-mail: kuveyt@csgb.gov.tr

15. KATAR

Doha Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres: Al-Katifiya Zone 66 Al Rabwa Street 310 Diplomatic Arca Dafna Doha-

Qatar P.O.Box: 1977

Tel : +974 44951300

Faks : +974 44951320

E-mail: doha@csgb.gov.tr

16. KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

Lefkoşa Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : Bedrettin Demirel Cad. Lefkoşa - K.K.TÜRK CUMHURİYETİ

Tel : Santral: 0392/22/72314

Faks : 0392/22/85118

E-mail: lefkosa@csgb.gov.tr

17. AZERBAYCAN

Bakü Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : Samed Vurğun Küçesi No: 94 Bakü - AZERBAYCAN

Tel : 0099412/449 95 03

Faks : 0099412/449 95 04

E-mail: baku@csgb.gov.tr

18. TÜRKMENİSTAN

Aşgabat Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : Shevchenko No: 9 Ashgabat - TÜRKMENİSTAN

Tel : 0099312/ 27 35 38; 27 20 17

Faks : 0099312/ 27 35 38

E-mail: askabat@csgb.gov.tr

embassy.ashgabat@mfa.gov.tr

19. KAZAKİSTAN

Astana Çalışma ve Sosyal Güvenlik Müşavirliği

Adres : Kabanbai Batır Cad. 6/1, Astana - KAZAKİSTAN

Tel : 0077172/925870-71-72

Faks : 0077172/925874

E-mail: astana@csgb.gov.tr